Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Margarita decreti.

https://hdl.handle.net/1874/461647

Incipit tabula
sup margarita
decreti secūdū
ordinem alpha
beti et numerū
foliorū recolle
cta
Item plogus

•J•
Prologus
•ij•
Aaron.
Abbas.
Abbatissa.
Abel.
Aborsus.
Abraham.
•iij•
Abrogacio
absolucio.
abstinencia.
abhominacio.
ablucio.
abusus.
acceleracio.
•iiij•
Accepcio.
achab. achor
acoliti.
activa.
accusacio.
•v•
Adam.
adiutorium.
admonicio.
Adolescentia.
•vi•
Adorare
adrianus.
aduentus.
aduersitas.
adulacio.
adulterium.
•vij•
Aduocatus.
affectus.
affinis.
agatho. Ales.
alienacio.
•viij•
Alimenta.
altare.
amare.
amamus.
ambicio.
•ix•
Amens.
amplexus.
angelus
ananias.
anastasius.
anathema.
anima.
antiquitas.
anticristus.
•x•
Anulus.
appelacio.
apocrifa.
apostata.
•xi•
Apostolus.
aqua. Arbitri
archidiaconus.

archiepiscopus.
xij.
Arma.
argumentacio
arrogancia.
ars.
asperitas.
xiij.
Astrologia
Auaricia.
audacia.
auctoritas.
auguriu m
aurum.
austeritas
auxilium.
xiiij.
¶Babilon
balaam.
balneare.
balsamus.
baptismus.
xvi.
Beatituo.
bellum.
benedictio.
xvij.
Benefieri.
beneficium.
benignitas
bigamus.
xviij.
Blasphemans.
bos. brutū
¶Cayn.
calcul9. calix.
calumna.
canon.
xix.
Cantus caput
caracter.
cardinalis.
caritas.
carol9 castitas
xx
Casus.
cathedra.
causa.
cautela.
xxi.
Cecus.
celebracio.
cena.
census cibus.
cimiteria.
circumcisio.
circumstancia
xxij.
Citacio.
claues.
clemens.
clericus.
xxiij.
Coactio.
xxiiij.
Coadiutor.
cogitacio.
cognacio
cognicio.
columba.
commessacio.
xxv.
Communicacio.
compassio.
compater.
compensacio.

Compositio.
consilium.
xxvi
Concordia.
concubina.
concupiscentia
condicio.
confessio.
xxvij.
Confirmacio.
conformare
coniuracio.
consanguinitas.
xxviij.
Consciencia.
consecracio.
xxix
Consensus
consilia.
constancia.
constantinus
xxx
constitucio.
consuetudo.
contempnere.
xxxi.
Contencios⁹
contestari.
continencia
contricio
contumax.
conuenticulū.
xxxij.
Conuersatio.
conuersio.
conuiuia.
correctio.
xxxiij.
Corona.
corpalia corpa
creatura.
credere.
creditor. crimē
xxxiiij
Crisma
crudelitas
crux cupiditas
curator
curialis
xxxv.
Curiositas.
custodire
Dalmatica.
Damasus.
Damnum
Datū. David
xxxvi
Decanus.
decime.
dedicatio.
decretales.
defensio.
xxxvij
Delegacio.
deliberacio
delicie
demencia.
xxxviij.
Demones.
deponere.
xxxix
Derisio.
desperare.
detractor.
deus.
diabolus.

.xl.
Diaconus.
dialetica.
dies diffinituz
dilacio.
dilapidator.
dilectio.
.xli.
Diocesis.
discere.
disciplina
discipulus.
discordia.
.xlij.
Discrecio.
dispensatio.
.xliij.
Diuicie.
diuinacio.
diuorcium.
dominium.
.xliiij.
Dubium.
duplex duricia
Ebrietas
ecclesia.
.xlvi.
Ecclesie res
.xlvij.
Edictum
elemosine.
xlviij
Electio.
.xlix.
Emphiteos.
episcopus.
.lij.
Ermofroditus.
Error.
esau. etas
.liij.
Euangelium.
Eucharistia.
.liiij.
Eunuchus.
.lv.
Exactio.
Examinacio.
Excepcio.
Excõmunicacio.
.lvij.
Excusatio.
Execucio.
.lviij.
Exempla.
Exempcio
Exequie.
Exheredacio
Exiliũ Exitus
Expositus.
.lix.
Exorciste
Fabula.
facilitas.
fallacia.
falsarius.
falx. fama.
fames.
familia.
Familiaritas.
fatum. fauor.
fax.
felicitas
femina.
.lxi.
ferie.

Festiuitas
festinancia.
fictio. fides
.lxij.
Fidelitas.
lxiij.
Filius.
Fiscus.
flagellum.
flamines.
fletus
lxiiij.
Fomes
fons. forma
fornicacio.
fortitudo.
.lxv.
Forus.
frater. fraus.
frigiditas.
fructus.
fuga. furor.
lxvi.
Furtum.
futura.
Generacio.
genua.
.lxvij.
Gestus.
gladius.
gloria.
gracia.
gradus.
.lxviij.
Grāmatica.
grex.
guerra
gula.

Habere.
habitacio.
habitus.
lxix.
Heli. helias.
heliseus.
hereditas.
heremita.
heresis.
.lxx.
Hinricus.
histrio.
holocaustum.
homocidium.
.lxxij.
honor.
hospitalitas.
hostiarij.
hostis
humilitas.
lxxiij.
Jacob.
iactare.
idolatria.
ieiunium.
.lxxiiij.
Jesabel. ignis
ignorancia
lxxv.
Jmitacio.
imperator.
lxxvi.
Jmpositio.
incantacio.
incendarius.
inceptio.
incestus.
.lxxvij.

Inconstantia.
incorrigibilitas.
indulgentia.
inducie.
infamia
.lxxviij.
Infidelitas.
infirmitas.
lxxix.
Ingratitudo.
iniuria.
iniustitia.
innocentia.
inobedientia.
.lxxx.
impotentia.
iputas. iqsitio
insania.
inspiracio.
instrumenta.
.lxxxi.
Intencio.
intercessio.
interpretacio.
intrusus.
inuasor.
inuentarium.
inuidia.
.lxxxij.
Inuitis.
Iohannes.
Ioseph. ira.
irregularitas.
lxxxiij.
Irreuerentia.
iteracio.
Iudas.
Iudei.
lxxxiiij.
Iudex.
lxxxv
Iudicium.
.lxxxvi.
Iuramentum.
.lxxxviij
Iudex
iurisdicio.
ius. iustitia.
.xc.
Kalendas.
Kabia.
labor lac.
lacrima
laicus.
lapsus.
latro.
lauachra.
.xci.
Laus. Lectio.
Lectores.
legatus.
Lepra.
.xcij.
Leuite.
lex.
libellus.
liber.
liberalitas.
.xciij
Libertas.
libertus.
licentia.
lingua.
lis.
littere.
xciiij.

Locucio
locus.
loculus.
lodouic9 loth
lucrum.
rcv.
Ludus.
ludus.
lupus. lux.
luxuria.
rcvi.
¶Maceracio.
macula.
magister.
magi.
maior.
rcvij.
Maledictio.
malum.
rcviij.
Manna.
manumissio.
manus.
marcus.
margarita.
maria.
martirium.
rcix.
Matrimonium.
.C.
Mriom status.
Ci.
De diuorcio.
de mriolo spuali
Mechia.
medicina.
.Cij.
Memoria.
Mendacium.
mendicitas.
.Ciij.
Mensa.
menstrua.
mensura.
mercacio.
mercenarius.
meretrix.
metropolitanus.
michael.
milicia.
C.iiij.
Minister
miraculum.
missa.
C.vi.
Misericordia.
misterium.
moises.
C.vij.
Monachus
monasterium.
C.viij.
Monialis.
mors.
C.ix.
Mos.
multitudo.
mundicia.
manus.
c.x.
Murmuracio.
mutacio.
mutilacio.
mutus.
¶Nabaoth.
nabuchdonosor.

T.xi.

Natiuitas.
natura.
nauis
necessitas.
negacio.

T.xij.

Negligentia.
negociacio.
neophicus.
nigromancia.
nobilitas.

T.xiij.

Nomen.
notorium.
nouicij.
Nupcie.
¶Obedientia

T.xiiij

Oblacio
obligacio.
obstinacio.
occasio.
ociu m.
occisio.

T.xv.

Oculus.
odium.
officium.
obmissio.
opera.

T.xvi.

Oppressio.
oracio.

Txvij.

Ordo.

T.xix

Ornatus.
Osculum.
otto.
oues.

T.xx.

¶Pabulum.
pacientia.
pacta.
pallium.
palma.
panis.
papa.

T.xxi.

Parentes.
paschа.

T.xxij.

Passio.
pastor.
psalmiste
pater.
patriarcha.
patrocinium.
patronus

T.xxiij.

Paulus.
paupertas
pax.

T.xxiiij

Peccatum.

T.xxv.

Pecunia.
pedagium.
pena.

Txxvi.

Penitencia.

T.xxviij

Penchecoste.
percussio.
peregrinacio.

c.xxix.
Perfectio.
periurium.
permissio.
permutacio.
persecucio.
c.xxx.
Perseuerancia.
persona.
petitio.
petrus.
c.xxxi.
Philosophia.
pietas.
pisces.
placentia.
plautus.
plus petitur.
c.xxxij.
Pollucio.
populus.
possessio.
posse.
c.xxxiij.
Postulacio.
potestas.
c.xxxiiij
Pudicitia.
prebenda
precarie.
precauendum.
preceptum.
preces.
precipitacio.
precisus.
c.xxxv.
Preda.
predestinacio.
predicacio.
c.xxxvi.
Prefacio.
preiudicium.
prelacio.
c.xxxvij.
Presbiter.
prescripcio.
cxxxviij.
Prescientia
persumptio.
preuaricacio.
primas.
c.xxxix
Princeps.
principum.
priuilegium.
probacio.
cxl
Procuracio.
perdicio.
professio.
prohibicio.
promissio.
promocio.
propheta.
c.xli.
Proprietas.
prosperitas
prouincia.
proximus.
prudencia.
pubertas.
publica.
pudicitia.
cxlij.
Punicio.
purgacio.

Purificacio.
¶Quadrageſia
cxliij.
Queſtio.
queſt⁹. quies
quiquageſima
¶Racio.
rapina. rapina.
cxliiij
Raptus
raritas.
ratihabicio
receſſus.
recidiuacio.
reconſiliacio.
redemptio.
reddere.
cxlv.
Redire.
regeneracio.
regimen.
regula. rex
cxlvi.
Religio.
cxlvij.
Remiſſio.
remouere.
remunerare.
renunciare.
cxlviij
Repetere.
reprehenſio
repellere
reſcriptum.
reſidere.
reſiſtere.
cxlix.
Reſpondere.
reſtitucio
reſurrectio.
reuerencia.
reuelacio.
cl.
Rigor.
rogationes.
roma.
¶Sabbatum
Sacerdos
cli.
Sacramentum.
clij.
Sacrificium.
ſacrilegium.
cliij.
Sacriſta.
ſal.
ſalomon.
ſamuel.
ſanctitas.
ſanitas.
ſapientia.
cliiij.
Satiſfactio
Saul.
ſcandalum
ſcientia.
clv.
Sciſma.
ſcriptura.
clvi
Scrutinium.
ſecuritas.
ſeues.
clvij.
Senes.
ſententia.

Clviij
Scismaticus.
sepultura
c.lix.
Sequestrare
seruitus
.clx.
seueritas.
signum.
silencium.
simon.
simonia.
C.lxij.
Simula
cio.
simplicitas
singularitas.
.Clxiij.
Sinodus.
sobrietas.
societas.
sodoma.
sollicitudo.
somnium.
sors.
.clxiiij.
Sortilegi
solemnis.
spiritus.
spoliator
.clxv.
Sponsa.
sponsalia.
stabilitas.
statera.
statuta.
.c.lxvi.
Sterilitas.
stola
studium.
stultum.
clxvij.
Subdiaconi
stuprum.
subscripcio.
successio.
successor.
suffragia.
superbia
superfluitas.
.c.lxviij.
superstitio.
suspensio.
suspicio.
CTaber
nas.
taciturnitas.
clxix.
Tangere.
Temeritas.
Temporan
cia.
temporalia.
tempora.
temptacio.
c.lxx.
Tergiuersa
tio.
Testamentum
testis.
c.lxxij.
Timor.
titulus.
tolerantur.
c.lxxiij.
Tonsura.

Tormentum.
transactio.
trãsitus.
transferri.
T.lxxiij.
Treuga.
tributum.
tribulacio.
tristicia.
tutor.
Vacare.
vagabũd9.
T.lxxv.
Vanitas.
vasa.
vates.
velum.
venacio.
T.lxxvi.
Venoicio.
venia.
venialia.
verbera
verbum.
verecundia.
veritas.
T.lxxvij.
Vestes.
Via.
vicarius.
vicedominus
Elxxviij.
Vicium.
victus.
vidua.
vigilia.
vinculum.
vindicta.
T.lxxix.
Vinum.
violencia.
Vir.
virga.
virginitas
Clxxx.
Virtus.
visio.
visitare.
T.lxxxi.
Vita.
vnctio.
vnitas.
T.lxxxij.
Voluntas.
Votum
T.lxxxiij.
Vsura.
Vsucapio.
T.lxxxiiij.
Vsus.
vsurpacio.
vtilitas
Vxor.
vxoricida.
Xpũs.
T.lxxxv.
Yconomus.
ymago.
ymnus.
ypocrisis.
ysaac.
Zacharias.
zacheus.
zelus.
zizania.
Explicit

INter alia quecumq; ad fideliuz cristi doctrinam scripta sunt liber decretorum ad ipsorum doctrinam et consolacionez conscriptus reperitur. Huius enim libri doctrina ad hoc est tradita vt per ipsam tam clerici q̄ laici regulentur. Per ipsã enim circa fidem sacramẽtoz et circa scientiaz repulsa falsitate iniquitatis perducitur quilibet ad veram atq; perfectam cognicionem veritatis.

Item per ipam animatur quilibet ne frangatur in aduersis et ne dissoluat in prosperis recordacionez habeant de preteritis et cautelam de futnris.

Item per ipam informatur quilibet ad exemplum sancte imitacionis instruitur ad exercitium virtutis atq; ad executionez cuiuslibet bone operatioīs. Et q̄ tam vtilis huius libri doctrina q̄ plurimũ diffusa cognoscitur ego frater Martinus de ordine predicatorum domini pape penitenciarius et capellan⁹ pro eius faciliori inuẽtione ⁊ comprehensione ad meam potissime doctrinam ⁊ vtilitatem dictões quaslibet huius libri cum suis significatiõib⁹ per alphabetũ ꝑm ordinem cuz multa diligencia et labore studui compilare. Verum quia forte huius compilacõnis aliqui volent esse ꝑticipes vt circa hoc opusculũ meam intencionem et modum adverterent hunc prologum ꝑmittere curaui. Nouerit ergo lector q̄ non principaliter fuit mee intencõis huius libri determinare sniaz ꝛ̄ pocius per dictiones alphabeti ipsi⁹ libri itimare materias. Et vbi in hoc libro aliqua sub questione ponũtur eciaz in hoc opusculo sub questione infinuantur. Nec miretur lector si quandoq; capitula in hoc libro decreti pri⁹ posita posterius allegentur quia illa capitula que magis ad ꝓpositu faciebãt vbicumq; in hoc libro essent prius posui. alia ad idem ꝑm magis et minus facientia posterius allegando. et vbicũq; in eadem dictione materia variatur ibi paragraph⁹ ãtefertur. fateor autẽ me aliqua ex certa sciẽtia dimisisse ne prolixitas operis legẽtibus tedium generaret. In cristo ergo omniũ bonoz auctore q̄ sicut dicit Jero d. xxxv. c. Que ab exordio in fine temporum veniens. O. que est grecorum littera vltima traxit ad. a. que est latinoruz ꝓma qz extremitatez traxit ad principium et principium ad extremitatem. quia est alpha et. o. principiũ et finis spẽ ponendo hoc opusculuz ab. a. prima littera ī choãs vsq; ad extremã deduxi litteram alphabeti ipo iuuante

qui est principium et finis.

Aaron

Q caritas aaron multiplex in/
sinuatur de penitētia visti.ij.Ꝯ
opponitur in medio.

Item ipsius sacerdocium appro
batur di.xxij.sacrosancta

Item q suo sacerdocio statum
summi pōtificis representat di.
xxi.Ꝯ.i.

Item ponitur in exemplum ter
roris contra vsurpātes prelatu
ras.viij.q.i.deniq; post me.

Item ponitur in exemplū q ne
mo honorem prelationis assu/
mat nisi a deo vocatus.viij.q.
i.in scripturis.

Item ponitur in exemplū q nul
lus hō pt esse sine pcco de p.d.
ij.Ꝯ.opponitur.circa me.

Itē in exemplū lapsis q pr pei/
tenciā ad platuraz restitui pūt
di.i.Ꝯ.econtra exemplis.

Itē cū filijs suis in exēplū epis
et clericis de mutua iinuicē ho
noratione di.xcv.esto.

Item q oblaciōes ecciaz solis
sacerdotibus debentur prefigu
rat.x.q.i.hanc.

Item est in argumentuz q deꝰ
dat grām subditis per orōem
sacerdotis.i.q.i.dictuz ē q vga
aaron duodauit virgas mago
rum.xxvi.q.v.nec mirum

Abbas

Q abbas nō ab epō ponit ꝫ a
mōachoz congregatiōe eligitur.
xviij.q.ij.abbas.iij.z c.se.

Q ī abbatē eligi dz q sit dignꝰ
moribz atq; actibz mōastice di/
scipline.xviij.q.ij.abbatem.

Q ī abbatē electus dz esse cau/
tus in regimīe humilis castus
misericors discretus et sobrius
xviij.q.ij.si quis abbas.

Q abbate exempto irrequisito
nil debet episcopus in monaste
rio exercere.xviij.q.ij.luminoso

Q subest correctioni et depositi
oni episcopi nō exemptus.xviij
q.ij.abbates.

Q solus habet potestatē in mo
nasterio suo.xviij.q.ij.nullam.

Q potest offerre duos ordines
primos sacerdos existens dist.
lxix.quoniam.

Q non debet regere plures ab
bacias simul.xxi.q.i.clericus.

Q dispensat cum monacho vt
habeat specialem cellam.xviij.
q.ij.nullus.xx.q.nij.monachū.

Q sine suo cōsensu monachus
vouere non potest.xx.q.nij.mo
nachum.

Q nec sine sua licentia licet mo
nachis aliquid vendere et acci/
pere.xij.q.i.non dicatis.

Item abbas crimino⁹us potest
deponi ab episcopo et inuito cō
uentu.xviij.q.ij.si quis.

Q non licet abbati obligare et
alienare res ecclesie absq; consē
su episcopi.xij.questione.ij.ab/
batibus.

Q confessionem audire vel pe/
nitenciaz iniungere non possūt
nisi suozum subditozum .xv.q.
i.peruenit et.ij.capitulis sequē
tibus

Q licet ipsis et alijs regulari/
bus aliter q̄z cathedralis eccles
e diuina officia decantare .xij.
di.de hijs

De hac materia habetur vbi le
gitur de monachis et vbi agit
de religione

Abbatissa

Q abbatissa non eligatur nisi
sexagenaria .xx.questio.i.iuuen
culas

Q nullam monialez velare po/
test xx.q.ij.statuimus

Q volens loqui cuz aliquo de
bet associari per veterulaz mona
cham xviij.q.ij.diffinijmus z
ca.in decima

Abel

Q abel placuit deo et eius ob/
lacio .xxiiij.q.v.scriptum

Item ponitur in exemplum pa
cięcie .vij.q.i.aduersitas in me
dio

Aborsus

Q aborsus procuratus equi/
ualet homicidio.ij.q.v.consulu
isti .xxxij.q.ij.aliquando z.iij.c.
se.et.ca.sicuti.

Abraham

Q abraham ponitur in exem/
plum q̄ sepulture predecessoruz
suoruz nisi ex causa non sunt re
linquende .xij.q.ij.ebron

Item in exemplum decimarum
dandarum sacerdotibus .xvi.
q.vij.decimas deo

Itē excusatur a mendacio.xxij.
q.ij.§.abraham.

Item in filij prompta immolaci
one ponitur in exemplum obe/
diencie .xxij.q.ij.§. qñq̄z

Item filij ipsius dicuntur qui
ipsum imitantur.xxij.q.ij.oppo
nitur

Item in exemplum symonie cō/
iugalis de pe.di.ij.§.opponitur
ante finem

Item ponitur in exemplū q̄ ex
bonis patribus mali filij gene/
rātur xxxij.q.iij.recurrat et di.
xlvij.§.necesse in fi. z.capitulo
sequenti

Q ideo abrahā de pluralitate
feminarū non culpatur q̄a tūc
populi dei multiplicacio quere
batur.xxxij.q.iij.fcurrat āte fi
nem

Item q̄a in hospitalitate accep
tor personarum non fuit ideo ā
gelos recipere meruit di .xlij. q̄
escamus

Itez q̄ lac nō vina angelis ho
spicio receptis exhibuit di.xxxv
sexto in fi.

Abrogacio

Q abrogacō legum vl' ꝓstituci onū fit cōtraria cōsuetudie di. nij. in istis et. §. proximo.

Item otraria ꝺsuetudie di. xxxi. ante triennium

Item locoꝝ varietate di. xxxi. aliter. §. proximo

Item tpm diſpium ſucceſſione. di. xxxnij. fraternita.

Itez maloꝝ emergenciuz occaſione di. xlij. §. vez in fi. exēpluz ibi de ꝓpente eneo q̄ moiſes bona itencōne fecit 7 ezechias bona intencione deſtruxit

Abſolucio

Q abſolucio eſt pccōꝝ. xi. q. iij. ipſe li. et. ca. ſe. et. ca. plerumq̄

Item excōmunicati. xi. q. iij. debent et. c. ij. ſe.

Item iuramenti ilíciti. xv. q. vi. auctoritatem

Q ſoli⁹ pape ē a iuramēto licito abſoluere. xv. q. vi. ali⁹ 7 ij. c. ſe.

Q abſolucio eſt cum diſcreciōe facienda. xxiij. q. nij. ſi is qui

Q minoꝝ maioꝝē nec ligare nec ſoluere pt di. xxi. īferioꝝ. xxnij. q. i. audiuimus in fi.

Q hereticꝰ et pcīſus ab eccīa nec ligare nec ſoluere poteſt i. q. i. remiſ.

Q malꝰ ſacerdos q̄ oiu tollera t̄ abſoluit. i. q. i. ita fit. 7. ij. c. ſe.

Q epꝰ et ſacerdos pnioꝝ ꝺz eē ad abſoluēdū q̄ ad ligād. xxvi. q. vij. alligant

Q nō licz aliquid accipere pro abſolucione. i. q. i. nullus epꝰ

Q archiepꝰ pt ī caſu abſoluere excōmuīcatū ab epo. ij. q. i. néo

Q vera eſt abſolucō ſacerdotis quādo fit claue non errante. xi. q. iij. tunc vera

Q ligatꝰ a canone poteſt abſolui in infirmitate. xvij. q̄ſt. nij. ſi quis ſuadente

Q excōmuīcatus ſacerdos nec ligare pt nec abſoluere. xxnij. q. ij. nec quiſq̄.

Q abſolucionis forma ponitur xi. q. vlt. ca. aliquis

Q ꝺz fieri p manꝰ ipōez. xxvi. q. vij. is qui et. c. ſacerdos

Q abſoluēdus ꝺz flectere genu a. xxvi. q. vij. ſacerdos

Q ille qui ligat debz abſoluere xxnij. q. i. ſi petrus

Abſtinencia

Q abſtinēcia ẏba eſt a pccis abſtinere ve. c. di. v. ieiuniū nīb ei. et. c. ſe. de pe. di. iij. §. ẏba in fi.

Q boni eciaz a licitis abſtiēnt. xxxiij. q. nij. xpiano

Itē duplici de cā boni a licitis abſtinēt. xxvij. q. ij. ſunt qui

Q nō ſufficit abſtinere a malo ñ bonū fiat. xxij. q. v. de forma di. xxxv. eccle in fine

Q abſtinencia ciboꝝ mltiplicit ꝺ nēdaī et ꝑſuadet di. xxxv. ſexto die p to. c. de con. di. v. ne tales vſq̄ ad legimus

Q errores gētiliū in abſtinēcia ſectāres anathematizāt di. xxx. ſi quis pbr

Q abstinẽcia ffspicit persone valitudinez.temporis oportunitatem.ciborum qualitatem ꝛ quãtitatem.di.xli.ꝑ doꝰ dicit
Item discreta cõmendatur.xli.quisquis de con.di.v.ñ medio criter
Q maxime conuenit episcopis et predicatoribus di.xxxv.eccie
Q nõ requirit niſi corporis ſuſtentacionem.xliij.di.conuiuia.de ꝺ di.v.ne tales di.iij.deniq
Q auiditas ciborum ꝑtumcũ, ꝙ viliuz in abstinente arguitur xli.di.ca.i.delicie ꝑ dñs dicit
Item ꝑ tempore quadragesime maxime presbiteri ꝛ clerici abstinere debent a cibis di.iij.statuimus et.ij.ca.se.
Item abstinencia morbos corporales curat de con.dist.v.ne tales
Item cum a carnibus abstinemus eciam a semẽtis carniũ abstinere debemus ꝛ i.iij.deniq
Q die sabbati abstinendum ẽ a carnibus niſi in ifirmitate ꝛ festis de con.di.v.quia dies
Q monachis precipue abstinẽcia carnis est apta et vtilis de con.di.v.carnem

Abhominacio

Abhominacio est dño eleõsina de rapina vl symonia vl de vsura .i.q.i.nõ est putanda.xliij.q.v.scriptum est

Ablucio

Ablucõ peccatoꝝ fit ꝑ aquã lacrimaꝝ de pe.di.i.medicina
Itez per fidei feruoꝛez.xxiij.q.i.ñ petrus

Abusus

Q abusus ꝓuilegij punitur di.lxxiij.vbi.xi.q.iij.ꝓuilegium
Itẽ abusus clauiũ sacerdotaliũ dãpnabilis est.xi.q.iij.ipe ꝛ.ca.plerumq.

Acceleracio

Q acceleracõ retardat in epi ꝛ clericoꝝ ordinacione di.xxxviij.de syracusane.di.xlv.miramur.di.lx.sacerdotle officiũ et .c.se.
Item in snie ꝓcõe.ij.q.i.deꝰ.
Item in noui honoris collacõe di.xxiij.cõis
Item in baptismi dubia reitera one de con.di.iij. cum itaq
Item in clericoꝝ qui lapsi sũt condempnacione di.l.ponderet
Item in condempnatoꝝ re, stitucione quia properata nimis remedia alioꝝ ruine nõ sũt pro futura di.l.absit.et.ca.se.
Q acceleracõ cõmẽdabil est in multoꝝ maloꝝ exercẽda vlcione xxiij.q.iij.ca.ñ ea
Itẽ in eleõsinaꝝ ꝑ defũctis ob, lacõe.xiij.q.ij.qui oblaciones
Itẽ in eccĩaꝝ vacãciũ prouisiõe di.xlv.de ꝑsona et.l.postq
Itẽ in eccĩasticaꝝ reꝝ recupera cõe.xij.q.ij.augusto

Accepcio

Q accepcō ꝑsonaꝝ nō est apud deum .xxxiij.q.nij. sicut satis est de con.di.nij.nō ꝙꝙ

Item nec dz esse inter hoies di. xlix .ca.vlt.di.lxiij.sacroꝝ .ij.q. v. si quis pbr.xi.q.iij.sūmopere

Q prohibet accepcio personaꝝ in pnie ipositōe.xxvi.q.vij.sacer dos .

Item prohibetur accepcio in sē tencie diffinicione.iij.q.ix.nccē.

Item phibet accepcō in fidei p dicacōe.xxix.q.ij.H.i.

Item phibet in hospitalitatis re cepcōe di.xlij.quiescamus

Item prohibetur accepcio ꝑso narum in facienda pro omnibz maxime pro defunctis oracione xiij.q.ij.non estimemus

Item phibet accepcio in elemosi naꝝ largicōe.xv.q.i.si cupis

Itez prohibetur accepcio mune rum pro collacione ordinum et aliorum spiritualium et dāpna bilis est .i.q.i.ōnes qui et.c.se.

Item regulares aduocati mu nera que secularibz aduocatis licet accipere nō debent exigere xv.q.ij.obꝺuandum

Q qñq; scelerate accipitur ꝙ a nolentibz dat.xxxij.q.v.ñ sane

Q gratuite et ex deuocīōe mu nera oblata cuilibet lz accipere xv.q.ij.obꝺuandum

Achab

Q achab sacerdotibz peccātibz ponitur in exempluz ꝙ post hu milem penitenciaz remanent in statu suo di.i.H.ecōtra de pe. di. iij.H.ecce di.i.ex hijs achab q̄z

Itez ponitur in exemplū ꝙ ma lo prelato ꝙ diu sustinetur est o bediendum.iij.q.vij.sal infatu atum.i.q.i.cristus.

Item ꝙ quinq̄genarios ei9 ad preces helye ignis celestis con sumpsit.xxxij.q.iij.si illic.H.i.

Achor

Q achor popter furtuz anathe ma incurrit et israhel hostibus tradidit.i.q.nij.eccīa .H.ita pec cata vsq; ad finem

Itez quia non statim furtuz lu it inocens populus pro ipso pu nitus fuit.xxiij.q.nij.si ea

Acoliti

Q acoliti grece latine cerofera rij vocūtur.xxi.di.cleros circa fi.

Q acoliti officiū est ꝑparere lui nare et ipsū corā ministris alta ris deportare di.xxv.perlectis.

di.xxxiij.H.debuientes.

Q acoliti possūt cōtrahere ma trimoniuum .xv.q.iij.sane.H.se.

Actiua

Q actiua vita q ōtēplatiua ōm dat.viij.q.i.ī scpturis q ēpatū.

Q a rectoribus ecclesiarum et maxime ab episcopis est exercē da di.lxxxviij.decreuit

Accusacio

Accusacō non debet admitti q̄ non procedit ex caritate.iiij.q. iiij.nullus introducatur

Item debz eā p̄cedere āmonicō caritatis .ij.q.i.si peccauerit p̄ me.et.q.vij.accusacio quoq̄

Q̄ accusacionem contīgit fieri vl̄ criminaliter vl̄ ciuiliter.ij.q. iij.H.hinc tollitur et.H.se.iij.q.ix. nō est credendū per totum .ca.

Jt̄ debz fieri in scp̄tis.ij.q.i.le gū .ij.q.iij.si q̄s irat⁹.q.viij.ac cusatorum

Item fieri debet accusacio p̄mis sa inscripcione.iij.q.ix. qui ac / cusare .iiij.q.iiij.nullus intro .

Jt̄ in quibz casibz p̄t fieri sine iscripcione.iij.q.iiij.aliq̄ in fi.

Q̄ inscripcio accusacionis debz otinere criminis magnitudinez et tps omissi .iiij.q.iij.aliq̄ in fine.

Q̄ in accusatorē libello nom̄ ac cusati est ponendū .ij.q.viij.H.q̄ vero

Q̄ vtraq̄ parte p̄nte debz fieri accusacio.xi.q.iij.eorum

Q̄ accusacio nō admittitur con tra absentez nisi sit cōtumax.iij. q.ix.per to.

Q̄ persona illustris in crimine iniuriarū per procuratorem po/ test accusare.iij.q.ix.absens

Q̄ tribz modis falsa accusacio detegitur vz a calūpnia a p̄ua ricacōe aut t̄gurisacōe .ij.q.iij. si q̄ pe.H.i.

Jtez mod⁹ accusacōis ālis esse debeat ponit .ij.q.viij.per to.

Q̄ accusare nō p̄nt heretici pa/ gani z apostate z alij infideles ij.q.viij.pagani.iij.et.iiij.alieni. et.ca.se.iiij.q.i.ca.i.et.cetra

Jtez nec criminosi.vi.q.i.q̄ cri/ men.iij.q.v.ostituim⁹ z.ij.c.se.

Item nec cōspiratores.iij.q.iiij conspirator.

Item nec incestuosi.iij.q.iiij.cō sanguineorum.

Item nec male opinionis.iij.q. v.suspectos

Item nec inimici .iij.q.iiij. de / tractores

Jtez nec excōmunicati.iij.q.iiij nullus.iiij.q.i.per totum

Jt̄ nec ipuberes et mulieres z pauperes z hmōi persone exclu dūt̄ ab accusacōe.ij.q.i.phibēt xij.q.ij.eps z.ca.se.xv.ij.iij.H.i. et.iij.se.

Q̄ sortilegi ac diuinatores nō possunt accusare.iij.q.v.ostitui mus

Item qui sacerdotes fieri neq̄ unt accusare non possunt .ij.q. vij.ipsi apli.vi.q.i.omnes vero et.ca.sacerdotes

Jt̄ epm layci passim accusare nō possūt .ij.q.vij.c.i.z.se.c.et. c.oues et.ij.se.c.

Item episcopus accusatus dāp nari non potest nisi per.xij.epi/ scopos l̄ per.lxxij.yoneos tes/ tes conuictus.ij.q.iiij.nullaz

Q accusatus reaccusare nō ꝑt
nisi ꝓmuꝫ ꝓcessisset purgacio et
nisi accusaret de maiori crimine
iij.q.xi.neganda
Q accusator oꝫ esse bōe vite et
liber genere nō ſuus.ij.q.vij.q̄
rendum est
Item in accusatore inquirenda
sunt q̄ scia q̄ merito q̄ itencioe
vtꝫ ſcz pro deo vel pro iani gla
accuset.ij.q.vij. ſi qui sunt et.c.
ſi quis episcopus.
Q nullus accusare ſe potest vl̄
defendere potest in causa crimi
nali per procuratorem .v.q.iij.
in criminalibus.
Item eꝫ ēm clerici accusare ñ pñt
ij.q.vij.paul⁹ et.ca.ſe.xi.q.iij.q̄
cumq̄
Q eciaꝫ laici q̄tūcūq̄ infames
eꝫm propter ſymoniā ⁊ hereſim
accusare possunt.vi.q.i.nos ſe
quentes et.ca.ſe.
Q monachi ex caritate pñt ac
cusare eꝫm.ij.q.vij.Ꝟ.ꝫ aliud
Q liberto lꝫ accusare pſonū in
certis cañbus.xij.q.ij.episopus
qui mancipium
Q criminosus criminosū ꝑt ac
cusare.ij.q.vij.pagani ⁊.Ꝟ.ſe.
Q ad accusaciōez hereticoꝝ eci
am ifames admittunt.ij.q.vij.
alieni.xv.q.iij.Ꝟ.paulus in fi.
Q nulli licet accusare ſymoniā
leſe maieſtatis crimen publicuꝫ
xv.q.iij.ſane
Q ſm leges mulier vixꝫ ñ ꝑt ac
cusare de aduulterio .xxxij.q.i.a
puꝺ Ꝟ.ꝫ in mulieribus
Q ſm canones ſe vir et mulier
mutuo accuſare pñt licet nō eq̄
liter.xxxij.q.v.cristiana
Q gradus cōsanguinitatis et af
finitatis nō debent accusare ni
ſi propinqui vel antiqui .xxxv.
q.vi.c.i.et.ſe.
Item qua forma debꝫ iurare q̄
accusat parentelam.xxxv.q.vi.
de parentela .
Q accusator obligat ad penaꝫ
talionis.ij.q.viij.ca.quiſquis ⁊
ca.qui crimen.q̄ſt.vij.qui calūp
niam et.ca.ſe.
Item zelo iusticie accusans pre
miatur .iij.q.v.ca.iij.vi.q.i. Ꝟ.
verum
Item accusans ex malicia pu
nitur di. xlvi.accusatores .ij.q.
iij. ſi q̄
Item accusās episcopum calūp
nioſe infamis efficitur.iij.q.nij.
clericus ꝺo qui.ij.q.ij. ī quis e
piscopum.
Item falſe accusantes vl̄ in pro
bacione deficientes vlterius ac
cuſare nō possunt.iij.q.x.placu
it vt q̄cienſcūq̄ accuſator.nij.q.
vi.ca.i.et.ca.vlt.
Item a cōmuīone vſq̄ ad exi
tum vite ſuſpenduntur .iij.q.x.
eos qui .v.q.vi. epyſanium.ij.
q.ij. ſi quis episcopum
Q ab accusacōne precio vl̄ pro
miſſione deſiſtens punitur .ij.
q.iij.ſi quem

Adam

Q adam proter peccatuz a faci
e dei se abscondit de pe.di.i.§.a/
lij contra

Itē ꝙ ī hoc ꝙ ipse q̄ melior erat
muliere extra paradisuz factus
est et mulier intra ponitur in ex
emplum ꝙ nō hō a loco melio/
ratur sed locus ab hoīe dist.xl.
illud et.ca.se.

Item in hoc ꝙ de paradiso eiec
tus propter peccatum est in exē
plum ꝙ hō ignobiℓ effectus ꝓp
ter culpam meretur a loco dig/
nitatis expelli di.xl.adam

Item qz nō de alia terra sed de
ipsius costa facta est mulier inu
itur ꝙ ab ipso sicut a principio
sic tota diriuatur humani ge/
neris propagacio dist.xxxiij.ca.
vltimo

Q adā in virili etate factus est
de pe.di.ij.§.romanos

Q asserens ipsum mortalez cre
atum siue peccarz siue non ana
thematizatur de con.di.nij.pla
cuit igitur

Q adam in paradyso caritatez
et alias virtutes habuit de pe.
di.ij.§.romanos.

Q in hoc ꝙ q̄ diu sol⁹ erat non
peccauit solitaria et contempla/
ua vita commendatur de peni/
tencia di.ij.§.romanos

Ideo adaz plus peccauit quia
plus omni bono habundauit .
de pe.di.v.circa prin .

Adiutorium

Q adiutoriu n nō ferendus est
maxim: sacerdotibus in alteri⁹
detrimentum.xnij.q.v.deniq̄

Q qui in fraudez alterius ꝙq̄
iuuat socius est criminis .xnij .
q.vi.ca.i.

Item patriā vel socios defendē
do iuuare est iusticia.xxiij.q.iij.
fortitudo et.ca.nō inferendo

Item viri et ecclesiastici ne a ca
lumpniatoribus oppzimantur
sunt adiuuandi.iij.q.i.deus.

Q misericordius homin ad pec
candum adiutoriu subtrahiť
q̄ ferať .xv.q.vi.si res hij qui.

Q prelati suoꝝ subditoꝝ
precipue debent esse adiutores
et vltores .xxiij.q.vij.scire.viij.
q.i.clemens

De hac materia agitur vbi ha
bes de auxilio

Admonicio

Q admonicō debet p̄cedere ac
cusacōem vℓ excōmunicacōnem
xxvi.q.i.quidā.ij.q.vij.accusaci
o q̄z post me.xvi.q.vij.oēs deci
me.xvij.q.nij.de pb̄.

Item debet precedere vindictaz
xij.q.ij.indigne

Item admonendi sunt heretici
primo ab errore discedere ꝙ tra
dantur pene .xxiij.q.nij.non in
uenitur in fine

Itē administratores secularium
dignitatū admouēdi sūt ab epis
sup paupez ꝛ viduaz defēsōe.
xiij.q.v.administratores

Jtem iudices admonendi sunt per prelatos ad opera pietatis xiiij.q.vi.hij.qui
Jtez vidue monende sūt ad studia castitatis.xxvij.q.i.de viduis.

Adolescencia

Q adolescēcia prona est in malum.xij.q.i.ca.i.
Q adolescentes monachi ℓ clerici a probatissimo magistro debent informari.xij.q.i.ca.i.
Q nil incercius q̄ vita adolescencium.xij.q.i.ca.i.
De hac materia habes vbi agitur de etate

Adorare

Q adorare cogebantur iusti symulachr̄ a rege nabugodono / sor et recusātes mittebant in ignē.xxiij.q.iiij.nō īuenitur
Q adorādo ymagines nō picturā ℔ picture repñtacionez verea mur de cō.di.iij.per plātum venarabiles

Adrianus

Q adrian⁹ papa p̄m⁹ karolum magnū p defēsione eccīe de frācia in ytaliā uocauit di.xlij.c.adrianus
Q adrianus papa scōs vinū ñ nodū vniuersalē procurauit celebrari di.lxiij.c.adrianus

Aduentus

Q aduēt⁹ spūssādi p petri aplī p̄dicacōez multor̄ corda sacia / uit de cō.di.iiij.proprie
Q ab aduēcu dm̄ vsq̄ ad octaua epyphanie nō est iurandum xxij.q.ij.decreuit
Jtem q̄ nec eodē tempore nupcie iunt celebrande.xxxiij.q.iiij.non oportet

Aduersitas

Q aduersitas iustor̄ nō est signū reprobacōis ℔ exercitiū virtutis.vij.q.i.aduersitas
Q pie aduersat qui corripit vicios os.xlix.q.v.c.i.in me.
Q vtiliter latroni membra precidit qui ip̄z ex hoc a malo retrahit.xxiij.q.iij.ñ quis
Q p̄ malo malū reddit q̄ inimicū suū ad p̄cipiciū tēdentē non īpedit.xxiij.qui inimicum
Q pie molestat medic⁹ lethargicum excitando et freneticum ligando.xxiij.q.iij.q̄ facit
Q amicus vtiliter verberās ponit amico īutiliter blandienti xxiij.q.iiij.nimiū circa me.
De hac materia habetur vbi agit de correctione

Adulacio

Q adulacio peccatori exhibita dat audaciam peccata augmentandi.xli.di.sicut.l.di.ñ quis dixerit et.ij.ca.se.
Q adulatur alicui qui bonum attribuit q̄ non habet et hoc ē mortale quando ex certa scientia fit.xxij.q.ij.primus est v.su. quintum

Q adulatur alicui qui bonum attribuit ꝙ non habz et hoc est mortale quãdo ex certa sciencia fit .xxij.q.ij. primum est ꝺ.sup. quintum

Item adulatur qui superiorem vt ei placeat ī eo ꝙ habet extollit ⁊ ℔ est veniale di.xxv.§.alias post me.

Itē adulatur qui approbat malum ꝙ est ī aliquo et hoc reprobatur di.xlvi.clericus qui

Q parietem linire dicitur q̃ peccatoribz adulat di.xlvi.sic ī fi.

Item pastor qui lupoꝝ laudes querit oues negligit di.lxxxiij. nihil

Itē clericꝰ adulacõibꝰ defuiẽs dz degradari di.xliij.clericꝰ qui

Itez melius ē ꝙ veritate suppliciuz pati q̃ ꝙ adulacõe assequi bñficium.xi.q.iij.nemo peritoꝝ

Q ydiotaz aliaꝝ hereditatum adulatur regibꝰ di.xxxvi.nõne

Adulterium

Q adulterium propꝫe est ꝺ celebrati cõiugij iura temerantur. xxxij.q.nij.nemo

Itez adulteriuz est alieni thori violacõ.xxxvi.q.i.lex.§.cũ ergo

Q grauiꝰ viri puniendi sũt q̃ feie pro adulterio .xxxvi.q.ij.indignantur

Q adulter vxorem adulteratã nõ debet dimittere nec accusare xxxij.q.vi.per totum.

Q plus peccat qui vxorez hñs cũ alteriꝰ nupta adulterat q̃ solutꝰ vxorẽ alteriꝰ violãdo.xxx. q.viij.q̃admodum.§.sunt

Q ꝓmittitur pocius adulterio ī q̃ vxoris adultere homicidium xxxiij.q.ij.si ꝙ

Q violenter oppõsse nõ ꝓt opponi adulterium.xxxij.q.v.puto

Q fm canones ꝺ ⁊ mulier paricione in adulterio cõdempnãtur.xxxij.q.v.cristiana

Q vir vxorẽ de adulterio accusare nõ ꝓt qui si pariẽt ipe fuerit fornicatus.xxxij.q.vi.c.i.et se.

Itez si deserit ei occasiõez adulterãdi.xxvij.q.ij.si tu.

Itez si credat vir̃ mortuũ cũ alio otrahẽdo.xxxnij.q.ij.si ꝺgo

Item si fuerit vi oppressa .xxxij. q.ij.proposito

Item si alius sub mariti specie cuz ipsa ocubuit.xxxnij.q.ij. in lectum

Itẽ si pꝰ adulteriũ omissũ eã ex consensu retinuit .xxxij. q̃st.i. si quis.

Q sue vxoris amatoz arcẽcioz fedus adulter iudicatur .xxxij. q.nij.origo

Q pfonꝰ turpitudis ē q̃ adulteriũ celat vxoris.xxxij.q.i.apud

Q vir innocens adulteram recipere non cogitur .xxxij.q.i.de benedicto

Q qui vxorem suaz scienter ogn̄overit post adulteriuz impeditur ab ordinuz promocione di. xxxnij.si cuius

Q clericus uictus de adulterio depoñt.lxxxi.di.ñ q̃s clericꝰ.
Qualiter abrahã et iacob excusãtur de adulterio ognoscendo ãcillas.xxxiij.q.iiij.dixit sara obiciuntur
Q potest esse cũ persona matrimoniũ q̃ polluit per adulteriũ xxxi.q.i.deniq̃
Q trãsgressor voti castitatis peior adulterio iudicatur.xxvij.q i.ca.i.et.ca.proposito
Q sacerdoti adulterãti cũ filia sua spũali grauis et ꝑpetua penitencia ponitur.xxx.q.i.c.ñ sacerdos
Q sicut vir dimittens vxorem suam adulter dicitur sic episcopus ecclesiaz relinquens.vij.q.j.sicut vir
Q nasci de adulterio nõ est culpa nascẽtis sed illius qui generat di.lvi.nasci
Q nati de adulterio feruore nõ sunt in fide stabiles non in bello seculari constantes dist.lvi.ñ gens
Q ẋgo non dicitur adultera q̃ ignoranter viro nubit alieno. xxxiiij.q.ij.ñ virgo

Aduocatus

Q aduocatus non debet ex suo sensu cõtra veritatez scripture aliquid proponere di .xxxvij.relatum
Item nõ debz probris ꝛ rõne litigare.iij.q.vij.ĩfaĩs circa me.
Item miti relacione nõ tumꝛtuosa voce factũ debet ꝓponere .v. q.iiij.duoueci in fi.ca.se.
Item nõ debz lucro ꝛ iusticie itenere.iij.q.vij.ĩfaĩs circa me.
Q aduocatꝰ secularis ꝑt vẽdere iustum patrociniũ q iuris peritus ofiliũ.xiij.q.vi.non sane.
Q regularibz aduocatis nõ lz pro aduocacióe munera accipere.xv.q.vi.obseruandum.S.hic autem
Q monachi possunt esse aduocati de abbatuz suoꝝ licencia i cauꝭ mõsterij .xvi.q.i.monachi
Q ob verecundiam sexus muliẽri nõ licet coraz iudice aduocare.xv.q.iij.S.i.
Q clerico in causa criminali ñ licet aduocare corã iudice seculari.xxiij.q.vlt.hijs in quibus
Q clericus aduocans extra suã eccliaz vl epm l ꝑsonũ amittere merez bñficia.xv.q.nos sanctoꝝ xij.q.ij.de forma dicti .lxxxvi.ñ imperatoꝛ.
Q cõtra inhibicionez ecclesiasti tam aduocans nõ solum rerum amissione sed eciam exilij relegacione punitur de pe .di.i.nemo circa principium
Q princeps et quelibet illustris persona potest litigare ꝑ aduocatum in crimine iniuriarum . iij.q.ix.absens
Q cristus est aduocatꝰ noster apud patrem de pe dist.lj.S.cui fine

Affectus

Q affectus plus placz domino offerentis q̄ munus oblaciōis iij.q.vij.ī grauibz.xxxij.q.i.odi
Q illa oz̄one flectitur deus que non cōsistit in multitudine ꝛbo rum ꝛ in affectu cordis de cō . di.v.non mediocriter
Q oz̄ō q̄tumcūq; cum barbaris mis et soloecismis proferat ver borum placet deo si ex affectu a nimi procedit di.xxxviij. sedulo
Item qui deo perfecte ꝑuire de siderat oportet q̄ carnalem affe c̄ionem consanguineorum post ponat .xij.q.i.cui porcio
Item perfectior est ille qui nihil habere affectat q̄ qui mlta pos sidens auare dispensat.i.q.i.ñ ē

Affinis

Q affinis nisi contra affinem in testem non recipitur.iij.q.ix. absens
Item nec ad accusacōem alioz admittitur qz affinis affinē ac cusare potest.iij.q.i.similiter
Q vno cōiuguz defuncto in su pstite affinitas non deletur nec alia copula affinitatē poris co pule soluere potest .xxxv.q.vlt. ffinitatis in me.et.q.iij.per to .
Item qualiter affinitas sit com putanda.xxxv .q.v.porro.

Aghato

Q aghato papa quis fuit na / cione ꝛ q̄ fecit habetur di.lxiij. ca.aghato

Aleam

Q aleam ludere si nō dimiserit eps vel pbr et eciā iferiorīs gra vus clerici grauiter puniuntur di.xxxv.d.c.episcopus

Alienacio

Q alienacio rerum eccie potest fieri per ep̄m tempore necessita/ tis vel melioracōis cā .xij.q.ij. placuit sine exepcione terrulas.
Item pro redempcione captiuoz xij.q.ij.aplicas
Q abbatibz nō licet res mona sterij sui sine licencia sui episcopi alienare.xij.q.ij.abbatibus
Q alienacio rei perrochial' suf/ ficit cum ꝺsensu ep̄i et pastoris xij.q.ij.abbatibus
Q eciā cōsenciente episcopo ab bas nisi sit ad fabricam mona/ sterij non potest res ecclesie alie/ nare.xvij.q.nlj.in vendicionibz .H. ecclesiam
Item cum res eccie nō sint epis/ copi ꝛ cōes ñ licet ei sine ꝺsensu capituli res notabiles alienare. xij.q.ij.sine et.ca.se.
Item ꝺui eccie qui retinent ñ pos sūt ab ep̄o alienari nō possunt. xij.q.ij.fugitiui
Item q̄ eccia res alienas nō de/ bet ĩuadere.xij.q.ij.sicut eccia .
Item alienū nō est q̄ iure possi det.xvij.q.nij.q̄ dicam

Jtem peccatuz nō dimittitur ñi res aliena ablata restituatur . xiiij.questi.vi.ñi res.de pe.di.v. falsas

Jtem alienas res inuadūt que pro pauperibus sunt auferunt. xvi.q.j.decime

Jtem ois aliene rei illicita vsur pacō nomine furti in decalogo prohibetur.xxxij.q.iiij.meretrix

Q̄ episcopus aliena dicitur ra/ pere cum totum sibi retinens e/ genis clericis nil ipartitur.xiiij di.dyaconi sunt post me .i.q.ij. non est

Q̄ alienans res ecclesie compel litur restituere .xij.q.j.monem⁹

Q̄ episcopus vl̄ presbiter cōtra constitutum alienans res eccle sie eicitur de honore .xvij.q.iiij. quicumq̄

Q̄ moriente episcopo non licet metropolitano res defūcti que sunt successoris occupare vl̄ ali enare .xij.q.j.non liceat

Q̄ cuiuscumq̄ gradus clerici q̄ defūcti episcopi res que sūt suc/ cessoris occupauerit vel aliena uerint anathema et propij gra dus periculum incurrunt .xij . q.j.hoc huiusmodi non licet il luo.

De hac materia habes vbi agi tur de ecclesia

Alimenta

Q̄ alimenta olerū et leguminuz pl⁹ ꝓsunt corpori et aīe ꝙ delici osa de con.di.v.ne tales

Jtez epūs l' pbr ñi vxorez supersti tem hz teneť ipi in alimentis ꝓ uidere di.xxxi.omnino

Jtez clerici vxorati eccie debuiē tes ab ea alimenta percipiant . di.xxxij.ñi qui vero

Q̄ eccia teneť illi q̄ sua qñ ha/ buit dedit eccie in alimentis ꝓ/ uidere.xvi.q.vij.quicumq̄ fide lium.

Q̄ mri 7 alijs ꝓpinquis nō ob stante iuramēto teneť quilibz in alimentis ꝓuidere.xxij.q.iiij.in ter cetera

Altare

Q̄ altare non debz erigi nisi de licencia epi de con .dist.nullus pbr

Q̄ altare nisi sit lapideū nō ose/ cratur de con'e .dist.i.altaria ñi non

Q̄ consecrari debet crismate 7 benedictione de con .dist .i.alta ria .

Q̄ pbr altare cōsecrare non po test.xxvi.q.vi.ministrare

Q̄ altaria inutilia que non sūt cōsecrata vl̄ in locis indebitis facto debent dirui de con .di.i. placuit

Q̄ oblacio et fruct⁹ altaris dē di prohibetur .i.q.iij.audiuim⁹

Q̄ altare ad cuius honorem ec clesia est consecrata ñi motuz fu erit cum ecclesia debet reconse/ crari de con.di.i.ñi motum

Q in altari in quo celebrauit ē piscopus non debet eodem die celebrare pbr de d.di.ij.c.vl.

Amare

Q amare deuz plus debemus ꝑ propīquos.xij.q.i.cui porcio
Item si deum amamus omnia difficilia et aspera perficimus. de pe.di.ij.si quis sel circa prī.
Q amor dei nutritus per ẋbū dei omnium cupiditatuz ligna sumit de pe.d.ij.ℌ.ℬ que in fi.
Q illi deuz amant plus ꝑ se q̄ pro eius amore saluti sue nō p cunt et ipam mortem corporis libenter accipiunt de pe. di.ij.ℌ. caritas.
De amore dei et proximi hēs vbi agitur de dilectione.

Amamus

Q amam⁹ proximū sicut nos q̄ non propter aliud sed tātū ꝓpter nature ptcipationem eū diligimus de pe.di.ij.c.si q̄s
Q non omnis qui parcit est amicus nec omnis qui verberat inimicus.v.q.v.non omnis et. c.se.xxiij.q.nij.q̄d faciet.
Q amor ꝓximi hz plagas suas q̄ dulciores sunt cuz amarissīe īferunt.v.q.v.nō osculat. xxiij q.i.paratus.q.v.non pius.
Q ꝓximum sicut nos amam⁹ q̄ ad bonos mores et ad vitā eternā osequēdam sicut nobis ei⁹ saluti osulimus di.ij.p⁹ prī.

Item sic debem⁹ affici caritatis affectu ad ꝓximos vt velimus oēs saluos fieri.xxxiij.q.iij. corripiatur.
Q melius est proximuz cum se ueritate diligere q̄ cuz lenitate decipere.v.q.v.non omnis.
Item non est amor sed languor vbi mali mores nō corrigūtur xxij.q.v.non putes.

Ambicio

Q ambicio est ad honores mū di sine suffragio tpis sine meri to laboris velle promoueri.di. xli.miramur in fine.
Item ꝑ ꝑ ābicōem malo īchoa ta sunt prīcipio etiā si mores z act⁹ boni fuerint difficile est vt bono peragantur fine.i.q.i.prī cipatus et ca.nullus itaq̄.
Item ad honoris fastigia non ābicioſ ℌ probate vite sūt assu/ mendi.i.q.vij.ꝑ illicitā.ℌ.se.i.q. i.nullus itaq̄ di.xl.multi et c. ℌ ad nos.
Itē boni plācōis honorē ñ ābi ūt ℌ alios tanq̄ sibi digniores ꝓponūt.viij.q.i.illō.xvi.q.i.nos autem.
Q eps l' pbīter q̄ ābiēs celebri orē locū suā plebē deserit vtrā q̄ sedē pdit.vij.q.i.si quis eps et ca.se.viij.q.i.aplica.
Item casum q̄rit qui p ābicōez ad honoris fastigia per abrup ta ascendit d.xlviij.sicut.i.que. vi.sicut.

Item obedientie meritum non percipit q̄ in hoc obedit ad q̄ li bido ābicōis trahit.viij.q.i.sciendum.

Q ābrosius hortatu valētiani ipatoris in mediolanensez epm eligitur di.lxiij.valentinianus.

Item de constantia eius respectu imperatoꝝ 7 de paciētia respectu aduersitatis.xxiij.q.viij. conuenior.

Amens

Q amens qui in furiam ꝛsus est vl̄ qui diabolica afflictione veratus ē non dz ꝓmoueri di. xxxiij.maritum et c.se.

Q malum ex demencia factum et tpe demencie nō iputatur.xv q.i.alios.et.hj.c.se.

Itez mala non sunt que nec crimine mentē implicant nec conscientiam ligant sicut est ī demēribus.xv.q.i.illa.

An peccata que demētes committunt quia volentes et nō scientes cōmittunt excusentur.xv q.i.merito.

Amplexus

Q amplexus persone inhebite presumpcōem inducunt lasciuie xxvij.q.i.nec.xxxi.di.omnino.

Angelus

Q angelus creatus est in gratuitis de pe.di.ij.H.ꝑ ergo post prī.

Q principiū eꝰ dissimile est principio hoīs propter ifirmitatez hūane cōditioīs de pe.di.ij.H.ꝑ ergo.

Q in nouem ordinibꝰ angeloꝝ quante sunt distinctiōes ciuitū supernoꝝ ostenditur de pe.d. ij.ante fi.

Q diuersitas ordinum angelorum deo obsequenciū exemplar est hominibꝰ ꝑ fm diuersitatez graduum geratur admistracio singuloꝝ d.lxxxix.ad hoc

Q ab āgelis qui presentes sūt nris operibus defunctis quādoq̄ aliqua nunciantur.xiij.q. vl.faciendum di.l.de hijs vero

Q āgelꝰ de celo quātumcunq̄ securo loco peccando cecidit .xl di.quelibet.

Q homini elato timor in terra incutit ꝑ angelus aliorum prelatus in celo ꝑsternitur de pe. di.ij.H.q̄o ergo

Q boni angeli ex casu malorum quasi territi a laude ꝑpetui fuerāt ꝑfecta de con.di.i. hij duo.

Ananias

Q ananias qui ꝓpter defraudacionez pecunie grauiter punitus fuit ponitur ī exemplū hijs qui vouendo seipsos deo retrocedunt.xvij.q.i.ananias xij.q.i.dilectissimus.xxij.q.iiij ca.ꝑ cristus.H.potest di.xxvij. ꝑ interrogasti.

Anastasius

Q anastasius papa secundus ꝑ fauorē hereticis exhibituz dīno nutu ꝓcussus est di.xix.a nastasius.i.q.i.dictū est in fi.

Anathema

Q anathema non est aliud ni fi seperatio a deo.et ponitur ꝑ excōmunicatione. xxiiij. q.iij. certū est.

Anima

Q aīa corpori ꝓponit di. xx xviij.sedulo.

Itē sine corpore corporaliť nō viuit.i.q.iij.si quis obiecerit.

Itē aīa nō potest dici ī eo corpore ꝙ sensu carz.xxxij.q.ij.ꝙ.

Itē non exīduce neꝙ cū semine aīa transfūditť.xxxij.q.ij.ꝙ.

Itē nō infūditur niſi formato corpori.xxxij.q.ij.ꝙ.

Itē vt nō credať anima esse in corpore sicut spūs est in ydolo nō dicitur in sicco esse ꝫ in sanguine hominis habitare. xxxij questione.ij.ꝙ in fi.

Itē sic anima est vita homis. sicut deus est vita aīe. de pe. di.i.§. Itē si autē.

Itē aīa corpori vnita si baptismate lota nō fuerit eternaliter perit.xxiiij.q.iij.si habes.

Itē aīa que peccauerit morieť xxiiij.q.iij.si habes.

Itē illa anima decora dicitur in qua virtutis gratia et diuine operatiōis effigies relucet. de pe.di.iij.§.Romanos circa finem.

Itē anime defūctoꝝ q̄tuor modis adiuuanť.xiij.q.ij. anime.

Antiquitas

Q antiquitas a sanctis patribus suscepta ē a modernis obseruanda di.xij.ridiculū.

Itē ꝙ antiquitati deferetur in multis videlicet in libris corrigendis di.ix.vt veteꝝ.

Itē in consuetudinibus sequē dis di.xij.ridiculū

Itē ī ohijs q̄rēdis di .li.dño.

Item in prelatis eligēdis di .xli.statuimus.

Itē in elemosinis largiendis. di.lxxxvi.considerandā.

Item in testificatione.xxxv. q. v.notificamus.

Itē in suspicionis remotione. di.xxxiij.fraternitatis.

Item in excusationis admissione di.xviij.placuit.

Itē in pene relaxatione vl̄ mitigatione di.lxxxvi.tanta.xxvi questione.vij.tempus.

Anticristus

Q antixpūs vt facilius cristianos ꝙ iudeos ad ritū suū attrahat diem dnīcū in fauorem xpiānoꝝ.ꝙ diem sabbatū in fauorem iudeoꝝ faciet custodiri. de con.di.iij.peruenit.

Anulus

Q Sponsus sponsam anulo de/
spōsare debz .xxx.q.v.nostrates
Q anulus sponse a sponso q e
conuerso dat in signum mutue
dilectionis q fidei coniugalis .
xxxv.q.v.femine.
Q ideo anulus quarto digito
a sponso spōse infertur.vt sicut
vena ab illo digito cordi coniū
gitur sic eorū corda coniungan
tur.xxx.q.v.femine

Appellatio

Q appellatio est remediuz quo
causa viciata subleuatur .ij.q.
vi.c.i.
Q appellatur a minori ad ma
iorem gradatim.di.xxix. prouī
cie.ij.q.vi.omīs.q.c.si quis pu
tauerit placuit decreto.q.c. āte
riorum.§.illo.ix.q.iij.questus.
Item ad romanaz sedem indif
cincte appellatur .ij.q .vi. si q̄s
nostrum
Item appellationis tempus de
cem dierum assignatur.ij.q.vi.
anteriorū omnino.
Item tempus exequendi appel
lationem ānus vel ex causa bi
enniuz .ij.q.vi.c.signum.§. tem
pus.
Q appellari potest ante datam
vel post datam sententiaz.ij. q.
vi.qui scit.§.paret quotiens epi
si quis iudicē Q ab eo a quo
appellatum est debent dari di
missorie lrē que dicūtur aposto
li ei q̄ appellauerit.ij.q.vi. post
appellationem.
Item q̄ ea precedente nichil in
nouatur.ij.q.vi.quotiēs appel
latione.q.c.sequenti.
Q appellationi non deferens
punitur.ij.q.vi.decreto
Q processus post appellationē
factus eneruatur ij.q.vi.quoti
ens episcopi.
Q post secundam appellationē
facto appellans super eadē cau
sa nō audiē.ij.q.vi.si aūt fiūt .
Q appellationi licet renuncia
ri.ij.q.vi.si quādo.§.si vero is.
Item forma vel modus appel
lationis ante vel post sententiā
ponitur.ij.q.vi.c.appellatione .
§.formam.
Q appellare possunt quorū in
teresse q qui negocium gerunt .
vel quibus mandatuz est.ij.q.
vi.non solent.
Item si vnus appellat prodest
alijs in eodem crimine cum eo
condemnatus.ij.q.vi.c.si quan
do.§.quandoq
Q iudex a quo appellatur nō
potest esse testis in causa appel
lationis.ij.q.vi.statuendūz.
Q ab executore sententie non
potest appellari nisi motū exce
dat executor.ij.q.vi. si qū.§.ab
executore.
Q possessore appellante bona
sequestrantur.ij.q.vi.quotiens
post.

Q qui p appellationē nō q̄rit
niſi tēpus redimere non eſt au
diendus.ij.q.vi.quicūq;.
Q a iudicibus de cōmuni cō
ſenſu electis nō licet appellare
ij.q.vi.a iudicibus
Itē p īiuſte ꝛ fruſtra appellās
punit ī quadruplo expēſaꝝ.ij.
queſtione.vi.omnino.
Itē nullius debito modo cita
ti ꝛ p cōtumaciam ſe abſentan
tis appellatio recipitur.ij.q.vi.
ſi quando.H.ſunt eciam
Q ꝓpt pluza facinoza odemna
tus ſi a maiozi appellauerit p
termiſſis aliis eſt audiendus
ij.q.vi.appellatioē.H.ſi quis
Item nec notorij malefactozis
de crimine conuicti vl confeſſi
appellatio admittit.ij.q.vi. ſi
quando.H.ſunt etiam.

Apocrifa

Q apocrifa ſcripta dicuntur.
idest ſecreta q̄a in ſecreto ꝛ nō
in publico ſūt legenda di.xv.ꝛ
xvi.p totum.
Itē apocrifa ſūt quoꝝ auctoz
ſecretus eſt ꝛ q̄ñq; ſi non igno
ratur tamen ab eccleſia non re
cipitur ibidem
Item apocrifa dicūtur que in
eccleſia recipiūtur.ħ in canone
ſcripturaꝝ non computātur
ibidem

Apoſtota

Q apoſtota eſt tranſgreſſoz le/
gis ſue eiusq; violatoz. iij. q.
iiij.beatus
Item obſeruans diuinationes
ꝛ ſoztilegia ſciat ſe a fide criſti
apoſtotaꝝ idest retro abeūtem.
xvi.q.vltīa non obſeruetis
Item fideles ſ̄b iuliano apoſ/
tota cōſtituti obediebāt ſibi in
hijs qui erant p republica nō
otra fidē xi.q.iij.iulianus
Item enormitas criminis hu
ius apoſtatie innuitur ex pena
ananie xvij.q.i.ananias.xxxij
queſtione.vij.p in omnibus.
Item apoſtota a fide non ad/
mittit in teſtimoniū contra ali
quem.ij.q.vij.non poteſt.iij.q.
iiij.alieni.ꝛ.ij.c.ſe.
Itē talis oībus infamibus ī
infamia preponit.vi.q.i. infa
mes ij.q.vij.alieni. iij.q. iiij. ſi
quis.
Itē apoſtatia religionis fit in
poſtpoſitioē tōſure ꝛ ſecularis
veſtis aſſumptione xx.queſtioē
ij.ſi in qualibet.
Itē canoīcus regularis ſi ani
mi leuitate motus ſine ſui ſupi
oris licentia monachus efficit
tanq; apoſtota redire ꝑpellit et
punitur.xix.q.ij.mandamus
Itē vouere deo religionem vel
caſtitatez ꝛ retrocedere damna
bile ē.xvij.q.i.qui bona. di.xx
vij.virgīes.xx.q.i.puelle.xxxij
queſtione.v.ſi paulus.
Item tales apoſtote peiozes ef
ficiuntur aliis peccatoribus.

di.xlvij.quantumlibet.xvi.q.i. quidam.

Item apostatis qui professi fuerunt non redduntur bona que ad ordinem portauerunt. xvij.questione vltima.§.vltio.

Item apostate cogendi sunt ad reddeundum.di.xxvij. ꝙ interrogasti.xx.q.i.quem.q.ij.si ī qualibet.

Item reuersus in habitu ī stallo ponit et in alijs.xix. q. iij. mandamus.

Item redire contemnentes excommunicantur.xx.questiõe.iij. si in qualibet.

Item incarcerantur.di xlv.cũ beatus.§.salomon. De hac materia habes vbi ponitur vagatio.

Apostolus

Q apostolorum predicatio velut tuba sonora in fines orbis terrarum exiuit.di.xix. q.i. dominus.

Item ꝙ ipsi vxores sine carnali commixtione predicando circũducebant ⁊ eas sustentabãt di.xxxi.omnino

Item ꝙ ipsos dñs sine auro ⁊ virga misit.vt ab eis intẽtiua litis ⁊ instrumenta tolleret vltionis.xi.q.iij.ira.

Item ꝙ ipsis omnibus sacramentorum dispensationem cõmisit.di.xix.ita dñs.

Item ꝙ loco apostolorum episcopi successerunt.di.xl.q.iij. ꝙ uis.di.xxi.in nouo ante finem

Item ꝙ ab aplis electi sũt septuagintaduo discipuli in quorum vices presbiteri sunt instituti.distinctone.xxi.in nouo in fine.

Item ꝙ apostoli predia nõ possederunt.sed precia eorum ꝓpe egentes acceperũt.xij.q.i.futuram.⁊.c.se.

Item ꝙ xpũs vindictam ipsis prohibuit quando eos nolentes samaritanos per ignem cõsumere compescuit.xxiij.q. iij. ꝙ xpũs.

Item ꝙ regulares sunt imitatores apostolorum quantum ad proprietatis abdicationem nec debent dicere meum vel tuum xij.q.i.dilectissimus.xvi.q. prima ex auctoritate.

Item episcopi ⁊ superiores ꝓtum ad dignitatem.distinctioẽ xxi.in nouo.

Item omnes presbiteri quantum ad eucharistie confectionẽ ⁊ ligandi ⁊ soluendi potestatẽ di.xxi.ī nouo ī fi.xi.q.iij.abstt.

Aqua

Q aqua cum sale benedicti ominibus sacerdotibus precipitur de con.di.iij.aquam.

Item in sabbato pasche ante crismatis immissionem pro aspersione debz accipi.de con.di.iiij in sabbato.

Jtem huius virtute cū ſpargi
tur venialia delentur.ꝛ inſidie
dyaboli cum fantaſmatibus
fugantur.de con.di.iij.aquā.
Jtem huius inſtitutio ꝛ effica
cia in veteri lege multipliciter
eſt preſignata.de cō.di.iij. nec
quem.

Arbitri

Q arbitri ſunt qui conſenſu li
tigantiū in iudices eliguntur
vt ipōꝝ ſententie ſtetur.ij.q.vi
a iudicibus.§.q de arbitris.xi
queſtione.i.ſi clericus.
Jtem q ab ipſis non licet ap
pellare.ij.q.vi. a iudicibus.§.
arbitri.ꝛ.c.placuit.
Q nullus poteſt eſſe arbiter i
ea cauſa qua eſt iudex iij.q.vij
infamis circa finem.
Q infamis ab arbitrio nō ex
cluditur.nec etiā filius iure pa
tris di.iij.q.vij. infamis.
Q arbitrij libri nos condit de
us.vt nec ad virtutem nec ad
vicia neceſſitate trahamur de
pe.di.ij.§.cui ſum.

Archidyaconus

Q archidyaconus nemo debz
eſſe niſi ſit dyaconus di.xl.nul
lus epiſcopus.ꝛ.ij.c.ſe.
Jtem debet tali conferri cui e
tas debita cum prudētia ꝛ vi
te merita ſuffragantur. di.lx.
innouamus .di. xiij. legimus
poſt mediū.

Q archidiaconus ē coadiutoꝛ
epiſcopi in ordinatione clerico
ruꝫ di.xxiij.ſubdyaconus.ꝛ.c.
ſequenti.
Q archidiaconi intereſt magi
ſtros eccleſie ꝛ parrochiarum
vt officia ſua diligenter exple
ant commonere.di.xxv. perlec
tis.§.hij.
Jtez ipſius eſt de archipreſbite
ro ꝓuidere di.lxiij.ſi in pleb.
Jtē q non debet ab archipreſ
biteris vl̄ preſbiteris pecunias
vel alia extoꝛqueꝛe.di.xxiij. di
ctum.
Jtem q non debet eccleſias vl̄
prebendas cum cura animarū
ſine conſenſu epiſcopi conferre
xvi.q.vij.nullus omnino.

Archiepiſcopus

Q archiepiſcopus ante palliꝫ
receptionem nec ſe debet voca
re archiepiſcopū nec ea que ſūt
pontificalis dignitatis debet
exercere di.cente.quē quidā
Jtem q vltra tres menſes con
ſecrationis ſue non debz diffeꝛ
re pro pallio laborare di.cente
ſima quoniam.
Jtem q accipiens pallium prī
us debet fidē profiteri ꝛ iura
re ſtatuta ſed apoſtolice ꝛ p̄nci
palium conſilioꝛum cuſtodire.
diſtinctione cēteſima.§.cauſaꝝ.
Q non poteſt vti pallio niſi in
tra ſuam prouinciam.ꝛ hoc tā
tum in miſſarum ſolemnijs di.

c. pallium et c. contra morem
Item archiepiscopi debent primatibus obedire di. xcix. c. i.
Q episcopi vocati sunt in partem solicitudinis archiepiscopi ix. q. iiij. c. i.
Item archiepiscopi interest episcopum confirmare et consecrare di. xliij. episcopi et. c. extra di. xlv. non debet
Item episcopi est cogere omnes sub eo dyoceses ut in officio diuino decantando a metropolitana ecclesia non discrepent di. xij. de hijs qui
Q episcopi comprouintiales debent interesse electioni et cōfirmationi archiepi di. xliij. metropolitano di. xlvi. archiepiscopus
Q archiepiscopus non nisi in sua ciuitate debet a comprouintialibus episcopis ibidem conuenientibus consecrari di. l. i. q. in aliquo in fi.
Item excessus suffraganeorum suorum potest punire di. xij. de hijs qui x. q. iij. quia
Q omni anno semel prouintialem synodum tenetur facere sed ibi de suffraganeorum rebus nihil debz extorquere di. xvij. quoniam
Item ipius ē causas dubias suffraganeorum suorum diffinire aliquando debet eas sedi apostolice trāsmittere di. xxviij de consilijs vi. q. iiij. fi inter epi
Q archiepiscopus potest absoluere quez suus suffraganeus excomunicauit ordine non seruato xi. q. iij. fi episcopus forte
hj. q. i. nemo
Q archiepiscopus non debet iudicare causas eorum q̄ subsunt episcopis nisi per consultationem vel per appellationē ad ipsum fuerint dyolute di. xvij. multis vi. q. iij. scitote. q. vi. pegrina ix. q. iij. cōquestus
Q de hijs que sunt vtriq; communia archiepiscopus sine cōsensu episcopi non debz se intromittere ix. q. iij. c. i.
Item nec de hijs que sunt specialia episcopi sicut beneficia conferre deponere et excommunicare et hmōi nisi ad ipsuz fuerit appellatum ix. q. hj. nullus primas vi. q. iij. scitote ix. q. iij. conquestus
Item si negligens esset suffraganeus p̄missa trina admonitione archiepiscopus potest in aliquibus se intromittere ix. q. iij. ix. q. iij. cum simus et. c. p principalem
Q archiepiscopus suaz prouīciā diuidere non p̄t nec p̄nt eā duo archiepiscopi in vna prouintia di. c. i. prouenit
Q solus papa suffraganeū a iurisdictōe eximit d hac materia habes vbi agitur d metropolitano et de electōe eius q d secratōe eius hēs i suis locis

Arma

Q arma et victorie patruz antiquoꝝ sunt nobis exemplum spūalium belloꝝ ꝛ victoriarū +xxiij+q+i+nisi+

Q apostoli tradiderūt in eccle sia legi iudeorū historias+vt ꝑ eas ad arma spūalia informemur+xxiij+q+i+nisi+

Q contra arma persecutorum clerici debent se munire armis orationum ꝛ lacrimaruz+xxiij+ questione+viij+§+i+in fine+ꝛ+c+cō uenientior +di+xxxvi+c+vltio

Q xpūs ab herode in egiptuz fugiens+ ꝛ lapidibus iudeorū cedens docuit nō arma armis sed fugam persequentibus opponi+xxiij+q+iij+

Q ideo dictum est petro cōuertē gladium in vaginam vt prelati ꝛ clerici gladijs non vtantur bellorum+xxiij+q+viij+§+i+ et iij+ꝛ+c+se+

Q ecclesia cū impugnat a paganis non corporalia arma+ ꝫ xp̃m patiēter expectant +xvi+q+vi+porro+

Q prelatis ꝛ clericis licet laycos hortari contra inimicos fidei ꝛ contra oppressores+xxiij+ questione+viij+igit̃+ꝛ+c+se+

Argumentatio

Q argumētatio quandoq; fit a minore ad maius di+xxxviij+ si in laicis+

Item a maiori ad minus+xxĩj+ questione+v+si paulus+

Item a toto ad partez+xiiij+q+ v+penale circa medium+

Item a parte ad totum+ xxxij+ questione+iiij+meretrices+

Item a nominis interpretatione+xvi+q+i+placuit exemplū ibi de interpretatione monachi+

Item ab auctoritate+xxxij+q+i+ dixit+

Item a simili+ij+q+vi+qui se scit ij+q+i+multi+

Item ab oppositis vel contrarijs+viij+q+i+sciendum+

Arrogantia

Q arrogantes dicuntur q̃ gaz rulitatē auctoritatē putantes humiliter nesciunt inferre qđ docent+di+lxvi+c+i+ꝛ+c+se+

Q nil est imprudentius arrogantia rusticorum+di+ xlvi+c+i+

Ars

Q ars liberalium artium diligent̃ debet edoceri quia per eā manifestantur diuina mandata+di+xxxvij+de quibusdam+

Asperitas

Q asperitas immoderata correctionem non inducit nec salutē+di+xlv+cum beatus+ xxiij+q+ p̃ma+paratus post medium+

Q neq; in multa asperitate exhortandi sūt sbditi+ neq; nimia benignitate dissoluēdi+di +xlv+

disciplina.
De hac materia habesvbi agi
tur de correctione ꝛ austeritate

Astrologia

Q astrologia quia nichil ofert
ad salucem sed potius mittit in
errorez a quolibet fideli est post
ponenda.di.xxxvij.legimus .§.
ꝫ econtra.xxvi.q. ij.circa illud
circa finem.

Auaricia

Q auaricia que instituit meuz
ꝛ tuum est iuri naturali contra
ria quod dicat omnia esse com
munia.di.viij.§.differt.xlvij.di.
sicut.xij.q.i.dilectissimis.ꝛ capi
tulo duo.
Item ipsa in terrenis rebus ad
sufferendum aduersa fortes fa
cit in celestibus debiles di.xlvij
omnes.
Item excecat rationem ꝛ grati
us facit videre aurum ꝫ solez
di.xlvij.sicut.ꝛ.xxxvij.nonne.
Item ꝙ auaricia dicitur ydola
tria.i.q.i.cum omnis.
Q hereticus inscius auro scie
ti coequatur.xi.q.i.quero.
Q clericis maxime prelatis in
hibetur.di.xxiij.hijs igitur.i.q.
ꝑma cum omnis.viij.q.i.sunt ī
ecclesia.x.q.i.relata.xij.q.ij.glo
ria.
Q clericus aliena rapere conuī
citur qui si sibi vltra necessaria
retinere probatur.di.xlvij.c.i.ꝛ
xlviij.sicut hij.
Item pena auarorum innuitur
xiiij.q.iiij.nec hic.xvi.q.vi.fuer
timini post me.ꝛ.c.sequenti.

Audacia

Q audacia humana per leges
cohercetur institutas.di.iiij.fa
cite unt.

Auctoritas

Q auctoritas ꝛgularis ꝛ sacer
dotalis tenetur defēdere res ec
clesie.xiij.q.v.res omnis.
Q auctoritate sacra pontificū
regit iste mundus.di.xxvi.duo
Q plenam auctoritatem habēt
rectores sedis apostolice. di.ix.
consequens
Q longeue consuetudinis non
vilis auctoritas est dummodo
canonibus non sit cōtraria.di.
xi.consuetudinis.
Q vsus siue consuetudo aucto
ritati maxie sedis apostolice ce
dere debet.di.xi.c.i.ꝛ.c.ij. seqti

Augurium

Q augurium quod fit in cou
siderationē auium ꝛ ad scientiā
futurorum est ex traditione ma
lorum angelorum xxvi.q.ij.qui
sine.
Q artem hanc exercere vanitas
est ꝛ superstitio.xxvi.q.vij.io
Q ydolatrie cultus ē augurij
superstitionibus implicari.xxvi
q.ij.hoc ꝛ illud.

Q augurijs deseruiens est ab ecclesia seperandus .xxvi.q .i. augurijs.

Aurum

Q aurum habet ecclesia vt e gentium necessitatibus ⁊ captiuorum redemptionibus subueniat.xij.q.i.aurum per tot.

Q sicut auri fulgor ꝑualet metallo plumbi sic pōtificalis dignitas regum dyademati. di. xxvi.duo in fine.

Q ideo xp̄s apostolos sine auro ad predicandum misit vt ꝛbtraheret causam litis.xi.q.iij ira.

Item cum episcopatus auro emitur anima perditur.i.q.i.cū ordinaretur.

Item gratius ituetur auarus aurum q̄z solem.di.xlvij. sicut.

Q auro cito violatur iusticia xiij.pauper.

Austeritas

Q austeritas indiscreta in vigilijs et orationibus reprehenditur.de con.di.v. non mediocriter.

Q melius est per mansuetudinem peccatores ab errore eruere q̄z per austeritatem in foueā perditionis propellere. di. xlv. recedere.

Item q̄ cum asperitate imperant qui subditos suos nō cū tranquillitate corrigere ꝛbaspere ifflectere festinat di.xlv.ꝛbaūt Item quia deus benignus est dispensator austerus non debz esse.xxvi.q.vij.alligant.

Auxilium

Q auxiliū eccīa otra hoies hostes non ꝓp̄ vltionē ꝛbꝓp̄ defensionem potest petere a principe xxiij.q.iij.maximianus.

Item vt pacem adipiscatur ⁊ a liquis vtilitati multorum seruetur sicut paulus apostolus fecit vtile est petere auxilium. xxiij.q.iij.sex post.

Q epī mutuū sibi dñt prebere auxiliū pro pace tract facienda di.xx.precipimus.⁊.c.sequenti.

Q infirmāte epō vicini epī in hijs q̄ spectant ad officiū pōtificale auxiliū dñt ferre .vij .q.i. pontifices.⁊.c.q̄uis.

Q sacerdos qui fuerit de collegio ſ̄ in aduersitate eccīe sue ab auxilio se ꝛbtraxerit magis scismaticus q̄z sacerdos vocabit. iij.q.i.nulli.

Q in pñti vita ꝛbilioꝝ orōnum mutua auxilia pñt fieri.xiij.q.j.ī pñti.de pe.di.vi.§. i.āte me diū.de con.di.iiij.queris.

Q oppressis non ferētes auxilia cū possint peccāt.xxiij.q.iij.ostē dit.⁊.c.nō īferēda.xi.q.i. sicut

Q in damnū alterius nulli est auxiliū ferēdū.xiij.q.v.deniq̄

Qualit malefactōribus auxilia nō sūt ferēda. xxi.q.i.per totū.

De hac materia require ī titulo de adiutorio.

Babilon

Q babilonis filia anima dicit esse. que ꝓpter lubricas cogitationes filia dei esse desinit. de pe. di. iij. c. in salicibus.

Q amissio glorie virginalis designatur in ignominiosa destructione babilonis .xxxij .q. v. ℔ paulus post medium.

Q ignis qui per septuaginta ānos babilonice captiuitatis vixerat iasone emente sacerdocium in detestationez symonie extinctus fuit. i. q. i. sicut eunuchus.

Balaam

Q balaam q̄ ꝑ mercede iniq̄tatis ab asina corripit ponit ī exemplum q̄ prelatus ꝓpter culpam a subdito. ⁊ doctus ab indocto potest argui .ij. q. vij. secuti. ⁊ c. nos. ℣. item cum. et. c. paulus.

Balneare

Q balneare se perfectis et religiosis licet. xxiij. q. i. omnis.

Q etiaz die dñica balneum cōceditur dummodo non fiat ꝑ volūtate ꝛ ꝑ necessitate. de cō. di. peruenit.

Balsamus

Q balsamus a clericis sicut crisma ⁊ baptismus non debet vendi. i. q. i. dictuz est ī q̄busdā.

Q episcopi de facultatibus ecclesie non tenentur balsamum comparare. i. q. i. statuimus.

Q episcopus qui balsamuz benedictum vendit symoniam et damnationem perpetuam incurrit. i. q. i. placuit vt nullus

Baptismus

Q baptismus ẏpler salutaris specificatur videlicet fluminis flaminis ⁊ sanguinis. de con. di. iiij. bap. catheczuminum.

Q tunc prodest baptismus sanguinis vel flaminis cum baptismum fluminis non contemptus religiois ꝛ articulus necessitatis excludit. de cō. di. iiij nequaq̄ ante finē

Q latro tunc baptismo flaminis et sanguinis baptisatus est quādo xp̄m in cruce confessus est. de pe. di. vij. ℣. vltimo

Q baptismus fluminis sumpsit virtutem ex passione xp̄i de cō di. iiij. ꝓpe in fi.

Q pharao in aqua submersus designat q̄ dyabolus omnes vires amittit ī aqua baptismatis. de con. di. iiij. nequaq̄ ante finem.

Q baptismus multiplex est .p̄ rogatiua videlicet. quia potest conferri sine alijs sacramentis sed non alia sine eo. ī. q. i. si q̄s per ignorantiam.

Jtem quod potest vari a quo/cunq; ꝙ non alia ꝺi.xxxij.ℌ.verum ꝛ ℌ. porro per totum

Jtem quia est fundamentum et ianua aliorum sacramento/rum de con.ꝺi.iiij.cū itaq; in fine

Jtem quia sine eo salus non habetur de con.ꝺi.iiij.firmissime

Jtem quia per ipsum originale mortale veniale peccatuz dimittitur nec fit per alia de cō. ꝺi.iiij.regnante ꝛ.c.fine penitentia

Jtem carēs eo nō potest quis contrahere cuz cristiana xxviij q.ij.caue

Q̃ sine inuocatione trinitatis non est baptismus de con.ꝺi. iiij.reuera in sinodo

Q̃ verus est baptizatus licet per imperitiam verba ſbalia corrupte dicantur de con.ꝺi. iiij.retulerunt

Q̃ accedit verbum ad elementum et fit baptismus sacrām/tum.i.q.i.detrahe

Q̃ non merita ministrorum ꝫ virtus cristi in baptismo operatur de con.ꝺi.iiij.baptismus

Q̃ caracter baptismi non perditur ex peccato.i.q.i.ꝙ quidā ante me. xxxij.q.vij.licite

Q̃ baptismus paruulis valet ad salutem etiam ſi non recta intentione offerantur de con. ꝺi.iiij.non illud

Q̃ in baptismo renascitur ho/mo ꝛ membrum cristi efficitur de con.ꝺi.iiij.qui passus circa finem ꝺi.iiij.adꝫ

Q̃ nullus potest saluus fieri qui contempnit baptizari xv. q.i.firmissime

Jtem ꝙ cristus mūdus a pec/cato baptizari voluit exemplū baptizandi omnibus in cristo natis dedit ꝺ cō.ꝺi.iiij.ſi baptizata non regnabit

Q̃ apli fuer̄t baptisati tpe xp̄i ꝺ ꝺ.ꝺi.iiij.qñ ab ihr̄lis ꝛ .c.se

Q̃ verus baptismus constat non tantum in ablutione corporum quam in fide cordis de con.ꝺi.iiij.verus

Q̃ baptismus delet non soluz originale sed etiam actuale de con.ꝺi.iiij.regenerante

Q̃ excepta necessitate baptis/mus a sacꝺotibus ꝺz dari ꝺi xiij.ꝺyacoēs ꝺ cō.ꝺi.iiij.cōstat

Q̃ baptizādos cathezizandi. ꝛ exorzizandi debet preuenire offitiū ꝺ cō.ꝺi.iiij.siue paruuli vsq; ad capitulū veīt sacerdos

Q̃ expositio ſignorum ꝛ suffla tionum ꝛ unctionum quorum/libet aliorum que in exorcismo ꝛ cathecismo gerūtur ponūt ꝺ con. ꝺi.iiij.c.postea vsq; ad capitulum venit ꝛ.c.x.

Q̃ interzogatio articulorum fidei debet precedere baptismū de consecratiōe distinctione iiij. preterea

Q baptisandis adultis indicitur penitentia interior tantum et non exterior. de con. di. iiij. omnis. ⁊ se. c. se. ⁊. c. fine penitētia.

Q excepta necessitate generali baptismus non debet fieri nisi statutis temporibus scz in pasca ⁊ penthecosten. de con. di. iiij. nō ratione. vsqz ad c. ostat.

Q in primitiua ecclesia non licebat nisi predictis temporibz baptisare. modo in necessitate licet omni tempore et in omī a qua de con. di. iiij. celebritatē.

Q ātiquitus baptisandus dedit nomen suum in scriptis. ij. questione. i. legū.

Q paruuli si ante baptismum decedunt ꝓpter originale peccatum damnantur. de con. di. iiij firmissime.

Q ordīatus āteqz baptisatus nichil recipit. i. q. i. si quis per ignorantiam.

Q baptismus nō tollit irregularitatem bigamie. di. xxxiij. si quis viduam.

Q sacerdos vadēs ad baptismum semper crisma debet secū portare. de con. di. iiij. nullus ministrorum.

Q adulti fidem suaz ante baptismum debent profiteri de cō. di. iiij. prima.

Q paruulis fides prodest offerentium de con. di. iiij. perscrutari. ⁊. c. si quis apud.

Q perfidia parentum non obest paruulis baptisandis sicut fides ꝓdest de con. di. iiij. qris

Q monachi in suis monasteris baptisma habere prohibent xviij. q. ij. per totū.

Jtē an liceat monacho baptisare. vel pueros in baptismate suscipere. xvi. q. i. placuit.

Q non licet abbati vel monacho de baptismate filios suscipere nec cōmatres habere. de con. di. iiij. non licet. ⁊. c. se.

Q in necessitate licite recipitur baptismus a quocunqz. xxiij. q. ij. si quem. xxxij. q. iiij. iste

Q etiam si in necessitate a prē carnali conferatur. nō ideo pater in matrimonio suo impedit xxxi. q. i. ad limina.

Q a pagano vel a iudeo si in forma ecclesie datur. verus est baptismus de con. di. iiij. romanus. ⁊. c. se.

Jtem a symoniaco ⁊ ab hereti co in forma ecclesie similiter recipitur. i. q. i. dedit.

Q a quocunqz malo ⁊ peruerso homine dummodo nō puerse detur recipitur di. xix. scilicz. de cō. di. iiij. si inter. ⁊. ij. c. ⁊. c. quomodo.

Q quādoqz baptisatur quis in fide dantis cuī scilicet fidelis adultus baptisat infantez de con. di. iiij. constat.

Jtem baptisatur quis in fide recipientis tantum videlicz cū

adultus fuerit contritus ꝛ re
cipit ab infideli.i.q.vij. qui in
quolibet.
Item baptisatur quis in fide
paternorum cum paruulus a
fideli presentatur heretico bap
tisandus.i.q.iiij.placuit.
Item baptisatur quis in fide
ecclesie quando iudeus vel alē
infidelis baptisat infantem .i.
questione.iiij.qui apud.
Q qui ab hereticis sciēter bap
tisantur quia tunc nil gratie re
ceperunt per impositionem ma
nus sunt ecclesie reconciliandi
p̄ma.q.i.hij qui.de con.di.iiij.
q̄uis.
Q baptismus simulatorie vel
p vtilitate temporis receptus
verus est nec reiteratur.de cō.
di.iiij.solet etiam.ꝛ.ij.capitulo
sequenti.
Q talis baptismus non p̄dest
ad salutē nisi simulatioē cess ā
te de cō.di.iiij.tunc.
Q symoni mago qui simulato
rie baptisatus fuit quia post ñ
penituit bāptismus non profu
it.di.xxviij.p interrogasti.
Q baptisās ꝛ de baptismo sus
cipiens dicitur pater spiritual.
xxx.questione prima ad limina
S.filia
Q baptisandus potest ter vel
semel immergi secundum diuer
sas consuetudines terrarum.
de con di.iiij.postq̄ vos ꝛ qua
tuor.ꝛ capitulo sequenti. ꝛ.c.
propter.
Q totum corpus est baptismo
imergendum de con.di.iiij. p̄
ma igitur.
Q baptisata muliere pregnan
te fetus in ea non baptisatur.
de consecratiōe di.iiij. si ad ma
tris.ꝛ.ij.c.sequenti.ꝛ.c. si bap
tisata.
Q in dubio quisquis baptisa
ri debet.de consecratione disti
ctione.iiij.paruulos.
Q non baptisatus baptisan
dum non potest de fonte susci
pere de consecratione distinctio
ne quarta in baptismate.
Q baptisatum non debent
plures suscipere q̄ vnus de cō
secratione distinctione quarta.
non plures in cathecumino.
Q decens est licet non fit pro
hibitum coniuges simul alteri
us puerum de baptismo non
leuare.xxx.questione quarta p
autem
Q vno coniugum suscipiente
puerum alterius in baptismo
vterq̄ fecisse iudicatur. ꝛ vter
q̄ compater efficitur .xxx. que
stione.iiij. si suscitatur si quis.
An valeat reddere debitū mu
lier que proprium pueruz leua
uit de baptismo.xxx.questione
p̄ma per totum.
Q in baptizatis manet concu
piscentia licet attenuata de cō
secratione distinctione .iiij. per
baptismum.

Q paruuli adulti facti tenent ad fidem quam pro ipſis offe rentes ſpoponderũt de con.di. iiij.paruuli.

Q hij qui pro baptiſandis in baptiſmo ſpoſponderũt tenent eos ſimbolũ ꝛ oratione dñicaz et alia bona informare de con di.iiij.vos.

Q adultus in infirmitate bap tiſatus quia ex neceſſitate vi / det feciſſe nõ erit ordinandus di.lvij ſi quis in egri.

Q qui ſcienter rebaptiſant de um abnegare dicuntur.ꝛ p mlt̃ penitentiam reformãtur. de con.di.iiij.eos quos.

Q catholicũ rebaptiſare ſcient manifeſtiſſimũ ſcelus eſt de cõ. di.iiij.rebaptiſare.

Q preciſi ſiue aliter apoſtotan tes a fide non ſunt rebaptiſan di ne fiat iniuria caracteri ipe ratoꝛ.xxiij.q.vij.quẽadmodũ .

Q rebaptiſatus irregularis ef ficitur ꝛ punitur.de con.di.iiij qui bis.ꝛ.c.ſe.

Q rebaptiſatus etiam ignorã ter non debet ꝓmoueri.di.li. q̃ in aliquo.di.l.ofirmandum.

Beatitudo

Q beatitudo paradiſi celeſtis a nemine extra eccleſiaz poſito percipitur.de cõ.di.iiij. eccleſia paradiſo.

Q beatitudo eſt reuelatio glo rie magni dei ꝛ ſaluatoris nrĩ iheſu xpi.de con.di.v.ieiuniũ.

Q beatitudo eterna ſolummo do membris xpi cõparatur.de pe.di.i.H.item ſi anteq̃.

Bellum

Q bellum in hac vita duplex exercetur.ſcz carnale ꝛ ſpũale. xxiij.q.i.niſi bella.

Q a pfectis bella carnalia nõ ſunt gerenda. ꝫ anime certami na cõtra ſpũales aduerſarios deſudãda.xxiij.q.i.nõ in bella.

Q apoſtoli in eccleſia ideo tra diderũt legi hiſtorias iudeorũ vt per bella ipſoꝝ que geſſerũt ad bella ſpũalia informemur . xxiij.q.i.nõ bella.

Q ideo bella plerũq̃ carnalia gerũtur vt ad pietatis iuſticie q̃ ſocietatẽ victis facilius con ſulatur.xxiij.q.i.paratus in fi. ꝛ.c.apud.

Q ſicut antiquis ducibus cõ ceſſum fuit bellare.ſic ꝛ moder nis dummodo non bellent de fiderio fundendi ſanguinem. ꝫ rempublicam ampliãdo.xxiij. queſtione.ij.ſi non.ꝛ c.diſplicet ꝛ.q.i.noli.

Item iuſtum bellum quid ſit multipliciter innuitur .xxiij.q. ij.per totum.

Q iuſtum bellum dicit intui tu precipientis qui ipſius ordi nariam habet poteſtatem .xi. queſtione.iij.iulianus.

Item iuſtũ bellũ dicit intuitu

obedientis vt talis sit qui obtemperare debeat.xxiij.q.i.q̃o ī bello. et questione octaua conuenientior.

Item iustum bellum dicitur intuitu illius contra quem fit si meruit.xxiij.q.iij.c.vltimo. ⁊.q.v.de occidendis.

Item iustum bellum dicitur intuitu eius propter quod fit puta propter iniuriam propulsandam vel vindictam inferendaz xxiij.q.v.cū homo.

Item iusta bella pro pacis studio geruntur vt mali coherceātur ⁊ boni subleuentur.xxiij.q.prima apud veros.q.iiij.displicet.

Q intentio mala licitum bellū facit iniustum. xxiij.questiōe.i. militare.

Q non pax queritur vt belluz exerceatur. sed bellum geritur vt pax acquiratur.xxiij questione.i.noli.

Q capto hosti in bello est miserendum dummodo futuruz periculum non timeatur .xxiij.q.prima noli in fine.questione.iiij est iniusta.

Q sarraceni bellantes contra xpianos iuste a xpianis impugnātur. iudei vero qui seruiūt pacienter sustinentur.xxiij.q.iiij dispar.

Q possessiones ecclesiarum materiali gladio de mādato ecclesie defendi debent.xv.q.vi.auctoritatez.xxiij.questione. iij.maximianus.

Q bella pro ecclesia sumpta ⁊ contra excommunicatos ⁊ infideles meritoria sunt.xxiij.q.v. omniū.⁊.hj.c.sequenti.⁊.q.viij. igitur vsq; ℌ.ecce.q.iiij. excellentiam

Q morientes in bello ecclesie saluantur.xxiij.q.v .omnium . v.q.viij.oīm

An episcopo licet ad bellum p fici sine auctoritate pape .xxiij . questione.viij.si nobis.⁊ capto si quis.

Itez in hoc q moyses alijs pugnātibus non se immiscuit sed orauit exemplum dedit q prelati bellare non debent nec interesse bellis.di.xxxvi. si quis vult xxvi.q.iij.porro.xxiij.q.viij.ℌ.i. cuz tribus capīis sequēti.⁊ capto conuenientior.

Q prelati per possessiones temporales principibus seculi ob noxij sunt tributa bellorum siue aliarum rerum exsoluere.xxiij. questione.viij.ℌ.ecce q.⁊.c.seq̄nti vsq; ad .ℌ. q̃uis.capitulo si nobis.

Benedictio

Q benedictio solempnis super plebem tantum datur ab episcopis.xxvi.q.vi.ministrare. de con.di.prima cum ad celebrandum.

Q non solemnis potest dari a sacerdote celebrãte presente põtifice.ꝫ nõ sine eius mandato. di.xxi.deniq.

Q epũs officio expleto debet dare benedictionẽ.de con.di.v cõuenit.

Jtẽ legendis lectionẽ benedictio debet dari di.xxi.deniq.

Q sacerdotis est benedicere.ꝫ dei est effectũ benedictionis tribuere.i.q.i.dictũ est.

Q consequens nõ est vt presbiter alijz benedicat qui sua vulnera non curat di.xxviij.presbiterum.

Q minor maiori benedictionẽ nõ debet dare di.xxi.deniq.

Q die dnica populus ante benedictionem sacerdotis egredi nõ presumat de missa de con. di.i.missas die.ꝛ.c.se.

Q populus nõ debet detrahere sacerdotibus a quibus cupit benedici.vi.q.i. sacerdotes di.xxxix.sedulo.

Q coniugium nõ benedicitur a sacerdote nisi vbi virgo contrahit di.xxxiij.seriatim.

Q sponsus cũ sponsa ob reuerentiam benedictionis prima nocte debent in virginitate permanere di.xxiij.sponsus

Benefieri

Q bñfit etiã inimicis quoz potius vtilitati consulitur q̃z voluntati.xxiij.q.i. paratus post me di.xlvi.et qui.

Q benefacit quis latroni mẽbra auferendo quia ex hoc cogit a malo opere cessare. xxiij. questioẽ.iij.si quis.

Jtẽ medicus benefacit freneti co ipm ligando.ꝛ pater filium indisciplinatũ castigando.licet ipsis inuitis.xxiij.q.iiij.ipa pietas.ꝛ.c.se.q.v.c.i.ante fi.v.q. v.nõ omnis.ꝛ.c.se.

Q benefacere nõ debet aliq̃s alicui in damnũ alterius. xiij questione.v.deniq.ꝛ.c.forte.

Q clericis maxime deo seruientibus benefieri debz.xi.q.i.cristianis.xij.q.i.quia.

Q qui non ex amore ꝫ timore benefacit reputatur nõ facere. xxiij.q.v.ad fidem.xxxij.q.v.si cut em̃.de con.di.v.quicqd.ꝛ xxvi.di.nõ satis.

Q benefacienti si ex hoc aliqd mali preter suam voluntatẽ cõtingeret non imputatur. xxiij. questiõe.v.de accidẽdis in fi.

Beneficium

Q beneficia ecclesie danda sũt clericis quibus parentum bona non suffraganẽ.i.q.ij. cleri cos.ꝛ.c.se.

Jtem illis debentur clericis q̃ in ecclesia vigilanter deseruiũt p̃.q.ij.clerici.di lxxxvi nõ satis

Jtem qui parentũ bonis sustẽtari possũt si beneficia ecclesie percipiunt sacrilegiũ omittunt

i+q+ij+clericos+ ca+se+ ca+si qs

Q prelatus in beneficio confe/
rendo pocius debet attẽdere vi
te merituz q̃ consanguinitatis
gradum+viij++q+i+moyses

Q sicut anima nõ viuit corpo/
raliter sine corpore sic eccl'ia nõ
proficit sine beneficijs tempora
libus+i+q+iij+si quis obiecerit

Q p beneficio eccl'iasticO nec
pastillum nec aliud q̃tũcũq̃ mi
nutuz dari debet+i+q+iij+si quis
obiecerit +

Q hij qui vendunt vl' emũt ec/
cl'iasticA symoniam incurrunt
et beneficio frustrantur +i+q+iij+
si quis datoz et capitulo se+

Item quia eccl'iasticA beneficI
a dona dei sunt ideo vendi non
possunt+i+q+iij+saluatoz qñ me

Q clerici criminosi bñficijs ec/
cl'ie sunt priuandi +lxxxi+ si qs
ammodo

Q presbitero irregulari benefi/
cium sue eccl'ie ex dispensacioe
conceditur+di+l+studeat

Benignitas

Q benignitas nimia non debet
resoluere subditos nec nimia as
peritas exulcerare+dist+xlvi+di+
scipl'ina vl' misericordia q ca+nõ
nunq̃ q ca+ sunt namq̃

Q multa agenda sunt cũ inui/
tis quadaz benigna asperitate+
xxiij+q+i+paratus circa finem

Q benignitas seruanda est in
correctione+xxiij+q+iij+ q temp9
et di+xlv+licet non nunq̃+

Bigamus

Q bigam9 ad ordines eligi nõ
potest+xxxi+q+i+ quomõ di+xxxij
seriatim et+xxxiij+et+xxxiiij+di+p
totum

Q per bigamiam quilibet irre/
gularis efficitur+di+xxxiij+mari
tum+dist+xxxiiij cognouimus

Q baptismus non delz irregu/
laritatem bigamie ante contra
cte+di+xxxiij+si quis viduam di+
xxvi+ acucius vna+xxviij+q+iij+
acucius+

Q bigamus non promouetur
hoc est propter defectum sacra/
menti+di+xxvi+acucius vna+

Item propter suspicionem futu
re incõtinẽcie+di+l+xxxvi+ppõm

Item propter prerogatiuam spi
ritual' dignitatis+di+xxvi+vna+
+S+ bigamus

Item prohibetur promoueri qz
talis qui matrimonium freqẽ
tauit nõ potest esse hortatoz ca
stitatis+xxvi+di+vna+et+S+biga/
mus

An ille sit bigam9 qui duxit in
uxorez quaz prius coitu forni/
cario corrupit virginem+xxx+q+
v+qualis+xxxiij+precipimus cu
randum+di+li+qui in aliquo+di+
xxij+nemo+di+xxxiij+maritum

Q ille nõ est bigam9 qui duxit
uxorez alterius non tamen car
nalit' a primo cognitã+di+xxxiij
valentino

Q bygamus reputaꝫ qui vxo/
rem ſuam poſt adulteriuꝫ ſcienꝫ
ognouit.di.xxxiiij ſi cuiꝰ et.c.ſe
Q q̄ otrahit cū corrupta de fa
cto licet otrahere ñ poſſit tꝯ by
gamꝰ reputaꝫ.di.xxviij.pbr
Q qui credens ſe cum virgine
contrahere inuenit eam cognoſ
cendo corruptam bygamuꝫ re
putatur nec debet ꝓmoueri.di.
li.qui in aliquo
Q cuꝫ bygamo poteſt diſpenſa
ri et facilius in ordine ſuſcepto
q̄ꝫ ſuſcipiendo.diſt.li.quicumq
penitens
Q clericꝰ ꝓ bygamiā irregula/
ris effectꝰ retinet ꝓuilegiū cleri/
cale.di.xxxiij.ſi ſubdiaconus
¶De bygamia require vbi agit
de ordine ꝛ diſpenſatione.

Blaſphemans

Q blaſphemans deū debet pe/
nis debitis ſubiacere.xxiij.q̄ſti.
iiij.non inuenitur.xi.q.iij.impa
tores.di.xxv.qualis
Q ille ſpirituꝫ ſanctum blaſphe
mat qui ſacris canonibꝰ dero/
gat.xxv.q.i.violatores
Q verbū domini tunc blaſphe
matur cum contempnitur.xxiij
q.v cum caput
Q michael angelus q̄ diabolo
voluit inferre blaſphemiam po
nit exempluꝫ ꝙ a maledicto pu
ri eſſe debemꝰ.xxiij.q.iij.ſi igit
Q blaſphemantes baptiſmuꝫ
xp̄i per potentes debent puniri
xxiij.q.iiij.quando
Q blaſphemātes exemplo ap̄li
per excōmunicacōnem ſathane
debent tradi.xxiiu.q.iij.aplice.
xxiij.q.iiij.qui peccat ante me

Bos

Q bos ꝛ aſinus tunc ſimul ad
arandum coniunguntur quan
do diuerſe ꝓfeſſionis homines
in vno officio ſimul ſociantur.
xvi.q.vij.noua
Q deo ideo cura non eſt de bo
bus quia facta brutoꝝ non diſ
cutit deus.xv.q.v.H.ex eo

Brutum

Q brutis animalibus eo ꝙ ra
cione carent peccatum non ipu
tatur.xv.q.i.v.H.ex eo
Q in lege bruta animalia pec/
catis hominuꝫ ſordidata iubēt
interfici non propter peccatuꝫ ſ̄
quia ſ̄ferunt memoriā facti.xv.
q.v. mulier

Cayn

Q cayn qꝛ p̄mā priuaricacōem
ꝓpter fratricidiū īcurrit ſenten
ciā maledictionis reportauit.x
xiij.q.iij.cū ergo.H. et qui
Q deꝰ deſpiciēdo munera cayn
añ dāpnauit fr̄icidiū m̄te decep/
tū quā ope adipleſſet.de.pe.di.
i.nūq̄ cayn ꝛ.di.v.ante
Q cayn qꝛ peccā fr̄icidij nega
uit īdignꝰ tpali pena fuit de.pe
di.iij ſpens ꝛ di.iij.iudas

Q abel eē rēnuit quē cayn malícia ñ exercz+xxiij+q+iiij+hic autem intra

Q cahm eo p pris verenda ñ cooperuit ē maledict9 ponit in exēplū p maiorez maledictionē icurrūt q spiritualibz patribz ñ deferūt+ij+q+vij+sacerdotes ꝛ relīq ꝛ c+sīna ꝛ c+plerūq+ xv+ q + de terrime +

Calculus

Q calculus est carbo q purgatus est ysaias ppha+viij+q+i+in scripturis

Item calculus ē determinacio sentēcie+ vi+q+iiij+ñ inter +

Calix

Q calix vl patena nullomō debz esse ex ligno sicut ī pmatiua eccl'ia nec ex ere ꝫ ex auro et argento vl saltez ex stagno de+cō di+i+vasa vt calix

Q ideo phibet ne fiat calix de ligno qz porosum est

Item nec de vitro qz fragile est.

Item nec de cupro qz prouocat vomitum.

Item nec de auricalco quia otra hit rubiginez de con+di+i+vasa

Q sacerdotibz solēpnit cū ministris celebrātibz nō licz calicem toellre ñ ipis p yaconos porriganť+di+xxiij+yaconi sunt

Calūpnia

Q calūpnia ē fl'is criminibz intendere+ij+q+ iij+qm+S+notādum circa me+

Q incōsult9 calor ex īpetu pueriēs calūpnie vicio carz+ꝛ+q+iij ñ quem+S+non circa me

Q calupniātes ad vindictā posc'it fl'itudo supplicij+ij+q+viij+qs+v+q+vi+qui calūpniā ꝛ+c+se+

Q vestis q nō pter necessitatē ꝫ pter venustatē accipit elacionis calūpniā hz +xxi+q+iiij+c+i+

Canon

Q canō grece latine regula nūcupatur di+iij+ca+i+

Q sācti patres canonel diuino ist'ictu sanxerūt+xxx+q+ij+hoc ipsum+xxv+q+i+violatores

Q liber canonū apl'oz inter apocriphos ponitur di+xv+in primis+di+xvi+ canones

Q violare canones patruz est spiritumsanctum blasphemare+ xxv+q+i+violatores

Q pm canonel eccie romane tenētur viuere alie ecclesie+ qz ab ipsa habent principium+dist+xi+ nolite+

Q canones tamq catholici ab omnibus sunt receipiendi+ꝛ qui non+di+xvi+per totuz+di+xxi+de libellis+ꝛ+ij+ca+se+

Q si canones sibi quandoq cō tradicunt illis est standuz quorum antiquior et pocior extat auctoritas+xxxiij+q+iij+hoc ipsū+

Q canonici canonice viuere debent de con+di+v+in omnibus +

Cantus

Q cantus ecclesie inuentus est vt ad ꝓpunctionem prouocet animos audiencium. di. xxi. clericos ante fi. de. cō. di. v. non mediocriter.

Q in ecclesia cum deuociōe cordis est cantādum et theatrales cantus non sunt exercendi. di. xciij. cantantes de con. di. v. nō mediocriť. di. xxxviij. sedulo. xciij. q. i. quia.

Q ꝑ solempnitatem temporum et cantus est exercendꝰ. di. xxv. p̄lectis ante fi.

Q plerumq; dum in cantando ad fauorez populi blanda vox queritur cōgrua vita deseritur di. xciij. in sancta

Q eciam gl̄a in excelsis ꝛ alle. non semper est cantandū de cō. di. i. hij duo

Q dyaconi romane ecclesie q̄a solempnioribus officijs debent debuire cantare tempore officij dyaconatꝰ prohibētur. di. xvij. in sancta.

Q clericꝰ vl̄ presbiter inter epulas mēse cantans est excōmunicandus. xciij. q. i. clericum.

Q clerici cetibus nō misceātur vbi amatoria et turpia cantantur di. xxxv. presbiteri

Q ꝑ festū pasche ꝛ pētecostes tres p̄s ad nocturnos canimꝰ cuz per totum annum si festū est. ix. si vero feria. xij. psalmos recitemus de c. di. v. ibie.

Q nemo debz obedire epis vel abbatibus cum mandat canta ri missas pro hereticis. xi. q. iij. si quis episcopus

De hac materia habetur vbi agitur de missa ꝛ officio

Caput

Q caput sequi debent membra. di. xij. nō decent. xi. q. nolite de c. di incelebritatem

Q indecens est si membra imp fectiora sunt capiti. di. xli. miramur

Q capite languescente facilius infirmiuntur mēbra. vi. q. i. ℣. verū et. ca. ex merito.

Q totuz corpus morbus inuadit si languor in capite curatus non fuerit. ij. q. vij. sicut iquit

Caracter

Q caracter in baptismo imꝑmit xciij. q. iiij. displicet

Q caracter baptismi non perditur ex qualicūq; peccato. xxxij. questione. vij. licite. i. questio. i. ℣ quidam ante me. xxiij. q. iij. displicet

Q apostate a fide non sunt rebaptizandi ne iniuria fiat caracteri imperatoris. xxiij. q. vij. ℣. admodum

Item si scismaticus ab heretico vel econuerso in forma ecclesie baptizatur caracterē recipit. de. cō. di. iiij. quomodo ante me.

Cardinalis

Q̃ sanctus siluester primꝰ videtur fuisse qui mīstros dnī pape collateralesꝫ appellauit cardinales.ij.q.iiij.presul

Q̃ cardinali dyacono a subdiacono vsq̄ ad lectores ōnes dēt exhibere honorē di.xviij.a sub.

Q̃ vacāte sede aplica epi cardinales alijs sibi diūctis dēt sine dilaciōe papā eligere di.xxiij.in nomine di.lxxix. per to.

Q̃ sūmꝰ pōtifex nō nisi a cardinalibꝫ et a clericis religiosis est itronizādus di.lxxix.§.i.

Q̃ q̄ sine canonica electione cardinalium q religioso pūcia intronizatꝰ fuerit nō apostolicꝰ ꝫ apostaticꝰ habeat.di.lxxix.c.i.

Q̃ olim non eligebant papā nisi presbiteri et dyaconi cardinales di.lxxix oportebat q.ij.c.se.

Q̃ cardinales episcopi in consecracione pape.vice funguntur metropolitani di.xxij.in noīe

Q̃ cardinalibus concedit̄ cū alijs clericis et laycis inuasorē sedis aplice anathematizare di.lxxix.si quis pecunia.

De hac mā hēs de electōe pape.

Caritas

Quid sit caritas et de diuersis eiꝰ effectibꝫ hēs de pe.di.ij.p to

Q̃ duo sūt p̄cepta caritatis.s.amor dei q p̄x.viij.q.i.ī scp̄turis

Q̃ vbi caritas non est non potest esse iusticia.xiij.q.i.vbi

Q̃ q̄ caritatis iussa spernit deū qui caritas est spernit q prodit sicut iudas.xi.q.iij.abijt.

Q̃ caritas qr opit mltitudinez peccatoꝝ proꝑiuꝫ est donū bonoꝝ.i.q.i.multe

Itez qui sunt in caritate participes sunt ōniū bonoꝝ ecclesie de con.di.iiij.ecce

Q̃ tūc perfcā caritas ē in hoīe qñ nil aliud q̄ cristū querit de pe.di.ij.§.hic qui in ti.

Q̃ verba sunt posponēda que vnitatez inflant q caritatē vulnerant di.xxix ecce

Q̃ non est caritas sed languor vbi mali mores non corrigunt xxiij.q.v.non putes

Carolus

Q̃ carolus imperator primus vocatus fuit ab adriano papa pro defēsione eccīe di.lxiij.adrianus.xxiij.q.viij.hortatu.

Castitas

Q̃ castitas siue continēcia deo placet quā non facit necessitas sed voluntas.xxiij.q.v.tunc saluabitur in me.

Q̃ absq̄ castitate oīa opera sūt īperfecta.xxxiij.q.v.tunc.

Q̃ castitas nō aliter q̄ deo īspirāte habetur di.xxiij.de hijs

Q̃ ipsā suare ē p viā artissimā q difficilē incedere di. xxviij.de hijs et.xxx. q.v.tūc saluabitur in me.

Q pauci casti ꝛ sine carnali vi/
cio ꝑueniũt di.l.qꝛ tua in fi.
Jtez nemo potest gl'ari se castiũ
coꝛ habere de pe.di.ij. in me.
Q castitas mentis non auferꝫ
per violenciam illatam coꝛpoꝛi
xxxij.q.v.per to. fere.
Q non coꝛrumpitur coꝛpus ni
si ꝑus animus coꝛrũpatur.xxij
q.v.non potest ꝛ.v.ca.se.
Q virgo cũ violenter oppꝛessa
non debet se castis virginibus
ceoquare.xxxij.q.v.ille.
Q sine tactu impudico coꝛdis
castitas ꝓficꝫ.xxxij.q.v.nec solo
De hac materia require vbi a/
gitur de pudicicia
Q in vidualí vl' virginali casti
tate excellencia muneris ampli
oꝛis ꝙ in mrio experitur.xxvi.
q.i.nupciarum
Jtem ꝙ ordini sacro castitas ē
annexa.di.lxxiiij.cum in precio
ꝛ di.xxxi.aliter
Jtez qꝛ tempoꝛe gracie non ge/
neris succesio sed vite perfectio
queritur. ideo sacerdotibus cō
tinencie castitas ꝛperatur.xxxij.
q.iiij.recurrat.S.hijs ita in fi.
Q clerici oꝛientalis ecclesie an/
te sacros ordines mario diuncti
eciã post in sacris cũ vꝛoꝛibus
licite pñt stare di..xxxi.S.hic au
tez ꝛ.c.se.xxxij.di.ca.si quis
Jtem tpe gregoꝛij subdyacoꝛis
et supra precepta est otinencia.
xxxi.ante triennium
Jtem qui fidez castitatis voue
rit irritaz faciendo dãpnacõnẽ
incurrunt.xxvi.q.i.c.i.
Jtem sicut epi sic et mistri alta
ris debent esse casti di.xxxi.lex.
Jté nullus debz ad altaris mi
nisteriuz accedere nisi cuiꝰ casti
tas ãte fuit approbata di.xxxi.
ante triennium
Q post professam continenciaz
clericus secularis vl' monachꝰ
matrimonium contrahere non
potest.xxvij.q.i.per to.

Casus

Q casum appetit qui ad sum
mi loci fastigia postpositis gra
vibz ꝑ ascẽs ꝙrit di.xlviij.sicut
Jtẽ malũ ẽ cadere a ꝓposito et
postea fl'are ꝓpositum. xij.q.i.
certe
Q casus alioꝝ nulluz debet re
trahere a bono proposito. xvi.
q.i. quia bona
Q inoꝛdinatus zelus ad emen
dandũ subditũ deteriꝰ iteruz
cadere facit ꝑlatũ.xxiij.q.iij.ñ
Q sepcies cadit iustꝰ ꝛ tociens
resurgit de pe.di.iiij.S.hac i fi.
Jtem iusti vocabulum nõ amit
tit qui quociens cadit tociẽs ꝛ
surgit de pe. di.iij.S.hac in fi.
Q timoꝛ eterne pene cadere fa
cit per penitẽciam a vertice sup
bie di.l.quid est
Jtem si altissima sublimitas ce
cidit ꝙs cadere nõ possit de pe.
di.ij.S.opponitur in fi.
Jtez qui casu accidũt non ipu

tantur di.li.q̃ partez. di.l.hñ q̃ arborem.xv.q.i.ca.vltimo

Item ẋgo si cecidit ꝑ corrupcio nem nō est qui suscitet eam rein tegrādo.xxxiij.q.v.si paulus

Cathedra

Q cathedra nō facit sacerdotē ꝛ sacerdos cathedrā di.xl.mlti.

Item cathedra petri super quā stat eccīa non est deserenda di. xxxiij.qui

Item ꝑlatis qui super cathedrā petri residēt est obediendū.i. q.i.non quales

Itē cathedraticū dictum est ab honore cathedre pontifical.x.q iij.ca.i.

Q epūs noīe cathedratici vltra duos solidos nō debz accipere x.q.iij.illud ꝛ.c.se.ꝛ.c.inf ꝛ.ca. vltro

Causa

Q causa proprie dicit illius vl ad quē dāpnum l emolimentuz spectat.ij.q.vij.biduum

Q cessāte cā cessare debz id qđ factū est propter cām.i. q.vij.ꝙ pro remedio

Item qui cā vtilitatis ad aliaz eccleſiā trāsfert ad priorem redi re nō debz.vij.q.i.pastoral.§.q.

Item diligīt ꝙ fit causa procre andi cessante causa nō soluitur xxxij.q.vij.non tm

Q pendente religione ad supe, riorez nil est mutandum in cau sa.ij.q.i.nomen.q.vi.quociens

Q nō licet epo cām sanguinis agitare.xxiij.q.vlt.hijs a q̃bz.

Q epūs nō pro ciuili nec pro cri minali cā est corā iudice secula ri accusando.xi.q.i.nullus epūs ꝛ.ca.si que cause

Item si in mala pauperi assistit cā tanto ex hoc nequior efficit. xxiij.q.iiij.ne amisso

Q epi viduaꝝ cās ipensius de bent fouere di.lxxxvij.licet

Item si iustus in causa ceciderit pocius est adiuuādus ꝙ alter. di.lxxxvi.non sat.

Cautela

Q cautela laudabilis est i qua nō furor ꝛ rō totū agit.xi.q.iij. illa prepositoꝝ

Item nihil ꝙ ad cautelā ptinet est obmittendū di.lxiij.quāto

Item cautela precauet ꝙ inter duo mala leuius omittat dist. xiij. duo ꝛ ca.sequenti

Item cautela habenda est in ca uendo peccata di.xli.sepe

Item in predicando ꝛ docendo di.xliij.sic rector ante me.

Item in regendis subditis di. xxxix.petrus

Item pro rebus eccīe seruan, dis di.xxviij.syracusana

Item multa fiunt ad cautelaz futurorum videlicet noui iuris promulgacio di.xxiij.ca.i.

Item singulaꝝ ꝓhibicō.lxxxix. decenter xxiij.q.vlt.pessimam

Jtem ꝺicionis per ſcripturam profeſſio.xij.q. vlt.lōginquitāt
Jtem ſpālis libelli conſcripcio. i.q.vij.quociens
Jtem iuramentorum obligacō vij.q.iij.arcalous.xi.q.vlt.ca. aliquis
Jtem ſpālis pro rebꝫ eccīe caucio ꝺi.xxiij.ſyracu

Cecus

Q cecus ꝺo eſt indoctus nō eſt ordinandꝰ ꝺi.xlix.ca.vlt.
Jtez cecus ꝺicitur qui ſuperne cōtēplacionis lucē ignorat.ꝺi. xlix.hinc
Q cecum natum xp̄s illumina uit.xxiij.q.iij.Ꝟ.i.

Celebracio

Q celebracō miſſaꝝ abſq; magna neceſſitate nō ꝺebꝫ fieri nec in locis ſacris ꝺe con. ꝺi.i.Ꝟ.x. et.c.ſicut
Q ſāctius eſt miſſa carere q̄ in locis non ſacratis excepta ſumma neceſſitate cantare vl̄ audire ꝺe con.ꝺi.i.ſicut et.c.ſe.et.c. nullus et.ca.vnicniq;
Q nullus ꝺebet miſſaꝝ celebrare extra eccīam ſine licencia cp̄i ꝺe con.ꝺi.i.miſſaꝝ
Q epiſcopus eciaꝫ magnis perſonis miſſas celebrari preē ecclesias cum ꝺifficultate ꝺebꝫ ꝺecedere ꝺe con.ꝺi.i.certum
Q in calice ligneo vl̄ vitreo nl̄lus ꝺebet celebrare ꝺe con.ꝺiſt. vaſa et.ij.ca.ſe.
Q ſacerꝺoti miſſaꝝ celebrare et nō ꝺmunicare eſt peccatuꝝ grauiſſimum ꝺe ꝺ.ꝺi.ij.relatum
Q caduco morbo laborans a celebracione miſſaꝝ eſt prohibē ꝺus.vij.q.ij.in litteris
Q ſacerꝺos propter fortuitos caſus ſine aꝺiutoribus non ꝺebet celebrare.vij.q.i.illuꝺ
Q ſacerꝺos qui pro ꝺefunctis vt viui moriantur celebrauerit eſt ꝺeponenꝺꝰ.xxvi.q.v.q̄cūq;
Q in nullo caſu pranſus ꝺebet celebrare.vij.q.i.nihil ꝺe cō.ꝺi. ij. liquiꝺo
Q ſcienter inꝺigne celebrantes ydolatris cōparantur ꝺi.xxxij. Ꝟ.porro
Q ſcerꝺos infamis eſt a celebracōe miſſe p̄hibenꝺꝰ ꝺi.l.ſi poſt.
Jtē q̄ quis poteſt poſt noctur nam pollucionem celebrare vel cōicare ꝺi.vi.teſtm̄
Jtem p̄br non ꝺebet celebrare miſſaꝝ eo ꝺie in altari quo ep̄s celebrauit ꝺe con.ꝺi.ij.c.vlt.
Q in caſu vt q̄ ep̄s miſſam p̄ infirmitatem non poteſt explere preſbiter poteſt in eoꝺē altari inceptā finire.vij.q.i.nihil
Jtem in paraſceue et in ſabbato non ſunt cōmuniter miſſe celebranꝺe quia apoſtoli tūc ꝑp̄ metuꝫ iuꝺeoꝝ icluſi nō celebrauerūt ꝺe ꝺ.ꝺi.iij.ſabbato
De hac mteria habes vbi agit ꝺe euchariſtia

Cena

Q cene dñi dies est solēpnit celebrāda de con.di.iij.in litteris
Q eo die reconciliant peccatores publice penitētes di.l.in capite in fi.de c.di.iij.in cena
Q ecia illa die singul anis crisma est cōsecrāduz de c.di.i lris
Item ipo die nō est nisi sol come dēdū de c.di.iij.ñ liceat q.c.se.

Census

Q cēsus p agro ecclesiastico a clericis nō est psoluēd.q.xxiij.q.viij.ß
Q debitū tributū persone ecclesiastice dño tpali ñ decz denegare.xi.q.i.si tributū et.c.se.xxiij.q.viij.cōueniencioz tributum

Cibus

Q cibz corpoz sal ñ iculpat ß cibi libido di.xli.q̄s et. iij.c.se.
Q nihil sic acuīt sēsuuz operat nec egritudinē fugat sicut cibz bene digest de con.di.vi.nihil. et ca. sequenti.
Q excessus ciboz cōputrescere facit corp q macerat egritudinē diuturnā de cō.di.v.nihil q.c. ne tales per totum
Q egritudo ex delicatis cibis otracta per pauperes cibos curatur de con.di.v.legimus.
Q cibū pbzoz q clericoz debz pcedere bñdictio.ifra cibū lcio. p cibuz graciaz actio di.xliiij. quando ante.
Q diuites nō debēt cogi vti cibis pauperū ne ppe otrariā cō suetudiez ifirmt di.xli.ñ cogāt
Q nō e attendēda i percipiētibz ciboz mltiplicitas l pauptas ß aimi sinceritas di.xli.q dicit Filius m e de omessacōe q oui.

Cimiteria

Q cimiteria ab epis sunt circa eccias ab alijs locis diuidēda et cōsecrāda.xiij.q.i.ca.i.
Q btōz fideliuz cimiteria sunt apliāda di.xij.aurū post me.

Circūcisio

Q circūcisio legē nō obtuās p puciū fcā ē.xij.q.iij.q̄ret p me.
Q idem valz baptismus apud nos q apud veteres circūcisio. de.con.di.iiij.idem q.c.se.
Q circūcisio carnis erat signuz iustificacionis et purgacōnis a nime de c.di.iiij.illō et.ca.se.ex quo

Circunstancia

Q circunstacie attendende sūt in factis et faciēdis.xxiij.q.viij cecidit
Q non possum ad veritatē facti peruenire nisi tempus causā personam respiciamus q voluntatem.ibidem.
Item in penitencia facienda vl imponenda circūstancie sunt pē sande de pe.di.v.§.i.

Citacio

Q citacō debet fieri in ſcriptis i.q.iij.vocacio

Q legittima vocacio que ex amore ē pcedit ſpacijs tpm ad hoc ſtatutis obſeruatis.v.q.iij. preſenti decreto.

Q citato debet aſſignari cauſa p litteras vt ad rñſionē venire valeat ꝑpatꝰ.i.q.iij.ſi ꝑmates

Q eiecti vl̄ ſpoliati ātep̄ reſtituātur nec citari debent nec emulis reſpondere.v.q.iij.ſi ꝑmates

Q nō debēt iudicari abſentes niſi vocati venire ꝛtempſerint. v.q.iij.relatum

Item qui poſt terciam vl̄ vnaz pemptoziam citacionem nō cōparuerit ꝛtumax iudicat.xxiiij. q.iij.de illicita in me.

Claues

Q qñ petrus claues accepit ecclēſiam accepiſſe ſignificauit.xxiiij.q.i.ꝓcūꝫ de pe.di.i.ℌ.ꝑ pe.

Q claues quas eccl̄ia accepit non ſunt ꝛtempnende.xxiiij.q. i.c.ōnis.xi.q.iij.neō ꝛtempnat.

Q qui clauez non errante ligatur vl̄ ſoluitur ī terra erit ligatus vel ſolutus in celo.xi.q.iij. cepiſti.xxiiij.q.i.manet

Item ligādi vl̄ ſoluendi poteſtate ſe priuat qui hāc iniuſte exercet.xi.q.iij.ipſe.c.ſe.et.c.illō

De hac materia plura inuenies de excōmunicacōe et ſentencia.

Clemens

Q clemens papa primus multiplicit̄ ꝛmendatur.viij.q.i.ñ petrus et.c.oportet.c. clemens

Clericus

Q clericus dicit̄ a cleros grece ꝑ latine ſors dicitur.xij.q.i.clericus di.xi.cleros in principio

Q ideo clerici dicti ſunt q̄a in ſortē dn̄i ſūt vocati.xij.q.i.duo

Item ab hoſtiarijs vſq̄ ad ſupremū ordinem cuiuſcūꝫ dignitatis clericoꝝ noīe deſignant̄ di.xxi.cleros.lxxij.clericum.xi q.i. perſona.

Item ſignum clericale eſt corona raſilis in modum ſperule in capite.xij.q.i.duo

Q nō conſoratus per ep̄m ſiue layc9 ſiue monach9 in miſſa legere non debet diſt.lxxviij.quoniam

Q clerici comam nutrire nō debent ꝫ deſuper caput in moduz ſpere tondere diſtinct.xxiij.prohibete.

Q clericus profeſſionē ſuā ī hītu in inceſſu in moribus repreſentare debet di.xli.clericus di. xxiiij.hijs igitur di.xxxv.eccleſi di.xli.ep̄s di.xliiij.per to.xij.q. i.qm̄.xxi.q.iiij per totum

Q clerici cōmunem vitā in manducando et dormiendo ꝛ̄ deciaz debent ducere diſtinctione.xxxij preter hec xij.queſtione.i.ōnis.

de con.di.v.in omnibus.

Q clerici cuiuscūq ordis exem pluz bonū deñt esse laycis.viij. q.i.qualis.vi.q.i.beatus

Jtez sicut loco ita religione de bent in ieiuniorum obſuaciõe laycos precellere di. iiij.statui / mus q.iij.ca.se.

Jtez vt melius diuinis vacare valeant officijs negocijs secula ribus non debent implicari.xxi q.iij. mollicijs q.iij.ca.se.xi.q.i. te quidem.xij.q.i.cui deus di. lxxxvi.peruenit.lxxxviij.per to.

Q horas statutas diurnas ac nocturnas distinctis temporbus deuote debent explere di.xxi.e/ leuterius

Q exemplo appli proprijs ma/ nibz pñt laborare dūmõ dinuz officium nõ negligant di.xxi.S. i.et.c.ij.et.ca.clericus

Q clerici semper studio lrar de bent intendere.xvi.q.i.sic viue. di.xxxvij.sicut et.ij.c.se.

Q clerico nulla etas sera debz esse ad discendum.xxiiij.q.iij. si habes in me.

Q assumpti vl assumendi ad f gimen animarum debent docti esse in scripturis di.xxxvi.p to. xxxvij.S.nec ita ꝫ.

Jtez qz res clericoz paupū sūt pre ceteris tenẽtur hospitalitati et elimosine itendere.xvi.q.i.ꝙ/ ꝙ di.xlij.S.i.q.iij.ca.

De castitate clericoruz et conti nẽcia di.xxviij.per to.xxxi.a pri mo c.vsq; si laycis.xxxij.per to. lxxxij.ꝓpositi et.ij.c.se.lxxxiiij cum in preterito

Q clericus feminaruz suspecta rum frequentans domicilia de ponendus est distinction.lxxxi. clericus

Jtez non debent clerici mulieri bus cohabitare di.xxij. inter di xit q.iij.c.sequenti.lxxxi.clericus

Q cū matre et sorore clerici ha bitare permittūtur di.lxxxi. vo lumus

Q fornicarij deprehẽsi iuxta ca nones sunt puniendi di.xxvij. pbris.xxvij. decreuim9 de hijs pbr dist. xxxij.eos erubescant. xxxiij.habuisse.lxxxi.si quis ã / modo et.iij.capittulo.

Q ipsorum officium quando p sententiam sunt dampnati non debz audiri.xv.q.vltra di.lxxi. si qui sūt di.xxxij.nullus propter hec

Q concubine eorum vendi vel in seruitutem redigi debent di. xxxij.eos.lxxxi.quidam

Jtem filij eorum in seruitutem ipsius ecclesie vbi nati sunt de / bẽt deputari.xv.q.viij.cum mlte in fine.

Q moniales cognoscentes de/ bent deponi.xvij.q.i.si quis e / piscopus

Q nõ debent interesse spectacu lis vanis vel nupcijs distinctio ne.xxxiiij.pbri.xliij.nullus

Q tabernas nisi in necessitate

non debent intrare di.xlviij. nō
oꝑtet clericos et.ij.ca ſe.

Q magicis artibus vel augu/
riis ſiue aliis incantacionibus
intendentes debēt deponi.xxvi
q.v.non oportet et.ij.c.ſe.

Q clerici arma ferre nō debent
xxiij.q.viij.quicūq clericus.

Jtem nec debent iudicium ſan
guis ferre.xxiij.q.viij.ſepe hijs

Jtē nec vere nec iocoſe pugna/
re.xxiij.q.viij.quicūq clericus.

De libtate clericoꝝ data per i/
peratores.xvi.q.i. generaliter.
xxiij.q.viij.quamuis

Jtem quia ad ſolius dei iudici
um reſeruātur a nullo ſeculari
iudice debent iudicari.xi.q.i.c
ſtantinus ſacerdotibus in me
et.xij.q.i.futuram

Q defēdūtur ab eccleſia xxiiij.
q.iij.paternarum.

Jtem non accuſantur a laycis
xi.q.i.nemo

Jtem non debent trahi ad iu/
dicium ſeculare maxime ſine cō
ſenſu epiſcopi.xi.q.i.vſq ad. c.
illud q.c.clericus .

Q clericus quandoq reſponde
re tenetur coraz iudice layco vi
delicet cum ipſe ſe ſubicit ex per
miſſione epiſcopi.xi.q.i.clericꝰ

Jtem ſi cauſa per papam layco
fuerit delegata.x.q.iij.relatum
xi.q.i.iſtud.xxiij.q.v. non vos
poſt me et.iij.ca.ſe.

Q clerici alios clericos ad iu/
diciū ſeculare trahētes puniūt
xi.q.i.molita et.ij.c.ſe.xxi.q.v.
per totum

Q clerici coraz epiſcopo ſunt o
ueniendi.xi.q.i. ſi que et ca. de
pſona et.ij.c.ſe.xvi.q.vij.filijs.

Q ex cauſa ligari et capi poſ/
ſunt a laycis.xxiij.q.v.nō vos
poſt me et.iij.c.ſequenti.

Jtem clericus epiſcopum ſuum
contempnens vel coniuracionē
procurans vigravatus tradit
iudicio ſeculari.xi.q̄ſt.i.ſi quis

ſacerdotū coniurandum q.iij.
capittulo ſequenti

De ordinacione clericoꝝ di.
xxiij.per totum et habes infra
vbi agitur de ordine

Q clerici anteꝙ ordinentur de
bent examinari di.xxiij.ca.i.et
ca. quando.xxxviij.omnis

Jtem debent promittere fideli/
tatem et caſtitatem di.xxiij.ꝙꝙ
viſt.xxvij.nullum qū de hijs et
iij.ca.ſequenti.

Jtem non debent intitulari in
duabus eccleſijs.xxi.q.i.ca.i.q
ca.ij.q.ſi quis.

Jtē viciati corpe ñ debēt ꝓmo
ueri di.xxxvi .illitteratos di.lv.
ca.i.iij.q.iiij.q.v.vi.q.i.ifames

Jtez viciati corpe ſine culpa ꝓ
mouent di.lvi.q̄ ꝓtē q.vi.c.ſe.

Jtez fui non promouentur niſi
priꝰ libertati donati di.liij.c.i.
q.v.ſe.q.c.ſi fuus q.iiij.ca.ſe.

Jtem qui oiugiū pfecerunt nō
cū ꝺginibz. nō promouentur .
di.xxxviij.curādum q.ca.ſe.

Q uiugati niſi priꝰ voverint
otinenciam nō ꝓmouentur nec
miniſtrare debent in ſacris di.
xxviij.aſſumi ꝛ.c.ſe.ꝛ.c.de ſyra
cuſane ꝛ.xxxij.eos placuit
Q curiales et hiſtriones ñ pro
mouẽtur di.li.per to.diſui.legẽ
Q clerici ab illicitis ꝗſtubus
debent abſtinere.xliij.q.iiij.cle/
rici et.ij.c.ſe.di.xlij. omnis
Q clerici pro beneficijs medici/
ne munera nō debent accipere.
di.xxiij.hijs igitur
Q vſurarij non debent eẽ ꝛ de
prehenſi puniantur.xliij.q.iiij.
ſi ꝗs oblit⁹.di.xlvi.ſedicionari/
os ꝛ.ij.c.ſe.xlvij.di.epūs ꝛ.c.ſe
Q clerici debent res eccie diſpẽ
ſare bene ȝ nō ſuperflue expen/
dere.x.q.ij.epiſcopus
Q ñ licꝫ cis de ſūptib⁹ eccie ali
os filios ſuos in ſtudio philoſo
phie procurare di. xxxvij.legãt
ꝛ.c.ſe.
Q clerici⁹ de rebꝫ hereditarijs
vl laboribꝫ oꝗſitis poteſt filijs
vl propīquis ſubuenire.xij.q.ij
epūs ꝙ filios ꝛ.q.iij.placuit
Q non licꝫ clerico habere bñfi
cium cui ſufficit patrimonium.
xvi.q.i.c.vlti.in fi.
Q prochias vl ius alteri⁹ cle/
ricus non debet vſurpare.xlij.
q.i.eccl'ias circa pñ.
Q peregrinari non debent ſine
licencia epi.xvi.q.i.cunctis de.
con.di.v.non oportet ꝼm
Q nō reſidentes puniunt.vij.
q.i.peruenit ꝛ.iij.ꝛ.c.ſe.c.ſi ꝗs
in clero.
Q clerici⁹ nō de rebꝫ eccie ȝ de
rebꝫ ꝑ ipſū acquiſitis poteſt te
ſtamētū facere.xij.q.iij.c.i.ꝛ.ij.
ꝛ.c.ſe.q.iiij.c.i.q.v.fere per to.
Q ſi ītеſtat⁹ deceſſerit in omni
bꝫ rebꝫ ſuccedit eccia.xij.q.iij.
quicūꝗ.q.v.ſic vbi ꝛ.c.ſe.
Q clerici extranei nō debēt ſuſ
cipi ſine littris ſui epiſcopi di.lx
xi.extraneo et.ij.c.ſe.
Q trāſmarini ꝫo clerici cū plu
rium epiſcoporum teſtimonijs
ſunt recipiendi.di.xxviij.ꝑ to.
Q clis nō eſt iiūgenda ſollēp/
nis pnia.di.l. cōfirmandum et
.ℌ.proximo ſuo.
Q clerici vix nūꝗ recte penitēt
de pe.di.i. menſura.
Q melius eſt habere paucos
clericos ꝗ multos inutiles di.
xxxiij.tales

Coactio

Q coacto voluntati ꝛtraria ex
cuſat pccm̄.xv.q.v.ℌ.ſi hic et.c.
merito
Q fuicia coacta deo nō placẽt
xxxiij.q.vi.iam vero.
Q ꝛfeſſio per coactionem extoꝛ
ta non preiudicat.xv.q.vi.ſi ſa
cerdotibus
Q iudei ad fidem criſti non ſūt
cogendi.di.xlv.de iudeis
Q heretici redire ad eccias co/
gūtur nā medic⁹ bene ligat fre
neticū ꝛ excitat litgicū.xxiij.q.

iij.ipsa pietas et ca.quid faciet
Item medicus bene vulnera i.
hoit ferro ignito que fomento
non senciunt.i.q.i.reperiuntur.
Item bene castigat pat filiuz i.
disciplinatū ꝛ magister discipu
lum.xxiij.q.iij.ipsa pietas.
Item paulus apostolus ꝑ vio
lenciā eccīaz ītrare nō opulsus
est.xxiij.q.iij.nimiū ꝛ.c.diplicz
Itez in euangelio nolentes ad
nupcias cōpellūtur ītrare.xxiij
q.iij.ipsa pietas.
Itē āgel9 agar ācillā ad vnām
opulit reuerti.xxiij.q.iij.qñ
Itē apostol9 tradidit ī iterituz
hoiem carnis vt spirit9 saluus
esset.xxiij.q.iij.qui peccat
Item q̄ legittime ī mō suo non
permāsit vt ad illd fuertatur ē
cogendus.di.xxvij.ꝙ ītrogasti
di.xlv.de iudeis.xvi.q.i.quidā
Item qui coactus monasteriuz
intrat si post nunq̄ opsensit libe
re exit.xx.q.iij.presens.
Q nemo propt coactionez iura
mēti ī necessarijs deesse debz iu
rari.xxij.q.iij.it cetera añ me.
Q apostantes a fide ꝛ alij per
uersi cogendi sunt per flagella
mal relinquere.xxiij.q.iij.diplí
cet vsq̄ ad fi.ꝛ.q.v.per totum.
Eadem materia est de īuitis ꝛ
rebel.

Coadiutor

Q coadiutor datur epo propt
ifirmitatem ꝛ senectutem.vij.q.
i.scripsit.iij.c.se.ꝛ.c.quamuis.

Cogitacio

Q cogitacō non meretur penā
lege ciuili cuz suis terminis est
contenta de pe.di.i.c.vulgaris
·H·cogitacio et supra eo.di.cogi
tacionis
Q cogitacio peccati mortal cū
osēsu eciam sine opere nephario
lege diuina dāpnatur.di.lxix.
hinc etenī ante fi.
Q cum ex īmunda cogitacōne
sequitur pollucio culpa cogita
cionis lacrimis est lauanda di.
vi. testamentum et.ca.se.
Q duz in cogitatōe voluptas
non reprimitur et in actione do
minatur.di.xlix.hinc etenī
Q cogitacionis statum erigere
non valz quem vsus terrene so
licitudinis curuū tenet.di.xlix.
hinc etenim

Cognacio

Q cognacio spiritualis non est
consanguinitas sed inter filios
spirituales et naturales quedā
proximitas.xxx.qnestione.iij.c.
i.ij.et.iij.
Q contrahitur aliquez in bap
tismo vel suscipiendo aliquem
ad crisma retinendo.xxxij.q.iij
si quis vnus.
Q per vnionem carnis ad vni
oenm spirit9 non transitur.xxx.
quest.iij.post vxoris

De hac materia require supra de affinitate

Cognicio

Q cognicō dei in presenti habetur per fidei solidꝫitatem. xxiiij. q.i.quia

Item ad cognoscendum veri luminis claritatē intellectꝰ nostri aciez p bonā operacionez adiuuamus di.xlix.hinc in me.

Item qui ifirmitatem suam humiliter cognoscens iacet per cō/solacionem dei ad forcioꝛa opa surgit.di.l.quid est

Item qui per arrogancias candorem iusticie seu sapiencie tri/buit sibi a luce superne cognicionis se excludit.di.xlix.hīc etenim. in me.

Colūba

Q columba dicitur materialiē ij.q.vij.non omnis

Item dicitur spiritus sanctus iuxta illud descendit spiritus sāctus sicut columba in ipsum de. con.di.iiij.aliud

Itē dicitur columba gracia spiritus sancti iuxta illud eiecit vēdentes et ementes columbas. i.q.iij.saluatur post me.

Item dicitur ecclesia columba vt illō vna est colūba mea de. cō.di.iiij.aliud.i.q.i.remissionē

Item dicitur columba simplicitas mentis.xvi.q.i. si cupis.vi q.i.ex merito in fi.dist.xxxvi.§. ecce

Itē dicit colūba vita ꝺtēplatia vt illō ꝗs dabit mihi pēnas si/cut colūbe.vij.q.i.aduersitas

Q columba gemēs a molestijs querit volare sic bonus cupit dissolui ⁊ esse cū xp̄o.vij.q.i.aduersitas ante finem

Itē cathedras colūbaꝝ vēdūt qui indignis ecclesie būficia cō ferunt.xvi.q.vij.et hic circa me

Itē colūbas vēdūt qui sacros ordines largiēdo preciuꝫ pecunie vl̄ laudis q̄rūt.i.q.iij.nō soluꝫ saluatoꝛ āte fi.ex multis

Q p gemitū colūbe id ē ecclesie remissio peccatoꝛuꝫ dat.i.q.i.remissionem

Q nō ōnis qui dicit pax vobis vt colūba est audiendꝰ.ij.q.vij non omnis

Q ōnes subditi simplicitatē debent habere.vi.q.i.ex merito et di.xxxvi.§.ecce

Commessatio

Q cōmessacio ē gule ītēpantia di.xliij.§.i.⁊ ca.se

Q gulosi festa sāctoꝝ se indigne celebrare non putant nisi com/messacōibꝫ deseruiāt.di.xliij. ca.i.ī fi.et ca.ꝺmessatio

Itē si ꝺmessaciones laicis sunt dāpnabiles mltomagis sacꝺotibus imputantur ad ghehennā di.xliij.non liceat

Silis materia ē vbi agit de cibo ⁊ conuiuio

Cōmunicacio

Q cōmunicacio malorum non maculat aliquem sed consensio factorum.xiij.q.iiij.si quis a catholica

Q cōmunicatur malo quando facto eius consorciuz abprobacionis adiungitur.xxiij.q.iiij.a malis.

Q exemplo xpi cōmunicare debemus peccatoribz vt ipsos lucremur.xxiij.q.iiij.infideles.

Q participes efficiuntur pena qui se a communione malorum non separāt.xxiiij.q.i.non dicimus in me.

Compassio

Q compassio est quātum ad penam qdam genus persecucionis.viij.q.i.ante me.

Q vera iusticia compassionem habet.di.xlv.vera.xxiij .q.iiij. est iniusticia ꝛ.ca.se

Q compassio siue ad peccatorez siue ad egentes debet esse cum discrecione.di.xlv.disciplina.xxiij.q.iiij.duo.di.lxxxvi.pulchra

Q peccantibus ex infirmitate cōpaciendū.xiij.q. ix.iuvicas di.xlv recedite

Q in vacuū episcopi nomen tenet qui necessitatem pacientibz non cōpatitur di.lxxxvi. fratrē non satis viij.q.i.omnis

Compater

Q opater efficitur quisquis cū iugū altero aliquē in baptismo vl crismate tenente.xxx.q.iiij.si quis vnus.

Q abbates vl monachi nō debent esse compatres de con.di.iiij.nō licet abbati ꝛ.ca. se.xvi.q. i.placuit cōmuni.xvij.q.ij.puenit

Q vxorez opatris ducere quis potest cuius ipsa commater nō fuit.xxx.q.iiij.qui

Q compaternitas dicitur dirē te vt cum filiuz quis alterius leuat de fonte.xxx.q.iij.ita

Item compaternitas indirecta vl emergens vt cum sola vxor filiū alterius leuat de fonte vbi vir cōpater dicitur.xxx.q.iij.si quis vnus

Item quando opaternitas carnalem copulam precedit potest quis duas commatres habere xxx.q.iiij.post vxorum

Item si alter vl uteraz suscipit filium alicuius cum illa non potest otrahere.xxx.questione iiij. suscitatur

Item si cōmunis filius suscipit ab aliqua eam non suscipiēt in vxorem.xxx.q.iiij.si quis vn?

Item si filius tm̄ suscipitur vxoris a berta vir potest bertaz accipere sua mortua .xxx.q.iiij.q̄ spiritualem.

De opaternitate inuenies.xxx q.i. per totum

Compensacio

Q compensacio fit eciam in penitencia quia in temporalez penam eterna supplicia commutãtur de pe.di.i.pozzo

Itẽ loch per filias compensare voluit malum vt per mi9 malum maius sedarz di.xiiij.p ait xxxij.q.vij.offerebat

Item obsetricum mendacium in temporalem mercedem est cõpensatum.xxij.q.ij.si quelibet

Composicio

Q compossi cõ corporis indicat equalitatem mentis di.xli.S.vltimo di.xxiij.hijs igitur in me.

Consilium

Q consiliuz ex communi intencione dictum est eo p in vnum dirigat omne mentis obcutum di.xv.synodus autem

Q quatuoz cõsilia videlicet nichenũ.constantipolitanũ. ephesiñ.et calsidonense sunt tamp̃ q̃ tuoz euangelia seruanda di.xv canones ante me.

De octo consilijs generalibus que ad hec quatuoz reducunt. xvi.di.sextã synodus q.viij.c.se. De.xxiiij.consilijs et de temporibus ac auctoritatibus eozundem di.xvi.p annocacio

Item cum in gestis consiliozuz discoz sencia inuenitur illi9 consilij debet teneri sencia e9 antiquioz et pocioz extat autoritas di.l. domino sancto in fi.

Q solius est pape priuilegium posse congregare generale consilium di.xvij.ca.xli.q.vi.ideo

Q consilium sine autozitate factum nullum habet firmamentum di.xvij.per to.

Item pro fide et vtilitate eccle sie seculares principes quãdoq̃ ad consilium admittuntur dist. xxvi.nos et.hj.ca.se.

Item p archiepiscopus potest facere consilia prouincialia sua autozitate di xviij. si eps q.ca. sequenti

Item consilium prouinciale requirit presenciaz archicpi di.xxhj.si quis eps q.c.si qs vacans

Item prouinciale consiliuz per archiepiscopuz cum suffraganeis bis debet fieri in anno di.xvihj.propter eccleiasticum

Q omnes episcopi ad cõsilia tenentur venire vel se quare non venerint per litteras debent excusare di.xviij.placuit

Q ad consiliuz non venientes vl de ipso ante tempus recedentes excommunicãtur et vsq̃ ad sequens consiliuz debent manere suspensi di.xviij.si quis autẽ

Q episcopi p̃m tempus ordinacõis sue loca q osilia debent tenere di.xviij. epos

Q episcopus consilium per singulos annos debz bis celebrare di.xviij.i osilijs peruenit

Q̄ sine ōni excepcōe saltē semel in anno episcopus debz celebrare consilium di.xviij.quoniā

Item episcopus in suo consilio debz notificare clericis statuta consilij generalis prouincialis et hoc non faciens p̄ duos mē ses est suspendendus dist.xviij. decreuimus

Q̄ episcoporum consilia ante q̄ dragesimā et circa autumpnuz debent celebrari di.xviij.habea tur

Item qui tumultu vel risibus consilium perturbauerit excom municacionis sentencia punit. v.q.iiij.in loco

Item nō debent subditi cogi a p̄ latis ad cōsilia munera deferre di.xviij.de eulogijs

Concordia

Q̄ concordia vera diuersitatez personarum et officioruz sub v no respectu conectit vt differen cie ordo sub vna racione possit subsistere di.lxxxix.ad hoc

Item vnitas concordiā et duali/ tas discordiam inducit.viij.q. i.in apibus

Q̄ de concordia membroruz ec clesie gloriatur dei.ix.q.iij.ar / chiepiscopus.

Q̄ episcopi est discordantes ad concordiam reuocare di.xc. dis cordantes

Item magis debz prelatus dis cordantes subditos ad concor/ diam q̄z ad iudiciuz prouocare di.xc.studendum q.v.c.ij. si pri mates

Q̄ oblacōnes discordanciuz q̄ deo non placent non sunt reci / piende.xc.di.oblaciones q.c.se.

Concubina

Q̄ concubina dicitur que cessā tibus legalibus instrumentis vnita est et coniugali affectu te netur di.xxxiiij.quarūdam.§.cō cubina et.ij.ca.se.

Item habens concubinam nō debet promoueri ad ordines ni si forte cum dispensacione di.xx xiij.si quis maritum

Item de dispensacione taliū ha betur.xxxiiij.q.c.cristiano et.c. sequenti

An licet non habenti vxorē te/ nere concubinaz di.xxxiiij.is q̄ cristiano

De concubinis clericoruz ha/ bes vbi agit de clericis.

Concupiscencia

Q̄ concupiscēcia absq̄ culpa ē in corpore non obsencientis.xv. q.i.si concupiscencia

Item concupiscencia ināta per baptm̄ cristi non euacuatur vt non sit sed vt non obsit de con. di.iij.per baptismum cristi.

Q̄ non est aliene rei concupiscē cia si eciam cupit possidere vbi psecutores xp̄i regnabāt.xxiij. q.vij.si de rebus

Q ecclēa non dicitur aliena ꝺ cupiſcere cum per temporalia q̄ infidelibus aufert querit ipſos ſibi vnire.xxiij.q.viij.ꝙ autem.

Condicio

Q cōdicio non bona et illicita eciam ſi iuramento fit vallata non eſt adimplēda.xxij.q.iiij.c.i.
Q odiciones poſite licite et honeſte ſeruande ſunt.xviij.q̄ſt.ij.
Eleuterius
Item ſub quali ordinandus eſt condicione quis in epiſcopum. di.xxiij.qui ep̄s
Item vna eſt condicio paupeꝝ et nobiliuz q̄a omnes de limo terre habent principium di.viij quo iure

Confeſſio

Q confeſſio peccati neceſſaria ē ad ſalutē de pe.di.i.fere p to.
Q vbi eſt taciturnitas confeſſionis non eſt ſperanda venia criminis di.i. taciturnitas
Q ſola contricio non delet peccatuz ſi confeſſio contempnitur de pe. di.i.Ꝟ ex hijs itaq̄ et.ca. menſuram.Ꝟ.i.et.ij.ſe.
Item melior eſt in malis humilis confeſſio ꝙ in bonis ſuperba gloriacio.xi.q.iij.iniuſtum
Q circunſtancie peccatoruz cōfitende ſūt de p.di.v.Ꝟ.i.
Item propter verecundiam non debz quis diuidere confeſſionē vt diuerſis diuerſa dicat de pe. di.i.Ꝟ.i.ante fi.
Item erubeſcencia in confeſſione peccatorū magna pars eſt ſatiſfactionis de pe.di.i.ꝙ penitet
Item per confeſſionem illud q̄ fuit mortale fit veniale. de pe. di.i.Ꝟ.quem penitet
Item non eſt neceſſe vt que ſe, mel bene cōfeſſi ſumus denuo confiteamur de pe.di.i.ca.menſuram.Ꝟ.non ita
Item ꝙ non per nuncium vl p ſcriptum ſed proprio ore quiſq̄ debet confiteri de pe.di.i.quem penitet
Q vera confeſſio in vltimo tēpore potest eſſe.xxvi.q.vi.ſi pbr et.ca.ſequenti
Q confitens debet ſe totum pōnere in arbitrio ſacerdotis de. pe.di.i.Ꝟ.i.poſt me
Item ꝙ pito ſacerdoti qui ſciat ſoluere et ligare eſt confitendum de pe.di.i.ꝙ penitet poſt me.
An quis poſſit audire confeſſionem alterius parochiani inuito eo de pe.di.vi.Ꝟ.i.q.ca.ſacerdotes.Ꝟ.proximo
Item in articulo mortis ſi preſbiter non habetur quiſq̄ poteſt alteri confiteri.xxvi.q.vi.ſi preſbiter et.ca.ſe.
Item greci ſolummodo deo cōfiteri dicunt ſed ſancta eccleſia deo q̄ ſacerdoti confiteri ſtatuit de pe.di.i.circa fi.
Q ofeſſio pcī occulta nulli peī, tꝫ ē reuelāda.ij.q.i.ſi pcāuerit

Q sacerdos fuelans confessio onem est deponendus de pe.di vi.sacerdos

Item in foro iudicij confessus de crimine pro conuicto habet. xv.quest.v.presbiter.quest.viij. ca. primo

Item scelus non dicitur manifestum nisi spōte confessum aut per testes conuictum.xv.q̄st.v. presbiter

Item micius est agendum cum eo qui commissum facinus spāli professione est confessus dist. li.pbrm.xij.q.i. non dicatis.xv questione.viij.si quis.lv.di.qui a.lxxxij.pbr

Itez confessio per penam extorta non preiudicat.xv.questione v.ca.primo

Item manifestum est confiteri eū de crimine q̄ p otumaciā nō oparet.iij.q.ix.decreuimus.

Q qui socius est criminis cius confessio contra socium nisi in certis casibus ñ admittit.xv.q iij.ca.vltimo.

Item quociens bonum facim9 deum confitemur.xi.questi. iij. estimant in fi.

Item qui verbo et opere cristū confitetur eius testis efficitur. xi.q.vij.estimant in fi.

Item quanta est vita confiteri cristum tanta est mors negare xi.q.iij.timen.

Item latro tunc baptisatus est quando cristum in cruce confessus est de pe.di.vij.§.vlt

Confirmacio

Q confirmacio sacramentalis omnibz fidelibus est necessaria de con.di.v.ca.i.

Q in hoc sacramēto spiritus sācti augmentatur gracia vt confirmetur ad pugnam de con.di v.spirit9 sanct9 et.ca.nouissime

Q ideo confirmacio in fronte imponitur vt a recipiente fides cristi sine erubescencia prediceť. de con.di.nouissime

Item hoc sacramentum excedit alia maiorac̄one quia a maiori ministro videlicet episcopo tātū datur de con.di.v.de hijs vero et.ca.se.di.lxvij.q̄uis et.xv.ps/ biteros

Item excepta necessitate hoc sacramentum episcopi ieiuni de/ bent dare et ieiuni et confessi si sunt adulti debēt recipere de c. di.v.vt ieiuni et.ca.se.

Q vnctio confirmacionis debz fieri per signum crucis de con. di.v.nunq̄.

Q confirmacio non est iterāda sicut nec baptismus et iterans grauiter punitur de con. di.v. dictum et.ca.se.

Item confirmacio inducit com paternitatem q̄admodū et bap tismus.xxx.q.iij. si quis vnus

Q confirmatū nō possunt plures suscipere nisi vnus sicut nec baptisatū de c.di.iij.ñ plures.

Q; in necessitate idem potest eé compater in ofirmacõne et baptismo alias non de con+di+iiij+ cathecismo+

Item qui non est baptisatus ñ potest suscipere confirmatuz de con+di+iiij in baptismate

Item qui in confirmacione filios astros ignoranter tenent a matrimonio non separantur+ xxx+ q+i+de hijs

Conformare

Q; conformare quilibet se debz illis inter quos viuit in hijs q̃ nec contra fidem sunt nec contra bonos mores di+xij+illa ro

Q; qui strictius ꝛbus vtitur q̃z se habent mores eorum cum q̃ bus viuit superticiosus est di+ xli+ quisquis

Item non interest quid alimentorũ q̃s sumat dummodo cõueniat cum hijs in cibis cum quib; sibi viuẽdũ ẽ di+xli+ꝑ dicit+

Itẽ in cantando et legendo subdite dyoceses debẽt se metropolitane ecclesie conformare di+xij de hijs

De coniugio require in tractatu de matrimonio+

Coniuracio

Q; coniuracio dicitur quando clerici vl monachi rebelles auctoritate interdicente superioze in vnuz se collegerint aut iuramẽta inter se dederint+xi+q+i+ si q̃s clericorum

Q; coniuracio et conspiracio ꝑ vno eodemq; crimine accipiuntur+xi+q+i+coniuracionum

Q; in predicto crimine inuenti in nulla accusatione sunt recipiendi+iij+q+iij+conspiratores

Q; clerici contra episcopum vl monachi contra abbatem in p̃dicto crimine inuenti a propo gradu cadunt+xi+q+i+conuracionum 7+iij+c+se

Q; non soluz de hoc crimine cõuicti sed eciam consencientes ifames efficiuntur+xi+q+i+ conspiracionem 7+c+ statuimus

Consanguinitas

Q; consanguinitas antiquos prẽs i coiugio ꝓpt ꝓpagacionẽ nõ impediebat sicut impedit modo+xxxv+q+i+per totum

Q; olim consanguinitatis gradus vsque ad septimam generacionem computabatur xxxv+ q+iij+de affinitate et c+nullum+ 7 a c+progeniem vsque ad finẽ

Q; ideo consanguinitas ꝑ sex gradus computabatur qz mundi generacio et hominis status tot etatib; fitur+xxxv+q+iij+c+i

De computacione graduũ consanguinitatis descendens ipos teros ex pte mulieris sicut ex p te viri xxxv+q+iij+de propinq̃s+ 7 c+se 7 c+equaliter

Q; cõsanguineã vxoris cognoscens dicitur icestuos; 7 ẽ talis

ab omnibus detestãdus.xxxv.
q.iij de incestis ⁊ c.se
Q infames sunt et ab heredi/
tate repellũtur qui consangui/
neas ducunt in vxores .xxxv.
q.iij.coniunctiones
Item que pone admitti debe/
ant ad accusandum vel testifi/
candum consaguinitatem inter
cõiũctos xxxv.q.vi.p totum
De hac materia habes vbi agi
tur de matrimonio

Conscientia

Q conscientia sola si accu'at li
ber sine accusacione esse nõ po
test.xi.q.iij. in cunctis
Item dum conscientia in ocul'
domini nõ accusat sentiãt ho
mies q̃q̃o libet .xi.q.iij.sentis
Item quem de libro vite nõ de
let iniqua conscientia nec dele/
re potest humana ignorantia .
xi.q.iij.quid obest
Item qui confidens de consci/
entia sua famã negligit crudel'
ẽ.xij.q.i.nolo.xi.q.iij. nõ sunt.
Q cõscientia est nobis necessa
ria.fama proximo.xij.q.i. nolo
Q qñ de⁹ iudex erit alius tes
tis a conscientia nostra nõ erit
xi.q.iij.custodi
Q tũc gloria nrã testimoniuz
erit cõsciẽtie nrẽ qñ de quo ho
miẽs nos vitupãt cõscia libros
demõstrat. xi.q.iij.inter verba
Q in preceptis et prohibicioni
bus quitquid fit contra consci
enciam edificat ad iehennam .
xxvij.q.i.omnes.H.ex hijs .

Consecracio

Q consecracio ecclesie non dẽt
fieri nisi cum misse celebracioe
de con.di.i.c.i.⁊ c.fabrica .
Item p altari maiori i quo sũt
reliquie ñ violato.ecclesia ecia
a fundamento repata sine mis/
sa consecrari potest alias nõ de
con.di.i.de fabrica.
Item p sine reliquijs sanctorũ
ecclesia vel altaria ñ sũt cõsecrã
da.de con.di.i.de fabrica
Item p funera mortuorum in
fidelium maxime ante consecra
cionem ecclesie de ecclesia sunt
eicienda de con.di.i.ecclesiam.
Item p quã diu paganus et i
fidelis iacet in ecclesia non est
cõsecranda de con.d.i. ecclesia
Item p dotari debet ecclesia á
requam consecretur.xvi.q.vij.
pie ⁊ c. si plures de con.di.i.ne
mo ñ vero de lapide primario
Item p ecclesiam p̃ patronus
non pro deuocione seo p̃ quest
u construxit episcopus nõ dẽt
consecrare nisi omni cõdicione
contraria excluſa de con. di. si
quis basilicam.xvi.q.vij.pie et
hj.c.se.x.q.i.si laycis
Item p eccia q̃cũq̃mõ lesa mane
tib⁹ parietib⁹ cõsecratis ñ dẽt
recõsecri ò cõ.di.i.si mor.⁊ c.se
Item si igne fuerit cõsũpta ẽ cõ/
secrãda de con.di.i.ecclesijs.

Item si parietes a fundamento fuerint reparati de con+di+i+de fabrica

Item si ecclesia homicidio vel fornicacione pollura fuerit aqua benedicta et sale aspersa reconsiliabitur de con+di+i+mecum

Q vbi nec scriptura nec testes inueniuntur propter dubium ecclesia est consecranda de con+di+i+ solempnitates

Q ligna ecclesie consecrate ad vsum religiosorum non laycorum debent admitti de con+di+i+lig+

Q anniuersarius ecclesie episcopi vel maxime pape per annos singulos est agendus de cō+di+i+ solempnitates+i+et+ij+

Q consecrare dicitur simul sacrare+xxiij+q+i+pudenda+

Q ille archiepiscopus vel episcopus non consecratus sed exe/cratus dicitur ꝙ simul sacrare coniunctis membris nō agnoscit ecclesia+xxiij+q+i+pudenda

Q consecracione archiepiscopi omnes comprouinciales episcopi debent interesse di+xlvi+archiepōs

Q electus in archiepiscopum vel episcopum infra tres menses debet consecrari di+c+quoniā quidam et di+lxxxv+ꝙ quidam+

Item electus in archiepiscopuz etiam si sit episcopus ante consecracionem pallij nō potest alios consecrare di+c+H+i+

Item qui est consecratus ab illo qui non habuit ius cōsecrā/di iterum est consecrandus di+ xlviij+sicut+et+ca+se

Q in episcopum non consecrat in cuius domum hospitalitatis causa amicus nunq̄ intrauit+ di+lxxxv+florentinum

Q cum multa discussione in e/piscopum debet consecrari di+lx v+de persona et+ca+se+di+xxiij+il/lud

Q episcopus ante consecracio/nem suam ad fidem catholicaz tenendā ꝛ plura alia se obligat di+xxiij quamq̄

Item episcopus cum consensu comprouincialium episcoporuz ad minus a tribꝰ episcopis die dominica ꝑ archiepiscopo pla/cuerit debz consecrari di+i+qui in aliquo circa finem di+lxxv+c+ordinaciones

Q si electus in episcopuz infra quinq̄ menses negligit cōsecrari archiepiscopus debet de alio prouidere di+c+quoniam

Item ꝙ ante vigintiquinq̄ annos virgines nō sunt consecrā de di+lxxvij+placuit

Item dyaconissa nisi quadragīta annorū ñ ē consecranda di+ xlviij+ nemo

Item corrupta nullatenus est consecranda di+xxvi+acutiꝰ+xx+ q+i+deuotis

De hac materia habes vbi agitur de velo+

Consensus

Q consensus est voluntat i ei⁹ contraria ꝙ diligit obsecunda re et auertere se ab eo cui ipsuz sentit se auersum di.xciij.si inic⁹

Item consentire dicitur qui peccanti amicabilem se prebet .di. xciij.si inicus in me.dist lxxxvi. facientis de consensu malo habes.xviij.q.ij.si quis.v.q.i.quidam .ij.q.i.in primis.versu epi vero

Q communio non maculat sed consensio factorum .xxiij.q.iiij. si quis a catholica.

Q secundum prophetaz immundum non tangit qui malorum cum quib⁹ habitat actibus nō consentit.xxiij.iiij.collocandi et ca.ecce inquiunt

Q non prodest illi suo errore ñ pollui qui consensum prestat erranti di.lxxxiij.consentire .et.c. quid enim

Q error cui nō resistitur approbatur. et negligere cum possis perturbare peruersos nil aliud est ꝙ fouere di.lxxxiij.error.ij.q vij.negligere.xvij.q.iij.§.i.

Item qui peccantem non arguit sed defendit acri⁹ ꝙ ille qui peccauit coarcendus est .xi.q.iij.q consentit.xxiij.q.iij.qui alioruz

Q episcopus qui criminibus o sentit aliorum ab officio est deponend⁹ di.lxxxiij.si quis episcopus et.c.se.

Item facientem et sencientem par pena stringit.ij .q.i.notuz sit in fine.iij.q.iiij.sanguineorum

Item mala nō sunt que nec crimine mentem implicant nec cō scienciam ligant .xv.q.i.illa

Item non est crimen ꝙ infertur reluctanti et non sencienti.xv. q.i.non est z.ca.vlt.

Item si absq culpa est ocupisce cia in corpore dormientis multomagis absq culpa est in corpore non sencientis .xv.q.i. si ocupiscencia

Item pudicicia potius vult ql libet mala tollerare ꝙ malo o sentire.xxxij.q.v.ita

Q in ordinatione archiepiscopi sensus aliorum episcoporuz o prouincialiū si nō sūt presentes per litteras est ħnus di. lxiij. epi.

Q ifātes cū sensu parentū ad religionem ꝺnt suscipi .xx.q.ij. oportet.

Q parentes filiam .xij. annos non habentez de monasterio extrahere non possunt si per ānū et diem ibi eam esse consenserit xx.q.ij.puella

Consilia

Q cōsilia euangelij non sunt in precepto sed in hominis arbitrio .xiij.q.i.quisquis z.c.se.

Q ꝺsiliū est volūtatis.ꝓceptum necessitatis.xiij.q.i.ꝙ ꝓcipit

Q qui consilio domini nō vti/
tur min⁹ boni adipiscitur .xiiij
q .i.quisquis

Q homines in dubijs debent
requirere consilia xvi.q.ij.visis
⁊ di.xx.c.vlti.xi.q.iij. excellen/
tissimus.

Q expti graues ꝑ moribus ꝓ
consilio sunt requirendi .i.q.i .
estote

Q malorum pocius est consu/
lendum vtilitati quā volūtati
xxiij.q.i.paratus post medium

Q merito arguitur qui cōsilia
sapientum et recta suadentium
nō vult suscipere.di.lxxxiij.c.i.

Q qui dat bonum consiliū pre
sentis vite habet subsidium et
eterne remuneracōis premium
consequitur.xij.q.ij.bone

Q ꝓpter malū consilium consili
arij puniūtur di.lxxvi.tāta i fi

Q pro consilio dato potest reci
pi temporalis remuneracio.xi.
q.iij.ñ licet.xiiij.q.v.non sane.

Q homicide dicuntur ꝑ quos
consiliū homines extinguntur
de pe.di.i. periculose ⁊ .c. noli

Q archiepiscop⁹ in dyocesi suf
fraganei absq; ipsius cōsilio nil
agere debet.ix.q.iij.fere p totū

De conspiratione hēs vbi agi
tur de coniuracione

Constantia

Item ꝑ constantia seruanda ē
in iuramentis et in promissis.
xxij.q.iiij.innocens in fi.

Item ꝑ omnibus in cristo pie
viuere volentibus necessaria ē
constantia in persecucionibus.
vij.q.i.suggestum

Item ꝑ tanta debet esse fideli
um constantia vt prius aufera
tur vita quā fides.xxiij.q.viij.
conueniēcior ante fi.

Item ꝑ vbi non prelatus sed
fides queritur constancia prela
tis precipitur. vij.q.i.aduersi/
tas ante medium

Item ꝑ qui suis meritis in fi
de constans et firmus est non
turbatur alienis .xxiij.q .i.nō
turbatur

Constantinus

Item ꝑ constantinus impera
tor xp̄ia⁹ factus publice dedit
licētiaz cristiaōs fieri ⁊ eccl̄as
fabricari.xij.q.i.futuram

Item ipse ecclesiam beati petri
construxit ⁊ sedem imperialem
successoribus beati petri relict
xij.q.i.futuram xcvi.dis.corō/
nam .

Item de reuerentia ip̄i⁹ maxi
ma ad clericos ⁊ ad presbiteros
di.xxvi.in scripturis ⁊.xij .q.i.
futuram .xi.q.i.constantinus.
⁊.c.sacerdotibus

Item palacium lateranense et
romanam vrbem ⁊ omnes yta
lie et occidentalium regionum
prouincias successoribus beati
petri assignauit .di.xvi. cōstan
tinus

Q beatus gregorius ostendit ipm feliciter terminasse vicens pie memorie contra illos q mē daciter asserunt ipsum rebaptisatum .xi.q.i.sacerdotibus.xiij. q.i.futuram vbi dicitur p religiosissimus fuit.

Item dedit priuilegium vt sicut romanus imperator eet caput mundi sic et romanus pōtifex esset caput omnium ecciarum. di.xxvi.constantinus

Constitutio

Q constitucio est p rex vel imperator instituit.di.ij.cōstitucio

Qualis debeat esse constitucio quia honesta loco et tēpore cōueniens di.iiij.erit lex.

Item p cā cōstitucionis ē humanā cohercere audaciā ꝛ nocēdi facultatem refrenare.di.iiij.§.i.

Item tenenda est pro lege vbi sacra scriptura nō contradicit. di.xi.in hijs rebus et di.x. lege

Item illicita est que est contra apostolos ꝛ euangelistam ꝛ alias sacs scripturas di.x. ñ licet

Q triplex est ordo constitucionum ecclesiasticarum .di.xi.ecclesiasticarum

Q cōstitucioēs eccie et maxie romaē seruāde sūt di.xi. nolite qs.xix .eēvero. xxxviij.nulli .

Q earum transgressores puniuntur di.xii.preceptis.lv.null9 vi.q.i.infames

Q constituciones regum ꝛ pricipum obsequi debent ecclesiasticis institutis.x.di.lege.ꝛ.c.se

Item pro loco et tempore et psonarum qualitate mutatur cōstitucio . di.l.vt constitueretur

xl.i.§.hijs.x.q.iij. prisis ꝛ.c.se di.xi.catholica

De hac materia hēs vbi agit de statutis

Consuetudo

Q consuetudo est ius moribus institutum p lege deficiēte pro lege suscipitur di.i. consuetudo

Q lōgeua cōsuetudo q canoni b9 ñ ē otraria icōcussa seruāda ē di.xi.consuetudis di.xij.sit rōna eccia ꝛ v.c. se.x.q.i.decernim9.

Q cōsuetudo puersa ex diutur nitate non leuiat crimen ꝫ auget.xxiiij.q.i.scisma

Q bonus actus cōsuetudo dicitur.xxv.q.vlti.ita nos

Q racio et veritas consuetudi nem excludit di.viij.veritate ꝛ v.c.se.di.xi.c.i.et se.

Q qñ cōsuetudi veritas suffragatur nil ea firmius debet teneri.di.viij.frustra.ꝛ di.xij.illd vsque.§.hic autem

Q diuersitas consuetudinum pro loco et tempore dummodo non sint veritati contrarie non ē reprehēdenda di.xij.q.scit romana. ꝛ c.nouit et.c.se

Q consuetudo illorum cū quibus conuersamur si non est peruersa ē obseruanda .di.xij.illa.

Q consuetudo mala non min9 ꝙ pernicioſa corruptela eſt vi, tanda di.viij.mala.di.xij.omni a talia.xvi.q.iij.licet

Q consuetudines racione eccle ſie maxime ſunt ſeruande di.xi. quis in fine di.xij.ca.i.

Item in eccleſia multa ſacerdo, talia ſicut aque aſperſio ad ori, entem adoracio ⁊ hmõi conſue tudine pocius ꝙ ſcripto ſunt ro borata di.xi eccleſiaſtica

Item in porcionibus eccleſiarũ vandis ſeruanda eſt cõſuetudo x.q.iij.licet

Q contemptores eccleſiaſticaꝝ conſuetudinum ſunt cobcendi. di.xi.in hijs rebus

Item epiſcopi ſunt pocius con, ſuetudie maiores preſbiteris ꝙ diſpenſacione di.xcv.olim

Item conſuetudo facit mortale ꝙ eſt in ſe veniale ſicut patet in ebrietate di.xv.§.alias

Item conſuetudo ordinaria cõ fert iuriſdictionem.ic.q.iij.con, queſtus

Q iure conſuetudinis hic meũ illud alterius iudicatur di.viij §.i.

Item qui maledicendi conſue, tudinem habent inmũdiciam o trahit labiorum.xxiiij.q.iij.qui negligit

Item ſub pretextu conſuetudi, nis nec ante nec poſt pro ſacra, mentis eſt accipiendum.i.q.iij. ſi quis prebendas

De hac materia habeť vbi agi tur de moribus.

Contempnere

Q contempnere debet ſuos et ſua qui ſeruire elegit deo.xij.q. i.cui deus et.ca.precipimus

Q nihil miſerius eſt ꝙ propter nummum deum contempnere. xij.q.i.duo

Q ratio capitis in clericorũ co rona deſignat ꝙ ipſi debent cõ tempnere temporalia.xij.q̃sti.i. duo

Q ſocrates qui ad pħoſopħan dum pergeret auri pondus pro iecit ponitur in exemplum vt ſi virtutes poſſidere volumus tẽ poralia contempnemus.xij.q.ij gl'a epi

Item ſtultus eſt qui in dignita te primum ſe eſtimãs bona que videat diſcere contempneret di. xxij. de cõſtantinopolitana di. xvij.non oportet

Item peccatum paganitatis in curit qui ſedi apoſtolice obedi re contemnit diſtinctiõe.lxxxi.ſi qui ſunt.

Item propter malos ſacerdotes ſacramenta ꝑ ipſos exhibita nõ ſunt contempnanda .i.q.i. mul ti di.xxxix.ſedulo.

Item manumiſſio irritatur cũ liberti ecc'e alijs adherentes eaz contempnunt.xij.queſtione ij. liberti

Contentiosus

Q Contencios⁹ prohibetur ordinari di.xlvi.§.i.⁊ c.sediciosa rius

Q diuersitas cultus maxime contenciones et emulaciones inducit.xcv.di.prelatum

Q clerici vel monachi ī synodo vel capitulo accusando vl referendo non debent perstrepere vocibus contenciosis .v. q.iiij. in loco

Q contencios⁹ monachus a priore suo secundum qualitatē culpe est puniendus.di.xc. Si quis monachus

Q perfectis in iudicio seculari non licet contendere .xiiij.q.i. episcopus

Q res ecclesie non contencioē sed iudicio sunt defēdendi. xvi q.v.consuetudo

Contestari

Q contestacio litis quomodo debeat fieri et infra q̄ tempus facta valeat.iij.q.iij.inducie

Q ordine iudiciario primo libellus ē porrigend⁹ deinde debet fieri litis contestatio .iij.q.iij.inducie.§.libellum

Q contra absentem per contumaciam proceditur cum lis est contestata et liquet de causa .iij.q.iij.decernimus.q.v.c.i

Q vbi lis nō ē contestata nec liquet de causa tunc absens p̄ contumacia solum excomunicā dus et sic intelliguntur illa .xi q.iij.rursus ⁊ c.quicunque

Q iudex reo libellum non debet offerre nisi actor promittat se infra duos menses litem cōtestaturum et expensas in duplum restituturum.iij.q.iij.inducie.§.libellum

Jtē q̄ post litis contestacionez iudex recusari non potest .iij.q iij.inducie.§.libellum infi.

Q in causa criminali vel ciuili criminaliter mota ante litis cōtestacōnem testes nō sūt recipiē di nec sententia diffinitiua ferē da.iij.q.ix.per totum in sūma.

Q plures casus sunt in quib⁹ fine litis contestacione testes possunt recipi videlicet in here ti p⁹ mortē xxiiij.q.ij.sanez c.se Jtē in questione electionis episcopi et in causa matrimonij ne propter more periculum ecē di lapidetur vel mulier fornicetur Jtem cum prelatus ex officio suo p̄cevit p̄ inquisicionē de excessibus subditorum

Jtē q̄ testes ad p̄petuā memoriā recipiuntur de hijs et alijs plib⁹ casib⁹ hēs exē vt lite non cōtes. q̄m frequē ⁊ c.se

Continentia

Q continentia nō ferro ꝛ religione querenda est.xxxiij.q.v. tūc saluabitur De hac m̄ hēs in titulo de castitate

Contricio

Q contricio contemptis aliis partibus penitencie non delet peccatum de pe.di.i.§.aliis 7.c. mensuram

Q cum confessio non contemnitur per contricionem peccati venia indulgetur de pe.di.i.mē suram

Q quantumcūq; assint alia sine cordis contricione nullū peccatū dimittitur de pe.di.i.extra

Q lacrime que ex vera contricione fluunt eterni ignis incendia extingunt de pe.di.i.porro.

Item vbi non est cordis contricio sed duricia deus oraciones pro talibus non recipit .de pe. di.i.§obrem in fine

Contumax

Q contumax dicitur qui post primam aut vnam peremptoriam vocacionem coram iudice appa rere contempnit.xxiij.q.iij.de illicita

Item qui ex contumacia iudicibus non obtemperat per episcopos extra communionē poni debet.hj.q.vi.quisquis

Item qui ad synodum vocatus venire aut ibi constitut9 obedire contemnit.aut ante finem recesserit est excommunicandus. xi.q.iij.certum est

Item contra absentem per contumaciam tamq; contra presentem contumacem et confessum procedi potest per diffinitiuam sentenciam.iij.q.ix.absentē 7 ca.de creuim9.xxiij. questione .iij.de illicita

Q si excommunicatus infra ānum suam causam purgare cōtempserit post nullatenus audiatur.xi.q.iij.rursus et.capitulo sequenti

Q qui iubente sacerdote pro q̄ cumq; culpa ab ecclesia exire cōtempserit tardius recipietur ad veniam.xi.q.iij.qui iubente.

Q contumaces prelati per dignitatis substractionem puniuntur di .lxxiij. honorac9 in fine di.xxxiij.quorūdam

Item contumaces clerici ab episcopis per excommunicacionem corrigi debent di.i.cōtumaces. vij.q.i.si quis pbr.xi.q.i.petis9. xi.q.iij.si quis

Q sicut in contumacia persistēntibus seueritas est ostendenda sic humiliatis per penitenciam venia non est deneganda.hj.q. v.quanto.

Conuenticulum

Q conuenticulum dicitur congregacio subditorum sine consēsu prelatorum dist.xvij.multis.

Item q̄ clerici maxime hereticorum et scismaticorum conuenticula vel consiliabula vitare debent .xxiij.q.iij.clericus

Conuersacio

Q conuersacio cum iudeis i o
uiuijs vel balneis clericis l' lay
cis inhibetur nec eciam medi
cinas ab ipsis debent recipere .
xxviij.q.i.nullus

Q eciam cum parentibus vl' p
pinquis conuersari nõ debem9
si per ipsos fidem cristi perdere
timemus.xxviij.q.i. si infideles

Item q̃ sepe malorum consorcia
corrumpũt bonos mores.xxviij
q.i.sepe

Q neophiti vt in fide ꝛ moribꝫ
proficiant cum cristi fidelib9 de
bent conuersari.xxiiij.q.i.iudeo
rum

Conuersio

Q conuersio dicitur quasi un
diq̃ cordis versio de pe.dist.i.H.
hic idem et di.vltima.H.vltimo.
post me

Q si cor nostrum vndiq̃ a ma
lo conuertitur fructum conuer
sionis meretur de pe.di.i.H. hic
autem

Q conuersio cordis requiritur
in adulto baptisando de cõ.di.
iiij.baptis.

Q vera conuersio ad deum in
vltimis positorum.mente poci9
est estimanda q̃ tempore.xxvi.
q.vi.cognouimus

Q qui cuꝫ potuerunt conuerti
noluerunt in fine non facile ac
quirunt q̃ volunt de pe.di.vlt.
H. vlt.in me.

Q cõuersio in extremis licet ra
ro iusta sit desperanda non est.
de pe.di.vlt.post me.xxvi.q.vi.
si presbiter ꝛ capitulo.sequenti
di.l.ponderet.

Item deus non vult peccatoꝝ
mortem sed vt conuertantur et
viuant.xxvi.q.vi.cognouim9

Item iudeorum pueri ad fidez
cristi conuersi ne parentuz iudol
matur erroribus sunt fidelib9
committendi aut monasteriis .
xxviij.q.i.iudeorum

Conuiuia

Q conuiuia laudantur dum9 /
do detractionibus et fabulis ꝛ
iuuis turpibus non misceantur
di.xliiij.conuiuia et ca.se.

Item conuiuium clericorum de
bet precedere mense benedictio.
infra mensam lectio.post mensã
graciarum actio.di.xliiij.quan
do ante

Q non cibus in cõuiuio sed ci
bi nimia auiditas reprobatur .
de con.di.v.sunt tibi

Q precipue clerici hereticorum
et scismaticorum non debent in
trare conuiuia.xxiiij.queriti.iij .
cleric9

Q cum sacerdotalis sensus te
nuis esse debeat prohibentur e
is conuiuia ne per pinguem ve
trem grossum sensum generent.
di.xliiij.ca.vlt.et.H.se.dist.xxiiij.
pbr

Q nec epiſcopus nec clericus abſq; neceſſitate debet in eccleſia facere conuiuium di.xlij. non oportet.⁊ in.ca.ſe.

De hac materia require vbi agitur de cibo

Correctio

Q correctio fieri debet quantū pro vniuſcuiuſq; gradu & perſona cuz ſalua pace fieri poteſt xxiij.q.iij.ecce quiſquis quidā cum quiſq; ſicut ipſa palea. ꝓ faciet in me.

Item correctio debet fieri animo medendi non ſeuiendi di.lxxxvi odio.xxiij.queſtio.iiij.ita plane in medio

Item cum correctio diſtrictius agitur ex caritate agi debet nō ex furore.xij.queſtione.ij.fraternitas

Item correctio debet ex caritate prouenire ⁊ ſe ſm diuerſitatē culparuz extendere.xxiiij.q̄ſtio. iij.corripiantur

Q correctio debet eſſe mixta cū benignitate et aſperitate di.xlv diſciplina ſunt namq;. nam qui iuſte iudicat ſtateram in manu geſtās in vtroq; penſo iuſticiaz et miſericordiam portet diſtincti one.xlv.omnis

Item ꝓ non fruſtra hec duo o iungūtur homo peccatoz quia enim peccatoz corripe.quia homo. miſerere.xxiij. queſtio. iiij. duo

Item correctio quandoq; plus debz habere manſuetudinis ꝓ rigoris diſtinct. xlv.que ſincera licet.

Item aſperitas nimie increpacionis nec increpacionem recipit nec ſalutem di.xlv.cum beatus diſciplina

Item caſtigatus leuiter exhibz reuerenciam caſtiganti di. xlv. cum

Item quandoq; correctio plus debet habere de aſperitate ꝓ de benignitate.xij.q.ij.fraternitas nam ferro neceſſe eſt vt abſcin / dantur vulnera que fomentoꝝ non ceſſerunt medicinam di.lx xxij.quia in fine

Item melius eſt cum ſeueritate diligere q̄z cum leuitate decipere v.q.v.non omnis.non vos et. ca.non oſculatur

Itez non eſt caritas ſed lāguoz vbi mali mozes non corrigunt xxiij.q.v.non putes

Q non corripere malos ꝟ eos fouere eſt eos occidere.xxij.q.v vicijs di.xlv.ſed illud

Q falſa et periculoſa miſericoz / dia invulgeꝫ vbi propter aſperi tatē vel blādimenta lingue cor rectio poſtponitur diſtinctio.l.ſi quis dyaconus.

Q licet dei eſt principaliter coz / rigere tamen prelatus ſuaz coz rectionem non debet negligere xxiij.q.iiij.ſicut non eſt

Q facientis culpam habet qui cum possit corrigere negligit e/
mendare di.lxxxvi.facientis.lx
xxij.error

Q licet sciamus neminez vltra terminum a deo prefixuz vitu/
rum omnibus tamen languen/
tibus non incongrue medetur.
sic q̄uis nemo saluetur nisi pre
destinatus omni tamē delinq̄ti
adhibenda est correctio.xxiij.q.
iiij.nabugod

Q episcopus qui crimina non corrigit non dicitur episcopus.
sed canis impudicus di.lxxxiij.
nemo

Q primo se ipsum corrigat qui alios nititur corrigere.iij.q.vij.
qui sine et.ca.se.di.xxv. primuz
xli.sacerdotibus.di.lxxxi nemo

Q prelatus si culpam aliorum subditorum ipune dimitttit gra/
uiter deum offendit.xxiij.q.iiij.
si is qui.xxiij.q.iiij.si vicijs 7 a
lia.ca que sequntur

Item q̄ synodi prelatorum ad hoc debent eē vt depauata q̄
emerserint corrigantur di.xviij.
puenit et.c.se.xvi.q.j.vbi ī fine

Q prelatus quando in correcti one excedit non tenetur a subdi tis veniam postulare.di.lxxxvi
quando

Q a subditis senior non est in/
crepandus cū culpa sua nō tra
hit ad interitum corda iuniorū
j.q.iiij.paulus

Item laudabile est ī ſbitis cor/
rectōem prelati nulla dissimula
cione postponere.j.q.vij. sicut
inquit

Q contemptores mandatorum superiorum sic puniendi sunt vt
alij talia cōmittere timeāt.xxiij.
q.iij.iustum

Item plati a subditis vocati ab invocatis de publicis excessibus
corripi possunt.j.q.vij.sicuti et
ca.nos.H.balaam.i.ca. episcopi
.H.item iohannes.

Q priuatum crimen non est pb
lice arguendum sed vbi contin/
git malum ibi moriatur.j.q.j.si
peccauerit in fi.vi.q.j.si tm̄

Q publicam correctionem debz
precedere ammonicio .j.q.vij.
accusacio in fine

De hac materia hēs vbi agit de disciplina et vbi agitur de p
cussione.

Corona

Q coronam clerici habent ī ca
pite ab institucione romane ec/
clesie .xxj.q.i.duo

Q ratio corone in capite signat temporalium dispositōez ibidez

Corporalia

Q corporalia altaris nō debēt
eē de serico ꝛ puro pāno lineo
ab episcopo consecrato de.con.
di.i..omnium consulto

Corpora

Q corpora sanctorū de loco ad
locum nullus sine licēcia epi

transferre presumat de con. di. i. corpora

Q corpora modernorum homi num sunt debiliora q̄ antiquo rum ideo ipē est compacienduz di. xxxiij. fraternitatis

Creatura

Q creatura q̄libz bona in se ē et vera eē dicit de pe. di. ij. añ fi

Q creatura que non permutat non vera sed vana esse compro batur de pe. di. ij. ante fi.

Q omnes creature que vicissi tudinem temporū recipiunt sūt vanitas vanitatum ibidem.

Q per creaturas iurare est blas phemare. xxij. q. i. si ꝙs capillū De hac materia habes vbi agi tur de iuramento

Credere

Q credere in deum est in ipsum amando tendere de con. di. ij. ex premissis circa finem

Q qui dinacionibus et incanta cionibz credit fidē cristi potit. xxvi. q. v. epi ante me. et. ij. c. se.

Item qui credūt se cum dyana et alijs mulieribus in noctis si lēcio super bestias vel aliter mt ta terrarum spacia transire fidē cristi euacuāt. xxvi. q. v. circa fi

Q in testimonio q̄ñq̄ creden duz ē pauciorib3. iiij. q. iij. p to.

Q īnocens semper bene credit et bene iudicat de alijs. xxij. q. iij. innocens.

Item mala de alijs non cito vt de facili debemus credere di. lx xxvi. si quis

Item malū de proximo nullꝰ de bet credere anteq̄ probetur. ij. q. i. deus. iij. q. ix. iudicas. ix. q. iij. in cunctis et. ca. q̄uis. xi. q. vij. si q̄ et. q. viij. ca. vlt. in fine. xxx. q. v. nullus

Creditor

Q creditor non est dicendus v surariꝰ. x. q. iij. casellas. Ꝯ. Ꝯ ius

Crimen

Q crimen est graue peccatum accusacōne et dāpacione dignis simū di. lxxxi. apostolus

Item crimen vocatur crimina le peccatum vt criminalis infa mia di. xxv. Ꝯ. in epistola

Itez crimen quandoq̄ ponitur pro omni delicto siue veniali si ue mortali di. xxxv. vnum ora rum. Ꝯ. nunc autem

Q maifesta crimīa accusacōe nō īdigēt. ij. q. i. lotharius. Ꝯ. in mai festis et ca. se.

Q magis nocz q̄ crimē celat q̄ q̄ illō ad corrigēduz amicabilit indicat. v. q. v. si nos. 1. iiij. c. se.

Q fraudulēt reputat q̄ cā dif famacōis vt vīdiste occultū cri mē reuelat. v. q. v. qui ambulat vi. q. i. summa

Q grauit peccat q̄ crim̄ q̄ solꝰ nouit publicat. ij. q. i. si peccaue rit.

Q meritoriuz est ibi crimē pub
licare vbi p̄t prodesse .xxij.q.v.
Hoc videtur in fine
Q nullius crimen maculat nes
cientem .xxiij.questi.iiij.nimiuz
sunt
Item crimen paternuz nullā ma
culā p̄t ifligere successori nisi cō
mittat vel consenciat .i.q̄sti.iij.
crimen
Q nemini preterq̄ de crimīe le
se maiestatis de se ofesso otra a
liuz creditur.xv.q.iij.nemini
Q graui puniuntur pena duc
ti de crimīe lese maiestatis .vi.
q.i.qnero.ℌ.si quis
Q crimen lese maiestatis z vici
um symonie pari pena puniū
tur.xv.q.iij sane

Crisma

Q crisma quolibz āno est cōfi
ciendū et vetus inter eccīaz est
exurendum de c.di.iij.litteris
Q solum epi est crisma cōficere
di.xxv.illud.xxvi.q.vi.si iubet.
Q archipresbiteri ab episcopis
suis et alij clerici ab archipres
biteris crisma debent petere di.
xcv.presbiteri de con.dist.iiij.p̄s
biteri
Q clericus vendens crisma sy
moniaz committit.i.q.iij.prebē
das.i.q.i.dictum est in quibus
Q pbri crisma accepturi nil de
bent dare episcopis.i.q.i.statui
mus
Q omnis pbr ad baptisandum
vadens cum crismate debet p
gredi de con.di.iiij.nullus mi
nistrorum
Q signare in fronte cum cris
mate est tm̄ epor de.cō .di.iiij.
pbri di.xcv pbres
Q cum veteri crismate non licz
inungere nisi i necessitate de c.
di.iiij.si quis de aliquo
Q qui necessitate faciente a p̄s
bitero ñ fuerit in baptismo cris
matus in vertice debet per pres
biterum suppleri de con .di.iiij.
nullus ministror

Crudelitas

Q crudelitas nō est pro deo cri
mina punire sed pietas.xxiij.q.
viij.legi et.ca.se .
Q falsa māsuetudo crudelitas
est quando videlicet delinquēs
non corripitur .xxiij.q.iiij. ipsa
pietas
Item iudex non est crudelis qui
crudeles iugulat licet pacienti
bꝰ crudelis esse videatur .xxiij.
q.v.non est crudelis
Item proximi vulnus cruveliter
tiletur z vt sanetur misericordit
iudicatur .v.questione .v .non
vos
Q qui famam suam negligit
crudelis est.xij.q.i.nolo
Q vlciscēdi crudelitas iure cul
patur.xxiij.q.ij.ℌ
Q libidinosa crudelitas est ve
nena sterilitatis p̄curare.xxiij.
q.ij.aliquando

Q crudelitatem omniuz ꝑdo
num superat qui res ecclesie q̄
pauperuz sunt defraudat.xij.q.
ij. gloria in me.

Itē qui pauperem fenore trucī
dat et qui diuiti aliqua rapit e
quales sūt in crudelitate.xxiij.
q.iij.quid.

Crux

Q crux a cruciatu dicit ꝛ mag
num cruciatuz sustinz qui vim
patitur.iij.q.i.nulli

Item qui delicias mundi lutū
reputat crucem cristi portat.xij
q.ij.gloria in me.xij.q.i.clericꝰ.

Q sacerdotalis gradus ꝛ alia
sacramenta crucis figura perfi
ciuntur de c.di.nunq̄

Q salubre est cristi fidelibz cru
cis signaculo insigniri.di.xi.ec/
clesiasticarum

Q ideo cruce signantur bapti/
sandi ꝛ alij vt dyabolus per in
terēpcionis suc signū vas suuz
pristinum sciat sibi deinceps eē
alienum de cō.di.iij.postea sig
nantur.

Q ignoia est cristum pauperez
crucifixum farsis predicare coz
poribus di.xxxv.ecclesie

Q dñm crucifigūt qui eum cū
sacerdotibz psecūt .iij.q.i.nulli

Cupiditas

Q cupiditas est mater vsurarū
di.xlvij.§.i.

Q cupidi ordinari phibent qz
tales de facili a vero deuiāt di.
xlvij.§.i.et.§.virum.vij.q.ij.di/
lectissimi

Q bonoz̄ auctori īherere ñ va
lent qui cupiditatem a se q̄ oīm
maloꝝ radix est nō abscidūt di.
xlvij.bonorum

Q gracius intuet cupidus au
rum q̄z solem di.xvij.sicut

Q q̄tūcūq̄z aurū auro cumule
t sacietas tamen nūq̄z aderit cu
piditati di.xlvi.sicut

Q nemo cupiditate dñandi in/
flāmatus desiderat habere con
sortem.xxiij.q.iij.q̄ autem

Q cupidi breuez ī pñti possidēt
fructū ꝛ pꝰ eternū incurrūt sup
plicīū.i.q.i.cum ordinaret et.c.
cito.

Curator

Q curator propter infirmitatez
datur.iij.q.vij.infamis

Curialis

Q curiał dr qui nexibz curie li
gatus adulatur pncibibz di.xx
xvij.in me.ꝛ.li.qui in aliquo

Item curiales nō sunt ad ordi
nes admittendi nec ecīā ad reli
gionez nisi cum magna discussi
one di.lxiij.lege

Itez curiał nō debet in epm or
dinari di.l.nō ofidat.di.li. qui
in aliquo

Itē curiał q̄ in ciuilibz cauß vl
pecuiarijs officijs īpēdit pt pos
tulari ī epm di.lx.onꝰ.§.ꝟ et

Curiositas

Q curiositas est postponitis diuinis et sanctoꝝ eloquijs scriptis philosophoꝝ et poetaruꝫ racõne vanitatis ꝛ delectacõis intendere di.xxxvij.sacerdotes ꝛ ca.se.

Item curiositas dicitur cum diuina scriptura non ꝑm sanctoꝝ expositionem sed ꝑm secularem sapienciam et sensus sui vanitatem exponitur distinctiõe.xxxvij.viuo

Item curiosi dicuntur clerici q̃ filios suos ecclesiasticis sumptib9 pocius secularibus sciencijs q̃z salubribꝫ eruduint di.xxxvij.legant

Custodire

Q custodire tenetur romana sedes statuta consilioruꝫ qui sua auctoritate confirmauit.xxv.q.i.ostendimus

Q si iuridicio episcopi a superiore non ꝓuatur ordo ecclesiasticus q̃ superior custodire teneꝫ confunditur .xi.q.i.peruenit

Q prelati bona ecclesie non debent potentibus tradere sed diligentur custodire.xxiij.q.viij.ouenior

Q nemo per exteriorem violenciam corrũpitur si interior innocencia custodiatur.xi.q̃st.iij.custodi

Dalmatica

Q dalmatica nec epis nec dyacõis antiquitus sine cõcessione pape licebat uti di.xxiij.cõis

Q licet mõ ões dyaconi utantur dalmaticis ex consuetudine tñ nõ debẽt ipꝫ uti niſi in solẽpnitate di.lxxvi.de ieiunio

Damasus

Q damasus papa ꝑmus accusatus de adulterio cum.lxij.episcopis se expurgauit .ij.q̃sti.vij.nos si ante si.

Dampnum

Q dãpnũ morum mlt̃ũ distat a dãpno tpaliũ .vi.q.i.sunt plurimi in si.

Q deteriores sũt q̃ vitã mores q̃z bonoꝝ detrahendo corrũpũt hijs q̃ substãcias aliorũ ꝓdiq̃z diripiunt.vi.q.i.ex merito

Q mulli in alterius dãpnũ est subueniendum.xxij.q.v.deniq̃z xxij.q.ij.primum

Q dñs per dãpnuꝫ tpale cogit ad bonũ xxiij.q.vi.ꝑ errauerat

Q pissimi rectores reputantur qui in graui scelere constitutos dampnorum admonicionibus ad bonum redire cogunt .xxiij.q.v.si nos.

Q qui confugiẽtibus ad ecclesiam vel cimiteria ãd dampnuꝫ inferunt sunt excommunicati .xvij.v.iiij.diffiniunt.

Q̃ inferens dampnum non est absoluendus nisi dampno scõz arbitrium leſi restituto ·xiij ·q· vlt·pessimum·xiiij·q·vi·ſi res

Datum

Q̃ datum aliquid ex pietate p̃cipue ecclesie non potest revoca ri·xij·q·ij·ſacra·xiiij·q·vi· cõperimus·xvi·q·ij·vi& et·q·vi·illõ xvij·

Item data ecclesie propter defectum heredis laudabiliter danti redduntur habito herede·xvij q·vlt·ca·vlt ·

Itez qui res monasteriis vl ecclesiis in testamento datas detinent pauperum sunt necatores xiij·q·ij·clerici

Item non sufficit oracio vl lectio niſi assit et elimosine dacõ di·lxxxvi·ffrem et·xij·ca·se·

Q̃ diuiti dare non est aliud q̃ perdere·i·q·ij·pastor ·

Item epi de bonis ecclesie religiosis potest dare·xij·q·ij·ſi episcopus et se·

Item qui honorem non habet dare nõ potest·i·q·i·pfectõm ·z· ca·se·

Dauid

Q̃ dauid q̃ ex cõpassione õnes refugas recipiebat ponit in exẽplum q̃ patientibus est opacie dum·vij·q·i·omnis·

Item ex eo q̃ voluit mali regis clamidem se p̃cidisse ponitur in exemplum q̃ subditus q̃tũcũq; sanctus in malum prelatum q̃ diu sustinetur non debet insurgere·ij·q·vij·plerumq; ℣·i·℣·itez

Itez q̃ dauid plen9 fuerit caritate per multos effectus insinuatur de pe·di·opponit post me·

Item q̃ inter duo mala minus eligẽs pocius voluit iuramẽtũ frangere q̃ sangvinem huãnuz fundere·xxij·q·xiij· q̃ dauid et ca·se·

Item in eo q̃ saul deprauatum honorauit propter vnctioem innuit q̃ sacramenta in deprauato non annichilant ·i·q·i·ſacramenta ·

Item dauid prohibitus fuit edificare templum propter sangvinẽ quez effuderat de cõ·di·i·in principio

Item ĩ hoc q̃ propter adulterium et homicidium per perabolam diuitis sentenciam contra se ipsum dedit innuitur q̃ malꝰ prelatus per sentenciã q̃ infert in suum subditum se ipsum condempnat ·iij·q·vij·ſaul infatuatum

Item in hoc q̃ propter adulteriuz redargutus a propheta q̃ fuit inferior innuitur q̃ subditus prelatum monere potest de excessu·ij·q·vij·nos ſi post me·

Q̃ per penitenciaz de adulterij et homicidij peccato cõsecutus est veniam de peitencia dist·iij· ℣·dauid·

Item in eo q̄ post peccatum spi
ritum prophecie rehabuit et in
honore remansit .inuitur q̄ lap
si per penitenciam in pristinum
statum reparantur.dist.l.si post
.§.econtra et.ca.ponderet

Q̄ occisio vxia propt̄ barsabee
ipam duxit in vxorem modo ñ
trahitur in cōsequenciam.xxxi.
q.ij.§.ꝫ obicitur

Q̄ dominus ei qui tot bellis ī/
terfuit causa magnum prebuit
testimonium.innutur q̄ etiam
plerīq̄ bella exercentes deo pla
cent .xxiij.q.i.noli.

Decanus

Q̄ decanus non debet quis fie
ri nisi primo in presbiterum fue
rit ordinatus di.lx.ca.i.q.ij.ca.
seq̄.

Q̄ si diaconus in decanum ele
ctus non statim presbiter efficiꝫ
honore suscepto priuetur di .lx.
innouamus.

Q̄ nemo in decanum debet eli/
gi nisi qui etate et moribus est
maturus di.lx.innouamus.

Decime

Q̄ decime sunt vota fideliuꝫ p̄/
cia peccatorum et patrimonia
pauperum .xvi.questiōe.i.quia
iuxta

Item decime sunt tributa egen
cium animarum.xvi.q.i.decīe.

Q̄ iubentur dari lege naturali
sicut patet de abrahā et iacob.
xvi.q.vij.ecclesias

Item iubentur dari lege mosay
ca .xvi.questio.i.decimas a po
pulo

Itez iubentur dari scriptura p̄.
phetica .xvi.q.i.reuertimini et
q.vij.ca.i.

Item iubentur dari lege canoi/
ca.xvi.questio.vij.decimas qui
cumq̄

Q̄ decime sunt dāde de grano
de vino de fructibus arborū de
pecoribꝫ de orto de negociacōe
xvi.questi.v.quicūq̄ et.ca.deci
me .

Q̄ a laicis fideliter sunt dande
et ab episcopis et ministris eccla
rū discrete distribuēde di.xxxij.
preter hoc .xvi.questiōe.vij.nul
lus .

Q̄ fideliter decimas dare ē nec
peius nec minus aliq̄ offerre.
xvi.q.vij.quicunq̄

Q̄ dāde sunt illi ecclesie a qua
sacramenta alia cum baptismo
precipiuntur .xvi.q.i.questi et.
c.de decimis et.c.in sacris.xiij.
q.i.ecclesias.§.qui

Q̄ alijs ecclesijs non sunt dan/
de vl diuidende preter consticn
cia epi'copi.xvi.questione sta
tuimus

Q̄ propter nouas ecclesias pri/
ori ecclesie non sunt subtrahen/
de .xvi.questione.i.si laycus et
ca.de decimis.§.si ergo

Q decime concedi possunt mo/
nasterijs et hospitalibz .xi.q.i.
quoniam.

Itē monachis de territorijs q̄s
proprijs manibus excolunt cō/
cesse sunt decime.xvi.q.i.cūctis
.H.de hijs et ca.questi.

Q in donacōne predioz mona
sterijs non priuantur perrochie
decimis suis.xvi.q.i.cunctis.H.
de hijs in fi.

Itez non fructus sed ius decie
vendere vel emere symoiacuz ē
i.q.i.pbz fi.

Itez decime a laycis quia pau
peruz sunt possideri non possūt
xvi.q.i.ca.vlt.

Itez non sunt a laycis munere
aliquo redimende.xvi.q.vij.de
cimas

Item propter malicias sacerdo
tis decime ecclesie quia sūt ec/
clesie non sunt retinende.xvi.q.
vij.si epm

Q non dantes decimam post ē
nam ammonicionem sunt excō/
municandi .xvi.questione .vij.
omnes

Item qui decimas non tribuit
sacrilegium committit ⁊ pericu
luz eterne dampnacionis incur
rit.xvi.q.vij.ca.i.

Item frequenter in rebus tem
poralibus dampna paciūtur q̄
decimas dare negligunt.xvi.q
i.reuertimini

Item q̄ti pauperes fame moz/
tui fuerint tot detentoz decia
rum reus est homicidioz.xvi.q
i.decime ⁊ ca.se.

Itez qui decias diligenter dat
non solum sanitatez corporis ꝫ
eciā cū tpali fructu celestia pro
meretur.xvi.q.i.decie.

Q per.xl.diligenter in ieiunio
obſuataz soluunt deo decie de
tpe tocius anni de .o.di.v.q̄dra
gesima

Dedicacio

Q dedicacio debet fieri ab epo
sine aliq̄ pactōe.i.q.i.statui?

Q epi dedicaturi ecleſias obla
ta ex deuocōe pñt recipere ꝫ nil
debent exigere.i.q.iij.placuit

Itez prius est eccia dotanda q̄
ꝺsecrāda.i.q.iij.placuit

Itē loca semel dedicata nō pos/
sunt fieri habitacula secularia
ext.q.iij.que semel

Item singulis annis celebran/
da est solempnitas dedicacōis.
de con.di.i.solempnitates

Decretales

Q decretales summoꝝ pon
tificum sunt eiusdem auctorita/
tis sicut decreta que sunt corpo
re canonum digesta di .xix.per
totum

Itez decretales eple statuta sū
moꝝ pōtificū canonibz ꝺsiliozū
parificantur di.xx.p'to.

Defensio

Q defensio p̄t peti a prīcipe cō/

tra hostes eccīe.xxiij.q.iij.maximianus.xxij.q.v.per totum et.ij.ca.se.

Q eccleſia pro malefactoribus debet intercedere non eos defēdere .xxiij.q.vi.hij qui.xxi.q.v.ſi quis cuius et.ca.se.

Q lex virtutis eſt patriaz et ſocios defendere ab iniuria.xxiij.q.iij.non et.ca.fortitudo

Q execrabile eſt nō tueri quos ſuſcipit defendendos vi.lxxxvij irreligioſ

Q qui poteſt non repellit a ſocio iniuriam tam eſt in vicio q̄z ille qui facit.xxxij.q.iij.non

Q qui peccantem defendit acrius arcēdus eſt q̄ qui peccauit.xi.q.iij.qui cōſentit

Item qui deſinit obuiare cum poteſt conſentit.xxiij.q.iij.oſtendit.

Q perfectus iniuriam propriaz et ſuorum non debet defendere ſed diuino exāmi refuare.xxiij.q.i.ℌ.i.et.ca.ſe.

Q defenſio quandoq̄z concedi/tur in neceſſitate .xxiij.q.iij.per totum et.q.v.ca.de occidendis vſq̄z in fine

Q qui non defendit veritatem proditor eſt veritatis .xi.q̄ſt.iij.nolite

Itē ſemper quilibet tenetur ad fidei defenſionem.xxiij.q.viij.ℌ.hijs ita

Q qui pro fide vel fidelium defenſione moritur celeſte premiū conſequitur.xxiij.q.omni

Itē degradare vel deponere de ordine pro eodem accipiunt.di.lxxxi.ſacerdos et ca.ſe.

De hac materia iueniez ꝺ agit de depoſitis

Delegacio

Q delegacio dicitur quando p̄ lat9 dum preſens eſſe nō poteſt per alium repreſentatur auctoritas di.xcnij.valde

Q delegatus ſicut ille cuius tenet locum eſt honorandus di.xcnij.p̄cipimus

Item debet litteras commiſſionis illis ad quos delegatus ē demonſtrare.di.xxvij.nobiliſſimus

Q iudex delegatus debet vari ad arbitrium illius qui impetitur vel auctoritate ſuperioris.xi.q.i.iudices

Deliberacio

Item deliberacio eſt omnibus neceſſaria qui īdiſcuſſos homi/num calores poteſt refrenare .ij.q.vi.anteriorum

Q laudabilis eſt cautela delibe racionis cum qua totum racio agit et furor nihil ſibi vēdicat.xi.q.iij.p̄poſitoꝝ et.ca.ſe.

Q ñ ſūt p̄cipitāda oſilia et opera tpe ei īdigem9 ad deliberandum vt maturius agamus di.i.ponderet.

Q maxie eccleſtica negocia cū

deliberacione sunt explenda di. xlv. licet. i.

Q iudices diffinitiuam sentenciam cum magna deliberacione debēt proferre. xi. q̄st. iij. cum caput et. ca. se.

Q infra. x. dierū spacium de appellacione facta vtrum quiescēdum sit ab ea est deliberandum ij. q. vi. anterior

Q qui ex deliberacione ad melioza nō proficiunt etiā ab hijs bois que videnť habere cadūt xvij. q. i. qui bona

Q qui pro iudicio nō est habendum p̄ fine deliberacione est illatum. ij. q. iij. si quis

Delicie

Q delicie absq̄ ōsiderio percepte nō officiunt di. xli. delicie

Q delicie ciborum oputrescere faciunt corp̄ hūanū de con. di. v. nihil. ca. se.

Q diuites dñt dolere si ꝓpť cō sinetudiez non aliter q̄ delicate possunt viuere di. xli. non cogūtur.

Q in rbz p̄tereūtibz nō vsus ꝟ libido culpať di. xli. q̄squis

Q aliqñ sine voraticatis vicio p̄ciosissimo sapiens vtitur cibo et insipiens in vilissimuz cū gule flamma exardescit cibum di. xli. quisquis

Q ignominosum est prelatis et p̄dicatoribz affluere delicijs q̄ cristum pauperem debent prevdicare di. xxxv. ecclesie.

Q episcopalis auctoritas plus debz vigere in delicijs meritoq̄ q̄ mensarum di. xli. eps

Q detestabile est i rusticano tugurio natum ꝛ milio nutritum in religione similam ꝛ mella fastidire. xij. q. ij. gla

Demencia

Q demencia si est perseuerans excusat a culpa in ipsa cōmissa. xv. q. i. aliquos. xxxij. q. vij. quē admodum.

Item si euenit ex propria culpa postq̄ ad sanam mentem redierint imponenda est eis pro commisso licet minor q̄ alijs penitēcia. xv. q. i. si quis in sa.

Item non debent promoueri ad ordines maxime in sacerdotē q̄ aliquando insaniuit dist. xxxiij. communiter et. ij. ca. seq̄. xv. q. i. ca. vlt.

An sacerdos ex propria culpa demens effectus hominem occiderit post ad sanitatem rediens possit celebrare. xv. q. i. si quis i saniens in fi. ꝛ. ca. se.

Q dementes et furiosi continue nec matrimonio nec religioni possunt obligari. xxij. q. vij. nec furiosus

Item qui sani contrahunt post dementes effecti nō seperantur. xxxij. q. vij. hij qui

Demones

Q̃ demones acumine sensus a celeritate motus omnia cuius/cumq̃ generis animalia prece/dunt.xxxvi.q.iiij.scienduṁ.

Item propter longum tempus vite eorum maior est eorum ex/periencia q̃ hominum .xxvi.q.iiij.scienduṁ

Item ex cribus ante premissis multo ante cognita prenunciã tes ab hominibus propter ter/reni sensus tarditatez viventur futura predicere .xxvi.q.iiij.sci endum

Quali modo fiunt per ipsos q̃ hominibus vivent signa ꝛ mi racula.xxv.q.v.nec a medio vs q̃ in fine

Item in arte magica ꝛ in omni alia diuinacione per demonum fallacias illudit curiositas hu/mana dum appetit scire q̃ non conuenit inuestigare.xxvi.q.v. nec mix ante fi.

Item nigromancia auguria et omnis ars magorum ꝛ diuina cionis arte demonum est inuen ta vt faciant eos sue dampna/cõnis ptícipes.xxvi.q.qui sine

Itez illusionibz demonum mu lieres infideles credũt se in cor pore multa terrarũ spacia trãsi re cum hoc solum paciatur spi ritus infidelis .xxvi.q̃st.v. epis copi

Q̃ demones vt frequenter sũt ministri et vltores ire dei .xxiij. q.v.non solum

Q̃ per demones aliquãdo vex atus non debet ad ordinem sa crum promoueri.xxxiij.di.mart tum et.iij.ca.se.

Q̃ demones per signa citissima exteriora cogitaciones hominũ cognoscunt.xxvi.q.v.scienduṁ in fine

Q̃ demon cum mentem alicuiꝰ per infidelitatez subicit illi se si ue dormienti siue vigilãti diuer sis in speciebus ostendit et per illas animum hominum velu/dit.xxvi.q.v.epi

Q̃ demones hominibus illudere non possunt nisi deo permit/tente .xxvi.q.v.nec miruz circa mediuṁ.

De hac materia require vbi a gitur de dyabolo.

Deponere

Q̃ deponuntur vel degradant plati vel clerici domicilia femi narum frequentantes post ad monicionez di.lxxxi. clericus et ca.se.et ca. archidyaconum

Item alee ꝛ alys inhonestis lu dis et ebrietatibus fine cessa/cione dnseruientes .di.xxv.eps xxxiiij.quorũdã

Itez tabernas tenentes ꝛ alia inhonesta mercimonia exercen tes di.xliij.nulli.xiiij.q.iiij.riui

Jté vsuras exercentes di.xlvij c.i.ꝛ se.xiiij.q.iiij.c.oblitus

Item cum moniali vel incarcerata vel filia spirituali incestuz committentes.xxvij.q.i.si.quis episcopus rapuerit .xxi.q.i. omnes .

Item publica incontinencia laborãtes di.l.qui semel.di.lxxxi. maximianus si quis clericus z hj.ca.se.et.ca.si quis ammodo . et.iij.ca.se.di.lxxxij.proposuisti. xv.q.nij.hij.qui

Item se sine examinacione pro / mouentes di .xxnij.si quis presbiter.lxxxi.ꝫ quis sine

Itez deponuntur qui ante promocionem criminoſ fuerint di. xxnij.si quis di.lxxxvi.tantis z ca.se.xv.q.viij.si quis

Itez qui scienter criminosos ordinauerint vel consecrauerint . dist.lxxxi.tãtis et di.li.aliquantos in fi.

Ꝟ qui ad pingviores ecclesias sine licencia superiorum trans / eunt .vij.q.i. presbiter si quis episcopus et.ca.se.

Item qui in celum os ponẽtes contra suos superiores contumaciter insurgunt di.xxij. in tã tum.xi.q.iij.si quis sacerdotum et.capitulo.curacionum et.ca. seq̃.

Item deponitur qui peiorauit aut in homicidio aut in aliquo alio magno crimine inuentus fuerit di.lxxxi.presbiter z.ca.se/quenti.

Itez qui publice crimen in ap̃li ce et tocius ecclesie scandalum fouerit.ij.q ij.celus.xi.q.iij.reynaldus.

Item qui alium in ecclesia pecuniaz vel alio modo supplãtauerit.vij.q.i.scitum et.ca.sanctus z.ij.capitulo se.xi.q.i.petimus

Item qui in aliena dyocesi vel ecclesia officia exercere vsurpauerit.ix.q.ij.nullum

Item qui dilapidatoz rerum ecclesiarum fuerit.x.q̃st.ij.si quis episcopus.xij.q.ij.dyaconi et.c. abbatibus.xvij.q̃stione.nij.qui cũq̃

Item qui ecclesiam per manum laycam intrauerit.xvi.q̃st.vij.si quis

Itẽ episcopus qui solus potest deponere de beneficõ de ordine q̃ solus dedit solus deponere non potest.xv.q.vij.ca.i.et vltimo .

Ꝟ deponendoz̃ ab ordine causa.si dyaconus a tribus episcopis.si presbiter a sex.si episcop⁹ a .xij.est discucienda .xi.q.vij.si quis

Ꝟ episcopus depoſito ab ordie vt non viuat secularit̃ locum vbi penitenciã agat debet assignare di.lxxxi.sacerdos et dist.l. accedens

Ꝟ depoſitus ex culpa ab ordie si humilit̃ decennalem penitẽciam expleuerit potest restitui . di.lxxxij.p̃bz

Q̄ siue iuste siue inuste depoñ / tus in restitucōne sua debet ea recipere successiue que cum or / dinaretur r̄ceperat .xi.q.iij.epis copus.

Q̄ nullus propter infirmitatez corporis deponitur ꝛ datur si / bi coadiutor.vij.q.i.c.i.et.iij.c. sequenti

Item deponuntur reges nō so lum exercitiue sed eciam propt insufficienciam.xv.q.vi.alias

Derisio

Q̄ derisio prelatorū a subditis facta dampnatur.vij.q..vij.sen tencia.xv.q.v.c.i.in fi.de pe.di ij.H. oppoītur vbi agitur de dō quem michol derisit sterilē propt hoc facta est

Q̄ humilis habitus pie viuen / cium deridetur a peruersis.xxi. q.iij.omnis

Desperare

Q̄ despare de dei pietate ē hor renda impietas.xxvi.q.vi.cog / nouimus .

Item nemo est desperandus q̄ diu in hoc corpore est constitut xxiij.q.iij.corripiantur.xxj.q. ij.ancillam de peniten.dist.vij . nemo

Q̄ plurimum cum peccator pp ter culpaz a prelato contempni tur in desperationez labitur di. xlv.recedite

Q̄ penitencia a confessore sic ē temperanda ne peccator propt desperacionē cogatur facere de teriora .xxvi.q.vij.de hijs et.c. alligant

Detractor

Q̄ detractor dicitur non solū il le qui alios detrahit sed eciam detrahētes audit.vi.q.i. ex me rito.xi.q.iij.non solum

Q̄ bonum est a detractione lin / gvam custodire quia tales cum ita que de alijs loqūtur sua sē / tencia iudicabuntur .vi.q.i.ex merito .

Q̄ deteriores sunt qui detrahē do aliorum vitam moresq̄ cor / rumpunt hijs qui substancias aliorum diripiunt.vi.q.i.deteri ores .

Q̄ summa iniquitas est detra / trahere quia omnis qui detra / hit fratri suo homicida est.vi.q i.summa de pe .di.i.homicidio / rum

Item nemo putz minus pericu luz esse alicui detrahendo men / tiri q̄ sanguinez fundi.xi.q.iij. nemo

Q̄ sacerdotibus qui populo bē nedicunt non est detrahendum vi.q.i.sacerdotes

Q̄ deus permittit bonis quan doq̄ detractionem fieri si qua culpa ab ore laudanciuz in cor de nascitur ab ore vituperanci / um suffocetur .vi.questione.iij. .H.i.et ca.sunt plurimi

Q detractores nil aliud faciũt q̃ in puluere sufflant et in oculos suos terrã suscitant vt quãto plus detractores perflant minus de veritate videant.xi.q̃st.iij.inter

Q minus prodest ieiunare vel alia bona facere nisi mens prius a detractione reuocetur de con.di.v.nich enim

Q qui facilis est ad detrahẽdũ non admittitur ad accusandum vel ad testificandum.iij.q̃st.nij. detractores et.questione.vi.nullus

Jtẽ detractor nisi se correxerit a diuinis flatis exuretur.iij.q.vij accusatio

Deus

Q deus vnus est licet trẽs sũt persone in deitate de con.di.iij.ca.vlt.

Q licz tres persone sint vna deitas et vna essencia tñ aliquid ẽ q̃ soli patri attribuitur et aliqd q̃ soli filio et aliquid q̃ soli spiritu sancto de conse.dist.iij.c.vlti/mo.

Jtẽ dei anime et corporis dicit creator et continuus operator. di.lvi.nasci

Q occulta opera dei iudicũ sũt reseruanda .vi.questione.i.omnia .

Q sicut superuacuis laborat ipendijs qui solez nititur facibz adiuuare sic ille qui credens deo placere de occultis aliqz vult iudicare.vi.q.i.ñ omnia

Q quãdo scriptura aliquid attribuit deo q̃ est hominis vl alterius creature per similitudiẽz loquitur et ideo per proprietatẽ xxxij.q.i.odi.

Q deus specialius dicitur pat̃ cristianorum q̃ aliorum .xi.q̃st.iij.ad mensam

Dyabolus

Q dyabolus non fuit malꝰ creatus sed in veritate et caritate. de pe .di.iij.§.q̃ ergo vbi inuenies pro et contra

Q propter superbiam et presũpcionem de status sui excellencia cecidit de pe.di.iij.§. q̃ ergo fere per totum

Q dyabolus post casum suum conatur vnitatem scindere ecclesie et humanum genus euertere xvi.q.iij.vis

Q ẏsutus hostis dicit qui mille mõs nocendi.hz.xvi.q.iij.vis

Q ex subtilitate nature hoc perpendit de homine q̃ ipse homo non perpendit.xxvi.q.v.nec mirum post me.

Q vt melius decipiat in angelum lucis se transformat .xxvi. questione.v.nec mirum post me dium

Jtẽ dyabolus adeo debilis est q̃ neminem possidere potest nisi se prius ei peccatorum ere venderit.xv.questione.i.non est.

Jtez ipse potestatem exercet in mal' tamꝙ in suo pectore .xxiiij. q.i.miramur in fi.
De hac materia require vbi agitur de demonibus

Dyaconus

Q dyaconus grece latine minister dicitur di.xxi.clericos
Jtem apostoli post ascensionem domini cōstituerunt dyaconos sibi in ministros.xxiij.domin?
Jtez ꝺmēdantur dyaconi respectu p̄figuracōis p̄terite ꝛ respectu actiue vite et cōtēplatiue ꝙ debent exercere di .xxiij.dyacoī sunt quos .
Jtez dyacōi sūt tꝙ oculi epi ab errantes circūlustrātes di .xciij dyaconi qui
Jté dyacōi debent insistere epō p̄dicanti ne ab emul' infestetur l' a ꝛbo dei detrahatur dist.xciij. dyaconi qui
Jtem non debent p̄ñte epō vel pbro nisi de eoꝝ mādato sacramenta ꝺferre di.xciij.puenit et. ca.dyaconos
Jtem officiū dyaconoꝝ innuit xxv.plectis ante me. et di.xciij. dyaconi ecclesie
Jtem eps sine dyacono solēpniter non debet celebrare nec calicem nisi per dyaconuz sibi p̄us porrigatur debz offerre di.xciij. dyaconi sunt
Jtem absurdum est auditu dyaconum extolli super epm vl' p̄sbiterum di.xciij.legimus

Dyaletica

Q q̄ dyaletica arte torquēt die bz ꝛ noctibz in obscuritate mentis gradiuntur ostincti .xxxvij. nonne.
Jtez dyaleticoꝝ tendicula sunt quedam fantasmata et vmbre que cito resoluuntur di.xxxvij. viuo
Jtem garrulitas ranaꝝ quibz p̄cussa est egipt? designat garrulitatē dyaleticoꝝuz ꝛ sophisticа argumenta dist .xxxvij. legimus
Jtez nō in dyaletica placuit deo qz regnum dei in simplicitate fidei est nō in contencione di.xxxvij.omnem.

Dies

Q dies festiuādi exp̄imuntur de cō.di.iij.c.i.
Jtez dies sunt a iudicijs et placitis custodiendi.xv.q̄st.iiij.placuit
Jté die dominica nil est agēdū nisi deo vacandum de .con.di. iij.Jeunia .
Jtem ideo dies dominicus est venerandus quia in ipso mūdus sumpsit exordium et per resurrectionem cristi vita accepit principium di.lxxv. ꝙ die.
Jtem episcopus die domica sue ñ debz deesse ecclesie de con.di. iij. eps

Q die dominica nec festis non debent flecti genua oracionis causa de con.di.iij.quoniaz sūt di.xxx.si quis pbz

Q die dominica missa ab ōni / bus est audienda de con.dist.i. missas

Q nullus episcopus vel infra positus diebus dominicis cau sas audire presumat.xv.q.iiij.p totum.de con.di.iij.c.i.xxij.q.v decreuit

Jtē die dominica nullus super sancta euangelia debet iurare . xxij.q.v.decreuit

Q die dominica non est ieiunā dum de con.di.i.ieiunium.et.c. se.di.xxx.si quis pbz

Q die dominica plus solito ho mines delicijs carnis solent in / tendere di.v.denicz

Q antecristus diem dñicum et sabbatum faciet custodire vt ex hoc iudeos et xpianos sibi cau cius attrahat de con .di .iiij. p uenit

Q die sabbati abstinendum est a carnibus de con .dist.v. qua dies

Q die iouis ne sequamur erro res gentilium non est ieiunādū de con.di.iiij.ieiunium

Diffinitum

Q diffinitum racionabiliter nō debz aliquatenus violari.xxv. q.ij.cum pie

Q diffinitiua sentēcia que odēp nacionem vel absolucionem nō cōtinet pro nulla habetur.ij.q. vi.ca.se.H.diffinitiua

De hac materia require in tra ctatu de sentencia

Dilacio

Q dilacio quando sit bona et quando non require in tracta / tu de acceleracione et in tracta tu de deliberacione.

Dilapidator

Q dilapidator rerum ecclesiasti carum solum suspectus amoue / tur z vsq; ad discussionem facti detinetur.iij.questione.ij.H.et.c. seqñ.

Jtez in crimine dilapidacionis spāle est p sequestratur possessi / o a possessore anteq; sit ouictus iij.q.ij.quia ea.

Jtē episcopus vel presbiter qui res ecclesie que sunt pro necessi tatibus pauperum et redempci onem captiuorum dilapidaue / rit est deponend9 .xij. q.ij. apli cos.xvij.q.iiij.nullus res

Dilectio

Q dilectio dei facit peccato resi stere bonis operibus habunda re seculi blandimenta contemp nere et ōnia que humane fragi litati sunt difficilia perficere de. pe .di.ij.H.caritas.

Q Si deus toto corde diligimus nichil erit in nobis vnde peccati deberis fuiamus de.pe.di.iij.§.caritas

Q tunc homo proximum sicut se diligit quando ꝑtū potest laborat vt eum ad deū colendū inducat.xxiij.q.iij.debz hō

Item proximos diligimus sicut nos qñ propter sperata beneficia vl propter hoc tm̄ ꝙ ysangultatem sed propter hoc tantuz ꝙ nostre nature sint participes diligimus de pe.di.iij.§.caritas

Q illi deum plus ꝙ se diligunt qui pro eius amore saluti sue nō percunt de pe.di.iij.§.caritas

Item in hoc proximos tenemur diligere vt de eorum perdicōne doleamus ꝛ ad correctionez cotidie laborem⁹ .xxiij.q.iiij.nō potest.

Item non est signum vere dilectionis ad proximum quādo dimittitur peccatum impunitum xxiij.q.iiij.ꝙ credule .

De hac materia req̄re vbi agitur de amore .

Dyocesis

Q dyocesis dicitur vbi est episcopus et episcopat⁹.xvi.q.i.cū ꝑ vtilitate .

Q quedam sunt dyoceses que certis limibus distinguntur q̄dam vero non .xvi.q.iij.§.mlta

Q extra suā dyocesim nullus debet percipere sacramenta.xvi q.iij.licet in fine

Q due dyoceses in vnaz auctoritate apostolica possunt redigi xvi.q.i.ꝛ tps et ca.se.

Quando excrescit fidelium multitudo dyoceses diuidi ꝛ multiplicari episcopi possunt auctoritate apostolica.xvi.q.i.ꝓcipim⁹

Q quedam dyoceses per prescionez tolli possunt quedam vero nō.xvi.q.iij.§.hoc mltiplicit

Discere

Q discere debet quilibet anteqū doceat di .xxiij.in hijs in fi.di .xxxvij.relatum.xvi.sic viue di.xli.in sacerdotibus

Item qui discere atq̄ agere recta sat magis diaboli q̄ xp̄i meminisse ostenditur di.xxxviij.nullus

Item debz esse discipulus quis doctor eē deberat vt possit docere ꝙ didicit .xvi.q̄sti.i.fi claritatis

Item discere debem⁹ triplici ex causa aut ne ignorem⁹ aut ne negligam⁹ aut ne repudiemur di.xxxvij.legimus

Q tales laudabiliter sciencias addiscunt seculares qui ꝙ in eis vtile inuenerint ad vsum sacre erudicionis inuertunt di.xxxvij.turbat

Item clerici semper sacris litteris debent insistere ne tunc querant discere cum ex officio alios debeant docere di.xxxvij.§.ecce

¶ qui sacram scripturaz discere contempnunt mgri erroruz existunt quia veritatis discipuli non fuerunt¶xxiiij¶q¶iij¶ ℣ ãt

¶ discendum eciam est a mãoribus sine verecundia¶xxxvij¶ nullus¶xxiiij¶q¶iij¶ si habes¶

¶ stultus est qui in eo ℣ primum se estimat bona que videre discere contempnat dis¶ lxxxiij¶ peruenit¶xxi¶q¶iij¶ si habes¶

De hac matria require in stydio

Disciplina

¶ disciplina vltrix est male vite¶xxiij¶q¶v¶ad fidẽ non putes

¶ mali ad bonã vitã pueniãt per flagella sũt corrigendi¶xxiij¶q¶iij¶ disciplet in me¶

¶ filius nõ diligitur ℣ ñ disciplinatur¶xxiij¶q¶v¶non putes¶

Item qui peccantem cohercet aliqua disciplina elemosinã facit¶di¶xlv¶ et quid

¶ huic officio nominis inuigilat disciplina videlicet episcopo regenti plebem suam pauperi regenti domum suam diuiti regenti familiam suam marito regenei coniugem suam ¶ patri regenti prolem suam iudici regenti prouinciam suam regi regenti gentem suam¶xxiij¶q¶iij¶ duo

¶ disciplina vel mia multum destituitur si vna sine altera teneatur di¶xlv¶disciplina

Discipulus

¶ discipulus ñ dz esse sup magistrum¶vi¶q¶i¶sacerdotes

¶ miserum est eum esse magistrum qui nondum didicit esse discipulus di¶xlvij¶§¶prohibentur¶di¶lx¶per totum di¶lxi¶miserum¶xvi¶q¶i¶si clericatus¶di¶xlix¶sacerdotes

¶ lxxij¶discipuli ab apostolis sunt electi¶di¶xxi¶in nouo¶

Discordia

¶ discordia mencium tam inter fratres carnales ℣ spirituales inducit frequenter separacionem corporuz¶di¶lvi¶hysmael

¶ diuersitas cultus plurimi ℣ est materia discordie ¶di¶xx¶ prelatum

¶ qui societatem fraternitatis discordie peste ɔmaculat dominũ qui caritas est tanquaz Judas prodit¶xi¶q¶iij¶abhjt

¶ ideo litigiosi ordinari prohibẽtur quia tales discordantes ad concordiam non valent prouocare¶di¶xx¶c¶i¶

¶ prelatoruz interest discordãtes ad concordiam reuocare di¶lxiij¶c¶vlti¶di¶xc¶discordãtes

¶ discordancium munera et oblaciones nec deus suscipit ¶ nec a sacerdotibus sunt recipiende di¶xc¶ oblaciones ¶di¶xc¶ in grauibus

De hac materia require vbi agitur de concordia

Discretio

Q discretio ē mater omniū virtutum .i. q. v. presentium

Q discretio necessaria ē plato in corrigendo di. l. ponderet

Q correctio qñq; plꝰ debet hrē de benignitate. qñq; plꝰ de asperitate quādoq; dz esse mixta cū vtroq; di. xlv. disciplia. De hꝫ require de correctione

Jtē nccia ē ꝓdicatori i docēdo di. xliij. despōsatio .H. pit in fine

Jtem debet esse doctor discretꝰ vt nec tacenda proferat aut ꝓferēda reticescat di. xliij sit rcōr

Jtē debet esse discretus vt secūdum capacitatē auditoꝝ moderetur sermo predicationis. viij. q. i. oportet.

Jtem necessaria est cōfessori discretio i ligādo et soluēdo .xxiij q. iiij. si is q de pe. di. i. H. quem penitet.

Jtez necessaria ē discretio oibz in viuendo vt sciz virtutes eligamus et vicia reprobemus di stin. xlix. hinc etenim

Dispensatio

Q dispensatio nō debet fieri cōtra ius naturale ñ forte ad maius malum vitādum di .xiij. H. i.

Q necessitas inducit dispēsationē di. xxxiij. ffnitatis lector

Q non debz fieri dispensatio ñ cum magna angustia disti .lv. priscis

Q non est pro regula assumendum q ex dispensatione speciali ter est concessum di. lv. cenomanensem. i. q. v. et si illa. ix. q. i. ordinationes.

Q pro necessitate tpm fit quādoq; dispensatio cōtra decreta scōrum patrum. i. q. vij. requiritis et iij. c. se et ca. et si illa. xxxij q. iiij. recurrat. H. hijs illa

Q multa tolerantur ex dispensatione que canonum rigor cōdemnat di. xxxiiij fraternitatis

Q sicut in procellis merces de nauibus iactantur ꝓter maiꝰ bonum sic dispensatio quandoq; fit ꝓpter maius lucrum. i. q. vij dispensationis

Q secundum diuersitatez excessus dispensatio quādoq; ꝓtrahitur quādoq; accelerat. xv. q. vij hij qui.

Q dispēsatur quādoq; rōe multitudīs di. cōstitueret. ix. q. i. ordinationes in fi.

Jtē qñz rōe ꝑs vtilitatis .i. q vij. dispensationis

Jtem qñq; rōe persone .i. q. vij dixi et c. tali.

Jtez qñz rōe meriti et prerogatiue scīe. i. q. vij. tali

Jtez quādoq; rōe religionis di l. ñ quis diaconus

Q qñz dispēsatur ad vnū ordinē et nō ad alios di. xxxiiij lcōr ix. q. i. ab excomunicatis

Q pro causali homicidio cum clerico dispensatur vt in suscepto ordine maneat di.l.clerico

Q cum directo homicida non dispensatur ad sacerdociuz di.v.minor et.ij.c.se.

Q non cum illo dispensatur q̃ flagisando aliquem preter intẽcionem ipsum occiderit di.l.studeat

Q dispensat papa contra apostolum vt in bigamia.di.xxxiiij lector

Item dispensat contra canones apostolorum cuz presbitero fornicante vt post decennalem penitenciam ad pristinum redeat honorem di.lxxij presbiter

Item solus papa dispensat in gradu consanguinitatis et affinitatis.xxxv.q.iij.q scripsi

Item solus papa restituit episcopis et dispensat cum eisdem.ij.q.vi.ideo.

Item solus papa dispensat cuz symoniaco symonia eo sciẽte cõmissa vl ratum habente siue sit in ordine vel beneficio.i.q.i.erga

Item solus papa dispensat contra canones qui precipiunt pecuniam vel satisfactionem pro enormibus criminibus .xij.q. de viro

Item solus papa dispensat cuz illo qui excõmunicat9 exequit officium vel recipit beneficiuz xi.q.iij.si quis episcopus 7 c.se

Item solus papa dispensat cũ illegittime natis ad beneficia que sunt cum cura di.lvi.ceno manensem

Item solus papa dispensat cuz iuramento. xv.q.vi. auctoritatem et.ij.c.se.

Item q̃ papa non inuenitur dispensasse cum hijs qui ab hereticis ad subuersionez eccie ordinantur.i.q.vij.conuenientibus circa fi.

Item nec cum eo qui scienter a symoniaco symoniace est promotus.xi.q.vij.ab excõmunicatis.

Item nec cum eo qui scienter r̃ baptisatus vel reordinatus.i.q.vij.saluberrimum infi de con di.iiij.qui bis.

Item nec cum eo qui ordinat9 est ab inuasore sedis alterius episcopatus.ix.q.ij.ordinacioẽs

Item q̃ dispensat episcopus cũ illo quo ignorante parẽtes vt promoueretur ad ordines vel ad beneficium pecuniam dederunt.i.q.v.presencium 7.c.q̃cũ q̃

Item dispensat episcopus cum clerico vel presbitero sacrilego vl heretico vel scismatico ne desperet.di.l.si quis presbiter 7.c. presbiteros et.c.vt ostitueretur

Item dispensat episcop9 de fornicacione clerici furto piurio et alijs capitalibus criminib9 dũ modo sint occulta quia si sunt

publica debent deponi di.l. de hijs vero

Item dispensat episcopus in pe tēthis quas canones statuerūt xvi.q.vij.penitentibus et c.pe tudinis et.ij.c.se.

Item dispensat episcopus cum eo qui pretermisso subdiacona tu diaconus vel presbiter effici tur supplendo ordinem p̄termi sum di.lij.sollicitudo

Q varia dispensatio que ep̄is cōcedit̄ coe p̄is p̄hibetur di. lxviij.q̄uis et c.se

Q dispensat abbas cum mona cho vt extra monasterium tam̄ sub sua obedientia specialez cel lam habere possit. xx.q.iiij.mo nach.

Item dispensat cum monacho vt carnes comedere possit ꝺ ꝺ. di.v.carnem

Divitie

Q diuitie temporales si sunt cum studio et affectu singulari ignoīose sunt.xij.q.ij.gloria

Q dilectores diuitiaruz fortes sunt in terrenis debiles in cele stibus di.xlvij.omnis

Q diues cupidus gracius in tuetur aurū quā solem di.xlvij sicut hij.

Q iniuste possidet diuitias qui ipsis malevtitur.xxiiij.q.iij q̄o dicam

Q nichil facit sic diuitias cō temni sicut ꝛcordatio pauperis finis et principij di.xlvij.sic hij

Q fideli hoī totus mundus ē diuitia infideli aūt nec obl'us xliij.q.iiij quid dicam

Q diuites in rebus tempozali bus si abundant iusticia ꝛ ope ribus bonis non sunt abicien di di.xxx.B scripsimus in fine.

Q diuitie ecclesiarum sunt bo na pauperuz et redempcio cap tiuorum.xij.q.ij.aurum

Diuinatio

Q diuinatio nunquā in bonaz partem accipit̄r. i.questione. i.nuquā

Q diuinatio primo a p̄his est i uenta.xxvi.q.vij.igitur.

Q secunduz quosdam.nij. sunt genera diuinationis viz terra. aqua. ignis et aer.xxvi. q.nij. c.igitur circa principium

Q diuini dic̄r qui ex cōiectura mentis siue incerta futurozum q̄si vera p̄nūciāt di.xxxviij.ino

Q multi modi sūt et m'ta gnā per q̄ diuinatores futura inue/ stigant que ponunt.xxvi. q.nij igitur p totum c.q.v.nec mirū

Q dīs permittit per diuinato/ res illudi hoībus vt probet̄ boī vtrum in dilectione di sint firmi.xxvi.q.vi.nec in fi.

Q dīnatores p̄ter ꝺtestatiōez criminis in accusatione crimis nō admittuntur.ij.q.viij.q̄sq̄s

Item sūt excōicādi.xxvi.q.i.ij.i.

Item clerici fuerint et corri/

gere se noluerint sunt deponen
di .xxvi.q.v.si quis epūs
De hac materia habes vbi a/
gitur de incantacione

Diuorcium

Q diuorcium proprie dicitur i
ter corporaliter commiscentes r
miscere appetentes vnde iter
mariaz et ioseph non dicitur di
uorcium fuisse quando iohan/
ni fuit cōmendata.xxvi.q.ij.Q
autem
Q quos deus coniunxit hō n
debet separare subaudi violen
ter et sine racione xxxiij.q.ij qs
deus
Q frigiditas viri probata cau
sat diuorcium.ij.q.iij.consului
sti .S.hic autem.xxvij.q.ij.Q ār
xxiij.q.i.S.i.
Q frigiditas post contractum
matrimonium superueniens n
causat diuorcium .xxvij.q.ij.S.
proximo
Q conuersus ad fidem potest
diuorciari ab vxore non cōuer
sa que nititur a fide cristi deiu
cere.xxviij.q.i.ydolatria z.c.se
Q machinacio in mortem cuz
effectu post contrahendum ma
trimonium causat diuorcium .
xxxi.q.i.si qua et.S.se.
Q diuorciū non debet fieri pro
quacunque infirmitate senio vl
sterilitate .xxxij.q.v.si vxorem
Q causa consanguinitatis nō
licet dimittere vxorem nisi pri?
cōsanguinitate coram episco
po probata.xxxv.q.vi.multoz
Q adulter ab adultera adulte
ra ab adultero diuorciari non
potest.xxij.q.vi.S.i.
Q extra ordinaria pollucio na
turaliter facta et frequencius
iterata non inducit diuorcium
xxxv.q.iij.extraordinaria
Q diuorcium sine iudicio et cō
sensu episcopi non debet fieri .
xxvij.q.ij.si vir et xxxiij.q.ij.se
culares.xxxv.q.vi. multorum
Q vxor sine iudicio eccie dimis
sa primo restituenda est anteq̄
de diuorcio agatur.xxxiij.q.ij.
hystoria.z.c.se.
Q vir et mulier quantum ad
causas diuorcij equaliter iudi
cantur.xxxij.q.v.cristiana
Q si post diuorcium propt fri
giditatem vir aliam cognouit
propter doli presumptionem cō
pellendus est redire ad primaz
xxxiij.q.i.Q ante si.
De hac materia habes vbi in
fra agitur de matrimonio

Dominium

Q dominiuz rei transfertur ra
cione ordinis videlicet cuz qs
seruus alterius in presbiterum
ordinatur di.l. frequens
Item racione consecracioīs vt
si res consecrata ab aliquo nō
ipsa redditur sed recōpensatur.
xiij.q.vi.cōpimus
Item racione religionis scilicet

per religionis ingressum contī
git vacare beneficium .xvij.q.
ij.consalvus
Jtē ratione cristianitatis vt cī
.s.seruus iudei vel pagani xp̄i
anus efficitur di.lnij ffnitatem
Jtem ratiōe dignitatis sicut se
des ostantinopolitana licet po
steriōr sit quā alexandrinatum
in miro debet poni.di.xxij.reno
uantes.
Jtem auctoritate superiōris si
cut quando iubēte domino iu
dei theslaueū egiptiorum depor
tauerunt.xnij.q.v.dixit dñs.
De vbi agitur de dato

Dubium

Q dubiuz de ordinatione ā fu
erit epūs vel non facit ordina
tos reordiari di.xxviij. p̄sbiterī
Q in re dubia auctoritas eccīe
est requirenda di.ix.palam.
Jtem in rebus dubijs absalu
te non debet fieri sententia di.
xxxiij.habuisse.
Q quando emergit dubitatio
in persona in facto et ī iure tūc
nullo modo procedendum est ī
sñia.xxx.q.v.iudicantem et ℌ se
Jtez tamen emergit in persona
tantum vbi certuz est ius et fa
ctum tunc certa datur sñia. v.
q.i.quidam.
Jtem cum in facto emergit du
bitatio vbi certum est ius in p
sona vbi non p̄t fieri certa sñia
xi.q iij.graue di.xxxiij.hūisse
Jtem cum in iure tm̄ emergit
vbi certū est factū et psona tūc
consulenda est sacra scriptura et
seniores prouincie et papa di.
xx.de quibus xxxij.q.i.q̄ciens
Jtem qui dubitat se baptisatū
debet baptisari de c.di.nij puu
los et c.se placuit.
Jtē si dubium ē de consecratio
ne eccīe vel altaris debēt conse
crari de c.di.i.eccīe.

Duplex

Q duplex monasteriuz pro mo
nachis et monialibꝫ fieri ī vno
loco phibet.xviij.q.ij.diffiniꝫ.
Q monachus duplex officium
siue perfectioni contariuz nō dz
exercere.xvi.q.i.nemo et ca.de
pūtium et c.presbiteros
Jtem nemo potest esse accātor
et testis.nij.q.nij.nullus
Jtē nl̄ꝫ clericꝰ ad duas eccīas
ītitulari debet.xxi.q.i.ij.i.iij.
et.xvij.et.q.vij.per laicos ī fi.
Jtez nulla eccīa prochialis du
os pastores dz hr̄ē.xxi.q.ij.sic
Q q̄ bene presunt duplici hōre
hōrandi sunt di.xcvi.ecce
Q ille duplex cor non habet q̄
ꝓpter varium euētuz verba sua
mutat.xxij.q.ij.ne q̄s in fi.
Q duplex tribulatio non con
surgz qui inter flagella egerūt
pn̄az de pe.di.iij.ℌ auctoritas.
xxij.q.q̄ ergo post me
De duplicitate hēs vbi agit ꝺ
simulatione et de ypocrisi

Duricia

Q̄ duricia obstinacionis ē q̄ quis bonitatem dei contemp/nens vsq̄ ad mortem in pecca tis perdurat ·di·xciij·dyaconi sunt in fi·

Q̄ duri colli sum? ñ spreta dei longinqua pietate vsq̄ ad mor tem in peccatis perduramus · di· xciij·dyaconi sunt

De duricia require vbi agitur de asperitate ·et vbi agitur de austeritate et de correctione

Ebrietas

Q̄ ebrietas in principio gene/ris humani idest ante diluuiū ignorabatur di·xxxv·sexto·

Q̄ ebrietas a Noe qui primo vineam plantauit inicium sūp fit di·xxxv·sexto

Q̄ ebrietas ē fomes et nutrix omnium viciorum di·xxxv·an te omnia et·xv·q·i·sane·

Q̄ Loth quem zodoma nō vi cit vina vicerunt di·xxxi·§·i

Q̄ ebrietas suscitat iurgia et maledicta sicut patet in Noe q̄ obiurgando filium eum male dixit di·xxxv·sexto

Item tumultuosa est ebrietas di·xxxv·luxuriosa

Item ibi ebrietas ibi libido et furor dominatur di·xxxv· neu ter

Q̄ ebrietas obcecat conscien/ciam et sepelit racionem·xv·q· i·sane·

Item q̄ proprium est ebrietatis femora denudare et ad luxuri am incitare di·xxxv·§·i·et·c·sex to

Item q̄ ebrietas pronum facit ad promittendum post tristem ad soluendum exemplum de he rode ꝛ sancto iohanne baptista xxij·q·iiij·vnusquisq̄·

Itez q̄ ebrietas excusat culpā a tanto sed non a toto·xv·q·i· sane et ·c·ebriauerunt·

Item q̄ ebrietas assuefacta ē mortale peccatum·di·xxv·vii· ·§·aliqua

Item q̄ cum ebriosis non solū cib? nō ē sumendus ꝫ eciā sūt vitandi·xi·q·iij·ad mensam

Item q̄ clerici quorum sensus debet vigere maxime ab ebrie tate debent abstinere xxxv·q·i· ·§·i·ꝛ·c·se·

Item q̄ episcopus ac presbiter ebriosus deponitur inferiores clerici a communione priuant di·xxxv episcopus

Ecclesia

Item q̄ ecclesia catholica dicit fidelium multitudo fide et cari tate vnita di·xciij·legimus in me

Item q̄ omnes episcopi et om nes fideles sunt vna ecclesia· di·xciij·legimus in fi·

Item q̄ ipsa non solum recte ꝺ ginum sed eciam recte omniū

fideliuz oim tota virgo dicitur xxvij.q.i.nuptiarum ante fi.

Item sponsa cristi dicitur pudica ꝛ incorrupta que adulterari non potest xxiiij.q i.loquitur ꝛ ca.omnibus

Ꝙ ipsa habet veraciter vnica sacramenta.i.q.i. extra catholicam.xxiiij.q.i.quia ex sola.

Ꝙ extra eā salus non habetur xxiiij.q.i.alienus quicunq ꝛ c. quia ex de pe.di.vi.ℌ.i.ante me versu ideoq.

Item sicut precisus ramus ab arbore nō viuit ita precisus ab eccia non est vita.xxiij.q.iiij.ipsa pietas

Ꝙ ritus ipius a scriptura et a traditione apostolica et a ꝯsuetudine sancta pullulauerūt di. xi.eccleasticarum et c.catho.

Ꝙ status ei⁹ alter fuit tempe apostolorum et martirū alt mo do. xij.q.i.futuram.xxiiij.q.nij. non inuenitur post prin.

Ꝙ ipsa malos quibus mixta ē tanq̄ zizaniam in medio tritici equanimiter tolerat. xij. q.i.extra.xxiiij.q.iiij.quantus et c. se et c.quidam de ꝯ. di.iiij cum ī utilitas

Ꝙ ipsa ꝓpter malorum opa que sunt in ipsa spelunca latronum dicitur.xvi.q.vij ꝛ hic circa me

Ꝙ licite possidet facultates tēporales quas non reputat ꝓprias sed cōes.xij.q.i.extra et ca. se et c.habebat

Ꝙ quādoq̄ soluit seculari ptāti tributa xxiij.q.viij. cōuenior et ca.tributa.

Ꝙ ad principes spectat sclares scisticos pūire xxiij.q.v ūnos

Ꝙ eccia romana mr̄ é oizeccia rū di.xij.c.i.ꝛ se.iij.q.vi. duorū

Ꝙ ipa est prima seves nō hns maculam neq̄ rugā di.xxi.q̄z⁹

Ꝙ ipsa tanq̄ virga in oibus é sequenda di.xi.q̄s in fi.ꝛ di.xij c.i.et se et di.xxij.omnis

Ꝙ ipsa est in speculum omnibz di.xix.enimuero

Ꝙ qui derogādo ei cōtra ipaz loquitur hereticꝰ reputatur di. xxij.omnes.

Ꝙ ipsa hz plenitudiez ptātis a lie eccie notate sunt per ipaz in ptē sollicitudinis iij.q.vi.mltū

Item ipsa a tramite aplice traditionis nun ℨ errauit.xxnij q.i.archam in seve hic est cū beatissimus

Itē custodit statuta cōsilioruz que ipsa cōfirmauit.xxv.q.i.c. i.de ꝯ.di.i.basilicas

Ꝙ ipsa statuta consiliorum fm euentum tēporum vel in toto ℓ ī pte mutat.xxv.q.vi.ℌ.hijs ita

Ꝙ sñias suas quādoq̄ ꝛuocat quādoq̄ in melius mutat .xxxv. q.ix. sniam et c.se

Ꝙ ad romanam eccīam oibus sine exceptiōe lz appellare ꝛ ab ea nemī appellare permittit. ij. q.vi.ad romanā et in.c.se .ix.q iij cuncta

Q ipsa valz omnes iudicare et de ea nulli iudicare permittun tur ix.q.iij episcopo.§.sola.xvij. q.nemini.

Q in dubijs et arduis ad ipaz est recurrēdū di.xi.palam ꝛ di. xij ꝑceptis.xxnij.q.i .quociens

Q in ecclesia romana ꝙ ordiez diaconatus receperit ibi ad ser uiendum remanebit.i .q.i.filiū

De hac materia require vbi a/ gitur de papa et vbi agitur de sede apostolica

Q eccīa materialis non debet/ construi sine consensu epī.xvi.q i.quicumꝙ q.ij. lator.xvij.q.ij quidam de ɔ.di.i.nemo

Q ꝓpter nullius sompnia con. structende sūt ecclesie vel altaria de ɔ.di.i.placuit .

Q ꝓpter nouaꝝ ecciaꝝ constru ctionez priores eccīe non debēt amittere decimas xvi.q.i.q̄sqꝙ.

Q secundum exigētiā populi e pi.copus de eccīaꝝ pluralitate et quātitate debz ꝓuidere ꝺ ɔ. di.i.omnes basilice

Q eccīa maioz debz ꝑrē.xl.pas sus et in circuitu minoz tricesi/ ma.xvij.q.iiij.sic antiquitus

Q ɔsecrari non debēt a dioces no nisi priꝰ dotentur. xvi.q.vij pie et c.ij.se

Q ꝑ consecratiōe eccīe epꝰ nil debet exigere.i.q.ij.pla.

De cōsecratiōe plura inueies ī titulo cōsecratiōis .

Q in ecclesijs nil incōgruū et ī honestuz agi ɔz di xlij .nulli et ij.c.se.xvi.q.vij.ad ꝟ .

Itē debēt seruari mūde ad̄o vt resplēdeāt di.lxxxvi.pulchra

Q eccīe non debēt trāsferri nisi trib⁹ de causis viz rōe nccitatis difficultatis ꝛ grauamis de ɔ. di.i.tribus

Itē ꝙ non debēt a laicis inca stillari.x.q.i.sanctorum

Q debēt eccīe ab epīs ānuis vi cibus visitari ꝛ indigētes repa tiōe ꝑ ipsius sollicitudinē dēnt reparari.x.q.i. decerminus ꝛ.ij c.se.et q.iij.placuit et.ij.c.se.

Q eccīa mlis tunc honoratur qñ confugientib⁹ ad ipām ipī⁹ immuitas obseruaꝫ xvij.q.iiij. rerum

Q re⁹ ad eccīaz ɔfugiēs nō re stituitur nisi de securitate vite ꝛ membroꝝ recepta cautela.xvij q.nij.xxiij.q.v.reos.xxxvi. q.i. de raptoribus.

Q seruus ad eccīaz confugiēs reddit dño cum cautiōe.xvij.q nij.metuentes et c.statuim⁹

Q preter publicū latronez nul lus debet trahi de ecclesia.xvij q.iiij.sicut antiquitus

Q ille frustra imploat eccīe au xilium qui in ipsa deliquit.xvij q.nij.ad epōs

Q cōfugiēti ad ecccīaz lz exire ad.xxx.passus ad requisita na/ ture.xxij.q.nij.diffiniunt

Q violatores ecclstice īmuitas puniūt excoicatiōe et pēa pecu

niaria.xvij.q.iiij.sicut antiquitus et.v.c.se.et .c.nullus cum pluribus.c.que secuntur

Jetz ꝙ mulier ea hora qua genuerat et qua patitur menstrua ecclesiam intrare non est prohibenda di.v.si mulier et .c.ad eius

Jtem ꝙ ecclesia malis ad exẽplar triumphantis ecclesie decoratur officiorum ac ministrorum sibi subseruientium diuersitate di.lxxxix. ad hec .c.singula.

De diuersitate ministrorum ecclesie ac officiorum eorundem di.xxv perlectis

Jtem ꝙ quicunꝙ de ministris ecclesie siue sit episcopus siue alter per laycum intrat ecclesiam tamquam sacrilegus debet deponi xvi.q.vij.si quis deincepſ .xij.c.se. et.c.laycꝰ .c. inuentum

Jtem ꝙ vna ecclesia non debz habere duos pastores vij.q.i. in apibus.xvi.q.vlti.si plꝰes

Jtez ꝙ vbi sunt duo rectores ī vna ecclesia non est sponsa sed est scortum xxi.q.ij.sicut

Jtem ꝙ duo patroni vnius ecclesie cõpellendi sunt ad vnum presbiterum habendum xvi.q. vlti.si plures

Jtem ꝙ vno rectore ecclesie vacante alter non substituitur .v ij.q.i.in apibus .H.se.

Jtemꝙ sicut inter virum .ꝛ mulierem est inseparabile mrimonium sic est spirituale inter ecclesiam et suum rectorem vij.q.i. si cuius alterius

Q qui beneficiatus est ī ecclesia tenetur officiare eam .x.q. iij.vnio

Q nullus debet esse prebendatus in duabus ecclesijs nisi ex dispensacione di.lxx.sanctorum x.q.iij.vnio infi.xxi.q.i.c.i.

Jtē incongruumꝙ cum officiū vnum pro sui magnitudine diligenter quis non posset explere ad vtrumꝙ videatur ꝯdonetus.xvi.q.i.presbiteros

Q nullus presbiter duas debz habere ecclesias xvi.q.vij. per laycos

Jtem ꝙ cadit a priori qui se de altero intromittit .xxij.q.iij. placuit

Jtemꝙ vnus potest habere duas ecclesias vnam intytulataz aliam cõmendatam .xxi.q.i. q plures .

Jtez potest quis habere duas ex priuilegio xvi.q.i. religio .

Jtem possunt haberi due propter multitudinez ecclesiarum .ꝛ paucitatem clericorum .xxi.q.i c.i.in fi.

Jtez possunt haberi plures ꝓpter inopiam ecclesiarum.x.q.iij vnio

Q in parochiali ecclesia inuestiri debet presbiter per episcopū xvi.q.j.sane in fi. xvi.q.vlti si

plures.¶.vt ergo
¶ pastor non est qui sine consē
su episcopi gubernat ecclesiam
xvi.q vl.nullus oīo et c.laici 7
ca.se.
¶ sacerdos non potest dimit/
tere ecclesiam sibi cōmissaz sine
consensu epī di.lxxi.clericos
¶ ecclesie ꝺuctilis ꝑbiteris
sub annuo censu non sūt ꝺmit
tende.xxi.q.iij.precipimus
¶ presumit ecclesia ecclesie sub
iecta si soluat ei cathedraticum
x.q.iij.illud vel si in eius terri/
torio est sita. xvi.q.vij. omnes
vel si decimam vel quartam iñ
ꝓcipiant.x.q.iij.prisciis et ca.se
vel si ab ea pro officia comuni
accipiat.x.q.iij.illud magnitu.
vel si eius infantes paptisaue/
rit.x.q.iij.relatum
Itez si aliquando sñia lata ab
ea in aliquem illi⁹ ecclesie serua
ta fuerit.ix.q.ij.c.se.
Item si mortuos eius sepelierē
xiij.q.ij.placuit.

Ecclesie res

¶ res ecclesie vestimenta sacra
ta et vasa vetustate ꝺsūpta ꝺñt
exuri 7 pulueres in baptisterio
vel alias vbi pedibus non pos
sunt conculcari sunt ponēdi ꝺ.
ꝺ.di.i.altaris
¶ ligna ecclesie non vsibus la
icoꝝ sed religioso⁹ possunt ap
tari vel exuri di.i.ligna.
¶ vestes sacre et vasa nec pro
mortuis nec pro viuis secula
ribus sunt commodande de.
ꝺ.di.prima nemo per et.ij. c.se.
Itez vestes sacre 7 vasa nec cō
ungi debent nec lauari per lay
cos ꝓ per clericos et in speciali
bus vasis de con.di.i. nemo p
et secunda c.se tisti.nij. omnis
presbiter.
¶ sicut anima sine corpore nō
viuit corporaliē sic nec ecclesia
sine temporalibus in nullo pro
ficit.i.q.iij.si quis obiecerit
¶ res ecclesie diligenter sunt ꝓ
uāde et per episcopos inter cle
ricos et pauperes sunt dispen/
sande.x.q.i.quicumq.q.ij.c.i.
xij.questi.vsq ad fi.q.et.q.secū
da placuit.
¶ pro eadem conseruatione ꝙ
conomus ē habēdus di. lxxxix
¶ sūt expendēde pro indigētia
pauperum et redēptione capti
uoꝝ.xij.q.ij.res 7 nij c.se.x q.ij
episcopus.
¶ res ecclesie sunt per epm in
tres vel in quatuor partes diui
dende ita ꝙna pars sit pro fa
brica ecclesie secunda epī tercia
clericorum obsequentiuz eccie.
quarta pro pauperib⁹ et pere/
grīs oz ꝺseruari.xij.q.ij.nobis
et c.concesso et quarto c.se.xvi
q.i.constitutum.
¶ cauet eccie quātuz ad res ī
episcopoꝝ promotiōe di.xxvij.
de syracusane
Item in clericorum et religio

sorum prouisione.xij.q.ij.statuimus.et.ij.c.se.xvi.q.i.possessiones

Item in nouarum ecclesiarum constructione xvi.q.i.si quis laycus et.ij.c.se.

Q non debent res eccie illicite alienari xij.q.ij.nulli liceat ⁊. c.res et.c.diaconi

Q episcopus de rebus ecclesie predialibus sine consensu clericorum non licet vendere .xij. q.ij.placuit

Q episcopus de censibus ecclesie quinquagesimam in monasteriorum constructione et aliarum ecclesiarum regulariuz cē tesimā partem potest dare .xij. q.ij.bone rei

Q res minores per se episcop9 potest alienare.xij.q.ij.terrulas

Item episcopus res ecclesie propinquis suis non debet cōmittere d.lxxxix.decenter .x.q.ij. episcopus

Item nec laicis nec secularib9 personis sunt cōmittende di.lxxxix.indicatum

Q non licet abbatibus et alijs personis sine cōsensu epi res ecclesie alienare xvij.q.iiij. in vē dicionibus xij.q.ij.abbatibus

Item res ecclesie non in manu sed iudicio sunt repetende.xvi q.v.consuetudo

Q res ecclesie male alienate ipso iure sunt reuocate.xij.q.ij.q monemus quisquis ⁊.c.nobis

Item debent restitui xij.q.ij.augusto et ij.c.se.et.c. in legibus et.c.se.et.c.statuim9 ⁊ .iij.c.se.

Q contractus indebiti ⁊ scripture facte de rebus ecclesie rescinduntur.xij.q.ij.apostolicos xv.q.vij.auctoritatem xvi.q.i. si quis laycus.

Q prelatus alienans res ecclesie indebite tamquam dilapidator deportatur.x.q.ij.si quis.x ij.q.ij.apostolicos monemus ⁊ iiij.c.se.

Item minores prelatis excommunicantur xij.q.ij.statuim9 .

Q inuasor ecclesie vel defraudator a cristo velut homicida iudicabitur.xij.q.ij.qui epi

Item sacrilegus iudicatur xij. q.ij.nulli liceat et.c.indigne

Item septenni penitentia punitur.xij.q.ij.deiuro.

Q eadē penitentia puniuntur qui res epi sicut qui res ecclesie diripiunt.xvi.q.i.similiter

De hac materia habes supra de alienacione

Edictū

Qedictum q vt tencatur rex r imperator edidit di.ij. cōstitucio

Elemosine

Q elemosine tria sunt genera videlicet dare egenti.dimittere debēti corrigere delinquentem di.xlv.tria ⁊.c.se.

Q elemosina datores q ī pau

peres exercetur beatificatur di. xli. persimoniam

Q deus in elemosina plus pensat animum benignum q̄z datū di. xlij. quiescamus in fine. xlv. due. iij. q. vij. in gravib9 de pe. di. v. §. dolendum

Q perfecta elemosina ex fide cū loco tempore commendatur di. lxxxvi. non satis.

Q elemosina habet promissio/nē p̄tis vite et future di. xlij. §. i. xxxiij. q. v. sc̄m

Q plerumq̄ ex dei ira mundꝰ fame et penuria premitur quia pauperibus elemosina ſbtrahi/tur. xvi questione. i. reuertimini in me

Q deo non placz elemosina cū scelere mixta. xnij. q. v. scriptum

Q nemo de elemosina faciēda excusatur di. lxxxvi. in singulis

Q prelatis non pdest lcio et oratio nisi assit q elemosine largitio di. lxxxvi. fratrem

Q diuites teiuniū qui non possunt seruare debent elemosinis recompensare di. xli. non cogantur.

Q qui sua timide cōseruando elemosinam procrastinat aliena nunq̄z fideliter sperget. xij. q. ij. socrates.

Q elemosina non debz fieri de male acquisitis. q. i. nō est. xnij. q. v. per totum

Q de turpi lucro cui non competit repetitio potest fieri elemosina. xnij. questio. v. qui habent et c. se.

Q elemosina consanguineis et propinquis citius est danda q̄z alijs tamen cum pruventia di. octuagesia sexta. est etiam et ca. in singul'

Q in necessitate primuz danda est iustis demum peccatoribus non quia peccatores. sed quia homines distinctio. lxxxvi. §. in ipsa

Q qui fame morientem pascere potuit et noluit ipsum occidit distinctione octuagesima sexta pasche.

Q qui negant elemosinam fugientibus et pacientibus ipsuz cristum qui est misericordia negantur. vij. questione. i. omnis qui.

Q minus peccatuz est auferre habenti quaz denegare indigēti di. xlvij sicut hij

Q non sunt examinandi petentes elemosinam vel hospicium distinctione quadragesima secūda quiescamus.

Q pauperibus vel peregrinis dare elemosinam delicatam vl superfluam est peccatum distincti. vicesima quinta vnum. §. ali distinctione octuagesima sexta pulchra in me distin. xli non cogantur.

Q non vni omnia sed diuersis secundum exigentiam personarum distribuenda est elemo/

fina di. lxxxvi. fratrem et .c. dominus.

Item ꝙ malo homini tuciꝰ subtrahitur elemosina quam dat. sed ex hoc iusticiam negligit. v q. v. non omnis

Item ꝙ elemosina vtiliter dat pro defunctis. xiij. q. ij. non est memus et .c. anime et .c. tempꝰ xxiij. q. ij. sane ꝙ. xxvi. q. vij. ab infirmis de pe. di. vi. §. i. ante fi.

Electio

Item ꝙ electio spectat ad collegium eciam si duo vel tres fuerint in congregacione di. lxiij. adrianus. i. et .c. nosce. §. ex hijs. xvij. q. vij. c. vlti. xviij. q. ij. abbatem et ij. c. se.

Item ꝙ electio non debet fieri nisi post terciuꝫ diem sepulture siue pape siue alterius ꝓlati defuncti di. lxxix. nullus pontifici

Item ꝙ electio non debet fieri viuente adhuc prelato. viij. q. i epistopo decernimus

Itez ꝙ electio clamdestina omnino reprobatur di. lxxxix. si q̃s propter

Item ꝙ electio pocius de gremio ꝙ de extraneis di. lxi. nec. et. iiij. c. se. xviij. q. ij. abbatem i mona. et .c. quam et .c. abbas.

Item ꝙ si de gremio non pōt fieri electio tunc ꝓius de eiusdem ciuitatis clericis tandem de tota dyoceſi electō debet fieri di. xli. nullus et di. lxiij. sacrorum

Item ꝙ electio prelati ex certa causa potest fieri extra cathedralem ecclesiam et ciuitatem dis. xxiij. in nomine di. xliij. quāto di. lxxxix si quis pecuniam

Item ꝙ in electionibus considerat numerus maior digni tas vel grauitas personarum et bonus zelus argumentum. di. xix. i canonicis

Item ꝙ in electione habendus est consensus electi. viij. q. i. si q̃s alterius

Item ꝙ nullus i electōne ꝓpriam vtilitatem sed communem debz ꝓspicere. viij. q. ij. dilectissimi.

Item ꝙ electōnem prelati non debent precedere munera vl̃ pactocinia layczorum. viij. q. ij. illud.

Itez ꝙ electōni prelati nō debz se ingerere pr̃cipes vel q̃cunq̃ layci di. xlij. per totum et di. xl iij. ti.

Q̃ electio prelati debet fieri cū consilio religiosorum ibidem assidenciuꝫ di. xliij. §. ex hijs et .c. obeuntibus.

Q̃ eciā i duos diuidit eq̃liter electio melior et vtilior est ꝓponendus di. xliij. si forte

Q̃ electio post publicationem ab eligentibus non pōt sed tm̃ ꝓ supiorē mutari di. xli. epūs

Q̃ electō prelati decreto ꝛ subscriptione eligentium roborat

di.xli.epūs.vij.q.i. qualiter in fine vij.q.iij talia

Q electio non viciatur si ignorante electo pecuna datur.i.q.vi.c.viti.

Q non est confirmanda electio antequam diligenter discuciat electi cōdicio di.xli.miramur di lxxv.florentinum.i.que.vi.ego xxxviij omnes

Q electio ex elatione auide nō est suscipienda nec ex desidia respuenda.xvi.q.i.nos autem

Q electione celebrata consens? principis est requirēd? di.xliij. reatina.

Q tempere hereticorum et scismaticorum impatori catholico vel principi electio prelatorū deferebatur vt per ipsos tueretur di.xliij.S.principibus.

Q in electiōe prelatorum vocatur populus non ad eligendum sed ad consentiēdū di.xliij nosse

Q electionē pape ꝛ domin? sacerdotibus et clericis cōtulerit sibi tamen eam specialiter reseruauit di.lxxix.c.vl.

Q olim electiões pōtificum romanorum propter scismaticorū et hereticorum dissensiones fuerant imperatoribus ab eccle/sia tradite di.xliij.S. principib?.

Q adrianus papa et leo cum consilio tradiderunt carolo imperatori potestatem eligendi sūmum pontificem et inuestituras episcoporum distidi. lxiiij.adrianus.

Jtem leo papa octauus propt insolentiam romanorum q̄ exercebant circa electionem pape ottoni primo imperatori confirmauit n finis successoribus ius eligendi papam et inuestituras episcoporuz di .lxij in synodo et .S.electione

Q tūc electus in romanum pōtificem non consecrabatur nisi primum decretuz electionis imperatori presentaretur et consē sushaberetur di.xliij.agatho n vi.c.se.

Q lodewicus imperator et primus hīricus et primus otto renunciauerunt priuilegio super prouisione pape volentes vt canoice eligeretur a romanis di. lxij.S.ex hijs

Jtem qualiter et a quibus debet fieri electio papalis habet di.xxij in nomine di.lxxix.p totum vij.q.i. factus

Q nemo est eligendus in papā pecunia aut gratia humana a militari tumultu di.lxxix si q̄s pecunia

Q electus canonice in papam ante consecrationem habet plenitudinem potestatis distincti. xxij.in nomine post me.di.lxxix si quis pecunia

Q ille qui non canonice electus gerit se pro papa non apostolicus sed apostaticus dicitur distin.septuagesianona si quis

apostolice et ℌ hic autē et c se
℣ Cardinalibus et alijs cleri cis et laycis conceditur aposta ticum papam anathematizare di lxxix si quis pecunia
℣ electioni metropolitani om nes conprouinciales episcopi debent interesse di xliij metro politano
℣ nemo in prelatum seipsum eligere potest xxiiij q i dicimus viij q i in scripturis et c si ergo
℣ in prelatum eligi debet ma gis ydoneus nō consanguine us vel amicus viij q i moyses et in c se
℣ si ad secularia officia assu mendi diligenter examinantur multo forcius debent examina ri qui ad prelaturas assumun tur di xli si officia
℣ propter maliciam temporis aut tumultū popularem indig nus non est eligendus di miramur
℣ eligendus in episcopum lō ga probacione debet vitam su ā notificare di lxi in sacerdoti bus viij q i oportet
℣ in prelatum non debet eligi aliquis criminosus di xxvi ℌ i vi q i c i
Item nec ille qui de incontinē cia notatur di xxviij priusquā et c de cyracusane
Nec ille cuiꝰ vxor adhuc et fi lij supersunt di lxi cathrauien sis
Item nec nimium simplex vl v surarius di xlviij de petro
Itē nec ille qui non ē in sacris di lx c vlti et di lxi ℌ i
℣ antiquitus subdyaconus quia tunc non erat sacer ordo non eligebatur in episcopum ñ necessitate cogente di xxviij ℌ ecce di xl c vlti
℣ nouus in religioē statim ñ debet eligi in prelatum xvi q i si clericatus xix q iij monstrās
℣ layci in prelatos non sunt e ligendi nec religiosis prefician di di xli ℌ hijs omnibus xix q iij monalterijs
Item videtur ℣ exemplo petri eligēdus est pocius in prelatū qui post lapsum penituit quaz qui nunquam cecidit quia tal per casum suum aliorum infir mitatibus compati nouit di l consideranduꝫ et c se
℣ electus in episcopum per su um metropolitanum prelatiby suffraganeis episcopis debz or dinari di xxiiij episcopi
℣ electus in episcopum infra tres menses debet consecrari di lxxv quoniamquidem et di lxiij obeuntibus di l postquaz
℣ metropolitanus debz illi ec clesie prouidere cuius electus infra quincꝫ menses negligit o secrari di quoniam in fine
℣ electus infamatus añquaz consecretur debet se expurgare

di.xxiij.illud

Q electus per consensum spon
si ecclesie efficitur .viij.q.i.sicut
alterius

Q electus cassatur propter a /
uariciam et psalmorum imperi
cia di.lxxxv.florentini

Q electus qui teste prole lon /
gam continenciaz conuincitur
non habere cassatur di.xxviij.
prius quam.

Q post electionem quis iuranss
seruare statuta ecclesie et alia ñ
est symoniacus viij.q.iij.p tot.

Q differens consecrare electuz
conpelli dēt per superiorem .ix.
q.iij.nunc vero viij.q.iij.arcal
dus

Q vbi bona mixta sunt malis
naso discrecōis virtutes debe
mus eligere et vicia reprobare
di.xlix.hinc etenim

Q inter duo maia id debemus
eligere p minori nexu noscitur
obligare di.xiij.et.c.numeri .
xxij.q.iiij ñ aliquem et.c.se.

Q sicut hō necitate conpuls9
ibi se pcipitat vbi breuioz mu
rus ingeritur sic inter ienita
bilia peccata minoza semper ob
ligantur di.xiij.numeri añ fi.

Q inter duo bona maius bo
num mediocri bono est preferē
duz de con.di.v.non mediocri
ter

Emphiteosis

Q emphiteosis que grece dici
tur locacio in rebus ecclesie in
casu pmittitur x.q.ij.§.hic ius
Item vbi absolute periculum ꝺ
rebus ecclesie timetur prohibe
tur xij.q.ij.apostolicos
De hac materia habes vbi a
gitur de precarijs

Episcopus

Q episcopus sicut dicit Augus
tinus est nomē operis non ho
noris viij.q.i.qui episcopatum
Q episcopus qui grece dicitur
intendens debet illis semper in
tendere quibus preficitur.viij.
q.i.qui episcopatum di.xxi.cle
ros
Q ordo episcopalis tripertitur
videlicet in patriarchas.archi
episcopos meropolitanos et e
piscopos di.xxi.cleros
Q episcopi in loco apostoloruz
surrexerunt et tenent vices eo
rum di.xxi.in nouo di.xxxv.ec
clesie di.lxviij.quoq
Q epi non sūt q̄ min9 q̄ a tri
b9 sunt ꝺsecrati di.xlviij.§.p ãt
Q viuenti episcopo alter non
substituitur temerario et substi
tutus ab omni ecclesiastico mi
nisterio destituitur .ij.q.in pri
mis post me.iij.q.vi.accusatus
et.c.se.q.c.dudum vij.q.i.fact9
et pluribus.c.se
Q intrusus per laycam potes
tatem a conprouincialibus epi
scopis non est recipiendus .di.
lxiij.si per ordinacionem

¶ inconsulto romão pontifice nemo potest episcopum depone re.iij.questione.vi.actractus et ca.se.

¶ nulli episcopo sine romaī pō tificis consensu suam licet eccle siam relinquere vel ad aliā trā sire vij q.i.non oportet et m'ta ca.que secuntur vsq; ad finem q̄stionis.

¶ exigente vtilitate vel necessi tate auctoritate pape ò sede ad sedem mutari possunt epi .vij. questione prima mutationes r ij.ca.se.

¶ epūs ꝓpter infirmitatem vel senium non destituitur sed dat ei coadiutor.vij.q.i.scripsit et ō nia c.se vsq; ad.H.ecce hijs.

¶ epūs quandoq; ad ꝓpriaz ī stātiam ab'oluitur ab episcopa tu vij.q.i.H.ecce et c.qualiter et c.quāuis

¶ neophitus prohibetur ꝓmo ueri in episcopum ꝓpter incōue nientiam preterrite vite que cō trariatur officio pontificali di. lxviij.H.prohibentur

¶ episcopus debet esse sine cri mine vt alios liberius possit ar guere.xxv.di.primū.

¶ criminosus episcop⁹ magis dicendus est canis impudicus quā epūs.ij.q.vij.q̄ nec

¶ non ois epūs qui dicit pax vobis est sicut columba sed po cius sicut coruus audiendo⁹. ij. q.vij.non omnis

¶ episcopi debent esse etate an tiqui sive integri ꝓpressura ꝓbati et q̄ magis velit rez suaz ꝓsecū tionem quam ecclesiam suaz de serere.vij.q.i.nouatianus

¶ episcopo ꝓpter auersitatē non licet gregem dimittere.vij. q.i.suggestū et.ij.c.se.

¶ episcopo non licet monachū fieri sine consensu pape.vij.q.i. tpis et.H.item.

¶ episcopus intrans religiōez non resumitur ad episcopatum vij.q.i.b et c.se.

¶ quādoq; sub nomine episco pi presbiteri designātur di.xxiij. legimus ī fi.di.xcv.ecce ego ā/ te fi.

¶ episcopi debent se scire presbi teros non dños.nec debēt ī cle ro dominari di.xcv.esto et.iiij. ca.se.

¶ episcopi nouerunt se magis consuetudine quam dispensatio ne maiores presbiteris distinc one.xcv.olī in fi.et duob⁹ ca.se

¶ episcopus in ecclesia sit sub/ limior in domo sit collega sacer dotuz di.xcv. episcopus ī eccia

¶ epūs se sedēte pīsbiterꝝ nō per mittit stare di.xcv.epūs ī q̄libet

¶ episcopo non sufficit equa lem cum subditis gerere vitam sed sicut est honore super alios sic debet esse prestantior vita. octaua questione prima nec suf ficere.

¶ episcopus in eo q̄ alijs pre

ficitur non debet se presumere aliis sanctiorem. viij.q.i. illud ferendum

Q plus laudatur pacientia episcopi in aduersitate quam q. es in religione viij.q.i.suggest.

Q episcopus maturos viros tam ex clericis quam ex religiosis taz in cubiculo quam in monasterio debz habere socios ꝑter bonum testimonium .lij.q. vn.cum pastores z lij.c.se.de cō di.i.episcopus deo et.c.se.

Q domus episcopi debet eē circa ecclesiam vt apciox sit contē placioni.di.xli.epūs

Q episcopi mensa non debet resplendere vasis aureis et argenteis sed fidei meritis di.xli. episcopus

Q in mensa episcopi non debēt esse fabule sed lectio sacre scripture di.xliij.pro reuerentia

Q non licet episcopo intendere venacioni nec consanguineorum familiaritati di.xxxiij. q rundam

Q in primitiua ecclesia episcopi propter paupertatez recipiebāt medietatem oblacionis .x.q.i. antiquos post successiue terciā partē.x.q.i.de hijs tandem habuerunt quartam partem .xij. q.lj.quatuor modo vero de oblacionibus nihil debent habere sed alijs contenti esse x.q.iij. placuit

Q episcopus debet requirere o filium in multis clericorum suorum videlicet in facienda ordinacione clericorum di.xxiij. episcopus siue

Item in causarum diffinicioē xv.q.vij.si quis episcopus nullius di.lxxxvi.si ꝙ

Item ecclesiasticarum rerum alienacione xij.q.lj.sine exceptione

Item in dignitatum collacioē di.xxiij.legimus.xij.q.lj.alienaciones.

Item in ecclesiasticarum rerum dispensacione xij.q.i.epūs ecclesiarum

De monachis et alijs religiosis episcopis factis qualiter debeant se habere habes vbi agitur de monachis

De potestate episcoporum ꝙ sine licencia nullus presbiter in sua dyocesi potest cātare vel baptisare vel aliud simile facere. xvi.q.i.cunctis et.c.multis

Q sine consensu eius non debz edificari monasterium vel oratorium xviij.q.lj.quidaz z iiij. c.se.

Q iurisdictionem habet in religiosorum monasterijs xviij.q. lj.c.i.

Item ꝙ presbiteri et clerici et religiosi sue dyocesis ipsius subiacent potestate xviij.q.lj. q̄dā

Item ꝙ episcopi est in omnib⁹ parrochialibus ecclesijs presbiteros inuestire xvi.q.lj.sane et.

q.vij.nullus.i.et c.cõstitutiões et.ij.c.se

Q epi est monialibz ac alijs feminis plarũ pficere cũ diligenti ipsius examinatione . xviij .q. ij .qui religiosis ꝛ .ij .c .se .

Q iudices vl officiales pape ꝺ iurisdictione epi non se debẽt intromittere ne ecclesiastic9 ordo confundatur.xi.q.i.puenit

Q epũs potest oẽm principem. pro culpa excomunicare. xi.q.iij si an.

Item potest fallarium pape c9 cunq ordinis sit vsq ad mãdatum dñi pape incarcerare di. xix in memoriam

Q non potest eps i aliena diocesi sine consensu diocesam pontificalia exercere di.xciij.c. non liceat.G.de ipsis et.v.c.se

Q nolens ire eps ad ecclesiam suam potest cogi per consilium puinciale di .xcij .si quis epũs

Q episcop9 solus sacerdoti honorez dare potest solus autem non potest auferre di.lxvij.epc xv.q.vij.fe.lxx.et.ca.sa

Q auctoritate epi prelati inferiores possunt ad alias ecclesias transferri.vij.q.i.episcopus

Q accãti episcopi cũ suffragraneis perquirere possũt .sed sine papa determinare nõ possunt. iij.q.vi.accãtus

Q cum multa discussione contra epũm debet ferri iudiciũ.ij. q.vij.accusatio q̃z et.v.c.se.

Q quia episcopi sunt oculi dei ió a subditis non sunt iudicandi.vi.q.i.oues

Q epm̃ subditi nec ãguere nec accusare passim possunt.ij q.vij et.ij.ca.se.

Q episcopus inutilis est deponendus nec em̃ ei est dand9 coadiutor.xv.q.vij.alig9.G.q etiaz

Q sine lnia sui episcopi clerici nõ debent peregrinari de ꝺ.di. v.non oz ministrum

Q episcop9 alteri9 diocesis clericos nec ordiare nec recipe pt sine cõsensu sui epi et litteris dimissoryꝫ di.lxxij.per totum.ix. q.ij.per totum.

An episcop9 potest compellere clericũ ad suscipiẽdũ ordinẽ vl dignitatez di.lxxiij.per totũ

Q clerici ñ tenent seruire epõ i opere seruili.x.q.iij.placuit.

Q epũs dei ꝺsensu clericoruz pt diuidere parrochiales ecclesias et vnire .xvi.q.i.precipimus et .G.sicut

Q epũs in dãno ecciam debet reqrere consẽsũ prõi. xvi.q.vij filijs vel nepotibus.

Q epũs in cõsulto papa ad bellum pficisti non debet .xxiij.q. viij.quo ausu.

Q eo die quo epũs i altari celebrauit sacerdos non debet celebrare de ꝺ.ea.vl.

Q pñte epõ sacerdos ñ de suo mãdato non oz benedicere nec figurare de ꝺ.di.i.cum ad

Utrum potest episcopus succes sorum sibi ex testamento insti tuere·vij·q·i·petisti

Q De rebus propriis vel acq̃si tis potest episcopus facere tes tamentum de aliis vero facere non potest quia cedunt ecclesie xij·q·i·episcopi et ij·c·

Q morientis episcopi res pro futuro pontifice conseruari de bent veripientes illud anathe ma incurrunt xij·q·ij·ℏ q̃c̃ q̃ c·non licet caritatem de laycis illud nan liceat·

Q duo episcopatus in vnuz p papam coniunguntur xvi·q·i· postquam

Item vnus in duos diuiditur per eundem xvi·q·i· precipim9 ·H·ficut·

De officio episcopi est virgines altaria ecclesias consecrare cris ma conficere et cum ipso confir mare di·lxviij·quamuis

Q ideo inungitur episcop9 vt procurator animarum et dispē sator spiritualium existat xi·q· iij·clericum·H·ex hijs omnibus

Q epūs debet esse sciens q̃doc tus q̃ alios tenetur docere· di·lxxxvi·H·i·di·xxxvi·qui eccle siasticis

Q multa sunt que episcopus scire tenetur di·xxxviij· omnes

Q nullus episcopus propē ob probrium senectutis vel nobili tatem generis eciam a minimis pitis discere negligat di·xxxviij nullus episcopus xxiiij·q·ij· ℏ heres in me·

Q episcopo nō sufficit innocēs vita n̄ assit et doctrina di·xliij ·H·i· et c·se·

Q episcop9 debet docere sacrā scripturam non gramaticam ℓ philosophiā populū di·lxxxvi· cum multa q̃ di·xxxviij·ignorā tia

Q episcopus debet intendere lectioni oracioni et predicacioī di·lxxxviij·epūs vel nullum ij· q·vij·episcopi

Q episcopo non sufficit lectio et oracio niſi assit elemosinē lar gicio di·lxxxvi·fratrem

Q officium episcopi est non cō cordātes concordare di·xc per totum

Q episcopus vigilanter et sol licite debet regere sibi cōmissos di·c·romanis vij·q·i·suggestuz et·ij·c·se

Q sibi non licet aliquem prop rijs manibus cedere vel flagel lare di·lxxxvi non liceat·

Q episcopi est locum assignare degradato in quo peniteat di· lxxxi·degradato

Q episcopus in ordinacione clericorum statuta conciliorum debet ordinandis pronunciare di·lxxviij·placuit·

Q episcopi est ordinare vt in ec clesijs cathedralibus sint doc tores et magistri qui pueros ī liberalibus artibus et in alijs

vtilibus voceant vi.xxxvij. de quibusvam.

Q inter eccias et episcopus est spuale mriom.vij.q.i.sic alteri?

Q epūs possidz res ecclesie ad dispensandum non ad dissipan dū.xij.q.i.epūs et c.expedit et c. res ecclesie et.ij.c.se

Q ipe debet occupationes secu lares abicere ne prevocat? cu/ris negociorum dei verbo nō possit vacare.xi. q.i.te quidem

Item non debet esse advocat? vel tutor vi.lxxxvij.epūs tuici onem et.iij.c.sequenti

Item p nec per se nec per laicū sed per yconomuz clericū debz tpalia gerere.xvi.q.vij.quonia in quibusdā et c.se vi.lxxxvij. nullam et.lxxix.nolimus et.ij c.se.vij.q.i.si petrus.

Item officia ecciastica nō debz ppiis cōmittere vi.lxxix. dcēt

Q epūs debet eē hospitalis vi. xlij hospitalez vbi decē eccie ho spitalitatis tanguntur.

Q vero debet de rebus eccie p mum sibi postea ministris deiz de alijs fidelibus puidere. xij. q.i.nulli episcoporum

Q epūs nō debz in suā vl suoz pprietatē vertere res eccie.xij. q.i.episcopus et c.res eccie

Q raptores rez epi dñt excoi/cari sicut z raptores rerū eccia sticaz.ij.q.vij. accusatio quoq xvi.q.i.similiter

Q epūs debz pauperibus et op pressis solicite prouidere z eos defēdere vi.lxxxij. episcopus vi lxxxiiij.puenit.lxxxvi.fratrem. lxxxvij per totum.xij.q.i.viden tes et ca.ex hiis et.ij.c.se.

Q nihil est laborioſius et picu lo? officio epi sed nil beatius si bene agat vi.xl.ante omnia

De epi electione z de electo ha bes in titulo de electiōe z de cō secratione epi habes i titulo cō secrationis .ff. de dispensatione in titulo dispensatiois et si qua sunt talia in suis titul' inuenies

Epōrū sedes inuenies vbi agi/tur de sedibus

Q corepi officium in pluribus cum epi officio cōueniebāt vi. xlviij.quis

Itē qz inpiudiciū epōp fuit illō officiuz est ab eccia ex sufflatuz vi.xlviij.corepi

Ermofroditus

Q ermofrodit? hz vtrumq sex um an ad testimonium adhibe/ri possit qualitas sexus incale scentis demonstrabit qz si calo/re prevominante pro viro segel sit recipietur in testem alias nō

iij.c.iij.c.i.post me

Item ermofroditus inter infa/mes pōz et nō potest esse ad no cat? .iij.q.vij ifamis.ff.de vigestis

Error

Q error cui non resistit' approba tur vi.lxxxiij.erroz

Item p errare est aliud pro

alio ꝛputare·xxij·q·ij·in quib⁹ di·xxxviij· quamuis

Nō non est consequens vt erret continuo ꝙsquis aliquid nescit sed si quis estimat se scire ꝙ nescit di·xxviij·

Nō non mediocriter errat qui magnis bonis mediocre bonū ꝓferret de con·di·v·mediocriter

Nō errorem suum licet cuilibet corrigere et illicite commissa ī melius reuocare xxxv·q·ix· loci·Ꝟ·se·

Nō error fortune et qualitatis coniugij non excludit·xix·q·i· per totum

Esau

Nō Esau nimium lenticulā appetens ponitur in exemplū ꝙ non cibus sed cibi auiditas ī putatur·di·xli·quisquis

Nō multi de semine esau saluati sunt ·i·q·ii·Ꝟ·vlti·

Etas

Nō etas certa ꝛ a canone determinata seruāda est in omnib⁹ clericis ordinandis di·lxxvij· ꝓ totum

Nō ante xxvij·annum nec dyaconus debet ordinari nec ẏgo in monachaz consecrari xxi·q·i·placuit

Nō puella infra·xij·etatis ānū et masculus infra ·xiiij·ad religionem obligatur ·xx·q·i· puelle·Ꝟ·cum ergo et·q·ij· si in qualibet et ·c·puella

Nō in pueris etas discrecionis est xxiiij·anni·xxij·q·v·pueri

Nō ante annos discrecionis nullus est cogendus iurare nec testis esse xxij·q·v·paruuli·iiij·q·iij·testes

Nō sex etatibus mundus et status hominis finitur ·xxxv·q·iiij·c·i·

Nō quelibet etas distinguitur per tempora propter magnalia que illis temporibus contigerunt·

Item Prima etas est ab adam propter creacionem mundi · et durat vsque Noe

Item Secunda a noe propter aque diluuium et durat vsque Abraham

Item Tercia ab abraham ꝓpter circunciſionem et durat vsque Dauid·

Itez Quarta a dauid propter regalem vnctionem ꝛ durat vsque babiloīs transmigracioēz

Item Quinta a transmigracione babilonis propter transmigracionem et reductionez ꝛ durat vsque ad aduentum Christi

Item Sexta ab aduentu christi propter humani generis liberacionem et durat vsque ad finem seculi

Item Septima est ī sepulchris quiescentium·

Item Octaua est ad vitam resurgencium

Euangelium

Q euangelium cristi audiendū est stando et cum reuerentia de d.di.i.apostolica.

Q sine custodia euangelij non hētur ſps sāctus.i.q.i marthiō

Q euangelium scz custodia nō consistit in verboz folijs sed in sensu et medulla corois.i. q. i. marthion.

Q quantum ad perfectionem magna z multa est dzā euangelij ad legē mosi.xxiij.q.iiij ℔ ār

Q lex moisi icepit a terrore cristi ewangelium a mansuetudie ibidem

Item sub lege peccantib⁹ pēa corporalis statuitur in euangelio penitentibus venia ꝓmittitur ibidem.

Item in lege vicebatur qui fecerit hoc vel illō morte moriatur in euangelio gaudio supervno peccatore pniam agente ibidez

Item in lege populus seruili timore ad bonū cogebatur i euāgelio pplūs gratie liberi effect⁹ filiali amore operatur ibidem.

Q nō repugnat euangelio malos ad bonum compelli.xxij.q.iiij.displicet circa fi.

Q papa potest euangelium interpretari.ij.q.iiij.℣.i.xxxij. q.ij quos deus

Eucharistia

Q eucharistia grece latine bōa grā interpretatur.i.q i.multi in fi.in me.

Q caro z sanguis cristi inter alia sacramenta eucharistia vicitur.i.q.i.multi.

Q vicitur misteriuz eo ꝙ sacra tam et reconditamentā habeat dispensationem ibidem ante me

Item dicitur sacramentum qz sub tegumento temporaliuz rerum diuina virtus secreci⁹ veri corporis z sanguinis cristi operatur effectum ibidē de d.di.ij.ego berengarius

Q eucharistia propter corpis existentiam excellentioz est oīb⁹ oblationibus z sacramentis de d.di.ij.nichil.

Q ex pane et vino cū aqua permixto conficitur eucharistia de d di.ij.cum omne in fi.

Quō forma ℣boz ꝓfata sit trāslacio eucharistie virtute diuina de cō. di.ij.quia corpus panis et reuera ante fi

Q de forma verborum non est plus nisi hoc est corpus meum et hic est sanguis meus de d.di ij.quia corpus

Q ī eucharistia ē vere corp⁹ et sanguis cristi de d.di.ij. nos et iiij .ca.sequenti

Q licet vno eodemꝫ tempore in diuersis locis īmoletur tamē sicut est vna diuinicas cui vnit sic non diuersum sed vnum idē qz corpns conficitur de d.di.ij. ꝺo sit post me et c.vtrum

Q in hora consecrationis ꝑma

summis sociantur ad vocem sacerdotis de c.di.ij.quid sit.

Q eucharistia sit oblatio benedicta assc̃ripta ratã de con.di.ij post me.

Item q partes de eucharistia facte triformẽ statum corporis cristi videlicet peregrinationis sepulture et resurrectionis designant de c.di.ij.triforme

Q ĩ qualibet parte eucharistie totus et iteger est cristus de c.di.ij.singuli.

Q licet in eucharistia cristꝰ per partes manducetur.tamen manet integer vbiq̃ totus de con.di.ij.q̃ manducat.

Q in singulis porcionibꝰ specierum singuli cristũ accipiunt de c di.ij singuli.

Q in eucharistia est idez corpꝰ q sumptum est de virgĩe q passuz est q sepultũ q ꝛ surrexit ĩ celum ascendit de con.distin.ij.ante omnia.

Q corpus q cristus dedit ĩ cena idem fuit q passum est ĩ cruce quantum ad naturam ꝫ diuersum quantum ad formã de con.di.ij.prima et c.se.

Q cum eucharistia non sunt vue nec aliqua gña leguminis bñdicenda de cõ.di.ij.dicim9

Q in tincta hostia populo nõ detur nec lac p vino offeratur et ne intincto panno vinum ad offerendum exprimatur phibet de con di.ij.cum cause

Q eucharistia fertur et datur sub aliena specie ne ab horeamus cruoris et carnis sũptionem de con.di.ij.forte et ca.panis est.

Item vt intraremus paganoꝝ et infidelium derisionẽ de c.di.ij.vtrum ante fi

Item ꝓpter meriti ex fide acquisitionem de cõ.distin.ij.quid sit ante fi.

Q eucharistia est pura conscia offerenda et pura mente sumẽda de cõ.di.ij.nichil

Q nec bonorum dispensatorum meritis ampliatur nec malorũ attenuatur.i.q.i.multi

Q non consecracioni eucharistie sed effectum bona vita sacerdotis necessaria est intelligenda.i q.i.interrogo.ꝟ.cum vita

Q sacerdoti prauso nõ licz celebraze.vij.q.i.de nichil de c.di.i.sacramenta.

Q sacerdos consecrans hostiã et non comunicans per annuz a celebratione suspẽditur de c.di.ij.relatum

Item sacerdos corpus cristi sumens et non sanguinem grande sacrilegiũ committit de con.di.ij.comperimus.

Q officium est sacerdotum eucharistiam distribuere di.xciij.diaconos peruenit.

Q a laicis personis nullatenꝰ debet contrectari de con.distin.ij.peruenit.

Q sacerdos semper debz habe
re eucharistiam consecratã ꝓ
infirmãtes de con.di.ij.presbit
Q sacerdos qui eucharistiam
a mure vl animali alio nõ cus
todit.xl diebus penitebit de c.
di.ij.qui bene
Item cui per negligenciam ali
quid de sanguine super terram
stillauerit.xl.diebus penitebit.
de con.di.ij.si per negligenciã.
Itez ꝙ melius est mori sine eu
charistia q̃z de manu sacerdotis
heretici communicare xxiiij.q.
ij.peruenit
Item ꝙ tabula lignea super
quam sanguis christi stillaue
rit est radenda et rasura per ig
nem cuius effectus it altare ê
recondendus et panni propter
idem ter sunt lauandi super ca
licem et aqua circa altare fun
denda de con.di.ij. si per negli
genciam
Item ꝙ qualem penitenciã fer
re debeat qui scienter vel igno
ranter de manu heretici sumit
eucharistiam xxiiij.q.ij.si quis
dederit
Item ꝙ eucharistie digna sũp
tio est peccatorum relaxacio de
con.di.ij.cum ante panem .
Itẽ qz cotidie ex humana fra
gilitate peccat cotidie eucharis
stia iteratur de con.di.ij.vtruz
et.c.iteratur
Item ꝙ cum diu eucharistia ñ
percipitur coz non percipientis
indurat di.lxxx.presbiter .
Item ꝙ in tribus festis preci
puis.s.pascha.pentecosten.et in
natali est omnibus fidelibus
communicandum de con.di.ij.
et si non.
Item ꝙ si quis in predictis fes
tis non communicauerit a ce
tu fidelium est separandus .de
con.di.ij.si quis intrat et.c.se.
Item ꝙ in cena domini est ecia
a fidelibus cristi eucharistia ꝓ
cipienda de con.di.ij.in cena
Item ꝙ excepta necessitate eu
charistia ieiuno stomacho ê su
mẽda de cõ.di.ij.liquido xxvi.
q.vi.si quis de corpore et.ꝛ. c.
qui secuntur.
Item ꝙ ante eucharistie sump
tionem tribus aut quatuor di
ebus est ab vxore propria ab
stinendum de con.di.ij. omnis
homo xxxij.q.iiij.sciatis
Item ꝙ ab illis que in vnione
ecclesie sunt recipitur eucharis
tia spiritualiter eciam si non re
cipiatur sacramentaliter de c.
di.ij.quia passus infi.q.c.quid
est et.c.se.et.c.dupliciter et.c.q̃
manducat et c.se.
Item ꝙ licet eucharistia sit bo
na tamen in malis indigne su
menti conuertitur de con.di.ij
et sancta et.c.sicut iudas. et.c.
quid est et.c.qui manducat
Item ꝙ indigne sumẽs eucha
ristiam plus polluitur quam
purificatur de cõ.di.ij. cotidie

qui scelera te qui discordat

Q homo quantum in se eucharistiam polluit cum ad ipsaz sumendam indigne accedit.i.q.i. multi ante fi.

Q in ℞ ꝙ cristus eucharistiam Jude dedit inuit peccatoribus occultis cum eam exigunt non esse denegandam de ꝯ.di.ij.nō ꝓhibeat et c.iudas et c.vij.q.i. aduersitas in fine.i.q.i.cristus xxiij.q.iij.c.secundo

Q illis qui enormiter publice deliquerunt eucharistia nō statim est danda de ꝯ.di.ij.ꝓ dilatione de pe.di.i.in actione

Jtem nec raptoribus rerum ecclesie.xij.q.ij.indigne et c.ō viro

Jtē qui pollutionem nocturnā ex precedenti crapula vel cogitatione imunda habuit ab eucharistia abstinebit di.vi.testa. et c.non est

Q tpe menstrui et ante purificationē partus femine possunt coicare di.v.ad eius.

Q eucharistia penitentibus in morte non est deneganda di. l. penitentes.xxvij.q.i. virgines. i.q.i.si quis.ℌ.i.q.i.ī primis ꝓme di.xlvi. auctoritates. xxvi. q.vi.si quis de corpore et. x.c. que sequntur

Q excomunicatis satisfacientibus in morte non est denegan da eucharistia di.lxxxvi tanta.

Q hijs qui in patibulis suspēdiuntur si penituerūt nō est eis deneganda eucharistia neq; sepultura ecclastica.xiij.q.ij c.vl.

Q abstinens se quādoq; ab eucharistia ꝓpter sacramenti reuerentiā non est arguendus neq; frequenter sumens iudicādus di.v.ad ℞ in fi.di. xij .illa vero de ꝯ.di.ij.cotidie.

Q excomunicatio eucharistie dabatur antiquitus pro vulgari purgatione.ij.q.v.sepe

Q post sumptionez eucharistie corporalis cibus non statiz est sumendꝰ de ꝯ.di.ij.ꝛbꝰ gradibꝰ

Q qui propter ebrietatē vomit eucharistiam grauiter punitur propter infirmitatez minꝰ quia infirmus si nauseam se habere sciuit sumere non debuit de ꝯ. di.ij.si quis per ebrietatem.

Q non minus reus est qui verbuz dei negligenter audit quā qui reuerendō corpus cristi ꝓ negligentiaz in terrā cadere ꝓmittit.i.q.i.interrogo.

Eunuchus

Q eunuthus si ꝓ ydiotas ꝛ ꝑsecutiōem hōim fīs vel ꝑ egritudinez vel sic natus ē pōt etiā ad eꝝ ꝓmoueri di.lv.eunuthꝰ carnē illiꝰ vl puluerē sp secum portet ꝯtuz di.lv.eunuchꝰ

Q ñ pōt ꝓmoueri q vt carnis lubricuz vitaret seipm castrauit di.lv.si qs michi et.iiij.c.se

Jtē ꝙ illi eunuthi placent deo domino quos non castrauit ne

cessitas sed voluntas xxxiij.q. v. tunc saluabitur

Exactio

Q exactio licite potest fieri in subditum vt ab obstinacione debita conpescatur.xxiij.q.vi. iam vero.

Q episcopi preter iura sua clericos exactõe grauare non debẽt xi.q.iij.per totum xiij.q.i. predicator

Q illi qui romipetas vel alios peregrinos pedagiorum exactionibus grauant anathema incurrunt xxiij.q.iij. si ꝗs romi.

Item qui nouas exactiones in pauperes faciunt per excõmunicacionem sunt reprimẽdi xxiij.q.iij.illi qui.

Examinacio

Q examinacio scientie et bone vite debet consecracionem episcopi precedere di.xxiij.qui epi

Item debet examinari de sacramentis et de articulis que in symbolo continentur di.xxij. qui episcopus post me.

Item examinandus est de fide quantum ad ea que in diuinis trinitatem et vnitatem consecũtur personarum di.xxij. ꝗ epi.

Item examinari debet de cristi incarnacinne et de multis articulis que spectant ad incarnacionem di.xxiij.qui epũs.

Q nullus clericus sine examinacionẽ est ordinãdus di.xxiij nullus

Q episcopus de latere suo discretos viros et probos debet eligere qui ordinandos clericos in vita ⁊ scientia debent examinare di.xxiij.quando

Q sine examinacione ordinati a clero penitus sunt abiciendi di.lxxxi.si quis sine

Exceptio

Q exceptio fori dilatoria in principio litis debet opponi et pbari.iij.q.vi.si quis epõp et.§. se.

Q peremptorias exceptiones sufficit in principio litis contestari.iij.q.vi.si quis episcoporũ et.§.se

Excommunicacio

Q excommunicacio dicitur extra communionem eccie separacõ xi.q.iij.nichil et.c.caõica.xxvij q.i.viduas.xxiij.q.iij. sacdos

Q omnis impius et si non a deo ab ecclesia tamen a deo est separatus xxiij.q.iij.certum

Q excommunicacionem eccle sia traxit ab apostolo qui chorintos sathaẽ tradidit xxiij.q iij.apostolice et.xi.q.iij. omnis

Q tunc tradunntur peccatores sathane cum per excommunicacionem a corpore cristi separantur xi.q.iij.audi et.c.omnis

Q sicut putride carnes sunt recidende et ouis scabiosa ne infi

ci nt a cauſ eſt repellenda ſic ma li ne bonos inficiant per ſniam extra eccleſiã ſunt ponẽdi .xxiiij q.iij.reſecande et.viij.c.ſe.

Q nulla pena maior eſt i eccia quã excomunicatio.xxiiij.q.iij. corripiantur.xi.q.iij.abſit

Q multiplex eſt damnum q excomunicatio ĩducit videlz quia a deo ſeperat.xxiij.q.iij.certum

Jtẽ ſathãe tradit xi.q.iij.audi.

Jtem peccatoꝝ abſolutionem ĩ pedit.xxiiij.q.i.quacunq;

Jtem ab eccleſia fidelium remo uet.xi.q.iij.omnes et c.ſe.

Jtem omnia bona opera in ea frã mortificat .xxiij.q.iiij.ſi q̃s a catho.q.viij.quemadmodum

Jtem a fidelitate iuramenti ab ſoluit.xv.q.vi.nos ſãctorum et ca.ſe

Jtem ſuffragia eccleſie ſiue ĩ vi ta ſiue poſt morte tollit.xi.q.iij quicunq; ĩtra.xxiiij.q.ij.de dõ ne et ca.ſe.

Jtẽ a fgno celoꝝ excludit.xxiij q.i.quicunq;.

Jtem eternam damnationem ĩ ducit.xi.q.iij.nemo epiſcopoꝝ.

Q excomunicatio non debz fie ri pro leuibus exceſſibus ſed p grauibus xi.q.iij.nemo epiſco/ porum

Q non debet eſſe mortalis ſed moralis medicinalis.ij .q.i.mlt i in prĩ.xi.q ij.audi.

Q excomunicatio non eſt ꝓpter iniuriã facienda xxiij.q .iiij.int

Q non debet ferri cum impetu ſed cum deliberatione et cauſe cognitione.xi q.iij ſi epũs ꝛ for te et ea.ſeruetur

Q excomunicationem terna ã moitio debet precedere di.xcij.H. q autem.ij.q.i .deus oĩpotens .H.q autẽ.xij.q.ij.indigne.xxiiij q.iij.de excomunicationis.xvij q.iiij.q̃squis et c.preſbiteroꝝ .

Q excoicatio debz fieri inſcrip tis.ij.q.i.legum.iij.q.iiij.null9.

Q fieri debet ſpecialiter ab epi ſcopo vnde ꝛ mucro epiſcopi di citur.xvi.q.ij viſis in fi.xxiiij.q iij.corripiantur .

Q excomunicatio non eſt cõtẽ nenda.xi.q.iij.nemo contemnit et.ij.ca.ſequenti

Q ideo non eſt contemnenda quia non homo ligat ſed criſt9 vndecima.que.tercia nemo cõ/ temnit.

Q quãdo nõ contemnitur nõ ẽ eradicatio ſed diſciplĩa.xxiiij. q.iij.notandum

Q excomunicatio ſiue iuſta ſit ſi ue iniuſta ſemper timẽda eſt xi. q.iij.c.i.et c.quibus et ca. qui iniuſtis.

Q etiam iniuſta cum contem/ nitur incurritur xi. queſtiõe ter cia qui iniuſtus

Q iniuſte excomunicationi eſt parendum vſq; ad cauſe exami nationem vndecima queſtione iij.ſi epiſcopus.H.promiſſis ꝛ ca qui iniuſtus.H.ſe.

Jtem ꝙ iniusta excommunicacio dicitur que fit timore terre norum ix.q.iij.fratres

Jtem iniusta dicitur ex ordine quando videlicet ordine nō seruato in sentēcia procedit̄. xi. q.iij seruetur.§.item sententia

Jtem dicitur iniusta ex causa quando scilicet nullum subest crimen sed solum odiuz uicis vel propter aliquem alium fa/uorem iustus dampnatur .xi. q.iij.non solum.§.aliquando ꝛ c.iiij. cum.v.que secuntur.

Jtem ꝙ iniusta excommunicacio non ledit eum in quem fertur.sed a quo fertur. xxiij.q. iij.certum et c.de illicita et c. si heres .§.vt ergo in fi.

Jtem coram deo non ligat xi. q.iij.quomodo et .ix.c. que secuntur

Jtem ꝙ qui fert pacienter iniustam excōmunicacionem celestē meretur coronam xi.q.iij.in fi.

Q plures sunt species excōmunicacionis quedam enim arcēt a liminib9 ecclesie et ab eucharistie perceptione et hec dicitur minor alia vero non solum ab hec sed eciam ab omnium fidelium communione et hec dicit maior xi.q.iij.ad mensam .§. euidenter

Jtem ꝙ excommunicatio lata ab episcopo morte preueniente remittitur a successore.xxxv.q. ix.ꝙ quis quis.

Jtem roboratur a succēssore . xxxv.q.ix.loti.

Jtem ꝙ excommunicati sunt a canone qui sortilegijs et diuinacionibus intendunt xvi.q.v.si quis ariolos et.c.non oportet aliquanti sortes si quis clericꝰ augurus

Jtem qui manus violentas iniecerit clericum vel aliam religiosam psonā vel ecclesiasticā iniecerit xvij.q.iiij si quis suadēte.xxiij q.iij.si quis

Jtem violatores ecclesiarum ꝛ raptores rerum ecclesiasticaruz xi.q.iij. canonica .xxvij.q.iiij. omnes et.c.frater xxiij.q.iij.si quis

Jtem noua theolonia imponē tes et clericos siue romipetas spoliantes xxiij.q.iij.si quis ꝺ pe.ꝛ c.se

Jtem litteras pape falsificātes vi.i.si episcopus

Jtem omnis hereticus ipso iure excommunicatus.iiij.q.iij. ꝙ autem

Jtem omnis mortaliter peccās est extra communionem ecclesie vi.q.i.illi qui

Jtem ipso iure excommunicatꝰ est qui res mortui episcopi que pro successore itegraliter reseruari debent diripere p̄sumit . xij.q.ij illud et c.se.ꝛ c.hic.

Jtem ꝙ excōmunicādi sūt epi q̄ ad consilium vocati non veniunt vel qui consilium impediunt

di.xviij.ſi quis.iiij.q.v.c.i.xi.q.iij.certum

Item excoicandi ſunt aplice ſe dis qui precepta nō cuſtodiūt di.xix.nulli

Item qui eccleſiaſtica contemp nunt priuilegia xij.q.ij. qui di/uinis

Item epi vel clerici diſſolute vi uentes di.xxxv.epiſcopus.

Itez imperatores vel reges de linquētes di.xcvi.duo.xij. q.iij cum apud

Q non poteſt excoicari niſi crí ſtianꝰ.xxiiij.q.iij.audimꝰ pꝰ me

Q aliquis epūs poteſt excomu nicare ſubditu alteriꝰ epi ra tione crimiuis ꝙ in eius epōpa tu commiſit.vi.q.iij.placuit.iij. q.vi.ibi et c.vl.

Q negligenter teſtamenta exe/quentes ſūt excomunicādi.xiij. q.ij.q̄ oblationes ex.ij.c.ſequēti

Q contumax eſt excoicandus xvij.q.iiij.ſi quis in ſi.

Item incendiarij ſunt excomuī candi et pro pnīa vltra mare p annuz tranſmittendi.xxiij.q.vl ti.peſſimam.

Itez hoicide et falſi teſtes.xxiij q.iij.itaq;

Item hereticí et ſciſmatici et q̄/rum ſcripta hereſim continent etiam poſt mortez ſunt excomu nicandi.xxiiij.q.j.ſane

Itē excomunicat clericus mor/tuus in ludibus gentiliū xxiij. q.viij.quicumq;

Itē excoicat pꝰ mortē q̄ hereti/cū inſtituūt heredē xxiiij.q.ij ſāe

Itez excomunicantur poſt mor tem qui voluntarie ſe occidunt xxiij.q.v.placuit

Item ſaeerdos miſſam inchoa/tam extemeritate non finiens ē excoicādus.viij. q.i.nihil īfine

Q non vitantes excomunica/tos ſunt excoicādi.xi.q.iij.ſciś

An ꝓ peccato vnī tota familia poſſit excomunicari. xxiiij.q.iij .H.i.et c.ſe.

Q exconceſſione ſuperioris etiā laicus poteſt excoicare.di.lxxix ſi quis pecu.

Q nēo excoicandus eſt noīatiz niſi de crimine ſit cōuictus vel confeſſus.ij.q.i.multi.

Item nullus eſt excomunican/dus añ ꝙ cā probetur.xxxij.q. iij de illicita.

Q nomina publice excomūica/toꝝ debent ignorātibus nunci ari ne per ignorantiam poſſint exculari.xi.q.iij.cure ſit

Q q̄ propter facinus ab here/ticis excōicātur a fidelibz prop ter deteſtationē criminis ñ ſūt recipiendi.xxxij.q.i.q̄squis

Q indebite excomunicās a co/munione ſacra per. xxx.dies ſu ſpenditur.xi.q.iij.audi

Q excomunicatus non poteſt eſſe iudex aliorum.xxiiij.q.i.mi ramur.

Q excomunicati nō admitun tur ad denunciandum vel ad

accusandum iij.q.iiij. conspira
tores et.ij.c.se.iiij.q.i.per totuz
xxiiij.q.i.miramur.§.hijs autē
in fi.

Item infames sunt .vi.q.i. in
fames

Q excommunicatus si infra ā
nū se purgare contempserit p?
annum tamquaz reus nō ē au
diendus xi.q.iij.rursus

Q excommunicati alios nō pos
sunt excommunicare vl iudica
re xxiiij.q.i.audimus .7.c.ait.
7 se.c.se.et.c.miramur

Q episcopus excommunicat?
non potest ordinare quantum
ad execucionem quia qđ non
h abet non potest dare.i.q.i. q̄
sacros qui perfectionē ventū ē

Q celebrantes excommunica
ti triennij penitemcia puniunt
xi.q.iij.illis

Q excommunicati in sacris o
stituti officio interesse non de
bent xi.q.iij.si quis episcopus

Q excommunicati omnino sūt
vitādi vi.xciiij.si inimicus 7.c.
se.viq.i.illi.xi.q.iij.ad mensam
7.c.rogo et iiij. c.se

Q non est communicanduz ex
communicato maiori excōmuī
cacione in oracione cibo potu
osculo aut salutacione xi.q.iij.
excommunicat? et.c.p̄.7 .c. cū
excommunicatoet.c.anteceſſor

Q non licet clericis communi
care episcopo excommunicato.
vi.xciij.miratus

Q nominatim excōmunicato
non est communicandum ne sē
tencia transeat in terciam per
sonam xi.q.iij.si quis laycus 7
c.excellentissimus xxiiij.q.ij .sa
ne p

Q ideo non est communicādū
excommunicato vt confusus
cicius laboret reconciliari .vi.
xciij.si inimicus 7.xi.questi.iij.
audi

Q cum pagano magis licet o
municare quaz cum excommuī
cato xi.q.iij.ad mensam .

Item p quilibet prelatus dēt
alterius episcopi subditum ex
communicatum vitare et face
re vt a suis vitetur xi.q.iij. cu
re fit.

Itez p sine culpa excōmunica
tis communicant.vxor .filius
seruus ignorans et necessitatē
paciens.xi.q.iij.quoniam mul
tos.et c.excellētissimus

Item qui communicat propter
spem correctionis xi.q.iij. ante
cessor vñ ver. Utile lex humi
le res ignorata necesse hic ana
chema quidem faciunt ne pos
sit obesse

Item p viatori vel peregrino
transeunti in terra excommuni
catorum emere et pauperi men
dicare concedit xi.q.iij quo
niam multos

Item p occulcum tantum sci
ens tenetur vitare ecia si sciēs

eum publicet excommunicatuz vi·q·i·ſi tm̃ et·ca·ſe·

Q publice excõmunicato intrã te eccleſiaz omnes debent exire xxiiij·q·i·omnes qui et·xi·q·iij· ſicut apoſtoli·

Q preſbiter ſi canonem inchoauit propter ſuperuenientez excõmunicatum miſſam non debet relinquere imperfectam·viij·q·i nihil

Q mortuo annis ſuffragia nõ debent exhiberi qui propter excommunicacionem vnius non communicauit·xi·q·iij·quicum ꝑ intra

Q tali excõmunicato poſſum? cõmunicare mortuo qui viuẽs petiuit abſolui·xxiiij·q·ij·cõmunione et·r·quiſq̃z

Q communicans excommunicato indebite excommunicacionez incurrit·xi·q·iij·precipue·ca·ſi quis epiſcopus et ca·ſe·et ca·ſicut apli et ca·ſi quis frat et·ca·placuit

Item epiſcopuz cõmunicans excõmutuicatis incrimine deponitur·xi·q·iij·regvaldum et·ca·cõmunicauit·

Item epꝰ communione priuat qui ſoli ſibi cognitum publicat excõmunicatuz·vi·q·ij·placuit

Item excommunicatus anteq̃z abſoluat debet ſpõdere emẽdaz de preterito et cautelaz de futuro·xi·q·iij· cum aliquis·xij·q·ij de viro

Q abſoluitur quis abſẽs ab excommunicacione per litteras·xxiiij·q·iij·comperimus

Item abſoluitur poſt mortem ſi viuens hoc petiuit·xxiiij·q·ij·b quiſquam

Q de excommunicacione pape quam ſibi reſeruauit nullus niſi ī morte poteſt abſoluere·xxvi q·i·frater

Item ſolempnis excommunicacionis et abſolucõis forma ponitur·xi·q·iij·debet

Excuſacio

Q excuſacio inferiorum nõ valet de rebus eccleſie quas illicite poſſident per prĩcipes vel parentes ſe excuſant·xvi·q·i·ī canonibus ante ſi

Q auctoritas z preceptuz ſuperiorum excuſat in quibuſdã facta inferioruz·xiiij·q·dixit dñs

Item auctoritas ſuperioris non excuſat inferiores in delictis·xi q·ſi dominus et·ca·ſe··

Q iudei de facto excuſant egipciorum quia iubenti deo paruerunt·xiiij·q·v·dixit dñs

Q ebrietas excuſat culpaz a tãto ſed non a toto·xv·q·i·ſane z ca·ſinebriauerũt

Q epiſcopi ad conſilium venire non valentes per litteras ſe excuſent di·xvij·placuit

Execucio

Q execucio ſine iudicis debet

differri vsq; ad .xxx. dies propt deliberacionem .xi.q.iij.cum a/ pud

Q ab executoris sentencia ap/ pellare non licet nisi ipse modū executionis excedat .ij.q.vi.ali quando.§.ab executore

Item licet ab executore appella ri si ipsā sentencia excōmunicaci onis opponatur.xi.q.iij.cuz ex cōmunicato

Q executores testamentorū pp ter negligenciam debēt excōmu nicari.xiij.q.ij.clerici

Exempla

Q exempla sanctorum tā in scp tis q; in factis perspicaciter sūt recordanda di .xx. de quibus . xxiij.q.vij.vides

Q racō sana est exemplis impo nenda di.ix.sana

Q illa exempla digna sunt imi/ tacōe que excellēciora sunt dig/ nitate pietate di.ix.sana

Q superiores inferioribus bo/ num exemplum tenentur dare. viij.q.i.qualis.xij.q.i.nolo

Itē vita pastoris in exemplum debet esse discipulis.ij.q.vij.cū pastoris di.lxxxi.nemo

Q prelati tot mortibus digni sunt quot perdicionis exempla ad subditos transmittunt.xi.q. iij.precipue

Q ibi senior increpacione est fi/ endus vbi iuuenibus exemplū ad interitum prebz.i.q.vij.pau lus di.xciij.peruenit

Q in exemplū culpa vehemēt intenditur quādo pro reuerenci a litteratus peccator honorat . di.lxxiij.nēo

Q quilibz q̄tumcūq; magnus subiectos et minores se paratus fit in bono imitari di.xxij.de cō stantinopolita.

Q casus pfector suo exēplo ml/ tos retrahit a statu pfectōis q̄ aggredi itēdebāt .xvij.q.v.qui bona

Q mali q̄ emendari dispiciūt ne scōs exēplo sue pdicōnis ificiāt tā q̄ morbida caro a bois sunt p̄tidendi.xxxij.q.iij.ecce

Q ad exemplum domini graci arum actio post mensam debet dici di.lxxij.quādo ante.

De hac materia habet vbi agi tur de imitacione

Exempcio

Q exēpcō epi vl abbatis a suo superiori nō pt fieri nisi p soluz papā .xvi.q.i.circa.xviij.q.ij.lu minoso

Q exēpt9 nō potest inuocari ni/ si a solo papa.xvi.q.i.frater

Q in mōsterijs exēptis nullus p̄latus sine consensu abbatis va/ let exercere aliquā potestatem . xviij.q.ij.luminoso

Q prelat9 q̄ exempcōez pape in frigere conatur coīone vsq; ad extremum vite priuetur .xvi.q. i.frater ante fi.

Exequie

Q exequie pompatice plus sūt solacia viuorūz ꝙ subsidia mortuorum.xiij.q.ij.anīe

Item quia ignoramus quibus mortuis prosunt et quibus nō prosunt exequie ideo pro nullo debemus eas obmittere.xiij.q.j.non extimeamus

Q apud deum non perit quicquid pro mortuis in exequijs diligencia hominum persoluit.xiij.q.ij.anime

Exhereditacio

Q exhereditacio aliorum non debet fieri propter eccie promocionem.xvij.q.vlt.ca.vlt.

Item successor qui non adimpleuit voluntatem defuncti debet exhereditari.xi.q.i.silueſter

De hac materia habeꝫ vbi agitur de hereditate

Exilium

Q exiliū est canonica pena quaz ecclesia imponit in malicia obstinatis.xvi.q.i.probimī.ij.q.i.in primis.

Q sacrilegorum pena est carcer vel exilium.xvij.q.iiij.attendendum

Item ꝙ ignobiles pacem eccle sie turbantes perpetuo exilio relegantur.xiiij.q.v.qui contra

Exitus

Q exitus malicie virtutis operatur ingressus eodemq; studio quo crimē excluditur innocēcia copulatur.xxxij.q.i.cum renunciatur.

Q tunc quis ab vnitate eccleſie exit quando a fide et caritate recedit.xxiiij.questione.iij.cum aliquis

Q tūc boni a malis exire dicuntur quādo cum ipsis corporaliter versantur mente a factis eorum recedunt.xiij.q.iiij.tollerandi sunt.j.c.ecce.j.capittulo a malis

Q a malis exire est eorum facta detestādo ipsos corripere de malo.xxiij.q.iij.recedite

Q difficile est vt bono peragāt exitu que malo inchoata sunt principio.i.q.i.principatus.i.q.i.vulnerato

Expositus

Q expositus cuiuscunq; miseracōne collectus post.x.dies a domino non potest recipi.di.lxxxv ij.si expositus

Q exposicio scripturarum accipienda est secundum proprietatem lingvarum de quibus sunt translate di.xxxviij.locucio.

Item exponenda est scriptura secundum varietatem personarū causarum temporum et locorum di.xxix.per to.

De exposicione scripturarum require vbi agitur de scriptura

Exorciste

Q exorciste ex greco in latinuz adiurantes vocantur di.xxi.clericos

Q exorciste est officium manus super energuminos et cathecuminos in exorcizando imponendi di.xxv.perlectis

Fabula

Q fabula secularium negociorum nō debet ī mensa clerici seu verba sacre lectionis recitari di.xlvij.conuiuia et ca.se.

Jtez ideo in mensis clericorum lectio diuinarum scripturarum haberi precipitur vt fabule ociose vitent.di.xlvij.p reuerēcia.

Q quia oblectamenta fabularum nimium excitant ad intentiua libidinuz ideo prohibetur cristianus legere figmenta poetarum di.xxxvij.ideo

Facilitas

Q facilitas venie intentiuum ī buit delinquendi.xxiij.q.vij.est iniusta in fi.

Fallacia

Q fallacia ex voluntate grauior est q̄ que de infirmitate vel temeritate procedit.xxij.q.ij.beatus.Jlle ergo

Q non mentitur qui animū fallendi non habet sicut patet de.petro et paulo.xxij.q.ij.beatus

Q ille falsum iurat qui scit falsum esse q̄ iurat.xxij.q.ij.beatꝰ.Jlle ergo

Q falsi in illis que nō sunt ad salutez vel nullū vel leuissimuz est peccatum.xxij.q.ij.in iparuz in quibus

Q minus malum est fallere alique in contractibus q̄ falli in fidei articulis.xxij.q.ij.in ipaz.

Q nemo falsum testimoniuz contra se vel contra proximuz dicere debz.xxiij.q.v.si nō ante me.

Q falsi testes cōmunione priuātur si clerici fuerint in monasterio perpetuo recludūtur.xxvij q.ij.ita q̄ di.l.si eps

Q sicut veritas persequitur falsitatem sic boni in malis non p sequuntur nisi malum.xxij.q.vij.qui peccat

Falsarius

Q falsariꝰ dicitur qui litteras defert que licet vere fuerint tamen de conscientia pape non e manauerint di.xix.in memoriā vbi nota glosam que innuit diuersos falsarij modos

Jtem flarius dicitur qui cartā bullatā radendo vl mutādo falsificat.di.l.eps

Jcē flariꝰ dicit q̄ fla suggestiōe vel pcibz flis ipetrat.xxv.q.ij.dicenti

Jtez sup būficijs carta plonali bz si nō hz vatā fla iuuicabit.xxv.q.ij.si qua beneficia

Q licz episcopo icarcerare falsarium domini pape di.xix.in memoriam

Q falsarius litteraruz domini pape si est clericus ab ordie deponendus et in monasterio perpetuo detrudendus .di.l.si episcopus.

Falx

Q falx in alienam messem mittitur quando fructus ecclesie ñ a vero pastore sed ab alieno tollitur.xxij.q.i.§.in dioceſi

Item falcez iudicij nemo debet mittere in eam segetem que alteri est commissa.vi.questi.iij.ca. primo

Q deus in messem falsem mittit cum vniuscuiusq vitam temporalem per mortis sententiam incidit de pe .di.lj.dum sanctaz post prin.

Fama

Q fama bona necessaria ê bonis propter alios .xi.q.iij.ñ sūt audiendi.xij.q.i.nolo.de cō.di.i.iubilemus.

Q qui confidens de conscienci a sua famaz suam negligit crudelis est .xij.q.i.nolo.q.lj.quator in fine.

Q quisquis custodit famaz suam cum in alijs est misericors. xi.q.iij.non sunt audiendi

Q clericus de qua mala fama crebrescit eciam si conuinci non potest se coram episcopo presentibus presbiteris se expurgabit xv.q.v.ca.i.

Q predicator bonus officium suum non debet negligere eciaz si currat inter infamiam et bonam famam.vi.questio.i.plurimi.

De hac materia require vbi agitur de infamia.

Fames

Q fames quandoq ex ira dei in mundum mittitur quando e limosine subtrahuntur.xvi.q.i. reuertimini post me

Q qui fame laboranti non succurrit graue peccatum incurrit di.lxxxvi.non satis

Item qui fame morientem non pauit quasi ipsum propria manu occidit.di.lxxxvi.pasce

Q iudex ecclesie licet teneatur sedare famem panis et sitim aq̄ magis tamen famem audiendi verbum dei .viij.q.i.audacter in fine.

Itē fames pristina ſmonis dei celestis panis saturitate compēsabitur di.lxxvi.ieiunium in fi.

Item fames curat morbos q̄s gula infert de con.di.v.null?

Familia

Q familia debet per dominum suum de malo corrigi et ad bonum incitari di.xlviij.§.ecce.

Q non culpatur paterfamilias faciens q̄ debz si aliq̄s in familia remanet incorrigibilis dist. xlvij. quantumcūq̄

Q episcopus debet cauere ne aliquem debeat habere indiscipli natum di. xlvij. §. ij. q. vij. peruenit.

Q a principio in omni familia bona fuit aliquis malus et incorrigibilis dist. xlvij. quātumlibet.

Q propter culpam familie negligens paterfamilias punitur tam temporaliter q̄ eternaliter sicut patet de hely. dist. lxij. §. necesse.

Q domino excōmunicato indebite fertur sentencia contra familiaz. xxnij. q. iij. si habes. §. vt ergo

Familiaritas

Q familiaritas contra extraneos repellit testem. iij. q. v. consāguinei. et. ca. se.

Q familiaritas mulierum nimia omnibus clericis z religiosis prohibetur di. xxxij. interdixit. et. ca. ij. ca. se. di. xxxnij. quorundam. di. lxxxi. clericus et ōnia. ca. se. vsq̄ ad fi. di. xvij. q. ij. ogmouimus et. nij. ca. se.

Jtez vbi nimia familiaritas est mulierum stimuli ātiqui hostis non desunt distinctione. lxxxi. oportet.

Q monachi sacrarum virginū custodes ne propter familiaritatem suspecti habeantur a freq̄ti earum accessu z colloquio arcentur. xvij. q. ij. in decima z. c. seq̄.

Fatum

Q fatum est genus diuinacionis cui qui intendit dampnacōnem incurrit amine sue. xxvi. q. vlt. si obfuetis

Fauor

Q fauor singularis non debet attendi in electione prelati dist. xlij. porro

Jtem nec indigni debent ad ordines sacras promoueri. i. q̄st. i. puri

Q illi qui ecclesias ex fauore indignis conferunt sacrilegi reputantur. i. q. i. sunt quidam

Q fauere est impietati non tubare cuz possit quis peruersos xxiij. q. iij. qui potest et. ca. ostendit.

Q non corrigere peruersos nihil aliud est q̄z fauere di. lxxxiij. nemo et. ca. se. xnij. q. vi. si res p̄ medium. xxnij. questione. iij. q̄s. quis

Q prelatus qui fauet in malo peccantibus vl̄ qui piger est in corrigendo ipse in malicia socia tur eis. xxiij. questione. nij. a malis et. ca. se.

Item qui consentit peccantibus et defendit delinquentes apud deum et homines est maledict9 xi.q.iij.qui consentit

Q fautorem dantes maledictis sūt excommunicādi.xxi.q.v.placuit et.iij.ca.sesu

De hac materia require vbi agitur de consen.

Fax

Q fax accensa sibi detrimentuz prestat aliis vero lumen in tenebris administrat sic malus prelatus vel predicator.xv.q.viij. scisscitantibus

Q sicut supervacuis laborat impendiis qui solem nititur facibus adiuuare sic qui celū dei incorrigendo dicit se habere et exequitur indebite.vi.q.i.si omnia

Felicitas

Q felicitate peccancium nichil est infelicius .xxiij.q.i.paratus in fine

Femina

Q femina non debet esse iudex iij.q.vij.infamis

Item femina propter verecundiam sexus nisi in sua et suorum causa permittitur aliquo aduocare.xv.q.iij.§.i.z.iiij.§.se.

Item femina nisi in crimine lese maiestatis z in hereli z in symonia non permittitur aliquem accusare.xv.questiõe.iij.§.paulus in fine.

Item q femina quātumcumq; docta et sancta in conuentu virorum non debet predicare di. xx.capi.vltimo.de con.dist.iiij. mulier.

Item monache quantumcumq; sancte femine non licz pallas altaris vel vasa sacra contingere di.xxiij.sacratas

An femina possit ordinem z caracterem ordinis recipere.xxvij q.i.dyaconissam

Item q femina sancta mente ē diligenda non corporali frequēcia di.xxxij.hospiciolum

Item femina extranea non debz clerico cohabitare di .lxxxi.cuz omnibus et.vi.ca.se.

Item non potest cum deo pleno corde coniungi qui feminarum accessibus copulatur dist.xxxij. hospiciolum

Item clerico prohibetur cohabitacio feminarū nisi forte sit mater vel soror vel consimilis persona carens suspicione .xxxij.di interdixit di.xxiij.hijs igitur.di lxxxi.clericus et.v.ca.se.

Item beatus augustinus etiaz cum sorore habitare noluit ppt coniunctarum personarum societatem di.lxxxi.legitur

Q vbi clandatur mali suspicio nullus clericus nisi in certis locis debet loqui cum femina di. lxxxi.in omnibus.

Q religio non permittit vt so / lus cum sola loquatur di.lxxxi in omnibus

Q fabulacō religiosi cum femi na debet esse permodica et com pendiosa.xvij.questiōe.ij.diffini mus

Q eciam abbati nō licet loqui cum feminis nisi sub duorum l' trium monachorum testimonio xviij .q.ij.in deci.

Q monachi ꝛ monache in vno monasterio nō debēt cohabita re.xviij.q.ij.diffinimus.

Q abbatissa volens loqui cuz aliquo debet assotiari per vetu lam monacham.quest.ij.diffini mus.

Q non licet clericis et alijs cri stianis balneare se cuz feminis di.lxxxi.non oportet

Jtē de formis feminarum non est disputandum di.xxxij. hospi ciolum

Q femina in signum obiectio nis et verecundie peccati ꝙ in / durit debet velare caput.xv.q. iij.S.ihj.hijs ita.xxxiij.q.vlt.ca . vltimo

Q femina nec coronaz nutrire nec veste viri propter luxum in / dui debet di.xxx.ñ qua

Q enixe vel menstruate femine non debet prohiberi introitus eccl'esie distinctione.v.S. i.et.ca. seq̄ .

Q deterior est cōdicio mulieris ꝙ viri quantum ad subiectionē xxxiij.q̄st.v.hec ymago et .ca.se quenti

Jtem quantum ad voti fractio nem quia vir votum eius reuo care potest sed non econuerso . xxxiij.q.v.voluit.

Jtem quantum ad ordinis sul cepcionem di.xxij.mulieres.

Jtem quantum ad accusaciōez et testificacionem .xv.quest.nij. .S.i .

Ferie

Q ferie legitime ad festiuandū et ad placita secularia non exer cenduz ponuntur .xv.q.nij.per totum

Q ferie legitime ad ieiunandū sunt secunda feria quarta et sex ta di .xxij.questione.v.qui com pulsus.de con distinctione .nij . ieiunia.

Jtem feria quarta a carnibus est abstinendum de con.dist.iij. de esu.

Jtem quibus temporibus feri andum est a contractibus nup / ciarum .xxxiij.q.nij.non oportz et .iij.ca.se.

Jtem qui dies et que tempora feriandа sunt per circuitum an / ni de con.di.iij.et.ca.i.

Festiuitas

Q festiuitas sanctorum quan / do sit festiuanda laycis est inti manda de con. distinctione .iij. ca.i.

Jtem que festiuitates per anni circulum sunt celebrande innuuntur de con.di.iij.pronuncian dum et.ca. rogaciones

Q in festiuitatibus sanctorum maxime solent homines vacare cõmessacionibus di.xlnij.comessaciones

Jtẽ clerici maxime festiuitates sanctorum cum deuocionetenentur peragere dist.lxnij. nullus. xv.questione.nij.per totum.xvi. q.vij.et hoc

Q in festiuitatibus prohibẽdi sunt laici per sacerdotes a corearum saltacionibus de con.di. iij.irreligiosa

De hac materia habes vbi agitur de die dominico

Festinancia

Q festinancia in quibus sit bona et in quibus mala habes ℣ agitur de acceleracione

Fictio

Q fictio decuplex inuenitur in canone cum persona cum decem predicamentis. nam quandoq; fingitur esse ℣ non est vt iacob finxit se esse esau .xxij.q.ij.S. ibi opponitur vbi notatur predicamẽtum substancie

Jtem quandoq; quis fingitur quis minor ℣ est .ij.q.vij. q̃q̃ exemplum de augustino et ieronimo.vbi notatur predicamẽtum quantitatis

Jtem quandoq; fingitur quis talis esse qualis nõ est.xxix .q. i.S.i.vbi notatur predicamentũ qualitatis

Jtem quandoq; fingitur quis esse pater qui non est .xxvij.q. ij.S.iusta.vbi ioseph dicitur pater cristi. vbi notatur predicamẽtũ relacionis.

Jtem quandoq; fingitur quis agere ℣ non agit.xxij.q.ij.cum humilitatis. vbi notatur predicamentum actionis

Jtem quandoq; fingitur quis pati ℣ non patitur .xxxij. q.v. proposito .vbi notatur predicamentum passionis

Jtem quãdoq; fingitur esse eo tempore quo non est de pe .di. i.periculose.vbi notatur predicamentum qñ.

Jtem quandoq; fingitur fictum esse ℣ non est di.xij.duo et.ca. verum. vbi.notatur predicamẽtum fictus

Jtem quandoq; fingitur non habere ℣ habet di.xxxi.lex continencie .vbi notatur predicam̃tum habitus

Jtem quandoq; fingitur in loco vbi non est .vij.q.i.mutaciones.℣ notat̃ p̃dicamentũ vbi

fides

Q fides est de ñ vis ꝛ iõ habz meritũ de o.di.nj.S.porro in fi.

Jtẽ fides est q̃ per dilectionem operatur de pe.di.iij.S.cũ ergo

Jtem fides aliquãdo accipitur pro fidei sacramento aliquãdo pro habitu mentis de con. dist. iiij. nihil.

Q illud apostoli quitquid non est ex fide peccatum est sic accipitur q quitquid est contra cõscienciam edificat ad iehennam xxviij. questione .i. omnes. H. ex hijs

Q fides non tantum est liberi arbitrij sed donum dei de p. di. iiij. gracia

Q fides sine operibus mortua est. i. q. i. sicut vrgi. et. ca. fertur de penitencia. distinctione. hj. H. non est mirum

Q fides meritorũ suorum gradib9 proficit et crescit de pe. di. hj. H. hic que

Q articuli fidei quos firmiter credere debemus ponuntur di. xxiij. qui episcopus de conse. di. iiij. preuia

Q symbolum fidei est in eccles a layeis publice predicandum. de conse. distinctione. iiij. symbolum.

Jtem q symbolum fidei ab electo in archiepiscopum ãte recepcõnem pallij est profitendum di. c. optatum

Jtez est multiplex effectus fidei nam fides in vnum fideles cõnectit quos diuersitas meritoꝝ tenet dist. xlij. si rector post medium.

Jtem fides omnia purgat. xv. q. vlt. ca. vlt. xxiiij. q. i. si petrus

Jtez omnes procellas militantis ecclesie superat. xxxiij. q. i. ñ turbatur in fi.

Jtem fides rem publicam magis q̃ suorez corporales gubnat. xxiij. q. viij. tributum. H. quãuis.

Jtem vbi humana racio nõ potest attingere fides comprehendit. xxiiij. q̃st. i. non turbatur in fine.

Jtem fides supplet vbi baptisimus vel aliud sacramentuz haberi non potest de conse. di. iiij. baptismus

Jtem in baptismo prodest per uulis fides offerencium de cõ. di. iiij. illud

Jtem nisi quis sollicitudinez fidei tenuerit deuz cognoscere nõ poterit. xxiiij. questione. prima quia.

Jtez vbi sana fides non est nõ potest esse iusticia. xxiiij. questione. i. v.

Q sine fide falsa est virtus eciam in optimis moribus. xvij. q. i. omnes ex hijs.

Q prelatorez est confirmare fidem subditorum di. xxi. H. i. in fine.

Q cum circa fidẽ in aliquo dubitatur ad sedem apostolicã tã q̃ ad magistram recurritur di. xi. palam dist. xxij. omnes

Q omnes cristiani tenentur fidem cristi defensare di .xcvi.qs nos et.ca.ꝟ.

Q non habet cristi fidem q̄ corpus ipsius idest membra eccles e nititur distrahere .xxxiij.q̄st.i. aduocauit

Q illis non est credendum qui fidez veritatis abiecerunt .ij.q. vij. non potest di.xli.episcopum

Q qui diuinacionibus ꝛ magicis illusionibus credit fidez perdit .xvi.q.v.epi

Q ideo permittit deus artibus magicis illudi hominibz vt iporum erga deum fides probet. xxvi.questione.v.nec mirum in fine.

Q fides cum permittitur eciaz hosti est seruanda.xxiij.quest.i. noli.

Q in promissione stulta vel vi extorta fides non est seruanda. xxij.q.nij.in malis.xv.q.vi.ca. i.et ca.se.

Q nō est fides que promittitur pro crimine adimplendo .xxij. q.nij.si ad peccatum.

Q ad fidez suscipiendam nemo est compellendus di.lxv.Q qui sincera et.ca de iudeis

Q ad susceptam fidem cogitur quis redire et eam seruare dist. xlv.de iudeis

fidelitas

Q fidelitas seruanda est domino temporali.xxiij.questiõe.v.si apud.

Item propter preceptum ecclesie quandoq; discolis dominis nō seruatur fidelitas.xv.q.vi.nos sanctorum et.capitulo sequenti.

Q papa propter excessus domini absoluit subditos a iuramento fidelitatis .xv.questione.vi. alius

Q imperator tenetur pape iurare fidelitatem di.xliij.cuz.

Q fidelitatis forma sex requirit seruanda.videlicet incolume tutū.honestum.vtile facile. possibile.xxij.q.v.de forma.

Q inter fideles et infideles mlta debte esse discrecio .iij q .nij. alieni

Q debet inter eos esse discrecio in accusacione et testificacione. ij.q.vij.pagani

Item in matrimonij condicõne xxviij.q.i.iam nunc et.ca.se.et. ca.iudei et.ℌ.se.

Item in ciborum perceptione. xxviij.q.i.nullus et.ca.se.

Item in mutua cohabitacione. xxviij.questione.i.iudei et.ca. sepe.

Item in ieiuniorum obseruacione de con.di.iij.ieiunium

Item in temporis prescripciõe. xvi.q.iij.porro

Q non potest homini esse fidelis qui deo exstitit infidelis.ij. q.vij. non potest

Q fidelis malus licet sit numero inter ecclesiam merito est extra.i.q.i.vt euidenter .xxiiij.q. vlt. de illis

Item talis plus nociuus est ecclesie q̄ directe infidelis vi.xciij si inimicus in fine.xi.q.iij.nolite in fine.

Item peior est infideli.vi.q̄st.i. quero.

Item talis cristiani peccatum grauius est peccato infidelis. xxxij.q.iiij. in eo.

Item pena ipsius pro peccato grauior erit q̄ pena infidelis. xij.questione.i.scimus.i.questione.i.non.

Item talis tollerandus non vitandus est qui ab ecclesia per sententiam non preciditur.xxiij q.iiij.forte et.ca.infidelis

Filius

Itē filius dicitur per carnis propagationem et per morū imitationem.xxij.q.ij.q̄ritur

Item filij dei dicuntur triplicit videlicet vel predestinacione tantum vl̄ predestinacione z spe beatitudinis eterne vel merito fidei z presentis iusticie de pe.di. iiij.S.hic ergo.

Item filij spirituales dicuntur tripliciter. aut p baptismi īmersionem.aut de baptismo eleuacionem. aut per confessionem. xxx.q.ij.omnes

Item filij dyaboli dicuntur nō per carnis propagacionem sed per criminis successionem.i.q.i. cita.de penitencia.distinctiōe.iij. S.sane

Itez filij liberi dicuntur qui ex libero matrimonio sunt orti.naturales autem concubinarū filij quos sola natura genuit nō honestas coniugij .xxij.q.iiij.c. vltimo

Itē illi non reputantur filij nec debent in bonis succedere patri qui nati sunt de incestu.xxxv.q vij.per totum.

Item filij legittimi dicuntur q̄ vl̄ ante baptismum vel post de matrimonio nati sunt.xxviij.q. i. nunq̄

Item filij sequuntur condicōnez ventris.xxxij.q.iiij.liberi.xxviij q.i.iudei

Q pater carnalis de filijs temporalez curaz debet habere di. xxx.si quis vereliquerit

Item tenetur filios verbo et exemplo a vicijs ad virtutis studia prouocare di.xlvij.S.necesse vsq̄ in fine

Item non semper debet eos osculari sed quādoq̄ propter vicij plinam castigare.v.q.v.non osculatur

Q gloria patris est filius sapiens di.xcvi.esto in fi.

Q tunc pro patribus nati sunt filij quando pro apostolis surrexerunt episcopi distinc.lxviij. quorum

Q filij presbiterorꝝ si pñe icõtinencie sũt imitatores ad sacros ordines non sunt promouendi. di.lvi.pbrorꝝ

Q quãdoq; filijs peccata parẽtum iputantur quãdoq; nõ.di.lvi.per totum

Q filij illegittimi puiuntur ꝓpter icõtinenciã parentum.xv.q.viij. cum multe.

Fiscus

Q fiscus tollit ꝙ nõ accipit cristus .xvi.q.vij.maiores.xvi.q.i.decime

Q res veritati pertinaciter resistentium fisco vendicari debent. xciij.q.nij.nimium in fi.

Flagellum

Q flagellũ deo aliqñ est adhibita aliqñ ad hoĩs purgacõez vij.q.i.cum percussio

Q sicut pastor errancia pecora per flagella reducit sic errãtes per flagella sũt reducendi.xciij.q.nij.nimiũ pꝰ me.et.ca displiez per totum et.ca.doz.

Q flagellacio non est advenda afflicto .vij.q.i.cum percussio.

Q flagellacio vt proficiat debz esse discreta di.xlv.cum beatus De hac materia require vbi agitur de correctõne et de disciplina et de percussione.

Flamines

Q flamines sacerdotes vocabãtur gentilium a filo q̃ in capite vtebãtur a quo vocabantur flamines quasi filamines di.xxi.cleros in me.

Q apli in locis vbi gentiles ꝑmo habuerunt flamines cõstituerũt patriarchas vbi vero archi flamines posuerunt episcopos. di.lxxx.in illis.

Fletus

Q fletus inmoderatus non debet fieri in morte amicorum ꝙa ipos per mortem non amittim9 sed premittimus.xciij.q.iij.ꝙ posterum

Q flere mortuum ĩdebite plus provenit ex desperacionis pusillanimitate ꝙm ex pietate.xciij.q.iij. vbicumq; et.H.se.

Q dominus non fleuit lasaruz mortuum sed ad mundi huius erumpnas resuscitandum .xciij.q.iij.qui diuina

Q petrus fleuit ꝛ flendo peccata deleuit de pe .di.i.circa prĩcipium

Q peccator flere debet recogitando q̃ iniuste dominum peccando offendit.de pe.distĩct. v. H.i.

Item fleat ꝙ peccatis vltro se obtulit et in ipsis perseuerauit. de pe.di.i.H.i. circa prin.

Item fleat ꝙ non solum peccauit sed interim se virtute priuauit de pe .dist .i.H.i.versu dolendum

Jtem fleat ꝙ proximum suum malo exẽplo corrupit de pe. di. i. ℌ. i. versi. aiadvertere
De hac materia require vbi agitur de lacrimis et luctu

Fomes

Q fomes est langvor nature q̃ carnis concupiscencia appellat xv. q. i. ℌ. vt itaq̃
Q fões carnis et aie ifirmitas dicit qr accidit aie ex diũcte carnis corrupcõe. xv. q. ℌ. itaq̃
Jtem fomes non est peccatum sed pena peccati. xv. questiõe. i. ℌ. i.
Jtem fomes in baptismo nõ delet ur sed debilitatur de con. di. iij. per baptismum et. ca. nõ ex equo
Jtez fomes semper repugnat legi mentis ꝛ imperfectis. xxxij. q v. si paulus.

Fons

Q fons signatus et puteus aque viue dicitur ecclesia. xxiij. questione. i. omnibus et. capit. quoniam.
Q sicut a fonte precisus riuus aresçit sic vnusquisq̃ ab vnitate ecclesie seperatus. xxiiij. q. i. loquitur ante fi.
Jtez sciencia sacre scripture magis de fonte q̃ de riuis est querenda disti. lxxiij. ieiunia in principio.
Jtem ꝙ prelati non vtilia salu ti predicantes dicuntur fontes sine aqua. ij. q. vij. secuti in fi.
Jtez caritas dicitur fons. viij. q. i. in scripturis ante fi.
Jtem dicitur fons baptizatis. xviij. q. ij. iam ꝑdem.

Forma

Q forma et exemplum debent esse prelati subditorum di. xciij. dictum di. xcv. esto. xvi. q. i. predicator. xxi. questione. iij. precipimus.
Jtem forma ecclesiastice vite q̃ est clericorum impletur castitate di. lxxxij. proposuisti
Jtem forma perfecta est vt nõ totum sibi ꝛ ꝙ habet cum paupertibus parciatur di. lxxxvi. singulis.
Jtẽ forma appellacionis ꝛ appellatorum. ij. q. vi. appellacione ℌ. forma
Jtem forma reconciliacõnis excommunicati. xi. q. vlti ℌ. cum aliquis excommunicatus et. iij ca. sequenti
Jtem forma fidelitatis quãdo iuratur. xxij. questione. v. de forma.
Jtez forma verborum qua trãsubstanciatur corpus et sãguis de con. di. ij. quia corpus et. ca. qui manducat
Jtem forma reconciliacionis ꝛ seperacionis coniugum. xxxv. q. vi. ab isto. ꝛ. c. se.

Fornicacio

Dy fornicacio est duplex videli/cet carnalis et spiritual' .xxviij. q.i.ydolatria.xxxij.q.vij.non so lum

Dy nomine fornicacionis carna lis qnãdoq; designatur adulte/rium.xxxij.q.v.qui viderit.q̃st. vij.non solum

Item fornicacio licet videatur genus cuuslibet coitus tamen spiritualiter intelligitur in vsu viduarum vel meretricuz vl' cõ cubinarum .xxxij.q.ij.lex illa.§. cum ergo

Item omnis pollucio imunda carnal' fornicacio dicitur .xxxij. q.vij.non solum

Dy fornicacio carnalis nulli im pune conceditur.xxvij.q̃st.i.nu bendi.

Dy eciam simpliciter fornicacio que est soluti cum soluta prohi betur.xxxij.q.nij.dicat .ca.me retrices.

Dy propter maius malum vitã dum nõ est m'tuz exaggerãda. xxxij.q.vi.ancillam

Dy fornicacõ nõ est diuersa siue pulchra siue turpis que cognos citur.xnij.q.vlt.ca.vlt

Dy fornicacõ maximuz peccatũ est ꝓpter templuz dei violacõez xxxij.q.nij.in eo .q.vij.non so lum.

Dy femine fornicantes cum cle/ricis in futurum debent redigi di.xxxij.eos

De pena vero clericoꝝ inueniesvbi agit ꝙ epc̃s vl' pbr fornicãs cũ f.lia sua spũali si publicuz est oz deponi si occultũ est.epc̃s.xv. ãnis.pbr.xij.oz penitere.xxx.q. i.omnes .ij.ca.se.

Dy marit9 otinere oz sic vt vxo ri nõ det occasionem fornicãdi. xxvij.q.i.nubendi

Dy ꝓpter solaz cãz forncacõnis vxor dimittitur q̃tum ad cohabitacionem.xxxi.q.i.dicit domi nus .

Dy fornicacio spũal' est ydolatri a ꝙ sequũt infideles .q. q̃libz nox ta superstitio.xxviij.quest.i.ydo latria

Item fornicacõ aimi est ydoloz̃ seruitus .xxxij.q̃st .vij. non so lum.

Item auaricia q̃ est ydoloꝝ fuicus fornicacõ spiritual' dicitur. xxviij.q.i.ydolatria

Item fornicacio spiritualis di citur consensus mentis ad fornicandum iuxta illõ qui vide rit mulierem.xxxij.q.vij.non solum

Fortitudo

Dy fortitudo corporalis si pro aflictis in malignantes exerce/tur bona .q. laudabilis est.xxiij. q̃sti .iij.si fortitudo exemplũ de moyse qui egipcium malignan/tem occidit.xxiij.q.iij.non infe/renda

Q ille prodest furi vl pyrate q̄ fortitudinem membrorum suox ne peius agant debilitat .xxxiij. q.iij.si quis fortis .

Jtē dilectores hnius seculi sūt fortes in hijs quę sunt ad mū / dum sed debiles sunt in hijs q̄ sunt ad deum di.xlvij.omnis

Forus

Q forus est exercendarum liti um locus sicut innuitur.xi.q.i. clericus sum .

Jtem actor debet semper sequi forum pulsati.xi.q.i.si quisq̄

Jtem clericus siue laycus pro crimine pulsatus nō in foro su / o debz audiri.xi.q.i.clericus et ca.se .

Q clericis pulsatis in episcopa li iudicio forum competit.xi.q. i.quisq̄.

Jtē excepta sola sede apostolica nemo potest trahi extra suam p uinciam pro cause litigio.vi.q. iij.et.iiij.per totuz.xi.q.i.fere p totum

Jtem ratōne criminis commissi efficitur quis de foro alieno.iij q.vi.c.vlc.

Jtem ibi causa agenda vbi cri men committitur.iij.q.vi.pere / grina et.ca.se.

Jtem si quis mutat domiciliuz ibi foro iudicij subeat vbi habi tacionem elegit.xiij.q.ij.vbicū / q̄ §.quia ergo

Jtem qui causam siue iustaz si ue iniustaz ad alterius fidei fo ruz prouocat est excommunicā dus.iij.q.vi.catholicus.xxi.q. v.et.ca.i.et.ca.vlc.

Jtem clericus si extra prouinci / am excepta sede apostolica iudi cia exspectat est deponendus.iij q.vi. non liceat.xi.q.i.si q̄s cle / ricus et ca.se.et.ca.inolita n.c. de diuersis

Frater

Q dicitur quis frater sive.ij.q i.multi in me .

Jtem frater dicitur consangui / nitate.xxxv.q.iij.quedam lex

Jtem dicitur frater iuris inter pretacione.xxviij.q.i.nunq̄

Jtem dicitur frater dignitatis communione di.li.preterea de. pe.di.v. fratres meos

Jtem dicitur frater religione . xvi.q.i.nos autem .

Jtē dicitur frater religionis p fectione.x.q.ij.episcopus hanc.

Jtez dicitur frater nature vni / one vi.q.i.ex merito .

Jtem dicitur similitudine de d. di.i.iacobus frater dñi

Jtez dicitur frater facti compa racōe.xiiij.q.v.īmolās in fine .

Fraus

Q fraus propie committitur quādo res ad spirituales vsus missa retinetur vel indebite ex / pendit̄ur.xvi.q.i.reuerti.

Q amico rapere furtū est eccle

fiam defraudare sacrilegium ē xxij.q.ij.gloria in fi. xiij.q.ij. q oblaciones

Q cum pauperibus elemosina subtrahitur de? q res contulit adhuc se sua parte defraudare conquerit.xvi.q.i.reuertimini.

Item qui legata morientium r tinent mortuos et egenos de fraudant consolacione xiij.q.ij qui oblaciones

Q qui defraudant res ecclesie in quadruplo restituere debēt ij.q.ij.antiquis

Item clericus qui res ecclesie que sunt pauperum defraudat est corripiendus.si vero episcopus est deponendus x.q.ij.episcopus et c.se.

Item qui furem vel raptorem aliena cum possit vt restituat non compellit socius est fraudis n criminis.xiiij.q.vl.et.c.si res

Frigiditas

De frigiditate habes vbi agit de diuorcio

Fructus

Q fructus digni sunt penitentie incipientium videlicet de p teritis dolere et de futuris cauere malis de pe.di.v.circa fi. di.l.quia tua

Item fructus virtutū que sūt proficientium quorum ē de virtute in virtutē progredi de pe. di.v.in fi.

Item sunt fructus spiritus qui sunt perfectorum quorum ē beatitudinibus insistere.videlicet voluntariam paupertatem diligere mansuetudinem tenere.p eterno desiderio lugere.iusticiā esurire et sitire.misericordiam r mundiciam et tranquillitatem pacis amplecti et pro obseruacione iusticie persecucionem pati et ceteris fructibus spiritus insistere de pe.di.ij. si quis sel.

Fuga

Q fuga perfectorum est elōgare se a terrenis et propinquis. xij.q i.cur deus.

Q fugiendi sunt honores n fugientibus offerendi.viij.q.i.in scripturis

Q si a persecutoribus prelati persona queritur debet fugere si autem fides queritur ꝑ grex debet se obicere vij.q.i.aduersitas .H.hic autem

Q qui iusticiam fugit constat illum de iusticia diffidere xi.q. i.cristianis in fi.

Q heretici et scismatici in pertinacia permanentes sunt fugiē di.xxiiij.q.i.omnis.

Q ad ecclesiam fugientes sunt ab ecclesia protegēdi di.lxxxvij eos

Furor

Q furor omi tempore iustus putat ōne ꝙ facit xi.q.iij.ꝙ illa

Q laudabile est ī prepositis si non furor sed ratio dominat ī ipīs.xi.q.iij.illa.

Q furor etiam sapientes facit talia committere de quo post multum solet penitere.xi.q.iij. cum apud.

Q rectores aliorum non cum leuitate vel furore non debent precipitare sententiam.xi.que. iij.sicut.

Q qui p̄ sacerdociū incipit furere sacerdocio non carebit nisi furia fit perseuerans .xv.q.i.si quis non.

De hac materia habes vbi agitur de demencia et vbi agit de insania et de ira

Furtum

Q furtum est omnis illicita aliene rei vsurpacio.xiiij.q.ij.penale.xxij.q.iiij meretrices

Item fur reputatur qui volēs furari ꝓpter timorem humanū ñ furatur de pe.di.i.si ꝓterea.

Q non permisit rapinam qui furtum prohibuit.xxxij.q.iiij. meretrices.

Q furti nomine rapina ꝛ quicquid proximo aufertur illicite in prohibitione decalogi continetur xiiij.questione quinta penale.

Q quantumcumq; quis parū abstulerit furti nomen incurrit xiiij.q.vi.c.vl.de pe. distinctio. i.wlgarius.

Q non furtum sed mens furātis attenditur.xiiij.q.v.c.vlti.

Q furtum non facit necessitas sed voluntas de con.di.quinta discipulos

Q cum pro necessitate vite alienū tollitur qz tunc omnia coia furtum non omittitur di.lxvij. sicut hij in fi.de con.distinctio.i discipulos.

Q q̄ vt elemosinam faciat alienū accipit furtū omittit.xiiij.q.v.forte.xxxij.q.iiij.sicut nō sūt.

Q non est furtum recipere ab inuito sibi debitū.xiiij.q.v.ñ sāe

Q iudei res egiptiorum aspta do furtum nō commiserunt qz dño oīm iubēti paruerunt.xiiij q.v.dixit dominus

Q furem vel raptorem nullus debet defendere sed humanitatis cā pro ipso potest intercedi. xiiij.q.vi.c.i.et c.hij q.

Q fures vel raptores qui infames sunt nec accusare nec testes esse possunt .iij.questione. v.constituamus

Q furtum ex auaritia commissum grauius punitur q̄ ꝙ ex inopia.xij.questione secunda fīnitas.

Q episcopus rerum ecclesie dilapidator tanq̄ fur a suo honore est deponendus.x.q.ij.c.vl. xij.q.ij.in legibus.

Q presbiter in furto deprehensus ab omni honore deponitur di.lxxxi.presbiter.

Q prelatus est fur qui non curat de ouibus vl qui non itrat per ostium in ouile prelature + xxiij+q+iij+ +tres personas

Q furtiua vsurpacio preiudicium non generat di+xxiij+illud+

Futura

Q futura scire expedit modo debito sunt inquirenda +i+q+i+ cõuenientibus

Q futura non sunt per sortilegia inuestiganda xxvi+q+ij+ nõ statim et+c+ij+se+

Q curiositas est per constellaciones futura inuestigare+ xxvi+q+ij+sors·H·hijs ita

Item futura non sunt inuestigãda per auguria vel per alia magicarum arcium documẽta xxvi+q+ij+illud

Q per omnia predicta futura inquirere est ydolatrie deseruire+ xxvi+q+v+sed et illud

Q aruspicia 7 auguria et nigromancia per que homines futura inquirunt inualuerunt ex arte demoniaca +xxvi+q+ij+ qui infi+

Q ex inspectione scripturarum futura non sunt inquirenda + xxvi+q+v+aliquanti

Q demones ex acumine sensus a celeritate motus et ex diurnitate temporis et ipsis cognita hominibus aliquid prenunciãt futura vidẽtur predicere xxvi+q+iij+scienduꝫ per totum +

Generacio

Q generacio ẽ duplex viez carnal q ẽ ex patrib? p successionẽ et spiritualis que fit pet baptismi generacionem xxxij+q+iij+recurrat de con+di+iij+regenerãtr

Q ī generacioẽ carnali quãdoq; de bonis nascũtur mali qñq; de malis boni quandoq; de malis mali quandoq; de bois boni xxxij+ recurrat +di+ xlvij+ quantumlibet et di+lvi+nasci

Q nasci de adulterio non ẽ culpa nascentis sed eius qui generat di+lvi+nasci+

Q vndecũq; generẽntur homines honesti et salui erunt si parentum vicia non sectantur di+lvi+vndecumq; et c+domin? nr

Q multi sũmi pontifices et episcopi sunt ex presbiteris generati di+lvi+c+i+et c+orosius

Q ideo quidaz vsque in quartam generacionem dei eccĩam intrare prohibentur donec culpam multiplicis successio generacionis aboleret+i+q+i+cito

Q generacio spiritualis que ẽ per baptismum facit remissioẽz omnium peccatorum de cõ+di+iij+regenerate

Q baptismus iohannis ñ erat sufficiens ad spiritualem generationem de con+di+iij+si regenerabitur+

Henua

Q genua a festo paſche vſq; ad festum penthecoſtes inclusiue in signum resurrectionis dñice ad horas non sunt flectenda diſtī. lxxxvi.non autem et.c .scire di. xxxi.ſi quis presbiter.

Item die dñico nec in alio scōrū festo genua flectenda sunt orā do di.xxxi.ſi quis p̄sbiter de d. di.iij.quoniam sunt

Q in diebus ieiuniorum peitē tes genua flectere debent.xxvi. q.viij.sacerdos

Gestus

Q gestus exterior corīs qualitatem indicat mentis di.xli.clericus.H.sicut ergo

Q gestus reprehensibilis ſi diſſolutus vel mollis est īdicat lasciuiam.ſi fractus indicat superbiaz ſi citus īdicat īpetuositatē ſi tardus indicat pigriciam di. xli perſimoniam et c.clericus.H. sicut ergo.

Gladius

Q gladius est duplex materiał et spiritualis.xxiij.q.viij.H.i.xv q.vi.auctoritatem

Q criſtꝰ non venit in terrā mittere gladiū materialē ſz spūalē xxxiij.q.ij .interfectores .H. in b

Q eccīa nō habet niſi spūalem gladium q̄ non occidit ſed viuificat.xxxiij.q.ij.inter hec.xvi.q. ij.visis i fi. xxiij.q.i.ſi petrus .

Q materialis prelatis gladiꝰ in exemplum pacie inhibetur . spiritualis vero qui est verbuz exercitari precipitur.xxiij.q.i.H. i. et.q.viij.H.i.

Q eccīa criminosos nō gladio materiali ſed spirituali ferire debet.xxxiij.q.ij.interfectores

Q prelati eccīe cum mandato dnī pape possunt res eccie gladio materiali defēsare. xv.q.vi auctoritatem.

Q potestates seculares ideo ſi gladium sine causa portant q̄ in malefactores vltores ire dei existunt.xxiij.que.v.non et ea. sunt quedam.

Q secularis potestas cum gladium vindicte reprimit occōem peccādi tbuit xxiij.q iiij.ē iusta

Q ille gladiū materialē cū cuspa accipit qui sine potestate cō cessa superioris in sanguinez alterius armatur.xxiij.questi.iiij. ille gladium.

Gloria

Q gloria epī est pauperibꝰ subuenire.xij.q.ij.gloria

Q predicator gl̄am suā euacuat q̄ non pro eterno ſed t̄pali fructu laborat.i.q.ij.ſacros i fi

Q in lata gente ē gl̄a regiz in diminutione plebis ē contricio principis.i.q.iiij eccīa versu.itē dō pot me

Q nihil ē illo pastore miserꝰ q̄ lupoꝝ laudibꝰ gl̄atur di.lxxiij nihil et.vi.q.i.sunt plurimi.

Q melior est in malis factis humilis confessio q̄ in bonis superba gloriacio xi·q·iij·i iusti

Gracia

Q gracia dicitur eo q̄ gratis datur vel accipitur ·i·q·i·grā·
Q si non gratis datur vel accipitur gracia non est ·i·q·i·c·i·
Q gracia nō generis nobilitate sed virtute comparatur · di· xl·illud·
Q nullus niſi purgatus a vicijs graciam dei potest accipere· de pe·di·i·alij contra
Q sicut sol equali luce super ōnes irradiat sic gracia dei sine acceptione personarum equaliter omnibus infunditur de c · di·iiij·nec quemquam·
Q gracie plenitudo adiectione non indiget nec vlla requirit commendacionis augmenta·vi·q·i·si omnia·
Q quantumcumq̄ occulta loca animam sine gracia saluare non possunt quia et de paradyso homo·angelus de celo peccando cecidit di·xl·quilibet
Q gracia dei dat fidez et facit remissionem peccatorum de cō· di·iiij·gracia que
Q gracia christi non solum facit malum vitare sed eciam bonum facere de con·di·iiij·placuit et ·c·se·
Q sine gracia mandata dei adimplere non possunt de con·di· iiij·c·vlti·
Q gracias pro beneficijs deo et hominibus agere debemus xvi·q·i·reuertimini
Q de aduersitatibus et passionibus gracias deo referre debemus xxi·q·vlti·c·vlti·

Gradus

Q gradus diuersi et status in ecclesia vnitatem ecclesie conseruant di·lxxxix· adhuc·di·xciij· a subdyacono z di·l·in capite ·
Q in singulis gradibus ordinum conferendis dilacionis tē pora sunt obseruanda di·lxxvij in singulis·et·c·se ·
Q ad singulos gradus ordinū recipiencium etas est seruanda di·lxxvij·per totum·
Q ad gradum dyaconatus et supra nemo est promouendus· nisi preunte continencia fuerit approbatus di·lxxvij· q̄cumq̄
Q ad gradum superiorez sacerdocij nullus debet aspirare nisi gradatim ab inferiori ordiē ascendendo di·lix·per totum·
Q apud deum non gradus alcior sed vita melior approbatur xxiij·q·iiij·sicut excel·
Q gradus non sunt solum inē virtutem et virtutem sed ī vna eademq̄ virtute de pe·di·i·§· h qui et·c·dum sanctam
Q non solum sunt in virtute gradus sed eciam in peccato · de pe·di·ij·§·nec mirum

Q tribus gradib⁹ ad peccatuz peruenitur viz ſuggeſtione dele ctatione et conſenſu de pe.di.hj. ℌ.ex contrario di.vi.ſed pēſādū Q olim vſq; ad ſeptimum gradū conſanguinitas et affinitas mriom cōtrahi ipediebat.xxxv q.iij. contradicimus et q. viij. per totum.

De computatione graduuz cō ſanguinitatis et affinitatis habes.xxxv.q.iij. contradicimus et q.iiij.per totuz et q.v.p totū

Gramatica

Q gramatica ad meliores vſ⁹ aſſumpta anime ſaluti non infert detrimenta di .xxxvij.ſi q̄s gramaticam

Q epiſcopo vel alteri prelato ē reprehenſibile obmiſſo euangelio vel alia ſacra ſcriptura ppō gramaticaz exponere di .xxxvij turbat.ℌ.cum ergo diſti.lxxxvi. cum multa.

Q epiſcopi vel p̄biteri ſi capūt in gramatica nō ſunt a ſciolis irridendi quia plus penſanda ſunt vicia moꝝ q̄ verborum di. xxxviij.q̄uis.ℌ.ſed lz ꝛ c.ſedulo

Item ſi quandoq; ſancti viri loquentur per barbariſmos et ſoleociſmos non sūt ꝓptera deſpiciendi di.xxxviij.ſedulo.et c.ſe. de con.di.nij.retulerunt.

Q indignum eſt verba celeſtis oraculi reſtringi ſub rgul' donati di.xxxvij.īdignū.i.q.marthō

Grex

Q grex ex vna morbida oue polluitur ſic ex prelato īmundo plebs inficitur di.xlv.ſed illud in fine.

Q prelati tanq̄ artifices ducatum gregi prebere debent. vij. q.i.ſciſcituris.

Q languente paſtore grex infidiatoris dentibus laniandus expōr.vij.q.i.q̄uis.

Guerra

Q guerra quādoq; a dño mittitur ꝓpter peccata populi .xxiij q.v. remittuntur p totum.c.et di.lvi.ſi gens

De hac materia habesvbi agitur de bello et vbi agitur de diſcordia.

Gula

Q gula eſt mater luxurie quia venter et genitalia ſunt vicina di.xliij.ℌ.cum autem de con.d. v.nichil.

Q gula ſic in vilibus ſicut et in preciosis eſcis contenditur di. xli.delicie et c.quis

Q quinque ſunt ſpecies gule videlicet accuratius cibo intendere.lauciora excogitare in cibo ꝛps preuenire ad cibum nimiū eſtuare de cibo plurimū ſumere de con.di.v.quinq;

Q gula de paradiſo primuz hominez expulit diſtinctione.xxxv ſexto

Q gula grossum sensum gene
rat di·xliij·non liceat·§·si ergo
Item gula morbos facit mole
stias ingerit et egritudines ge
nerat de con·di·v·nichil·
Item gula nichil tenue nichil
celeste sed semper de in gluuie
facit cogitare · de con·di·v· ne
cales in fi·
Q gulose non aliter festa sanc
torum putant nisi gule deserui
ant di·xliij·§·i·in fi·
Q egritudines quas gula in/
fert fames curat de con·di·v·
legimus·

Habere

Q eccleſa potest habere prop
rium exemplo domini ·xij·q·i·
exemplum et c·se·
Q perfecti proprium non hñt
nec habere concupiscunt q̄ nō
suorum sed communium sunt
possessores·i·q·hj·sacerdos
Q religiosi professi proprium
non debent habere xij·q· iij·et
c· se·et c·habebat et c·se·xviij·q
hj·q̄z sint·§·nullus·
Q habentibus elemosinam da
re nichil aliud est p̄ perdere ·i·
q·hj·pastor·

Habitacio

Q habitacio vera christi est ec
cleſa que fidem ipſius seruat ·
xxiij·q·i·dignior
Q deus non habitat in illis q̄
superbie singularitatez se a m:
lioribus diuidunt·xxiij·q·i·aut
diuimus ante me
Q sicut filij israhel diſperdere
non potuerunt iebuzeos quo
niam in medio habitabant ·sic
nec boni possūt euadere falsos
cristiaōs xi·q·iij·nolite p totū c·
Q non possunt cum deo toto
corde habitare qui feminarum
accessibus copulantur di·xxxij
hospicioluz
Q nullus clericus cum extra
nea femina debet habitare di·
lxxxi·clericus·et hj·c·se
Q monachi cum monialibus
in vno loco habitare non dñt
xviij·q·hj·in vno et iiij·c·se·
Q habitatores preponunt ex
traneis in pluribus in constitu
cioē archidyaconi di· xciij·legi
mus
Item in constitucione yconoſ
lxxxix·di·quia
Item in epiſcopo eligendo·di ·
xii·§·sicut beatus et iiij·c·se·vij
q·i·remoto
Itē in abbatis electioē xxviij·
q·hj·q̄z fit
Item ī episcopi accuſacione hj·
q·vij·querendum
Itē in defuncti epi rerū conser
uacione xx·q·hj·non liceat

Habitus

Q habitus clerici nec in vesti
bus nec in calciamentis deco
rem debet pretendere di·xii·cle
ricus et·§·se·et c·per symoniam

Q clerici in habitu suo nec sericis nec aureis intexturis nec i summitate vestimentorū variorum colorum ornamentorū uti debent.xxi.q nij.omnis iactātia et.nij.c.se.

Q religiosorum habitus nō debz esse notabilis nec diuersi coloris sed conueniens pnīe et deuotioni.xx.q.ij.vidua

Q religiosus habitum professionis tam in claustro q̄ in alijs locis dz deferre .xx.q.ij.vidua.

Q mulier que propter luxū habitum assumit virilem anathema incurrit di.xxxi.si qua mulier suo

Heli

Q hely sacerdos sāctus fuit sz quia filios non eruduit supin? cecidit.di.xxxvij.legant

Q sicut propter filiorū hely peccatum hoies sacrificio di detrahebant sic prauis exemplis plātorum cotidie peiores fiūt di.l. de hijs.

Item sicut ex pecō filiorum hely in manu hostium popul? corruit sic plebs pecā prelatorū luit.i.q.iiij.ecclesia

Helias

Q helyas vt ostenderet illū verum deum quē colebat orauit igne celesti q̄nquagenarios cōsumi.xxiij.q.nij.si illic ℋ.sed obicitur et c.p cristus

Q precibus helye celū clausit3 fuit tribus annis et sex mēsib? xxiij.q.nij.si illic ℋ.p tunc.

Q helyas culturā baal vidicauit sacerdotes ipsius occidēdo xxiij.q.nij.guilisarius in fine

Heliseus

Q helyseus asperſione salis sterilitatem aque sanauit de c.di.iij.aquam.

Item in exide perfectis ad prophetandum vadens boues et oēm curam domesticam reliqt di.lxxxvi.dominus

Itē misit lignuz in aquā et ferrum securis cōtra naturā natauit de c.di.ij.reuera p? me.

Hereditas

Q hereditas secundū leges ab indignis successorib? pt auferri xi.q.i.siluester.

Q heredi non licet sine cā venire contra factum predecessoris sin.xi.q.i.siluester.xvi.q.vi.illd

Q null? dz exheredato filio ecclesiaz facere heredē.xvij.q.vl. c.vl.xiij.q.iij.si quis

Q eps habita hereditario iure libere pt cōferre.xij.q.i.epi

Q clerici sunt funicul? cristi hereditatis.xij.q.i. clericus

Heremita

Q heremite veri sunt q̄ solitariam vitā ducunt.xvi.q.i.q̄ vere

Q iohannes baptista fuit deui

ta heremitica.xxij.q.vij.c.vl.H.
item iohannes

Q hereite vita digna hono re iudicatur.

Q hereite ne videantur esse a/ cephali debēt subeē epīs d.xcviij nulla et c.se.xi.q.iij.ñ autem

Q hereitevtūtur pviilegio cle ricali sicut alij religioñ.xvi.q.i. qui vere.

Q heremita p̄t habere ꝑprium et convere testm̄.xix.q.iij.perla tum.H.contra.

Q hereite ratione proprij imp fectores sunt monachis q̄bus proprium non licet habere.xix q.iij.quia et H.contra

Hereſis

Q hereſis grece ab electione di citur quia sez eam disciplinā q̄ sibi vnuſquisq̄ eligit putat esse meliorē.xxxij.q.iij.hereſis

Q p̄ma hereñs occōne corpis cristi et sāguinis orta est in di/ scipulis de d.di.ij.prima

Item post illam arriana q̄ pōe/ bat maioritatis gradus ipsois cōuiuis orta ē iclicis di.xxi sex ta finodus.H.i.

Q cristianitas in diuersas he/ reses scissa est qñ ꝑpter fidei p/ secutores epī ad consilia recon cilianda in vnum non poterāt cōuenire di.xv.canones.

Diuersitatez hereſū et multipli citatem eaꝝ habes.xxviij.q.iij. quidam heretici per totum ca.

Q inter hereſiz ⁊ scisma hec est dra sez quia hereſis est in puer a doctrina sed scisma in sepatio ne ab eccia.xxxij.q.iij.scisma.

Q largo mō simoniaca prauitas dicitur hereſis i.q.i.quisq̄s et c.liqueat et c.eos.

Q simoiaca hereſis ortū habu it tempore apostoloꝝ i.questi.i. fertur.

Q diuina prouidentia diuersi errozis hereses esse ꝑmittit vt fideles astuciozes inde reddan tur.xxxij.q.vl.c.vl.

Q nullum peccatum grauius est hereſi.xxxij.q.vij.quidem in omnibus.xxxij.q.iij.quid autē xxij.q.ij.primum

An grauiꝰ peccat qui ignorās hereſim incurrit an qui sciēs a/ uaritie deseruit.vi.q.i.quero

Q ꝑ nullo alio sed tātū ꝑ here si papa potest conueniri di.xl.si papa

Q hereticus est qui falsas ac nouas opiniones gignit vel se quitur.xxxij.q.iij.hereticus

Item hereticus qui aliter scrip turam intelligit quam sensꝰ spi ritus sancti flagitat.xxxij.q. iij.hereſis distinctione.xxxviij. quamuis.

Item hereticus est qui ab vni/ tate precisus est.nij. questio.ij. ca.i.et sequen.

Item hrreticus est qui in vnā hereſim damnataz incidit.xxiij q.i.achapus.

Jtem hereticus dicitur non q̃ errat sed qui errorem contumaciter defẽdit xviij.q.iij.ī eccia

Q̃ large symoniacus dicit hereticus .i.q.i.quisquis

Jtem qui romanam ecclesiam negat esse caput ecclesiarum et qui auctoritati eiꝰ derogat hereticus est di. xxij.omnes

Jtem ille qui hereticos defendit non solum hereticus sed hereṡarcha dicendus est.xxiij.q.vlti.qui aliorum

Q̃ presumptio sensus proprij via est ad heresim .xxiij.q.iij. quid autem

Jpem qui in expoſicione scripture locum tempus personam non attendit de facili ecia ī erroris laborem cadit di.xxix.sciendum.

Q̃ non sunt inter hereticos cõputandi qui errorem ab alijs r̃cipientes parati sunt postponere xxiij.q.iij.dixit

Q̃ sicut heretici dampnati sũt ab ecclesia sic et scripta eorum di.xxv.in primis.H. montanus

Q̃ hereṫici excommunicati sũt ipso iure xxiij.q.i.achacius et ij.c.se

Jtem post mortem excommunicãtur.xxiij.q.ij.pferẽ per to.c.

Q̃ consorcium et communio hereticorum omnino sunt fugienda xxiij.q.i.advocauit et iij.c.se et.q.iij.clericus

Q̃ hereticorum conuenticula continnabula sunt vocanda . xxiij.q.iij.clericus

Q̃ sacramenta hereticorum in forma ecclesie tradita sunt boã quia non sunt humana ꝫ sunt diuina xxij.q.iij. quid faciet.

Q̃ scienter non debent ab ipis eciam in necessitate sacramẽta recipi.xxiij.q.i.ñ quem forte et ij.c.se.

Jtez nec danda sunt ipsis a catholicis sacramenta xxiij.q.ij. nec quisquam

Q̃ heretici non habent salutez in se nec potestatem in alios . xxiij.q.ij.quotcumq̃ et c.ꝰ nõ

Jtem q̃ non possit contra fide les testificari ij.q.vij. non põt et c.pagani.

Jtem nec ipsos accusare possũt vel iudicare.iij.q.i.c.i.xxv.q.i omne

Jtem nec excommunicare possunt nec condempnare xxiij.q.i.ait et duobus.c.se.

Q̃ hereticos accusare eciam in fames persone possunt vi.q.i. nos.H. sed licet et c.se.

Q̃ heieticus hereticum excommunicare potest non catholicũ xxiij.q.i.nuuamur.H.i.

Jtem q̃ hereticus excommunicatus ab heretico propter crim̃ a catholicis propter detestacionem culpe non est recipiendus xxiij.q.i.quisquis et c.se.

Jtem q̃ reges et principes terre debent hereticos persequi et

ecclesiam tueri.xxiij.q. iij .non inuenitur et c.sicut excellentiū .
Item hereticí sunt cōpellendí ꝛ cogendí ad fidei q̄ acceperunt receptionem.xxiij.q.nij.nimiū ꝛ oī c.vsq; ad fi.quouis
Item sūt cōpellendí per rerum tpalium spoliationem dí.viij.q̄ iure p̄me.xxiij q.nij.ipa pietas
Item sunt cogendí ꝛ domandí per corpoalem punitionē .xxiij q.nij.displicet et.ij.c.se.q.v.c.i. et .ij.c.sequen.
Q; in persecutione eoꝝ non ad res eoꝝ sed ad salutem ē respe/ ct̄ hūd̄.xxiij.q.iiij.ipsa pie.ī fi.
Q; inuentor hereseos et imitator pari dampnatione plectuntur . xxiij.q.i.c.i.
Q; redeuntes debent recípi cuz scríptura que contineat detesta tionem preteriti erroris ꝛ vere fidei confōem .i.q.vij.si qui no/ luerit quocienꝫ et c. maxīe et. c.se.xxvi.q.vi. hijs q̄ tpe in fi .
Q; redeuntes ad prístinā dígni tatē non admittuntur de rígo/ re.i.q.vij.c.i.et c.qui
Q; hūiliter rdeūtes ad prístinā dignitatem restituūtur de beni gnitate eccīe.i.q.vii.conuenien tib9 et c.dídici et c.maximū et. hj.c.se.xxiij.q.nij ipsa pietas ī fi
Q; redeuntes non promouent ad maiorē dignitatē dí.xcj.nos i.q.vij.saluberrimum

Hinricus

Q; hīricus primus imperator refutauit priuilegium q̄ romaī pontifices ꝓpter scísmaticos et hereticos contulerāt impateri bus super prouisiōe pape et su/ per inuestituris episcopoꝝ dí . xlnij.constitutio.

Histrio

Q; hístrio ad accusandum non admittitur quia infamis ē.nij. q.i.diffinimus
Q; clerici maxime in sacrís con stituti in cōuiuijs vbi hístriōes intersunt non debēt interesse d. xxxiij.presbiteri
Q; hístriones debēt ab ordína/ tionibus phiberi dí.xxxi.maītū
Item nec eucharístia ī tali statu manentib9 debet dari de d.dí . hj.pro dilectione
Q; hístrionibus propter suū of fícium res suas dare pccātū ē īmane dí.lxxxvi dōare.

Holocaustum

Q; holocaustum spirituale est ieiunare dare elemosinaz pudi citiam pollíceri.xxnij.q.i.odi
Q; quando in sacrifichs fine fi xione deo totum offertur holo caustum dr q.i.illi

Homicidium

Q; hoícidium tres hz spēs sūt eī hoícide interfectores dtracto res et odium hūtes de pe.dí.i. hoícidioꝝ et .nij.q.se.
Q; prime speci hoícida est qui non facto sed cōsílio vel fraude aliquez occidit de pe.distiōe .i. periculose et ca.noli.

Jtem omnes vulnerantes tan dem mortuum vel consiliū vel auxilium prebentes homicide iudicantur xxiij.q.viij.c. vlti . xxxij.q.ij.aliquando

Jtem non habens publicā ad ministracionem si maleficus vl qualemcūq; criminosum inter fecerit homicida iudicabitur . xxiij.q.vlti.qui pcutit.et.q.iiij. ille gladium

Jtem ille minister est homicida qui sponte illum occidit quem sciuit eciam a iudice occidendū xxiij.q.v.cum minister

Jtem homicida est qui abortū viuētis procurat xxxij.q.ij.p ñ

Jtem qui sibi voluntarie mem brū abscidit di.lv.si qs semet.

Q; quicumq; qualicūq; modo seipsum occiderit homicida iu dicatur xxiij.q.iiij . displicet p̄ me .q.v.si nonper totum

Jtem videtur p̄ propter pericu lum castitatis licet seipsum oc cidere.xxiij.q.v.non est nostrū.

Q; sāpson qui seipsū occidit cū alijs per instinctuz spiritus sāc ti a crimine excusatur .xxiij.q. v.si non.

Q; pro illis qui suiipsius homi cide sunt non est orandum nec sunt cum fidelibus sepiliendi . xxiij.q.v.placuit vt hij

Q; ad homicidium miscere se a lijs quilibet debet formidare . xxiij.q.viij.si in mortem

Q; nulla lex innocentem occide re concedit xxiij.q.v.si non.

Jtem p̄ homicidia maxīe cleri corum per iudices seculares sūt ventilanda xxiij.q.v. sunt q̄dā

Jtem p̄ iudici vel principi iuste officium exercenti homicidium ad culpā non inputatur .xxiij. q.ij.noli.et c.se.q.v.de occiden dis et.c.miles et iij.c.se.et.c. ñ frustra et.c.se.

Jtem reum nō iudex sed lex oc cidit et si parcit contemptor est legis xxiij.q.v.miles 7 c.iudex et .c.se.

Jtem p̄ primere malos auctori tate principis nō ē committere homicidium xxiij.q.vlti.qui p̄ cutit et.q.v miles

Jtem p̄ sancti patres zelo iusti cie occidendo merebantur xxiij q.iiij.ea vindicta et.q.v. remit tuntur .q.viij. legi.et c.se.

Jtem p̄ cum impius interficit christ9 dilataturquia abhomi nacio aboletur xv.q.i. nec is q̄

Jtem p̄ excommunicatos zelo ecclesie occidendo homicidium non incurrit xxiij.q.v excōmuni catoz.

Jtem p̄ ad depressionem inimi corum cristi licet hortari clerico laycos nec ex hoc homicida re putatur xxiij.q.viij.igitur et.ix c.se.

Jtem p̄ clericus non debet esse iudex in causa sanguinis quia ex h̄ efficitur irregularis.xxiij. q.vlti.sepe.

Item clericus homicidiuz committēs efficitur irregularis di. l. miroz et.iiij.c.se,et ca. clericꝰ hijs et c.studeat.

Q furiosovel a mente alienato homicidiuz non imputatur.xv q.i.§.et vt itaq; in fi et c. aliqs et c. si quis insaniens

Itē nec pure casuale homicidiū quantum ad pnām aggrauat di.l.q.arborem.

Item nec aggrauatur casuale quantum ad irregularitatē di. l.i.clerico et c.se,et c.eum q. iij. et ca.hij qui.

Q pro homicidio inuolūtario vbi sufficiens cautela nō adhibetur sed magis et minus leui oz tanquam pro alio hoicidio pnā est imponenda di.l. de clericis hijs et ca.studeat et. iij. c. se.xv.q.i.c.si quis non

Q nisi per culpam quis i necessitatez hoicidij venerit nō iputatur di.l.sepe.

Itez si dedit operam rei licite z omnez cautelā adhibuit nō imputatur di.l.hij qui

Item cum defendēdo se vel socium homicidium committitur minus imputatur.xxiij.q.v.nō est et c.cum homo.

Q interpatiue homicida dicitur qui cum possit fame morientibus non succurrit di.lxxxvi. pasche.xvi.questione. i. decime in fine.

Item pastor cuz delinquentes non arguit ipsos tacendo occidit distinctione qoragesima tercia ephesis.

Item qui res cristi vel ecclesie rapit velut homicida iudicabitur.xij.q.ij.qui cristi et c. qui abstulerit

Item negans penitentiam hoicida morienti dicitur.xxvi.q.vi cognouimus.

Item ille qui aliquem ad peierandum compulerit scienter duplciter est homicida vz et illiꝰ xxij.q.v.ille.

Item qui alium odit et qui alij detrahit seipsum occidit de distinctione.i.homicidiorum.

Q homicide compellendi sunt per ecclesiam ad penitentiam agendā.xxxij. questione. tercia itaq;

Q quia diuersi sunt modi homicidij iuxta hoc et diuersitas culpe debet pensari .xxxij. que. v.cum homo.

Q voluntarie vel furore laycum occidens.vij.annorum penitentia est puniendus distinctione.l.si qua.

Q clericum vel religiosuz occidens punitur penitentia grauiori .xvij.questione quarta qui occiderit.

Itez occi oz patris vel matris punitur penitentia ampliori tricesima tercia questione secunda latorum.

Item pro vxoricidio pnā gra.

uissima iponitur xxxiij.q.ij. ad monere.

Q occidens vxorem absq lege vel sine causa non debet nubere tamen cum adolescente pōt dispensari xxxiij.q.ij. interfecto res et.ij.c.se.

Honor

Q honor non est suscipiendus nisi prius is qui adipisci desiderat vires suas cū hōre meciatur i.q.i.non est et.c.fertur infi.

Q ñ ad honores mundi sine merito laborum peruenitur multo forcius ad honores celestiū dignitatum di.xli.miramur

Q honor eciam a digno cum metu est suscipiendus.i.q.i. nō est infi.di.xliij.valencianus

Q neō debet sibi assumere honorem nisi a deo vocatus viij. q.i.in scripturis

Q ambiciose susceptus vergit ad culpam et ad penam di.xl. multi.i.q.vi.viij.q.i.sunt

Q prelatus non suum sed honorem ecclesie debet appetere. di.xcix.ecce

Q in honore maior in sanctitate et sollicitudine debet eē perfectior.di.c.rōis.i.q.i.vilissim?

Q non qui maior fuerit in honore est iustior.sed qui iustior ē ille est maior di.xl.multi.

Item q tunc prelatus honoratur quando a suis subditis honor qui debetur non negatur. di.xcix.infi.z c.nullus

Item q quanto quis in maiori honore constitutus peccat tāto plus est puniendus .v.q.v. quia.H.presbiteri

Item q honor indebite oblat? est respuendus di.xcix. nullus

Item q honor sic singulis ē exhibendus vt hic nulli derogeē di.xcix.ecce.xi.q.iij.qui resistit xxv.q.ij.de priuilegijs

Item q sacerdos in persoā dei cuius minister est honoratur. ij.q.v.in fi.

Item sacerdotes sunt honorandi quos deus dicens ipsos deos et angelos honorauit.xi.q. iij.sacerdotibus

Item q dilectores huius seculi pro honore terreno multa tulerāt q celesti pauca di.xlvij.oēs

Hospitalitas

Item q hospitalitas per ipsum cristum cōmendatur di.xlij.H.i.

Item q hospitalitas ad omnes est exercenda inor fiter di.xlij.q escamus

Item q hospitalitas omnibus exemplo sctōrum patrum psuadetur di.xlij.H.i.

Item q zelandum est pro hospitalibus quia eciam hospitalitas apud barbaros inuiolabiliter custoditur xxxij.q.vij.offerebat

Item q res clericorum debent esse communes maxime ad susceptionem peregrinorum z hos

pitu.n.xvi.q.i.qm quicquid

Q hospitalitas maxime a prelatis et religiosis est seruanda distinctione.lxxxix nolumus.xlij questione prima quia questio.lij.mos.

Q prelatus domum suam hospitibus claudens non pōt esse hospitalitatis exortator distin.xlij.Sj.i.

Q electus in episcopum a confirmatione repellitur ꝓpter i hospitalitatem distin.lxxv.florentinum.

Q mali hospites qui res asportant hospitantium sūt sicut mꝰ in pera ignis in sinu serpens in gremio.

Q male suos remunerat hospites.xlij.questione.prima.ad ꝑ post me.

Q hospitaliū constructio et gubernatio spectat ad curam epi. xvij.q.lj.quidam

Hostiarij

Q hostiarij in veteri testamento idem sunt ꝙ ianitores distī. xxi.clericos.

Q hostiarij officium est claues ecclesie tenere et omnia que sūt intus et extra custodire distin. xxv.perlectis

Hostis

Q hostis interior ē mala voluntas.xxiij.q.i.paratꝰ in fi.

Q exteriorem hostē pugnātem necessitas debet deprimere non voluntas.xxiii.q.i.noli.

Q capto hosti mia debetur nisi pacis ꝓturbatio timeatur xxiij q.i.noli in fi.

Q hosti fides ꝑ ꝓmittitur est seruanda.xxiij.q.i.noli.

Q in iusto bello non refertur hostis aperte vel insidijs expugnetur.xxiij.q.lj si dominus

Humilitas

Q humilitas est fūdamentum pnīe de.pe.di.lj.ca.i.circa prin.

Q huīlitatis exercitia sunt vilioribus officijs se subdere ꝙ ministerijs indigniorib⁹ se tradere. de pe.di.lj.c.i.circa prin.

Q huilitas in prelaturis ē cōmendabilis di.xxxix.ecce.

Q nihil fulget in epāli cruce splendidius di.c.contra.

Item humilitas docentis et discentis ꝓsuadetur distī.xxxviij. sedulo et c.nullus di.xl.multi in fi.xxxij.q.iij.si habes.

Q virginitas cum humilitate est admiranda distī.xxxi.ꝑ scripsimus.

Q cristus verbis et exemplis signum dedit humilitatis distī. xxiij.dominus.ix.q.iij.nullus.

Q neophiti et tocius humilitatis ignari ad regimen ecclesie non sunt assumendi distin.xli. statuimus

Q boni pastores pocius per humilitatis mansuetudinem

stuvent peccantes revocare ꝑ per austeritatem in foueam per vicionis ꝓpellere vi. xlv. recedite.

¶ qui vult sibi ab alijs humiliter obediri. et ipse suis superioribus obediat hj. q. vi. q̄ sic

¶ cum culpa non exigit ōnes secundum racionem humilitatis equales sumus vi. xxij. de constantinopoli.

¶ hūmilitas non est vbi ē falsitas xxij. q. eum et c. iij. cau

¶ causa humilitatis non ē in confessione menciendum xxij. q ij. humilitatis

¶ ficta humilitas est cum sūpbia mixta viij. q. i. in scripturis

¶ neō prelatis suis humilitate debz subici vt cogatur vicia ipsorum venerari. ij. q. vij. admonendi

Jacob

¶ iacob se dicēdo priogenitū non est mentitus quia non ad natiuitatem sed ad ius primogenite habuit respectuz xxij. q. ij. queritur. ℣. proximo.

¶ non precedēs sed subsequēs consensus iacob in lyam fecit eos cōiuges. xxix. q. i. ℣. sz obicit Item in hoc q vidit angelos ascendentes z descendentes vitam prelatorum actiuam et cōtemplatiuā designat vi. lxxxviij decreuit.

Jactare

¶ iactare debet se nemo de statu perfectionis sue et petrus p̄ iactanciā cecidit vi. q. i. mutare

¶ omni ornatu qui posset iactanciā inferre debent carere clerici xxi. q. iiij. c. i. xxxiij. hijs legitur.

Idolatria

¶ ydolatria quam secuntur i fideles et quilibet nota superstitio est fornicacio spiritualis. xxviij. q. i. ydolatria

¶ ydolorum altaria subtilitas demonum adiuenit xxvi. q. iij. sciendum per totum

¶ ille particeps est ydolatrie q̄ res suas quas prohibere pōt ꝓmittit ydolis ymmolari xxvi. q. viij. si dearea

¶ eligendum est fame pocius mori ꝑ ob reuerentiam ydoloruz ydolaticis vesci xxxij. q. iij sicut sa.

¶ salomon qui deo templum extruxerat excecatus luxuria templum ydolis fabricauit. xxxij. q. iij. salomon

¶ ydolatria fit interpretatiue multipliciter videlicz per eucharistie percepcionem indignam. vi. xxxij. ℣. porro. vi. lxxxi. si qui. Item per rebellem inobedienciam viij. q. i. sciendum in fi. Item per estuantem auariciaz vi. q. i. quero

Item per sortilegiorum et diui nacionum obseruantiam xxxvi q·i·sors ℌ·se·et c·se·q·v·ℌ·i·

Ieiunium

Q ieiunium est duplex spiritua le et corporale ·de con·di·v· ie iunium

Q magnum et precipuum ē ie iuniuz spirituale·videlicz a pec catis abstinere de con·di·v ie / iunium et c· nichil

Q ieiunium corporale ꝑ est ci bis abstinere ē autorizabile qz primo a deo in paradiso est pre ceptum di·xxxv·sexto

Q a sanctis patribus et ab ec clesia institutum de con di·v· i ecclesia et iiij·c·se·

Q ieiunium de quo non est preceptum vbi scandalum vite tur secundum morem patrie est seruandum di·xij·illa·di·lxxxvi vnum·

Q ieiunium ab ecclesia institu tum sine causa non est violādū de con·di·v·ecclesia et c·pre·

Q ieiuniuz quadragesime ꝑ ē pro decima temporis anni est diligenter obseruandum di·iiij· statuimus et ij c· se· de con·di· v·solent di·v·quadragesima et c· ieiunium

Item ieiuniuz quatuor tempo rum est omnino ab omnibus ꝑ uandum di lxxvi·ieiunium · et vi·c·se·

Item q̄b⁹ mensibus et quibus de causis seruanda sunt et in veteri lege seruata sunt ieiunia quatuor temporum habes di· lxxvi·statuimus et c·se·

Q antiquitus primus mensis anni marcius computabatur ꝛ ideo alio tempore quam modo quatuor tempora ieiunabātur di·lxxv· constituimus c·se·

Q a modernis hoc ieiuniū fit proxima feria quarta post diez cinerum·secundum in ebdoma da pentecostes· tercium in sep tembre post exaltacionem sanc te crucis · quartum in decēbr post festum lucie di·lxxvistatui mus vnde ver·Dat crux lucia cineres carismata dya·Ut sit ī angaria quarta sequēs feria ·

Item tres dies rogacionum a te ascensionem dñi domini sunt ie iunandi de con·di·iij· rogantes

Q legitima ieiunia dicuntur quarta et sexta feria de cō·di · iij·ieiunia·

Q sicut in memoriam passioīs sexta feria ieiunatur sic et sab batum in memoriam sepulture est ieiunandum ·de con· di· iij· sabbato

Q de ieiunio sabbati videtur mos patrie obseruand⁹ d·xij·illa

Q die sabbati est a carnib⁹ ab stinendum de con·di·v·quia

Q in cena domini non est sol uendum ieiunium de con·di·iij non liceat

Q die dominica nē sequamur

errores gentilium nō est ieiunā
dum de ꝯ.di.iij.si quis tanquā
ꝛ ca .siquis presbiter ꝛ di.lxxvi
post de ꝯ.di.iij.ieiunium

Item nec ieiunandum est tēpe
paschali vsq; ad pēthecostes d.
lxxvi.§. non autem et secundo
c.se.

Item ꝓ ieiunantes ex deuotio
ne non sunt arguendi di.lxxvi.
post.et c.vtinam

Q hora meridiana in ieiunijs
est seruāda de ꝯ.di. v.non dico
et.iij.ca.se.

Q in quadragesima soluit ieiu
nium qui anteq; vesperas dicit
vel audit cōedit de ꝯ. distincti .
prima.solēt

Q ī ieiunijs quatuor temporū
et in vigilia paschę circa vesper
tinam horam est missa celebrā
da et comedendum de ꝯ.di.i.so
lent in ieiunijs.

Q ordinans ꝛ ordinandus de
bent esse ieiuni di.lxxv.ꝓ a pa
tribus et c.se.

Q excepta causa ifirmitatis ñ
debent comunicare nisi ieiuni ò
de ꝯ.di.iij.liquido di.l. presbite
ros.xxvi.questio .vi.si quis de
corpore.

Q moderantia cibi est ieiunijs
obseruanda de ꝯ.d.v.non dico
et ca se.

Q in ieiunijs maxime quadra
gesime est a magnis piscibus et
cibis lasciuis et potibus absti
nendum di.nij.denicq; in fi.

Q plenus venter facile vespu
mat in libidinem de ieiunijs.xxij
q.ij.glorie in fi.

Q mundicia carnis seruanda
est ī ieiunijs di.xviii .habeatur
di.lxxxvi.quid prodest

Q prīo homini ifirmitatis vir
tus fuit in ieiunio cognitio ifir
mitatis in cibo distinctio.xxxv.
sexto

Q ieiunium delinquentiū vul
nera sanat ꝛ mentes sanctificat
de ꝯ.di.v.sint tibi .

Item satisfacit pro commissis et
obmissis di.lxxvi.igitur

Item viuentium ieiunia sunt ò
fundatorum auxilia.xiij.q. ij.aie

Q ieiuniuz ex causa redimitur
elēosina distinctio.lxxxij.pbiter
ante fi.

Q duorum vel plurium dierū
ieiunium absq; cibo de ꝯ. di. v.
non dico et.ij.c.sequen.

Item melius ieiunat qui sepiꝰ
parum quam qui ingurgitādo
se lasciuijs rarius cōedit di.v.
non dico et.ij.c.sequen.

De hac materia habesvbi agi
tur de abstinentia

Iezabel

Q iezabel non nullos ꝓuoca
bat stupro sui corporis ad imo
landum ꝓolis vicesima tercia
q.quarta si illic.§.ꝓ tunc.

Ignis

Item ꝓ ignis est incense deuo

ctonis qui inflammat sacrificia
deprecancium +i+q+i+cum scrip
tura+

Item est ignis vere contricōis
quo igne decoquentur et puri
ficantur penitentes+ xxvij+q+i+
impudicicias+

Item est ignis indebite vlcioīs
quo prohibiti sūt apostoli ne
exurerent samaritanos xxiij+q+
iiij+quid faciet in fi+et c+se+

Item est ignis carnalis volup
tatis in quo igne bonus cōiu
gatus positus nescit ardere+
xxiij+q+iiij+vir cū propria in fi+

Item ē ignis ambicionis et cu
piditatis qui tamquam ignis
alienus exurat et non mundat
de pe+di+iij+inter hec

Item est ignis diuine consola
cionis qui culpam exurit non
hominem et sanat pure confitē
tes de pe+ di+iij+inter hec

Item est ignis future purgacō
nis qui excedit omnem presen
tem penam xxv+di+qui in aliud
de pe+di+vij+in fi+

Q ignis purgatorius p⁹ hanc
vitam credendus sit di+xxv+ q̄t

Item est ignis eterne dampna
cionis ij+q+i+multi in fi+q+ij+ad
monere circa me+i+q+i+peruenit
de pe+di+vlti+in fi+

Ignorantia

Q ignorancia est triplex videli
cet bona+mala+et indrūs dist+
xxxviij+q̄uis et ℣+se+

Q bona est ignorancia eorum
que dant occasionem ad pecc̄a
dum que nescire melius est q̄z
scire di+xxxviij+ quamuis in fi+

Q mala est ignorantia quādo
ea que dei sunt ignorantur+qz
talis ignorās ignorabitur di+
xxxviij+qui ea+

Q indifferens ignorancia ē in
in hijs in quib⁹ nichil interest
ad regnum dei vtrum sciātur
an non xxij+q+ij+in quibus+

Item est alia ignorancia facti
alia iuris +i+q+iiij+℣+vlti+añ me
xxij+q+iiij+inuocans+

Item facti ignorancia alia sim
plex alia probabilis alia crassa
alia supina + Ignorancia
simplex est vera et non simula
ta ignorancia in qua peccanti/
bus est parcendum +xi+q+iij+ ex
cellentissim⁹ et c+se+ xxv+q+ij+c+
vlti+i+q+iiij+c+℣+ vlti+vbi agitur
de ydolaticis+

Item ignorancia probabilis ē
q̄ probari pōt et hec excusabil
est pro tanto +i+q+i+ñ qui a sy/
moniacis

Item ignorācia crassa et supia
quando factum omnibus pub
licum ignoratur que neminem
excusat sicut nec excusantur iu
dei qui cristum venisse ad huc
ignorant i+q+iij+℣+vlti+xij+q+ij+
qui diuicijs xxiij+q+i+paratus+
in me xi+q+iij+cure

Item ignorancia iuris alia est
iuris naturalis que omnibus

adultis et discernentibus ē dā
nabilis, alia est iuris ciuilis et
canonici ꝙ quibusdam permit
titur ignorare quibusdā non, i.
q. iij. ℌ. vl. in fi.

Ꝙ ignorantia iuris ciuilis vel
canonici excusat a tanto. xxxij.
q. i. siquis dixerit, xxij. que. vij.
quemadmodum.

Ꝙ filij israhel circa ꝓmissionez
gabaonitaꝝ habuerūt ignorā
tiam facti sed non iuris. xxij. q.
quarta innocens.

Item est ignorantia inuincibil
que ē ex furore vel demētia que
si est ex casu non imputatur. si
autem venit ex culpa noxia est
xv. q. i. siquis insaniens et ℌ. ꝓ
ximo et supra eodez digestis. ℌ.
vbi itaꝝ.

Item ignorantia iuris vel ci. i
lis vel canonici non excusat a
toto. i. q. iij. ℌ. vlti. ante fi. xxviij
presbiterum.

Ꝙ ignorantia iuicibilis proce
dens ex negligētia excusat a tā
to sed non a toto. xxij. q. vij. ℣
admodum.

Item est affectata ignorantia
que est quando quis non vult
itelligere vt bene agat distinc
tione tricesima septima. ℌ. vltō. et
cā. se.

Ꝙ ignorantia mala est pericu
losa quia mater est cunctorum
errorum distinctione. xxxviij. ig
norantia.

Ꝙ licet laicis sit noxia sacerdo
tibus tām qui ducatum preba
re debent aliis est periculosior
distinctione tricesima septima. ℌ.
vt itaꝝ. ꝛ distinctione tricesima
octaua ca. i.

Ꝙ ignorans non semper errat
distin. tricesima octaua ℣uis.

Ꝙ dicitur ignorare quis quā
do non cognoscit illud esse pec
catum ꝙ facit vel non tantum
quantum est talis excusatur ꝑ
tanto sed non pro toto di. viij.
consuetudo.

Item qui ignorat modum et
qualitatem facti iste tūc peccat
qñ ignorātia iuris laborat di.
viij. consuetudo exēplū ò paulo sz
tūc ñ peccat qñ fei ignorātiam
hz tricesima quarta questio. ij.
in lectum

Item qui dando operam rei li
cite ignorat quid ex facto suo
sit consecutus vt ille qui volēs
a leone patrem liberare sagittā
mittens patrez occidit non pec
cat vicesima tercia questione.
quinta de occidendis di. l. sepe.

Ꝙ licet aliquis ignoret debere
continere recipiendo ordines
tamen ex eo ꝙ recipit ordinem
tenetur continere distinctione.
xxviij. presbiterum

Ꝙ licet aliquis ignoranter re
baptisetur ad sacros tamen nō
potest promoueri de consecrati
one distinctione. iij. quibus

Item qui patre procurā
te ecclesiam simoniace licet ig-

noranter adeptus fuerit licet é mine careat fructus tam̃ pater ne emptionis reptare non pote rit,i,q,v,hos qui,

Imitacio

Q imitacio cristi nobis est ne cessaria ne ab ipsius corpore se paramur di,lvi,domin9 lxxij,p posui Item si filij dei sumus q̃ ipse fecit imitari debemus ,di, lvi,dominus

Item p̃ cristus dedit exemplū imitacionis in pacientia et huī litate di,xciij,dominus

Q superiores nostros in bono imitari parati esse debemus di xxij,de constantino,

Q prelatus debet se tocius vir tutis imitatorem ostendere,di, lxiij,valentinianus,

Imago ponitur circa finez sub littera,xxi,y

Imperator

Q imperator catholicus filius est non presul eccie di,xxvi, si i perator,

Q nichil ipatori honorificēti9 quam p̃ filius vocetur ecclesie xxiij,q,viij,conuenior ante fi,

Q imperator constantinus pa pe coronam et omnem regiam dignitatem in vrbe roma et in ytalia et in partibus orientali bus concessit di,xcvi,coronam et c, constantinus

Q nulli imperatori licet discer nere de electione summi pontifi cis n de rebus ecclesiasticis di, xcviij,§,i,

Q aduocatus et defensor debet esse imperator ecclesie xcviij, ec/ clesie mee,

Q imperator debet iurare fide litatem pape et bona ecclesie de fensare di,xliij,ter domino,

Q nec imperator nomen pape nec papa nomen imperatorum sibi debet vsurpare xcvi, cum aduentum,

Q iperator ex iudicio pape pē det non papa ex imperatoris , di,xcvi,domino,

Q imperatores debent capita pontificibus inclinare di,lxiij , valentinianus di,lxx,duo sunt

Q imperator potest interesse cō filio pontificum pro confirmaci one fidei alias non di,xcvi,nos ad fidem et c,vbi

Q non spectat ad imperatorez p̃latos ecclesie iudicare di,xcvi, imperator et supra eodem

Q imperiali iudicio nō possūt ecclesiastica iura dissolui q̃ ipe ipator subest ecclesie di,x,p to,

Q ab imperatori non potest pe ti cognicio iudiciorum clerico rum sed episcopale potest peti , xi,q,i,placuit vt q̃cūq̃ ,i,q,v , si quis,

Q papa potest imperatorez ex communicare quia Gelasi9 pa pa Anastasium imperatorem n Sixtus papa archadium impe

ratorem et beatus ambrosi⁹ licet non esset papa theodosium magnum imperatorem excōicauit.xxvi.duo sunt.

Q papa zacharias depositō rege frācoꝝ regnum dedit pippino regi patri karoli imperatoris.xv.q.vi.alius

Q ludowicus ⁊ primus henricus et primus otto renūciauerunt priuilegio super prouisione ne pape ꝙ summi pontifices cōtulerant imperatorib⁹ ꝓpter scismaticos di.xlij.per totum et p̄cipue.§.ex hijs

De hac materia habes vbi agitur de rege

Impositio

Q impositio manus qr ſi est aliud quam oratio super hoiem ſ̄peti potest.i.q.i.manus.

Q hij qui baptismuz ab hereticis receperunt non sunt rebaptisandi sed tantum per manus impositionem confirmandi .i.q.i.corpora.

Q cum episcopo in consecratione benedictio super caput infūditur omnes presentes epī ponendo manuz debent ipsius caput tangere di.xxiij.epūs

Q episcopo presbiter ordinãte et manum super caput eius ponẽte ōnes pñtes presbiteri dñt manus suas iuxta man⁹ epī tenere di.xxij.presbiter

Q diaconus et saterdos qñ ordinãtur accipiūt manus ipōm v.q.nij.quia iuxta. di.xxiij.diaconus.

Q episcopo man⁹ imponẽte super ordinandos et alio oratiōnū vicente nichil agitur di.xxiij quorundam

Q subdiaconus qui in ordinatione sua manus ipositionem ñ recipit loco eius calicem vacuū et patenam accipit distin. xxij. subdiaconus

Q absq; impositione manus episcopi etiam ſi tonsuram clericalem q̄s ab alio haberet nō licet publice in eccīa legere disti. xlix.quoniam

Q lāgo modo impositio man⁹ dicitur collacio cuiuscunq; ordinis di.lxix.quoniaz

Q abbati cui ē manus ipōsita per episcopum et est presbiter lz in ꝓprio monasterio duos mīores ordines cōferre di.lxix.q̄tū

Incantatio

Q incātatio ex magicis artib⁹ proueniens siue ex karacteribz siue exconsultationibus dēonū damnabilis est.xxvi.q.ij.illud.

Q attendere ianem signoruz i celo fallaciam in coniugijs ſociandis in domibus edificandis et in arboribus plantandis incantacio illicita est.xxvi.q. quī ea non liceat

Item ꝙ infideles reputant matres q̄ pueris suis capita dolẽ

tibus vel alia infirmitate labo rantibus preter pater noster et credo in deum querunt ligatu ras et sacrilegas et incantacio nes di.lxxxviij.q̃niã ñ añ me
Q incantaciones ī infirmitati bus hominum nichil remedij prestant xxvi.q.vlti.admoneãt
Q gemme ℓ herbe possunt por tari ab infirmis sine incantacr one xxvi.q.vlti.c.vlti.
Q incantatores ab ecclesia sũt eiciendi xxvi.q.v.non oportet. et .c.augurys.
Q incantatores sunt infames vi.q.i.infames
De hac materia habes supra. vbi agitur de diuinacione et v bi agitur de sortilegio

Incendarius

Q incendarius non solum di citur qui facit sed qui iubet et consentit xxiij.q.vlti.si q̃s mem brorum.
Q icendarij nocturni precipue reruz ecclesiasticarum sunt gra uiꝰ puniendi xij.q.ij cum deuo tissimam.
Q incendarij sunt a communi one fidelium quousque satisfe cerint separandi xxiij.q.vlti. si quis mẽbrorum.
Q incendarij ex odio vel mali cia sunt excommunicandi ꝛ ī ip sis eciam consencientes xxiij.q vlti.pessimam.
Q quia forma absolucionis in cendariorum concors est cum forma absolucionis excommuī catorum videtur ꝙ a canoẽ sũt ipso facto excommunicati xxiij. q.vlti.pessimam
Q episcopus qui penitentiam incendariorum que est per ānũ esse vltra mare relaxauerit ab officio episcopali per annũ ab stinebit xxiij.q.vlti.pessimam
Q incendarius si sine penitentia et satisfactioẽ mortuꝰ fuerit carebit ecclesiastica sepultura xxiij.q.vlti.pessimam

Inceptio

Q inceptio siue inchoacio boẽ vite non potest fieri nisi cum ca ritate de pe.di.ij.H.non autem.
Q multi bene incipiunt qui in malo vitam finiunt de pe.di.ij. H.euidenter.

Incestus

Q incestus est consanguineoꝝ vel affinium abusus xxxvi.q.i H.cum ergo
Item virgines que post conse cracionem nupserint non tam adultere quam inceste sunt di. xxxvij.virgines
Item incestum committit qui sponsam fratris licet ab eo in cognitam duxit in vxoꝛẽ xxvij. q.ij.si quis vxorem et c.se.et.c. prece.siquidem despon.
Item sunt persone consangui nee siue affines cum quibus ī

cestus cõmittitur habes .xxxv q.iij.de incestis et c.nec eã.

Q incestus quantuz ad peccatuz grauior est adulterio.xxxij q.vij adulteri.

Q icestuosus nec accusare nec testificari potest quia infamis ẽ iij.q.nj. consanguineorum.vi. q.i.infames.

Q incestuosi a cõmunione fidelium sunt separandi.xxxv. q.iij de hijs q.viij.c.vl.

Q incestuosi non debent mriõnia contrahere.xxxij.q .vl.quedam et.v.c.se.xlnij.q. vltimo i lectum.

Q incestum committens post mortem viri ex sua culpa non debet contrahere.xxxnij.q.vlti. in lectum et c.se.

Q possunt contrahere mriom quoꝝ incestum excusat ignorantia.xxxnij.q vl.in lectum et ca.sequenti.

Q filij de incestu procreati nõ reputantur filij quãtum ad paternã successionẽ.xxxv.q.vij.c.i

Inconstantia

Q inconstantia animi ppendi. tur qñ episcopus vel presbiter propria temeritate alibi vagat vij.q.i.non oportet vsq ad .§. q vero

Item inconstans prelatus iudicatur ꝛ ppter tribulationem a grege sibi commisso elõgatur vij.q.i.suggestum et.ij.ca.se.

Item in constantia in vouentibus castitatem et non seruantibus reprobatur.xvij.q. i.vouẽtibus.

Item a monachis a professiõe sui nominis et religiois recedẽtibus.xvi.q.i.ꝑ cupis et c.placuit et c.iurta.

Item inconstantes sunt qui bona facere deliberant et effectuz non mancipant .xvij.que.i.qui bona.

Incorrigibilitas

Q incorrigibilitas in episcopo est detestabilis di.xxxnij.ꝗrũdã

Item qui sacerdotali ammoni/ tione non de malis corrigũtur ab ecclesia sunt separandi .xvi. q.i.in canonibus

De hac materia habesvbi agitur de correctioue.

Indulgentia

Q indulgentia fit peccatorum per penitentiam.i.q.vij. ſiquis omne est

Q bonus est dominus in omnibus et aperta viscera eius omni homini petenti.i.q .vij.ſi quis omnem.

Q deus peccatori penitenti se prestat indulgentiam de pe.di. i.porro.

Inducie

Q̃ inducie tam actori quã reo dãde sunt a iudice ne a quacũ q̃ parte perpere agatur vel per subreptionem.iij. questione .iij. inducie

Q̃ induciarum tẽpus q̃tuz ad testium vel instrumentoz p̃duc̃tionem si in eadem prouicia lis agitur tres menses si vero ex alio vicina tantum sex.si vero trans maria nouem menses indulgẽtur.iij.q.j. inducie .H. proximo

Q̃ post libelli oblationẽ dande sunt nouẽ diez inducie .iij.q.iij .H.inducie .de aliaz rerum pẽs in eodem c.

De hac materia habesvbi agitur de deliberatione et vbi agitur de acceleratione

Infamia

Q̃ infamia de facili non debet credi sed probata citius vlcisci xi.q.iij in cunctis

Q̃ duplex ẽ infamia viz iuris canonici que ẽ crimẽ mortalis peccati vel excoicatiois hec tollitur quantũ ad culpã et pñaz et absolutiõem vi.q.i.illi qui.sz quantum ad infamie notam si sunt clerici non tollitur niſi pe: papã.ij.q.iij.enthemiũ.H.prio

Itez alia est infamia iuris ciuilis que multipliciter irrogatur aliquãdo eĩ contrahitur gñe ꝺ lecti aliqñ eĩ gñe pene aliqñ genere vtriusq̃ aliquãdo gñe fcĩ iij.q.vij infamis.H.porro cuius infamie notam non potest delere niſi ciuilis iudex cuiꝰ interest legem cõdere.ij.q.iij.entheũum.H.proximo

Q̃ infamiam incurrũt qñq̃ boni ex diuina dispensatiõevt purgentur l̃ p̃bentur.vi.q.i.sũc plĩ

Q̃ in infaia ad coulcĩam recurrendum est et si non inuenitur malum q̃ dicitur in leticiam de bemꝰ prosilire.xi.q.iij. iter ẽba

Item vbi est conscientia recta ĩ famia vilipendenda est.xi.q.iij. sentis et ca.inter verba

Item ininfamia si nobis testis est in celo et testis ĩ corde dimittendi sunt stulti loqui q̃ volũt xi.q.iij.inter verba et ca.se.

Q̃ non omnes lege canonuz fiunt ĩfames quos leges seculi ĩfames pronunciant .ij.q.iij. enthemium.H.proximo

Q̃ licet illa que infra tẽpus luctus nubit ſm leges seculi sit infamis ſm canones non est infamis.ij.questione tercia eucheũm.H.se.

Q̃ multa et varia sũt crimina que redount homines ĩfames que ponuntur.iij.q.v.constituimus et sexta questione prima ĩfames .

Q̃ fidei cristiane q̃ auctoritatis apostolice status preuaricatores sunt infames.ij. q.vij. aliẽi

Item q̃ omnis hereticus et infidelis sunt infames secunda .

q.vij. alieni .vi.q.i.infames
Jtē symoniacus.xv.q.iij.sane
Jtez omnis apostata qui a tra
mite propositi recessit.i.q.vn.a
lieni.iiij.q.iij.si quis vero
Jtem ōnis incesti macula pol
lutus.iij.q.iiij.consanguineoz
Jtem infamis est clericus ex cul
pa sua irregularis effectus vi.
q.i.omnes si vero.
Jtem infames sunt omnes q̄
superiores calūpniose impetūt
iij.q.iiij.consanguineorum
Jtem omnes episcoporum vel
abbatum calumpniosi accusa
tores.iij.q.iij.clerici et c.se. xi.
q.i.conspiracionum et .c.se.sta
tuimus.
Jtem omnes patrum inuasores
iij.q.v.omnes qui
Jcez omnes q̄ maliciose aduer
sus sacerdotes armantur.iij.q
i.sacerdotes
Jtem hystriones et oēs turpi
tudinibus deseruientes iiij.q.i
diffinimus
Jtem sepulchrorum violatores
vi.q.i.infames
Jtem ecclesiarum predioruz di
reptores xvij.q.iiij.attēdendum
Q non est communicandum
malis ne infamiam male agen
tium in nos transferamus xiiij
q.vlti.hij.qui
Q infamis nec aduocatus nec
procurator esse debet iij.q. vij.
infamis
Jtē nec accusator nec testis eē
pt iij.q.iiij.nisi q.v.oēs iiij.q.i
diffinimus vi.q.i.beatus .
Q infamia maxime clericoruz
propter scandalum aliorum in
ducit purgacionem hj.q.v. pres
biter vel quilibet et omnia se.
c.vsque ad fi.q.
Q accusans de crimine nō va
lens probare infamis efficitur
hj.q.iij.c.i.v.q.vlti.omnes qui
Q infamatores hominum pe
iorez sunt raptoribus rerum .
vi.q.i.ex merito et c.deteriorez
Jtem q̄ infamatores sunt eciā
corporaliter affligendi v.q.i.c
i.q.vi.dilatori et c.si quis
Jtez sunt infamatores excom
municandi .v.q.i.quidam.
Jtem q̄ infamis dicitur locus
vbi crimen committitur xxxij.
q.v.tollerabilius
Jtez lupanaria non infamant
castitatem sed castitas eciā loci
abolet infamiam ibidem.

Infidelitas

Jtem q̄ infidelitas est credere
se cū multitudine mulierū per
multa terrarum spacia noctis
tempore superquasdam bestias
equitare cum huiusmodi fātas
mata a malignis spiritib9 men
tibus et non corporibus irro
gentur xxvi.q.iij.episcopi.
Jtez q̄ sacerdotes populū ab
hac infidelitate remouere dēt
quia talia non patitur corpus
sed infidelis animus.xxvi.q.v

episcopi per totum
De infidelitate habes vbi agi
tur de fide et fidelitate

Infirmitas

Q infirmitas est duplex videli
cet corporis et mentis.xv. q.i.
.H.ij.et .H. vt itaq; dicti.xlix .hic
etenim.

Q mētis siue anime īfirmitas
duplicatur vna est que vicium
appellatur qua infirmitate ani
ma a deo separatur vt est ira o
dium et huiōi.aliena autem in
firmitas anime non est peccatū
sed pena peccati vt ē obliuio et
ignorantia .xv.questi.prima.H.
vt itaq;

Itez īfirmitas corpis duplicat
est enī vna lāguor nature q̄car
nis ocupia siue fomes ōr alia
ē que ꝓprie corporis īfirmitas
appellatur quā elementorū seu
humorum concordia turbatur
caro ipsa afficitur et tandez dis
soluitur decimaquinta que.i.H.
vt itaq;

Q infirmitas sine causa a deo
non immittitur licz ab homine
causa ignoretur septima que.i.
cum percussio

Q infirmitas corporalis con
fert ad anime salutez.xxiij.que.
iij.siquis.

Q infirmitas corporalis excu
sat a pena iudicis distinctione.
xviij.placuit

Q non posse apparere reputat
qui infirmitate detinetur .v.q.
iij si egrotans distinctione.xviij
si episcopi.

Item infirmitas mentis que ē
dementia excusat a culpa in ip
sa perpetrata et a pena .xv.q.i.
.H.vt itaq;

Q episcopus propter infirmita
tem corporalem non priuatur
episcopatu sed datur ei coadiu
tor septima questione prima p
totum.

Q propter infirmitatez mentis
scilicet dementiam potest alter
ei substitui septima questione p
ma q̄uis

Q episcopus vel presbiter labo
rans morbo caduco suspēditur
amisse sacrificio vij.questione ij
in litteris

Q cessante infirmitate debet re
stitui qui propter infirmitatem
est destitutus vel suspensus.vij
q.ij.in litteris

Q vrgente necessitate resignās
beneficium et vouens intrare
monasterium et vltra non pro
cessit si non itrat restituitur ad
beneficium .xvij.q.ij.c.i.

Q proprium debet esse prelato
ruz compati īfirmitatibus sub
ditorum.xxxij.q.i.que dignior
in fine.

Q infirmis non est penitentia
imponenda sed innotescenda et
amicorum orationibus et ele
mosinis subleuanda vicesima
sexta que. septima ab infirmis

Ingratitudo

Q ingratitudo est reddere mala pro bonis xxiij.q.iij.sex

Q vicium ingratitudinis incurrit qui plenus virtutibus i peccatum cadens a deo recedit de pe.di.v.§.ij.dolendum

Q Ingratitudo auctoritate canonum et legum culpatur .xij. q.ij.octaua.

Q ingratitudo retrudit manu missum in seruitutem xij.q.ij. e piscopus qui manumissum.

Item pro ingratitudine potest quis a domino suo priuari bñficio xxij.q.v.ō forma circa fi.

Iniuria

Q iniuria pensanda est non ex opere sed voluntate .xv.q.i. ñ quis non.

Q bonis dispensacione diuina infertur iniuria vt purgentur vi.q.i.sunt.

Q iniuria propria pacienter ē sustinenda sed dei vlciscenda . xiij.q.iiij.it q̄relas .§.se.et c.se.

Q tempore helye vindicta ignis non fuit in iniuriam pphete sed deo cuius cultus sperne batur xxiij.q.iiij.ñ illic.§.sed ob icitur et c.se.

Q nostras et nostrorum pacienter exemplo sanctorum debem? tollerare iurias xxiij.q.i.§.i.p totum et .q.iiij. q̄ scdm et .q.v. non est nostrum

Q iustus pacienter tollerans iniuriam celestez meretur coronā xi.q.iij .et ñ.et c.qui iustus.

Q a perfectis licite non verberibus sed verbis moderatis iniuria ppulsatur xxiij.q.i.pat? .

Q prelatorum iniurie puniuntur degradacione xi.q.i.ñ q̄s .

Q iniuria episcoporum est iniuria cristi cuius legacione fūgūtur ij.q.vij.accusacō quoq; i fi.

Q dominum crucifigunt q̄ suis sacerdotibus iniuriantur . iij.q.ij.nulli.in fi.

Q spēs elemosine ē iniuriaz dimittere di.xlv.et qui et c.ij.se.

Q iniuria semel dimissa nō dēt amplius ad animum reuocari. xxiij.q.iiij.ñ illic.

Q iniurians tenetur satisfacere leso nec cogitur quis superbo indulgere priusquam humiletur xxiij.q.iiij ñ illic.

Q nolens pro iniuria satisfactionem recipere peccat et punit di.ix.ñ quis contristatus

Q secundum varietatem iniuriarum debet esse respectus peñruz de pe.di.i.vulgaris.§.pene

Item q̄ qui aufert sua ab inimico non infert iniuriam xxiij. q.v.non sane .

Item q̄ cū alterius iniuria nl li est subueniendum xxiiij.q.v. forte et c.deniq;

Item nec deo gratum est obsequium cum iniuria aliorum . xxiiij.q.v.c.i.et ij.

Iniusticia

Q iniusticia vel iniquitas cul patur commissa in rebus proxi morum.xxxiij.q.v.immolans 7 viij.ca.se.

Q culpatur iiusticia prelatorū commissa in conspectu subdito rum distinctione.xxiij. diaconi sunt

Item culpatur iniusticia diuitū commissa respectu pauperu3 di stinctione.xlviij.sicut

De iniusticia habesvbi agitur de iusticia

Innocentia

Q quez innocentia adiuuat di gnum estvt alia castigatio non affligat.iij.q.ix.dignum

Q innocens de omnibus bene iudicat quia fidez in omnibus arbitratur.xxij.questio.nij.inno cens.

Q ad officium innocentis per tinet non solum mala non ifer re sed etiam mala cohibere.xxiij questione quinta non est inno centie.

Item qui non ex odio sed amo re corripit delinquentes non so lum castissime innocentissime 3 diligentissime seueritatis imple uit officium vicesima tercia q. nij.ita plane.

Q innocentes debent preferri in prelaturis lapsis penite:tibz di.xij.nos consuetud.xxi.q.i.le gi circa prin.

Item videtur p exemplo petri lapsus innocenti penitens in p laturis debet preferri quia ea' subditus nouit compati distin ctione quinquagesima consider rans et ca.fidelior.

Inobedientia

Q inobedientia est peccatum ariolandi 7 zelus ydolatrie nol le acquiescere distinctione octua gesima prima si qui sunt distin ctione tricesima secunda .H. por ro.

Q qui precepto pape non obe dit peccatu3 ydolatrie incurrit distinctione octuagesima prima siqui sunt

Item omnes clerici qui non sūt sub obediētia episcopi sunt ace phali distinctione nonagesima secunda nulla et c.se.

Q vbi duo superiores mandāt opposita inferiori non est obedi endum vndecima questione .iij qui resistit et c.se.

Q inobedientes paternis iussi onibus seuis debent cerrigivī dictis.xxiij. questione tercia in stum est .

Q inobedientia puītur per ex comunicationez distinctione de cima octaua decreuimus distin ctione tricesima quarta quorū dam in fi.

Item punicur per depositionez

vel degradacionem xi.q.i.si ds sacerdotuz.q.iij.abst.di.xxxiij quozundam
Item punitur per corporalem afflictionem xi.q.i.si quis sacerdotum.vij.q.i.veniꝫ.

Inpotencia

Q Inpotencia coeundi si post carnalem copulaz superuenerit non soluit matrimonium. si ãt ante venerit liberum facit alterum matrimonio alijs copulari xxvij.q.ij.ꝙ autem.S.ecce
Q propter inpotenciaz a copula coniugali separatus libere potest ad ordines promoueri . xxvij.q.ij.S.proximo.
Q naturalis siue perpetua inpotencia soluit matrimonium accidentalis vero que fit p maleficium si cessauerit solutum restituit xxx.q.i.ꝙ aũt ī fi.ꝛ c.se.
Q inpotens coram iudice apparere iudicatur qui infirmitate detinetur v.q.iij.si egrotus

Inpunitas

Q inpunitas culpe viam facit alijs delinquendi xxxv.q.ix.loci ij.q.vij.qua propter di.xciij. peruenit.
De hac materia habes vbi agitur de correctione ꝛ de pena

Inquisitio

Q inquisicio est facienda de infamijs subditorum antequã creatur ij.q.i.omnipotens xxx.q vlti.nullum
Item facienda est de culpa prelatorum prius ꝙ ꝑlati bis in anno consilium celebrando di. xviij.quoniam.
Item episcopus in synodis sub iuramento debet inquirere peccula animarum et inquirenda cõmittere xxxv.q.vi.epũs
Item episcopus visitando parochias plus debet inquirere de lucro animarum ꝙ de lucro temporalium rerum x.q.iij.caueãt
Q inquisitor facti ad veritatẽ non potest peruenire nisi diligẽter circumstantie inquirantur. xxiij.q.viij.occidit.
Q iudicantem oportet cuncta rimari et ordinem rerum plena inquisicione discutere xxx.q.vlti.c.vlti.
Q confessor debet esse sapiens et diligens inquisitor de loco ꝛ tempore et de alijs circumstancijs peccatorum de pe.di.vi.S. i.post me.
Q veritas inquisita diligentiꝰ magis splendescit in lucẽ xxxv. q.xix.c.vlti.
Q iudici magis necessaria est leuis inquisicio ꝙ atrox punicio xxiij.q.v.c.i.in fi.

Insania

Q insania continue laborans si quid commiserit non imputat xv.q.i.si quis insaniens ꝛ sup

Ⓗ. vt ita ꝙin fi.

Ⓠ ficut in ſai mente non res ſꝫ fantaſias rer vident ſic mens auari ſẽper aurum et ſimilia vi det di.xlvij.ficut

Ⓠ ĩ ifirmitate feruore paſſioĩs preſſus ſi quid vouerit vel pro miſerit niſi ratum poſt habeat non te.ebit.xvij.queſtio.ſj .con ſalous.

Ⓠ ſacerdos tpe iſanie occidẽs hominem licet quantum ad cul pam innocens ſit ab executiõe tamen officij abſtinebit.xv.q.i. ſi quis non iratus

Ⓠ ad ſacros ordies qui aliqñ ĩaniuit ſi promotus poſt inſai, am ſanatus celebrabit.xv.q.i. ſi quis non in ſi.ꝛ di.xxxiij.ma ritum.

Ⓠ epiſcopus inſaniens ñnũcia re nõ poteſt niſi habeat lucida interualla.vn q.i.ꝙuis

Ⓓe hac materia habesvbi agi tur de demencia.

Inſpiratio

Ⓠ inſpiratio ſpiritus ſancti ſol, uit a lege ſtatuti.xix. queſtione ij.due.

Ⓠ vbi ſpiritus ſpirat etiam p lato ſuo contradicẽte ad melio rem vitam pt quis tranſire.xix q.ij.due

Ⓠ ſancti patres ea q̃ vident re prehenſibilia inſpiratione diuĩa fecerunt.xxiij.q.v.ſi non licet p totum ca.

Ⓠ dominus per occultam inſpi rationem reuocat a malo xxiij. q.vi.ꝙ errauerat

Ⓠ inſpiratione diuina caſtitas habetur di.xxxviij.de hijs

Ⓠ preſens eccleſia inſpiratione diuina inſtituit diſtinctiõe.viij. quicumꝙ

Ⓠ qui poſt inſpirationem diui nam et reuelationem in quo er rauerat pſeuerat obſtinatus ẽ di.viij.conſuetudo diſtincti.xxi . nunc

Inſtrumenta

Ⓠ inſtrumenta cartaꝝ debent ſacerdotes confitere de rebꝰ ꝓ priis et eccleſiaruꝫ quas de no no intrant.xij.q.nij.c.i.

Item quia ſepe originis ꝓprie tati obſiſtit longinquitas tem, poris ſtipendia de rebus eccleſi arum que recipiuntur ab epis debent redigi inſtrumentis .xij que.ij.ſepe et ſupra eccleſie lon, gitate.

Ⓠ defuncto epiſcopo ones res ipſius ne ab eccleſia alienentur a canonicis debent conſcribi . duodecima queſtione quinta ſi cut ibi.

Ⓠ inſtrumẽta vi extorta maxi me a clericis nullius ſunt vigo ris decimaquĩta que .vi.c. i.et ca.auctoritatem

Ⓠ ſeruus non poteſt inſtrumẽ tum condere teſtamenti .xiij.q. ſecunda illud.

Q vbi tabl'lio sive man? publi
lica de instrumenti subscriptioē
non habetur sufficit trium testi
um subscriptio xvi.q.iij. placu
it et.H.hijs autē

Q sacerdotes pro negocijs se/
cularibus non debent poni in
instrumentis pro testibus xiiij.
q.ij.quamquam

Intencio

Q intencio operi inhesiti finez
ponit di.xli.quisquis delicie
q dicit.

Q bona intencio non excusat
malum opus i.q.i.non ē p to.

Item mala intencio facit opui
bonum non valere xxiij.q.v.cū
iniustum

Q deus plus respicit intencio
nem et voluntatem quam act?
xv.q.vi.si sacerdotib?.H.se.infi.
xxij.q.v.qui periurare.

Item iuramentum secundum i
tencionem prestantis non reci
pientis a deo iudicatur xxij.q.
v. humane.H.proximo.

Q nemo debet considerare ver
ba sed intencionem quia nō i
tencio verbis sed verba inten
cioni debent deseruire xxij.q.v.
humane

Q ream linguam non facit ni
si rea intencio xxij.q.ij.homiēs
et. ij.c.se

Q ea que preter intencionez o
tingunt non inputantur xxiij.
q.v.de occidendis et c.cū hō.

Item q officia vindicte possūt
adimpleri bona intencioē xxiij.
q.v.officia.

Item q qui hac intencione ma
le accipit vt bene dispenset gra
uatur pocius quam iuuatur.i
q.i.non est et .xiiij.q.v.forte.
xxxiij.q.iiij.sic non.

Intercessio

Q intercessio bonorum que est
pro salute proximorum est supe
rioz porrigēda xxiij.q.v.poest

Item q cum is qui displicz ad
intercedendum mittitur irati a
nimus ad deteriora prouocat
iij.q.vij.in grauibus di.xli.H.i.

Item q sacerdotes in preiudi
cium aliorum non debent inter
cedere quia qui vincitur inter
cessoris beneficio se victum ar
bitratur xiiij.q.v.deniq

Item q clericis pium est p er
cedentibus intercedere quia ij
non est malos defendere ij hu
manā seuiciam reprimere.xiiij.
q.v.si res.xvij.q.iiij rerum.

Interpretacio

Item q interpretacio canonuz
spectat ad illum qui ius in cō
ne habet eos condendi.xi.q.i.
sicut.H.proximo.

Item q romana eccia sic cano
nes cōdidit q ipsorum interpre
tacionem sibi relinquit xxv.q.
i.ideo.H.hijs.

Item q si in canonicis libris

aliqꝺ veritati ↄtrariū iuenim⁹ vel mendoſuꝫ codicem debem⁹ credere vel nos interpretatiue non intelligere di.ix.ego.

Q ecclesiastica interpretacio si habet eloquencie venustatem est dissimulanda et fugienda. di.xxxviij.ecclesiastica

Q omnis lingua habet quedā propria locucionum genera q̄ cum in alia trasferuntur viden ur absurda di.xxxviij. locucio

Q qui scripturam sacram aliē interpretatur q̄ spūs sanctus flagitat hereticus est .xxiij.q iij hereſis

Intrusus

Q intrusus episcopus non est habendus pro episcopo nec ha bet execucionem di.lxij.c.i.

Q intrusi prelati temporaliter velut scismatici ⁊ eternaliter pu niuntur a domino vij.q.i.deni q̄ per totum c.

Q intrusus priuatur dignita te di.lxiij.omnis.

De hac materia habes i sequē ti de inuasore.

Inuasor

Q iuasor sedis apostolice ana thematizatur di.lxix.si quis ab episcopis et c.si quis pecuniaꝫ

Q inuasor alterius ecclesie scie ter a ministerio ecclesiastico est repellendus et incarcerandus. ij.q.i.in primis circa prin.

Q prelati suis ecclesijs postpo sitis et alias inuadentes sunt adulteri et infames iij.q.ij.au diuimus.

Q inuasor alterius ecclesie ad monitus dimittere contempse rit seculari brachio est excludē dus.xi.q.i.petimus

De hac materia habes vbi a gitur de ecclesia materiali i fi. et supra c.intruso.

Inuentarium

Q inuentarium dicitur scriptu ra vbi omnia que inuenta fue rint diligenter conscribuntur. xij.q.ij.caritatem

Q decedente episcopo omnes ꝓconomi et canonici ecclesie illi us in mutua presencia de oīi bus reb⁹ debent inuentarium facere xij.q.ij.caritatem et.q.v sicubi.

Inuidia

Q inuidia est mortale siue ca pitale peccatum di.xxv.c.vnuꝫ .H.in alias.

Q inuidia perseuerans habet radicem in interioribus medul lis reconditam de pe.di.ij.c.i.

Q propter prelacionis inuidi ā cayn fratrem occidit di.xxxv c.sexto.

Q peius malum non est quaꝫ cristianos suis sacerdotibus in uidere vi.q.i. sunt.H.veruꝫ hac

Q qui bonos leui suspicioē ac

cusat hunc non caritas sed iui die stimulus exagitat. vi. que. i. si omnia

Q clericis precipue conuenit i uidiam nō habere di. xxiij. hijs ig tur.

Item qui pocius consuetudiez quam virtutem fratribus reu: latam sequi presumit inuidus est di. viij. qui contempnat

Q inuidia curatur per suuz cō trariū viz per humilitatis ex ercitium humilioribus se seruiē do de pe di. ij. c. i.

Inuitis

Q inuitis multa bona prestan tur quando eorum consulitur vtilitati di. xlv. ꝛ qui xxiij. q. nij nimium per totū c. ꝛ c. displicet

Q interdum quisvel metu fla gillorum vel inductu disputati onum de nolentate sic volens xxiij. q. vi. vides.

Q iudeus non est cogēdus fi dem recipere inuitus di. xlv. de iudeis.

Q a fide rcedens cogitur inui tus redire ad fidem. xxiij. q. nij. displicet per totum et q. vi. p to tum di. xlv. per totum.

Q qui inuitū ad bonum cogit non ipsum persequitur. xxiij. q. v. nō vos et q. nij. ipsa.

Q nemo potest esse bonus iui tus. xxiij. q. vi. vides.

Q licet episcopus multos non potest ordinare. potest tamē in: feriores ipsis ordinatos cōtēp toribus preferre. lxxxij. soluit De hac materia habes vbi agi tur dum bene fit et vbo de coa ctione.

Johannes

Q iohannes baptista herodez ab incestu prohibens ostendit coniugia fuisse inter fideles di. xxvi. H. iohannes

Item iohannes euāgelia verbo et facto scismaticos ꝛ hereticos vocuit vitare. xxiiij. q. i. ois qui

Johseph

Q ioseph quia nō cognouerat mariam conceptum sentiens in ea ex benignitate voluit occul: te dimittere eam. ij. q. i. pcā

Q inter ioseph et mariā quan: do commendata fuit iohānī nō dicitur fuisse diuorcium qz io: seph non cognouerat eā. xxvij. q. ij. p ante. H. se. post me

An inter ioseph et mariam fue rit coniugium cum ipsa in car: nalem copulam non consen'it. xxij. q. ij. H. i. et c. institutuz. H. pro ximo et supra c. p autem

Q ioseph a fratribus venditꝰ ī egipto ab eunucho compara: tus fuit significat p q̄ g-āz spi: ritus scī viuum semen nō hz ge nitalibus. i. q. i. sicut eunuchus

Q ioseph non tam p creaturaz sed p creatorem creaturaz ia uerit. xxij. q. i. mouet. H. ic etiā

De ypocrisi requirè i vicesima secunda littera circa fi.

Ira

Q ira dei est tranquilla iusti supplicij constitucio de pe.di.iij §.i in me

Item demones appellantur ira et furor dei.xxiij.q.v.ñ solū.

Q propter maliciam hominuz ex ira dei mundus fame et penuria quandoque opprimitur xvi.q.i.reuertimini post me.

Q vno peccante super multos veit ira dei di.xlv.si illud xviij q.v.si audieris

Q ab ira propter quam naturaliter fuimus filij ire non liberatur quis nisi per fidem cristi de con.di.iiij.firmissime.

Q ira hominis est concitati animi perturbacio de pe.di.iij.§.i.post me.

Q ira hominis si longo tèpore teneatur est mortale peccatum di.xxv.§.alias.

Q apostolus prohibuit vindictam persone proprie dicens nō nos defendentes sed date locū ire xxiij.q.i.§.i.

Q ira facit talia committere ꝺ quibus solet homo multuz dolere.xi.q.iij.cum apud

Q quicquit caloze iracūdie fit vel dicitur non est inputanduz nisi fiat iteracio vel perseverancia ij.q.iij.si quis iratus de pe.di.i.vulgaris.§.cogitacio

Q presidens iudicio ab ira debet cauere quia ira iusticiā nō operatur xi.q.iij.episcopꝰ in fi

Q ira commocionis tempoze iustum putat esse ꝙ facit.xi.q.iij.illa

Q in prepositis laudabile ē ꝙ nil agant prius quam mensa citata per iram ad tranquillitatem reueat xi.q.iij.illa et .v.q.ij.relatum

Item rectoꝛes aliozum non debent ex lenitate vel furoze precipitare sentenciam xi.q.iij.sūmo et.v.q.ij.relatum

Q ira scpe innocentes deducit ad peccatum duz in alijs leuia volunt cohercere propter iram grauioza cōmittunt xi.q.iij.ira

Irregularitas

Q irregularitas nomē accepit a regula quam statuit apostolus seruandam circa ordinandos et ordinatos et contrariū eius dicitur irregulare.i.cōtra regulam agere di.xlviij.quoniam di.xxv.§.nuncautem

Q irregularitas multipliciter contrahitur di.xxxij.maritum. et di.xxxiiij.precipimus et.c.se. di.lxi.qui.

Q irregularitas incurritur cō trahendo cuz corrupta di.xxxij seriatim

Item seipsum abscidens vel ꝗt libet membroꝛum vel aliquando ex indignacione truncās ir

regularis est di.xxxiij maritum
Item qui naturalium membrorꝝ aliquē defectuꝫ patitur di.li.q
Item qui adulteram cognouit di.xxxiij.sicut et ca.se.
Item bigamus di.xxxiij.mari.
Item simoniacus di.xxxiij.maritum in fine et di.l.a penitentib⁹
Item hereticus di.li.qui.
Item qui publicaꝫ vl solemnē pniam egit di.xxxiij.maritum.
Item rebaptisatus di.li.qui
Item filij presbiterorum vel alias illegittime nati di.lvi.presbiterorum et plura c.sequenti.
Q irregularis non debꝫ ad ordines sine dispensatiōe promoueri di.xxxiij.precipimus.
De hac materia satis habes vbi agitur de dispensatione et vbi agitur de ordine.
De hac materia habesvbi agitur de religione.

Irreuerentia

Q irreuerentia ecclesiarum ꝛ oratoriorum prohibetur di.xlij. non oꝫ et.liij.ca.se.
Item si quis ex irreuerentia ecclesias vocet contēnendas.anathēatisatur di. xxx.si quis p superbiam.
Item irreuerentia superiorū reprobatur.lj.q.vij.oues.vij.q.i. scire xxiij.q.v.si apud.
Q irreuerentia prelatorum punitur degradatione.xi.q.i.si ds

sacerdotum et c.coniuratiōm

Iteratio

Q iteratio culpe inducit aggrauationē pene.xv.q.viij.hij qui.
Q non ostenditur gestum nulla ratione cū sic inueatur iteratum de c.di.nij.si gestum et sup proxia tria capitula.
Q iterari oꝫ ꝙ malefactum ē.i q.vl.dalbertum
Q iteratur ordo dum de ordinante vtrum epūs fuerit dubitatur di.lxviij.presbiteri
Item ꝙ iteratur eccie consecratio si igne exusta aut sanguis effusione aut fornicatiōe polluta fuerit di.xlviij. ecclesias de c.di.i.ecclesias.
Q nec baptismus nec cōfirmatio debet iterari nisi de receptione vtriusꝫ dubitetur vel nō fuerit forma debita tēta di.lxviij ecclesias.
Q iterato baptisatus scienter iterato dominum crucifigit et nō potest promoueri de c.di.iij. quisbis.
Q cotidianum sacrificiū eucharistie non est iteratio passionis sed commemoratio de con.di. ij iteratur.
Q solemnis penitentia apō ecclesias quasdam non iteratur de penitentia distinctione tercia
Hex persona
Q ab hereti reuertentes pmāent in suis ordib⁹si tā ab hereticis

iterata vnctione baptismi l' ordinis non fuerint maculati .i. q.vij saluberrimum

Q ab hereticis in forma ecclie ordinati iterato non debent ordinari sed per manus impoſicionem recõciliari . xxxiij.q.i. miramur.§.hijs auctoritatibus Item videtur q ab hereticis promoti iterato debent ordinari.i.q.i.arrianus.et .c.manus inpoſitio .

Q sacramenta ab hereticis in forma ecclesie data iterari non debent i.q.vij.et ſi illa.§.ſe. in me et.i.q.i.q quidem.

Judas

Q iudas licet fur fuerit quicquid tamen inter apostolos egit ratum fuit di.xix.ſ.vij.q.i. aduersitas

Q christus iudam tollerando docuit malos copulari.xxiij.q iij.quid ergo

Q propter Jude insidiam nauis in qua ipse erat et apostoli fluctibus agitabatur xxiij q.ij non turbatur.

Q iudas in cena domini cum alijs corpus cristi sumpſit.iq.i cristus vij.q.i.aduersitas in fi

Q iudas a venia non fuiſſz exclusus ſi ipſam a christo postulasset de pe.di.i.§.hijs ita

Q nil profuit iude egisse penitenciam per quam scelus corrigere non potuit de pe.di.iij.in salitibus.

Q iudas male penituit qz laqueo se suspendit de pe.di.iij.inter hec

Q iudas fuit infelicior omni penitente quem penitencia nõ reuocauit ad dominũ sed traxit ad laqueum de pe.di.iij.in salitibus.

Q iudas magis peccauit desperando quam cristum tradendo xxiij.q.v non licet .

Q qui seipsos occidunt cuz iuda perpetue dampnacionis exiciũ incurrunt xxiij.q.v.ſi ſi licz

Q cum spiritusſanctus cõsubstancialis ſit filio ſymoniaci spiritusſancti graciam vendentes iude qui cristum vendidit comparantur.i.q.i.eos

Q clerici res sacras subtrahentes iude scharioth similes estimantur xvij.q.ij.ſi forte xxiij.q iij.quid ergo in fi .

Judei

Q iudei obedientes non sunt a laycis molestãdi xvij.q.viij. diſpar.

Q iudeis permittitur festa ipsorum colere dummodo ea nõ exerceant in contemptum ecclesie di.lxv.qui ſincera in fi.

Q sacrilegium facit qui iudeis publicum officium committũt xvij.q.iij.constituunt . di.liij. nulla.

Q fideles non debent iudeis

cohabitare nec manducare nec medicinas ab eis recipere .nec consilium inquirere infirmitate.xxviij.q.i.nullus et c.se.

Item ne religio cristiana a iudeis polluatur empti ab eis christiani a seruitute liberantur di.lnij.mancipata et ca.se.de con.di.nij.pleriq;.

Q iudei proximi non sūt ad fidem compellendi di.xlv.q sincera et c.de iudeis

Q iudei qui de facili ad voitū perfidie redeunt cum multa de liberatione et cum octo mensiū instructione sunt ad baptismuz suscipiendi de con.di.nij.iudei .xviij.q.i.sepe.

Q die dnica vel alia die solemni debent iudei batisari de c.d.nij.ne q̄ absit.

Q si iudeus vel paganus seruꝰ cristianus fieri voluerit a seruitute liberabit̄ d.lnij.fraternitatē

Q iudeorum baptisatorum pueri ne parētes inuoluātur erroribus sunt ab eis auferēdi monasterijs aut cristi fidelibus ad nutriendum tradendi.xxviij.q.i.iudeorum de c.di.nij.pliq;

Q vno parente conuerso et altero in iudaismo pmanēte pueri debent sequi illum qui factꝰ est cristianus .xxviij.q.i.iudei

Item si cristianus vel cristiana iudaice prauitati carnaliter cōiungantur a comunione ecclesie segregentur.xxviij.q.i.c.caue.t

t.si quis iudaice.

Q ex iudeis cōuersi quia ad vicia proni sunt non debent alijs cohabitare ne eorum participatione subuertantur .xxviij. q. i. sepe

Q iudei a fide apostatātes coguntur ad eam redire di.xlv. de iudeis de con.di.nij.pleriq;.

Q iudei preuaricatores fidei q̄ cum q̄ pena damnati fuerint p fidei parentum etiam quo ad res filijs nō oberit.i.q.iij.iudi

Iudex

Q iudex dictus est quia ius dicat populo siue p iure deceptet xxiij.q.ij.c.i.

Q iudex alius est ordinarius alius arbitrarius ij.q.vi.a iudicibz

Q ordinarius iudex est qui ab apostolico vel imperatore legitimam ptātem accipit.ij.q.v.a iudicibus.ij.q.i.iudices

Item arbitrarius est qui nullā potestatem habet nisi cum consensu parcium eligitur.ij.que .vij. a iudicibus

Q ad arbitrium rei iudices sūt dandi.xi.q.i.iudices.

Q quidaz sunt qui non possūt fieri iudices . etiam si petantur vizsurdus mutus perpetuo furiosus femine serui.impubes et infames.iij.q.vij.infamis.

Q ille debz esse alterius iudex qui non habz in seipso q̄ cōuēpnet.iij.q.vij.iudicet.

Q verus iudex nec precio nec stupore nec odio nec fauore iudicat.xi.questiõe.iij.episcop⁹.§. ſi ergo.

Q iudex munera non debet accipere quia munerum acceptio preuaricatio eſt veritatis.xi.q.iij.qui recte et c.non licet.xnij.q v.non ſane.

Q iudex etiam recte iudicando ſi temporale premium expectat fraudem in deo perpetrat.xi.q iij qui recte

Q laudabiles ſunt iudices in quibus nec ira nec furor ſed rõ dominatur.xi.q.iij.illa et.iij.c. ſequen.

Q papa eſt iudex omnium ſed nemo ipſius.ix.questio.iij.p3 et ca.ſequen.

Q bonus iudex nichil ex arbitrio facit ſed iuxta leges ⁊ iura pronunciat.iij.q.vij. iudicet in quo c.ponuntur plura que oz habere bonus iudex et.xxx.q. vltimo iudican.

Q non eſt iudex ī quo non eſt iuſticia.xxiij.q.ij.iuſtum

Q criminoſus iudex cum ſñiaz in alterius crimen profert ſeipz condemnat.iij.questione.vij ſal in fa.

Q iudex cuius vita cum loco iudicij non cõcordat ſepe immeritos condemnat.xi. questione. iij.plmqz.

Q iudex cupidus cito vendit iudicium.xi.q.iij.pauper.

Q naturale eſt ſuſpectorum iudicum inſidias declinare.iij.q. v.quia.

Q iudex inlaborintum impīgit qui ante iudicat quaz ītelligat di.xxix.ſciendum.

Q iudex circumſtantias facti debet rimari et ordinem rerum inquirere.xxx.questionevltimo iudicantem.

Q iudex non debet eſſe facilis ad credendum nec ad vindctam ferendam di.lxxvi. ſiquid.xi.q. iij.quamuis. xv.questione.vij. ſi quid.

Q iudex ſine occõne damnare non debet.xxiij.q.nij.ſiquis poteſtatem.

Q non debet eſſe iudex accãtor et teſtis.ij.q.i.multi.nij.q.nij. ca.primo.

Jtez iudex non debet eſſe ſuſpectus nec inimicus tercia.q.v.c. vltimo.

Q iniquum eſtvelle iudicare ⁊ non iudicari.xxxij.q.vi.iniquū

Q iudex plus legibus quam ſue voluntati obtemperare debet.iij.q.vij.iudicet.

Q iudex in loco iudicij debz o ſcientiam quaz de domo portauit deponere et ſecundum allegata procedere.iij.questiõe.vij iudicet.

Q nullus iudicum debet ſine ſcientia ſuperiorum aliquem cõdemnare.xi.questione prima nullus iudicum.

Q iudex reum puniendo reo dit bonum pro malo xxiij.q.iij ser differentie.

Q iudex secundum leges damnando iniquum non peccat qz non ipse damnat sed lex xxiij.q v.iudex et c.se.

Q humanum est illum vereri iudicem qui deprimere et erige re potest xvi.q. ij.c.i.

Q nemo debet dedignari iudi cē hrē cōtra se quē approbauit habere contra alium iij.q.viij. accusatores .

Q inferior iudex superiorem ñ potest iudicare nec debet di.xxi inferior.et.v.c.se.

Q ad seculares iudicem non li cet clerico confugere .xxi.q.v. per totum

Q iudex laycus non debet se ī tromittere ō clerico et precipue de sacerdote iudicando di.xcvi ī sēpturis et c.se.xvi.q.v.noua

Q licet iudici subditum alteri us defensare et fouere sed non iudicare vi.q.iij scriptum

Q iudex potest iudicare subdi tum racione criminis commissi ī sua potestate vi.q.in. placuit et.c.se.

Q causā suā amittit qui rē sibi eciam debitam iudicis sentenci am inuadit xvi.q.vi.c.i.

Q iudex spiritualis scilicet cō fessor debet habere munus sci entie vt sciat cognoscere quic quid debet iudicare de pe.dist. vi.H.i.post me.

Iudicium

Q iudiciuz est duplex videlicz diuinum et humanum vi.q.i. si omnia.xv.q.vi.si sacerdotib9 circa me.

Q diuinum iudicium valde ē timendum quia ipe iudex est z testis ix.q.iij.aliorum

Q diuinum iudicium vsurpat qui incerta et dubia iudicat ij.q.i.nomen presbiteri

Q secretorum cognitorum iu dex est deus di.xxxij.erubescāt

Q solius dei est iudicare de oc cultis qui sol9 nouit corda ho minum ij.q.iij.consuluit

Q homines multa de dei iudi cio ignorant quia forsitan que nos laudamus ille reprehēdit et que nos reprehendimus ille laudat xi.q.i.sacerdotibus

Q homines dei iudicio sepe p peiores flagellantur di.lvi.sig naus in fi.

Item dei iudicio quidam ħ pu niuntur vt in futuro non pu niantur .xxiij.q.v.quid ergo per totum .c.

Item dei iusto iudicio auersa bonis eueniunt vt ex hoc ma gis humiliētur et mereantur . vi.q.i.omnes.H.ipsa

Q iudicio dei agitur quando ex flagellis vnus corrigitur et alius obduratur xxiij.q.iiij.na buchodonosor.

Q nō potest humano condēm nari examine quem deus suo f seruauit iudicio .xv.q.vi.ſi ſacē dotibus .

Q facta pape a solo deo iudi cātur ix.q.iij.facta.

Q deus aliorum causas volu it per homines terminari ꝫ sū mi pontificis causam sibiipſi d terminandam et examinandaz reseruauit ix.q.iij.aliorum

Q nemo scit qualis in iudicio dei futurus sit xi.q.i.sacerdoti bus in fi .

Q qualiscunꝫ hinc quis egre ditur talis in iudicio dei repre sentabitur di.xxv.qualis

Item qnalem inuenit domin9 cum vocat talem pariter et iu dicat de pe.di.i.nunquid capn

Item in futuro iudicia dei lo / cum non haberent ſi in hoc ſe culo omnia iudicanda essent . v.q.i.ſi ōnia .xv.q.vi.ſi sacer .

Item ꝙ sacerdos iudicat deus iudicat cuius personam gerit. de pe.d.iij.§.sed quem.

Item qui semel a sacerdote pu nitur pro peccato non iterum a deo pro peccato iudicabitur. ibidem

Q deus bis non iudicat in id ipsum ꝙ iuste in presenti est pu nitum de pe.di.iij.§.auctoritas

Q humanum iudicium est du plex videlicet priuatum et pub licum siue contencioſum .iij.q. vij.postulatus .

Item ꝙ priuatum iudiciuz hō exercet quando seipsuz iudicat de pe.di.i.ī actione.

Quorum iudiciuz est iudicare primo conscientiam propriam deinde culpā alienam iij.q.vij. postulatus et c.se.

Q non est curandum iudiciuz hominum vbi est bona conscīē tia quia tale iudicium est teme rarium.xi.q.iij.temerariū et.ij. c.se.et iij.cunctis et iij.c.se.

Q temerarium iudicium est ꝙ procedit ex suspicione ij.q.i.mꝫ ti ante fi.

Q lapſi a baptismi innocencia proprio iudicio se accusātes ꝙ penitenciaz restituuntur de pe. di.i.§.multiplex

Q homo debet seipsum iudica re dum potest mores in melius commutando ne cuz posse ami serit a domino iudicetur de pe. di.i.in actione.

Q publicum iudicium siue cō tencioſum institititum est vt ī nocētia protegatur et culpa pu niatur . ij.q.i.qui lotharius .

Q hic iudicium integruz ē qñ plurium sentenciis confirmaē di lxiiij.extra

Item debet secundum auctori tatem decretorum sanctorū pa trum diffiniri di.xx.de libellis.

Itez debet esse sine tumultu o tencionum v.q.iiij.in loco.

Item ꝫ iudicium debet poni ī loco tuto et communi iij.q.ix.

hortamur .xxiij. questione prima .sane

Q in omni tali iudicio debent esse quatuor persone videlicz iudex accator testis et defensor .

niij.q.nij.c.i.

Q illi qui citatur in iudicium debet offerri conuencionalis libellus.iij.q.iij.inducie offerat .

Q spoliati non debent ad iudicium trahi nisi prius in integ restituantur.ij.q.ij.nullus episcoporum et.iij.ca.se.iij.q.ij. electis et ca.se.

Q ex suspitione vel extorta cõfessione pessimum est iudicium xv.q.vi.si sacerdotibus.

Q ordo iudiciarius in iudicio est seruãdus nisi forte culpa sit adeo notoria q se omniuz oculis ingerat secunda questione prima que locharius et .ij .ca. sequen.

An in manifestis sit ordo iudiciarius seruandus ij.questio.i. per totum.

Q absente reo in iudicio non ẽ procedendum.iij.q.ix.accusatori et omnia ca.vsq ad fi.q.

Q diuine z humane leges prohibent vt absens quis iudicet tercia que. viij.accusatores

Q contumax absẽs iudicatur tercia questione nona decreui mus.

Q iudicium refugit qui de iustitia diffidit vndecima questi. i.cristianis.

Q quatuor modis humanum peruertitur iudicium. videlicet timore cupiditate odio amore decima quarta questione quarta et .ij.c.se.

Q iudicium non debet ꝓpter lacrimas quorumcunq peruerti xxiij.questione quarta est iniustitia.

Q canentis ferri et aque iudicium a sanctis est prohibituz ij.q.iij.consuluisti.

Q in re dubia absolutum non debet esse iudiciuz di.xxxiij.habuisse.ij.q.v.consuluisti.

Q iudicium mixtum debet esse rigore et lenitate di.xlv.discipline omnes et c.sunt.

Q liberi non possũt trahere dominos suos ad iudicium .xij. questione secunda episcopus .H. libertus.

Q ecclesia nõ iudicat nisi ò publicis et ordine iudiciario probatis secunda questione tercia consuluisti.

Q ecclesia quandoq in suo iudicio decipitur vt ille qui intra ip'am est per eam excludatur z qui foris est intromittatur. vi cesima quarta q.iij. si quis nõ et c.cum aliqui.

Q monachi z monache spectãt ad iudicium episcopi xi.questi. i.de persona .

Q clerici suos epõs contemnẽtes traduntur iudicio seculari xi.q.i.sacerdotum.

Q clericis prohibetur iudiciuz sanguinis .xxiij.questione.viij. sepe et c.se.

Q diebus ferialibus et dñica die non sunt iudicia exercenda xv.q.nij.placuit.xxij.q.v.decreuit de d.di.iii.c.primo.

De hac meteria habes vbi agitur de sententia.

Iuramentum

Q iramentum legitur deꝰ crebro fecisse.xxij.q.nij.incommutabilis.

Q iuramentum hominis nō p hibetur tanq̄ malum. sed eius assuefactio vel libido prohibet nam dum iuramentum habet defacili periurīū incurritur.xxij. q.i.non est.

Q iurare dei est a seipso ordinata nullatenus conuellere.xxij. q.iij.incōmutabilis.

Q iuramentuz non dicitur malum esse sed a malo esse scilicet infirmitatis illoruz quibus aliquid suadetur.xxij questi .pma ita ergo.

Q in scripturis non est phibitum iuramentum recipere ab alio.xxij.q.i.q̄uis

Q iurare non est peccatuz.xxij q.i.§.i.et c.vt noueritis

Q ad hoc iuramentum non ē institutum vt esset vinculum īiquitatis vel cuiuscumq̄ crimis.xxij.q.nij.inter cetera

Q hec est causa institutioīs iuramēti vt ōmis iurās ad hoc iuret vt q̄ verum est loquatur xxij.q.v.iuramenti.

Item alia est causa iuramenti institutionis infirmitas dubitantis duz non vult credere q̄ expedit.xxij.q.i.ñ peccatum

Itez alia est causa.detestatio y doloruin.nam ideo concedītur per deum iurare ne pet ydola iuretur.xxij.q.i.considera

Q in iuramento non debet ītñ elo ꝟbis sed verba intentioī deseruire.xxv.q.ij sane

Q iuramentum debet habere tres comites veritatem iudicium et iusticiam.xxij.q.i.adiurabunt q.i.animaduertendum

Q iuramentuz veritatē hz vbi nō aliter corde sentitur quaz ore iuratur.xxij.q.v. iuramenti et supra eodem quacunq̄

Q iusticiam habet quando licitum et iustum est q̄ iuratur ñ tendens ad mortale peccatum xxij.q.nij.§.illicitum in me

Item in iudicio iuratur quando cuz discretione ꝛ cautela iuratur etiam in licitis.ij.q.v.sacramentum.xxij.q.nij.§.illicitū in me.

Q iuramentū fit duplīciter videlicet per creatorem et ea que respectum habent ad creatorez vel creaturas.xxij.q.i.cōsidera et.ij.ca.se.

Item q̄ per creaturas capilluz vel aliquod ōsimule iurare

est blasphemare xxij.q.i. ñ q̃s.

Q minus peccatum est per falsos deos iurare verum quam per verum deum iurare falsum xxij.q.i.monet circa me

Q per ea que respectum habẽt ad creatorem sicut est crux euãgelia et sanctorum reliquie et similia falsum iurare est peiera xxij.q.vlti.qui conpulsus

Q episcopus electus in episcopũ repellitur a confirmacione quia publice iurauerat super euangelia di.lxxxvi.florentinus

Q sacerdotes ex leui causa iurare non debent .ij.q.v.ñ quis presbiter.

Item qui per lapidem vel aliã creaturam iurat falsum periurus est xxij.q.vlti.ecce

An qui super lapidez iurat credens se super euangelia iurare obligatur xxij.q.v.

Q sophistice iurans periurus est xxij.q.v.quacunq; et.ij.c.se.

Q deus sic accipit iuramentũ sicut ille intelligit cui iuratur . xxij.q.v.quacunq;

Q qui paratus est ad peierandum antequam iuret periurus est xxij.q.v.qui periurare .

Item qui dicit iurando pluit .ñ non pluit periurus est.xxij.q.ij.homines

Q saul quia de morte ionathe quam̃ iurauerat sententiam tulit quia eam propter populum exequi non potuit periurus ñ fuit.xxij.q.ij.Sic oportet ĩ fi.

Q non peierat qui conpulsus iuramentum non implet xi.q.i antecessor et c.se.

Q qui alium cogit peierare eciam ñ dominus iurantis sit reus est periurij .xxij.q.iiij. inter cetera q.v.qui conpulsus et.c.

ñ quis coactus.

Q illud est deflendum ꝙ aliq̃s commisit illicite per iuramentũ coactum xxij.q.iiij.inter cetera

Item ꝙ ille quod qui alium scienter cogit ad periurium vincit homicidam scilicet quantum ad damnum quia ille damnificat animam iste corpus xxij.q.v.ille.

Q illicitum iuramentũ maius peccatum est implere quam periurium incurrere .xxij.q.iiij. vnusquisq;

Q iuramentum factum cõtra preceptum dei culpatur et non tenet xxij.q.iiij.inter cetera.

Q omne iuramentum est seruandum nisi in peiorem vergat exitum et in salutis detrimentum xxij.q.iiij.ꝙ dõ et fere omnia . c. vsque ad fi.q.

Q nemo ante etatem legitimã ivest ante ãnos quatuordecim cogendus est iurare .xxij.q.v. paruuli et .ij.c.se.

Q diebus dominicis et a septuagesima vsque ad festum pasche et ab aduentu vsque ad octauam epyphanie et ĩ quatuor

tẽporib⁹ et ī lethania maio ri et in diebus rogationuz niſi de concordia et pace nullus ſolemniter iurare p̃iumat.xxij. q. v.decreuit.

Q̃ decens eſt q̃ iuramentum a ieiunis p̃eſtetur .xxij.queſti.v. honeſtum.

Q̃ forma iramenti multiplex inuenitur ſecundū diuerſos ſtatus temporum et hoīm

Q̃ in tempore veteris legis iurabant viuit dominus et viuit anima tua.xxij. queſtione p̃ia et iurabant

Item in primitiua eccleſia iurabant teſtis eſt michi deus et teſtis eſt mihi conſcientia mea vice īma ſecunda queſtione p̃ia ſi peccatum

Item modernorum criſtianoz iuramentum ſic me vel te adiuuet deus.et ille reliquie ſanctorum vel ſimilibus.xxxv.queſti. vi.de parentela et quarta ca.ſequen.i.queſtione ſeptima quociens.

Q̃ forma ab hereſi et ſciſmate r̃ deuntium eſt ſpecialis.i.queſtione.vij.quociens ò 9.di.ij.ego berentharius

Q̃ in iuramenti forma fidelitatis ſex requiruntur

De hac habes vbi agitur de fidelitate.

Q̃ ab epiſcopo viel preſbitero ſi debet exigi cõmunis forma iuramenti.ſed per ſanctã conſecrationem ſuam tantum interrogari debent.ij.queſtione quinta ſi quis.

Q̃ infideles et idolatre iurant per creaturas .xxij. q.ij.et iurabant.

Q̃ ideo criſtus non prohibuit iurare per deuz ſz per creaturas ne videlicet per contemptū creaturarū deieraretur vel ad munus increaturis crederetur vicesima ſecunda q.i.mouet.§. ſicut etiam

Q̃ illicitum iuramentum non eſt complendum diſtin.xiij.duo et c.verum

Q̃ pluribus modis iuramentum dicitur illicitum videlicet ex perſona iurantis vt ſunt impuberes quorum iuramentuz non tenet.xxij. queſtione quita paruuli .

Item eſt illicitū ex perſona cui iuratur vt cum clericus layco iurat quod non licet .xxij.que. v.c.nullus.

Item ex re iuramentum eſt illicitum vt ſi res eſt illicita que iuratur vel vt res per quam iuratur non eſt ſacra .xxij.queſti. i.clericum

Item ex fine eſt illicitum vt cū iuratur propter electionem vel ante electionē viij.queſtione.iij. arcaloꝰ.

Item ex cauſa ſcilicet obligatoria ad hoc impellente exemplum de herode et de

saltatrice.xxij.q.iij.vnusquisq3
Item ex modo est illicitum vt
si temere vel indiscrete vel sine
necessitate iuratur exemplum
de ietphe qui indiscrete iurauit
xxij.q.iij.vnusquisque
Item ex tempore est illicitum
vt si quid dominicis diebus p
prohibitis iuratur xxij.q.v.de
creuit.vnde vbi de omnibus p
dictis.quis quid cui.per quid
adquid cur quomodo quando
Q licitum iuramentum fit in
sex casibus videlicet pro pacis
vel amoris connexione.xxij.q.
i.c.i.
Item pro infamie expurgacioē
ij.q.v.presbiter iiij.c.se.
Item pro fide et fidelitate de d.
di.ij.ego berengarius
Item pro obediencia vel reue
rentia di.xxiij.quamquam
Item pro veritate inquirenda
siue in testib9 siue in aliis xiiij.
q.ij.quamquam.xxij.q.i.omne
Item pro damno dato vl dan
do ij.q.i.in primis circa me vñ
ver.Pax et fama fides reuerē
tia caucio damni ¶ Defectus ve
ri sibi poscunt iura tueri
Q ab hijs iuramenta irritari
possunt vicz a papa .xv.q.vi.
auctoritatem
Item seruorum a domino suo.
di.liij.si seruus scientē
Item vxor a marito suo xxxiij.
q.v.manifestum.
Item monachi a suo abbate .
xxi.q.iiij.a monacho .
Q solus papa a iuramento li
cito absoluit.xv.q.vi.alius
Item absoluit subditos excom
municatorum excommunicaci
onem contempnentium a iura
menti fidelitate xv.q.vi.nos .
Q antequam incendarij absol
uantur caucio iuratoria requi
ratur xxiij.q.vlti.pessima
Q grauis infligitur pena per
iuranti siue consencienti xxij.q
v.si quis conuictus
Q eadem penitencia iniungēda
est pro periurio que pro homici
dio xxij.q.i.predicandum
¶ hac materia habes vbi agi
tur de mendacio.

Iudex

Q iudex ordinarius quando
plures sunt iudices ordinarij .
tunc vno absēte reliqui possūt
procedere vnus consul potest
solus procedere.altero absente
ff.de officio consulis.l.vna.
¶ Delegati tunc vno absente alij
non possunt procedere nisi cuz
hec clausula est adiecta
Q si non omnes hēt . extra de
officio vel .prudencia ordinari
us quandoq3 supplet negligen/
ciam delegati quandoq3 econ
uerso.require in vocabulo neg
ligencia. ordinarius nō potest
absoluere excommunicatum a
delegato a papa post mortem
delegati eciam prestita caucioē

Q̄ iuri pareat nec aliquis alius
potest ipsuz abʿoluere nisi papa
preterquā i articulo mortis ni
si forte delegato succedat quis
in onere et honore simliter nec
alijs que fiūt a delegato potest
se ordinarius itromittere. e.pa
storalis.

Judex ordinarius efficitur pre
fectione.quilibet enim prelatus
qui preficitur collegiate ecclesie
vel vniuersitati ab eo qui habz
ad ministrationem cuz iurisdicti
one est iudex ordinariꝰ.et habz
iurisditionem cognoscendi et ex
comunicandi.attamen consue
tudo est cuiuslibz ecclesie i hijs
potissime consideranda.de iure
tamen communi solus episcopꝰ
est iudex ordinarius super om
nes et in omnibus post papam
sunt tamen et alij ordinarij sub
eo et non in omnibus extra de
officio archipresbiteri vt single
hic hostis e.c.

Item iudex ordinarius efficit
prescripta consuetudine.xi.q.iij
conquestus.

Jtez principis collatione papa
quando papa non vnazvel du
as vel decē cās cōmittit alicui
ꝫ vniuersitatez causaꝝ vnde ca
merarius vicecancellariuz adiu
torem contradictarum audito
rē camere ordinarios puto hic
gamfridꝰ.et.ij. Idem est de vni
uersitate alicuius eccie vel mo
nasterij

Judex ordinarius efficitur ab
electione.nulli enim prelati ha
bent ordinariam iurisdictionez
qui non eliguntur ab viue.sita
te et confirmationem recipiunt
superioris

Jtez ab hijs qui sunt alicuius
professionis gramatice vel dia
letice eligunt rcōrem similiter pi
stores et terdōes eligūt sibi ecl
am rectorē. quia isti a lege pos
sunt habere talis . alia vniuer
sitas non potest sibi eligere rcō
rez nisi constituta sit per superi
orem vñ ē vniuersitas . naz si
tot homines essēt collecti quot
sunt rome q non haberent expſ
sum vel tacitum consēsum a su
periore q essent vniuersitas nō
possent sibi iudicem facere tali
um autem rectorum iurisdicciōez
non possunt declinare illi q̄ sūt
de illa professione vel negocia
tione c.de iurisdictione oim iud
l.vlti.vbi dicitur q̄ tam de pu
blicis cāis societatis q̄ priua
tis q̄ hñt occasione societatis
socij iter se cogūtur rñdere sub
eis si ibi oueniāt.sed nec alij so
cij coguntur eos sub illis oueī
re quia etiaz sub alijs iudicibꝰ
ordinarijs cōueīri possunt .ad
hoc āt q̄ tales possit facere rcō
rem oz q̄ ad minus sint tres .
idem est de vniuersitate .

Q̄ possit papa vel episcopus
delegare et quibus require

in vocabulo episcopus

Utruz ordinarius possit cogere partes vt coram se personaliter compareant in iudicio Require i vocabulo iudiciū e.§. e vitus.

Judex ordinarius non potest cogere ptes vt compromittāt i ipsum tamquam in arbitrū cū partes si volunt possunt in ipsum cōpromittere hic.iij.q.vij. infames

Utruz episcopus possit cognoscere de causis subditorum inferiorū Require i vocabulo eps Jurisdicio ordinaria finitur

Jurisdicio

Q iurisdicio episcoporum que est circa curam animarum ab abbatibus non est vsurpanda xvi q.i.decernimus.

Item nec metropolitanus vel episcopus intromittere se debet de iurisdicione alterius episcopi sine scire ipius ix.q.iij.nullꝰ primas et c.se.

Q primas vel patriarcha nō habet iurisdicionē i episcopos sed tantum in archiepiscopos. archiepiscopus vero habet in suos episcopos ix.q iij.oquestꝰ

Q extra propriam iurisdicioēz nullus debet iudicare iij.q.vi. peregrina iij.c.se.

Q crimen commissum inducit iurisdicionez in extraneum .iij. q. vi.semper et c.vlti.vi.q .iij. placuit.

Q qui canonicam habet prelaturam electionem habet z iurisdicionem xi.q.i.experiencie

Q layci habuerunt quando et habent intra ecclesiam cū ecclesiasticis iurisdicionem habēt enim electionem summorū pontificum z inuesticuras episcorum di.lxiij.adrianus.et.§. principibus

Item possunt consilio interesse precipue vbi agitur de fide di. xcvi. nos ad fidem et c.v.et.c. satis

Item datur eis iurisdicio in fidei vel episcopurum contemptores morte afficiendi .xxiij.q. v. principes di.xvij.non licuit xi.q.i.si quis sacerdotum

Item datur eis iurisdicio clericos excommunicandi di.lxxix. si quis pecuniam.

Item datur eis iurisdicio plonas incorrigibiles corrigēdi di. xxxij.eos qui

Item in eos qui scisma faciūt vel excommunicacionem contemnunt xxiij.q.de liguribus

Item datur eis iurisdicio vbi ecclesiastica potestas non valet exercere disciplinam xxiij.q.v. principes.

Jus

Q ius generale nomen est. qz iustum requirit et inde ius dictum est di.i.ius generale

Q Ius in duo scilicet in ius naturale et in ius positiuuz diuerificatur di.i.humanum.

Q Ius naturale innuit in euãgelio cuz dicitur quecumqꝫ vultis vt faciãt vobis homines et vos facite illis ꝛ econuerso di. i.H.i.

Q nature ius iuri positiuo affertur videlicet quia prius est dignius di.v.H.i.di.viij.H.dignitate.

Item quia eis cedit omnis cõsuetudo vel constitucio di.ix.p totum

Item quia contra ius naturale non admittitur dispensacõ ni si ad maiꝰ malũ vitãdũ di.xiij. q.i.di.vi.H.hijs ita

Item quia ius nature vult omnia cõmunia esse. positiuum vero restringit ad meum et tuum di.viij.H.i.et.ca.se.

Q ius positiuum siue humanũ diuersas habz species quia aut est ius ciuile aut ius gencium aut militare aut publicum aut quiritum id est romanorum de quibus di.i.per totum

Q iure diuino et humano res possidentur sed differenter.xxiij q.viij.ca.i.

Q iure poli reguntur matrimonia non iure fori idest ciuili qđ mulierem reddit infamẽ si mortuo viro infra tempus determinatuz ducat alterum.ij.q.iij.eu themium H.se.

Q ius interpretandi canones qui potestatem habet condendi xi.q.i.H.ex omnibus

Q iudex dictus est eo ꝙ ius dicat populo siue de iure disceptz xxiij.q.ij.ca.i.

Q qui ecclesie Jus detrahit ĩ iusticiam committit di.xxij.oẽs

Justicia

Q iusticia est summum bonum colere et vbiqꝫ sua iura seruare. xij.q.ij.cum deuotissima

Item iusticia est equitas tollerandi inopiam et temperanciaz habere in habundancia di.xli. qui dicit

Itẽ iusticia ẽ patriã ꝛ socios defẽdere.xxiij.q.iij.fortitudo

Q vbi fides ꝛ caritas deẽ iusticia esse non potest.xxiiij.questi. i.v.

Q iusticia miseris compatitur. di.xlvi.vera iusticia

Item non odio sed bono zelo ẽ exercenda.xxiij.q.iij.sex.

Item semper est misericordia tẽperanda di.xlv.disciplina õnis reuerencia

Q iusticia auro et nũmis violatur.xi.q.iij.pauper qui recte. i.q.i.vendentes

Q cultum suum iusticia perdit quãdo silencia iudicij ob strepãcium turbo confundit.

Item iustus quociens cadit toties resurgit de pe.di.xij.H.hac

Kalendas

Q kalendas ianuarij iuxta ri/tus gentilium prohibentur cri/stiani obseruare .xxvi.q.vlt.nō licet et.ca.non obseruabitis ka lendas ianuarij

Q presbiteri per kalendas con ueniunt q̄s semiplenum ouiuiū habeant et lucris honestioribus intendant di.xlnij.quādo pbr̄i. De hac littera habet supra vbi ponitur c.

Labia

Q labia sacerdotis debent scie ciam custodire .xi. q.i. sacrdoti bus di.xliij.sit lector ante me

Labor

Q labor bonus est in virtutibz et exercicijs spiritualibus.xxiij. q.nij.quis potest.

Q labor malꝰ est īmūdi delecta mētis et peccis.xxiij.q.vij.p̄ad. Itez est labor indifferens in ne cessitatibz corporis de c. di.v. nunq̄

Q merces felicitatis nō acqui ritur nisi per laborem virtutis de con.di.v.ieiunia

Q seculi delectatores fortes sūt in labore malo debiles in labo/re bono di.xlvij.omnes

Q apostoli ne quē q̄ grauarēt propijs manibus laborabant i.q.ij.sacerdos

Q cum platꝰ l predicator in ali q̄bz sine fructo laborat ad aliꝰ vt p̄ficiat se trāsferat.vij.qi.ca. vlt.viij.q.i.olim

Q iustum est vt illi sequāt sti pendiuz q̄ laboꝝ īpenderūt obse/quiū.i.q.ij.sacerdos in fine.xij. q.ij.caritatem.

Itē laborātes p eccia stipēdiuz dñt recipere ab eccia .xij.q.ij.ec clesiasticis.

Lac

Q abrahā lac ñ vina āgel̄ p̄i nauit di.xxxv.sexto in fi.

Itē sicut īdignū est nō pascētez gregē lac gregis vsurpare sic è militāti stipēdia ñ militādo sur ripere .xij.q.i.ca.i.

Lacrima

Q lacrima amaritiā pet̄ pecca tū negacōis deleuit d.l.pōderz

Q p pcō negacōis petri lacrie ei9 q nō alia satisfactio legitur. de pe.di.i.§.i.

Q lacrime lauāt p pudor est o fiteri p nō est itelligēdū sine cō fessione ꝛ peccatū si adeo graue ē vt cū pudore ofiteamur nō iō ē dsperādū qz lacrie lauāt ꝛc de pe.di.i.mensurā.§.proximo

Q nō ē mūdꝰ q̄ p9 lacrias repe tit ea q̄ defleuit de pe.di.iij.§. a te me.

Q nō excusat qui lacrias hūit p tpali dāpno p q nō pt hr̄e p peccō deflendo dc.pe.dist .iij.§. itē opponitur in.fi.

Q lacrime debent esse arma cle ricoꝝ .xxiij.cōuenior

Laycus

Q̄ laycus de rebz eccīe non debet se intromittere nec sibi sunt cōmittende di.lxxxix.iudicatū
Q̄ eps q̄ decias vel alias res sanguineis vl̄ aljs laycis distribuit tamq̄ symoniacus inter precipuos hereticos ⁊ antixps habeatur .i.q.iij.peruenit
De hac materia habes vbi agitur de electione et de iperatorib⁹ et de iurisdictione et vbi agitur de iudicio

Lapsus

Q̄ lapsus duplex inuenitur.vz a fide qui fit p heresim et a moribus qui fit per mortale peccatum.i.q.vij.si quis omnem
An eps vl̄ clericus per heresim lapsus post reuersionē possit restitui et qualiter.i.q.vij.p to.
Item vtrum eps vl̄ clericus p̄ peccati lapsum per dignaz penitenciam reparari possit ⁊ qualiter di.l.per to.vsq̄ ad.§.si vero.
Q̄ cum magna discrecione et consilio lapsi sunt restituendi dist.l.de eo tm̄.

Latro

Q̄ latro vnius penīa momenti meruit eē in paradiso.xvi.q.vi.si p̄b⁹.
Item idez latro in cruce pēdēs premium celeste amisisset si ipsū pnīa vnius hore non iuuasset.xxvi.q.vi.cognouimus
Item latro non est pro nomine christi sed po suis facinoribz crucifixus ꝟ dum patitur credidit de cō.di.iij.baptismus
Item latronis penitencia q̄ scā fuit innuit ꝙ vera conuersio in vltimis positorum mente pcia estimanda est ꝙ tpe.xxvi.q.vi.cognouimus
Item sicut in latrone defectum bap̄.christi benignitas suppleuit sic supplet fidem pueris tēpore bap̄.ꝙ profiteri nō p̄nt de con.di.iij.bap̄ per totum
Q̄ eps rep̄ eccīap̄ dilapidatores tamq̄ fur et latro degradatur ⁊.q.ij.ca.vlt.
Q̄ licz latro suspēdēdus crudelē iudicē putet non ꝓp̄ hoc est crudel̄ q̄ crudelē iugulat .xxiij.q.v.non est crudel̄.
Jtē qui latronē in membris debilitat prodest latroni qz ipius malicia pro tanto opescit .xxiij.q.iij.si quis foz.
Item latroni ad latrocinia aspirāti percere nō est misericordia.ꝟ iiustitia.xxiij.q.iij.ē iiustitia.

Lauacra

Q̄ lauacra oēz xp̄ianū et p̄cipue clericū nō conuenit habere cum mulieribz di.lxxxi.non oportet.
Q̄ sicut lixiuia p cinerez fluēs lauat et nō lauat̄ sic doctrina p malū doctorē aīas lauat credēciuz a sordibz pccōp̄ di.lxxxiij.quamq̄.

Q exẽplo iobis euãgeliste perfe
ti possũt vti lauacro corporali
xxxiij.q.i.omnes
Q corporalia ꝛ palle a dyacõis
et mĩstris eccie pñt ablui de c.
di.i.nemo per ignorancia[m]

Laus

Q laus dꝺ pro suis beneficijs
est impendenda .xvi.q.i.reuerti
mini circa fi.
Q ñ bñ dueiunt ī vno ore lau
des xpi et laus iouis di.lxxxvi
cum multa
Q de vbis laudãciuz nos non
multuz debemus curare .xi.q.
iij.inter verba
Q velle laudari ꝛ dare hystrio
nibz vt laudetur vicium est di.
lxxxvi.bona re
Q sunt alíq̃ q̃ nõ ꝓ hũana lau
de largiũt ꝛ solũmõ ꝛtribucõez
de ꝟ q̃runt.i.q.i.sũt c.nij.ñ sol.
Q nihil illo pastore miserabili?
q̃ q̃ lupoꝝ glatur laudibz dist.
lxxxiij.nihil
Q periculuz est ꝺignuz lauda
re qz dũ malefici laudibz effezũ
tur augmentãtur.dist.lxvi.sunt
Q qui scienter ꝺignuz laudat
xp̃m cuiꝰ membꝝ sumus violat
xi.q.iij.ſi quis hoiem.
Q deus bonos vltra meritum
laudatos ab alijs ꝑmittit ī ob
trectacionem venire vt culpa ex
laude ꝺtracta suffocetur.vi.q.
i.sunt plurimi

Lectio

Q lectio ꝺiuinaꝝ scꝑturaꝝ nõ
fabule dñt misceri ī meꝑ clerico
rum di.lxxxij.pro rucrecia ꝛ sup
c.conuiuiuz.
Q clerici ꝛ plati debent ĩsistere
lectõi di.xxxvi.ecce.
Q eps dz attendere exhortacõi
et lectioni ꝛ doctrine qz sibi non
sufficit sãctitas vite niſi assit sci
encia doctrine di.xxxvi.ecce
Q sicut stellaſ nõ obscurat nox
sic ĩherẽtes firmamẽto sacre scꝑ
ture nõ obscurat mũdana iniq̃
tas di.xxxviij.sicut.
Jtẽ qui amat sciẽciã sacraꝝ scꝑ
turaꝝ carnis vicia nõ amabit
de con.di.vit.nunq̃
Jtez qui liberi sũt ĩquibz epi ꝑ
cipue et sacerdotes legere debẽt
di.xxxviij.nulli ꝛ.nij.c.se.de c.
di.vlt.nunq̃
Jtem qui liber et q̃ lectiones ꝛ
que omelie in ecclesia legi debe
ant habes .xv.q.sacrosancta et
.ſ. seq̃.
Q clerici et precipue epi in gen
tilium libris et maxime qui ad
luxuriam et vanitatem non de
bent legere.di.xxxvij. per to.
Q beatus iero.papa libros gẽ
tiliũ q̃s legebat durissiẽ ab ãge
lo ẽ corrept? di.xxxvij.legimus
de beato

Lectores

Q lectores dicti sunt a legendo
di.xxi.cleros
Q lectoris officium est lectiões
pronunciare dist.xxv.perlectis

Legatus

Q̃ legatus honorandus est loco illius cuius legacione fungitur di.xliij.ca.vlt.

Q̃ legatus siue sedis apostolice siue cuiuscumq; litteras secū debz portare legacionis sue di.xxviij.nobilissimus.

Q̃ legatus non debet querere pfectū suū ꝫ eccīe di.xxiiij.si q̃s

Q̃ legatus pape iurisdictionez episcopi non debet eneruare.xi.q.i. peruenit

Q̃ legat⁹ a latere pape missus iter terminos legacōnis sue potest causas ad se per appellacionez deuolutas audire et terminare.ij.q.vij.decreto

An legat⁹ a latere missus possit iudicare exemptum.xvi.q.i. frater.

Q̃ legatus pape potest generale consilium celebrare di.xxij.sy nod.

Q̃ plura consilia generalia per legatos pape mandāte ipso sūt celebranda di.lxiij.adrianus.ij.q.vij.conuenientibus.

Q̃ subdyacoī possunt esse legati dn̄ pape a latere missi ad ō, nia negocia pertractanda.x.q.iiij.relatū

Q̃ legatus fm locoz legacōis sue exigenciā debet expens esse contentus.x.q.iij.relatum

Q̃ oēs epi sunt honorandi ꝙa legacōe xp̄i fungunt.vij.q.oēs

Lepra

Q̃ lepra cutis lepra vestis lep dom⁹ iubetur sacerdotibz oñdi qz pcā sacerdotibz debent reuelari de pe.di.i.ℌ.moysi.

Q̃ leprosus ꝙ descendentem de monte ibs sanauit priusq; sanaret clamauit signat ꝙ in sanaci one spirituali ofō non debet cō tēpni de pe.di.i.ℌ.xp̄s quoq;

Itē in hoc ꝙ xp̄s leprosos mūdatos ad sacerdotes misit legalia approbauit.i.q.i. nōne

Item in hoc ꝙ leprosi añq; ad sacerdotes venirēt mūdati sūt innuitur ꝙ peccatoz in sola contricione mundat̄ n̄ ofessionē necessitatis articulus excludit de pe.di.ℌ.hoc idem

Q̃ confessoz debet habere sciaz discernendi inter lepraz et lepraī di.xxi.ℌ.i.

Item ī hoc ꝙ maria sozor aarō pro peccato percutitur et p⁹ penitenciaz restituitur fiducia venie penitentibz datur de pe.di. l.si post.ℌ.econtra

Itez ꝙ maria propter murmur in moysen lepram incurrit innuitur ꝙ insurgens cōtra prelatū grauiter delinquit.ij.q.vij. plerumq;.ℌ.ibi obicitur

Itē in hoc ꝙ rex ozias sacerdotis officia vsurpans lepra in tēplo percutieur sacrilegoz culpa et pena exaggerantur.ij.q.vij. .ℌ.ibi cum balaam in me.

Q qui symoniace aliq̃ ordinat non officium sed lepram cõfert i.q.i.cum ordinaretur

Jtẽ sic ezi ꝓpt̃ pecuniaz leprã in currerat sic pecunia male acquisita corpus ꝛ aiaz ꝺmaculat.i. q.i.cito.

Leuite

Q leuite ex noie auctoꝛ vocati sunt de leui exorti hij grece dia coni latine dicuntur mĩstri.di. xxi.cleros

De purificacõe leuitarum ꝛ de mõ purificacõis hẽs de cõ. di. nij.nec q̃q̃

Q in leuitis sacerdotal' digni / tas q̃q̃ itelligit di.l.et purga bit

Lex

Q lex mltiplex est ꝺz diuina q̃ natura ꝺstat di.i.õnes leges

Jtem lex hũana ꝛ ꝟ moꝛibz cõ stat di.i.omnes leges

Jtem lex vetus que dicitur te stamentum di.vi.testamentum

Jtẽ lex nature q̃ facit oia coia q̃ lex humana facit singularia dicens meũ ꝛ tuuz di.vij.quo iure .xij.q.i.dilectissimis.

Jtẽ lex spũs q̃ istictu spũs sãcti coꝛdi iscribitur .xix.q.ij.due

Jtem lex carnis que absq̃ cl'pa est in coꝛpoꝛe non consenciẽtis xv.q.i.si ocupiscencia et .xxxij. q.v.si paulus.

Jtem lex priuata que idem est ꝙ lex spiritus.xix.q.ij.due

Jtẽ lex pblica q̃ a sãctis pribus ẽ data vt est lex canonum .xix. q.ij.due

Jtem lex coniugij que in bap / tismo non soluitur di .xxvi.in .

Jtẽ lex est cõstitucio scripta di. i.lex.di.vij.moyses

Jtẽ lex est oẽ ꝙ rõe ꝺstat vũtaꝛ at ꝙ religioni congruat ꝙ disci pline ꝺueniat ꝙ saluti proficiat di.i.consuetudo .

Jtẽ lex est cõstitucio ppli ꝙ cuz maioribz natu sãxerũt di.ij.lex.

Q leges hũane vel publice ꝟm diſpoſicões terraꝝ variãtur di. i.omnes ꝛ di.xxxi.aliter

Jtẽ diuerse diuerſ tpibus ema nauerunt q̃ noia a suis auctoꝛi bz cõtraxerunt di.ij.quedam

Q diuerſi inuentoꝛes legum ꝛ noia eoꝝ ponuntur di.vij.moy ses et.ca.se.

Q leges facte sunt vt humana coherceatur audacia et tut.ꝛ sit innocencia di.nij.facte sunt

Q lex a pmittit a vetat a puit a precipit.di.iij.ois autem

Q lex nõ ꝺz statui ꝑ ꝑuato cõ mõ ꝟ ꝙ cõi vtilitate di.nij.erit .

Q leges instituuntur cum pro mulgantur.cõprobantur. cõfir mãt di.nij.erit in istis.§.proxio

Q lex ꝺz esse honesta.iusta.vti lis.possibil' .loco.tpi conueniẽs di.nij.erit.

Q lz ꝺditoꝛ legis solut9 a legi bz sit tñ honestũ est vt ꝑceteris ꝟm leges quas statuit viuat. xxv.q.i.confidimus

Q cristus qui legem dedit legē ipleuit.xxv.q.i.ideo .H.hijs ita.
Q sancta ecclesia mūdanis nō ostringit legibus.xxxiij .q.ij.inter hec
Q leges seculi non dedignātur canones sequi.ij.q.iij.euthemium in fine
Q lex que obuiat sacre scripture ꝛ decretis pape et bonis moribz nullius debet esse monenti di.x.nō licet et.iiij.ca.se.
Q lex diuina et canonica superior est lege ciuili.di.x.lege
Q legibz precipue ecclesiasticis est diffinituz in iudicijs est tenēdum.vi.q.iiij.si inter.xi.q.iij.sū mopere
Item que legibus stabilita sunt mutare non licet .xiij.q.ij.soror .H.vlt.
Item non conuenit iudicare de legibz ꝫ ꝑm leges di .iiij.erit .H. proximo et.ca.se.
Q illa que cōtra lege facta sūt pro ifectis debēt haberi.xxv.q.i. imperiali
Q lex statuit penam malis et penitēciā bonis.xiij.q.v.ñ vos
Q qui a lege priuata ducit nō la racio exigit vt apostolica lege constringatur.xix.q.i.due
Q lex est a domino priuaricacio legis a dyabolo .di.xxxv.vi.

Libellus

Q libellus famosus est qui infamiam alicuius conscribitur. v.q.i.ca.viij .
Q libelluz famosum quicumq; scripserit et publicauerit est anathematizandus.v .q.i.hij.qui. ꝛ ca.precedenti.
Q ꝑm leges iperatoris famosū libellum inueniens ꝛ nō statim eū deuastans ꝫ publicanz cāp̄ auctor capite punitur.v.q.i.H.ñ quis.
Item libellus conuencionaꝫ debet offerri illi qui prouocaꝫ ad iudiciū.iij.q.iij.īducie.H.offeraꝫ

Liber

Q liber vite quid sit et quid sit scribi in ipso habes infra vbi agitur de scriptura .

Liberalitas

Q liberalitas perfecta fide causa loco et tempore commendaꝫ di.lxxxvi. non satis
Item approbanda est liberalitas que circa proximos consangvineos ꝓ necessitate exercetur di. lxxxvi.est eciam .
Item liberalitas pulchra est q̄ indigentibus temperate et non superflue impenditur di .lxxxvi pulchra et.ca.domus.
Q epūs debz eē liberaꝫ alioquī vacuū portat nom̄ epī d.lxxxvi .H.liberale
Q dare histriōibz et prohibtis venatoribus et personis turpibus non est largitas sed viciū di.lxxxvi.donare et.iij.ca.se.

Libertas

Q libertas manebat icōcussa anteq̄ vinuz iueniretur ꝺa hāc noe primus per ebrietatem violauit di.xxxv.sexto

Q pium est et meritorium tristi anos suos libtati ꝛstituere ꝙs xp̄s redemit suo sāguine .xij.q.ij.cum redemptor

Q bonum propositum nō est p hibenduz qr vbi spiritus est dei ibi libertas.xix.q.ij.in fi.xix.q.ij.due in fine

Jtez mala voluntas nō est permittenda sue libereati ꝺ p̄t pro hiberi.xxiij.q nij.displicet exemplum de paulo

Q nemo dz ex p̄uā ꝺsuetudīe libertatē ecclie īfrīgere di.xij.oīa.

Q suī eccīe nō dñt ordinari nisi p̄us p epm habeāt libertatez di.lnij. de suis

Q abbas vl monachꝰ suū monasteriū libeꝛ facere nō potest q eī propriuz nō habet rei aliene libertatem dare non potest di. lnij.abbati

De hac materia hēs ꝺ agit de libertis et manu.

Libertus

Q libertus dicitur qui ex suili statu libertati traditur.xij.q.ij. de libertis

Q libertus manumissus a pī, cipe p̄rono ñ tenetur reuerēciā exhibere .xij. q.ij.epscꝙ .S.ñ ꝺ

Q libertus sine licencia superi orū patronum accusare non debet .xij.q.ij.cp̄s.S.libertus et.S. in p̄ronos

Q liberti eccīe tpe manumissionis debent perscriptum se proferi esse de familia eccīe et obsequio nunq̄ ꝛecedere velle .xij.q. ij.de libertis.S.retro

Q nouo ep̄o surgente liberti ecclesie et ab eis geniti suam condicōez presentem in cartulis debent presentare ꝛ protestari.xij. q.ij.longinquitate

Q liberti eccīe ad sacros ordiel ꝓmoti a suicīs eccie nō debēt separari.xij.q.ij.de libertis.

Q liberti eccīe si negocia ipius facere ꝺtempnūt vl̄ dtra eccīaz īsurrexerint in pristinā suitutez redīguntur.xij.q.ij.dyaconi.

De hac materia habet vbi agitur de manumissione.

Licencia

Q ē licencia p̄supcōis ꝙ eū ꝙs propa auctoritate a superiore dimissa dimittitur.xxi.q.i.placuit

Jtem est licencia dispēsationis ꝙ quādo symoniacus ignoranter ordīez recipit exequendi officiū sibi licencia dat .v.q.i.c.vlt

Jtē ē licēcia occasionis vt cuz ex ꝺtinēcia viri vxoꝛi dat licēci, a fornicādi.xxvij.q.ij.si tāta

Jtem est licencia pmissionis vt qñ iudeis celebrādi cerimoniali a licēcia datur.di.xlv.q sincera

Jtez est licencia approbacõis sicut est lnīa nubendi ab apl'o di·xxviij·de hijs in fi·
De linguis ecclesie habes vbi agitur de eccia materiali

Lingua

Q lingua q̄libet hȝ propria q̄dā locucõnū q̄ cū in alia trāsferuntur videtur absurda·di·xxxviij locucio
Q sup apl'os spūs sād? in linguaȝ spē sedit qr q̄s fplet de se loqui facit di·xlij·fit rector
Q opera sacerdotis siue p̄dicatoȝ cum lingue sonitu accordare debent di·xlij·post me·
Q in cel' os ponere est ꝛ linguaȝ in turbā trāsire prelatis suis derogare di·xxi in tm̄
Q ppt detrahētes linguas correctio peccātis nō ȝ admitti di· lxv·ȝ illud ꝛ dist·l·si dyaconus ante finem
Q nō p̄t posse ieiunare l' orare nisi lingua a detractiōibȝ cohibeatur de p·di·v·nisi ei prodest
Jtē q̄ nō refrenat linguā suā hȝ vana est religio·v·q·nij·in loco
Q cuiꝯ non sufficit oculos castos habere ȝ eciā linguam qr q̄ de alijs loquuntur sentencia iudicabuntur·vi·q·i·ex me·
Q in ordempnacõe p̄sone nō minus periculosa est lingua in verbis menciens q̄ manus sāguinem fundens ·xi·q·iij·nemo peritorum·

De hac materia habes vbi agitur de locucione

lis

Q lis ex arrogancia prouenit ꝛ garrulacõe nutritur di·xlvi·§·i·
Q litigiosus iō ordinari prohibetur qr tal' seīare discordiā nū, q̄ cessat·di·xlvi·§·ecce·
Q eps pro p̄bus trāsitorijs nō per se ȝ per alium litigare debȝ in iudicio·xxxij·q·i·ca·i·
Q lite pendente res litigiosa in nullā ptez trāsferri dȝ ante cause cognicionez·xi·q·i·ca·vlt·di·xiij· ſi quis ordina·
Q sacerdotum est officium litem habentes ad pacez reuocare di·ix·placuit
Q lis indicabilis debet contestari·iij·q·iij·inducie·§·libellum
De lite iudiciali habes vbi agitur de contestacione
Jtem de hac materia habes & agitur de contencioso

littere

Q littere cõmendaticie formate vocantur di·lxxxij·§·i·
Q nō defacili epi'copus dimissorias litteras debet dare clerico dist·lxxij·episcopus ·xix·q·ij· due
Jtē clericus vnius episcopi ab alio episcopo p̄ter hostilitatis causaȝ non est suscipiendus nec ordinandus nec in beneficō est instituendus·di·lxxi·per totum

Q extraneo clerico sine cõmendaciis litteris sui epi alibi non licet ministrare di.lxxi.extraneo
Item nullus peregrinus clericꝰ absq; formata i alia dyoceſi suscipi debet di.lxxi.nullum.
Q iuxta statuta niceni ofilij olī formate habebant interpositas grecas litteras ne de facili falsificarentur di.lxxiij.per to.
Q exemplar littere dimissorie l formate ponitur di.lxxiij.in nomine et.§.proximo et.ca.se.

Locucio

Q locucio est duplex vz dei et hois de cō.di.v.c.vlt.
Q locucio dei nō est ſm modū locucionum hois sed inspiracio qua voluntatem suam ingerit in corda credencium de cō.di.v.vlt.
Q locucio hominis ideo instituta est vt cogitaciones suas i alteriꝰ noticiam proferant.xxij.q.ij.hijs autem
Q locucio hominis debet eē sana vt fidem consolidet di.xlv.ca.vlt.
Item debz esse cauta et ordinate loquens vulnere errorum corda audiencium ne feriat di.xliij.sit rector.
Item debet esse discreta ne tacēda proferat et proferenda reticescat di.xliij.sic.xxij.q.vlt.quociens
Item debet esse pōderosa vt loquendo nullum leuat di.l.ponderet.
Item debz esse vera vt sicut gerit mente sic loquatur ore.xxij.q.v.iuramenti.
Item non debet esse ociosa q̄a de omni verbo ocioso est racio reddenda.xxij.q.vlt.quociens.
Item non debet esse maledica quia talis frequenter in maledicentem reuertitur.xi.q.iij.illic xxiij.q.iij.qui negligit
Item non debet esse detractoria vl adulatoria.xi.q.i.sunt plurimi et.vi.ca.se.

Locus

Q locus non sanctificat hominē sed homo locum di.xv.m̄ti
Q non sanctorum filij sunt qui tenēt sāctoꝝ loca sed qui imitātur opera eorum di.xl.non est.
Q qui presunt non ex locorum dignitate ꝫ ex morum nobilitate debent innotescere di.xl.nosce qui
Item non loca homines deo faciunt proximos sed bona merita di.xl.non loca
Q miserabiliter est rector q̄ gubnacōis locuz occupauit q̄ deiū tenere non nouit di.xl.ante
Item p̄ locis q̄ tpibz oueniat est attēdendū di.xl.quisquis
Q nō ideo approbāda est alicuius mala quia locus bonꝰ est qz nō p locis res ꝫ p rebz loca amāda sūt di.xlj.nouit.

Q̃ q̃tūcūq̃ sint ocl'ta loca sine gr̃a saluare non p̃nt di.xl.q̃libz ꝟ nota exẽplū de ãgelo et de celo de adã ꝛ paradyso de loth ꝛ de monte

Jt̃ ꝙ adã ꝓpt̃ peccatū de paradiso eiect9 est innuit ꝙ propter excessuz meretur quis nobili loco priuari di.xl.adam

Q̃ q̃q̃ ꝓdest ouerꝰ mutacõ loci q: plerūq̃ dū mutat̃ loc9 mutat ꝛ affect9 mentis di.lxxxi valet di.lxxxvi.fratrem.

Q̃ nõ expedit locū visitare in q̃ q̃s peccauit ne facti memoria frigeſcat di.lxxxi.valz.xv.q.i.mlr.

Q̃ loca i noīe dnī edificata sūt honorificãda di.xli.peymoniã

Q̃ locus tutus ꝓ causę discussiõe dz assignari .xxxiij.q.ij. sue ꝛ.iij.q.ix.hortamur

Q̃ hijs qui cum mortali peccato decedunt sacra loca pro sepultura nõ prosunt xiij.q.ij.de quibus.

Jt̃ qui in mortali pcc̃o moriũt ad maiorẽ cumulũ dãpnaciõis in sacris locis sepeliunt .xxxiij. q.iij.cum grauia.

Q̃ i pnia l' cũ leuibz pcc̃is decedentibz ꝓdest in sacris locis sepeliri.xiij.q.ij.cum grauia

Loculus

Q̃ locul9 est diminutiuũ de loco ponit̃ q̃q̃ ꝓ pua burſa ꝑ ꝛ xp̃s habuit ꝓ expensis reponẽdis.xij.q.i.exemplus

Lodouicus

Q̃ lodowicus iperator primus cõfirmauit paschali donacõem romane ciuitatis cum pertinencijs ꝛ totum patrimonium beati petri et electionez summi pontificis liberã fieri a romanis di xliij.ego lodowicus.

Jt̃ ꝙ nullus presbiter de agro ecclesie debet censum persoluere xxiij.q.viij.fm

Loth

Q̃ loth per hospitalitatis opera deo placuit et angelos recipere meruit di.xlij.H.i.

Q̃ loth ideo filias suas pro angelis sodomitis obtulit vt hospitalitas nõ violaretur sed maius peccatum vitaretur.xxij.q.viij.offerebat.

Q̃ filie ipius patrem inebriauerunt vt ei cõmiscerent̃ di.xxxv. sexto

Q̃ ideo loth filie ipius accubuerunt quia totuz genus humanum subuersum et se causa propagacõnis seruatas crediderũt xxxij.q.nij.dixit

Q̃ non semper solitaria loca ꝓ sūt quia loth in ciuitate iustus fuit.i mõte peccauit.di.xl.q̃libz

lucrum

Q̃ lucꝝ nõ debet eccia querere cum dampno alioꝝ xij.q.ij.frnitas.xij.q.v.ca.i.

Q̄ cristus deflet eccīam que facta fuit dōmus oracionis ꝛ ꝓpter turpia lucra facta est dom⁹ latronū .xxi.q.vij.et ȝ dixi⁹ p⁹ medium

Q̄ symonia est sacramenta pro lucro tpali ofterre.i.q.i.eps

Q̄ qui fuit deo amore lucri tē/palis mercenari⁹ ē.viij.q.i. sūt in ecclesia

Q̄ nemo in electione prelati spā le lucruz ȝ cōe bonū debet pro spicere.viij.q.ij.dilectissimi

Q̄ xps prelatos oues pascere docuit non terrenis lucris dele ctari.xv.q.i.nulli et.ca.se.

Q̄ prelati debent lucris intēde re animarum non temporaliuz rerum.xvi.q.i.predicator.

Q̄ exceptis ñ aliorum infideliū et mensam vitamus cristo eos lucrari non possum⁹.xxiij.q.iiij infideles

Q̄ cleric⁹ turpia lucra exercēs debet deponi .xliij.q.iiij.ñ quis oblitus et vij.ca.se.

Q̄ cū q̄stus ihonest⁹ sit q̄litas lucri negociantem aut accusat aut excusat de pe.di.v. q̄litas.

Q̄ res restituūtur heredibz qñ quis ex circumuēcione lucri ad religionem recipitur.xvi.q.vij. constituit .

Q̄ turpe lucrum sequitur qui minus emit vt p⁹ vendat .xliij q.iiij.qui turpe

Q̄ cum peccato aliqua homi/nes lucrantur que pauperibus iuste erogantur sicut mathema ticus futura predicando l̄ me/retrix turpia exercendo .xliij.q. v.qui hereticis.

Q̄ de malo lucro vbi competit repetitio elemosina vel oblacio fieri non debet.xliij.q.v.per to.

Q̄ medicus vel seruus lucrum suum ab inuito detentore non iniuriose rcipit.xliij.q .v.ñ sane

De hac materia habes vbi agi tur de mercacōe

Luctus

Q̄ tempus luctus tempore leg. alij vsq; ad trischimuz diem alij vsq; ad quadrageſimum obser/uabantur.xliij.q.ij.die.

Q̄ feia infra tēpus luctus nu/bens secundum leges ciuiles i famis est non scōm canones.H. proximo in fine

Q̄ fideles mortui non sunt lu/genda cum sciamus eos non a/mitti sed premitti.xliij.q.ij.pre/poster .

Q̄ lugere mortuos non prohi/bemur ex pietate sed ex resurrec tionis desperacione.xliij.q.vlti. vbicumq; et.ij.ca.se.

Q̄ doctrina scismaticis pais lu ctus dicitur.i.q.i.dñs.

Ludus

Q̄ ludus et saltacio in sāctorū solēpnitatibz pcipue dina offici a obstrepās irreligiosus est de. con.di.xliij.ca.se.

Q vere pnitens dz se cohibere a ludis seculi et a spectacul de. pe.di.v.in fine.

Q ad ordies ñ dñt promoueri qui ludis turpibus debuiunt. di.xxxiij.maritum.

Q eps l pbr l dyacon9 alee ludo dbuiēs ñ desinat est deponē d9 di.xxxv.eps di.xlvi.clericuz An ludendo sub certa fōr baptisati debeāt pro vere baptisatis haberi.i.q.i.spiritus.S. ecce de con.di.nij.sol.

Lupus

Q lupus dicitur pastor marcenarius cui non est cura de ouibus .xxiij.q.nij.tres

Item qui propter timorez recta loqui ptimescit hic veluo mercenarius veniente lupo fugit. di.xliij.sit rector

Item nullus pastor placere potest lupis et ouibus di.lxxxviij nihil.

Q sicut lupus frustrati cōedit agnuz sic mali pastores successiue cōsumunt bona ecclesiarum xiij.q.i.ca.i.ante fi.

Q ideo ad sedem apostolicā est curzendum per appellacionem ne lupi qui sub specie ouium ſb intrant hostili seuicia quosq3 lacerare presumāt.ij.q.vi.decreto in fine.

Lux

Q lux dina anime tenebras fugat quia nulla pticipacio est lucis ad tenebras de pe.di.i.S. fi ante

Q iustoz semita q̄si lux splendēs pcedit z crescit vsq3 ad pfectam beatā lucem pueniat de vtute i vtutē crescit de pe.di.ij. fi quis sel.circa fi.

Q spiritualis virtus sacramēti vt lux pura ab illuminatis excipitur et per inmundos trāsiens coinquinatur.i.q.i.fi fuerit.

Q lux veritatis illi subtrahit qui arrogancia sue scientie velo albugie oculi excecatur di.xlix. hinc circa me.

Q licet ois qui male agit odit lucem et querit tenebras dei tñ oculos cuncta prospicienti latere nō potest .xviij.q.ij. pernicio sum di.i.S.i.item si autem

Q cum factum notozium inculpatur luce clarius constare dicitur.vij.q.i.sciscitaris

Luxuria

Q luxuria iter alia peccā maxime templuz dei idest corpus humanum polluit.xxxij.q̄st.ij.non solum.

Q luxuria fomentum recipit a vino ideo dicitur nolite inebriari vino in quo est luxuria dist. xxxv.vinolentuz et.ij.capitulo sequenti

Q pauci inueniuntur sine carnis luxuria dist.l. quia tua an finem.

Q luxuria sapientes infamat exē plū de salomone .xxxij.q.iiij.salomone

Item scōs psternit exemplū de dauid de pe.dist.iij.de dō.iij.q.viij.sal infatuatum

Item fortes vicit exēplū de sāpsone .xxiij.q.v.ñ non ante fi.

Q iugem scabiem hz cui carnis luxuria et petulancia sine cessacōe dñat .di.xlix .hinc post me.

Q ex delectacōe luxurie diuerse turpitudis voluptates gignūt xxxij.q.vij.non solum

Q noie luxurie dis inordinata pollucio intelligitur.xxxij.q.iiij in eo

De diuerb modis et gradibus luxurie habes.xxxij.q.vij.qđ modum.

Q solo dsensu mētis sine tactu corpis luxuria exercetur.xxij.q v.nec solo

Q cum luxuria in cogitacōe ñ reprimit etiā in actione dñatur di.xlix.hinc post me.

Q excellēcia epi vl presbiteri vilificatur dū voluptatibz luxurie inquinatur di.xxxij.ca.i.ī fine

Q eps vl sacerdos luxuriosus dignitate officij est priuandus. xv.q.viij.hij qui.

Q abusus luxurie grauior est cū ppria vxore qđ cuz meretrice xxxij.q.iiij.origo 7.q.vij.adul.

Q feia preter coitum debitum ex diuerb partibz corrūpi pt ñ cut per oscula et filia.xxvij.q.i. nec aliqđ

Item alique femine excedūt pecora in libidie qz pecora post dceptum coitum non admittunt xxxij.questio.vij.non solum et .q.iiij .

Item crudelis libido reputatur vbi ppt luxuriaz sterilitatis venena procurātur.xxxij.q.ij.origo in fi.

De hac materia habes vbi agitur de fornicacione et castitate et pollucione

Maceracio

Q maceracio carnis vt eius dcupiscencia compescatur cōfistit in ieiunijs vigilijs ī castigacōi bz et laboribz .xxxij.q.v .paul9

De hac materia habes vbi agitur de abstinencia et ieiunijs

Macula

Q macula corporis notabil rē mouz a mīsterio altaris di.xlix hinc et.q.i.sacerdotes

Q ecclesia cristi est sine macula ñ sine ruga.xxxij.q.iiij.recurrat in fine et .xxxi.questione.iiij.in omnibz.

Item sicut per vnum membrum macula per omne corpus diffūditur sic in omnem ecclesiam videtur effundere qui corpus suū maculat.xxvi.q.ij.hz etiam.

Q sacramenta ecclesie per malos ministros maculari nō possunt .i.q.i.sic ante

Q Sedes romana semp mãsit ex tra maculã heretice prauitatis xxxiij.q.i.in sede.

Q Macula discordie vl odij per seuerãs nec passiõe pro nõie xpi suscepta purgantur di.ix.necq

Magister

Q Magister null9 dz esse prius q discipulus.xvi.q̃st.i.si clericus di.lxi.misery.

Q Ideo neophiti prohibent ordinari ne fiãt magistri ãteq fuerint discipuli di.xlviij.§.i.

De hac materia habes vbi agitur de discipulis

Magi

Q Magi sunt qui vulgo malefici ob facinorum suorum magnitudinem nuncupantur .xxvi.q.v.nec mirum

Q Ars magorum inuenta est ex tradicione angelorum .xxvi.q.v.qui sine

Q Prestigia magorum et nouarum formarum et consilium in representacõe fictiõez habent a veritatem.xxvi.q.v.nec mirum

Q Magi ñ possunt turbare mentes bonorum quia talia non credunt q mentes infideliũ.xxvi.q.v.nec mirum

Q Magi plus facere nõ possũt nisi quantum deus permittit. xxvi.q.v.nec mirum ante me.

Q Ideo hãc artem admittit vt homines si in fide infirmi sint p

bent et mali qui mendacio credunt per sua desideria seducãt xxvi.q.v.nec mirum

Q Cum hec prohibita sit ars q ipaz sectãtur l q credunt talibus ppetue dãpnacõis iterituz incurrũt .xxvi.q.§.qui sine

Q Absurdum est samuelez tã sãctuz virum credere magica arte p phitonissaz suscitatuz q pocius saul exigentibz peccatis per dyaboli fallaciã illusuz .xxvi.q.v.nec mirum.

De hac materia habes vbi agitur de demonibz de diuinacõnibz et de icãtacõibus

Maior

Q Maior apud deuz est ille qui ẽ iustior di.xl.multi in fi.

Q Maioritas inter homines attenditur diuersis respectibus videlicet inferioruz ad superiores in obsequio et honore exhibendo sic acoliti subdyacõis et sb dyaconi dyaconis et supra di. xxxij.a subdyacono

Item in obediendo quia null9 est nisi teneatur alteri obedire alioquin acephalus essz di.xlij. nulla et.ca.se.

Item in sedendo et stando quia in talibus presbiteris dyacon9 nisi sit legatus non debet se preferre dist.xlij.ca.vlt.et supra eodem ca.i.

Item in benedicendo quia minor a maiore benedicitur dist. xxi.deniq

Jtem sacramenta cõferendo qz
presente presbitero dyaconus sa
cramenta non debet cõferre di.
xliij.dyacones et.ca.peruenit z
ca. presente.

Jtem reuerenciam exhibendo si
cut tenetur filius patri et vxor
viro.xxiij.q.v.ordo

Jtez est maiozitas respectu dig
nitatis officij z sanctitatis me
riti.lj.q.vij.paulus

Q petr9 iter apostolos romane
officij maior fuit.lj.q.vij.paul9
petrum

Q cyprianus martir quantuz
ad meritum martirij comparat
petro.lj.q.viij.puto

Q licz episcopus iuxta vocabu
lum sit maior pbro. aug9 tamẽ
minorem se ieronimo profitetur
lj.q.vij.quamꝙ.

Q seruus cristi nõ querit quo
modo alijs maior appareat sed
quomodo omnibus inferior vi
deatur di .xl.multi et.xxiij.dya
coni sunt. ante me

Q iusticia est vt maior seruiat
minori.xxxiij.q.v.est ordo

Maledictio

Q maledictio est duplex videli
cet dei z hominis.xxiiij.q.iij.de
us qui

Q dei maledictio designat me
ritũ eius cui maledicitur.xxiiij.
q.iij.deus qui

Q solus de9 iuste maledicit qa
ipsũ nec fallit peccati qualitas
nec peccantis affectio .xxiiij.q.
iij.deus qui

Q homo tunc consueuit male
dicta proferre cum conuicijs et
iniurijs prouocatur.xxiiij.q.iij
deus qui

Q exemplo ãgeli qui dyabolũ
maledicere noluit hoĩes a ma
ledictioẽ puri esse debeẽt.xxiiij.q
iij. si igi tur

Q maledictõ in ore clerici viti
peratur et punitur di .xlvi.cleri
cus maledictus

Q illa maledictõ prohibetur q̃
procedit ex zelo vlcionis nõ ex
zelo iusticie.xxiij.q.iij.ℋ. cũ ergo

An criminosus sentencia male
dictionis est feriendus .xxiij.q.
iij.certum z.ca.se.

Q qui negligunt oris maledic
ti consuetudinem resecare eciaz
si nõ corde sicut patres vel ma
tres pueris inquinamenta tam̃
oris sui incurrunt.xxiiij.q.iij.q
negligunt

Q maledictum frustra prolatũ
frequenter in maledicentem re
uertitur.xi.q.iij.illud in fine

Jtem maledici regnum dei nõ
possidebunt .xxiiij.q.iij.certum

Q sancti cum maledicũt nõ ma
ledicunt ex zelo vlcionis ℨ iusti
cie.xxiiij.q.iij.cum sancti

Q cum maledicimur de quo cõ
sciencia non habeamus non
tristari ℨ pocius letari debem9
xi .q.lj.inter z.lj.ca. se .

Q malefici et magi et incanta

tores et diuinatores pro eodez accipiuntur xxvi.q.iij.igitur.
Q vbi per maleficium deo permittente occulto iudicio et dyabolo preparante concubitus ñ sequatur ad deum perhibuisse confessionem est recurrendum. xliij.q.i.c.vlti.
De hac materia habes vbi agitur de diuinacionib⁹ et de incantacionibus et de magis

Malum

Q malum est duplex videlicet pene et culpe xv.q.i.illa
Q malum pene nō proprie malum dicitur mala enim non sūt que nec crimine mentem implicant nec conscientiam ligant sicut est paupertas egritudo z alie penalitates xv.q.i.illa.
Q ideo dominus malum pene homini reliquit vt ex hoc humiliaretur et materiam haberet exercicij de pe.di.i.medicina in fi
Q de malo pene bonum fit cū pauperibus distribuitur ꝙ cuz laboribus et sudoribus acquiritur xiij.q.v qui habetis
De hac materia require infra vbi agitur de pena
Q maluz culpe proprie dicitur malum videlicet peccatum voluntarie commissuz xv.q.i.illa
Q mala culpe non sunt facienda vt bona sequātur.xiij.q.v.
ꝙ totū.xij.q.ij.is āt et.c.ne q̄s
Q ō malo culpe bonum fit q̄ñ de tūrpi lutro vbi non cōpetit repeticio fit elemosina xiij.q.v qui habetis.
Q inter duo mala minus malum eligendum est niſi necessitas conpellerit vnum perpetrare di.xiij.duo.et c. se.in fi.xxij.q.iij.ꝙ.et c.ſi aliquid
Q innocens nec facit malum nec approbat factum xiij.q.iij illa et c.se.
Q sic sunt in ecclesia homines mali sicut sunt humores mali ī corpore de con.di.iij.ē vnitas
Q duobus modis non te maculat malus.videlicet si non consentis et si redarguis .xxiij.q.iij.a malis.
Q sicut zizaniam cum frumento difficile ē segregare sic ī hac vita bonos a malis xxiij.q.iij quantus.
Q q̄ diu mali p iudiciū eccie non publicantur tollerari dñt ij.q.i.multi circa prin .xv.q.vlti.c.vlti..
Q sunt tollerandi et associādi quam diu de ipsorum correctione ñ desperatur xxiij.q.i.in.c.i.
Item tollerandi sunt quorum peccata manifesta non sunt ne forte radicante zizaniam eradicetur et triticum xi.q.iij.nolite ij.q.i.multi in princi.
Item tollerandi sunt ne ex ipo rum perturbacione pax generalis ecclesie concuciatur xxiij.q.iij.tollerandi.et c.quid ergo et

ca.quisquis.
Q bonus malū tollerare debz quia ꝛ cr.stus malum iudā tol lerauit.xxiij.q.nij.te bonus
Q qui maluz non tollerat ipse sibi testis est quia bonus nō ē xxiij.q.nij.hec autem.
Q ſi malos ēsto lucrifacere vo lumus exemplo cristi cum ipſis cohitare dēmus.ij.q.i.multi
Q bonus qui permanz nō pol luitur ſi malo ſocietur . ſed po cius ſuo exemplo malus in bo nū conuertitur.xxxij.q.i.non ē
Q ꝓpter malos boni non ſunt deſerendi.vij.q.i.aduerſitas
Q ideo ꝓpter malos boni non ſunt deſerendi .quia ꝓpter pale am area non eſt relinquēda. ne ꝙ propter piſces malos rechia ſūt rumpēda neꝙ propter edos in fine ſegregandos grex dni ē deſerendus.xxxij.q.iij.quisqs.
De malo culpe habes vbi agi tur de peccato.

Manna

Q manna fuit figura corporis cristi quia ſicut illud alimentū celeſte equaliter omnes vel ſin guli colligebant ſic celeſtē gra tiam poſtmodum ſecuturam e qualiter omnibus diuidi preſi gnabant de c.di.nij.quēquam
Q ſicut pocior lux ꝙ vmbra ve ritas ꝙ figura.ſic corpus cristi dignius eſt manna de celo de . con.di.ij.reuera
Q manna fuit de celo corpus cristi ſuper celum de co.n.di .v. reuera.
Jtē manna fuit corruptioni ob noxium ſi in alterum diem ob ſeruabatur et iſtud alienum eſt ab omni corruptione manens ineternum de c.di.ij.reuera

Manumiſſio

Q manūmiſſio dicitur qñ hij q̄ nati ſūt ſub iugo ſeruitutis ma numittentis beneficio libertati reddūntur.xij.queſtione ij.cum redemptor
Q manumiſſio per epiſcopum ſic debet fieri vt ſemper manu miſſi patronuz eccleſie recogno ſcant.duodecima queſtione. ij. epiſcopus qui.
Q ſucceſſor epiſcopi manumiſ ſionem predeceſſoris ſui non dz infringere.xij.ſi quos.
Q manumiſſus non tenetur a collegio ad reuerentiam ſingu lis de collegio .ſed vniuerſitati immo ſingulos poteſt iniuſ vo care.xij.queſtione.ij. epiſcopus qui .H.ſi vero
De hac materia habes ſupra vbi agitur de libertate et de li bertis.

Manus

Manus impoſitionem habes ſupra vbi agitur de impoſitio ne.

Marcus

Q Marcus euãgelista discipulus beati petri alexandriaz fundauit et rexit ecclesiam.xxiiij.q.i.cum beatissimus d.xxij.sacro sancta.xxiij.di.legimus p̃ me.

Margarita

Q margarita ante porcos mittitur quando indignis verbū proponitur xi.q.iij.nolite recedere et.c.se.

Item margarite ante canes et porcos mittuntur quando detractoribus et inmundis eccie sacramenta committuntur di. xi.q iij.in mãdatis .de pe.di.H. hijs autem .

Maria

Q maria mente vouit virginitatem nisi deus aliter reuelarz xxvi.q.i.H.i.post me.

Q maria desponsata fuit ioseph sed nunquam ab eo cognita . xxvi.q.ij.H.proximo

Q ideo desponsata fuit ioseph vt virginitas eius a dyabolo occultaretur et virginitate sua falleret principem mundi xxvij. q.ij.inuenta et xxxij.q.ij.c.i.

Q maria virgo concepit z virgo peperit.xxvij.q.i.nupciarū ante fi.

Q maria genuit deum et hominem non tantum hominem sicut dicit nestorius qui aliam personam fecit carnis aliam di uinitatis di.xvi.sexta.H. primo in me.

Q tempore passionis maria o mendata fuit iohanni xxvij.q. i.q autem H.proximo

Q maria z ioseph in virginitate vterq; permãsit xxvij.q.ij.H.i.

Martirium

Q martirium p christo non a nobis sed ab alijs libẽter debemus suscipere xxiij.q.ij.non est nostrum q.viij.conuenior.

Q nulli in persecucionib9 licet propria iterire manu nisi vbi castitas periclitaretur xxiij.q.ij non est nostrum

Q non computantur in numero martirum qui seipsos quali cunq; intencione voluntarie p̃munt .xxiij.q.v.tu dixisti.et .c. placuit

Q nõ pena sed causa fcit martirem de con.di.iiij.baptisati ex emplum ibi de latrone

Q q̃cũcũq; vehemẽs et magnum martirium non valet sine caritate de pe.di.ij.euidenter

Q effectus martirij pro nomine christi susceptus implet vicẽ baptismi.de cõ. di.iiij.baptismi et c.cathecuminum

Item qui pro noĩe christi martirizantur ab̃q; dubio vitam eternam consecuntur xv.q.i.merito H.firmissime

Q in seruis christi eciam si ef /

fectus martirij ad effectuz non
deducatur ipsa sola volūtas co
ronatur de pe di.i.nunquid

Matrimonium

Q matrimoniuz dei est duplex
carnale er spirituale.xxvij.q.ij.
cum societas.

Q matrimonium carnale ē vi
ri mulierisqz coniūctio indiuidu
am vite consuetudinē retinens
xxvij.q.ij.H.i.

Q ℟ matrimonium fuit primo
in paradiso institutz .xxxij.q. ij.
sicut.H.se.

Item fuit īstitutū ante peccatū
in humani generis ppagamen
tum post peccatū in īfirmitatis
remediū.xxij.q.ij.sic.H.prīo

Q mrīm est bonum et sine pcō
exercetur quia dei precepto per
ficitur di.xxvi.deinde in fi.

Q consensus in carnalez copu
laz facit mrim̄.xxvij.q.ij.H.i.et
v.ca.se.

Q matrimonium perficit com
mixtio carnalis.xxxij.q.ij.ī oi

Q matrimoniū aliud est legitti
mum et non ratum. aliud ratū
et non legittimum aliud legitti
muz et ratum.xxvij.q.i.siquis
iudaice.H.se.

Q legittimuz matrimonium ē
p legali constitutiōe vel prouī
cie moribus contrahitur ℟ etiā
est apud īfideles licet non sit ra
tum qz soluitur quādo placet .
xxvij.q.i.siqs iudaice.H.se.

Q ratum matrimoniuz ē iterfi
dles qñ sine solemnitate solo af
fectu contrahitur quorum ma
trimoniū semel iustū vlteriꝰ sol
ui nō pt.xxviij.q.i.siquis.H.se.

Q matrimonium legittim ⁊ ra
tum ē qñ ordine iuris a parēti
bus traditur et a sacerdote bñ
dicitur et mutuo consensu perfi
citur xxviij.q.i si quis.H.se.in fi
xxx q.v.per totū vsqz ad c.nllm

Q triplex est bonum matrīonij
fides proles ⁊ sacramētū.xxvij
q.ij.omne.xxij.q.ij.sicut in fi.

Q ℟ triplex bonuz fuit in parē
tibus cristi.proles fuit ipse cri
stus.fides quia nullum adulte
rium sacramentum qz nullum
diuorcium .xxvij.q.ij.omne

Q prima cā matrimonij debz
esse prolis itentio.xxxij.que. ij.
pudor.

Itez alia causa vitatio fornica
tionis.xxxij.q.ij.sicut.H.prīo
et ca.quicquid

Q preter intentionez prolis co
itus excusatur per bonum ma
trimonij.xxxij.q.ij.solet.

Q in matrimonio cum contra
hitur vel exercetur non offertur
grā ⁊ppter ℟ in ipsius cōtractu
precia interueniunt. xxxij.q.ij.
cōnubia.

Q ipse deꝰ ē defensor et custos
matrimonij.xxxij.q.nij.nēo i fi.

Item vānās mrīoniuz anathe
matisatur di.xxx.si qua mulier
et.ij.ca.se.et c.siquis

Q secunde nupcie dissuadent xxxi.q.i.de hijs.

Q secūde et tercie et vltra nupcie licite contrahuntur xxx.q.ij apant.

Q secunde nupcie non debent benedici.xxxi.q.ij.de hijs

Q olim licuit sacerdotibus in matrimonio ante contracto stare sicut et modo apud grecos stant et filij eorum reputabant legitimi di.lvi.cenomanensem.

Q ordinatis in matrimonio contracto ñ licuit nec apud grecos licet secundas nupcias facere propter notā bygamie di.xxxiij si quis

Q puellā que per verba de pñti contraxit non potest ducere alter xxvij.q.vlti.c.vlti.

Q modus contrahendi matrimonium ponitur xxx.q.v.alit

Q multa sunt in cōtractu matrimonij attendēda xxx.q.vlti. aliter et c.qualis

Q velus et anulus et alia que exhibentur duz femine maritā tur singula specialem hñt significationem xxx.q.v.nullum.

Q sine dote si potest haberi nō debet contrahi matrimonium xxx.q.v.nullum

Q clamdestine non debent matrimonia contrahi licet in foro consciente ligēt in iudicio dēnt pro infectis haberi .xxx.q.v.p totum.

Q matrimonium non pōt contrahi ad tempus xxxij.q.ij.solz queri.et.c.se.tempus matrimoīum contrahendi vel exercendi

Q in quadragesima vsque ad octauas pasche et tribus ebdomadis ante festum iohannis baptiste et ab aduentu dominī vsque ad epyphaniam mīmonia non debent sollemniter contrahi.xxxiij.q.iiij.non oportet.

Q in matrimonio constituti c tis tēporibus debēt a coitu abstinere videlicet communionis xxx.q.iiij.c.i.

Jtem in die natiuitatis christi et in alijs festiuis diebꝫ xxxiij. q.iiij.quociēscumqꝫ.

Jtem tempore ieiuniorum xxxiij q.iiij.ñ causa et.ij.c.se.

Q tamen continencia non dēt fieri ab vno sine alterius consensu xxxiij.q.iiij.apostolꝰ ꝛ c.se

Jtem tempore conceptus et ablactacioīs pueri di.v.a.ad eiꝰ.

Jtē tpe mēstruoꝝ di.v.ad eiꝰ.

Q sunt vel que non sunt que impediunt matrimonium contrahendum

Q matrimonium contrahendū impeditur per errorem persone vt si putatur virgilius et est plato xxix.q.i.§.i.

Jtem per errorem condicionis vt si putatur liber xxix.q.i.§.i.

Jtez per iusticiā publice honestatis.xxvij.q.ij.que despōsata. xxxv.q.iij.porro.

Jtem non debet contrahere cū

hereticā et īfideli pſona.xxviij q.i.caue et.ij.c.ſe.

Item nec cum cōſanguinea.iij q.nij.conſanguineorum.

Item ner cum affini.xxvij.q.ij qui in fi.et.xxxv.q.iij. nullum equaliter.

Item nec cū ſāctimoniali. xxvij q.i.lxi.et.ij.ca.ſe.

Item nec cuz diaconiſſa .xxvij q.i. diaconiſſam .

Item nec cum in religione profeſſis vel ſacris ordinibus conſtitutis.xxviij.q.i.vt lex.diſtin. xxvij.preſbiteris

Item nec cum furioſis et dementibus niſi habeant lucida iterualla et niſi furioſus cū furioſa contraxerit tales enim nō ſunt ſeparandi.xxxij.q. vl.hij q

Q furia poſt otractū mrīom ſupueniēs non ſoluit matrimōiū

Q vno coniuge viuo q̄tumcū q̄ tempore abſente alter otrahere non poteſt.xxxnij.q.vl.ſi q̄s.

Item ſi credens mortuum contrahit non adulteratur ſed reū tenetur recipere. xxxnij q.ij.ca.i.

Q dubitans mortuum non debet contrahere et ſi contrahit ō bet tamē debitum reddere quo vſq̄ certificetur.xxxnij.q.ij. c.i. extra de ſecundis nuptijs dñs.

Item non credens mortuum ꝛ tamen eſt mortuus .ſi contrahit nō ſeparatur ſed pñia tam q̄ pro adultero iniungitur ar. xxij.q.ij.homines.

Q ſi poſt duorum fidelium cōiunctionem in aliquo ipſorum hereſis ſuperuenerit alter ꝓpter hoc non poteſt alteri copulari xxviij.queſtione.ij.ca.vltimo et .ℌ.proximo.

Item ſeparatus obfornicatio / ne3 viuente reliquo non poteſt cum altera copulari.xxxij.q.vij c.i.et otaua ca.ſequen.et c.hij vero

Item nemo cogendꝰ eſt ad matrimoniuz et coactus ſeparatur xxxi.q.ij.ſi verum et c.ſe.xxxij. q.ij.c.vlti.

Q preſbiter vxorez ducens ab ordine debet deponi diſti.xxxiij preſbiter.

Q nec latini nec greci in ſacris ordinibus contrahere poſſunt ſed volentes greci habere ī moribus conſtituti contrahunt et ſic ī matrīonio vlteriꝰ promouent di. tricēſima prīa vir eua et diſtinctione tricēſimaſecunda per totum.

Q ducens in vxorem q̄ prius habuit concubinam etiam virginem non videtur poſſe ꝓmoueri di.tricēſima tercia merituz et di.xxxnij.precipimus et.xxx. q.v.qualis.

Q vxor promoti ad ſacros ordines ipſa conſentiente non poteſt eē ipſo mortuo matrimonium contrahere d.xxviij quia eſt

Item ꝓ error fortune ꝓ compu

tatur quis diues qui pauper è non impedit matrimoniū xxix. q.i.§.i.

Item nec error qualitatis vt cum putatur quis bonus qui malus est xxix.q.i.§.i.

Q̄ post penitenciā cum illa potest contrahere quam priꝰ polluit per adulterium nisi in mortem viri machinacio vel fides adultere data fuerit cum effectū xxxi.q.i.c.i.et c.deniq; et.iiij.c. vlti.

Q̄ fidelis dimissus ab infideli non baptisato non impeditur contrahere cum altero. xxviij. q.iij.c.vlti.

Q̄ cum filia conmatris spiritualis potest contrahi matrimoniū et pater cum filia carnali filij spiritualis sed filius cum filia patris sui spiritualis nō ꝓt quia cognacio descendit a prē in filium non ascendit a filio ī in patrem xxx.q.iij.c.vlti.

Q̄ filij possunt contrahere cuz filiabus compatrum excepta p sona qua mediante contrahit spiritualis cognacio .xxx.q.iij. super quibus.

Q̄ propter incestum efficit ꝗs indignus ad matrimonium cō trahendum sed tamen post pēi tenciam potest cum talibus dispensari.xxxij.q.vlti.quedā ꝛ.v c.se.xxxiij.q.ij.ſ ꝗs cū duabꝰ .

Item vxoricida sine dispensacione non debet cōtrahere xxxiij q.ij.interfectores admonere et c. ñ quid ꝛ §.proximo

Q̄ dispensatur in matrimonio circa gradus a canoē prohibitos.xxxij.q.iij.lex et.c.se.xxxv. q.iij.de gradibus

Q̄ consanguinitatis gradus distinguuntur xxxv.q.v.p to .

Item gradus affinitatis exprimuntur.xxxv.q.v.porro

Matrimonij status

De statu coniugum in matrimonio

Q̄ prima nocte debent cōiuges abstinere propter reuerentiam sacerdotalis benedictionis.di. xxiij.sponsus

Item non debent se coniuges libidinose diligere .xxxij.q.iiij. ozigo

Q̄ commiscetur quis in matrimonio causa prolis procreāde et non est peccatum di.xxv.§.alias ante fi.

Item causa reddendi debitum et nō est peccatū xxxij.q.ij.fit v

Item causa fornicacionis vitē de et est veniale peccatum xxxij q.ij.quicquid.xxxiij.q.ij. ī adolescētia xxxiij.q iiij.vt cū ꝓpria

Item causa libidinis explende tamquam cum adultera vl̄ meritrice et est peccatum mortale xxxij.q.iiij.ozigo et c. liberoz alleuiatur tamen penitencia ꝓpter bonum matrimonij xxxij.q viij.adulteri.

Q abstinenti imputatur ad peccatum si ꝓpter hoc alter conjugum in peccatum labit. xxvij q. ij. si tu.

Q uxor marito leproso vl quocumꝙ modo debilitato vel deformato reddere debitum tenetur. xxxij. q. v. horrēdus et c. se.

Q unus sine alterius voluntate continentiam vouere nō potest xxxij. q. v. c. i. et. vi. c. se.

Q nec potest religionem ingredi nisi ꝓpter fornicationem vnius ab altero per sniam episcopi fit separatus. xxvij. q. ij. sunt q.

Q consentiens vouenti et non vouens cum altera non potest cōtrahere nisi post mortē vouētis. xxij. q. ij. siquis coniugatus. xxxij. q. v. qui.

Q ante copulam carnalem uterꝙ coniugum licet intrare religionem. licet altero inuito. xxvij. q. iij. ecce q impos

An dormiens cum sorore uxoris sue possit reddere debitū uxori. xxvij. q. ij. qui dormierit.

Q uxorati non debent in ecclesia et precipue circa altare deseruire. xxvij. q. ij. multorum

Q in veteri lege uxore sterili ꝓ manēte licite ex ancillis libis ꝓcreabāt. xxx. q. nij. i. et. iij. c. se.

Q neut potest alteri crimē ipponere quando utrumꝙ crimen astringit. xxxnij. q. ij. in lectum.

Q diuorcium matrimonij sine conscia episcopi non debet fieri xxvij. q. ij. siue.

Q ante cē ingressum spoliatus vel spoliata prio debent restitui xxxiij. q. ij. histo.

Item cuz cōmrē vel spirituali filia filr. xxx. q. i. de eo.

Item ꝓpter maleficiū seo si celat restituitur. xxxiij. q. i. si per

Q matrionium inter frēs spūales vel adoptiuos dirimit. xxx q. iij. c. v.

Q affinitas remanet licet ille moriatur per quē contracta est xxxv. q. x. ℌ. i. et c. i.

Q ante diuorciuz consanguinei et propinqui debent iurari testificari de matrimonio vel senes et antiqui quibus non potest esse consanguinitas. xxxv. q. vi de parentela et. nij. c. se.

Item forma iuramenti separationis ꝓpter consanguinitatem vel affinitatem xxxv. questione vi. ab isto

Item forma iuramenti illius q recipit dimissaz. xxxv. q. vi. c. vl.

Q matrimonium non dimitur ꝓpter votum simplex ac cedōs di. xxvij. c. i. et. ij. c. se.

Item nec propter compaternitatem nec ꝓpter commaternitatē superuenientem. xxx. q. i. nosce q nij. ca. se.

Item nec propter seruitutez debitam. xxix. q. vl. c. vl.

Item qui scienter contrahit cū

persona seruilis conditionis ab ipsa diuorciari non potest.xxix q.ij.si quis liber.

Item cum uterq; coniugū seruilis cōditionis mriom cōtrahit non separantur.xxix.questi.vl. ca.vlti.

Q non separatur ab vxore qui ignoranter cognouit vxoris sororē.xxxnij.q.ij.qui dormierit.

Item extra ordinaria pollucio q̄uis sit crimīosa non sepat matrimonium.xxxv.questione .iij. extra ordinaria .

Q siue ꝓpter adulterium siue propter aliud inter coniuges fiat diuorcium non propter hoc rumpitur matrimonium.xxij.q vij.interuenientez et c.se.xxxiij. q.v.quot.

De hac matria habes vbi agitur de diuorcio.

De matrimonio spūali

Q matrimonium spūale est cōiunctio cristi et eccie .xxxij.q.ij. cum societas.

Q matrimoninm per carnalem copulam non perfectū est sacramentum cristi et ecclesie .xxvij. q.ij.cum societas

Item spirituale mriom contrahitur inter rectorem eccie et ecclesiam.vij.q.i.sicut .

Item spirituale matrimonium est iuter cristum et fidelem aiaz xxvij.q.i.q̄ cristo et c.nupciarū

Mechia

Q mechia est duplexviz spiritualis et carnalis. xxvij. q.i. non solum.

Q mechacio spiritualis est ydolū facere vel ydolis sacrificare xxvij.q.i.non solum

Q mechacio carnalis est ōnis illicitus concubitus atq; illoꝝ membrorum non legitimus vsus.xxxij.q.nij.meretrices ī fi .

Q stricte sumpta mechia non nisi pro adulterio ponitur.xxxij q.i.meretrices

Item ponitur pro consensu peccati qui viderit mulierem ad cupiscēdū eā iā mechatus ē eā in corde suo.xxxij.questiōe.vij. non solum

Item meehꝰ dicitur qui dimissa vxore ob causam fornicationis aliam duxit.xxxij .que.vij. quemadmodum.

Medicina

Q medicina est duplexviz spūalis et corporalis di . xxix. necē

Q meditoruz cōsilia dīne sunt ordini contraria qz nec ieiunare nec flere nec cōsilia siunt de con.di.v.cōtraria

Q medico corpali solaciū nō ē denegand.xnij.q.v.non sane

Q nec clici nec religiosi pro medicīa munera debent accipere di.xxiij.hijs

Q medicīa spūalis ē pnīa d. l. vt ostitueret.xxiij.q.i.si per

Item medicina spiritualis omnia ecclesie sacramēta de pe.di. i.in actione de con.di.hj. si quo

cienſcunque

Item medicina ſpiritualis eſt miſericordie op9 de.pe.di.i.medicina.

Item christus eſt ſpiritual9 medicus qui paratus eſt centies curare ñ tociens homo per peccatum infirmatus eum reqrit de pe.di.iij.item ꝙ

Itē prelati ſunt ſpirituales medici quia debent ſubditis correctionis medicinam di.lxxxvi. inferiorum et c.ſe.v.q.v.ñ nos di.xlv.recedite.xxiij.q.iiij.quid faciet.

Q magis prelatus occidit q̄z curat qui nec pro peccatis ſuis penitenciam agit nec alios de peccatis reprehendit di.l. abſit

Q ſicut medicus perit9 ñ vno collirio omnium oculos curat ſic prelatus vel predicator diuersorum hominum vulneri9 diuersis doctrinis medetur di. xxix.neceſſe

Memoria

Q memoria vlcionis diuine p̄terite in peccatores terroꝛuꝫ futuris incutere debet ne conſilia attemptent.viij.q.i.veniq̄ in fi.

Q quibuſdam in memoriā exceſſus ſigna relinquuntur xix. q.iij.mandamus de con.di.ij. et dixit

Q ideo quibuſdam occaſio peccati preteriti vel per loci mutacionem vel aliter eſt ſubtrahenda ne culpa ad memoriam refe rat.xv.q.i.mlier di.lxxx. valz

Q nullum inuenitur delictoꝛū tale remotiuum ſicut eorum cōtinuata memoria de pe.di.iij.H. iudas

Mendacium

Q mendacium eſt falſa vocis ſignificacio cum voluntate fallendi xxij.q.ij.beatus.H.ille

Q octo ſunt genera mendaciorum quoꝛuꝫ primum quia grauius eſt tanto minus quiſquis menciendo peccat quāto a primo recedit xxij.q.ij.primum

Q primum genus mendacij ē in doctrina fidei cum intencioē ſubuertendi ibidem

Item ſecundum eſt ꝙ nulli prodeſt et alicui obeſt vt eſt mēdacium detractionis ibidem

Tercium ē prodeſt vni et obeſt alteri vt eſt mendacium in cauſa pecuniaria ibidem

Quartum eſt ꝙ ſola menciendi q̄z libidine fit ꝙ eſt hyſtrionum et conſimiliū ibidem

Quintum eſt ꝙ fit placendi cupiditate ſuaui colloquio ꝙ eſt adulatorum

Sextum eſt ꝙ nulli obeſt et ꝙ deſt alicui vt cū q̄s dicit ſe neſcire pecuniam q̄ ſcit iniuſte tollēdam ibidem.

Septimum eſt ꝙ nulli obeſt et prodeſt alicui vt cum quis nō vult hominē ꝓdere ab mortem

Dauum ꝙ nulli obest et prodest ad ꝫ ꝙ castitas cõseruetur ibidem.

Q primus genus dicitur pernicios̃ ad ꝙ nulla condicione dz quis aduci ibidem.

Q plibet aliorum est vel pernicios̃um vel officios̃um vel ioco s̃um mẽdacium que post primũ minorem secundum maius et minus culpam habent xxij.q.ij ne quis.

Q mendacium est graue peccatũ quia os ꝙ mentitur occidit animam.xij.q.ij.nec

Q omne mendacium cauendũ est maxime perfectis.xxij.que.ij nequis.

Q perfectus pro nulli9 vita ꝑ uanda debet mentiri .xxij.q.ij. nequis.

Item nullus ducendus est ad salutem mendacio opitulant. xxij.q.ij.primum in fi.

Q abraham dicendo vxorem sororem suam esse et iacob dicẽdo se primogenitus excusantur de mendacio xxij.q.ij.queritur ℣.proximo.

Q mẽdax est qui simulat se melliorem quã sit.xxij.q.vij.cauete

Item mendacium est episcopus vel sacerdotem vel religios̃us se profiteri et cõtraria suo ordini operari.xxij.q.x.cauete

Q nemo causa hũilitatis debz mentiri qz si non erat peccator ex hoc incurrir ꝙ vitabat .xxij q.ij.cum humilitatis et c.se

Item non licet mentiri vt arrogantia vitetur.xxij.q.ij.nõ ita.

Q ille menticur qui putãs falsũ dicat verũ vel econuerso .xxij q.ij.homines et c.se

Q non omnis falsũ dicẽs mentitur.xxij.q.ij.is autem et c. beatus et c.si quelibet ℣. abrahã

Item facere contra promissum non est mentiri. xxij.q.ij. beat9

Q aliquod iocosum mendatiũ non videtur esse graue peccatũ exemplum de ioseph.xxij.q.ij.ꝙ

Q mẽdaciũ precipue inest mercatoribus. quia mercator sine mendacio et periurio esse nõ potest di.lxxxviij. eicicns et ca. se.

Item qui veritatẽ celant et mẽdacium dicũt equaliter peccãt quia ille prodesse non vult iste nocere deñderat .xi.q.iij.q̃s q̃s

Q mendacium etiam in presenti inuenitur grauiter punitum xij.questiõe.i.dilectissimus post me exinde de anania ⁊ zaphira

Q mendax precator debet carere ipetratis et quibus scripta dirigunt sunt puniendi si ꝓcum mendacium non arguũt.xxv.q vltima dicenti

Q circa ipetracionẽ rescriptoꝝ contingit mentiri ꝓpliciter.xxv q.vi.et si.

De hac materia habesvbi agitur de iuramento.

Mendicitas

Item ꝙ mendicitas clericoꝝ ẽ

ignominia episcoporum di.xciij
dyaconi sunt
Q intantum excreuit auaricia episcoporum vt omnia occupantes cogant clericos egentes mendicare.ibidem.
Q q aliter habere possunt graviter peccant si mendicant qr vnde paupes victurus erat accipiunt.i.q.ij.pastor
Q elemosina panis egencium est qui fraudat eum hō sāguinis est.xciij.q.v.c.ij.

Mensa

Q mensa clericorum non debz habundare fabularum relacione sed sacre scripture lectione . di.lxiiij.pro reuerencia.
De hac materia habes vbi agitur de cibo et vbi agitur de conuiuio .

Menstrua

Q menstrua mulieris sunt ex naturali superfluitate sanguis et ideo culpa carēt di.v.ad eū
Q menstrua pacienti non dēt ecclesie dei introitus negari di.v.ad eius
Q si mulier menstrua paciens cristi vestimentū laudabiliter tetigit et ecclesiam laudabiliter intrare potuit ibidem
Q ad mulierem menstruatam quisq accedere prohibetur . qr ex hoc partus deformatur di.v.ad eius

Mensura

Q mensura misericordie dei nō potest estimari de pe.di.i.serpēs ante fi.
Q iuxta mensuram culpe penitencia debet impoi di.xc alienū
Q apud deum non valet tantum in penitente mensura tpis q̄tū dolorū de pe.di.i.mēsuraz

Mercacio

Q mercacio potest esse inhonesta et turpis de pe.di.v.q̄litas.
Q quelibet periculosa est mercacio quia difficile est inter vēdentis et ementis conmerciuz non interuenire peccatum ibid
Q mercator sine mendacio n p iurio esse non potest di.lxxxiij. ciciens et c.se.
Q clericis omnino prohibetur mercacio . quia viliuz emit vt carius vendat xiiij.q.iiij.canonū
Q qui per cupiditatem ante tēpus granum vel vinum emit vt carius vendat turpe lucruz committit xiiij.q.iiij.quicunq.
Q in sacris locis vbi q oracionibus est vacandum mercacōnes non debent exerceri xvi.q.vij.ad hec.
De hac materia habes vbi agitur de negociacioē n ō lucro.

Mercenarius

Q mercenarius eciam si ab ī uito detentore recipit mercedē

ſuā non committit iniuriā.xnij q.v.non ſane

Item qui defraudat mercennarium mercede ac ſi ipſius ſāguinem funderet.xnij.q.v. īmolās

Q prelatus non diligens dm propter dnī .ſed propter temporale lucrum mercennarij ē.viij q.i.ſunt michi.

Q ille rector non paſtoris ſed mercennarij vice deſeruit qui grām huānam amittere formidans loqui rcā ptimeſcit d.xlij ſic rector.

Item mercennarius eſt prelatus q plus diligit proprium cōmodum quā ouium videns lupū oues dereliquit vij.q.i. aduer.

Meretrix

Q meretrix eſt que multorum libidini pz d.xxxnij.vidua

Q meretrices et ad meretrices accedere eſt diuinitus phibitū xxxij.q.nij.meretrix

Q fornicator eſt magni criminis q tollit membra criſti et facit ei mbra meretricis xxxij.q.nij ī eo

Q indebitus v'us luxurie execrabilis ē cum oī meretrice magis autem cum vxore .xxxij.q. vij.adulteri

Q contrahens cū meretrice ad ſacros ordines nō dz pmoueri di.xxxnij.ſiquis viduam.

Metropolitanus

Q metropolitanus a menſura ciuitatum quibz peſt deus eſt di.xxi.c.i.poſt prin.

Q metropolitanus dz.x.vl' vn decim ciuitates et totidez epōs ſub ſe habere.vi.q.iij.ſcitote

Q abſq; metropolitani licentia nullus epiſcopus poteſt ītrare curiam impatorum.xxiij.q.vl. ſi quis epiſcopus

De hac materia habes vbi agitur de archiepis

Michael

Q michael q̄ noluit maledicere diabolo pōr in exemplū vt a maledcō puri ſum?.xxnij.q.iij. ſup igitur.

Milicia

Q militia eſt duplex viz ſcl'aris et ſpiritual' d.lix.ſi officia.xxiij. q.viij.reprehenſibile

Q milicia ſecularis non culpatur ſed abuſus.xxiij.q.i.p totū

Q milicia inſtituta ē propter duo viz ob iniuriam propulſādaz et vindictam oferēdam .xxxij. q.i.ℌ.i.

Q ius militare in multis conſiſtit di.i.ius militare.

Q in militia ſeculari reprehenditur libido dominandi. crudelitasvlciſcendi et cupiditas nocendi.xxiij.q.i.q̄ in bello

Q hac inpune milicia debet exerceri vt mali coherceantur et boni ſubleuentur.xxiij.qi.aꝑ.

Itē q̄ plericq; ſancti patres ſecu

larem miliciam laudabiliter exercuerunt xxiij.q.i.nā si et.c.se.

Q summa laus est milicie cō muni vtilitati intendere xxiij.q i.summa.

Q boi milites vltra stipendia sua nil debent vsurpare xxiij.q i. militare.

Q miles non est reus homicidij qui legitima auctoritate superiorū hominem occidit xxiij. q.v miles.

Q miles secularis grauiꝰ peccat symoniam committendo q̄z clericus.i.q.iij.saluator in me.

Q miles secularis propter periculosum statuz quā habuit absq̄ dispēsacione pape ad sacros ordines non debet promoueri di.l.si quis

Q ī milicia seculari gradatim quis promouetur ad honores multo forcius ī milicia spirituali di.lix.si officia c. se.

Q non debet esse ligatus aliis qui spirituali milicie ē aggregādus di.liij.nullus

Q nemo potest militare deo et mundo xxi.q.iij.apostolorum. et c.se.

Q christus ad seruiendum sibi voluntariuz militez vult habere xv.q.i.non

Q nil beacius quā vt quomodo imperator noster christꝰ iussit militetur di.xl.ante omnia

Q militum christi arma sunt. lacrime et oracioēs xxiij.q.viij. reprehēsibile et c.cōueniorī me

Minister

Q minister dicitur qui q̄ superior mandauit exequitur xxiij. q.iij.dominus noster xxiij.q.v. non solum et.q.vlti.qui pcutit

Q minister iudicis eciam damnatum si ex libidine occidit homicida est.xxiij.q.v.cū minister

Q minister christi non debet esse superbus quia talis dyabolo comparatur.i.q.i.si fuerit.

Q christus ministros suos docuit aliis ministrare non tēporalibus lucris inhiare xvi.q.i. nulli.

Q in ministris ecclesie sicut est in sacerdote ministracio sit et dyaconi sacramenti dispensacio di.xciij.dyaconi sunt

Item vbi paterfamilias largꝰ est minister non debz esse tenax xxvi.q.ij.alligant in fi.

De ministris ecclesie habes vbi agitur de clericis et vbi agitur de ecclesia materiali et vbi agitur de oracionibus

miraculum

Q miraculum est opus arduū et insolitum supra spē et facultatem consistens admirantis. sicut fuit maris rubri et iordanis fluuij diuisio et alia plura que ponuntur. de con.di.ij.reuera circa me.

Q miracula facere è spirituale

donum spiritus sancti de pe di. iij. §. si quis semel querendam

Q Quamcunq; sint aliqui sancti tamen miracula facere non possunt quando volunt nisi quū dono spiritus sancti pfundunt de pe. di. iij. §. querendum

Q miracula sanctoruz sunt admittenda non in exemplum nostre actionis trahenda. i. q. vij. vos si post me.

Q quidam habent prophecie spiritū qui non habent vite meritum i. q. i. prophetauit. exēplū nota de saul.

Item multi faciunt miracula extra caritatem constituti qui in caritate positi facere nō possūt i. q. i. teneamus.

Q magi siue demones non faciunt miracula sed mira que nō sunt supra naturam sed secundum naturam sed sunt hominibus insolita. xvi. questione. nij. sciendum.

De hac materia habes vbi agitur de diuinationibus et vbi agitur de incantationibus et vbi agitur de magis

Missa

Q missa eucharistie proprie dicitur consecratio et confcio reliqua omnia que vel sacerdos dicit vel chorus canit gratiarum actiones sunt vel certe obsecrationes de c. di. ij. virum in fine

Q iacob9 apostolus frater domini et basilius cesariensis tradiderunt modū missam celebrā di de c. di. i. iacobus qui tamē modus nec aliter i decreto per ordinez positus habetur sed tamen ego plura que in misse officio exercentur proprijs capitulis assignaui.

Q missa sine sacratis vestibus non debet cantari de c. distin. vestimenta.

Item nullus debet missam sine stola 7 manipulo cantare disti. xxiij. ecclesiastica.

Q in solemni missa minister et precipue diaconus et subdiaconus debent haberi de cō. di. i. episcopus.

Q in primitiua ecclesia in principio misse psalmi legebantur ꝫ post psalmi in cantus sunt cōuersi. vnde introit9 misse et gradualia et offertoria communio pene omnia sunt ò psalmis sūpta di. xxiij. §. ab officio et ca. in sancta in fi.

Q ille versiculus gloria patri quem damasus papa ad preces hieronimi īstituit post psalmos repetendus et qui cantat post introitum ponitur de con. di. i. de hymnis.

Item kyrieleison et paternoster ponitur vndecima questiōe tercia de ālijs.

Item gloria in excelsis et alleluya qui duo hymni ab an

gelis sunt cantati et a nobis i
sollemnitatibus sunt cantandi
ponitur de con.di.i.de ymnis.
et c.hij duo

Q hij duo ymni a quadragesi
ma quando lapsus primi hoīs
recitatur subticentur vsq; ad
pascha quando cristꝰ resurgēs
ex mortuis tristiciam in gaudi
uz vertens alleluya nobis red
didit de con di.i.hij duo

Q episcopus in missa ante col
lectam vt ostendat se vicarium
cristi sicut cristus apostolos sic
salutat poplum dicens pax vo
bis.ij.q.vij.si omnis

Jtez vt ostendat se de numero
aliorum sacerdotum dicit dñs
vobiscum q ponitur de con.
di.i.hic quoq;

Jtem de oracionibus siue col
lectis dicēdis habes de cō. di.
i. omnis cristianus

Q post offertur vinuz et aqua
in calice a sacerdote de con.di.
i.in sacramento

Q post oraciones respōdenduz
est amē hēs di. xxxviij. sedulo

De qua materia habes ubi a
gitur de eucharistia

Q epistola et euangeliuz legē
da sunt in missa habes de cō.
di.i.omnis fidelis

Jtem de offertorio q debet fie
ri in missa habes de con.di.i.ō
nis cristianus

Q ante prefacionē dicitur sur
sum corda monemur vt tunc p
cipue mentem ad deum dirige
re debeamus de con.di.i. quā
do autem

De prefacione que post sequit
habes de con.di.i.de ieunijs.

Q pax debeat dari añ commu
nionē habes de con.di.ij. pacē

Q post missam si non est episco
pus sacerdos qui cantauit dēt
dare benedictionem de con.di.
missas

Q in missa siue viui siue mor
tui populo possunt recommen
dari i canone misse vbi soli do
loquimur qui omnium nomia
tacitis nominibus sub genera
li commemoracione orare debe
mus de con. di.i.visum et c.de
nominibus

Q nisi in sacris locis vel vbi e
piscopus permiserit missa debz
celebrari de con.di.i.missarum

Q subdiuo super tabula lapi
dea consecrata potest missa can
tari de con.di.concedimus.

Q episcopus ne mōnachos in
officio suo impediat non debet
i monasterio eorū sollemniter
celebrare .xviij.q.ij.luminoso

Q non solus episcopus sed eci
am populus diebus dominicis
et sollemnibus ab ecclesia sua
non debet se subtrahere de con
di.iij.episcopus

Q super altari in quo episcopꝰ
cantauit eo die non debet pres
bit celebrare de cō.di.ij c. vlti.

Q in natiuitate domini quan

do tres misse sunt celebrande p̄ ma missa in profunda nocte sol/ lempniter est celebranda de cō. di.i.nocte.

Q in.xl.non debet quis man/ ducare nisi prius audita missa et vespertinis officijs de cō.di. i.solent

Q in signuz crucifixionis cristi et in signum missionis spiritus sancti missa sollempnis cotidie circa terciaz debet celebrari de. con.di.i.nocte.

Q propter populi deuocionem missa potest in aurora celebrari de con.di.i.H.i.et.ca.se.

Q propter clericorum ordinaci ones in ieiunijs quatuor tpm post meridiem missa debet can/ tari et precipue in sabbato sācto quia tunc versus noctem debet cantari missa de con.di.i.solet. H.in ieiunijs

Q nemo pransus missaz canta re debz.vij.q.i.nichil.

Q qui pro pecunijs vel placen cijs hominū vnā vl plures mis/ sas celebrauerit eternaz sibi cō/ dempnacionez parat de con.di. i. sufficit

Q excepta natiuitate cristi vnā missam licet cantare sacerdoti i bidem

Q felix valde est qui vnam mis sam digne potest celebrare. ibiō

Q in dominicis diebus et festi uis layci missam vsq̄ ad finem debent audire de o.di.i.missas et.ij.ca.se.

Q episcopus sollempniter cele/ brando debet habere ministros de con.di.i.eps deo.et.c.iube?.

Q pbr nisi duobus ad min? p̄ sentibus missam non debet cele brare vt optat sibi dicere.dñs vobiscum et orate pro me de o. di.i.hic quoq̄.

Item sacerdos propter euentus sine adiutore qui possit eum sus tentare missam non debet can/ tare.vij.q.i.illud

Q presbiter qui missam incepit nisi infirmitas impediat debz eā finire de con.di.ij.nullus eps

Q si pbr propter casualem infir mitatem missam inceptam fini/ re nō possit alter vbi dimisit p̄ ficiat .vij.q.i.nichil

Q laborans morbo caduco vl̄ confili missam non debet canta re.vij.ij.in litteris

Q pbr nunq̄ cantz missam nisi et cōmunicz de con.di.ij. relatū et.ca.se.

Q pbr in missa de mortali pec/ cato habens conscienciam cum contricione et proposito confiten di potest cōmunicare de.cō.di. ij.cottidie.

Q missa mali sacerdotis vel in famat nō est respuenda nisi sit per sentenciam infamatus con/ dempnatus.xv.q.vij.c.vlt.

De hac materia habes vbi agi tur de celebracione et vbi agit de cantu et de sacerdote.

Misericordia

Q misericordia est pulchritudo et perfecta forma virtutum di. lxxxvi. in singulis

Q duplex est mia videlicz diuina et humana

Q multiplex est misericordia dei qui lapsibz humanis subuenit de pe. di. i. ppens

Jtē mie dei nec mensuras ponere possimus nec tpa diffinire apud q̄ nullas patit moras venie cōcessio de pe. di. i. ppens ante finem

Q deus ex mia expectat peccatores vt conuertantur di. xciij. dyaconi sunt in fine

Q deꝰ qui misecicors est et iustus sicut cōpuat miaz in iusticia ita iusticiā in misericordia de pe. distinct. i. taciturnitas .H. et si non.

Q assidue peccare volenciū nō miseretur deus di. xciij. dyacoī sunt in fine. de pe. dist. i. H. potest eciam

Q misericordia ad proximū est duplex vz corporalis et spiritualis di. xlv. tria

Jtez spiritualis est triplex videlicet offensas vl iniurias dimittere dist. xlv. tria et dist. l. confide.

Jtē delinq̄tes corrigere di. tria

Jtem bona docere et iusta cōsulere di. xlv. disciplina

Q corporal mia cōsistit in .vij. operibz q̄ in hoc versu cōtinentur. Visito poto cibo redimo tego colligo credo. quoruz plura ex hijs ponūtur di. lxxxvi. non satis

De mō exhibēdi predicta officia misericordie

Q mia spiritual ad primuz dz esse iusta in corrigendo vt scz si dett vinū austeritatis nec oleū pietatis di. xlv. disciplina

Jtem discreta in docendo vl cō sulendo nec erudiendi in errorē deducantur distinctione. lxiij. sit rector

Jtem debz esse prōpta offensas relaxando. maxime quādo penitent offendentes. xxiij. q. nij. nemo potest. H. proximo

Q mia corporal debz esse iusta iu exhibēdo qz dz esse de propō nō de alieno. i. q. i. nō est et. xnij q. v. per totum

Jtē debet esse discreta in subueniendo qz nō vni oia sunt danda di. lxxxvi. dominus

Jtem ordinata in distribuendo quia primū danduꝫ est propin quis et post alijs di. lxxxvi. est eciam. et ca. in singul in fine. excepta necessitate. et tunc pmum danduꝫ est iustis q̄ peccatoribus di. lxxxvi. H. in ipsa

De hac materia habes & agit de elemosina

Q misericordie officia omnibz sunt precepta dist. lxxxi. in singulis

Q qui negant miſericordiã facíendam ipſum criſtũ qui eſt miſericordia negant.viij.q.i.ōnis.
Q miſericordia maior eſt omnibus holocauſtamatibus di.l. poterit in fine
Q melius eſt in cauſis pretendere miſericordiam ꝙ clemenciã di.lxxxvi.pulchra.xxvi.q.vlt.allegant.
Q ſentencia que miſericordiam necat eſt fugienda di.l.põderet in fine.i.q.vij.exigent
Q capto hoſti debetur miſericordia niſi maior perturbacõ timeat.xxiij.q.i.noli
Q crudelis eſt miſericordia parcere vni in diſcrimen multorũ di.lxv.ꝟ illud
Q nõ eſt miſericors qui parcit vicijs vt non oturbet delinquẽtes.xxiij.q.v.qui vicijs

Miſterium

Q miſterium dicitur ꝙ ſecretaz ⁊ conditaz habet diſpenſacionẽ i.q.i.multi in me.
Q eccleſiaſtica ſiue diuina ſacramenta proprie dicuntur miſteria.i.q.i.multi ante me.
Q indignis et non intelligentibus ſecreta miſteria non ſunt omunicanda di.lxiij.ℌ.vlt.et.ca. in mandatis

Moyſes

Q moyſes q̇ ogregauit oẽz ſynagogã ꝛpreſẽtat ꝙ ī fideli aĩa oĩs mlt̃itudo ſenſuũ ⁊ cogitacionũ ad medicandũ de deo int̃ ſacraríũ cordis vñt ouenire.viij.q.i.licet
Jtez in hoc ꝙ fuit moyſi a deo ſucceſſore ordinat9 vat̃ itelligi ꝙ ad deũ nõ ad hoies ſpectat electio prelati.viij.q.i.ergo
Q moyſes negauit ſe filiũ filie pharaonis et ꝙ egipciũ zabulo obruit ⁊ ꝙ egiptũ reliquit et ꝙ filios iſrahel de egipto eduxit habes de pe.ij.ℌ.apponitur.
Jtem moyſes ponitur in exemplum ꝙ prelati nõ in armis ſed oracõnibz otra aduerſarios debẽt purgare ſicut ipe purgauit otra amelech.diſtinctioẽ.xxxvi.ſi quis
Q ſicut inter moyſen ⁊ aarõ fuit quedam maiorítas diſcrecio ſic fuit ⁊ ĩt apl̃os di.xxij.ſacro ſancta et di.xxi.ℌ.i.
Jtez moyſes cum ꝑ peccato populi orauit nõ ſtatim veniã impetrauit di.l.ſi quis ꝓpoſtera ī fi.
Jtẽ moyſes pociꝰ voluit de libro vite deleri q̃z noxuz ppl̃i nõ dimitti.xxij.q.iij.ꝙ crudele.
Q ꝺa moyſes ethyopiſſã duxerat in vxorem maria lepra percuſſa fuit.ij.q.vij.plerimq̃
Q moyſes propter reuerenciaz loci calciamẽtũ pedis ſoluit de pe.di.i.ℌ.i.hĩs
Q moyſes quãdoq̃ criſtum ſignat depe.di.i.inter hec

Monachus

Q monachꝰ dicitur a monos ꝙ latine dicitur vnus et achos ꝙ latine dicitur tristis quasi solitarius tristis .xvi.q.i.placuit.

Q monachus iō singularis dicitur qz debet vitare hominum multitudinem.xvi.q.i. ī cupis.

Q sicut piscis sine aqua sic mō chus sine monasterio vel cella .xvi.q.i.placuit .

Q ad hoc monachus debet intendere vt status eius cōcordz cum nomine.xvi.q.i.placuit

Q omnis monachus vl religiosus debet esse vl de regula benedicti vl de basilij vl de augustini.xviij.q.ij.perniciosam

Q eciaz dicūtur monachi qui regulam augustini sunt professi xviij.q.ij.perniciosam.

Q nullus ſnus potest esse monachus nisi a domino suo licenciatus

Q monachi ⁊ monache semper et vbiqz debēt deferre vestes p/fessionis sue di. xxiij.sācti moniales

Jtem excepta īfirmitate nunqꝫ debent comedere carnes de cō. di.v.carnem

Jtem debent abbatibus suis obedire ac res laboribz suis acq̄ sitas vl qualcūqz sine licencia abbatis si debēt retinere .xviij. q.ij.abbates

Jtem nō debent monachari spe abbacie promisse.xvi.q.vij.per laycos

Jtem vltra tēpꝰ in monasterio rātes et nolentes profiteri dñt expelli.xviij.q.ij. peruenit

Jtem testamentū facere nō possunt .xix.q.iij.noua.

Jtem sine licencia abbatis voluere nō possunt.xx.q.nij.monacho.

Jtem ad arciorez vitam petita licencia transire possunt .xx.q. nij.ca.i.et.ca.monachum

Jtem opulsus siue a parentibz siue ab alijs fieri monachus ni si prius consenciat non tenetur xx.q.iij.presens

Q monachi ex licēcia abbatis ex causa possunt ad solitarias cellas transire .xviij.q.ij.nullus monachus.xx.q.vlt.ca.vlt.

Jtem non debent causas vl negocia secularia agere niſ ex licēcia abbatis p monasterio .xvi. q.i.advicimus in fine .et.ca.de presenti

Q frequenter loquens de pecunia pocius dicēdus est institor ꝙz monachus .xvi.questiōe .i.si cupis

Q monachi nūqꝫ debent vacare sed semper debent orationibz vel lectionibus intendere de con .di.v.nuuꝫ

Jtez debent ab omni familiaritate monachalium ⁊ aliaruz feminarum se alienare .xviij.q̄st. ij.peruenit .

Jtē nec in vno monasterio nec in vicino cum monialibus dñt habitare .xviij.q.ij.diffinim9 et ij.ca.se.

Jtem nec sudariola nec zonas nec alia munuscula debent accipere a mulieribus.xviij.q.i.monacho.

Q monachi q̄uis fcipiendo ordinem sacerdocij recipiant officij potestatem non tñ execucionē ñ occupaciōe ppl̄i de licēcia epi.xvi.q.i.monachi.et.c.hic vide.

Q nec penitenciam aliis dare nec p̄dicare nisi in claustro suo debent.xxvi.q.i.placuit

Jtem nec baptisare nec fieri cō patres.xvi.q.i.placuit cōi.xviij q.ij.peruenit de con.di.iiij.non licet et.ca.se.

Jtem p̄ter ofratrem in claustro suo q̄ preter eum qui elegerit nl̄ debent sepelire.xvi.q.i.c.i.q. ca.agapitus et.ca.placuit

Q monachi debēt subesse epis in quantuz per papam non sūt exempti.xvi.q.i.peruenit.xviij.q ij.abbates

Jtem visitandi sunt per episcopos et corrigendi di.xviij.q.ij. visitandi.

Jtem iura episcopalia debent episcopis persoluere .xviij.q.ij. e leuthari9 et.ca.se.

Jtem non debent decimas vel eccias a laycis sine cōsensu epi recipere .xvi.q.vi.decias q̄ ecclesias.

Jtez episcopos ex caritate accusare posunt .ij.q̄st.vij.nullus.§. proxímo.

Q monachi bonorum morum in clericos et episcopos promoueri possunt.xvi.q.i.ñ clericat9 et.vij.ca.se.et tribus.c .precedētibus .

Q ñ debent sine licēcia abbatū episcoparus recipere .xviij.q.ij. q̄ sit.§.nullus

Q facti episcopi absoluuntur a iugo professionis.xviij.q.ij.c.i.

Jtem facti episcopi non debent mutare habituz nec ordinis sui ritum quantum ad sabstancia, lia.xvi.q.i.de monachis q.§.se.

Jtem facti episcopi succedunt ī bonis paternis et ecclesie sue relinquunt .xviij.q.i.ca.i.

Monasterium

Q monasteriuz duplex pro monachis q̄ monialibz in vno loco fieri prohibetur.xviij.q̄sti.ij. diffinimus.

Q monasteria construenda sūt in solitudīe ne populari accessu deuocio religionis impediatur xviij.q.ij.luminoso .

Q monasteria monachorum ſb sunt episcopo in cuius territorio sita sūt .xviij.q.ij.monasteria

Q monasteriū exemptū est a lege diocesana in pluribz vz q̄tū ad cathedratici p̄tacōez .x.q. iij.inter cetera .

Jtem quãtuz ad decimaꝝ solu/
cionem .xvi.q.i.decimas
Jtem ꝑtum ad ārte ptis diuisi
onem.xvi.q.i.cum pro salute
Jtem quãtuz ad grauez exacti/
onem .xviij.q.ij.ꝑ scit
Jtē ꝗtū ad pblice misse celebra
cõez qz sine ꝺsẽsu abbis ñ oz fa
cere.xxnij.q.ij.abbas.ꝛ.c.luio.
Q monasteria non debent fieri
sine licencia epoꝝ.xvij.q.ij.qui
busdam et.nij.ca.se.
Q mulieres monasteria mona/
choꝝ siue religiosoꝝ intrare nõ
debent nec debent ouerti in ha
bitacula seculariuz clericoꝝ nec
debent regi per seculares.xviij.
q.ij.peruenit et.ca.dudum.
Q in prochialibꝫ eccl̃is mona
steriouũ de scire epi debẽt ĩstitui
pbri vl̃ remoueri.xvi.q.ij.viris
Q abbas sine epo ꝛ eps per se
res monasterij alienare nõ pñt
xvij.q.nij ãn vendicõnibz.xviij.
q.ij.ꝑ scit
De hac materia habes ꝺ agit
de monachis et de religione

Monialis

Q monialis est que professa ẽ
se velle viuere ꝑm regulã bñdic
ti vl̃ ꝑm regulã basilij.vl̃ ꝑm re
gulã augustini.xviij.q.ij.ꝓnici
osam
Q moniales non debent habe
re singularia domicilia.xviij.q.
ij.pernicioſam
Jtez puella .x j.annos habens
que voluntarie monial̃ est effec
ta ecĩã ante cõsecracõez receve/
re non poterit.xx.q.i.puelle.
Q moniales subsunt ordinacõi
et correctõi epi.xxviij.q.ij.ogno
uimus
Jtem preponendus monialibz
primo est ꝑ epm examinandus.
xviij.q.ij.qui religiosis.
Q dueiencꝫ regũt ꝑ viros spi
rituales ꝙ seculares.xviij.q.ij.
in decima
Q monasteria monialium non
debent esse vicina monasteriis
monachoꝝ.xviij.q.ij.diffinim9
et.nij.ca.se.
Jtẽ ꝙ monial̃ nũq̃ loq̃ debz cũ
mõcho sine bono testio.xviij.q.
ij.ca.diffinim9.ꝛ.ca.in decimo.
Q moniales in vno choro cuz
monachis vl̃ aliis clericis can
tare nõ debẽt .xviij.q.ij. perni
ciosam
Jtem non debent sacra vasa et
pallas ꝛ corporalia contingere
vi.xxiij.H.vasa ꝛ.ca.sacratas
Jtem nõ possũt matrimonia cõ
trahere ꝛ cõtrahentes sunt per
epm cõpellende ad votum revi
re.xxvij.q.i.de viduis
Q moniales in vicium carnis
prolapse grauiter sunt puniẽde
xxvij.q.i.fere per totum.
Q peccãtes cũ ipꝺ ipso facto vi
dent excõmunicati .xxvij.q.i.si
qua et.ca.eos
De consecracione monialiũ ha
bes vbi agitur de ꝺsecracõe.

Mors

Q mors est triplex vz corporal spiritual gehennalis de pe .di. vlt.in fi.

Q mors corporal oibz est cois xiij.q.ij.in ecclesiastico

Item in memoria ab oibz sp est habenda .xiij.questi.ij.in ecclesiastico

Q videntur ee iperfecti qui dñ a dño vocantur nõ moriuntur voluntarij ꝫ inviti.xiij.qst.vlt.ꝯ prepostrum

Q sacramenta ecclesie morientibus q petentibz nõ sunt neganda.xxvi.quest.vi.aurelio et.ca. sequenti

Q si volentẽ ofiteri mors añ ꝙ ad sacrdotem pueniat ꝓoccupauerit nõ debent sibi denegari ecclesiastica sepultura .xxvi.q.vi. si aliquis.

Q qui fame morietẽ nõ pascit occidit.di.lxxxvi.pasce..

Item mortez lãguentibz probatur infligere qui hanc cũ possit nõ excludit di.lxxxvi.§.i.

Q mortui qui i diuino iudcio sunt ab hominibus nõ sunt iudicandi distinctione.xxiij.quorũdam

Q post hoim mortem aie locãt secundum ꝙ meruerũt.xiij.q.ij. tps

Q mortui iuuandi sunt oracionibus oblacionibz missis et elemosinis etiã si dubitetur de eorum salute.xiij.q.ij.non estime? et pluribus.ca.se.

Q sic ꝙ oibz mortuis tm valz cuilibet ac si pro vno solo fieret de con.di.v.non mediocriter

Q ignus est in morte accipere solaciuz qui se non cogitauit moriturum de pe distinct.ij.§.vltimo

Q morientibus in peccato mortali nec oblaciones nec oraciones viuorum nec sepulture sacrorum locorum prosunt .xiij.q.ij. quibus et.vij.ca.se.

Q nemo debet tristari morte suorum carorum cum ipos nõ amittamus sed premittam? .xiij. q.vlt. ꝯ prepositorum et tribus ca.se.

Q qui nimis tristãtur de morte suoruz videntur desperare de felicitate futurorum bonorum. xiij.q.vlt.hũc

Item in hoc ꝙ dominus fleuit lazarum et non fleuit mortuuz sed ad hui? vite miserias resuscitandum innuit ꝙ pro mortuis plus est gaudendum ꝫ tristãdum .xiij.questione.vlti .qui diuina

Q mortui huius mundi facta possunt scire vel per decedenciu religionem vel angelorum reuelacionem vel per spiritualẽ confessionem quia ipis conceditur vt eciam post mortem viuis appareant .xiij.questi.ij .fatendum.

Item mortui quandoq; ex dya
bolica illusione fantastice cre
duntur apparere .xxvi. quest.v.
nec miꝝ ante me.

Q ecclesia nec ligare nec solue
re potest mortuos de peccatis
quia non sunt de foro eius .
xxnij.q.ij.ligat

Q iniuste excōmunicatus ecia
post mortē potest absolui.xxnij.
q.ij.non sane

Item heretici post mortem pos
sunt excōmunicari propter facti
detestationem .xxnij.q.i.sane ꝓ
fertur

Q fideles non debent cōmuni
care mortuis quibus non cō
municauerunt viuis.xxnij.q.ij
de ꝯmunione

Q mors spiritualis est duplex
videlicet bona et mala. Bona
est quando quis siue per baptis
mum siue per penitenciam mo
ritur peccato vt viuat cristo de
con.di.nij.vt ostenderet

Q diuerse species mortis desig
nantur per tres mortuos quos
cristus suscitauit de pe. di.i.an
te finem

Item per auariciam.xnij.q.iij .
si quis vsuram

Item per quodlibet aliud mor
tale peccatum de pe.di.nij .§.di
cens

Q mors gehennalis mors dici
tur eternal quia sibi nunq; mo
ritur mors .xxvi.questione.ij.q
fine .

De hac materia habes ꝯ agit
de sepultura.

Mos

Q mos longa consuetudo est
de moribus tractatis distinctio
ne.i.mos

Q mores legem faciunt et om
ne ius legibus et moribus con
stat di.i.omnes

Q plus facit famosum moruꝫ
nobilitas q̄ generis dignitas .
di.xl.nos et.ca.se.

Itez non est contra fidem et bo
nos mores indifferenter est ha
bendum di.xij.illum

Q multuꝫ distant dampna mo
rum a dampnis reruꝫ tempora
lium .vi.q.i .§.verum et.ca. de
teriores

De hac materia habes ꝯ agit
de consuetudine .

De muliere habes supra vbi a
gitur de femina

Multitudo

Q multitudo inutilium psonaꝝ
maxime clericoꝝ est vitāda di .
xxiij.tales.

Q pōpa multitudis popularis
reprehenditur in platis et cleri
cis di.lix.si officia

Q nō pt esse salubris correctio
nisi in illo q̄ nō habet sociā mul
titudiez.xxiij.q.nj.nō potest

Q in correctione multitudinis
caute est incedendum dist.xlnij.
cōmessationes.

Item cum contagium peccandi multitudinem inualerit disciplina diuine mia est necessaria .xxiij. q.nij.non potest

Item paucitas est aspere corrigenda sed multitudo leuissimis admonicionibus est frangenda xlnij.di.omessaciones.

Q propter peccancium multitudinem detrahendum est seueriti di.xlnij.comessaciones usti.l. vt constitueretur.ix.q.i. ordinaciones.

Q nō oz differri multitudini in mali plati electione vl approbacione.xviij.q.ij.si quis

Q multas medicinas inuenire cogunt multa experimenta morborum di.l.vt cōstitueretur.

Item non minus ardet qui cum multis ardet.i.questiōe.i.multi in fine.

Q tempore apostolorum institucōnis credencium erat cor vnū et anima vna in deo .xij.q.i. di lectissimis di.viij.differt

Item quandoq multitudo propter vnius delictum punitur di. xlv. sed illud.xxnij.q.i.non turbatur

Mūdicia

Q mūdicia est duplex videlicet spiritualis et corporalis distict. xxxi.lex

Q mundicia carnalis que inficitur p luxuriam ideo clericis in sacris precipitur vt competēcius valeāt diuinis vacare obsequijs et oracionibus di.xxxi. §. causa

Q spiritualiter mundatur qui a sorte peccatorum per penitenciam mundatur di.l.purgabit

De hac materia habes supᵒ vbi agitur de castitate ⁊ de luxuria et vbi agitur de macula

Munus

Q munus est triplex videlicet ab obsequio q̄ est fructus indebite impensa.

Item munus a manu q̄ est pecunia

Item munus a lingua q̄ est fauor.i.q.i.sunt non nulli.

Q munera dantem et accipientem faciunt deuiare a iusticia. xi.q.iij.pauper et.ca.qui recte

Q ille manus ab omni munere excutit qui non solum pecuniam vel obsequium sed nec eciam humanum fauorem requirit.i.q.i.sunt non

Q nō timetur culpa vbi redēpcio speratur per munera.xi.q̄st. iij. pauper

Q meritorie trahitur quis ad fidem vel ad meliorem statuz p munera .xxiij.questione.nij.ca. vltimo

Q clericus ecclesiam suscipiens vel spiritualia dās per munera destituitur .vij.q.i.sanctitum . xv.q.ij.obseruandum .xiij.q.ij. questa

Murmuracio

Q murmuracio dissuadetur qz murmurãs opus quod facit p dic di.xi.alienus

Q murmurans et cõtencio sus pari pena puniuntur di.xc.si q̃s monachus

Q filij israhel murmurantes a serpentibus perierunt dist .xc.a lienus

Q maria propter murmur contra moysen lepraz incurrit.ij.q. vij.plerimq; H.ibi obicitur

Mutacio

Q mutacõ non debet in hijs fieri que racionabiliter et vtiliter a principibz sunt diffinita.xxv. questi .ij. cum pie et.ca.ecclesiastice

Q deus incommutabilitatem nescit.omnis autez creatura viciosa est qui mutabilis est de penitencia di.h. circa fi.

Q licet deus est incommutabilis tamẽ sepe mutat promissa et ex misericordia temperat sentenciam .xxij.q̃sti.iiij.incommutabilis et.ca.non semper

Jtem deus nouit mutare sentẽciam quando homines de malo in melius mutãtur de pe.di. i.H.ñ agim9 et .H.se.exẽplũ de niniue et de ezechia rege cui .xv. annos addidit

Q romana ecclesia statuta sua secundum temporis exigenciaz quandoq; mutat .xxv.q.vlti.H. hijs ita et.H.vlt.

Q illa que nõ sunt contra euãgelia aut sanctorum decreta pro necessitate tpm q̃nq; mutantur di.xiij.ca.vlt.xxv.q.vlt.priuilegia et.ca.amputato

Q mutãtur reges propter negligenciam regiminis .xv. q.vi. all.

Q epi vl alij prelati mutantur de loco ad locum propter exigẽciam temporis .vij.q.i.mutacõnes

Jtem sedes episcopales mutantur vel duo in vnum redigunt causa hostilitatis vel pauperta tis.xxv.q.vlt.H.vlt.

Jtez priuilegia q̃ pro necessitate corrigendorum vicioꝝ dãtur quandoq; penitus inmutãtur.xxij.q.ij.H.hijs ita

Jtez mutantur incaute promissa.xxij.q.iiij.in malis

Jtem mutantur in melius consilia et proposita.xij.q.i.certe v augustinus mutat consiliũ.xxij q.i.beat9.v paulus proposituz ad hyspanias murauit

Jtem mutatur pena in penam vel penitencia in penitenciam .xiij .q.iiij.inocẽs.exẽplũ ibi iosue de gabaonitis .xxiij.q.v.c. i.in me.

Q nõ sufficit peccatoꝝ mores in melius mutare sed eciam debet de preteritis satisfacere de pe.di.i.H.cristus

Q nabuchodonosor nō corpo/raliter sed mentaliter est in bestiam mutatus qz credens se bestiam ab hominibz exiens cū bestijs morabatur.xxiij.q.v.remittimur.H.se.in me.

Mutilacio

Q mutilacō membrorum latronum ꝓficit eis qz debilitata mēbra nequeunt exercere cōsueta.xxiij.q.iij.si quis

Q mutilatus vel abscisus per se vel per alium excluſa decenti causa nō potest promoueri di.xxxiij marituz di.xxxvi.illitteratos

Item si quis sipi ipsi virilia mutilauerit nō solum nō promouetur ꝛ eciaz suiipsiꝰ homicida reputatur distinctione .lv.si.quis semet.

Item qui volens partem digiti mutilauerit ab ordinibus abstinebit di lv. qui partem

Item mutilator alterius nō potest promoueri distinct.lv.ca.vltimo.

Q si qui per medicos castrati vel mutilati essent propter infirmitatem aut a barbaris ꝓpt infidelitatem aut a dominis eunuchi fuerint si alias inueniuntur digni possūt promoueri di. lv.si quis a medicis

Mutus

Q mutus per signa baptismuz et penitencia et alia sacramēta petere potest .xxvi.q.vi.qui fce dunt et.ca.se.

Q prelatus qui non redarguit vicia subditoꝝ canis mutus dicitur di.lxiij.sit rector

Nabaoth

Q nabaoth fuit pater ieroboā qui regnū appetens in pplo dei scisma fecit .vij.q.idemq

Q nabaoth vineam suam in ortum oleꝝ ꝛmutare voluit.xxiij.q.viij.conuenior

Nabuchodonosor

Q nabuchodonosor danielem de lacu leonum ꝛ de persecucionibus liberauit .xxiij.q.v.propter tria .

Q deꝰ malos per nabuchodonosor flagellauit ꝛ post propter superbiam mutatus mente in bestiam cum bestijs vixit .xxiij.q.i.H.in me.et.H.hinc

Item nabuchodonosor propter superbiaz in bonem ex homine est cōmutatus .xvij.q.nij.virorum .

Q nabuchodonosor qui ꝑ flagellaz corrigitur et pharao qui per flagella obduratur innuūt ꝙ medicina salutis non equaliter operatur in singulis.xxiij.q.nij.nabuch.

Natiuitas

Q natiuitas est triplex videlicz nature gracie et glorie

Q natiuitas nature prima est in vtero iuxta illud ꝙ enī in ea natum est de qua natiuitate de con.di.iiij.firmissime

Item alia est natiuitas nature ex vtero scilicet quando puer egressus ī noteſcit iuxta illud natus est homo in mundum de q̄ natiuitate de con.di.iiij.quisq̄s

Q natiuitas gracie est quādo quis nascitur per baptismū iux illō oportet nos nasci denuo de con.di.iiij.qui materniis

Item natiuitas glorie est quā/do deposita vetustate pene nas/citur homo ad gloriam de con. di.iiij.post baptismum sic mors sanctorum natal' dicitur .xxiiij. q.j.sane

Natura

Q natura indidit omnibz nacionib9 ius cōe sicut et maris et femine coniunctio puerorū succes/sio et educacio di.i.ius natu rale

Q contra naturam coitus semper fuit illicitus et dampnabil'. xxxij.q.iiij.vsus

Q violatur diuina societas cū natura cuius ipe auctor est libi dinis peruersitate polluit .xxij. q.j.flagita.

Q naturali iure omnia sunt cō munia ꝛ ꝙ consuetudo inducit meum et tuū di.viij.differt

Q presciencia vl' predestinacōe diuina nullā nature infert necē tatē.xxiij.q.iiij.nabuch.ℌ.prīo

Q in culpam cadere nature est diuisse virtutis de pe.di.iij.ℌ. ille

Q natura demonuz in plurib9 subtilior et nobilior est ꝙ natu/ra hoīm.xxvi.q.iij.sciēdum

Item sci cum ex nature fragilita/te corruerunt accōres ad currē dum curꝰ salutis resurgunt de pe.di.iij.ille rex

Nauis

Q nauis que ꝓpter ione fugā margebatur signat ꝙ ꝓpter ex/cessum maiorum cōtingit afflic cio minorum.i.q.iiij.etiā.ℌ.hꝰs ita

Item in hoc ꝙ multa merita a postolorum nauigabant et pro ditoris perfidia nauem procelle agitabant innuitur ꝙ vni9 ma licia multi boni puniunt.xxiij. q.i.non turbatur.

Q paulo cā ꝓicacōis in ytali/am venīte nauis occupit īuit ꝙ aduersitas bonis obicit .vij. q.i.aduersitas.

Q periculosū est plato q̄ nauez eccie regit et remū tenere nō no uit di.xl.ante oīa in fi.

Q sicut nauigans multis peri/cul' se exponit sic qui vxorez du cit.x.vij.q.j.nos

Q sicut nil inter est vtrū nauis vno grandi fluctu ꝙ per rimas paulatim aqua intrante submergatur sic perua peccata mltiplicata tancuz oppzimunt vt vnū grande de pe. di.l. medicina in me.

Necessitas

Q necessitas est duplex videlicet simplex vt est necesse omnes hoies mori.xxiij.q.nij.nabuth.
Item alia est condicionis vt cū quis ambulat necesse est eum ābulare.ibidem
Q sicut nulla necessitas cogit īcedere volentem z necesse est eū incedere.sic que ex nulla necessitate nature sed ex libertate arbitrij proueniunt deus prouidet necesse est ea esse.xxiij.q.nij.nabuth.
Itez necesse est predestinata ad impleri.ibidem
Q nō est culpabile ꝙ necitas infert.xxx.q.i.ad lumina
Itez necessitas non habet legē i.q.i.remissiōem
Q necitas facit licituz ꝙ alias nō esset licitū vt patet in trāslacionibz epoz.vij.q.i.mutacōes
Q trāslacōnes episcopozum cōmunis necitas vl vtilitas dz p suadere.vij.q.i.cias et.nij.c.e.
Q opera necitate cogente facta nō sūt laudabilia di.l vij.si q̄s
Q ex necessitate ocditur cessāte necessitate debet solui de cō. di.v.quidquid
Item ꝙ ex necessitate fit nō fit ex ordīe legitimo sed vsurpato. vnde cessante necessitate debet cessare.i.questione.vij.ꝙ pro re medio
Q in necessitate extrema peitē, tibz sacramēta nō sunt negāda xxvi.q.vi.penitudis
Q ī necessitate patri siue matri siue oibz alijs ocditur baptisare.xxx.q.i.ad limina
Q necitas aliena ꝓpa fcit q̄a tpe necitatis oīa sunt coīa di. xlvij.sicut in fi.
Q clericꝰ raptor est q̄ vltra necessaria parentibz non erogat xvi.q.i.ca.vlt.
Itē tpe necessitatis p̄us subuenīēdū est ꝓpinq̄ q̄z alieno et inter alienos p̄us iusto ꝙ peccatori. di.lxxxvi.§.in ipsa
De hac materia habes ℣ agit de actione

Negacio

Q negacio xp̄i nō tm̄ fit in ℣b sed eciam in factis.xi.q.nj.estimant
Q ille negat cristum qui cum scit se non dicit esse cristianum. xi.q.iij.non solum
Itez quociens vicijs vincimur et peccamus tociens deum negamus .xi.q.iij.estimat
Item qui veritatem pro pecunia negant deum qui veritas est vendunt.xi.q.iij.abijt

Jtem qui negant misericordiaz faciendaz pacientibus ipm xp̄z qui misericordia est negant.vij. q.i.omnis

Q quanta vita est confiteri cristum tanta mors est negare ipsum.xi.q.i.timendo

Q petrus negauit cristuz cum se negauit suum discipulum.xi. q.iij non solum.

Q illi errant qui petruz de xp̄i negacione excusant.xi.q.iij.tim̄ do

Q de vno negatur de quibus̄ concedit̄ di.xxx.qualis .

Jtem negatiua probari nō potest.vi.q.iiij.§.vlt.

Negligencia

Q negligencia est erudicionis nouerca di.lxxxiij.nihil

Q negligencia arguitur in execucione boni operis di.lxxxiij. peruenit .

Jtem in subueniendo miseris . xij.q.j.aurum et.ca.se.

Jtem in corripiendis peruersis di.lxxxiij.errorz.ij.q.i.sic rector .

Jtem in erudicione predicacionis di.lxxxiij.nihil

Jtem in defensione pauperis . di.lxxxiij.§.i.et.ca.peruenit .

Q negligencia prelatorum cedit in discrimen subditorum di. xl.si papa

Q negligencia correctionis perdit disciplinaz in subditis.xxiij q.iij.iustum

Jtem negligentes correctores multam sepius nutriunt pestilẽciaz dum dissimulant adhibere medicinam di.lxxxvi.inferiorum di.xlvi.sed illud

Q negligere perturbare peruersos nil aliud est q̄ fouere dist. lxxxiij.error

Jté si negligẽter que male vsurpantur corriguntur excedendi via aliis aperitur di.xciij.peruenit ad nos

Q non sufficit clericis turbis negligentibus adequari.vij.q. i.ca.vlt .

Q desolacio debet esse prelato vbi clericos videt esse negligentes in bono q̄ laycos.vij.q. i.q̄ autem.xxv.q.i.nulli

Q prelati de negligencia arguuntur et puniunt.xxij.q.i.si q̄s

Q negligencia post admonicionem aggrauatur q̄tum ad culpam z q̄tum ad penam.xij.q.ij indigne

Q prelati pena de negligencia est depō.di.lxxxi.dictum .

Q negligencia inferiorum suppleri debet per superiores .viij. q.iij.accalous

Q negociatorem excusat vel arguit lucri qualitas de pe.di.v. qualitas

Item de ꝺba materiali negociatoris nouissiẽ remanet nisi peccator solum di.lxxxviij.eiciens.

Q negociacõ ihonesta clericis est interdicta di.lxxxviij.sequẽs nam nemo militans deo implicat se secularibꝫ negociis.ibidẽ

Item negociatorem clericum ꝛ inopem diuitem ex ignobili gloriosum quasi quãdam pestez fuge di.lxxxviij.negociatorem

Q negociacio cupiditatis prohibetur clericis dist.lxxxviij de creuit.xnij.q.nij.clerici.

Q negociacõ pietatis vt tribuatur pauperibus et pusillis permittitur clericis dist.lxxxviij.de creuit

Itẽ negocia maiora cauelus et diligenciꝰ sunt discucienda di. xlij.ꝺescamus.

Q plꝰq; sunt negocia que sine peccato aut vix aut nunq; exerceri possunt de pe.di.v.negociũ

Q perfectis nõ est peccatum repetere negociuꝫ q; ante sine peccato exercuerunt de pe.di.v.negocium.

Neophitus

Q neophitus dicitur nouiter ĩ fide vꝰ religione plantatus di. xlviij.sicut

Q nõ debet in episcopum ordinari nꝛ in superbiaꝫ erigatur qz talis nescit humilitatem obſuare di.xlviij.H.i.

Q symonia neophicoꝝ dicitur hereſ qz aliquando dabant pecuniam vt cicius promouerent ĩ.q.i.quisquis

Q neophitis expedit plusq; a lijs a cibis delicacõrubꝫ et a vanitatibus abstinere de con .di. v.neophici

Nigromancia

Q nigromancia est qñ ꝑ incantacões videntur resuscitari mortui ꝺinare ꝛ ad iterrogata rꝰpõdere.xxvi.q.v.nec mirꝝ

Q qñ nigromancia fit cruor a q̃ miscet qz colore sanguinis demoẽs inuocati facilius prouocantur cruore sãguinis.idem

De hac materia habes ꝺ agit de diuinacõe ꝛ de incantacionibus ꝛ vbi agitur de demonibꝰ

Nobilitas

Q nobilitas moꝝ plus ornat q; genitorum di.xl.nos

Q nec loci nec generis nobilitate sed virtute cristi gracia acquirit di.xl.illud

Q quia adam nobilitatem dei per peccatum abiecit nobilitate loci priuatus fuit.

Q nobilitati defertur in pene ĩ posicione pro excessu .xxxij.q.i. qui contra.

Nomen

Q nomem aliquando propter facti vetestacionem depriuatur. xvij. multis

Q nominis interpretacō vl' diffinicio diligēter est aduertenda xlj. q. i. clericus qui

Q a cristo cristiani nominātur de con. di. iiij. postq̄

Q sola nominacio non sufficit ad condempnacionez quia sepe innocentes in falso crimine nominantur. ij. q. i. multi in fi.

Q sophisticacio nominū in matrimonij contractu vt cum dicit se virgilium cum sit plato diruuit matrimonium. xxix. q. i. ℌ. i.

Notorius

Q notorium nec accusacionem nec probacōnem requirit. ij. q. i. manifesta et. ij. ca. se.

De hac materia habes vbi agi de iudicio publico

Nouicij

Q nouicij siue in fide siue in religione austerius aliis debēt viuere de con. di. v. neophici.

Q in religione tempus probacōnis vnius anni debent habere. xxij. q. ij. tensaldus

Q incognitus ante triennium non debet recipi ad professionē vt infra hoc tempus si sit suus a vxoratus potest percipi. xxij. q. ij. si quis et. xix. q. iiij. in monasterijs

Q nouicij inter tempus probacionis non debēt ad ordines p moueri di. xlviij. sicut

Q in multis differendum est eis ne racōne nimie austeritatis tāq̄ minus radicati retrocedāt xxxv. q. iij. q̄ scripsi

Nupcie

Q nupcie dicuntur ab obtinendo eo q̄ puelle gra pudoris caput abnuere vl' velare soleāt. xxx. q. vlt. nec illud

Q nupcie terraz implent virginitas paradisum. xxxij. q. i. nupcie.

Q velle nubere post votum castitatis dampnabile est. xxvij. q. i. nupciarum

De nupcijs habes vbi agitur de matmonio et vbi agitur de bygamia

Obediencia

Q obediēcia est quitq̄ a superiori vtiliter imperatum fuerit obtemperare. xxiij. q. i. summa.

Q obediencia fidei merituz posfidet sine qua quisq̄ infidelis o uincitur et fidelis iudicat. viij. q. i. sciendum.

Q obediencia in scriptis debēt promitti. di. xxiij. quāq̄

Q obediendo in deliberatis et obediendo in contrarijs preter voluntatem nulla est obedien/cia. viij. q. i. sciendum

Q obediencia propria volũtas mactatur viij¶ q¶ i¶ sciendum
Item obediencia quia cogit es se sub aliena potestate nil debz habere ꝓpriũ xij¶ q¶ i¶ nõ dicaris
Q obediencia est fructuosa qz per ipsam in presenti meremur graciam di¶ xciij¶ nulla et¶ c¶ se¶
Item futuram meremur ꝑ ipsã salutem di¶ xciij¶ si nuncijs xi¶ q¶ iij¶ quid ergo
Item sine ipsa introimus eternam reprobacionẽ di¶ xciij¶ nl'la
Q propter obediencia3 bonuz quandoq3 est obmittendum sed nunquam maluz mortalis culpe committenduz xi¶ q¶ iij¶ quid ergo¶
Item in dubijs semper est obediendum¶ xiij¶ q¶ i¶ quid añ si¶
Q alijs prepositis non debet ferre moleste aliquez sibi prelatum esse sed obedienciam quaz exigit ab alijs inpẽdat di¶ xxiij¶ quamq3 ij¶ q¶ vi¶ qui sit
Item vbi duo superiores mandant vel precipiunt opposita inferiori non est obediendum¶ xi¶ q¶ iij¶ si hijs et¶ c¶ si quibus prohibet¶
Q non est semper malum non obedire quia cum precipitur aliquid contra deum prelato nõ est obediendum xi¶ q¶ iij¶ si semp
Q seruus obediẽs domĩo suo in malis excusatur pro tanto quia seruus sed nec pro toto¶ xxij¶ q¶ v¶ qui compulsus
Q superioribus festinanter est obediendum xciij¶ si mutus
Q deo principaliter est obediẽdum di¶ viij¶ imperatore¶
Item post romane ecclesie diligencius di¶ xij¶ preceptis¶
Item episcopis¶ viij¶ q¶ i¶ prima¶
Item secularibus potestatibus di¶ viij¶ que
Item abbatibus et religiosis prelatis xviij¶ q¶ ij¶ abbates
Item quilibet suo superiori di¶ xciij¶ a subdyacono¶
Q deo ideo obediendum ẽ pricipaliter qz sicut potestas maior minoribus preponitur ad obediendum sic deus omnibus hominibus di¶ viij¶ que
Q post deum ideo romane ecclesie est obediendum quia ipa est caput et mater omnium di¶ xij¶ non decet et¶ c¶ se¶
Q episcopus a clericis et sacerdotibus sue dyocesis est obediendum et obediencia debet eis exhiberi viij¶ q¶ i¶ quia
Item secularibus potestatibus sic est obediendum vt deus nõ offendatur di¶ viij¶ que¶ in si¶ xi¶ q¶ iij¶ si¶ quis¶
Item abbatibus monachi q a lij religiosi specialius suo prelato in hijs que spectant ad ꝛgulam quam episcopo tenentur obedire sicut clericus plus tenetur obedire suo episcopo quam archiepiscopo xviij¶ q¶ ij¶ q3 sit¶ ℌ. nullus¶

Q oĩbus ſupioribus dũmodo ñ ſint hereticí licet ſit alias mali quã diu eccia eos tollerat ẽ e is obediend̃. ij. q. vij. ſacerdotes
Q iuvex obediẽdo legittie ſi q̃ q̃ occiderit non culpatur. xxiij. q. v. miles et c. cum homo

Oblatio

Q oblatio ẽ duplex viz ſpiritualis que eſt corpus criſti et ſanguis. et tempoalis que fit ex ſ̃bus mundi de c. di. ij. tribus
Q oblatio eucharíſtie que pure ſpiritualis eſt õnẽ oblationẽ precellit de c. di. ij. nicb
Q ab omni ſorde purgati oñt oblationem differre di. l. et purgabit di. lxxxi. oz in fi.
Item inmundi ab hac oblatione pbẽtur di. lxxxij. ꝓpoſuiſti.
Item licet b oblatio ſcã ſit non tamen indigne offerens eã ſcificat ꝙ plus polluit. i. q. i. o ꝓba
Q in oblatione rex tpaliuz deus plus penſat volũtatem offerentiũ quã oblationem. xxnij. q. i. odi. xnij. q. v. ſcriptum.
Q quilibet criſtianus videt teneri offerre in feſtiuitatibus de c. di. i. oĩs criſtianus.
Q oblacio ab iniq̃ eſt maculata et ideo infructuoſa. xxnij. q. v. immolans.
Item ad oblatiões iniquox ñ reſpicit deꝰ ſicut ad munera cayn ñ reſpexit. iij. q. vij. ĩ granibꝰ
Jtẽ q̃q̃ in ſacrificio dei ex ſtere offertur non placat ipius iracundiã ꝙ irritat. i. q. i. non eſt
Item oblationes diſcordanciũ et pauperes opprimenciũm nõ ſunt recipiende di. ix. oblatiões et ca. ſe. xvij. queſtio. iij. miror
Q retinentes oblatiões defunctorum ſunt necatores pauperꝝ xiij. queſtione ſecunda qui oblationes
Q olim de oblationibus fiebãt quatuor partes. xij. q. j. nobis
Q laici oblationes altarium ꝛ precipue beati petri ꝛ beate marie rotũde recipere ſub anathemate prohibentur. x. que. i. qz et. ij. c. ſe.
Q voluntarie oblata poſſunt accipi ſine peccato. xiij. q. j. queſta et ca. poſtq̃ et ca ſe.
Q indignum eſt offerre deo q̃ dedignatur homo diſtĩ. xlix. ca. vlti. in fi.
Q illi oblationes non debent percipere qui vix valent pro ſe nec dum pro alijs orare. x. q. prima hane.

Obligatio

Q obligatio fit propter futuram cautelã. i. queſti. vij. quociens cordis.
Q obligatio qñz fit ſub pẽa ex coĩs i. q. vij. quociens cordis d. c. di. ij. ego berengarius.
Q corã deo tñ obligat ſimplex verbum quantum iuramentuz xxij. q. v. iuramentum

Q bona eccīaꝝ laicis obligari non dñt di.lxxxvi.peruenit
Q obligati ad rōcinia ñ debēt ad ordies ꝓmoueri di.lv.ꝑscis

Obstinacio

Q obstinacio est consiliis salutaribus nolle acquiescere. di. lxviij.ꝙ autem
Itē obstinat? ē q̄ p? īspiracōez vel reuelacōem sibi factā in eo ꝙ errauerat ꝑseuerat di.viij.cō suetudo
Q obstinato in malicia de? nū quam misertus fuit nec miserē xxiij.q.iij.legatur.
Q iō obstinati indigni sunt venia qz peccant ex certa malicia di.viij.consuetudo

Occasio

Q peccādi occō non ē dāda alicui ꝑ malū exēplū xij.q.i. nolo
Item nec per fauorē vl auxiliū xiiij.q.vij.c.i.in me.
Item nec per correctionis neglectum di.lxxxvi.facientis.
Q sacerdos dat puero occasionem damnacōis cum ꝑ suaz auariciaz moritur non baptisatus i.q.i.placuit
Q ñ oīa que bono aīo fiunt licet dēt alicui occasionē malum omittendi culpantur xxiij.q.v. de occidendis
Item qui in ludo licito vl alio mō alteri fuerit preter īteōionē occasio mortis nō culpatur di. l. eum qui et iiij.c.sequentibus

Ocium

Q ocium siue comodum ꝑriū neō vtilitati eccie debet prepo nere ꝯ vocatus ad regnuz miti corde dēt obtpare xvi.q.i.nos
Q prelatus tenetur ouib? com missis pocius quā ocio contē / placōis itēdē vij.q.i.suggestuz
Q neō debet loco orōis inten dere fabulis ociosis di.xxv.Ꝟ. alias ante fi.
Q de oī verbo ocioso reddēda ē rō xxij.q.vlti.quociens
Q incōgruum est ociosum esse et de alieno labore victum quere xiij.q.i.eccias.Ꝟ.proximo
Item semper aliquid operis facere vt te dyabol? semp occupatum inueniat de con.di.v.nūq̄
Q ꝑdest malefactores truncare qz absana vita ad sanitatis ocium diriguntur.xxiij.q.i.c.i.
Q nō licet cristianis ī kl̄is ociis vacare ꝛ superstitionib? intē dere xxvi.q.vlti.ñ licz

Occisio

Nota ꝙ occiditur quis multiplíciter videlicet actu in corpe
Item odio in corde
Item detractione in ore de pe. di.i.homicidiorum
Item panis subtractione. dist. lxxxvi.pasche.xxiij.q.v.īmolās
Item in delinquencium nō correctione qz cuz pastor delinquē

tes non arguendo tacendo oc/
cidit di.xlij.ephesis.
De hac materia habesvbi agi
tur supra ò homicidio

Oculus

Q oculus impudicus impudi
ci cordis est nuncius.xxxij.q.v
nec solo
Q nõ tm sufficit oc'os castos
custodire sed etiam linguaz.vi.
q.i.ex merito in fi.
Q clerici precipue nõ debent ĩ
cedere vagis oculis et lingua
effreni.di.xxxiij.hijs in me.
Q qui iniuriose iustos tãgit ve
lut pupillam oculi dñi tangit.
hj.q.vij.accõ quoq.
Q epi sũt oculi dei vi.q.i.oues
Item diaconi qui nunc dñr ar
chidiaconi sunt oculi epi quia
vite ipsius debent totam dyoc
perlustrare di.xxv.diaconi
Q priuat' oculo qualicũq ex
cã ꝑuatur sacerdotio iure di.lv
ii euangelica.

Odium

Q odium fraternum et homici
dium pari culpa iudicantur de
pe.di.i.homicidiorum
Q odio dñt haberi peccata ñ
hoies.lxxxvi.odio.xxxij.questi.
iij.duo.
Q clerici marie debent odium
et emulationes fugere di.xxiij.
hijs igitur.
Q nemo potest veram peniten
tiam agere nec grãm baptismi
acquirere nisi primum dimittat
odium de corde de pe.d.v.ffas
de d.di.nij.quõ in fi.
Q qui diuturnum odium non
dimittat admonitione premissa
per presbiteros a cetu fidelium
est expellendus di.xc.placuit
Q ꝑbat se odisse vicia q̃ arguit
delinquentes d.lxxxvi.faciẽtis

Officium

Q officium est aliud seculare a
liud diuinum siue ecclasticũ di.
lix.ñ officia.
Q officiuz seculare aliud est li
citum q̃ secz caret peccato aliud
illicitum.q̃ secz sine peccato exer
ceri non ꝑt de pe.di.v.ffas
Q officium illicitum est dissere
dũ qz existendo in ipsa pnia nõ
potest agi de pe.di.v.ffas.
Item clerici occupantes se illici
tis officijs ab ecclesiasticis offi
cijs sunt excludendi.lxxxviij.cõ
sequens est
Q clericis artificio licetvictum
querere absq̃ diuini officij ò tri
mento di.xci.clericis.
Q officiuz diuum siue ecclasti/
cũ est diligencer exequendũ di.
xij.de hys.
Item officium metropolitãe ec
clesie obseruandum é ꝑ puinci
am di.xij.de hijs.
Q diuinum officiũ ꝑcipue mis
sa securius cuz pluribus exple
tur.vij.q.i.illud.

Q ordinem officij in matutinis et in missa et in alijs horis conuenit ab omnib9 clericis custodire de con.di.v.conuenit.

Q p9 matutinas et p9 vesperas semper pater noster est dicendū de con.di.v. semper

Q seruitutis est clericorum vij horarum officia qualibz die p̄ soluere di.xci.presbiter que septem hore enumerantur

Item clerici in sacris ꝛ bñficia ri tenentur ad horas canonicas et ad officia diuina di.xcij.c.vl.

Itez prelati officiū diuinum ꝑ per se aut per clericos debēt explere di.xci.presbiter.

Q clericus diuinum officium ñ explēs dēt depōi di.xcij.c.vl.

Q officium diuinum plus corde q̄ voce est exequendum di.xcij cantantes

Q publicus oc̄ubinarius missā et alia officia diuina exequi non debet di.xxxij.preter hec

Itē officium symoniacoꝝ et in fornicacione iacenciuz scienter ñ ē audiendū di.xxxij.H.verum

Q ministros officia ecclesie exercentes sicut lectores acolitos subdyaconos ꝛ dyaconos ꝛ sacerdotes et archiepōs et epōs et alios sup̄ hēs quoslibet ī h̄ opere in suo loco cū suo officio declararatos

Q officia ecclesiastica singla sī gul personis sunt distribuenda di.lxxxix.c.i.

Q quanciumcūq̄ exercitatē persone duo officia vno tempore ñ sūt omittēda di.lxxxix.singla

Q in eccīe officijs vitanda est consāguinitatis succesſio ne hereditario iure credant se ea vē dicare viij.q.i.apostolica

Item ꝙ pocius sunt danda extraneis bonis q̄ ꝓpinquis viij q.i.moyses.

De officijs eccīe habes vbi agitur de bñficijs et vbi agitur de beneficio diuino habes vbi agitur ō eucharistia ꝛ vbi agitur de missa et de ordine.

Obmissio

Q obmissio incaute vel per errorem contingens caute est supplenda i.q.i.spūs.H.proxīo.viij. q.i.nichil

Q qñ sbale obmittitur ñ valet ꝙ agitur de cō.di.iiij.ī synodo.

Item quando aliqnio propter maius bonum obmittitur non contemptus sed puidencia iudicatur di.xciij adrianus

Opera

Q opera boā vigilāter sunt facienda di.lxxxvi.fretum.

Q quocienscunq̄ bonum agimus deum confitemur sicut econtra malum faciendo ipsum negamus xi.q.iij.estimant.

Item in operibus deus plus respicit bonum animum quam actū xv.q.vi.si sacerdotibus ī si

Q vbi cristus non est fundam cuz nullius operis bonū potest esse edificium.i.questione.i.cuz paulus

Q deus de malis actib⁹ hoim bona operari consueuit xxiij.q.v.relegentes.

Q opera non recipitanda sicut nec cōsilia di.l.ponderet

Q non soluz recipienda sunt opera sed etiam circumstātie operis viz tps causa volūtas pso rum diffrā.xxiij.questione.viij. occidit.

Q quantum ad tempus recipienda sunt quia multa pmittebantur olim que nonmō q multa modo que non olim.xxxij.q.nij si quis ignoret et c.se.

Jtem quantuz ad cām sicut q finees non occidit ꝓpter persōe odium ꝛ ꝓpter legis zelū.xxxiij q.viij.legi et c.se.

Jtem quantum ad voluntatez qz qui preter voluntatē occidit non sic culpatur sicut voluntatem hūs distin.l. eū qui et.iiij. c.se.

Jtem ad personarum diffrām viz vtrum pson sit nobilis vl ignobilis vtrum sapiens l stultus di.xl.homo cristianus.

Q sanctorum filij non dicūtur qui tenent loca eorum sed qui exercent opera eorum di.xl.ñ ē

Q opera bona prosūt ad dignitatis sublimationem di.lvi.qz.

Jtem ad irregularitatis dispensationem di.xli.mirantur añ fi.

Q mediocre bonum opus maiori non est preferendum de c. di.v.non mediocriter.

Q culpa pia operatiōe solz purgari.xxij.q.ij.si quelibz

Q aliquando sunt faciēda ad que non teneñ et illa sunt graciora.xxviij.q.i.iam p⁹ me.exin de ibi de cristo qui tributuz soluit cum non teneretur

Q bona opera mortificant per peccatum mortale de pe.di.nij. H.finis secunduz me

Jtem reuiuiscunt per pniam de pe.distinctione.nij.H.finis secundū me.

Jtē per opa bona tegētur peccata de pe.di.iij.illud

Q opera facta extra fidez et caritatem non valent ad salutem xxnij.q.i.odi et c.se.

Q licet malis bona opera nō ꝓfint ad salutē non tñ sunt omittenda quia prosūt ad alia.xnij.q.v.qui habetis.

Q licet quedam opera sint ōif ferentia tamen in ipsis quis pōt demereri et mereri.xxiij.questi. v.lex.

Q opus male inchoatum bonum finem habere non potest.i q.i.principatus

Jtem sicut peccatum opus sine voluntate non facit sic et iusticia ex opere non consummatur nisi voluntas affuerit xxxij. q. v.sicut enim.

De hac materia habes vbi a/
gitur de elemosina

Oppressio

Q oppressio dicitur que fit in pauperes contra iusticiam et veritatez xi.q.iij.pauper
Q omnis oppressio et iniusti/cia iudicium sanguinis est .de pe. di.i.omnis.
Q oblacio oppressorum paupe rum non est recipienda . di.xc. oblaciones et c.eorum

Oracio

Q oracio est pius animi effec tus ī deū tendēs de o. di.i.qñ
Q non verbis tantum sed cor de orandus est dñs de con.di. v.non mediocriter.
Q in oracione nil aliud debet cogitare animus quam illud quod precatur de cō.di.i.qñ .
Q cum quolibet verbo oracio nis debet cōcors eē sensus co gitacionis de con.di.v. nunq̄
Item oracionis voces ad au res dei non diriguntur niſi cū aī effectu di.xxxviij.sedulo .
Item melior est quandoq̄ psal morum cantacio cum deuocio ne quaz tocius psalterij modu lacio cum anxietate de con.di. v.non medius
Q versus orientem est orandū et per consequēs oratoria sunt facienda di.xi. ecclesiasticaram
Q in signuz resurrectionis xp̄i diebus dominicis et tpe paschali non est orādum cum prostracione di.xxx.si quis presbiter
Q oracō dominica scz p̄r nr̄ p9 alias horas semper est dicenda de con.di.v.io semper
Q orandum est sine intermissi one de con di.v.nunquam.
Q prelati precipue oracioī de bent intendere quia non tantī pro se sed eciam pro subditis te nētur orare.di.xxxvi.si q̄svult
Item clerici et religiosi.xij.q.i. duo.
Q prelati non sufficit oracio niſi assit et elemosine largicio . di.lxxxvi.frem̄.
Q oracio est purgatorium pec catorum i.q.i.ipsi
Q iō dicuntur sacerdotes pāt̄ populi commevere quia ea suis oracionibus valent atq̄ consu munt i.q.i.ipsi.
Item oracio contra visibiles ꝛ inuisibiles hostes efficax muni mentum di.xxxvi.si quis vult
Item per oracionem diuina se creta reuelātur viij.q.i.si ergo.
Itē homiēs siue viui siue mor tui oracionibus adiuuantur . xxij.q.i.non estimemus.
Q quia a papa salus dependz omnium ab omnibus pro ipso est orandum di.xl.si papa
Q pro ipsis qui seipsos interi munt vel pro illis qui suis sce leribus interempti sine contrici one decedunt non est orandus

xxiij.q.v.placuit

Q quãto oratio a meliori porrigitur tanto citius exauditur i.q.i.ipi.xxij.q.v.scriptum.

Item ỏm prouocãs ꝓprijs peccatis non bene ꝑt intercedere ꝓ alienis.i.q.i.vulnerato.nã cuz is diſplicz qui ad interpellandũ mittitur irati aimus ad veteri ora ꝓuocat.iij.q.vij.ī grauib9

Q orationis tpe ab ope diuga li eſt abſtinendum.xxxiij.q.nij. per totum.

Q quia ſacerdotibus ſemper ẽ orandũz iõ ipſis a mulieribus ſemper eſt carendum di. xxxi. ſi laicis.

Q plus alijs ad orandum obligantur ꝙ aliorum elemoſinis vtuntur.x.q.i.quia.

De hac materia hẽs vbi agit de officio et vbi agit ỏ miſſa.

Ordo

Q ordo eſt duplex viz triũphãtis eccie et militãtis di. lxxxix. ad hoc.

Q nullius vniuerſitatis gere retur adminiſtratio neꝙ ſubſiſtere poſſet niſi eque magn9 diſfrẽ ordo ſeruaret di.lxxxix ad ꝟ

Q triumphãtis eccie nouẽ ſũt ordines angelorum ſub nouez generibus lapidũ deſignati de pe.di.iij.ꝟ.quod ergo

Q in militanti eccia nihil debz eſſe inordinatũ di.lxi.miramur

Item ordo failie dei mutabit ſi ꝙ requiriturī corpore nõ inuenitur in capite di.lxi.miramur

Item nouem ordinum gradus ſunt in eccia militanti. viz pſalmiſta. hoſtiari9 lector exorciſta acolitus ſubdiaconus diacon9 preſbiter epũs.quorum nomiñ deriuationes et officia ipſis cõ ſignificantia hẽs di.xxi. cleros et in hoc opere hẽs vnum ꝙ ꝙ poſitum ī loco ſuo ſm ordinem alphabeti.

Q ordo epõrum quadriptit9 ẽ hẽs ſupra vbi agit de epis.

Q omnes predicẽ ordies dñr ſacri precipue vero tresviz ſubdiaconatus diaconatus et ꝑbiteratus di.xxxij.erubeſcant

Q ãtiquit9 ſubdiaconatus nõ erat ſacer ordo.vnde in epm̃ eligi non poterat niſi cum diſpen di.xxi.in ſi.ꝟ.i.

ſatione di.xl.nullus in epiſcopũ

Q modo ordinãdus in ſubdiaconum debet vouere caſtitatez di.xxvij.diaconus 7.xxviij.nullum et c.decerminus.

Q pueri ad ſacros ordines nſi latenus ſunt promouendi.i.q.i.pueri.

Q viz infantes ſeptem annos habentes poſſunt cõſurari ī clericos et beneficia eccialtica per conſequens recipere di. xxvij. de hijs.

Item ordinandus in lectorem vel exorciſtam.xij.annorum dz eſſe di.lxxvij.in ſingulis.

Jtem ordinandus in acolitum ad minus debet esse .xnij. ānoꝝ di.lxxij. in singulis .

Q nemo nisi .xviij. āno complet et castitate promissa debz in subdiaconuz ordinari di.xxviij de hijs.

Jtem excepta necessitate nec in presbiterum nec in episcopū debet ordinari nisi .xxx. anno completo di.lxxvij. epūs et ca. se.

Q a minoribus ordinibus ici/piendo debet gradatiz ascendere in epm vel presbiterū ordinādus di.lxxvij. H. i. et c. se.

Q qui ptermissis ordinibus alijs/quibus epūs efficitur illos ordines quos non habz alijs dare non potest aī. q. i. grā de cō . di. nij q. quando ad

Jtem de modo ordinādi presbiterum di.xxiij. presbiter

Jtez epūs ordinando pbzm dicit hec verba consecrentur et sānctificentur manus tue vt q̄cq̄d consecrauerint ꝯsecratum sit et quecunq̄ benedixerint benedicā fiant. xvi. q. i. generaliter in fi

Jtem de modo ordinandi diaconum di.xxiij. diaconus et c se

Jtez de modo ordinandi subdiaconum di.xxiij. subdiacon?

Jtez de modo ordinandi acolitum di.xxiij. acolitus.

Jtem de mō ordinandi exorcistam di.xxiij exorcista

Jtez de modo ordinandi lcōrē di.xxiij. lector.

Jtem de modo ordinandi hostiarium di.xxiij. hostiarius

Jtez de modo ordinādi psalmistam di.xxiij. p̄ salmista.

Q in ordinatione solū diacono et presbitero ab epō manus imponuntur di.xxiij. quorundam

Jtem si epūs tm̄ manus super ordinandos ponat et alter verba consecrationis ꝓferat nihil fit di.xxiij. quorundam.

Q duos primos ordines mīores in suo monasterio possūt ꝯferre abbates di.lxix. qm̄.

Q ordinandi sive sint epi sive alij clerici sunt prius diligēter examinandi di.xxiij. per totum

Q ordiatores vel p se vel corā se per fide dignos tribus diebꝫ ante ordinationem ordinādos debēt in fide moribus et fama examinare di.xxnij. qñ epūs

Q ad ordinationem clerici sufficit testioniū ꝓprij epi sine examinatione .xvi. q. i. siquis

Jtem in ordinatione monachi sufficit testimoniū proprij abbatis sine examinatione .xvi. q. i. monachi.

Q sine exaīatiōe ordinatus dz deponi di.xxnij. si quis pbr.

Epūs ordinatiōis sacerdotum et alioꝝ clericoꝝ ē sabbatum q̄tuor tp̄m a sabbatum precedēs dominicam passionis et sabbatum sanctuz di.lxxiij. litteras a di.lxxv. H. ceterorum.

Q mane dominice die sequenti

ɔtinuato ieiunio possunt fieri ordines di.lxxv.q a patribus.

Q epi die dñico et alij clerici die sabbati ꝑ̄ domicā dēant ordinari ab apostolis traditus inuenitur di.lxxv.q die

Q episcopus faciens ordines sabbato p̄ nonā missā debz cātare qz officium spectat ad dominicam di.lxxv.c.vlti.

Q propter dignitatem diei dominice statutum ē ordines fieri illo die quia deus illū diem maximis operibus que fecit a secrauit di.lxxv.q die

Q ordinātes et ordinandi dñt eē ieiuī di.lxxv.q a prīb⁹ ꝛ c.se

Q ordinandi ꝓmissionem dñt epo facere sub iuratoria cauci one de obīa et de alijs honestis di.xxiij.quamꝗ

Q nullus sine certo tytulo est ordinādus et si ordinatur va/ cua et irrita est quantuz ad ex ecucionē eius ordinacio di.lxx neminem et c.se.

Q monachus eciam si non ꝓ fessus sit vel q̄libet alter religi osus sub tytulo monasterij or dinatur ad seruiendum ibidez perpetuo obligatur . di.lxx.ne minem et c.se.

Q nemo debet coact⁹ ordīari quia vt videtur talis non reci. pit karactere di. lxxiiij.per to .

Q nullus debet p̄recio vel fa uore sed ex vite merito ordīari i.q.i.puri

Q ordinand⁹ dēt eē sobri⁹ nō vinolēt⁹ di.xxxv per to.

Jtē dēt eē prudens in sacra sci ētia di.xxxvi.vsq̄ ad xxxix.di.

Jtem ordinandus debet eē hos pitalis.di.xlij.H.i.

Jtem debet esse non litigiosus sed pacificus di.xlvi.per to.

Jtē ordinādus dēt domui bñ eē ꝓpoīt⁹ vtpote q̄ familiā suā bene educauerit di.xlvij.H. ne/ cesse et c.se.

Q multi faciunt se ordinare ñ ꝑ̄ deuocionē sed ꝑ̄ter supplē dam penuriā di.lxxvij.moāch⁹

Q bñficiati vt ordinēt ꝓ epm sūt apellendi di lx.inuouamus

Jtē sicut quesitus inuitus ordi nari rēnuit sic ambiēs et vltro se offerens est repellendus i.q. vi.sicut is

Jtem nolentes ordinari ad il los ordies quos status requi rit per episcopum honore sunt priuandi di.xl.inuouamus

Q ñ dēt ordīari ñ dyaconus in archidyaconū et presbī i ar chipresbiterū et ī decanum non nisi presbit di.xl.H.i.et.iij.c.se .

De multis generib⁹ hoim ñ or dinandis hēs di.xxiiij precipi m⁹ et iij.c.se.di.l.ex pēnitētib⁹

Jtem de bygamis non ordinā dis di. xxxij.et xxxiij per to.ꝛ hēs supꝛ ꝛ agit de bygamia

Jtem hñs vxorem ante bapm et aliā post siue vxorem siue cō cubinām ē ordinādus nisi cum

dispensatione di.xxxiij.si quis z c.maritum

Q bigam⁹ ad subdiaconatum et supra ordinari non potest d. xxxij.seriatim.

Q nemo coniugatus ordinari debet nisi requisita vxore et castitate presente episcopo promissa di.lxxvij.epō.

Q in orientali eccia ordinandi etiā ad sacros ordines licite cōtrahunt sed non in occidentali vbi ad continentiam obligant di.xxxi.aliter

Q corrumpens virginem et p⁹ contrahens cum ea videtur q nō possit ordinari di.xxxnij.curandum et c.se.

An in ordīe lapsus post pactaz penitentiam in suo ordine vale at remanere aut ad ulteriores ordines oscendere di.l.per totū

Qvsurarij z cupidi quia tales de facili a vero deuiant ordinari prohibētur di.xlij.per totum

Q homicidiū siue pagani siue cristiani siue publicum siue priuatum etiam post actaz pnīam impedit ordinandum et ordinā di officium exequendi di.l.miror et c.se.

Q serui si non in libertatez dati fuerint non sunt ordinādi di. lnij.per totum.

Q mulier non debet ordīari d. xxxij.mulieres

Item illegittimi nisi sint in rligione absq dispensatione nō debent ordinari maxime ad curā animarum di.lvi.per totum

Q ordinati debent recipere litteras sui ordinatoris.hj.questi. i.legum.

Q non omnia que ordinandū impediunt ordinatum deiciunt xv.q.i.si quis non

Q ordinatus in presbiterum p̄ remisso vno ordine de minoribus non debet exequi officium di.lxx.et si officia et.hj.c.se.

Q ordīati ab hereticis et scismaticis suspensis et interdictis in forma ecclesie recipiunt karacterem sed irrita dicitur eorum ordinatio quantum ad executionem qua carent.i.q.i.si qui a simoniacis

Item ordinatus ab heretico nō ē reordinandus di.xix.fm

Item ordinati ab hereticis si alias sunt digni tolleātur nisi se fecerint reordinari sub epis.i.q q.vij.saluberrimum in fi.

Itē nō se simoīaci a simoīacis fecerīt ordīari i.q.i ab excoīcatis

Item nisi se fecerint rebaptisari de c.di.nlj.eos quos.

Item si in contemptum eccīe et fidei fecerint se ab hereticis ordinari.i.q. vij.cōueniētib⁹ vñ.

Siue bis ordo datˇ, seu baptismus repetatur. vel si prestetur et vtrumq simon operetur .seu vt auertaˇ fidei status ordo petatur.vt dispensetur spes irrita prorsus habetur.

Q qui coactus ab heretico vl' scismatico ordinem recipit oseq̃ tur executionem i.q.i.constant

Item ficte ordinatus vl' i mor tali peccato non est reordinan dus di.lxviij.sicut.

Q vxor ordiati ad sacros ecia post mortem eius non põt con trahere di.xxviij.quia sicut.

Q epūs ordinans scienter in dignū punitur di.xxiij.qñ i fi.

Q indignus dicitur ad ordies q̃s multipliciter vicz racione o dicionis vt cuz seruus alterius et tunc ordinans odempnetur in duplum di.liij.si seruus

Item racione etatis et tunc or diatus depoītur di.lxxvij. sub dyaconus.

Item racione temporis sicut ex tra q̃tuor tempora et tpūs legi timum et tūc ordinatus depoī tur et ordinans ordinandi ptā te puatur di.lxxvij.subdiacon.

Item racione carencie bñficij et tunc ad iniuriam episcopi de poītur ordiatus di.lxx.neīnem

Item racioē bygamie vel alte rius irregularitatis et tunc epi scopus ordinādi ptāte priuat et ordinatus ordine spoliatur di.l.ex penitentibus

Item racione insciē et tunc or dinator ordinādi ptāte priuat et pmotus ordie spoliatur di. xxxv.ecclesiasticis.

Item racione publice criminis et tunc tam ordinator q̃ ordia tus deponitur di.lv.aliquātos

Q ordiat? nō ab epō dēt reor dinari.di.lxxviij.per to.

Item epūs alterius dyoces cle ricū sine dimissorijs ordinare nō dēt ix.q.ij.per to.

Q epūs clericuz suuz ab alieō epō sine consensu suo ordinatū añ executionez officij pt recipe re et secum dispensare dummō sniam añ contra tales non tu lerit ix.q.ij.lugdunēsis et ℋ.se.

Q illi dicuntur furtiue ordiez recipe qui absq̃ scīa epi et ab sq̃ examine ordinantur di.lxiiij extra conscienciam di.xxiiij.qñ

Q tales sunt ipo iure irregula res et si prohibiti vel excōmuī cati sunt promoti sunt deponē di di.xxiiij.c.vlti.

Q exceptis minoribus ordinī bus vbi est consuetudo nulli li cet plures ordies accipere vno die di.lxxvij.c.monachus

Q recipiēs duos ordines simł maxime post excōmunicacōem est deponendus di. lxxvij. sub dyatonus nec eciam in religio ne papa cum tali nisi in suscep tis dispēsat ex ō eo q̃ inotuit.

Ornatus

Q ornatus hominis ē duplex videlicet interiorum et exterio rum di.xli.ℋ.i.

Q ornatus cristianorum ver? est non in resplēdencia vestimē ti sz mores boi.ō o.di.v.fucate

Q nichil in corona epi splendi dius quã hũilitas di.c.contra post me

Q coronatus epi vel clerici exterior ĩ multis cõsistit viz vt comas nõ nutriãt d.xxiij.c.clerici.

Jtẽ vt vestes religiosas hẽant xxi.q.nij.omnis.

Jtem vt sine opimento decẽti ñ incedãt.xxi.q.nij.epi

Jtem vt nunq̃ guttur vel fauces nunq̃ vel faciem vngento liniat di.xcij.c.vl.

Jtez vt incessu graui maturitu ritatẽ mẽtis oñdat di.xli clic⁹.

Jtem vt in religionis habitu ꝯ cibo cum quibus viuit conueĩ at di.xli.§.i.

Jtem vt in cibo et potu tpantĩ am et sobrietatem pretendat d. xli.§.vltimo.

Q in ornamento summi pontificis rotionale deſignant ꝙ in pectore pontificis debet esse cognicio veritatis di.xxxvi.§.ecce

Q clerici debẽt esse ornati exterius viz in incessu et habitu vt nec sordidis nec fulgidis vestibus se ornent di.xli.§.i.

Q tunc in incessu sacerdos est ornatus quando grauitate itineris mentis maturitatem oñdit di.xli.§.vl.

Q ornatus vestium lasciuus r probatur di.xli.pñmoniam

Q exterior ornatus tollerabiliter est in feminis quã viris de d.di.v.fucate.

Q ornatus meretricius non ẽ ad placendum hoĩbus ꝫ ad seruiendum demonibus de cõ.di.v.fucate.

Q prelati debent ĩtendere vt tẽpla dei ornata resplendeant di.lxxvi.pulchra.

Jtem nullus ornatus ecclesie lic debet esse carus q̃n pro necessitate pauperum et captiuoꝝ fit exponẽdus di.lxxvi pulchra

Osculum

Q osculum pacis immissa ante dionẽ est dãdũ de d.di.ij.pacez

Q osculum lasciuum libidis ẽ indicatm̃.xxvi.q.i.nec.

Q quia monachi sp debent esse puri feminas non dẽt oculari de d.di.nij.monachi.

Jtem excoĩcatis non ẽ communicãdũ in osculo.xi.q.vl.c.vlti.

Otto

Q otto imperator primꝰ iurauit iohanni pape fidelitatem et et omnia iuꝛa papalia defensare di.xlij.tibi dño.

De hac materia habesvbi agitur de imperatoribus

Oues

Q oues xpi dñr oẽs cristiani. xxij.q.nij.displicet

Q is q̃ valz xpi oues et rennuerit pascere oñdit se pastorẽ suũ .s.xpm mime amare. viij.q.i.in scripturis.xvi.q.i.nos

Q ouis poita scz genꝰ hũam p cristũ ad ouile celeste ẽ reporta ta di.l.quia ante fi.

Q vulnerato pastore .i. prelato
n oues ifirmāt .i.q.i. vulnerato
Item oues contra pastorem ni
ñ in fide errauerit isurgere non
debent ij.q.vij. oues et vi.q.i.
oues qui.
Q scabiosa ouis a caul' ne pe
cora et eciam tota dom⁹ ificiat
ē expellenda xxiiij.q.iij. fsecāde
Itē sicut ab vna oue morbida
vniuersus grex sic ab vno pcō
re ꝑ'us infīcit di.xlv. sed illud
De hac materia hēs vbi agit
ō pastore et vbi agitur ō grege

Pabulum

Q pabulū a furib⁹ qñq; spgit
pecorib⁹ vt abigāt v.q.v. ñ ois

Paciencia

Q paciencia est suas n suoruz
iniurias equanimiter tollera
re xxiij.q.i. ℌ.i. in me.
Q ñ reddere mala pro malis
et reddere boā ꝓ mal' signa sūt
ꝑfecte pacie xxiij.q iij. sex dñe
Q iniuria proprie persone cum
paciencia n gaudio est sustinen
da sz iniuria dei vlciscēda xxiij
q.iiij. q christus ℌ. proximo
Item vbi hostis non personaz
sed fidem ecclesie q̄rit si is ñ re
sistitur non pacientia sed negli
gencia iudicat xxiiij.q.iij. max
imianus
Q laudabl'or ē fraudis passio
q̄ vindicte actō xxiij.q.i.ñ ī me
Q p̄cepta pacientie ñ tā ī ostēta
cione corporis q̄z in preparacio
ne cordis sunt seruanda xxiij.q
i. nihil ℌ. hijs.
Q in aduersitate in secreto ser
uāda est in animo paciencia in
manifesto sunt exhibenda p̄se
cutoruz saluti expedienda xxiij
q.i. paratus
Q prelacorum est pestifera pa
ciencia per quam nutriuntur ī
subditis vicia xxiij.q.iij. iustum
Q vbi non timetur maius pe
riculum multitudo delinquen
tium per pacīam ad pniām est
expectanda xxi.q.iiij. quid faci
et post medium et.c.se.
De hac materia hēs vbi agit
de mal' et vbi agitur de tollerā
cia et vbi agitur de persceucōe.

Pacta

Q pacta contra bonos mores
vel leges l' contra honestas cō
suetudines nullius sunt mom̄
ti di.vij. que
Q pacta licita et honesta sunt
seruanda x.q.vlti. relatum
Q arcua pacta in scriptis sunt
redigēda ꝑter formā pacti n tē
pus. x.q.ij. casellus ℌ. vlti.
Q generale pactum est societa
tis huāne regibus suis obtem
perare di.vij. que
Q pacta cum demonibus per
magicarum arcium molimina
federata sunt omni cristiaō fu
gienda xxvi.q.ij. illud c ca p̄n.
in fi.

Q mandatuz dei est super ōne pactum nec super ipsum p̄t fie / ri pactum di.vij.que contra
Q in spiritualibus videtur pos se fieri pactio sine peccato xviij. q.ij.eleutherius et.x.q.vl.c.vl.
Item in spiritualibus nulla p̄t fieri pactio inhonesta.sed si post aliqua subsidij gratia conferun tur licite recipiūtur i.q.ij q̄ pio in fi.et di.c.mea sint.

Pallium

Q pallium datur archiepis re presentat spiritualez dignitatē et honorem di.c.prisca et c. cō tra ante fi.
Q petens pallium anteq̄ accí piat debet profiteri articulos fi dei et debet promittere se serua re statuta consilioz 7 pontificū romanorum di.c.nonit.§.cāruz et ca.optatum.
Q confirmatus in achirepm̄ infra tres menses debet a sede apostolica pallium querere di. c.quoniam.
Item anteq̄ habeat pallium e tiam si sit episcopus non potest eps consecrare di.c.qm̄
Q pro pallio nichil dari nichil accipi debet di.c.nouit.
Item pallium non dz negari v bi est petentis meritorum exigē tia et feruens instātia d.c.psca.
Q cum pallio semper concedit aliquod spirituale priuilegium p renouatur antiquū d.c.rōnis
Q ī pallio significatur q archi eps cuz augmento honoris dz alios excedere ī ornamento acti onis di.c.rōnis.
Q archiepus non dz vti pallio nisi intra suā prouinciam et ꝟ non in pcessionibus sed tm̄ in missarum solēpnijs d.c.palliuz et ca.contra.
Item qz pallium sigillatim tra ditur innuitur q est psonale.7 ideo alteri omodari non p̄t nec in morte relinqui.sed cū hōte se peliri di.c.scripturarum.

Palma

Q palma que in ymo ê strictioz et quāto plus ascendit plꝰ gros sior dsignat pfectionē bonoz q̄ in terrenis sunt pui.sed sursum se erigendo in celestibus dese ris sunt ampli.di.xlvij.oēs.

Panis

Q panis est eloe di.lxxxvi. pa sce.v.q.v.non omnis.
Item eucharistie de con.di.ij.fe re per totum.
Item pais tribulatiōis siue pe nitētie.xxiij.q.nj.guillisai9.viij q.iij.audacter in fi.

Papa

Q papa aut sanctus eligitur ꝛ er pmotione efficitur distinctio. xl.non vos
Item quia papa est vicarius be ati petri apostoli non de facili debet ab eo haberi presumptio

mali.di.xl.non vos

Q; in cultu dei maiorem debet habere zelum quam alij cristiani xxiiij.q.i.officij.

Item ꝓpensius est pro ipso orandum quia ex ipso dependet salus omnium di.xl.si papa

Q; non omnis papa sanctus a deo tamquam reprobatus etiam in presenti punitur di.xix c.anastasius.

Q; bonitas ipsius omnium est salus et peruersitas eius in damnacionem cedit innumerabiliū personarum di.xl.si papa

Q; papa nisi a fide erranerit a nemine est iudicandus.dist.xl.si papa.

Item aliorum causas committit hominibus terminandas papa vero suo iudicio reseruauit ix.q.iij.aliorum

Item non necessitate sed voluntate propria de obiectis se criminib9 purgat.ij.q.iij.mandatis exemplum ibi de Xisto.

Q; papa est iudex omnium etiam si non appellaretur ad ipsū ix.q.iij.conquestus

Q; auctoritate ei9 consiliorum statuta roborantur di.xvij. cōsilia.

Item papa potest absoluere ꝙd consilium male damnauit ix.q iij.cuncta.et.iiij.c.se.

Item potest vbiq3 iudices delegare ij.q.vij.idem

Item sentencie ipsius ab omnibus debent obseruari. di.xciij. si inimicus et c.se.

Item semper potest nouas leges condere dummodo non sint contra euangelij vel apostolorum dicta vel sanctorum que sentencialiter ab eis sunt diffinita xxv q.i.sunt.et.iiij.c.se.

Q; sic debet reputari statutum pape ac si ab ore di vl beati petri esset prolatum di.xix.sic oēs

Q; non licet alicui de ipsius iudicio disputare.xvij.q.iiij.si ꝙs suadente.

Q; adimplendum est eius mandatum eciam si vir videatur fe rendum xix.in memoriam

Q; omnis noua religio per ipsum debet confirmari. di.xij. ꝓceptis.

Item sentencia qne de se nō tenet per confirmacionez pape efficitur valida.iij.q.vi.h quippe

Item potest restituere fame ifamatum .ij.q.in.euchemium .h. proximo.

Q; papa licet de iure non sit ligatus ad ea que statuit tamē honestum est vt pre ceteris seruet xxv.q.i.confidimus a c. iō

Item ordo iusticie requirit ꝙ papa antecessoris statuta custodiat ꝙ sua a successoribus vult custodiri xxx.q.i.iusticie.

Q; defert episcoporum et ecclesiarum priuilegijs nisi i cau necessitatis ix.q.iij.nunc vero et. c.se.

Jtē non dat vni eccleſie in dāp
num eccleſie alterius .xxx.q.ij.
priuilegijs

Q olim de ſacerdotibus in ma
trimonio nati licite promouebā
tur in papatum di.xl.§.vlt.

De papa agitur vbi habes de
diſpenſacione. et vbi agitur de
eccleſia romana. et vbi agit de
electione

Parentes

Q parētes primos priceps vi
ciorum gratuitis exſpoliauit de
pe.di.i. romanos

Q parētes carnales ex debito
ſunt honorandi di.xxx.ſi qui filij
di.lxxxvi.in ſingulis

Q deſpiciēs parentes neceſſita
tis tempore mortem meret tem
poralem q eternam di.lxxxvi in
ſingulis

Jtez ſi a criſto auertuntur ſunt
omnino dimittendi .xxviij.q.i.
infideles

Q tempore neceſſitatis magis
ſuccurrendum eſt parentibus ꝙ
aliis di.lxxxvi.in ſingul in fi.

Jtem potius debet quis paren
tibus egenis maxime fidelibus
prouidere ꝙ religionem intrare
di.xxx.ſi qui

Jtez nec parentes debent prop
ter religionē filios deſerere egē
tes di .xxx.ſi quis derelinq̄ret.

Q illi qui aduerſus parentes
armantur vbiq̄ notaz infamie
incurrunt.vi.q.i.infames

Q ex malis parentibus vt plu
rimum mala proles generatur.
di.lvi.ſi ingens

Q de meretrice natus ſi propa
decoratur virtute non debet pa
rentum decorari opprobrijs di.
lvi.nunq̄

Q non parentum ex propria cul
pa quemq̄ condempnat di.lvi.
vbicumq̄ et.iiij.cā.ſe.

Q frequenter leguntur filij pro
peccatis parentum puniri et in
quartaz generacōnem.xxiiij.q.
iij.§.i.

Q parentes pueros ſuos ante
etatem legittimam intrantes re
ligionē poſſunt reuocacare .xx.
q.ij.puella

Q ſi a parentibus coacti religi
onis habitum ſumpſerint niſi o
ſenſerint eum deſerere poſſunt .
xxv.q.i.puelle

De hac materia habes vbi de
filijs et infra vbi agit de pace.

De partu habes vbi agitur de
filijs

Paſcha

Q paſcha die dominico debz ſē
per celebrari de con.di.iij.noſce
et.ca.ſe.

Jtez quo menſe et qua luna de
beat celebrari habes de cō.di.
iij.celebritatem

Q epiſcopi in ſynodo ſacerdoti
bus quādo paſcha celebrari de
beant debent inſinuare de .con.
di.iij.placuit vt dies

Q in hoc q. xl. dies ãte pascha cuz labore pagim9 et p9 pascha l. dies cum letícia presens labor et futura letícia designatur de. con. di. v. ieiunium.

Q pascha infra .xnij. lunam et xxi. primum diem aprilis inclusiue est celebrandum de con. di. nij. celebritatem.

Passio

Q passio cristi est multiplex et grauis. vij. q. i. suggestum

Q cristi passio fuit figurata et prenunciata in veteri testamento de con. di. ij. in calice

Q ipius passiõis fuit mltiplex efficacia. vij. q. i. suggestum de con. di. nij. propria in fi.

Pastor

Q pastor dicitur cristus. viij. q. i. in scripturis. ij. questiõe. vij testes. ℣. cristus

Jtez dicitur pastor cuiuslibz ecclesie platus. vij. q. i. scisciteris.

Q pastor ecclesie nisi diligenter pascat oues cristum pastorem earum non videtur amare. viij. q. i. in scripturis

Q debet oues pascere instructionis ẋbo di. xlij. ephesius. viij. q. i. audacter

Jrem conuersacionis exemplo. xi. q. iij. precipue

Jtez eucharistie sacramento de con. di. ij. non prohibeat

Jtẽ tpali su[illegible]dio. xvi. q. i. nulli

Jtez exemplo cristi oportuno tẽpore debet animam suam pro oniũ exponere. vij. q. i. suggestũ

Q languente pastore grex infirmatoris dentibus laniand9 exponitur. vij. q. i. q̃uis

Q pastoris sentẽcia gregi semp est timenda. xi. q. iij. nõ sol. ℣. se.

De hac materia habes ẋ agit de grege

Psalmiste

Q psalmiste a psalmis canẽdis dicti sunt di. xxi. cleros

Q psalmiste officium est canere responsoria et quicquid pertinz ad cantandi periciaz di. xxv p ledis

Pater

Q pater dicitur deus a creacõne. xij. q. ij. qui abstulit

Jtem dicitur pater criminis q̃ abolus inuitacione. i. quest. i. ordinaretur

Jtem dicitur pater auctoritate sicut episcopi ꝛ prelati dicuntur patres di. xvi. sexta synodus

Jtẽ dicit̃ pr̃ tpis auctoritore sic̃ veteris testamenti dicuntur patres. xxiij. q. nij. cum elegi

Jtẽ dicit̃ pr̃ spũal̃ sacramẽti collacõe sicut baptismi l̃ ofirmacionis l̃ pnie di. xxx. q. i. de hijs. et. ca. omnes

Jtez dicit̃ pr̃ carnal̃ generis ꝓpagacõe di. xlvij. ℣. nec esse

Q fli9 carnal̃ a patre ñ est osculãdus ꝛ quãdoq̃ castigandus. v. q. v. non osculatur.

Q illi dicuntur filij abhomina
cionū ad quos carnalium pa
trum flagicia descendūt di.lvi.
denomanenß

Q plus videtur peccare cōtēp
nens patrem spiritualem q̄z car
nalem.ij.q.vij.qualis

Patriarcha

Q patriarcha greca lingva sū
mus patrum interpretatur di.
xxi.cleros

Q patriarcha est post papā pri
mus in dignitate et autoritate.
di.lxxx.vbs

Item patriarche et primates li
cet sint diuersa nomina idez sūt
q̄tum ad officium di.xxij.pro
uincie

Q patriarche primo ab apostō
lis et p̄cipue a beato petro vbi
gentiles ad fidem conuersi pro
thoflamines habuerāt sūt insti
tuti di.lxxx.vbes et.ca.se.

Q post papaz q̄tuor sunt patri
arche principales.videlicet con
stantinopolitanus alexandrinꝰ
anthiochenꝰ.ierosolimitanus.
di.xcij.renouantes et.S. proxio
et.ca.se.

Item patriarchis subsunt archi
episcopi et causas ab episcopis
ad eos per appellacōnem deuo
lutas possunt diffinire.ix.q.iij.
conquestus

Q archiepiscopus nisi consulto
patriarcha non debet aliquem
in episcopum ordinare et propē
necessitatem ordinatum debz ꝑ
sum post cōsecracionem patriar
che presentare di.lxx.placz et.c.
quoniam.

Patrocinium

Q patrocinii ū viduis et orphā
nis episcopi in necessitate nō de
bent negare di.lxxxvij.S.i.et.ij.
ca.se.

Item qui in malum patrocini
um dat malis socius est crimi
nis.xiiij.q.vi.ca.i. in me.

Patronatus

Q patronatus ius attenditur
per fundacionem et edificacio
nem et possessionez ecclesie.xvi.
q.vij.pie et.ca.se.

Item in rebus ecclesie conferen
dis et manu tenendis.xvi.q̄st.
vij.filijs et.iiij.ca.se.

Item in psonis que preesse de
bēt ecclesijs episcopo offerendis
xvi.q.vij.decreuimus et.ij.c.se
quenti

Item tempore necessitatis a sua
ecclesia subsidijs recipiēdis.xvi
q.vij.quicūq̄.

Item patroni habent ius ī mo
nasterijs suis in electione abba
tis.xviij.q.ij.abbatem.

Item in monasterijs hñt ius ad
uocacōis.xvij.q.ij.consaldus.

Q patroni ecclesias l̄ monaste
ria sine consensu episcopi de lo
co ad locuz mutare non possūt
xvi.q.vlt.considerandum

Q ab eis ecclesie nisi de consensu episcopi non sunt recipiende. xvi.q.vij.si plures et.ij.ca.se

Q prōni ecclias cōferre nec auferre possunt sine cōsensu episcopi .xvi.q.vlt. inuentum

Jtez renunciacio beneficij ecclesiastici in manu prōni non tenet sine consensu episcopi .xvij.q.ij. consaldus

Jtem non prōnos sed eps debz votem ecclesie ordinare .x.q.i. nouerint

Q q̄ patronꝰ presentat sufficiet si non probetur malus et tenet recipere eum episcopus .xvi.q.vij.monasterij.

Jtem spreto patrono eps nullum debet ad ecclasiam ordinare .xvi.q.vij.decreuimus

Jtem vbi plures patroni superofferendum ostendūt vt in vnū consenciant sunt per episcopum compellendi.xvi.q.vlt.si plēs

Paulus

Q paulus apostolus ideo non fefellit qz meliorib3 occupatus ad hyspaniā quo ire promiserat nō iuit.xxij.q.ij.beatus

Jtem magum p̄dicacōem suam īpedientez cecitate percussit q cor intiuz sathane tradidit.xxiij.q.nij.ca.q xps.§. potest

Jtem propter intentiua viciorū corpus suum vigilijs et flagell' castigādo in huitutem redegit .xxxij.q.v.si paulus

Jtem aurum et argentum non ocupiuit ꝫ ppriis laborauit manib3 .xvi.q.i.predicator

Jtez qui flagell' fidē recipit plꝰ oib3 verbo vocatis laborauit .xxiij.q.nij.quis potest

Jtem paulus homicida non fuisset si armati q̄s ipse īpetraue/rat aliq̄ in ipos insolentez occidissent.xxiij.q.v.de occidendis

Jtem in ꝫ q cū xpianos prosequ vellz pstratus fuit.īuit q mala volūtas nō est permittenda sue libertati.xxiij.q.nij.displicet

Paupertas

Q paupertas nō est ptempnenda qz eaz xps vdicauit.xij.q.ij gloria .

Jtem dominus locul' quos habebat necessitates pauperū sublebat .xxiij.q.nij.duo añ si .

Q verus pauper nil querit habere extra cristum.xij.questiōe.i.clericus

Q pauper dicitur qui se amore paupertatis in numero paupe/rum constituit vt ibi tamq̄ pauper voluntarius viuat.i.q̄st.ij. sacerdos

Q paupertas rerum nō est mala reputāda nec in numero malorum computanda .xv. quest.i.illa .

Q nimia paupertas religionis infringit quandoq3 robur con/uersacionis .xij.questione.ij.ca. vltimo

Q deus paupertatez esse volu
it vt sustinentes per pacienciaz
coronarentur di.xlvij.sicut
Q pefectius est omnia propter
cristum relinquere ꝙ pauperi,
bus distribuenda seruare.xij.q
i. expedit.
Item honustus pondere cristū
pauperem non potest sequi .xij.
q.ij.socrates.
Q episcopus pauper debet esse
victu diues mitis.di.xli.episco,
pus
Item predicatores pauperes de
bent esse et alij tenent ipīs mi,
nistrare necīaria.i.q.ij.sacerdos
x.q.vlt.cauendum
Q gloria est episcopi opibz pau
perum prouidere sed fraudare
ꝙ est pauperum sacrilegium est
committere.xij.q.ij.gloria
Q religiosus qui professus est
paupertatem si episcopus effici
tur non frangit votuz quia fit
rerū ecclesie dispensator nō vsur
pator.xv.q.i.expedit
Q bona ecclesiarum sunt bona
pauperuz.xij.q.ij.indigue in fi.
et.ca.gloria
Q precipue pauperibus qui la
borare non possunt est subueni
endum di.lxxxij.eps
Item nobilibus et diuitibus de
pauperatis qui mendicare eru,
bescant dist.lxxxvi.consideran,
dum
Q in pauperibus magis atten
denda est religio ꝙ paupertas.
xvi.q.i.ca.vlt.
Q non minus crudelis est qui
a paupere vsuras exigit ꝙ qui
diuiti rapit.xiiij.q.iiij.ꝙ
Q pauper quando habet dare
non solum contempnitur sed e,
ciam contra veritatem oppri,
mitur .xi.q.iij.pauper
Q nemo pauperi in mala cau,
sa debz esse misericors .iij.q.vi.
si res
Item qui ea que pauperibꝰ de
bentur accipiunt grauiter deli,
quent.i.q.ij.pastor

Pax

Q pax humana si tam dulcis
est pro temporali salute quanto
dulcior est pax diuina pro eter,
na salute .xxiij.q.i.noli
Q cristus veniens docuit pacē
dedit pacem reliquit pacē.xxiij.
q.i.noli.
Q bonorum bella non crudeli
tate et cupiditate sed pacis stu,
dio geruntur .xxiij.q.i.apud
Q qui predicat pacem debet ꝑ
uare pacez .iij.q.vi.hic quippe
in fine
Q pax per episcopos inter dis,
cordantes debet reformari di.
xij.studendū.et.capitulo.pcipi,
mus.
Q mala quandoqꝫ tolleranda
sunt pro pace seruanda.xxiij.q.
iiij.capitulo.i.et capitulo ecce
inquit

Q pacificus dicitur ꝙ corrigit
ꝙ potest ⁊ ꝙ saluo pacis vincu
lo corrigere nō potest eq̄nimiter
subportat .xxiij.q.nij. quisquis
Q viuerꝫ penis sunt puniendi
pacē eccīe per turbantes .xxnij.
q.i.qui contra
Q non omnis qui dicit pax vo
bis est q̄si columba audiendus
hj.q.vij. non omnis
Item qui dicit pax vob plerūq̄
non columba sed coruus repu
tatur .ij.q.vij.§.quia ergo
Q ante cōmunionem pax debz
dari in missa de .d.di.hj.pacem .

Peccatum

Q peccatum est duplex videlz
originale et actuale de pe .dist .
nij.fere per totum
Q originale peccatum dicitur
infirmitas carnis. languor na
ture.⁊ ocupiscencia carnis .xv.
q.i.§.vt itaq̄.
Q omnis homo per concubitū
conceptus nascitur cum origi
nali peccato de con. dist.nij.fir
missime
Q in veteri lege cōtra originā
le valebat circumcisio et baptis
mus in nouo testamento de .d.
di.nij. ex quo
Q licet baptismus delz originā
le et omne aliud peccatum tam
reatus siue fomes non tollitur
de con.di.nij.non ex quo
Q ideo originali peccato prīs
polluitur filius ⁊ nō actuali qz
in originali vnuz cum patre fu
it sed in actuli alter effectus nō
polluitur si non consentit .i.q.
iij.itaq̄.xxnij.q.iij.§.i.ante fl.
Item actuale peccatum est du
plex vz mortale ⁊ veiale de. pe.
di medicina.§.tres sunt
Q peccatum mortale est volun
tas retinendi vel cōsequendi ꝙ
iustitia vetat.xv.q.i.§.ℏ ℏ
Q nemo mortale peccatum cō
mittere appetit ꝓpter ipz pecca
tum sed ex hoc ꝙ ex eo conseq̄t
xv.q.i.merito
Q iter duo peccata vbi vtrūq̄
vitari nō potest minus est eligē
dum.di.xiij.duo
Q mortalia peccata dicuntur
criminalia ⁊ capitalia ⁊ que sūt
habes.di. xxv.§.alias
De criminali habes supra vbi
agitur de crimine
Q tribus modis omne pecca
tum mortale impletur videlicet
suggestione delectacione et con
sensu dist. vi. testamentum post
me.
Q aggrauatur ex circūstāciis
di.xl.homo di.l.quia tua
Item quandoq̄ alleuiatur ex
circunstanciis .xv.q.i. inebriet
a te tunc exemplum ibi de loth
Item habz gradus inequalita
tis quia adulterium vincit forꝛ
cacionem.incestus adulterium.
vicium contra naturam ⁊ sic in
similibus.xxxij.q.vij.q̄admod.
et.nn.ca.se.

130

Itez quantitas ipius pensatur secundum qualitatem peccāciū xxiiij.q.iij.extra.

Q eodem genere peccati grauius peccat cristian9 q̄ pagan9. xxxij.q.iiij.in eo

Item aggrauatur racione persone vel rei in quam peccatur. xij.q.ij.gloria.xxij.q.i.mouet.

Item ex temporis diuturnitate augetur.xxiiij.q.i.scisma

Item voluntariuz grauiuz est inuoluntario q̄ procedit ex infirmitate vel ignorancia vel actione.xv.q.i.§.i.et.ca.se.

Item si non est voluntariū nullomodo est peccatum.xv.q̄sti.i.§.i.

Q peccata sciencium peccatis ignorancium preponuntur. vi. q.i.qureo.

Item que ex ignorancia vel infirmitate committūtur facile dimittuntur di.xxx.§.criminis

Q aliena peccata nemini prodicant.xxi.q.iiij.si quis

An minus malum committendum est ne alter grauis peccet. di.xiiij.q̄ ait exemplum de loth

Q indecens videtur crimen suum alienis commodis impendere di.xlvi.sicut non

Item videtur q̄ nec venialiter quis debet peccare vt alter vitet mortale .xxiij.q.v. cū homo in fine

Q peccatum vnius frequenter multi luūt.xxiiij.q.i.non turbatur.

Q vlterius peccatum nō imputatur illi qui fecit q̄ debuit di. xlvi.q̄ autem

Q null9 debet gaudere de multa societate peccancium non minus ardebit qui cuz multis ardebit.ij.q.i.multi in fi.

Q occulta peccata nō sunt pūblice ydempnanda.ij.q.i.si peccauerit.xxiij.q.iiij.si quis potestatem.exemplū ibi de xp̄o et iuda xv.q.v.ca.vlt.

Q publicum peccatum est corā omnibz puniendum.ij.q.i.si peccauerit

Q p̄latorum peccatum vel religiosoz p̄pter maius scandalum est celandum di.xcvi.in scripturis.

Q peccata incorribiliū licet nō possunt p̄bari denuncianda sūt v.q.v.non vos .xxij.q.v. hoc videtur

Q peccatum in spiritum sanctū omittit q̄ ex p̄poito bonū desert et malū vsq̄ ad mortē facit. de pe.di.i.§.p̄t di.iij.§. fine ante finem

De peccato in spiritum sanctum habes vbi agit̄ de spiritu sāto.

Item in peccatis p̄severantes nec a deo nec ab homine absoluūtur .xxiij.q.ij.legatur ex.ca. dampnacionis

Q nūq̄ peccare desinent dū vivūt oñdent qz in peccato sp̄ vivere cupiūt de pe.di.i.§.p̄t

Q assidue peccantibz non mise
retur deus di.xciij.dyacoī in fi.
Q qui in vno peccato mortali
offendit sic vita ꝑuatur eterna
ac si oīm esset reus de pe.di.v.
fratres.
Q pluribz mois peccā remittū
tur ibidem.
Item sine pena nō dimittuntur
qz a deus punit a hō de pe.di.
i.medicina.§.proximo
Item dimissum vltra nō punit
de pe.di.iij.§.auctoritatis
Itez dimissa quādoqz redire di
cuntur de pe.di.nj. fere per to.
Item dimissa non sunt recogitā
da ad delectacioem ꝛ ad pnie a
marituoiem de pe.di. iij.§.i.
Q in pluribz pccis manens de
vno pccō pniam verā agere ñ
ꝑt qz deꝰ partez ñ nouit ꝺdona
re de pe.di.iij.§.hijs auctoritati
bz.vnde ꝟ Buma dei pietas ve
niā nō dimidiabit.aut totum a
nihil propiciando dabit.
Q pccōribz tñ ꝺsulendū est vt ī
statu pcī bonum facere nō ob/
mittāt d.p.di.v.ffas ī fi.nā ꝑp
ter hoc deꝰ corda ipoꝝ ad peni
tenciā illustrat de pe.di.v.ffas.
Item aut ipsos tripliciter remu
nerat in presenti de pe.dist.iij.§.
hijs ex hoc sen'u
Item ipꝑ eternum supplicium
tollerabilius fit de pe.dist.iij.§.
potest ꝟ. Q cum mortali bona
fiunt dant bona terre.Cor faci
unt habile. minuunt tormenta
iehenne.Nam deus non obliui
scitur paucorum bonorum facto
rum in multitudine peccatorum
de pe.di.iij.§.ex hoc sen'u
De peccato mortali habes vbi
agitur de malo culpe
Q venialia peccata que sint ha
bes di.xxv.§.alias
Q nemo mūdus est a peccato
veniali de pe.di.ij.§.oponitur.
Item venialia peccata non sūt
contemptibiliter admittenda qz
non refert siue nauis per fluctꝰ
siue per guttas paulatim sub /
intrantes submergatur de pe.
di.i.medicinam
Q nullum pecccatum est adeo
veniale ꝙ non fiat mortale duz
placet di.xxv.§. criminis
Q quia venialia ex fragilitate
humana committuntur nullus
homo ea potest vitare de pe.di.
i.medicina
Q excepto deo omnes peccare
possunt de pe.dist.i.cum ñne in
fine.
Q posse peccare non est posse.
de pe.di.ij.ante finem
Q venialia delentur per domi/
nicam oracōnem.per elemosine
largicōnem.per pectoris tonsio
nem.per ieiunij castigacionem.
de pe.di.i.medicina.
Itez delentur per aque benedi
cte asperſionem de con. di. iij.a
quam sale
Item per eucharistie dignā sūp
cionem de con di.ij.ante et.c.pa

nem de altari.

Item episcopi vel presbiteri benedictionem dist.xxviij.presbiterum.

Pecunia

Q pecunia dicitur a pecoribus quia antiqui hoc p habebant in pecoribus habebant .i.q.iij. totum

Q largo nomine quicquid in ē ra homines possidēt pecuīa vocatur .i.q.iij.toga

Q amor pecunie contrariatur iusticie.xi.q̄st.iij.qui recte et.ca. pauper.

Q simonia non debet committi pro pecunia .i.q.iij. per totum. De hac materia habes ꝟ agit de diuicijs

Pedagium

Q pedagium nouum imponentes sunt excōmunicandi. xxnij. q.iij.si quis romipetas

Pena

Q pena est duplex videlicet tēporalis et eterna.de pe.di.iij.§. auctoritas

Item deus q̄ñ p peccatū grauiter et subito ꝓpter criminis detestacionem punit. dist.xix.anastasius

Item q̄ñ pena tpal trāsfertur in postros de pe.di.iij.§.ecce

Item quādo puniunt a do mti ꝓpē vnū de pe.di.vi.§ illō.

Item nemo debet mirari de afflictione bonorum et de prosperitate malorum in presenti qz afflictio est bonis in iudiciū salutis et prosperitas in iudicium malē reprobacionis de pe. dist. iij §. ex hoc.

Item frequenter qui non meruerunt propter alios sunt a deo puniti distinct.xlij.§.i.quest.nij. eccīa.

Q punitur quis pro alio a do triplicīter.iustus pro iniusto vt petrus pro iuda.xxnj.q.i. non turbatur.

Item puitur a deo iustus pro ī iustis.sicut maria murmurans pro moyse lepra percussa fuit. ij.q.vij.plerumq̄.§.hijs ita.

Item quis punitur ab homine pro alio corporaliter vt ī crimīe leſe maiestatis vl hereſis .vi.q. i.§.verum et.§.seq̄.

Item quis pro alio spiritualiter vt in ꝑuacōe officioꝝ diuinorū familia propter dominū priuat xi.q.iij.si quis eps

Q illi nō puniuntur a deo bis in idipm qui inter flagella penitencīā egerunt de pe.di.iij.§.auctoritas

Q qui in penis duriores fiunt temporale supplicium fit eis ēt ne dampnacōnis iniciuz de pe. di.iij.§.auctoritas

Q pluribus decausis flagellat deus homines tripliciter de pe. di.iij.auctoritas

Jtem deus quãdoq; punit pau
cos vt ex hoc multitudo ad pe
nitenciaz ꝓuocetur .xxiij.q.iij.
guilliſarius
Q; penitencia tpalis meritorie
infligitur ab homine quia niſi
ſic fieret mulciplicarentur male
factores.xxiij.q.iij. eſt iniuſta .
Jtez culpa eſt non penitere cul
pam di.xxviij.qz ſunt.
Jtem ad innocentis ſpectat offi
um non ſolum culpaz cauere ꝫ
eciam punire peccatum.xxiij.q.
v.innocentis .
Q; maxime ꝑlatus grauiter of
fendit qui culpam impunitã di
mittit.xxiij.q.iij.ſi is
Jtem in eo quo quis peccat eſt
puniendus.xciij.di.ſi q̃s
Q; penitencia quandoq; par de
bet eſſe peccato in vno delīquẽ
tium ſicut in ſymonia vbi et ac
cipiens et dans equaliter puni
tur.i.q.vij.ꝑ illicitam.§.ſanctis
Q; par pena agentes et conſen
cientes debet cõphẽdere .xvij .
q.iij.omnes.
Jtem quandoq; in eodem pccõ
varietas ꝓſonarũ ſequitur va
rietatem penarum.xij.q.ij.vari
etas
Q; pene non ſunt exaſperande.
de pe.di.i.§.pene.
Q; pene aggrauantur ſecundũ
qualitatez delicti xxiij.q.i.ſi au
feramus
Jtem quandoq; aggrauantur
vt ceteris metus ĩcuciatur .xi.
q.vlt.ca.vlt.
Jtem ex cauſa variatur pena .
di.xxiiij.neceſſe
Jtem aliq̃s punitur ſine culpa
ſed non ſine cauſa ſicut contra /
hens cum corrupta q̃ credit eẽ
virginem et bygamus efficitur
di.li.q̃ in aliq̃.
De tribus generibus hominũ
quoruz pene ſunt diſſimulande
et diuino iudicio reſuãde.xxiij.
q.iij.cum in lege
Jtez malorum pena obmittitur
vbi ſciſma timetur .xxiij. q .iij.
cum quiſquis
Q; ſtultus in culpa ſapiens fit
in pena di.xxxviij.q̃ ea
Jtez puniuntur animalia cum
quibus homines peccant ne re
fricent peccata di.v.queſt.i.mu
lier .
Q; rigor penarum canonicarũ
temperatur ꝓpter neceſſitatem
temporis et vtilitatem .i.q.vij.
requiritis
Q; in inferenda pena multa ſũt
conſiderãda videlicet dignitas
q̃a talis punitur ꝑ dignitatis
ſubſtractionem diſt.l.contuma /
ces .
Jtẽ diuicie ſiue nobilitas quia
talis plus punitur pecuniaria
pena q̃ corporali.xxiij.q.i.qui
contra
Jtem ordo quia in ordine con/
ſtituti moderate ſunt flagellan
di alias excommunicacio incur
ritur di.lxv. cum beatus

Item religio qz regulares aliter sunt puniendi q̄ alij.viij.q.ij.q̄dam monachorum

Item mentis insania qz taliū excessus nō iputant ad penā.xv.q.i.si quis insani.

Q̄ pena eccliastica est dignitati bz p̄uare.xvi.questione.vij.si e episcopum

Item pro peitencia in monasterijs retrudere.xvi.quest.vi.de lapsis.

Item artari vel exilio.deputari xvij.q.vij.attendendum

Item in pecunia vel alijs reb9 cōdempnare.xvij.q.nij.si quis contumax

Item corporaliter flagellare.xxiij q.v.ca.i.

Item excommunicare.xvij.q.nij.

Item contumacibus penam agere di.lxxxij.honoratus

Q̄ pena purgatorij z si non sit eterna miro tñ mō grauis ē excedens ōnem penā.di.xxv.qui in aliud

De hac pena habes infra vbi agitur de purgatorio

Item pena eterna datur in peccato perseuerātibz et fidei transgressoribus.xij.q.i.scimus

Q̄ iuste punit deus eternaliter malos vt qz in hac vita noluerūt carere pcō nūq̄ carcāt supplicio de pe.di.§. potest eccīam

Item ibi grauiꝰ puniunt̄ xp̄iani q̄ pagani.xij.q.i.scimus

Item in pena eterna nō minus ardebit qui cum pluribus ardebit.ij.q.i.multi

Item quicquid est contra conscienciam edificat ad iehennam xxvij.q.i.omnis.§.extra

Penitencia

Q̄ penitencia est duplex videlicet dei et hominis.xxij.q.nij.incōmutabilis

Q̄ penitere dei est a seipso ordinata cum voluerit immutare.xxij.q.nij.incōmuta.

Item penitencia hominis est q̄dam vindicta dolentis semper puniens in se q̄ dolet admisisse de pe.di.iij.§.hac.

Item ē pnia ppetrata mala plangere et plāgenda nō perpetrare de pe.di.iij.§.i.circa prin.

Item penitere est semper penaz tenere de pe.dist.iij. circa principium.

Item pnia est scōa tabula post naufragium de pe.di. i.ante.c. medicina

Q̄ penitencia est alia priuata alia sollempnis siue publica di. l.si quis

Item priuata diuersas habet species de pe.di.i.medicina.

Item alia est incipiencium alia perficiencium alia perfectorum de pe.di.iij.§.hanc

Item ante ipsam a deo peccatori non datur venia distinctione l.quia tua

Q penitencia est alia vera alia falsa de pe.di.iij.§.fine

Q sicut vera penitencia veniaz promeretur ita falsa deum irritat de pe.di.iij.§.fine

Q falsa penitencia est cui nun/q̄ venia promittitur de pe.dist.iij.fine

Q falsa penitencia est cum res aliena per q̄z contractuz est pec/tatuz non restituitur.xliij.q.vi.si res

Item falsa penitencia est quan/do de penitencia agitur penitē/cia .xvij.q.iiij.sunt qui

Item falsa dicitur que non fm auctoritatem patrū iuxta quali tatem criminum imponitur de.pe.di.v.falsas

Itez falsa est cum spretis alijs peccatis denuo solo peniten cia agitur de pe.di.v.fratres ⁊ di.iij.§.hijs Nam penitenciam de vno peccato ⁊ non de alijs age re est quasi crudum laterē laua re de pe.di.i.circa prin.

Q facilius est inuenire qui rec te seruauit innocenciam q̄ qui congruam egerit penitenciam. de pe.di.iij.circa prin.

Q vera penitencia est cui nun/q̄ venia denegatur de pe.di.iij.§.fine

Item per ipaz omne peccatum deletur de pe.di.iij.§.in me.

Item opera per peccatum sordi data facit penitencia deo accep ta di.l.et purgabit in fi.

Itez facit surgere ad opera for ciora di.l.quid est in fi.

Item restituti dignitacis offici a di.l.qz tua

Q deus peccatores ad penitē ciā exspectat di.xciij.dyacoī sūt.

Item deus nunq̄ spnit peniten ciam etiam ad sūmun malorum quis pueniat de pe.di.iij.§.ecce

Q quantūcūq̄ penitencia et q̄/licumq̄ paruo tpe facta deus non respuit de pe.di.iij.§.ecce

Item sepius iteratam deus nō otempnit de pe.di.iij.§.hic i fi.

Q penitencia in vltimo momē to vite potest esse vtilis ad salu tem.xxvi.q.vi.si pbr

Itē dubia est penitencia ad vl/timam dilata necessitatem de. pe.di.vij.§.i.

Item qui sunt digni fructus penitēcie de pe.dist.i. post me/dium.

Q qui penitet non est dicendꝰ peccator.xxxij.q.i.q̄ ante

Q vere penitens sp dolet et de dolore gaudet de.pe.dist.circa princi.

Item discretum debet querere confessorem de.pe.distincti.i.q̄ penitet

Itez penitens debet consydera re multa de quibꝰ penitere de/bet et que aggrauant peccata. de pe.di.i.§.i.que hijs verbis continentur Aggrauat ordo lo cus peccata tempus Etas con dicō mora motus copia tactus

Item penitens dz promittere vl terius se talia nō factuꝝ .xxj.q.j.de viro.xxiij.q.vlt.pessima

Item vere penitens oia que sibi iponuntur debet sustinere libenter de pe.di.j.circa prin.

Item penitenti prosunt oraciones z elemosine et alia bona ecclesie de pe.di.vi.§.i.

Q pnia nabuch.fructuosa fuit xxiij.q.iij.nabucho.

Q nullus debet penitēciam alteri iponere vl absolucōem facere sine epi licencia nisi sit priuilegiatꝰ auctoritate apostolica.xv q.i.peruenit.

Item cum fōr z cum pio affectu et gaudio debet suscipere penitē tes exemplo cristi.xxvi.q.vij.penitentem

Item penitencia cōtrahitur filiacio spūal' sicut per baptismum xxx.q.i.omnes

Item nulli penitenti vcia debet denegari .ij.q.v.quando

Itē pnia ne hoies desperent qñ ꝙ est mitigāda qz melius est rō nē reddere de mia ꝙ de crudelitate.xxvi.q.vij.de hijs et.c.alligant.

Q indiscrete iposita nocet qz ex h̄ pcedens otēpnit z futura fugitur .xxvi.q.vij.alligant

Itē i extremis nulli est denegāda.xxvi.questi.vi.nulli in cor / pore.

Item i articulo mortis si peitēs loq̄ nō valens p signa petit peī tenciā debet absolui.xxvi.q.vi. ꝙ et.iij.ca.se.

Item clerico si petit non est ne / gāda pnia.xxvi.q.vi.qui

Item clerici peius agunt pniaz ꝙ layci de pe.di.i.mensuram

Item clerici prōpti sunt alijs pōdus iponere sed suo digito non curant tangere .xxvi.q.vij. alligant.

Item imponenda est penitencia fm qualitatem delinquentis z quantitatez delicti.xv.q.i.si qs xxiij.q.v.circa finem

Item imponitur penitencia qñ ꝙ ad cautelam .xv.q.i. si quis mia .xxiij. quest. v.excommunicator.

Q crimino i cōpellendi sunt ad penitenciam agendam .xxiij.q.nij.displicet

Q penitencia est arbitraria fm discrecionem imponentis.xxvi. quest.vij.ꝭ fit de pe.di.i.mensuram.

Q episcopo siue presbitero cum filia spirituali fornicanti est.xv. annorum penitencia iponenda. xxx.q.i.si quis sacerdos

Item est arbitraria scdm exigenciam etatis egritudinis et necitatis .xxvi.q.vij.penitendis

Q licz penitencia sit arbitraria tam quibusdaz culpis modi penitencie sunt a canone impositi. de pe.di.i.mensuram

Detentꝰ pro matricidio.xxxiij. q.ij.latorem

Jtem pro formacione religiosi ℓ religiose .xxvij.q.i. deuotam

Q septēnis ponitur pro ecclesie inuasione .xij.q.ij.de viro.

Jtem pro incestu .xxxij.q̄st.iiij.si pbr

Jtem pro vxoricidio .xxiij.q.ij. admonere

Jtem pro homicidio adulterio et periurio sed differenter .xxj.q i. p̄dicandum

Q quandoq; peiorantis penitē cia est .vij. anni quandoq; tres quandoq; vnus quandoq; minus ꝑm iuramenti differenciaz xxij.q.v.qui cōpulsus et .iiij.c. sequenti

Q ecclesia pro quolibet mortali septēnē solet iiungere pniaz ꝫ scōz maius et minus aggraua re .xxxiij.q.ij.hoc ipm

Jtē septēnis penitencia in lege veteri fuit p̄figurata .xxxiij.q.ij hoc ipm

Q ab hereticis sacramēta reci pientes diuersi mode puniūtur xxiij.q.i.si quis dederit

Jtem penitencie rebaptisatorū diuersificantur de con .di.iiij.q bis et.ca.eos quos

Q penitencia incendiariorum est q̄ post dampni restitucionez in terra sancta per vnum annū demorentur .xxiij.q̄sti.vlt.pessimam.

Q penitēcia sollempnis et publica qualiter est imponenda et assumenda habes di.l.peniten tes et.ca.se.

Q impositio pro magnis criminibus de pe.di.i.in actione

Q in iuuenib9 non facile est imponenda.di.l.penitentes.

Jtez nec clericis nisi prius a suis ordinibus degradatis di .l. confirmandum et.ij.ca.se.

Jtem nō debet iterari di.l.si q̄s remissionem.§. prīo.

Jtem facientes eam non debēt interim communicare nisi in articulo mortis .xxvi.q̄st.vi.si q̄s et.iij.ca.se.

Jtem non debent militiam vel pompam exercere de pe.di.v.cō trarium et di.l.ca.vlt.

Jtem tales non possunt ad sacros ordies promoueri di .l.ex penitentibus et.iiij.ca.se.et.ca. illud et.ca.placuit

Jtem q̄z diu sunt in penitencie actu non possunt in curia secularī aliquem acculare .xi.q.i.illud .

Jtez post penitenciaz matrimonio possūt vti et de licencia possunt cōtrahere .xxxiij.q.ij.audi9 vsq; ad fi.

De penitencia habes vbi agit de contricione et vbi agitur de satisfactione

Pentecoste

Q penticoste in eadem reuerencia et leticia est reuerendum sicut festum pasche distinc.lxxvi. nosse

Q in vigilia pēthecostes dyaco ni ppt aduentum spūs sācti dal maticis debent vti q flectamus genua non debet dici di. lxxvi. de ieiunio ~

Q a pascha vsq ad pēthecostē ñ qui ieiunare noluerint nō sūt phibēdi di.lxxvi.post pascha

Percussio

Q percussio est duplex vz spūal que verbo fit q corporal fit fcō di.xlv.cum beatus

Itē spūal pcussio fit a deo ꝫ ab hoīe.viij.q.i. cum percussio

Itez spūal pcussio fit qñ doctor inutili ſmōe sciencīā pcutit in firmor di.xlv.ca.vlt.

Q pcutit ꝗs corpalitez dīno iu dicio.dist .xix.anastasius .xv . q.i.nec is et.ℌ.seq̄.

Itez dīne percussioni percussio hoīm nō debet superaddi .viij . q.i.persecucio

Itez percussio corporal ab hoīe q̄ pest ad correctōez est meritori a di.xlv.cū beatus.ℌ. salomō q ca.seq̄. Nam qui emendat ver bere in q̄ potestas datur miseri cordiam facit distinctiōe. xlv.et qui .

Q beatꝰ bñdictus pcuciēdo q̄, dā monachuz corporaliter sana uit spiritualiter dist. xlv .ℌ. salo mon .

Itē percussio ex ira vl odio ma la est.xxxij.q.ij.q

Q plati dēt esse pastores nō p cussores gregis di.xlv. et.ca.i.

Itez prelati qui percussiōe vici a non corrigunt sed timeri q̄rūt culpantur di.xlv.ℌ.proximo.

Item eps nullum suis manibz sed per aliuz debz percutere di. lxxxvi.non liceat et.v.q̄st.v.nō liceat illi qui.

Itez eps vel presbiter percussor debz deponi.i.q.vij.si quis om nem in fi.di.xlv.ℌ.ex hijs

Q minores clerici ab hijs qui presunt pro episcoporum excessi bus non debent percuti di.xlv. cum beatus.ℌ.salomon

Q illud.qui pcusserit te in ma xillam prebe ei alteram non ad litteraz intelligitur quia nec cri stus nec paulus apostolus hoc ad litteram impleuerunt sed po cius contrarium.xxiij.q.i.para tus

De hac materia habes vbi agi tur de correctiōe et vbi agitur . de disciplina et. vbi agitur de flagellacione ~

Peregrinacio

Q peregrinacio ad loca sancto rum non est contempnenda q̄a a sanctis patribus est approba ta distic.xxx. si quis per super/ biam

Q nulli religioso vl clerico liez vouere peregrinacionem vel as sumere sine licencia sui prelati . xx.q.nij.ca.vlt.et.ℌ.se.de cō.di. v.non oportet eī

Q peregrini sanctorum et preci pue apostolorū vbiq; sine pera/ gijs 7 sine alijs nocumentis de bēt trā sire .xxiiij.q.iij.si quis ro mipetas et.ca.illi qui.

Q non est laudabile peregrinū fuisse ierosolimis ꝫ bñ ibi vixis/ se .xij.q.ij.socrates

Q peregrini clerici absq; forma ta in alia dyocesi non debēt re/ cipi di.lxxi.ca.vlt.

Item transmarini vel alij cle/ rici peregrini nō debent nisi cū quinq; sigillis epōrū ad ordies recipi di.xcviij.per to.

Item peregrini episcopi vl̄ pres/ biteri in via peregrinacionis pos sunt occulte celebrare .vij.q.i.e piscopi vl̄ presbiteri.ix.q.i.p to.

Itez tabernas possunt ingredi di.xliij.clerici

Item licet eis mutare habitum xxi.q.iij.epi

Itez licet eis excōmunitis in ci bis cōmunicare.xl.q.iij.qm̄.

Perfectio

Q perfectio non admittit perso nalem rex repeticionē nec in iu dicio contencōez.xiij.q.i.per to tū.xi.q.i.te q̄d

Q omnes epi debent esse in sta tu perfectoruz.xiij.q.i.epi et.§. se.xij.q.i.expedit

Q perfecti debēt temporalia cō tempnere.xij.q.i.clericus.

Item nil extra cristum querere xij.q.i.cui.deus

Item totaliter dytemplacōi et o/ racioni intendere.xij.q.i.duo

Itez iniurias pacienter tollera re.xiiij.q.i.p debetur

Q perfectis nec mentiri nec di cere falsum cōcessum est.xxij.q. ij.ne q̄s

Q illi perfecti dicuntur in cari/ tate qui pro fratribz parati sūt mortem subire de pe.di.ij.§.hic que in fine

Q perfecta nō vidēntur que p fectionis ordine non oplentur. vij.q.i.nihil exemplū ibi de mis sa per alium cōplenda

Periurium

Q periurium est nequiter falle/ re credentem.xij.q.ij.ca.i.

Itez periurium est falsa iuracō ignoranter facta hoc nō est pec catum nisi cum temere iuratur. xxij.q.ij.beatus.

Item periuriuz est falsa iuracō facta scienter id est actus firmā di mendacium iuramto hoc ip est mortale.xxij.q.ij.hois

Item periurium est discretū iu ramentum hoc semper est pecca tum licet non semper sit morta/ le.xxij.q.iiij.qui sacramento di. xxv.§.alias

Item periuriuz est transgressio iuramenti hoc quandoq; pecca tum est quandoq; nullum.xxij. q.iiij.inter cetera

Itez vbi tres comites videlicet veritas iusticia et iudiciū desūt.

non est iuramentum sed periu
rium xxij.q.ij.animaduertēdū.
Q̄ eciam si non iuretur super
sacra et iuratur in communi lo
cucione incurritur periurium .
xxij.q.ij.habemus.
Q̄ minus malum est peccatuz
incurrere per periurium quam
noxia promissa adimplere. di.
xiij.duo.xxij.q.iiij.vnusquisq̄.
Q̄ periurium sine deliberacioē
vel iocose factum reputatur ve
niale peccatum di.xxv.§.q̄ añ.
Q̄ peā periurij est velut homi
cide xxij.q.iiij.inter cetera ī me
Item periurus est infamis nec
admittitur ad ordines sacros.
vi.q.i.infamis
Item non admittitur ad testio
nium ferendum vi.q.i.quicun
q̄.xxij.q.v.si quis conuictus.
De periurio habes vbi agitur
de iuramento et de pena periu
rij vbi agitur de pena

Permissio

Q̄ē permissio prouide concessi
onis vt matrimonij contractus
causa vitande fornicacionis .
di.xiij.verum autem in fi.et §
ex toto factum excusat.
Item est permissio indifferētis
actionis que nec precipitur nec
prohibetur vt dum vir fortis
petit premium di.iij.omnis
Item est permissio coactionis.
vt dum permittitur minꝰ ma
lum et illicitum ne committat

grauius di.xiij.verum hec per
missio factum excusat exemplū
de libello repudij.
Item est permissio obligacioīs
vt cum vir permittit vxori ali
quo voto se astringere q̄ post
de necessitate implendum est.
xxx.q.v.manifestum

Permutacio

Q̄ permutacio ecclesiarum et
monasteriorum potest fieri. sed
per seculares xvi.q.vij.nemini
Q̄ permutacio non debet fieri
sine consensu episcopi.xvi.q.vij
si quis vult
Item talis permutacio non de
bet fieri causa leuitatis ꝫ cau
sa meliorandi.xvi.q.iij.si quis
vult.
De hac materia habes vbi a/
gitur de mutacione

Persecucio

Q̄ persecutio est duplex videli
cz carnalis qua malus psequi
tur bonum et spiritualis qua
bonus malum ꝓpter bonum q̄
sequitur xxiij.q.iiij.q̄ scōm .
Q̄ nunquaz spiritualis carna
lem sed carnalis spiritualem sē
per ad maluz persequitur xxiij.
q.iiij.qui secundum.vi.q.i.qui
escite.
Q̄ semper mali persequuntur
bonos.iij.q.i.nulli
Q̄ persecutio fit inimicicia cor
dis.detractione oris.et inflictō

ne operis.vi.q.iij.§.verum

Q deus permittit persequi bonos vt excessus eorum suffocẽtur.vi.q.i.sunt plurimi

Q diabol9 precipue prelatis psecutionẽ a subditis procuat vt capite languescente facilius m̃bra ruant.vi.questione.prĩa.§.verum

Q persequi prelatum est persequi cristum qz ẽ su9 vicari9.vii.q.i.omnis.

Q prelati exemplo cristi debẽt persecutiones pacienter tollerare.vij.questione.i.suggestum et ij.ca se.

Q prelatorũ duplex est persecutio vna exterior que passionem respicit.alia ĩterior que respicit compassionẽ.vij.questione.i aduersitas.

Q exterior persecutio cũ ꝓlato infertur rõe persone ẽ exemplo cristi fugiẽda.ꝫ cum ratiõe gregis vel fidei est constanter subeunda.vij.q.i.aduersitas.

Q prelatos iniuste psequentes sunt infames et exilio deputãt iij.q.nij.clericus et c.se.

Q malos persequi ꝓpter correctionem eoꝝ non est malũ.xxiij.q.nij.§.porro et oĩa c.se vsq; ad §.breuiter.

Q cristus nõ est ĩiuste persecutus flagellando quos expulit de templo.xxiij.que.nij.§.ille.§.porro.

Q non est iniquitas seu poci9 pietas criminis esse psecutorez xxiij.q.v.non est iquitas et c.si preterea et c.non vos.

Q hereticos et alios infiocles persequi non rõne zeli seu rõne vindicte vel rapine nõ est sine crimine.xxiij.q.v.remittuntur q.vij.vbicumq;

De hac materia habesvbi agitur de aduersitate 7 vbi agitur de pacientia

Perseuerantia

Q perseuerãtia bona est ex virtute pacie.vij.q.i.suggestum

Q perseuerãtia habẽda ẽ i bono ꝓposito conseruando.xvi.q.i.vos autem

Item mala precerita ne redeãt sollicite cauendo de pe.di.iij.§.q̃rendum post me.

Item tribulatiõem vsq; in finẽ sustinendo.vij.q.i.suggestum.

Q qui perseuerat vsq; in finem hic saluus erit.vij.q.i.suggestũ de pe distinctiõe secunda.§. que rẽdum.

Item q voluntarie hic pseuerat q necessitate cito soluitur de p.di.v.quicqd.

Q retro post aratruz respicit q̃ incepto bono nõ perseuerãs ad ea reuertitur que reliquit ꝺ pe.di.iij.§.querendum

Q perseuerãtia ĩ bono ẽ donũ dei de peni.distinctione.iij.§.euidenter.

Q multis detur dilectioēz
sui sed non dat perseuerantiam
de pe.di.H.querendum.
Q multi bene incipiunt et ma
le finiunt de pe.di.ij.H. queren
dum in fi.et.H.non ante añ fi.
Q incassum bonum agitur ñ
ante vite terminum deseratur
quia et frustra velociter currit
qui prius quam veniat ad me
tam deficit de pe.di.iij.H.i.ī fi.

Persona

Q persona vna tantum est in
christo licet diuerse nature .di.
xv.canones ante me.
Q arrius damnatus est quia
ponebat inequalitatem in diui
nis plouis di.xv.q.canones.
ante me
Q plonarum trinitas semper
exprimenda est in baptismo de
con.di.iiij.de trina et sex.c.se.
Q personarum acceptio non ē
apud deum.xij.q.iiij.sicut. de
con di.iiij.nequaquam
Jtez nec debet esse apud homi
nes videlicet in platorum elec
tione di.lxiij.sacrorum
Jtem in sentencie execucione.
lj.q.iij.ñ quis presbiter. xi.iij.
summopere
Jtem in penitencie impoſicioē
xxvi.q.vij.sacerdos
Jtem vtrum plures plonatus
vnus possit tenere xxi.q.i.et.ij
ꝙ totum

Petitio

Q peticio est duplex iusta et in
iusta xxiij.q.iij.sex drē ante fi.
Q iuste petitur a deo et ab ho
mine auxilium vt tribulacio re
moueat sed iniuste petit vt vo
luptuosus status conseruetur.
ibidem.
Q Paulus vt conseruaretur
non ad voluptatem sed aliorū
vtilitatem iuste petiuit auxiliū
armatorum .ibidem

Petrus

Q petrus a petra christo nomē
accepit di.xxi.H.decretis añ fi.
Jtē dictus est cephas idest ca
put quia principatū tenebat a
postolatus di.xxij.sacros.tam
di.xxi.H.decretis
Jtem a domino princeps apos
tolorum constituitur vt ab ipo
velut a capite in membra ꝛ ve
lut a fonte in riuos omnis vi
gor spiritualis descenderet di.
xix.ita dominus. di.xxi.in no
uo di.lxxx.in illis xxiij.q.i. lo
quitur.
Jtem sup ipm velut firmam pe
tram totam ecclesiam omnino
insuperabilem collocauit di.xix
di.xxij omnes xxiiij.q.i.nō tur
batur.
Jtem in eo ꝙ aurem malchi p
scidit inuitur ꝙ sue pfessione fi
dei auditum infidelitatis ap̄z
tauit xxiij.q.i.ñ petrus.

Jtem ipsum dñs cavere p̄misit et vt forcior post casum r̄surgeret z ex culpa sua disceret qualiter cavētibus misereri dēret di. l. considerandum et c. se. ~

Jtem p̄ ter negavit et ter confessus est se amare innuit p̄ satisfactio debet fieri secūdūz quātitatem delicti. vi. questione. i. migrare.

Jtem in hoc p̄ dictū ē petro cōuerte gladium tuuz in vaginā prelatis et clericis vlcio inhibetur. xxiij. q. viij. §. i.

Q tabitam suscitavit et ananiam cum saphira morti tradidit xxiij. q. viij. petrus.

Jtem in hoc p̄ non repulit rep̄hensionem subditorūz exemplū dedit prelatis idem faciendi secunda questione. vij. petrus et c. sequen.

Jtem in hoc p̄ dñs petrum statim post ēnam negationem non iudicavit exempluz dedit p̄ prelati non statim sunt iudicandi sed pocius corrigendi di. xlv. licet plerumq̄.

Q cristus respiciens petrum facit eum suum deflere peccatum xxiij. q. nij. sicut non est

Q petrus linum et cletū ad administrationem exteriorū assūpsit ipse vero orationi et predicationi vacavit. viij. sed petrus

Q petrus et paulus fuerūt pares quo ad meritum non quo ad dignitatem in qua precessit petrus. ij. q. vij. paulus petrum

Q ambo sīl in vno die in vrbe roma a nerone sunt occisi d. xci quamuis. di. xxij. sacrosancta. ij. q. vij. beati. ~

Philosophia

Q philosophia liberalium artium non reprobatur salubrior tū est sacra scriptura di. xxxvij. si quis grāmaticam.

Q scia philosophica sicut astronomia et hi? non est ad salutem sed mittit in errorem di. xxxvij. legimus. §. sed econtra

Q nō dyaletica placuit deo q? regnum dei in simplicitate fidei est di. xxxvij. omnem

Jtē garrulitas philosophica garrulitati ranarum compatur di. xxxvij. §. huic autē.

Q in illis precipue philosophia vituperatur qui ipa vtuntur ad delcācōnem non ad fidei vtilitatem di. xxxvij. §. cur ergo.

Q sancti quando q̄ vsi sunt philosophia distinctio. xxxvij. turbat et ca. qui de mensa et. i. questi. i. dominus decla.

Q dicta sibille et aliorum philosophoz valent ad paganoz conuincendam vanitatem di. distinctione tricesima septima si quid.

Q sacra scriptura nec subvenustate nec sub philosophicis terminis est proferenda distinctio. xxxvij. eccl'iastica. ~

Pietas

Q pietas est mater bonī opis xxiij.q.ij ſi quilibet.
Item meretur temporaliter et eternaliter remunerari ibidem in fi.
Q culpa purgatur ex pietate xxiij.q.ij.ſi quelibet
Q ſciencia est pietatis veteris et noui teſtamenti intelligēcia di.xxxvij ſi quis gramaticam
Item non est menciendum in doctrina pietatis .xxiij.q.ij.primum.
Item ſub ſpe pietatis peccatuz mortale non est committenduz xxiij.q.ij.ſi.quis.
Q crimina punire non est crudelitas ſed pietas.xxiij.q.vij. legi.
De hac materia habes vbi agitur de elemoſina et vbi agit de miſericordia

Piſces

Q piſces ad manducandum a carne abſtinentibus concedun tur di.liij.denicz.
Item penitentes non piſcibus ſed piſcicul' vti debent di.lxxxij preſbiter
Q cum a carnibus abſtinetur a carioribus cibis est abſtinendum di.iiij.denicz
Q ꝓpter piſces malos recia p̄ dicationis non rumpāt̄ xxiij q.vij.c.i.in fi.

Placentia

Q placentia malorum a prelatis non est appetenda di. lxxxiij nichil.
Q placendi cauſa veritas hoī bus non est annuncianda xxij. q.ij.primum.
Item paſtor querēs lupis ꝑ placere pernicies est ouibus diſt. lxxxiij.nihil.
Item ſicut abraham placuit in coniugio ita nunc placent virgines in caſtitate de pe.di. ij.H. cui ſum ante fi.
Item ſecundum carnem viuentes deo placere nō poſſunt di. lxxij.ꝓpoſuiſti circa fi.

planctus

Q planctus conuenit peītentibus qui debent mala perpetrata plangere de pe.di.iij.H.i.
Item cōuenit monachis quia monachus non habet doctoriſ officium ſed plangentis xxi.q. i.monachus.
Item conuenit pacientibus ſz diſcrete ſicut quando mortui planguntur. xiij.q.vlti.cꝫ pre poſterum et c.ſe.H.hic autem
De hac materia habes vbi agitur de fletu et vbi agitur de lacrimis

Plus petitur

Q plus petitur multipliciter videlicet re vt quando ꝓ de

cem viginti petuntur, xnij.q.l. q vebetur.

Item plus petitur tpe qñ plus petit añ tep9 vi.lxxviij c.ij. ⁊ iij

Itē loco pl9 petit qñ non vbi soluere cōueit petitur sed alibi xxxnij.q.ij.fine.vij.q.i.siqs eps

Itē cā plus petiturvt vbi duo ꝓmittuntur sub alternatione et vnum petit q fieri nō ꝑt vl nō oz vi.xij.nerui.xxij q.nij.vnus ꝺsq exēplū ibi ve herode et saltatrice ⁊ hijs oib9 q̄tuor habes extra.de plus peticionibus.

Pollucio

Q pollucio carnal lasciuie pl9 inq̄nat hoiem inter septem mortalia pccā.xxxij.q.vij.non soluz Q duplr contīgit pollucio carnalis viz dormiendo et vigilādo vi.nij.testm̄

Itē dormienti quatuor ꝺ caīs contīgit aut ex crapula aut ex nature superfluitate.aut ex infirmitate aut ex cogitatione d. vi.testamentum

Q pollucio ōtingēs dormienti ex crapula vel ex mala cogitati pccm̄ generat sed differenter d. vi.testamentum.

Q non taliter pollutus debeat celebrare vel communicare hēs vbi agitur de eucharistia

Item pollucio vigilādo contingit ordinarie sicut cū vxore ꝓpria ꝓpter quā olim lauabātur a qua.nunc autem ꝑ aquam bñdcām mundantur.xxxiij.q.nij.

vir cum propria.

Item extra ordīarie et hoc multiplr viz per cōcubīatum.xxxvi q.i.H.cum ergo.

Itē p adulteriū.xxxij.q.v.tuto

Item per incestum.xxxv.q.iij. de incestis et.ij.c.se.

Item extra ordinaria pollucio dicitur qñ fit extra vas debitū mulieris q̄ tñ nō impedit mrim xxxv.q.iij.extra ordinaria

Item extra ordinaria pollucio ꝺr qñ pccātur ī eaꝺ specie otra naturā.xxxij.q.vij.flagicia ⁊ c. vl9 Itē extraordīaria ē qñ peccatur cōtra naturā in alia specie sicut cū brutis.xv.q.i.mulier

Q caro qñz polluitur sine mentis pollutione sit cōtīgit ī oppssione.xxxij.q.v.ille.

Itez mens qñz polluit sine corpis iq̄nacīōe.xxxij.q.v.nec solo

De hac materia habes vbi agitur de fornicatione et vbi agit de luxuria

Populus

Q popnlus vocēdus est a plātis non sequēd9 vi.lxij. ⁊ vocēd9

Itē decē faciūt populū.x. q.iij. vnio in fi. Q ppter pccm̄ ppli qñz dat dñs malum plātū.viij q.i.audacter.

Possessio

Q possessio rep l est iure dīno l hūano.xxvij.q.vij.c.i. Q labores suos bñ possiozqui ñ domiandi cupiditate sz bñ vtēdi pietate possiōz.xxiij.q.vij.q̄ad.

Q̃ possessio terrēa non lege di uina que omnia vult esse com munia distincta est sed lege hu mana que statuit tuum et meū vij.di.quo iure.

Q̃ heretici et infideles nec iu re diuino nec iure humano res possident xxxij.q.vij.c.i.

Q̃ iniuste possidentur male ac quisita et male detenta xiiij.q. iij.quid dicam.

Itē q̃ conquisitis vti nesciunt aliena possidere conuincuntur xiiij.q.iij.quid dicam

Q̃ bone fidei possessor est quaz diu ignoranter possidet alienū xxxiij.q.i.si.virgo.

Q̃ bona fides non ad tractuz medij tēporis sed ad inicīū pos sessionis refertur .xvi.q.iij.pla cuit.§.potest.

Item possessor deficiente acto re tytulum siue possionis ꝓba re non cogitur ij.q.v.§.i.

Q̃ nō possident aliena fideles qui bona hereticorum et infide lium exceptis iudeis tenēt xxiij q.vij.si de rebus et.ij.c.se.

Q̃ perfectorum non est posses sio auri et huiusmodi ꝫ ipse deus xij.q.i.clericus et.ij.c. se quentibus

Q̃ in communi possidere non est contra statum perfectionis xij.q.i.expedit et c.videntes et c. habebat exemplū ibi de cris to qui loculos habuit.

Q̃ cum iuda cadit ꝑ damnabili ter a statu perfectionis qui v surpat possessionē proprietatis xij.q.i.exemplum et .c.certe et c.placuit.

Q̃ res in communi possesse fi deliter sunt dispensande xij.q.i res et ij.c.se.

Q̃ possessio ecclesie communi prescriptione non potest aliena ri.xvi.q.iiij. possessiones et .§. se.et.c.se.

Item non est dāda sterilis po ssessio x.q.ij.§.ℏ ius

Posse

Q̃ posse peccare non est posse. de pe di.ij.ante fi.

Q̃ excepto deo omnes peccare possunt de pe. di.ij.§.opponitur in fi.

Q̃ deus vocatur omnipotens quia omnia ꝑt que posse est ali ud posse de pe.d.ij.circa fi.

Q̃ lex non statuit aliquid otra posse humanuz di.xiiij.erit.xiiij q.vi.si res

Q̃ est posse iuris quando illō possumus ꝙ de iure possumus ij.q.i.vos.in quemquam

Item dicitur posse nature vtr̄ ꝙ natura non ꝑt de con. dist. iiij.nunquam.

Item dicitur posse facultatis vbi deest repticio non competit xiiij.q.vi. c.i.

Item dicitur posse officij ꝙ tan tum committitur quantum ꝑt ij.q.vi.decreto.

Jtez est posse pietatis q pro salute aliorum ipendit. xxij. q.ij. faciat.

Jtem est posse dine voluntatis q sanctoruz et oim hoim statuta transcendit. xxv.q.i.otra posse quidez rebus dant ius natura facultas. officiuz pietas sexum dina voluntas.

De hac materia habes vbi agitur de potestate.

Postulatio

Q postulatio dupliciter accipitur vel pro advocatione vel pro petitione. iij.q.vij. infamis di.lxi.§.sed et.

Q postulatio primo modo est desiderium suum vel amici sui in iure apud eum qui iurisditioni preest exponere. iij.q.vij.infamis.§.sunt.

Q quidaz prohibetur oino postulare vel ꝓpter etatez vt minores. xvij. annis vel ꝓpter casuz vt surdus vel ꝓpter sexum vt femine vel propter notaz turpitudinis vt ermofrodite vel ceci q sunt vtroq lumine priuati. iij. q.vij.infamis.§.iudices.

Jtez nulli criminosi 7 infames nisi prius restituti possunt postulari ibidem.

Jtem in alieno negocio nunq postulare siue advocare debet epus. xnij q.i.c.i.

Q epus remissione pene miserorum potest. xnij.q.vi.hij. qui in furtis et. xxiij.q.v.c.i.

Jtem pro se et eccia et miserabilibus personis postulare pt 7 h nō sepe ne vilescat dignitas di. lxxxviij. perlatum.

Q alij clerici in causa criminali forenā postulare non debent ī intercedēdo p reis. xxiij. q.v c.i.

Jtem pro se et eccia et miserabilib9 personis postulare potest.

Jtez in causa ciuili secularī vp aconus et superiores postulantes repelluntur. xi.q.i.te quidē extra de postulatione clerici.

Jtem in cā ciuili vel criminali vel ecclesiastica diaconus et superiores admittitur sz salariū nequeūt petere. xv.q.ij.observandum. xi.q.i.experientie et c.se.

Jtem monachi vel claustrales non nisi pro domo sua 7 hoc d licentia abbatis sui possunt postulare xvi.q.i.monachi a mōasterio et c.placuit coī.

Q postulatio siue petitio fit de laico vel de alterius eccie clerico ꝓpter ꝓbitatez persone d.xli. ofius et.§.se.et c.nullus inuitis di.lxxi.primatus.

Jtem aliud est postulari aliud eligi di.xli.ofius.

Q postulatur laicus vel alterius diocesis clericus sz eligitur clericus nullum habens ipedimētum di.xli.§.sed et.

Jtez postulatio fit simplici petitione sed electio cuz solempnitate decreti oim subscriptionibus

roborari di lxi.§.sed et c.se.deiñ eligendus sed clericus primo ẽ eligendus post postulandus d. xli.ofius ex c se.

Item in postulatione eligenciũ requiritur oĩm consensus di.xli dept dum di.xliij.litteras

Q postulatus per suũ platum debet concedi di.lxxvi.dilectionis.viij.q.i.episcopus de loco.

Q vacante eccia capl'm non potest concedere postulatum d.xli fraternitatem.di.xxnij.c.ij.et.iij et.nij.

Q epus nõ potest compelli ad vandum clericum postulatum di.lxxxvi.florentinuz in fine d. lxxxvi.dilcõis distinctione.lxiij litteras.

Q epus videtur posse cõpelli ad vandum clericum postulatũ per superiorem.viij.q.i. oĩs ĩ fi.

Q postulatio non iuri sz gratie innititur di.lxiij.litteras.

Q postulatio viciatur si postulantes diffidunt de iure suo ni si sit iam de superiore pñtata d. xxviij.de siracu.

Potestas

Q potestas dei precedit õnium hominum ptãtem di.viij.que.

Q ptãs non est nisi a deo siue iubente siue sinente.xxiij.q.i.q̃d in bello.

Q ptãti dei resistit qui ordinacioni dei resistit.xi.q.iij.resistit.

Q illud quis potest p̃ de iure potest.ij.q.i.nos inquã.

Item aliud est iniusta ptãte iuste vti et aliud ẽ iusta iniuste vti.xnij.q.v.neq̃ in fi.

Item meretur ptãtem amittere qui concessa ubutitur.xi.q.iij.priuilegium.

Q ptãs est duplex pontificalis ꝛ ẽgal' d.xcij.dno xxiij.q.v.prĩcipium.

Q cristus actibus suis officia potestatis tam pontifitũ quam imperatoꝝ diseeruit di.xcvi.cũ ad verum

Qvtraq̃ ptãs se dz iuuare mutuo.xxiij.q.v.prĩcipes et.iij.c.se

Q sicut añcedũt dĩna h̃uana ꝛ celestia terrena ꝛ spũs carné sit añcedit pontificalis ptãs di.x. suspicitis.

Impator dz subesse ptãti pape di.xcvi.si impator et c.sicut.

Item ptãs pape in consiiijs excipit̃ et statuta cõsilioꝝ sua ptãte cõfirmãtur di.viij.p totum

Q ptãs impialis siue regia nõ ẽ vitupanda.xnij.q.v.neq̃.

Item rõe p̃dioꝝ ecciastice persone tenent potãtibꝰ secularibus obedire.xxiij.q.viij.cõuenior et ca.tributum exemplum ibi de cristo.

Jtez potestas secularis non habet ius in spiritualibus viceñma tercia questione octaua tributum.

Q cum precipitur q̃ non licet

ibi potestas est contemnenda xi.q.iij.resistit

Q alia est potestas officij alia executionis xxiiij.q.i.miramur ·H·proximo .

Q suspensi habent potestatem et non executionem potestatis i.q.i.quid dicam ·H· ex hijs circa prin.xxiiij.q.i.miramur

De potestate imperatorum habes vbi agitur de imperatoribus et de regibus et de principibus .et de potestate episcopi habes vbi agitur de episcopis et sic de alijs vbi de singulis .

Pudicicia

Q pudicicia si mente seruatur ꝓpter corporis violēciā si violaē xxxij.q.v. si magis et.c.ille .

Jtem nemo pudiciciam seruat in corpore nisi spiritui prius insita castitate.xxxij.q.ix.ita

Jtez cū pudicicia sit animi virtus comitemq habeat fortitudinem pocius quelibet mala vult tollerare quam malo consentire xxxij.q.v.ita et c. ꝓposito exemplum ibi de lucrecia

Jtem pudici filij paternam verecundiam contegunt di. lxvi. in scripturis exemplum ibi de filijs noe.

Q animus pudicus oculum si habet ipudicum xxxij.q.v.solo

Prebenda

Q prebende in duabus ecclesijs vni non sunt dande di. lx x. sanctorum di.lxxxix.in singula.

De hac materia habes vbi agitur de beneficijs et vbi agitur de officijs .

Precarie

Q precarie dicuntur quedam prestaciones vsufructus in recompensacione ꝑietatis x.q.ij precarie.

Jtem precarium vtendum conceditur quam diu patitur qui concessit.xij.q.ij.sepe.

Q precarie cum fiunt sunt in scriptis redigende ne per retentionem diutinam preiudicium generetur xij.q.ij.sepe

Jtem precarie de quinquennio in quinquennium debent renouari.x.q.ij.precarie

Jtem precarie irracionabiliter facte precipue ecclesiarum successori non preiudicant x.q.ij. de precarijs.

Jtem precarias possidentes ꝑscribere non possunt xvi. q.iij. clerici et c.se

Precauendum

Q precauendum est futuris periculis .di.xxix.in nomie circa prin.di.li.designata di .xxviij . de syracusane

De hac materia habes vbi agitur de cautela

Preceptum

Q preceptuz dei omnibus preceptis antefertur di.viij.q ix.q iij.si hijs et c.se.

Q decez sunt generalia dei precepta q decalagus dñr xxxij.q.nij.meretrices .vñ9.ydola spne dei tibi nomen nō sit inane.sabbata sanctifices habeas in honore parentes.non occisor eris mechus fur testis inquus.non alij nuptam non rem cupias alienam.

Item preceptum facit licituz q alias esset illicitū.xxiij.q.v.dix.

Item deus non vult vt semper fiat id qd precipit.xxij.q.i.nō ē

Q precepta pacie non taz exhibitione corporis q preparatiōe cordis sunt retinenda.xxiij.q.i.

H. hijs itaq et c.paratus

Itez q precipitur imperatur et q impatur necesse hz fieri.xnij.q.i.c.vl.

Q preceptum pape ob reuerentiam beati petri cuius successor est diligenter est obseruandum di.xix.in memoriam

Q iniustum preceptum superioris non est implendum.xi.q.iij.siquis episcopus et.hj.c.se.

Q precepta etiam scōruz prelatorum anteq impleantur sunt discucienda viz si sint iusta si licita si non contra dominū d.l.siquis prepostera

Item nec papa vult vt implea tur q per surreptionem pcepit.xvi.q.iij.si licet.

Q qui iustis preceptis non ob temperat debitor est pene.xnij.q.i.quisq di.l.siquis ppostera.

Preces

Q preces hoiz deus non semp exaudit di.l.si quis prepostera

De hac materia habesvbi agitur de oratione.

Q preces canonice discipline o trarie non sunt exaudiende d.l miror.xnij.q.vi.c.i.

Q rescripta expressa debent habere conditionem hāc si preces veritate nitantur.xxv.q.iij.rescripta et c. vniuersa

Q per preces falsas vel p subreptionem impetratur irritatur xxv.q.ij. vicenti.naz mendax p cator debz carere ipetratis.xxv q.ij.rescripta.

Q iudices sunt puniendi qui p cum mendacia non arguunt. xxv.q.ij.rescripta vsq ad c.vniuersa.

Utrum per ptes suas vel aliorum possit quis sine simonia p moueri hēs vbi agit d peticiōe

Precipitacio

Q precipitatio qualiter q i qui bus non sit bona hēs supra vbi ponitur de acceleratione

Precisus

Q precisus de xpi corpe etiā si figurā membri teneat vite spm non hz.xxiij.q.vij quēadmodū

De precibus an sacramenta conferre possunt i.q.i.per to.
De hac materia habes vbi agit de hereticis et vbi agitur de scismaticis.

preda

Q preda secundum militarem disciplinam regibus est seruanda xxiij.q.v.dicat
Q ꝓpter predam militare ē peccatum.xxiij.q.i.militare.
Q omnis illicita ꝓda sub furti noīe in decalogo est prohibita cum dicitur non furaberis.xxxij.q.iiij.meretrices.
Q predones peregrinorum et pauperum sunt excommunicā di.xxiiij.q.iij.si quis romipetas et ij.c.se.
De hac materia habes vbi agitur de furto et de latrone

Predestinacio

Q predestinacio dei semper in bono est xxiij.q.iiij.nabucho ā te finem.
Q predestinacio ita est a deo disposita vt electi precibꝰ ⁊ meritis ad ipsam perueniant ibiꝺ
Itē nequaquā obtineri pñt q̄ predestinata non fuerunt xxiij.q.iiij.obtineri
Item predestinacio ꝓprijs meritis et sanctorum precibus adīpletur xxiij.q.iiij.abstineri
Item predestinatus inquantū predestinatus non potest damnari de pe.di.iiij.ℌ.verū pꝰ me
Q licet nemo possit saluari nisi predestinatus omni tamē delinquenti adhibenda est correctio sicut medicīa adhibetur laguentibus licet sciatur neminē vltra terminum a deo prefixum victurū xxiij.q.iiij.nabuchodo
Item predestinacio multis est causa standi sed nemini causa labendi xxiij.q.iiij.nabuchodo
Item nec inducit necessitatem correctionis vel obduracionis cum boni per graciam corrigātur mali libero arbitrio pereāt xxiij.q.iiij.nabuchodo ℌ.non ergo.
Item licet predestinacio dei vꝰ prescientia falli non potest non ideo omnia predestinata necessario eueniunt sed quia boni absque eius gracia et mala pꝫ eius scienciam euenire nō pñt ibidem
Q multi videntur predestinati merito presentis iusticie nō ād predestinacione claritatis eterne de pe.di.iiij.hic ergo

Predicacio

Q predicacio verbi dei non est contempnenda i.q.i.interrogo
Q non minus est reus qui predicacionē negligenter audierit quam qui corpus cristi in terram cadere permiserit ibidem.
Q ad predicacionem siue fidelis siue infidelis eciam in ecclesia

ē admittēdꝰ de .d. di.l.epʒ nllꝰ
Item contemptoribus ne mar-
garite ante porcos ſpergantur
ē ſubtrahēda di.lxiij.ī mādatis
Q predicationi aliquando pre
ponenda ē cōtemplatio ꝛ aliqñ
pꝰponenda viij .q.i.ī ſcripturis
exēplū ibi de yſaia et ō hiereia
Item ſic vtilius prudenciores
habere quā formoſiores aīcos
ſic vtilior eſt ſermo verior quā
diſercior di.xviij.ſedulo.
Item predicatio ſuſcitat ſpūaliť
mortuos.viij.q.i.olim.
Q predicator debet eſſe in vita
et ſcīa irreprehēſibilis.viij. q.i.
oz di.xxvi.§.ecce.
Item predicator purus debz eē
a pccō di.l.q̄d eſt ℔ et c. cuz ex-
audiero ꝛ di.xxxv. ſexto in fi.
Item fructum criſti non ſuū oz
itendere.viij.q.i.olim.
Itez ſm capacitatem audienti
um debet ſermonē formare.viij
q.i.oportet.
Item nec ꝓpter criſti cultū āpli
andum nec ꝓpter aliud oz men
tiri rōe.xxij.q.ij.primum.
Itez pdicator oz eſſe actiuus et
contemplatiuꝰ et non de ſuo ſē
ſu ſed illa docere que didicit in
otemplatiōe di.xxxvi ſiqs vult
Item nec ꝓpter emlationem vl
detractionem aliorū a recta pre
dicationis intentione oz recede
re di.lxiij.ſcimus.
Q predicator ad vtilitatem po
puli predicās cōſeq̄tur ado vbi
oré grām di.xvi.q.i.reuertimi.
Q nullus laicus vel religioſꝰ
niſi per epm̄ vel papam licencia
tus nec mulier q̄tumcumq̄ do
cta et ſancta oz predicare.xvi.q
i.addicimus di.xxiij.mulier.
Itē q̄ pdicatorez veritatis oti
ſtat ī criſtū peccat.xi.q.iij.q̄cūq̄
Q vicioſi predicatoris ſmo nō
eſt contempnendus.qz ſicut lixi
ua p cinerē fluens immundoz
lauat et non lauatur . ſic bona
doctrina per malum doctorez a
nimas credētiū a pccis lauat
di.lxxxiij.§.vltimo
Q infelix predicator qui alios
mundando ipſe tenebroſꝰ ꝛ rep
bus efficitur de pe.di ij.§.oppōz
Item predicator bene docendo
et male viuēdo dm̄ iſtruit qua
liter cum dēat condēpnare di .
xl.multi .
Q cū predicatores ab auditori
bus non intelliguntur nō audi
entiū vtilitatem. ℔ ſuā oñtatio-
nem q̄runt.di.xliij.diſpenſatio.
Q incōueniēter predicat q̄ pau
perem criſtum pingui ventre et
rubentibꝰ buccis ānunciat di .
xxxv.eccleſie.
Item qui arrogāter et cum fa-
ſtu annunciat diſtinctio. xlvi.℔
habet.
Item qui fabulas īmiſcet quia
ī vno ore cum iouis laudibꝰ ſe
xpī laudes non cōpaciuntur d.
lxxxvi.cum
Item ꝙ predicatoribus in ſūp

cibus est prouidendum xvi.q. i.apostolicis

Prefacio

Q prefacio beate virginis ix. antiquioribus prefacionibus addita est p̄ consilium . di.lxx. sanctorum in fi.

Q excepta beate virginis p̄fa cione nouem sunt que per cir/ culum anni decantantur de .c. di.i inuenimus

Q ante prefacionem ideo dicit sursuz corda vt tunc p̄cipue ad deum mentē erigere plebs mo neatur de con.di.i.quando āt.

Preiudicium

Q p̄iudicium committitur q̄n lite pendente pro altero senten ciatur.xi.q.i.quia res

Item preiudiciuz committitur quando vna parte absente al tera auditur iij.q.ix.c.vlti.

Item preiudicium committit. quando quis contra iusticiam condemnatur ij.q.i.in primis.

Item preiudicium generat q̄n quid furtiue vsurpatur.di.xciij illud.

Item preiudicium dicitur q̄li bet factum iniuriosum .xi.q. i. quia res in fi.

Prelacio

Q prelacio non instituitur cō tra bonos sed ad cohercendoz malos di.xxij.de constanti.

Q prelacio ecclesiastica quia a deo ē nō est contemnenda xi.q. iij.nemo condemnat.

Item nec auide est suscipienda nec p̄ter debitam respuenda . xvi.q.i.vos viij.q.i.olim

Q ambicios⁹ ad prelacione3 eciam si sanctus sit reprobatur i.q.i.principatus

Item fugientes eā magis sūt assumendi q̄ se ingerentes i.q. vi.sicut.viij.q.i. in scripturis .

Item non consanguinitas ꝛ sci entie congruitas est in ipa attē denda viij.q.i.licet.et c.se.

Q non prelacio sed conuersacō bona iungit deo di.xl.nō loca.

Q omnis sanctitas presumen da est in prelato di.xl.non

Item ille prelatus dicitur ma ior qui vita est sanctior ij.q.vij paulus petrum et ij.c.se.

Q absurdum est peiorem pla cum esse populo i.q.i. vilissim⁹

Q prelati debent esse litterati di.xxxvij.qui ecclesiasticis.q.ij c.se.et c.si quis vult .

Q vita pastoris.debet esse exē plaris subditis . ij.q.vij . cum pastoris

Item prelati debent esse duces gregis et pastores vij.q.i.scisti caris.

Item integritas prelatoruz salus est subditoruz et ordo mi rabilis si q̄ inuenitur in corpo re non inuenitur in capite dist. xli.miramur

Q prelatus debet in conuersatione et sermone preire. viij. q. i. q̄lis di. xl. non vos et. iij. c. se.

Item minor exempla ad imitandum et doctrinam ad discendū non dz spernere di. xxiij. de ostā

Item debz erga subditos curā gerere sollicitaz viij. questi. i. in scripturis

Item nunc actioni nunc contēplationi vacare di. lxxxviij. dcreuit epūs nullam. v. q. vij. epī

Item erga infirmos cōpacienz esse reddite di. xlv.

Item discordantes concordare di. xc. c. i. et ca. studendum

Itez subditis non facile dz credere di. lxxxvi. si quid.

Itez non debet ex vindicta corrigere di. lxxxvi. si dō et c. se.

Itez nec iurta velle dz subditū pūre d. xlv. cū btūs paulus

Item pnior debet esse ad misserendum q̄ ad condempnandum di. xlv. lz qnia tucius reddit rō de mia q̄ de crudelitate. xxvi q. vij. alligant.

Item seuerus debet esse contumacibus sed benignus penitentibus. iij. q. v. q̄to.

Item si in corrigendo excesserit a subditis veniam petere non tenetur di. lxxxv. quando

Item contra prelatum non est de facili pluīdū. xi. q. iij. absit.

Itez prelati plus aliis sunt ad uerticatibus exposīti. iij. q. i. nulli. vij. q. i. suggestum.

Item peccata subditorum eis imputantur. i. q. i. quicquid. ix. q. iij. episcopus.

Item superbia et auaritia in ipsis preceteris reprobatur d. xciij diaconi sunt in me.

Q prelatus sine tpalibus nō pficit sicut anima sine corpore nō viuit. i. q. lij. si quis obiecerit

Q nichil in hac vita laboriosi? et est apud deum grauius q̄ eē bonum prelatum di. xl. ante et di. xvi. duo

Q bonorum prelatorum orōes deus facilius exaudit. i. q. i. ipī

Q malus prelatus qñq̄ datur ꝓpter pecā populi. vi. q. i. ex merito viij. q. i audacter exēplū ibi de saule.

Q tolleratur q̄ diu per sniam nō deicitur. xv. q. viij. c. vl.

Q incongrue scōrum locum tenet si facta bonor non sectatur di. xl non est et ca. se.

Q honor adeptus vel ei exhibitus cedit ei ad culpam et ad penā di. xl mlti. iij. q. vij. secuti i fi.

Q suo exemplo multos trahit ad inferos. di. xl. si. papa.

Q apud dominuz nil miserabilius q̄ prelatus malus distin. xl. ante.

Q mali prelati tot mortibus digni sūt quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt. xi. q. iij. precipue

Q i eod gñe pcī graui? cadūt plati q̄ sbditi di. xl. homo

Q non sunt ipsorum opera sed doctrina attendenda i.q.iij.non quales.

Q licet prelati sint mali tamen a subditis nō sunt contemnē di i.q.i.multi et ij.c.se.vi.q.i.sacerdotes et.i.c.oues

Q cristus malis deferendo p̄ latis cum alapizaretur exēplū subditis humilitatis et pacientie erga prelatos reliquit dist. xciij.dominus

Q illi prelati sunt mercenarij q̄ honores et temporalia querūt non ea que sunt iesu christi. viij.q.i.sunt in ecclesia

De hac materia habes vbi agitur de epis et de abbatibus et de depositione et de electōne

Presbiter

Q presbiter grece latine senior interpretatur di.xxi.clericos.

Q presbiteri seniores non ꝑ̄ etatem sed propter honorem z dignitatez nominantur ibidem

Q presbiteri idem sunt qui et sacerdotes.ibidem

Q olim ēpiscopi dicebantur sacerdotes xciij.legimus et di.xc olim et c.se.

Q presente episcopo presbiter nō debet signare infantes di.xcv. presbiter.

De differencia episcopi et presbiteri habes di.xcv.p totum.

De presbitero habes infra vbi agitur de sacerdote

Prescriptio

Q p̄scriptio non fauore male fidei possessoris sed odio rem suam prosequi negligentis introducta est.xvij.q.iij.§.p̄t eciā

Item prescriptio est vnius anni di.liiij.vbi agitur de serui ignorante domino ordinacione.

Item est prescriptio vnius ānī et diei et xx.q.ij.puella.vbi agitur de ꝓfessione.

Item prescriptio vnius anni z dimidij iij.q.iij.de inducijs & agitur de epscoporuz excusacōe

Item est prescriptio biennij xix q.iij.monasterijs vbi agitur de incognitorum in monasterium suscepcione

Itē est prescriptio triennij xvij. q.i.si quis monasterium vbi agitur de incogniti ad ꝓfessioēz suscepcione

Item prescriptio est quadrēnij xvi.q.iij.quas actiones vbi agitur de vsurpacione.

Item est prescriptio sex annorū di.vij.§.i.si emeris seruum vbi agitur de serui dimissione

Item est prescriptio decem ānorum xvi.q.iij.§.potest ante me. vbi agitur de prescriptionis di spositione.

Item est prescriptio duodecim annoruz xx.q.i.puella vbi agitur de voti obligacione

Item est prescriptio.xiiij.anno rum. xx.q.ij.si in qualibet vbi

agitur de quo libet masculorum ad religionem obligacione

Item est prescripcio.xviij.annorum di.xviij.

De hijs habes vbi agit de dyaconorum ordinacione

Item est prescripcio.xx.annorū xvi.q.iij.§. potest vbi agitur de pscripcione

Item est prescripcio.xxv.annorum.xvi.q.iij.§.potest.xx.q̄st.ij. placuit vbi agitur de dyaconorum ordinacione

Item est prescripcio .xl.annorū xvi.q.iij.§. potest etiam post me. vbi agitur de libertate p ei nullo tpe pscribitur

Item est prescripcio.lx.annorum xx.q.i. iuuenculas.vbi agit de abbatissaꝝ velacione

Item est prescripcio .c.annorum xvi.q.iij.nemo. vbi agit de romane ecclesie pscpcione

Item est prescpcio vnius menſ iiij.q.v.mensis

Item duorum mensiū .v.q.iij. si egrotans

Item triū mensium di.liiij.fraternitatem

Item q̄tuor mensium di.lxxxvi §. non autem

Item.vi.mensiū.iij.q.iij.de inducijs

Item.ix.mensium.iij.q.iij.§.spacium

Item est prescripcio decennalis vicennalis que ecclesijs obici nō potest.xvi.q.iij.§.potest

Q pscripcio communis est tricennaria religiosorum quadragenaria. romane ecclesie cētenaria.xij.q.ij.§.i.z.xviij .q̄st.i.§.pt p totum

Q quelibet istarum prescripcionum debet habere bonam fidē et iustum titulum prescripcionis xvi.q.iij.§.potest eciam

Q non currit prescripcio cōtra res ecclesie precarie vel racione hostilitatis possessas .xvi.q.iij. clerici et.ij.ca.se.

An vna ecclesia possit iura alterius ecclesie tollere propter prescripcionem.xvi.q.iij.p to.

Q monasteria contra ecclesias non possunt prescribere nisi spacio.xl.annorum.xvi.q.iiij.p to.

Item prescripcio tricennalis nō preiudicat ecclesijs .xvi.q.iiij.si sacerdotes et.ca.placuit z.q.iiij ca.i.

Item layci non possunt prescribere decimas.xvi.q.iiij.§. pt

Item limites dyocesis vl̄ parrochiarum prescribi non possunt. xvi.q.iiij.§.hic et.ca.se.

Q ius dyocesanum prescribi pt xvi.q.iij.ca.i.et.iij.ca.se.

Q in illis que quis sua auctoritate possidet prescribi non potest xvi.q.iij.§.potest

Item ille qui asserit se prescripsisse si dubitatur debet iuratori am prestare caucōnem p bona fide et cōscientia bona possederit.xvi.q.iij.dilectio

Q interrupcio p̄scripcionis dat ius agendi.xvi.q.iij.ca.i.q.nij. volumus et ℌ potest eciam.

Q interrupcio fit dupliciter vz naturalit idē ptra i9 nature scz q̄ ptra sciencia3 possidet.xvi q.iij ℌ potest eciam

Item fit ciuiliter vel per libelli oblacōez vl̄ p litis cōtestacioez xvi.q.iij ℌ potest eciaz ante me. et.ca.quicūq3

Prescientia

Q p̄scia otuet futura q̄ hoib3 ex libertate liberi arbitrij debēt puenire xxxiij.q.nij. nabucho. circa finem

Q p̄scia sol in mal operib3 est intelligenda ibidem

Q p̄scia dei nullā hab3 necessitatem in libero arbitrio ibidem

Q fm p̄sciam dei scribunt in libro vite qui prescīti sūt iustificari q volent de libro vite qui prescīti sūt dāpnari de pe. di. nij ℌ finis vsq3 ad aliud

De hac materia habes vbi agitur de predestinacione

Presumpcio

Q presūpcio p̄suitur ex circūstācia facti.xxxij.q.v.nec solo.

Item p̄sumpcio violēta oīt ex p pinq̄ facti circunstācia di.xxxnij quorumdam

Q presumpcio est multiplex vide licet vsurpatoria q̄n.l. alienum crimen vl̄ officium vsurpat.ix. q.i.ca.i.q.ij. nullus .ix.q.i.ſ autem.

Item p̄sūpcio dyaboli cū bona ec clesiax inuadūt.xij.q.iij.de iuro.

Itez presumpcio sacrilega quā do do dedicata humanis vsibz applicantur.xij.q.ij.predia

Item presumpcio spiratoria q̄ fit contra prelatos.ix.q.i.si qui clericorum

Item presumpcio pernicioſa cum sui fugitiui ad ordines vl̄ ad religionem recipiuntur di.lnij. generalis

Itez presumpcio nephāda quā do ecclie officia propiquis min9 dignis omittuntur vl̄ ab illegitimis personis pertractātur di. lxxxix.decenter .xvi.q.i.placuit

Item presumpcio ābicioſa cum minor presumit exequi q̄ est superioris.vij.q.i.pōtifices et.ca. nihil contra

Item presumpcio fastuoſa cum prelati criminoſi nolunt ꝛpchē di .ij.q.vij.presumunt

Item p̄sumpcio de ordinata cum vltra statutuz aliq̄d attempt.it x.q.iij.it cetera.xxi.q.nij.epi

Item presumpcio inobediencie quādo quis cōtra mandata superiorum aliquid attemptare p̄sumit .xij.q.ij.qui diuinis

Item presumpcio negligentie q̄ prelatus malos subditos non cohercet .ij q.vij.sicut inquit

Item p̄sumpcio blasphemie cum canones sanctorum patrum violantur .xxv.q.i.violatores

Jtem presumpcio crudelis hec est prelatorum deseuiencium in subditos x.q.iij. qz cognouim?

Q; quãtumcumq; perfectus de statu suo non debet presumere. vi.q.i.mutare exemplũ ibi de apostolo petro

Q; deus presumpcionem bonorum reprimit per aduersitatem vi.q.i.§.ipa.

Q; indubia rebaptisacione non est temeritas presumpcõnis sed diligencia pietatis.de con.dist. iiij.si nullam

Q; quandoq; presumitur ex presenti circa preteritum.xxxiij.q.j.cum p bellicam ante si.

Jtem presumitur ex presenti circa presens.vi.q.i.si crimen

Jtem presumit ex presenti circa futura vi.xlvij.§.nccẽ circa fi.

Jtem quandoq; presumitur circa preteritum.xxxij.quia sunt. & psumit vxor dyacoi nõ fuisse qz virgo ad eum nõ puenerat.

Jtez ex preterito presumitur circa presens vi.lxxvij.quicumq;

Jtez presumitur ex preterito circa futura.xxiij.q.i.si apud

Jtem presumitur ex causa.xxiij q.viij.occidit vbi ponitur qualiter sancti patres ex causa meritoria occiderunt

Jtem presumitur ex persona vi.lxxix.decenter.vbi presumitur de episcopo p si res ecclesie consãguineo committit p illius ecclesie non lucrum querit

Jtem presumitur ex loco.xij.q.iij.quisquis vbi sacrilegium p̃sumitur racione sacri loci

Jtem presumitur ex tempore .i.q.i.cõstat vbi breuitate temporis presumit color excusacõis

Jtem presumitur ex facti qualitate.xij.q.i.bone rei

Jtem presumitur ex dignitate. xi.q̃st.iij. absit vbi dicitur p de sacerdotibus est bonũ ꝫsumẽd.

Jtem p̃sumitur ex taciturnitate vi.xxiij.dyacoi vbi dicitur p q̃ dyaconatum recipit eciam tacẽdo ad castitatem se astringit

Preuaricacio

Q; p̃uaricacio est vera crimina abscõdere.ij.q.iij.si.p̃.§.notãdũ

Jtem p̃uaricacio est votum castitatis vel religionis postponere.xx.q.i.puelle

Q; non est preuaricacio incauti et temeri iuramenti emendacio. xxij.q.iiij.diffinicio

Q; p̃uaricator fidei nõ est ad testimoiũ admittẽd?.ij.q.vij.ñ p̃t

Primas

Q; p̃mas est maior archiepiscopo vi.xxi.§.i.

Q; p̃matũ officiũ sũptũ ẽ a gẽti libz ad qs cũ oppssi ad ꝫparatoris aulã venire nõ poterãt tãq; ad p̃mata iudiciariã ptãtẽ ofugiebãt vi.xcix.puincie et.ca.se. De hac matẽria hẽs & agit de patriarcha

Princeps

Q prīceps secularis diuina ordinacione ad regendum populum instituitur.viij.q.i.si ergo.
Q debet eccias et prelatos earū defensare di.lxiij.valencian9 di.xxiij.q.v.principes
Item de electōe epi et alioz prelatorum non debz se intromittere di.lxiij.adrianus per totā di.
Q prīcipes debent reuereri ꝺa prīcipum colla debent submitti genibz sacerdotuz di.lxiij. valētinians di.xcvi.duo in fi.
Item debent intendere ad tuicionem viduaz ⁊ pupilloz ꝓtectionem et rapinaz refrenacōem. xxiij.q.v.āministratores
Item de bono statu eccie debēt solliciti esse di.xvi.boni.xxiij.q.v.principes ⁊.ca. incestuosi
Q leges principuz nō possunt infringere pōtificuz statuta di. x.per totum
Item iudicantur ⁊ excōmunicātur ab episcopis di.xcvi.duo et fj.ca.seq̄
De hac materia habes ⁊ agit de īperatoribus et ⁊ agitur de potestate et de regibus

Principium

Q principium malum difficulē bonum finem consequitur quia difficile est vt bono peragantur exitu q̄ malo inchoata sunt prīcipio.i.q.i.principatus et ij.ca. seqti.
De hac materia habes ⁊ agit de exitu

Priuilegiuz

Q priuilegium eo dictum est ꝙ in priuato feratur di.nij.priuilegia.
Item priuilegia sunt leges priuatorum ibidem
Q priuilegiuz speciale derogat generali.xxv.q.i.c. vlt.circa fi.
Q priuilegium cōcedit quando ꝙ vni prouincie .xxv.q.nij. ꝙ scripsi.
Item concedit vni ecclesie . xvi.q.i.hinc est
Item quādoq; vni persone.vij. q.i.petisti.
Item personale priuilegium ad alium non extendit.vij.q̄st.i. petisti post me.
Q semper cum pallio concedit priuilegium speciale di.c.rōis
Q ꝓuilegium sigillati cōcessuz omnibus non conuenit .xvi.q. i.hinc est
Itē ꝓuilegiū paucoz nō fcit legez cōez.xxv.q.i.post me.
Q ꝓuilegia accessa ꝙ superiores ꝙ īferiores nō possūt nec dīt in frīgi.xij.q.ij.vulturane
Q ecclesia romana aliarum ecclesiarum priuilegia debet cōseruare.xxv.q.ij.ꝙ to.
An posteriora priuilegia vero / gent prioribus.xxv.q.vlt.ꝓuilegia et.vi.ca.ꝛc.

Q romana ecclesia priuilegia a
liis concessa potest vel mutare
vel penitus reuocare.xxv. q̄st.
vlt.§.hiis ita
Vtrum priuilegium apostolicū
valeat contra statuta patruz ꝛ
dicta sanctorum.xxv.q.i.per to.
ꝛ.q.iij.ca.postea.§.hiis ita
Q qui allegat priuilegium de,
bet monstrarc ꝙ allegat di.c.o,
tra morem.
Q priuilegium meretur amitte
re qui cessa sibi abutitur po,
testate.xi.q.iij.priulegiuz.xxv.
q.vlt.§.hiis ita di.lxxiij.& iste.
Item priuatur quis priuilegio
propter scandalum.iij.q.vi.hoc
quippe.
Item propter fauorez alterius
loci vel psone di.xxij.reuocātes
Item propter auctoritatem cri,
minis .xi.q.iij.hiis ita .ix.q.iij.
conquestus
Item propter renunciacionē ex
pressam.vij.q.i.ꝙ periculosum.

Probacio

Q probacio est duplex videlicz
diuina et humana .xxvi.q.v. nec
ante me.et post
Q deus permittit mala vt bo,
ni qui vident probentur vtrum
vere ipsum diligant .xxvi.q .v.
nec ante fi.et in fi.
Item aduersitas que bonis vo
tis obicitur probacio virtutis
est non iudicium reprobacōnis
vij.q.i.aduersitas

Q mortem videtur infligere q̄
hanc cuz possit non excludit di.
lxxxiij.§.i.
Q in humanis iudiciis on? ꝑ,
bacionis reo non incūbit.vi.q.
iij.ꝙ autem
Q si reus laborat infamia ecia
si nō ꝓt probari propē scāvalū
tenet se purgare.vi.q.v.§.vlt.
Item accusatus non negacōez
sed excepcionem probare debet
vi.q.v.ꝙ autem.§.accusatus
Q probatur crimen suuz apud
factuz multipliciter videlicz ꝑp
ter rei euidenciaz vt cum quis
in crimine deprehenditur ꝛ pro
batur vt di.l.si quis diaconus
di.lxxxi.si quis clericꝰ et.c.pbz.
Item probatur cum ꝙ ita noto
riū est vt nulla possit terguisa
cione celari .ij.q.ij.manifesta et
ca.pbz
Item probatur ꝑ famaz .iiij.q.
iij.§.itez in criminali
Item ꝓbatur ꝑ ꝓsumpcionem .
di.xviij.puenit ꝛ di.lxiiij.mlt̄is
et iij.ca.se.
Item ꝓbat ꝑ iuramentū.xvi.q
iij.§.potest
Q ꝑ vnū testez nisi cum āmini,
culo.iiij.q.iij.§.obitur exēpluz
ibi de sancto benedicto
Q ꝑponēs calūpniā ꝛ ñ ꝓbās
punit.v.q.vi.qz iuxta ꝛ.ca.se.
Item ꝑ bacionis tps i religiōe &
habes de professione et vbi agt
t de monachis De hac materia
hēs vbi agitur de testibz

Procuracio

Q procuracio epi vl archidya/coni tpe visitacõis nõ debz esse grauis ꝫ modesta.x.q.iij.cauendum et.ij.ca.seq̃.

Q procuracio nõ debet fieri nisi vno die et hoc cuz moderata societate .x.q.vlt.inter

Q si eps vl archidyaconus visitat noie procuracõis nil debz exigere .x.q.i.relata

Q pcurator dicitur defensor ecclesie.i.q.iij.saluator in me.

Q qz huius xpi nõ expedit liti/gare iõ cõuenit epis et pbris procuratores hr̃e.v.q.iij.c.vlt.

Q infamis nõ potest esse procurator.iij.q.iij.infamis

Jtẽ in capitali vel in criminali causa non per procuratorez sed per se agendo est.ij.q.vi.§.cũ aũt

De hac materia habes vbi agitur de aduocatis

Perdicio

Q perdicio ad mortem maius pccũm est homicidio de pe.dist.i.periculose

Jtem qui veritatẽ nõ defendit l pronunciat proditor est veritatis.xi.q.iij.nolite

Jtem qui nulli cognitum peccatuz publicat non est corrector ꝫ proditor.ij.q.i.si peccauerit

Jtem qui hominem prodit ipm interficit de pe.di.i.periculose

Q clericus prodicionibus vacãs degradatur di.xlvi.clericꝰ.

Professio

Q professio rligionis fcã infra annos discrecionis .xx. q. i.ca. i.et.§. eq̃.

Q professio regularis fit p scẽpturã vl per aliq signum subscẽptum.xx.q.i.ca.vlt.xxvij.q.i.omnes.

Q nemo debz recipi ante annũ probacionis ad professionem. xix.q iij.monasterijs

Q laycus incognitus ante professionem probari debet per triennium ne forte sit huus vl ra ciocinijs obligatus .xvij q.ij.si quis.

Jtem clericus incognitus probari debet per biennium.xix.q. ij.monasterijs

Q noti est tempus probaciõis annus vt.xvij.q.ij. consalvus. et.xx.q.ij.puelle

Q quilibet regularis semper et vbiq professionis vestibus debet vti.xx.q. i.ca.vlt.xxvij.q.i. omnes.

Q rligiosus si ordinatur sub titulo monasterij eciam si aliter si est professus hoc facto tamq̃ p fessus illi monasterio perpetuo obligatur di.lxx.sanctoꝝ.

Prohibicio

Q phibicio dei diligencius est seruanda q̃ hominum dist. x.lege.

Q prohibicio prelati si propter necitatez rūpitur nō culpatur . xi .q.iij.anteceſſor et.ca.ſe.
Q illō ꝙ nō eſt prohibitū vide t eē ceſſū .xxx.q.iiij.p⁹ vxoris
Jtez nō ōne ꝙ nō prohibet ce ditur.xxx.q.iiij.ꝙ autem
Q illud officium non eſt prohi bitum pro quo licet accipere ſa/ larium.xxiiij.q.i.militare
Jtem prohibetur ſimpliciter bo num propter multa. vz propter lapſus cautelaz.xxvij.q.ij.ſicut nota ibi de matrimonio ⁊ de re ligione
Jtem propter vitādā iactanciā diſt.xxi.deniqꝫ.ℵ prohibet ſacer dos benedicere preſente epō
Jtez ꝓpter mali occaſiōez ſicut frequenter iurare qz talꝭ deierat xxij.q.i.nō eſt et.ca.ita ergo
Jtez propter ſcādalū.xxvij.q.ij. ſi quis ſponſam
Jtez prohibentur xp̄iani ne fig mēta poetaꝝ legāt qz prouocāt ad luxuriam di.xxxviij.ideo

Promiſſio

Q promiſſio eſt impia que ſcele re adimpletur vnde in malꝭ pro miſſis fides eſt reſcīdenda.xxij. q.iiij.in malis
Q nō oīa promiſſa ſunt ſoluen da.xxij.q.iiij.nō ſemper ⁊.ca.ſe.
Q deus nō oīa promiſſa ſoluit ibidem.
Q ĩhoneſtum non eſt promittē dum.xxij.q.iiij.vnuſquiſqꝫ
Q peius eſt implere promiſſuz illicitū qꝫ peierare.xxij.q.iiij.exē plū vnuſquiſqꝫ de herode et ſal tatrice di.xiij.duo.
Jtem non eſt mendacium veni/ re contra promiſſum.xxij.q.bea tus paul us
Jtem cum noxia promiſſa com plemus diuina iuſſa contemp / nimus di.xij.duo
Q non eſt tranſgreſſor promiſſi qui vt impleat neceſſitate prohi betur.xi.q.iij.anteceſſor et.c.ſe.
Q a deo non ſtatiz ꝺcꝺitur ꝙ a ſanctis impetrādum promitti tur.di.l.quis prepoſtera exem / plū ibi de moyſe qui orans pro populo non impetrauit

Promocio

Q promocō ē de minore ad ma ius di.xciij.legimus in fi.di.lix ſi officia et.ca.ordinatos
Q in ſpiritualium promocione quādoqꝫ poſſunt īteruenire pac ta honeſta .xviij.q.ij.eleutheri⁹ et.x.q.vlt.ca.vlt.
Jtem in promocione inhoneſta pacta prohibentur .i.q.ij.ꝙ pio in fi.
De hac materia habet vbi agi tur de eccl̄ijs de ordinib⁹ et de de ſymonia

Propheta

Q propheta largo nomine dici tur predicator et doctor di.xliij ſit rector

Jtē ꝓpha dicit qui futura pro/
nūciat.xxij.q.ij.si ꝙlz.S.abrahā
Q prophetisans de futuris qñ
q pronunciat ꝙ ignorat . xxij .
q.ij.si quelibet.S.abraham
Q q̄tūcūq; sit verus propha si
anunciat aliquid otra deum ñ
est ei credendum .xxvi.q. v.nec
ante finem
Q mali qñq; prophetizāt.i.q.i
prophetauit.exēplum de saul
Q mali prophete hbent spūm.
prophecie et nō merituz.ibiō
Jtem mali prophete donum ꝓ
phecie reddebant.i.q.i.iudices
Q veri prophete nō munera ꝓ
phecie ꝫ sumptus recipiebāt .i.
q̄st.i.iudices 1.ca.nunq; 1.S.se.
Q veri prophete populum ꝓpt̄
malicia eius nō deserebant ꝫ ip
sum de malicia arguebant.xxiij
q.nij.tollerandi

Proprietas

Q proprietas iducta est propt̄
iniquitatē hoīm cum ꝑus esset
oia cōia sicut aer et lux .xij.q.i.
dilectissimis
Q proprietas ꝓsonaꝝ nō debet
esse in facultatib9 eccie qz sunt
cōes .xij.q.i.expedit et.c res ec
clesie .
Q de reb9 eccie nullus debz di
cere hec res mea est .xij.q.i.nul
li et.S.si ergo.
An epi vl clerici dicantur habe
re proprium.xij.q.i.p to.
Q ignoīnia epi est studere ꝓpri
etati.xij.q.ij.gla
Q epi in rebz eccie sunt paupe/
rū dispensatores.xij.q.i.expedit
Jtem clerici in rebus eccleiastí
cis nil habent proprietatis.xij.
q.i.duo sunt
Q clerici facientes propriuz de
rebus eccie delēdi sunt de tabu
la clericali.xij.q.i.nolo
Q regulares nil debēt habere
ꝓpum.xij.q.i.nolo
Jtem quia nil habent propriuz
nō pñt facere testamentū ibiō
Jtē regularis hñs propriuz vi
uens mortuus est ibidem
Q licet perfectis nō licz habere
proprium possunt tamen reruz
ecclesiasticaꝝ esse dispensatores
xij.q.i.expedit

Prosperitas

Q prosperitas maloꝝ resultat
in caput eoꝝ de pe.di.iij.S.ꝑ
Q boni non debent turbari de
prosperitate maloꝝ sicut nec de
aduersitate bonorum ibidem
Q nihil infelicius felicitate pec
cantium.xxiij.q.paratꝰ in fi.
Q mali propter bona q̄ fecerūt
presentem prosperitatē pro retri
bucōe recipiunt de pe.dist .iij.S.
ꝑ

Prouincia

Q prouincia dicitur que habz
x.vl.xi.ciuitates et vnum dñm
regē.vi.q.iij.scitote
Jtē dz hrē vnū metropolitanū
et alios suffragoneos.x.vel.xi.
epos.vi.q.iij.scitote

Q nulli licet habere iudicē alterius prouincie nisi vel per superiorē.vi.q.iij.§.i.xi.q.i.iudices.
Q reꝰ ñ dz trahi extra prouinciā nisi racōe rei q̄ debz discuti & ptingit.iij.q.vi.neminem
Itē rōe appellacōis.iij.q.vi.peregrina.vi.q.iij.scitote.ij.q.vij.qui se
Itē racōe mādati maioris iudicis .iij.q.vi.vnaq̄z
Item raciōe criminis .xvij.q̄st.nij.si quis suadente
Itez rōe questionis ꝛ dubitacionis circa fidem & recurrit ad papam.xcnij.q.i.quociens
Itez racōe persone sicut est eps de quo non est diffiniendum sine papa .iij.q.vi.quis

Proximus

Q proximus diligit cum a malo retrahitur ad deum colendū reducitur.xxiij.q.nij.ca.vlt.
Q plat? nō dz secretuz suū pponere vtilitati proximoꝝ .viij.q.i.in scripturis ꝛ.ca.epatum
Q nos prios deo nō loca faciunt ꝛ merita vi.xl.non loca
De proximo habes vbi agitur de dilectione proximi.

Prudencia

Q prudencia maxime in platis debet esse.di.xxxvi.§.i.
Q prudencia prelatoꝝ nō soluz debet esse in litteraꝝ pericia et ī negociorꝝ secularium solercia di. xxxvi.§.i.et.xxxix.di.§.i.

Pubertas

Q pubertas masculi sunt.xnij.anni et feie .xij.xx.q.i.puelle .§. cum et.q.ij.si in qualibet
Q ante pubertatis annos nec ad religionem nec ad matrimoniuz quis obligatur.xx.q.i.ad viciſtis et.q.ij.si in qualibet et.ca.puel.

Publica

Q propter publicam honestatē spōsam alterius nemo debz ducere consanguinei ꝛ ducens sep atur.xxxv.q.iij.porro

Pudicicia

Q pudicicia est anime ẏtus q̄ plus vult q̄q̄ mala tollerare q̄ malo cōsentire .xxxij.q.v.ita exemplum de lucresia
Q nemo habz pudicicia in corpore nisi spiritui prius fuerit infita castitas.xxxij.q.v.ita
Item pudicicia si mente seruat propter corporis violenciaz nō violat.xxxij.q.v.magis ꝛ.c.ille
Q aīm? pudicus non habet oculum impudicum.xxxij.q̄st.v.nec solo
Item pudici filij paternaz verecundiam contegunt di.xcvi. in scripturis exemplum ibi de filijs noe
De hac materia habes ẏ agit de castitate.

Punicio

Q punicio parētū qui deliquerunt in q̄rtā generaciōez dilata est signū est diuine clemēcie. dū super exspectat pn̄iaz.i.q.iij.hoi .S.econtra

Q deꝰ punit peccata per nesciētes sicut per sennatherib. vnde ppha ẏga furoris mei assur q̄a nō deo ꝟ viribus suis attribuit dictū est ei nunq̄ gl'abitur securis ꝛc.xxiij.q.v.S.vlt.

Item per nabuth.vnde doꝰ.q̄ dabo ei q̄ fuiuit mihi apd cyrū et cum inde supbiēs factus est bos ibidem

Item per anchioch.qui suis viribz hoc ascribens audiuit effū de iram tuam in gentes qui te non nouerunt vt ibidem.

Itez romanos q̄ necē xp̄i in iudeos vindicauerunt q̄ qz sibi ascripserūt dictū est eis eleua manꝰ tuas super gētes qui te nō nouerunt ibidem

Itez punit deus p scientes filios isrl̄ q̄ ex mādato occiderunt amorreos vt ibid̄ post me.

Itez punit per quoscūq̄ vbi iustum bellum geritur ⁊ vires deo asscribuntur vt ibidē circa fi. ⁊.q.v.sūt q̄dam.xi.q.i.nō est

Item punitur sola attemptacio xxxvi.q.ij.si quis

Item punitur sola voluntas. xxvij.q.i.nupciarum

Itez punitur sola spes ꝑ exspectacio.xiiij.q.iij.si feneraberis.

Itē puīt̄ sola cogitacō.di.xlvij quoniam multi

Item punitur sola intencio de pe.di.i.is qui cum celo

Item punitur sola aggressio de pe.di.i.si quis necandi

Itez punitur solꝰ ausus de pe. di.i.si quis pulsatus.

Itē puītur sola sollitacio.xxxvi q.ij.si quis non

Purgacio

Q purgacio est duplex spūalis canonica vulgaris ⁊ purgatorij ignis

Q spūal' purgacō q̄ est a pccis fit per fidei feruorem.xv.q.vlt. ea.vlt.

Item fit per baptismuz et penitenciā de con.di. iiij.nō p̄t

Item per eucharistie ⁊ alioꝝ sacramentorum recepcōez ibidem

Item fit p q̄libz opera pietatis xxij.q.ij.si quelibet

Itez fit per aduersitatū ⁊ tribulacionē tollerāciā di.l.⁊ purgab

Item ī ꝟ q̄ p̄ꝰ fuit moyses purgatꝰ cultello q̄ missus inuit q̄ nō purgatꝰ oz secreta celestia a lijs nūciare.viij.q.i.ī scripturis.

Q canonica purgacio diuersi / mode exercet in clericis.ij.q.v. per to.

Q sūmꝰ pōtifex ppt̄ scāmalū sedāndū sine p̄iudicio alioꝝ pōtifi / cū purgat q̄ndoq̄ semetipz.ij.q v.auditum et.S.se.

Q leo papa purgauit se cū.xij. epīs.ij.q.v.oībus

Jtez sixtus papa purgauit seip sum in cōsilio.ij.q.v.mādatis.

Item damasus papa cum .xlij. epīs in consilio se purgauit.ij.q v ij.nos si cira fi.

Q episcopus vel electus īfamatus cum. v.vl.vij.episcopis debet se purgare di.xxiij.illud

Jtē episcopus vel pbr potest se purgare per iuramentum super altare vel euāgelium.ij.q.v.habet et.ca.memoriam

Q purgatus coraz superioresi ne litteris purgacionis non debet redire.v.ij.q.nij.quilibet

Jtem clericus infamatus eciaz si nō potest conuinci potest se p iuramentum purgare.ij.q.v.pl biter et omnia.ca. sc.vsq ad fi. questionis .

Q clericorum purgacio habet fieri coram episcopo vel coram datis ab episcopo.xv.q.v.ca.i. ij.q.v.presbiter

Q suspicio episcopi contra presbiterz l clericuz īducit purgacionē.ij.q.v.omnibus post me.

Q pbr cum .vij.sacerdotibz debet se purgare.ij.q.v.si legitī.et ij.ca.se.

Q eps numerz expurgāciuz minuere potest vel augere .ij.q.v. pbr.et.ca.omnibus

Q purgacio religiosoz sup furtis fiebat olim p eucharistie recepcionem.ij.q.v.sepe

Q purgaco vulgaris q fit p aquā frigidaz vl feruētē vl igni tum ferz vl p duellum firmitez phibetur.ij.q.v.mna et.ca.consuluisti et.ca.monomachiam

Q purgacio zelotipie que olim in lege veteri fiebat modo non seruatur.ij.q.v.consuluisti

Q purgatoria pena licz non sit eterna excedit tamen ōnem presentem penam di.xxv.qui in aliud de pe.di.vlt.circa fi.

Q venialia peccata que deportantur hinc ibi purgantur dist. xxv.qualis

Jtem de grauibus propter misericordiaz dimissis sed non plene satisfactis ibi grauissime purgantur de pe.di.vlt.circa fi.

Purificacio

Q purificacio mulieris post partum in lege districte seruabatur di.v.ij.

Q modo mulier non completo tempore purificacionis si vult ītrare ecclesiam non est prohibēda di.v.si mulier

Quadragesima

Q q̄dragesīma est decima tocius āni diez et ideo q vnū diē l plures frāgit decimā diez nō exsoluit de cō.di.v.q̄dragesima

Q excepta causa necitatis ē ab omnibz obseruāda de con.di.ij. non liceat.et.ij.ca.se.

Q quadragesimam abstinenci/
e bene celebramus cum bñ viui
mus de con.di.v.ieiunium
Item in.xl.sicut in cibis ita in
alijs aie votiuis est abstinendo.
di.iiij.denicq.
Q clerici in obsuacõe eius lay
cos dñt pcedere di.iiij.statuit.
Q nõ solum a carnibus ẓ eciã
caseo et ouis est in ea abstinen
dum di.iiij.denicq
Item supruosiora cibaria q̃ car
niuz in .xl.non sunt preparãda
di.iiij.denicq in fi.
Item in quadragesima nisi vic
tis vesperis ñ est manducandũ
de con.di.i.solent
Item nupcie et conuiuia in ipa
non sunt exercenda.xxiij.q.iiij.
nec vxorem et.iiij.ca.pce.
Item ipsa sanctorum natalicia
ñ dñt celebrari.xxxiij.q.iiij ñ lz.
Itez in capite quadragesime pe
nitentes debent se episcopo pre/
sentare di.l.in capite
Item in quatuor tempora quo
modo olim seruabantur et quo
modo modo habes vbi agitur
de ieiunio et vbi agit de missa.

Questio

Q questio criminal preiudicat
ciuili.iij.q.xi.non est
Item ciuilis questio aliquãdo
piudicat ciuili et eciaz crimina
li .ibidem
Ieem vbi est questio pplexa de
sacra scriptura recurrendum est
ad sanctoz scpta vl ad plurimuz
seniorum rñsa di.xx.de quibus
Q facilius inuenitur q̃ a plu/
ribus seniozibus queritur ibid.

Questus

Q questus est duplex videlicet
honestus et inhonestus de pe.
di.v.q̃litas
Q prelati questuz pietatem pu
tant qui pro structuris eccleſia/
rum lucris illicitis vacant.xv.
q.vij.ad hoc
Q promocio ad ordines princi
paliter non debet attendi prop/
ter questum di.lxxiij.consuluit
Q illi sunt sua querentes prop
ter deuz sed temporalia querũt
viij.q.i.sunt in eccleſia

Quies

Q quies et oracio et labor ma
nuũ debz esse ī monasterio.xvi.
q.l.de pncium
Q a platis q̃es otemplaciõis
corde est appetenda et tñ p lu/
cro aiaz qñq postponenda.viij.
q.i.in scripturis

Quinquagesima

Q.l.ps census eccie pt vari ab
epo p mõsterij ostructiõe z cete
riã p eccia seclari.xij.q.ij.bone.
Q sacerdotes z clerici ãteq̃.xl.
a.l.ieiuniũ dñt inchoare di.iiij.
denicq.
Itez a.l.vsq ad octauã pasche
cause nõ sũt audiende.xv.q.iiij

placita

Racio

Q racio ſana eſt exemplo ante ponenda di.ix.ſana

Q rõez ꝑlati tucius reddũc de miſericordia q̃ de crudelitate .xvi.q.vlt.alligant

Q carz racione neceſſe eſt exſtir pare di.viij.cor epi

Item ꝙ racione conſtat lex eſt. di.i.conſuetudo

Q ea que carent racione de factis ſuis non reddent racionem xv.q.i.H.ex eo

Itez hõ q̃a racional eſt de factis ſuis reddet deo racõez.ibid.

Item de õni verbo otioſo .xxij. q.vlt.quocienz.

Item de negligenter obmiſſis . xxiij.q.nj.quoniam

Q a pñtibz ſecularibz et a prelatis eccl̃aſticis grauis a do exigeť racio.xxiij.q.v.principes

Q inferiores ſuperioribz de cura cõmiſſa tenentur reddere racioem.xvi.q.j. ſane.

Radix

Q radix arboris ſicut vigorem dat multis ramis ſic eccleſia in bono petro fũdata ceteris apoſtolis et aliis prelatis virtutem adminiſtrat ſpiritualez.xxxiij.q.i. loquitur

Itez radix õniũ maloꝝ eſt auaricia di.xlvij.bonoꝝ

Itez ſicut radix oĩm maloꝝ eſt cupiditas ſic radix oĩm bonorũ eſt caritas et ſil̃ ãbe eſſe nõ pñt de pe.di.ij.H.ex premiſſis

Itez niſi vna radicit9 euulſa fuerit alia plantari nõ poterit q̃a fruſtra ram9 ĩcidit9 ſi radix ñ euellatur.ibidem

Rapina

Q rapina duplex dicitur vl̃ qñ res rapitur vl̃ quãdo vſus rei violenter eripitur.xxxvi.q.i.c. vlt.circa finem.H.ex hac.

Q rapinã nõ ꝓmiſit q̃ furtũ ꝓ hibuit.xiij.q.v.penale

Item rapina prohibetur .xnij. q.v.penale

Q raptor ꝑpe dicit̃ q̃ violẽt et publice tollit aliena ibidem

Item raptor dicitur vſuraꝝ feneratoꝝ .xnij. q.nj. ſi quis vſuram

Item raptor dicitur inuentarũ rerum retentoꝝ.xnij.q.v̄.ſi qui

Item raptor eſt prelatus reruz eccleſiaſticarum dilapidatoꝝ.x. q.j.ſi quis epiſcopus

Item raptor dicitur qui vltra ſibi neceſſaria ꝛtinere probatur di.xlij.H.hoſpitalitatem di.xlvij ſicut hij

Item raptor dicitur fame alic9 deprauatoꝝ.vi.q.i.deteriores .

Q raptor magis delinquit ꝙ fur.xnij.q.v.penale .

Item raptores ſunt infames . vi .q.nij.conſanguineorum et . q.v.conſtituimus

Raptus

Q raptus dicit vbi puella de q nupcijs nihil ãte ostat abducitur violet .xxxij.q.vlt.lex illa.
Item raptus est illicit9 coitus a corũpendo dict9 .xxvi.q.vlti .
raptus et.xxxvi.q.i.ca.i.
Item raptũ omittit q florez virginitatis puelle violenter eripit .xxxv.q.i.ca.i.de raptoribz.§.sequenti
An raptuz committit qui feminam promissionibus abducit .xxxvi.q.i.per to.
An raptor raptã possit ducere in vxorẽ.xxxvi.q.ij.per to.
Q si raptor cũ rapta ad ecclesiam ofugerit ab ipa debet tueri xxxvi.q.i.lex
Q raptor pblica penitencia punitur.xvij.q.ij.raptor
Item si raptor nõ redditur excõmunicatur.xxvij.q.ij.dolo.xxxvi q.ij.p to.
Item raptor fit seruus rapte .xxxvi.q.ij.de raptoribus.

Raritas

Q raritas facit preciositatem .di.lix si officia in si. di.xciij.legimus
Item rarum dicitur omne qõ magnũ est.ij.q.vij. in sancta
Q oẽ q est rar pl9 appetit di .xciij.legimus post me .exemplũ ibi de pulcro q apud indos carius est pipere

Ratihabicio

Q ratihabicio confirmat male possessa .xvi. q.i.qm q q.iij. placuit.§.post me.iij.qst.vi.hoc quippe

Recessus

Q recessus bonorũ a malꝰ mẽte semper debet esse licet quãdo q non fiat corpore .xxiij. q.iiij. tollerandi et.viij.ca se.
Item quando prelatus debet recedere a malis subditis et quãdo nõ habes .vij.questiõe.i.aduersitas
De hac materia habet vbi agitur de exitu.

Recidiuacio

Q recidiuacio est de bono redire ad malum de pe.di.ij.per to. et di.iij.per to.
Item post votum castitatis vel religionis recidiuare est sacrilegium omittere di.xxviij.de hijs
Item recidiuare post votũ castitatis est incestũ committere di .xxvij.virgines
Q recidiuans comparatur illi qui manum mittit ad aratrum et retro aspicit de pe.di.ij.§.querendum
An aliquis vere peniteat qui recidiuauit de pe.di.ij.et.iij .p to.
An recidiuati p9 penitencia iniũgenda de pe.di.iij.§.hijs auctoritatibus

Reconciliacio

Q reconciliacio est ad primū statum restitucio.iij.q.i.totum fit
Q reconciliacō solēpnis in scriptis debet fieri.ij.q.i.legum.i.q.vij.sicut voluerit
Q epi officiuz est reconciliare penitentes.xxvi.q.vi. c.i.7.c.qui recedunt.et.ca.se.
Q excepta vltima necessitate ꝑsbiter non debet reconciliare sollempniter penitentes ꝟ episcopꝰ xxvi.q.vi.ca.vlt.
Jtez ꝑ episcopus excōmunicat presbiter sine consensu episcopi r conciliare non potest.xxvi.q.vi militare.§.proximo 7 omnia .c. vsq; ad finem.
De forma reconciliacionis sollempniter excommunicati.xi.q. vlt. debent et.ij.ca.se.
Q perseuerantes in malicia reconciliari non debent .xxnij .q. ij.legantur 7 capitulo.dampnacionis .
Jtē in extrema necessitate nulli penitenti est reconciliacio denegāda.xxvi.q.vi.hijs qui et.c. se ꝑ.
De hac materia habes & agit de accusacione

Redempcio

Q cristi passio fuit redēpcio viuorum et mortuorum .de con . di.ij.semel
Jtē propter opera misericordie peccata propria redimuntur di. lxxvij.est etiam.
Q multa sunt alia bona quibz possunt homines redimere peccata de pe.di.i.medicina in pncipio
Q captiuos et oppressos tenemur redimere di.lxxvi.nō satis in fine.
Q ecia ornatꝰ ecciaꝝ est redēpcio captiuorum .xij.q.ij.auꝝ
Jtem vasa ecclesie 7 res proprie spectant ad redempcionem captiuorum .xij.q.ij.apostolicos di. lxxxvi.pulchra in fine

Reddere

Q reddenda non sunt mala ꝑ bonis.xiij.q.iij.sex differencie
Jtem debemus reddere ꝑ malis bona et non pro malis mala.xxiij.q.iij.vi.differencie
Q fui sine cōsensu dm̄ sui clerici vl monachi facti sunt redden di di.lnij.generalis
Q rebus deo consecratis licet fuerint aliene nō ille sed alie rōdentur .xnij.q.vi.operimꝰ
Q ecclesie ablata reddi debent 7 ipsa sine augmento debet reci pere.xij.q.ij.fraternitas .
Q quandoqz simpliciter quandoqz quadruplicit quandoqz in amplius ablata reddūntur.xij. q.ij.in antiquis
Q res ecclesie propter delictum episcopi ablate sunt reddende . xvi.q̄st.vi.si ep̄m

Q ecclesia potissime debet red / dere aliena quia nil perire cre / dimus ecclesiasticis vtilitatib9 si ea que sunt aliena reddantur di.liij.generalis

Q non remittitur peccatum ni si restituatur ablatum.ibidem .

Q fingitur penitencia vbi cum possit non redditur alienū.xiij. q.vi.si res

Q qui res ecclesie precarie pos / sidet si non reddit cum petitur anathema incurrit .xij.q̄st. ij.a postolicos.

Q qui inuen tam rem non red dit fur 7 raptor existit.xiij.q.v / si qui

Q commune ciuitatis tenetur cogere q̄ ciuem ad reddendum aliena.xxiij.q.ij.do9

Q non habens vnde reddat ñ tenetur.xiij.q.vi.ca.i.

Q qui non est in reddendo ma ior p culpa īponenda est ei cor / poralis afflictio.xiij.q.vi.ca.i.

Q pticeps est criminis qui fo / uet aliena non reddentem.xiij. q.vi.ca.i.

De hac materia habet vbi agi tur de restitucione.

Redire

Q penitens non debet reddire ad peccatum sicut canis ad vo mitum et sicut sus ad luti volu tabr de pe.di.iij.§.i.

An peccata dimissa redeāt ppt peccatum an nō de pe. di.iij.§. hanc auctoritatem.

Regeneracio

Q regeneracio est duplex vide licet carnalis per q̄ peccatū ori ginale trahitur et spiritualis p q̄ non solum originale verum e / ciam et voluntariū deletur pec catū de c.di.iiij.regenerante

De hac materia habetur vbi a gitur de generacione

Regimen

Q sine regimīe in creaturis rec ta non potest consistere admini stracio di.lxxxix.ad hoc

Q celestis milicia in qua ange lis archangeli presunt nobis é xemplar q̄ nulla alia vniuersi tas sine regimine potest cōsiste / re.ibidem

Q eciaz bruta animalia sine re gimine non viuunt .vij.q.i. in apibus

Q ita omnis ordo ecclesiastic9 suis vtitur rectoribus sicut api bus 7 gruibus vnus rector est vñ.q.i.in apibus

Q qui non subsunt alicuius re gimī sunt acephali .di.xciij.nul la.xvi.q.ij.abbatibus

Q non solum regimen est neces sarium episcopo regenti plebem suam vel etiam regi regenti gē / tem suam .xxiij.q.iiij.duo

Q episcopi maiores sunt presbi teris tamen vterq; in communi regimīe ecclesie debēt intendere

di xcv olim in fi.
Q talis ponendus est in regimine qui non solum de salute animarum eciam de exterioribus sit sollicit9 di.xxxix.petr9.
Item talis qui valitudinē hēt corporis ad exequendum q debet di.lxxxv flozen.
Q regimini derogatur cum p lati ad subditos nimia humilitas monstratur di.lxxxvi. qñ.
De hac materia habes vbi agitur de prelatis

Regula

Q regula dicitur eo q recte regat vel normam recte viuendi prebeat di.iij.regula.
Q omnis ecclesia regulanda ē secundum romanam ecclesiam ex qua habet principium di.xi. consequens et c.se.
Q iustum est q vnusquisq in de assumat regulas monasterij vnde honoris consecracionem accepit di.xij.de hijs.
Q ad regulam seruādam cogē di sunt subditi.di. xij.de hijs in fi.
Q regula apostoli que debet ī ordinandis obseruari incipit. xxv.di.§.nunc autem

Rex

Q prauus rex non dicitur veraciter rex.ij.q.i.scelus
Q regis officium est iusta precipere et illicita prohibere xxiij q.iiij. eciam in fi.
Q rex alitē seruit deo q homo alitet quia rex est Nam vt homo seruit fideliter viuendo .vt rex seruit leges iustas exequēdo xxiij.q.iiij. si ecclesia si in fi.
Item regia potestas est instituta vt mali a malo cohercēantur ⁊ boni quiete inter malos viuant xxiij.q.v non frustra et q.iiij qui peccat ante fi.
Q rex nabuchodo.qui pri9 ad ydolatriam compulit et post ydolatras puniuit duplicem statum videlicet ecclesie primitiue et moderne representat xxiij.q v regum est.
Q regum proprie est facere iudicium et iusticiam xxiij.q.v.regum est
Item debēt ecclesiam defendere xxiij.q.iij.maximianus
Item personas ecclesiasticas. xi.q.i.cristianis.
Item debent hereses inpugnare xxiij.q.iiij.quando et c. si eciam in fi.
Item debēt oppressos releuare xxiij.q.v.regum
Q generale preceptum est societatis humaē suis regibus obtemperare di.viij.q contra.
Item regib9 debetur fidelitas xxiij.q.v.si apud.
Item debetur eis subiectio et tributi solutio xi.q.i.si tributū et c.magnum.
Item debent precipue deū bla

sphemātes puīre.xxiij.q.nij.nō inuenitur.

Q regi licet in ciuitate cui re/gnat iubere aliquid q neq; an te ipsum quisquam nec ipse vn quam iusserat di.viij. que con tra mores.§.si enim.

Q salubre est eis episcopis et preibiteris sua colla subdere d. x.certum est et di.xxxnij. valen tinianus.

Q rges dñr c'ici se et alios be ne regentes.xi.q.i.duo.

Q peccatum dicitur regnare i homine.xxxij.questione.vij.nō so'um. ~

Religio

Q religionem intrantes diligē ter sunt ante examinandi super conditione generis et super sta tu preterito distinctione sexta priscis.

Q pro ingressu religionis non licet pecuniā exigere sed potest recipi voluntarie oblata.i.que stione prima.§.i.et c.placuit.iij. vnus.

Q intrans religionem vel mo nasterium si habet heredes et ē illectus totum suum datur he/redibus vicesima questione.iij. constituit.

Item si habet heredes et non est illectus heredes legittimam partem sumant et monasterio tantum debet quantum vni ex filijs.xix.questione tercia si qua.

Item si non habet heredes et non est illectus totum cedit mo nasterio.xi.questione tercia per latum.

Q non sufficit parentum obli/gatio ad religionem si in adul/ta etate pueri non consenserint xx.questione prima.§.i.et q.ij si in qualibet.

Q non licet pueris resilire ab obl'one parentum ad religionē postquaz in etate legittima mu tuum addiderint consensum vi cesima questione prima firma q nij.c.se.

Q quilibet intrans religionez ab'olute infra annum et diem potest inde exire vicesima ques. ij.puella.

Q coactus quandocumq; vult potest recedere si postea suus ñ consenserit consensus xx.questi. i.sicut.

Q adolescentes eam intrantes a parentibus non possūt retra hi.vicesima questione secunda puella.

Q promissionibus ad religio/nis ingressum illecti religiosi te nentur esse licz res propinquis sint restituende .xx. questio.iij. presens.

Q ante annos.xnij. masculus vel ante puella eaz intrans po test a parentibus reuocari.xx. q.ij.si in. ~

Q nullus tenetur ad religionem ad cuius introitum nunquam consensit xx.q.iij.pñs

Q sicut voluntarie intrantes religionem non debent egredi. sic inuite intrantes non sunt recipiendi nec retinendi . xx.q.i. sicut qui.et.q.iiij.c.i

Q vt non sequatur contradictio ipsam intrantes non furtiue sed sub plurimorum testimonio sunt recipiendi xx.q.ij.oz

Q seruus sine consensu domi sui ad religionem non debet recipi xvi.q.i.qui vere

Q coniuges ad religionem intrare volentes sunt coram epo separandi et in diuersis monasteriis ponendi xxvij.q.ij.si vir.

Q religio non liberat a iugo seruitutis inuito domino di.liiij. generalis et c.si seruus.

Q nulli licet aliud monasteriū vel aliam religionem nisi peta licencia sui prelati intrare . xxij.q.iiij.monachum

Q sine licentia sui prelati canonicus regularis monachus effectus redire conpellitur et graiter punitur xix.q.iij.nullus. et c.se.

Q ideo a religione ad religionem transire volentes licentiā petere debent ne leuitas animi vel euagacionis ausus inponatur eis.xx.q.iiij.§.vlti .

Q religiosi ad austeriorem vitam transire possunt primo petita licencia sui prelati eciam si obtenta xx.q.iiij.monachum.z xix.q.ij.due in fi.

Q canonici siue clerici eciam episcopo contradicente eam possunt intrare quia vbi spiritus dei ibi libertas xix.q.ij.due

Q religiosi pre aljs officijs diuinis debent inuigilare xij.q.i quia tua

Q propter pecuniam receptus ad religionem quidem tenetur in ipsa remanere sed res heredibus sunt restituende . xx.q.iij. constituit.

Q infra tempus probacionis potest quis probari in habitu laudabili di liij.multos xxij.q ij.si quis

Q post ingressum religionis z tempus probacionis pōt quis liberis suis et propinquis boā viuidere xix.q.vlti.si q̄ mulier.

Q recedens a religione infra tempus probacionis omnia q̄ ecclesie tradidit que potest demonstrare potest repetere .xvij. q.ij.si quis

Q clericus religionem intrans et infra annum exiens pōt suū repetere beneficium . xvij.q.ij. consal.

Q religio tollit proprietatez et propriam voluntatem .xij.q.i. non dicatis .et .c.expedit et .c. cui deus.

Item constringit ad castitatez xxvij.q.i.inpudicas

Q communez vitam dñt habere nec denarios nec aliquaz rē pr.uatā debent possidere si cuz anania nolunt interire.xij.q.ij dilectissimis et c scimus. et ca. nolo in fi.xvi.q.i.si cupis.

Item non debent sumi ad officia ecclesiasticavel ad sacros ordines promoueri sine lnīa sui p̄lati di.lxviij.per totum .et xvi. q.i.si quis.

Item non licet eis sine licentia sui p̄lati vouere et vota talia p̄ prelatos eoruz franguntur.xx q.nij.monacho.

Q religioso sine lnīa p̄lati sui ñ lz ād accipe.ij.q.i.non dicatis.

Item religiosi testamentū facere non possunt.xij.q.i.duo in fi.

Q femina in religiōe posita caput et faciez debet velare.xxvij q.i.omnes.

Q officia litigiosa et clamosa non conuenit eis exercere.xvi. q.i.de presenti.

Q quantuncunq religiosa sit congregatio inueniuntur in ea mali di.xlvij.quātumcūq.

Q qui in religiōe secularīter viuut non seculum fugiunt sed intrant.di.lij.legem.

Q detestabile est pauperē in seculo delicatum esse in religione et ibi mella fastidire.xij.q.ij.gla

Q mali religiosi quia nomē sanctitatis habent puersa agēdo āplius nocent in eccīa q̄ alij d. lxxxiij.nēo.xix.q.iij. ī mōsteriis

Q deficientes in religione sunt pessimi et p̄ficientes optimi di. lxvij.quantumlibet.

Q quandoq mutatio loci prodest religiosis quia plīmqz dum mutatur locus mutatur et anī affcūs di.lxxxi.valet.

Q excessus religiosorum p̄ter maius scandalum sunt occultā di di.xvi.in scripturis

Q religiosi viri pre alijs sūt honorandi.xvi.q.i.qui vere

Q facilius dispensatur cū religiosa persona q̄ cum alia disti. lxxxvij.monachus

Q q̄ alias ad ordines indigni sunt p̄ter religionē admittūtur di.lvi.p̄bro et di.lxxvij. c.vl.

Q in fauorem religionis p̄t q̄s sine inquisitione ad ordines p̄mouerī di.lxxvij.monachus

Q religiosi ñ fuerīt exēpti p̄ papā tenēt epō subeē xvi.q.i q̄ de

Q locus religiosoq sine cōsēsu epī non potest mutari.xvi.q.vij si quis vult.

Q epī et alij prelati religiosos cōsilio et auxilio dñt fouere.xij q.ij.religiosā

De hac materia hēs vbi agit d mōchis ⁊ vbi agit d mōasterio

Remissio

Q remissio pcī fit non tm̄ in p̄senti sed etiā in futuro di.xxv. qualis hinc et c.se

Q si remissio pcī fit p̄ auctoritatē sic fit a solo vco.i.q.i.ita ⁊ c.vt euidēter d pe.di.ij.H.oppōt

Item fit per officium sic ab oi prelato tam bono q3 malo xxiij q.v.remittuntur
Item fit ministri meritum sic tantum per bonum i.q.i.r̄missi onem de con.di.iiij.quomodo.

Remouere

Q episcopus vel superior prelatus non remouetur de episcopatu nisi per solum papam vij q.i.mutaciones
Item remouetur propter crim̄ di.l.si eps et v.c.se.
Item remouetur propt vtilitatem vij.q.i.mutaciones.
Item propter senectutem vij.q i.quia petisti
Item propter necessitatem vij. q.i.pastoralis
Item propter simplicitatez di. lxxiij episcoporum
Q remouet se quis de loco ad locum propter leuitatem vij.q i.non oportet et pluribus c.se.
Item propter ambicionem vij. q.i.si.quis de et pluriby c.se.

Remunerare

Q remuneratur quilibet a deo secundum merita xv.q.i.§.ex eo in fi.xxij.q.iiij.displicet añ me.
Q deus temporaliter et etna liter r̄muerat xij.q.j.si quelibz
Q nemo debet querere pro bono q agit temporalem remuneracionem de pe.di.iiij.§. quam quam.
Q qui pro bono q agit temporaliter remunerari non querit illius deus merces erit.xxiij.q v. dicat exemplum ibi de Abraham de con.di.v.ieiunium
Q indignus de eterna remuē racione pro bono q agit tēporaliter remuneratur de pe.dist. iij.§.ex hoc
Q mali qui pro paucis bonis que faciunt in presenti remunerantur in futuro plenius punientur de pe.di.iiij.§.quāquam.

Renunciare

Q quilibz potest suo iuri renūciare.vij.q.i.periculosum
Q furiosus nō habens lucida nterualla renunciare non pōt lvij.q.i.quamuis triste
Q non tenet renunciacio nisi illi fiat cuius est institucio xvij q.ij.consaldus
Q prelati non tenentur renunciare nisi de licencia superioris vij.q.i.si quis
Q renunciacio episcopatuum tantum debet fieri domino pape.vij.q.i.quam periculosum. et.c.qualiter
Q renunciacio prelature non debet admitti de facili vij.q.i. quam periculosum.et.c.q3is.
Q quando renunciacio admittitur debet fieri pro magna vtilitate vel infirmitate vij.q.i. q liter et c.se.
Q renunciacio prelacionis fa

cieda ê in scriptis.viij.q.i.§.ecce
¶ renuncians non potest repe
tere vlterius illud q renuncia
uit.viij.q.i.quam periculosum.
¶ renunciansvidetur posse re
petere.xxij.q.nij.magne.
¶ ecclesiavel superior potest re
petere renunciantem.viij.q.i.nō
oportet et c.si qui vero et c.se.

Repetere

¶ debitum non vndiq repetit
xnij.q.i.q debetur.
Item cum dominus dixit si qs
abstulerit tibi tunicam non re
petas non precipiendo sz exhor
tando dixit.xnij.q.i.§.hijs ita.
¶ episcopus vel alius prelatꝰ
res transitorias tumultuose et
litigiose non debet repetere.xnij
q.i.c.i.et.§.se.xi.q.i.te quidem.
di.lxxxvij.inutile.
¶ prelati quantumcunq prefe
di tenentur res modeste abla
tas repetere quia res sunt pau
perum quas possidēt et ipsi sūt
dispensatores.xnij.q.i.hijs ita.
¶ vbi non potest esse revdicio
superlevenda est repeticio .xnij.
q.vi.c.i.
¶ pro iudicio vel alio q venia
le est non debet pecunia iniuste
repeti.xnij.questione.quita.nō
sane.
¶ res ecclesie pro captiuis et
pauperibus erogate non debēt
ab erogatore repeti. xij.questi.
ij.sacra.

Reprehensio

¶ reprehensio tunc est iusta q
do primo fit in se et post exerce
tur in alios.iij.que.vij.qui sine
et ca.iudicet.et c.postulatus
¶ est reprehensio auctoritatis
que solum maioribus conuenit
et hec fieri debet per beniuolen
tiam d.xlv.licet distincti.lxxxvi
quando.
Item est reprehensio zeli q mi
noribus conceditur in maiores
hec debet fieri cum reuerentia
di.xxi.nolite et.ij.q. vj.si quis
super.§.proximo.
Item est reprehensio temeraria
que vergit ad infamiam et hec
nec prelato ad subditum nec sb
dito ad prelatuz conceditur di
stinctione.xxi.nolite.ij.que. vij.
plerumq.
De hac materia habesvbi agi
tur de accusatiōe et vbi agitur
de correctione vel repulsa.

Repellere

An repellere vim ui.sit peccatū
uicesima tercia questione. i.§.i.
¶ pfectus pacienter debet iniu
riam sustinere ab hijs quos op
tat bonos esse .xxiij.q.i.pitus
xxi.q.iij.ira sepe.
¶ perfectis licet iniuriaz verbis
et non verberibꝰ repellere.xxiij
q.i.paratus.
Qualiter qlibet iniuriā repelle
re licet et qualiter nō hēs.xxiij
q.iij.sex vrie.
De hac materia habesvbi agi
tur de pacia ⁊ vbi agit de tolle

rantia et vbi agitur de iniuria

Rescriptum

Q rescriptum principis quamuis precipiat reprehensibile dū modo non fiat contra fidem ē recipiendum di.c.contra morez et di.xix.in memoriam.

Q rescriptum apostolicum contra euangelistam et cōtra apostolos non admittitur.xxv.q.i. sunt quidam

Q rescriptum contra ius oīo factum ab omnibus est refutādum xxv.q.ij.resumpta.

Q rescriptum pocius artat eo quibus dirigitur di.xix.in memoriam.

Q in originalibus arduis nō scripta sed ipsa origīalia rescripta et manu principis subscripta debent monstrari. xxv.q.ij. scīmus.

Q rescripta personalia sine die et consule facta carent auctoritate xv.q.i.si qua beneficia.

Q rescriptuz cassatur si a curia non emanauit di.xix.in memoriam.

Item cassatur si tacita veritate fuerit impetratum xxv.q.ij. di centi.

Item cassatur si non fuerit honestum publice possibile z loco conueniens di.iiij.erit

Item cassatur si non habz subscriptionem peticionis di.lxxxi maximianus

Item si expresse ñ continet in se si preces veritate nitantur .xxv. q.ij.vniuersa.

Item si expresse ñ continet nom eius quem vult conuenire .ij.q viij.quisquis et.§.vlti.

Item si obscurum fuerit vt plene intelligi nō possit di.iiij.erit.

De hac materia habes vbi agitur de scriptura et ō subscriptione

Residere

Q episcopi qui curam gregis debent gerere precipue debent residere vij.q.i.pontifices

Q non licet beneficiato vltra tres ebdomadas abesse.vij.q. i.si quis in clero

Q propter negocia ecclesie vel ꝓpter egritudinem de residētia quilibet excusatur vij.q.i.presētium.

Q in ecclesia sine causa non residenti iuste alter substituitur. vij.q.i.presentium

Resistere

Q posse resistere peruersis z ñ facere est ipsis consentire .xxiij. q.iij.qui potest

Q rusticitas sancta quantum est ex vite merito edificat tātuz nocet si destruentibus non resistit ij.q.vij.sancta

An malis resistere manu armata maxime perfectis sit peccatū xxiij.q.iij.p to.et.q.i.p to.

Q ex prelatoruz proiſione prī cipes ſeculi perſecutoribus pau perum debent reſiſtere. xxiij. q. iij. ab imperatoribus et c. max imianus.

Q cum dicitur non reſiſtere malo non mali cohercio ſed ꝓprie vindicte execucio phibetur. xxiij q. v. de occidendis.

De hac materia habes vbi a gitur de pacientia ⁊ vbi agitur de repulſa et vbi agitur de iniu ria et vbi agitur de tollerantia

Reſpondere

Q quandoq̄ bonum eſt reſpō dere auditoribus ne eſtiment ſe meliores reſponſionis penuria declinare certamen diſti. xliij. in mandatis et. iij. capit. ſequē tibus.

Jtem nemo debet propter ℔ re ſpondere vt plus videatur ſcire quam ſciat quia ℔ eſſet iactan tia diſtinctio. lxiij. diſpenſatio. ℌ pariter.

Q garrulos et prouocatores prudentia eſt reſponſionibus il ludere. lxiij. in mandatis.

Reſtitutio

Q reſtitutio in integrū eſt quā do quis honoribus et ordini ⁊ ceteris reſtituitur. ij. queſtio. iij. in fine.

Jtem cum princeps in integrū reſtituit infamiam tollit. ij. q. iij in fine.

Q ante litis ingreſſum primo ſpoliatus eſt in integrum reſti tuendus. ij. q. ij. ꝓ to.

Q etiam predo ante iudicium eſt reſtituendus. iij. q. i. deus

Q antequā in cauſa diſcidij ꝓ cedatur mulier eſt reſtituēda p mo. xxxiij. q. ij. fine

Q ſex menſium dantur inducie reſtitutis anteq̄ reſpondeant. iij. q. ij. eiectis.

Q reſtitutio rerum quandoq̄ fit in ſimplum. xnij. queſtio. v. non ſane.

Jtem quandoq̄ in duplum di. lxxix. decenter. xij. queſtione. ij. in legibus.

Jtem quandoq̄ in quadruplū xij. q. ij. deuotiſſima

Jtem quandoq̄ in nouem par tibus. xvij. q. nij. q̄ſquis.

Jtem quandoq̄ in decuplum. xij. q. ij. in legibus.

Q non dimittitur peccatum ni ſi reſtituatur ablatuz. xnij. q. vi ſi res.

Q non vere penitet qui ablatū non reſtituit cum poteſt. xnij. q. vi. ſi res

Q non eſt moleſtādus ſuper re ſtitutione qui non habet vnde ſoluat. xnij. q. vi. ſi res.

Q qui rem alienam deo conſe crat non rem ſed eſtimationem reſtituat. xnij. q. ij. comperim⁹.

De reſtitutione lapſorum hēs di. l. fere per totum et in ℌ ope vbi agitur de lapſis.

Q in restitutione lapsorum con
siderandā est quantitas crimis
vtrum sit enorme vel mediocre
quia quanto minus tanto fa
cilius restituitur di.l.quia tua.
Item qualitas criminis vtruz
sciz sit publicum vel occultum
nam publicacio multum impe
dit restitutionem di.l.sacerdo
tes in fine.
Item modus redeundi vtrum
sciz conuictus vel sponte confes
sus nam micius agitur cū spō
te confessis d.l.quā prepostera
Item modus satisfactionis an
sciz verus vel fictus. nam vere
contritis facilius parcitur di.
l.bene.
Q restituit quis quod possit
ad omnia promoueri di.l.con
siderandum vbi agit quō petr9
apostolus post negacionem re
stitutus fuit.
Q restituitur quis vt maneat
tantum in susceptis vt credeu
tes hereticorum .i.q.vij. salu
berrimum.
Item restituitur quis vt tantū
ministret in minoribus vt scien
ter simoniaci.i.q.v.c.i.
Item restituitur quis vt laicaz
habeat tantum communionez
vt doctores et auctores hereti
corum.i.q.vij.c.i.

Resurrectio

Q ecclesia vt gaudium resurre
ctionis iminuet a pascha vsq pē
thecosten non ieiunet di.xxxi.si
quis presbiter di.lxxvi.scire
Q olim baptismus iō tempore
resurrectionis fiebat vt sicut cri
stus resurrexit a mortuis sic et
nos ambulemus in nouitate ō
con.di.nij.propte.

Reuerentia

Q reuerentia alicui exhibetur
ratione dignitatis vel superio
ris ptātis.xvi.q.ij.visis.
Q eccīa inutili prelato quam
diu inutile sustinetur reuerētia
est exhibenda.xvi. q.vi. si for
tassis.
Q subditi debent prelatos ꝛue
reri eis affectum dilcōis preten
dendo di.xcv.esto .ij.q.v.habz
Item ipis obediendo di.xcij.ij.
i.et ca.se.
Itez ipsis subsequendo d.xcv.
non oportet.
Item eoꝝ officiuz temerarie ñ
vsurpando.di.xcv.pbz.
Item eoꝝ statuta seruādo.vij.
q.i.quia.
Itē eos temerarie arguēdo vl
nō iudicādo di.xxi.nolite
Q defcūs eoꝝ non reuelādo ꝑ
pociꝰ cooperiendo di.xcvi.i scp
turis.

Reuelatio

Q reuelatio dīna instruit ī agē
dis.viij.q.i.si ergo
Item reuelatio dīna in scriptu
ris dirigit di.ix.noli.
Q cofessio pcī occulta nulli peī
tēt reuelāda.ij.q.i.si peccauerit

Item fraudulentus est qui archana reuelat v.q.v.qui ambulat.

De reuelacione diuina habes vbi agitur de inspiracione.

Rigor

Q rigor canonum ex consideracione temporum vel etatum quandoq temperatur di. xiiij. sicut quidam

Item vbi strages multorum timetur detrahendum est rigori di.l.vt cōstituetur i.q.vij. quociens.

Q multi canones statuti sunt in rigorem discipline di.l.constituerentur.

Rogaciones

Q rogacionum dies tres sunt ieiunanai et feriandi.de cō.di.iij.pronunciandum et c.rogaciones.

Item tribus diebus rogacionum seruí et ancille debent ab opere seruili abstinere.de con.di.iij.rogaciones

Q in triduo rogacionum quadragesimali cibo est utendum de con.di.iij.rogaciones.

Q secundum glosam gallicis vbi statuebatur preceptum fuit aliis consilium.

Roma

Q roma caput et principatum obtinet nacionum ij.q.vij.bti.

Q iura romanorum aliis gentibus non conueniunt.dist.i.ius quiritum

Item in quibus iura romanoruz consistunt di.l.ius quiritū

Q qui romanam ecclesiam annichilat ipse se hereticum insinuat di.xxij.omnes.

Q romana ecclesia est prima ō nium ecclesiarum di.xxi.q̄uis.

De romana ecclesia habes vbi agitur de ecclesia romana et vbi agitur de papa et vbi agit ō sedibus

Sabbatum

Q in die sabbati non est festinandum ne videamur iudayzare de con.di.iij.peruenit

Q anticristus ideo faciet sabbatum et diem dominicum obseruari vt ꝓpter obseruacionez sabbati iudeos et propter obseruacionem dominice cristianos sibi attrahat de con.di.iij.peruenit.

Q sabbatum non vbique seo secundum aliqua loca ieiunat di.xij.illa exemplum ibi ō matre augustini

Q die sabbati nisi ꝓpter festiuitatem aut infirmitatez a carnibus est abstinendum de con. di.v.quia

Sacerdos

Q sacerdos nomen habet cō positum ex greco et latino qz ē

sacrum dans dist̄.xxi.cleros et clericos.

Q̄ sacerdotal' ordo icipit a beato petro di.xxi.in nouo.

Q̄ maiores sacerdotes in apostolis minores in.lxx. discipul' sunt designati distinctione.xxi.§.i.

Q̄ sacerdotes dñi et angeli nuncupantur.xi.q.i.sacerdotibus.

Q̄ ordo sacerdotalis preminet dignitate regali di.xcvi.duo vipera et in fine.

Item ipse cristus eis reuerentiam exhibuit dum ad eos leprosos remisit.i.q.i.nonne.

Q̄ etiaꝫ exēpla gentilium inducunt cristianos ad reuerentiam sacerdotum.xi.questione pria sacerdotalis.

Q̄ ministerio sacerdotis et non alterius cristi corpus consecratur di.xxv.ecce in me

Item benedictio populis ꝛ grā diuinia datur.i.q.i.dcm̄ est.vi.q.i.sacerdos.

Item peccata delentur.i.quest.i.ipsi.

Item merito officij eorum futura reuelantur.i.questione.i.dictum est a domino exemplum de caipha.

Item sacerdotes sunt lumē populi distinctiōe nonagesima tercia sacerdotes

Item sunt omniū patres et magistri di.xcvi.quis.

Item debent esse mente et corpore mundi quia diuino officio et sacrificio debent esse intenti prima questione prima necesse tercia q.septīa in grauibus.

Item sobrij distinctione.xxxv.vinolentum.

Item discreti et docti distinctione.xxxvij.per totum et dist̄.xx.in fine.

Item debent esse in officio suo cauti decima quarta questi.vi.ca.primo.

Item debent esse omnibus pro posse suo vtiles et beniuoli.xnij q.v.deniq̄.

Item in vestibus et in incessu debent esse maturi distinctione.xli.clericus

Item sacerdotes instituuntur ad laudandum deum et ad exemplum bonc ac bonis.v.q.iij quia episcopus

Q̄ sacerdotes ratione obꝛonuꝫ tenentur orare pro populo x.q.pima quia.

Q̄ sacerdos horas canonicas hospitalitatem infirmorum visitationē sollicite exercere debꝫ d.xci.presbiter.

Q̄ non de facili suspicādum est maluꝫ de sacerdotibus ex quo corp⁹ xpi cōficiūt.xi.q.iij.absit.

Q̄ ordo sacerdotalis nō datur ꝓpter ordinatum tātuꝫ sed etiā ꝓpter alios quoꝫ mīster debet esse et iō mūdius est suscipiend⁹ quā alij ordines.i.q.i.si qui epi scopi talem.§.proximo.

Q sacerdos membrorum de / formitatem notabilem non dēt habere di.xlix.i.sollert

Q sacerdotes propter multitu dinem sunt contemptibiles di. xciij.añ fi.legimus.

Q multi sunt sacerdotes nomi ne pauci opere di.xl.multi

Q non cathedra facit sacerdo tem sed sacerdos cathedram .i bidem.

Q malus sacerdos de ordine suo crimen et iudicium acqui rit ibidem.

Q nemo plus in ecclesia di no cet quam qui puerse agens no mē sacerdotis accepit di.lxxxiij nemo

Q mali sacerdotes nomen dei quantum in eis est despiciunt et panem pollutum offerunt . di.xlix.sacerdotes

Q mā̄gnum inconueniens est sacerdoti corpus christi confici entem inmundum esse .i.q.i.sa crosancta et.c.se.

Item ignominiosus est sacer / dos qui studet diuicijs xij.q.ij gloria

Q sacerdos qui aliorum debz audire confessiones debet esse in sciencia discretus et in vita bonus de pe.di.vi.§.i.

Q malus sacerdos comparat symie.i.q.i.ñ quis inquit

Q mali sacerdotes sunt audiē di non imitandi i.q.i.significas tis et c.se.

An promotus in sacerdotem ī mortali peccato possit exequi officium suum.xv.q.vlti.p to.

Q peccatum est detrahere sac dotibus.vi.q.i.sacerdotes

Q graue est peccatum inuide re sacerdotib? vi.q.i.sūt plurī mi.§.proximo

Q nemo debet audire missam sacerdotis quem scit inubitā ter habere concubinam di.xxij nullus vbi exponit glosa iohā nis q̄ ꝫ est ī̄ubitāter scire q̄ scitur scientia iuris non facti et adhoc faciūt expresse multa c . sicut xv.q.viij. scissitantibus . di.lxxxiij.nihil.§.quamquam . i.q.i.multi.xxx.q.v.§.hijs ita . et c.nullum nam ante sentenci am a nullo est recedendum viij q.iiij.nonne

Q autem sacramenta a malis sacerdotibus tradita quā diu tollerantur non sunt contemp nenda plura docent.c.quia ipsī non suis sed christi verbis sacr menta conficiunt de con.di.ij. pañs i.q.i.significastis et c.xp̄s et se.c.

Item quia sacramenta a iuda proditore tradita ñ fuerunt re probata i.q.i.dedit

Item quia sibi iudicium tātuz manducant et bibunt i.q.i.per ysayam

Item quia sacramēta sicut nec sol a locis inmundis per q̄ trā sit ab ipsis non inquinatur di.

xix.secundum.
Item qz ipsi sicut fax accensa alīs quamuis sibi nocent.xv.q.vi.c.vi.
Item quia ipsi sic̄ lixiuiū lauāt licet nō lauētur d.xxxiij.§.se
Item quia per eos sacramenta velut aqua per lapideos canales vbi nil gñatur transeūt ad ad locum fertilem ideſt ad salutem alioqn.i.q.i.si fuerit.
Q sacerdos licite p̄t operas suas alij locare.x.q.iij.precarie
Item sacerdos non debet irrogare alijs supplicium.xxij.q.v.B videtur.
Item promotus in sacerdotem teneturvxori in necessarijs prouidere non tamen tenetur debitum reddere di.xxxi.oīno.
De sacerdotib9 habes vbi agit de clericis et vbi agit de ordīe

Sacramentū

Q sacramentum est inuisibilis gratie visibilis forma de con. di.ij.sacrificium.
Item sacramenta dñr qz sub tegumento corporaliuz rez dīna virtus eorundez sacramentoz salutem operatur.vñ a secretis virtutibus sacramenta dñr.i.q i.multi in me.
Q inter septē sacramenta eccie q̄dam dñr necessitatis vz baptism9 de d.d.nij. null9 mīstroz
Item eucharistia de d.di.i.oīs cristianus.
Item extrēa vnctio.xxvi.q.v.c.iij
Item penitentia de pe.distincti.i.§.nō p̄t
Q alia duo sacramenta sūt voluntatis vz ordo di.lxxnij.vbi.
Item matrimoniū.xix.q.ij.vbi nō est.
Q baptismus est sacramentuz intrāciū di.xxxij.preter.§. poro ante fi.
Item confirmatio est sacramentū pugnantiū de cō.di.v. spiritus sanctus.
Item eucharistia est sacramētū progredientiuz ꝓpter q viaticū dicitur.xxvi.q.vi.qui recedunt et c.de hijs.
Item penitentia est sacramentū recedentiū.xvi.questio. vij.hijs qui de pe.di.c.ij.§.secundo
Item extrema vnctio est sacrām tum exeuntium xvi.q.vij.ab infirmis.
Q vnum sacramentum dr̄ alio maius diuersis respectibus. vz effcū vt baptismus di.xxxij.§. verum.
Item subiecto vt eucharistia d. xcv.ecce.
Item significatione vt mrīom xvij.q.ij.cum societas.
Item ministri dignitate vt confirmatio ꝺ consecratione distinctione.v.de hijs et ca.se.distin. lxviij.quamuis.vnde versus. Maior ī effectu baptismus corpus inesse Coniugiū signo maiori crisma ministro.

Q sacramenta a suis parochia nis sunt recipienda xvi.q.i.ink dicimus.

Item per presbiterum non per minorem clericum qui presbiter non est debent sacramēta exhi beri de con.di.iiij. presbri qui.

Item spiritussanctus dat sacra mentis efficaciam per quoscun q̄ ministrētur i.q.i.multe et .c. ita fit.ct.iij.c.se.et.c.non nocet.

Q sacramēta ab inmundis mi nistris coinquinari non possūt i.q.i.remissionem

Item hominum malicia sacra menta non prophanat .i.q.i. nonne.

Q sacramenta a malis minis tris sunt accipienda quam diu tollerancur i.q.i.nz et c. ōnia. et c.multi et c.per ysayam

Q scienter ab heretico sacramē ta non sunt recipienda xiiij.q i c.vlti.

Q ab ipsis ī forma ecclesie da ta sacramenta virtutem habēt di.xix.f.i.q.i.sic autem et .iij. c. se.et c.sicut.et c.quod

Q sacramenta ab ipsis in for ma ecclesie non data virtute ca rent i.q.i.hij qui.H.notandum.

Q virtutem non amittunt si p malum ministrum in forma ec clesie exhibentur di.xxxij .H. ve rum.

Q sacramenta collata ī forma ecclesie ab hereticis et scismati cis symoniacis depositis excō municatis rata sunt quo ad ka racterem sed non quo ad execu cionem di.xxxij.H.preter .H. por ro i.q.i.si qui a symoniacis

Q sacramentum ab hereticis datum non est iterandum ꝫ vir tus sacramenti dabitur p ma nus inpositionem di.xxxij.H.pē .H.porro.xxiiij.q.i.miramur .H. hijs auctoritatibus

Q deus in amministracione sa cramentorum non pensat meri ta ministrancium sed officia .i. q.i.cum scriptura

Q sacramenta effectum suscipi encium et mentis devocionem exigunt viij.q.i.licet post me.

Q sacramenta contra interdic ta prelatorum suorum adepta damnosa sunt di.xxxij.porro

Item non sunt danda inpenité tibus xxvi.q.vij.fere per totū.

Item non sunt danda a grauī bus peccatis subito reuertēti bus de pe di.i.in actione

Item non sunt danda illis qui non sunt aliquibus xviij.q.ij. abbatibus

Q non est vera cōuersio ad de um vbi sacramenta ecclesie cō tempnuntur de con.di.iiij.bap tismi vicem

Q sacramentum q̄ in se bonuz cedit malo in malum i.q.i.q̄ q̄ dam .H.opponitur ante me.vbi ponitur exemplum de iuda q̄ post bucellam que bona fuit ī trauit sathanas in eum.

Q nil est pro sacramentorū collatione exigendum .i.q.i.baptisantis et plura alia.c.

Q sacramenta cristi precioſum extrinſecus ornatuz non requirunt .xij.queſtione.ij.aurum inme.

De ſacramētis hēs ſupra vbi agit de ſacerdotib⁹ et ō quolibz ſacrō habes ſpecialiter poſitum ſecundum ordinem. alphabeti

Sacrificium

Q eſt ſacrificium altaris orōm et elemoſinarum.xxij.q.ij. non eſtimemus.

Jtem eſt ſacrificiuz cordis contribulati de pe.diſti. i.in actiōe poſt me.

Q deo magnum offertur ſacrificium cum mali qui in ſuaz et aliorum perniciem debachātur compeſcuntur .xxiij. queſtione. v.quali.

Q omnia ſacrificia p̄cellit corpus et ſanguis criſti.de con.d. ij.nichil.

Q non ſacrificiorum magnitudinem ſed merita offerentium deus dijudicat .xxxij.queſtio. i.odi.

Q illud ſacrificium ſolum de⁹ acceptat q̄ intra eccleſiaz catholicam ſibi offertur .xxxij.queſ. prima quia.

Q mortui multiplici ſacrificio iuuari poſſunt.videlicz altaris oracionum elemoſinarum .xiij. queſtione ſecunda non eſtime. mus et c. pro obedientibus et ca.anime

De ſacrificio habes vbi agitur de oblatione.

Sacrilegium

Q ſacrilegium committitur auferendo ſacrum de ſacro vel nō ſacrum de ſacro.vel ſacrum de non ſacro .xvij. queſtione .nij. quisquis.

Jtem ſacrilegium eſt inuadere vel auferre res eccleſie.xij.q.ij. predia et c.indigne ⁊ c.huius xiij.queſ.ij.qui oblationes.xvi. queſtione .i.in canonibus decima ſeptima queſtione quarta qui rapit et.§.ſacrilegium et c. quisquis.

Jtem ſacrilegiū committit qui in clericum manus violentas inicit decimaoctaua queſtione nij.ſi quis.

Jtem ſacrilegium committit ſi quis q̄ venerabilis locis datum eſt ſibi ſtuduerit retinere decima ſeptima. queſtio .nij .ſacrilegium

Q ſacrilegus dicitur qui res eccleſie indebite vendit diſti.i.ſi quis prc̄bitez.

Jtez qui habens ſufficiens patrimonium res eccleſie ad ſuperfluitatez recipit.xvi.q.i.quoniam in fi.

Item sacrilegus dicitur qui ec
clesiasticam personam levit xvij
q.iiij.sicut et c.quisquis
Item qui fugientem ad eccle
am ab ecclesia trahit violenter
xvij.q.iiij.nullus et c.si quis.
Item qui constitutiones sanc
torum prm infringit.xvij.q.iiij
.§. q autem
Item qui arti magice intendit
xxvi.q.ij.in fi.illud
Item qui alios temerarie rbap
tizat xxiij.q.v.si.vos
Item qui infringit ecclesiā xvij
q.iiij.quisquis
Qui vendere vel comparare spi
rituale sacrilegium est .i.q.iij.
audiumus
Qui dubitare de illo qui princeps
elegerit an dignus sit sacrilegi
um est xvij.q.iiij.si quis suadē
te.§.proximo
Item sacrilegium christiani cō
mittunt cum iudeorum cibis u
tuntur xxviij.q.i.omnes
Item sacrilegium committit q
iudeis publica officia commit
tit xvij.q.iij.constituit.
Item sacerdos sacrilegium cō
mittit qui pro matrimonio ad
ulterium benedicit xxvij.q.vl.
de coniugali.
Qui cum ea que castitatem
vouit contraxit vel coit sacrile
gium incurrit. xxvij.q.i.impu
dicus.
Non grauius est peccatum
fornicacio quā sacrilegium xvij.
q.iiij.sicut.
Qui sacrileg? in reb? eccliasticis
iure prouisori cōparatur xvij.
q.iiij.si forte.
Qui sacrilegi pena est infamia.
vi.q.i.infames
Item excommunicatio minor.
xvij.q.iiij.quisquis
Item anathematizatio.xij.q.ij
indigne.
Item depositio xvij.q.iiij.si qs
deinceps xij.q.ij.indigne
Item publica penitencia .xvij.
q.iiij.si quis contumax.
Item imponitur sacrilego pe
legalis.s.decapitacio xvij.q.iiij
qui ante.
Item aliquando imponitur sa
crilego pena legalis et canoni
ca scilicet pena pecuniaria et in
famia xvij.q.iiij.attendendum
et c.si quis con.

Sacrista

Qui sacrista idem est qui thezaura
rius cuius officium exprimit.
xxv.di.perlectis in fi.

Sal

Qui christus dicens salem habe
te in vobis sapienciam verbi si
gnauit di.xliij.sic rectas
Qui prelati et sacerdotes dicun
tur sal terre di.xciij.sacerdotes
Qui malus prelatus sal infatu
atum dicitur .iij.q.vij. sal infa
tuatum ij.q.vij.non omnes
Qui sal infatuatum a porcis cal

catur.ij.q.vij.sicuti.H.quia.
Q sal sapiencie in cunctis nris sacrificijs offerri debet.de con . di.iiij.sal
Q aqua sale aspersa p sacerdotem sacrata sanctificat populuz de con.di.iij.aquã

Salomon

Q salomon rex templũ dño cõstruxit et illud cõsecrando magnum fecit de con.di.i.H.i.
Q salomon nõ diuicias nõ lõga tempora vite sed sapienciaz a deo petijt di.xxxvi.H.ecce
Q regina saba venit a finibus terre audire sapienciam salomonis.viij.q.i.vereor
Q salomon ad expulendos demones quosdam exorcismos inuenit di.xxi.H.i.
Q salomon illectus amore mulieꝝ deos genciuz coluit et ydolis templa cõstruxit .iij.q.vij.H. vltimo

Samuel

Q samuel q̃ sancte vixit et sãcte de hac vita exiuit non sic potuit esse sub dyaboli ptãte vt arte magica per phitonissam suscitaretur.xxvi.q.v.nec mirꝝ p̃ me .
Q samuel luxit super reprobacionez saul de pe.di.l.c.medicina

Sanctitas

Q est sanctitas innocencie que tantum bonis conuenit ꝛ est sãctitas sacramentalis que quandoq; bonis et malis.i.q.i.do? p̃me.exemplũ ibi de saul
Q nõ ex generis nobilitate vel dignitate sanctitas innotescit ꝫ ex fidei puritate et moruz honestate di.xl.nos qui .
Item vbi cristus per boni operacionem infunditur ꝛ abhominacio peccati aboletur sanctitas consecratur.xv.q.i.nec.
Q sanctum credere illum qui ñ est sanctus periculosum est.xi.q iij.si quis hominum.
Item sanctus non debz dubitari q̃ apex papal' dignitatis attollit di.xl.non nos

Sanitas

Q sanitatez corporis efficit moderata refectio de con.dist.v.nihil .
Item excessus ciborum computrescere facit corpus de con.di. v.nihil
Q impossibile est eos sanos eẽ et diu viuere qui carnis adipibus cõtinue inuoluũtur de cõ. di.v. ne tales
Q abstinẽcia sanat morbos q̃s superfluitas ciborum contraxit de con.di.v.legimus

Sapiencia

Q q̃ sine vera sapiencia estimat se prudentez posse fieri non prudens sed stultus est.xxvi.q.ij.q̃ sine

Q sapiẽcia cũ sobrietate est habenda qz nõ oportet plus sapere q̃ sapere ad sobrietatem di. xlij. sit rector post me.

Q tunc iustificat sapia a filijs hoim qñ ostendit nec in mãducãdo nec in abstinẽdo esse iusticiã ꝫ in equanimitate tolleran. di inopiã di. xli. q̃ dicit

Q sapiens nulli nocere itendit vi. q. i. sapiens

Jtẽ sapiens sine peccato precõꝫ uti nouit di. xli. quisquis

Jtẽ sapiens placõi z gubernacioni cõpetit di. lxxxnij. porro.

Q stultus in cl̃pa sapiens ĩ pena erit di. xxxviij. qui ea

Satisfactio

Q satisfactio penitencie est peccatorum causas excidere nec earum suggestionibus aditum indulgere de pe. dist. iij. circa pricipium.

Jtem satisfactio est vade z noli amplius peccare de pe. di. iij. S. auctoritate

Q omnis satisfactio est in spiritu sancto di. lxxv. ordinacionis

Q peccator tunc satiffacit duz penam iudicio ecclesie impositã factis exequitur de pe. di. i. ca. sicut. S. ꝟ idem

Q tres sunt partes satisfactionis. elemosina. ieiunium et oracio di pe. di. vi. S. de quibus tribus habes in suis locis.

Q secundum quantitatem delicti satisfactio debet imponi. xij. q. ij. fraternitas de penitencia dist. i. flas.

Jtem publice penitentes publice satisfacere debent. xi. q̃st. vlt. canonica

An quis possit satisfacere de vno sine satisfactione aliorum de penitencia. di. iij. S. hijs auctoritatibus.

An sola contricione sine confessione possit quis satisfacere deo de peccato de penitencia dist. i. sicut et multis alijs. S. seq̃tib?

Saul

Q licet saul fuerit a domino reprobatus tamen dauid sanctus reuerebatur eum. ij. q. vij. c. plerumq̃ S. de hijs

Q per saulem intelliguntur prelati per dauid subditi. ij. q̃st. vij. ca. plerumq̃ S. autem per saulem.

Jtez in eo q̃ saul iuocabat populuz. innuitur q̃ prelatus malus non est contempnendus q̃ diu tolleratur. iij. q. vij. S. vlt.

Scandalum

Q propter scandaluz consuetudines terraruz dummodo non sint contra anime salutem sunt seruande di. xij. illa. exemplum ibi de matre augustini

Q cristus soluit tributum propter scandalum. xi. quest. iij. inter verba.

Q aliquid aliquando concedi/ propter scandalum ꝙ alias nō ocederetur di.xcv.presbiteros

Item propter scandalum quādo ꝙ obmittitur ꝙ de iure esset faciendum di.li.aliquātos

Q scandalum quandoq; surgit ex doctrina sana.xi.q.iij.inter ẏba.

Q pocius est a q̄libet esca abstinendum ꝙ cum aliorum scandalo edendum .xviij.q.iij.Ja.ita ante fi.

Q quandoq; propter scandalū incōsueta tollerantur di.xxv.ꝑuenit

Q grauiter peccat qui primum indebite scādalizat.x.q.iij.cauēdum

Item qui prelatum suum scandalizat deus cuius vicarius est scandalizat di.xcij.ille

Item dantes occasionem scādali sūt rei eorum qui periunt scāndalo.i.q.i.hij quecumq;

Q mistice loquendo membrum scandalizans sicut est vxor et ꝓpinquus est āputandum.xxviij.q.i.vxor .xviij.q.iij.Illud

Q peruersus predicator et doctor deū scandalizat di.xxiij.ille.

Q infames prelati propter scāndalum populi remouendi sunt. di.l.de hijs vero

An ꝓfectis licet repetere sua ꝓpter scandalum.xxiij.q.iij.Ja.i.ante fi.

Sciencia

Q vera sciencia est per ꝙ crist9 inuenitur et noscitur di.xxxviij. legimus in fi.

Item omnis racio superne sciencie vel terrene creature inde est que caput eorum et que hūc nouit nihil vltra querat qr q̄ quid alibi queritur in ipso perfecte inuenitur di.xxxvij.legim9

Item sciencia pietatis est scire et intelligere vetus et nouum testamentum di.xxxviij.si quis gramaticam

Q quia sacerdotes sunt aliorū duces eis sciencia summe ē necessaria et que sūt que precipue oūt scire hēs di.xxxviij.q̄ ipsis.

Q scientie que curam anime nō habent mittunt in errorem et nō valent ad salutem di.xxxvij. legimus.

Q licet sciencia triuij et quadriuij habet in se veritatem non ē tamen scientia pietatatis diſtī. xxxvij.si quis gramaticam.

Q in vanitate sensus ambulat qui scienciis secularibus tantū intendit di.xxxvij.in me.

Q scientia liberalium arcium valet ad sacram scripturam intelligendam di.xxxvij. de quibusdam et c.turbant.

Q scia phōr et poetar non est legēda ꝓpter delectacionē aut ꝓpter ornatū ẏborū di.xxxvij. turbant.Ja.cur igitur

Q illud dicitur quis vere scire q̃ audiuit vl̃ vidit vl̃ alias con scius fuit et potest tal̃ p̃ferre tes timonium .xxij.q.v.hoc videt . De hac materia habes vbi agi tur de scriptura .

Scisma

Q scisma grecum nomen est et scissuram sonat.xxnij.q.i.scisma
Item si quis ab apostolica sede diuisus est scismaticus est.xxiij. q.v.non vos ante me.
Q scismatici ecclesiam dei lace/ rãt.xxiij.q.v.de liguribz.xxnij. q.i.aduocauit et.q.i.vbi
Item scismaticus indiscissã tu nicam domini pez frustra discer pit.xxnij.q.i.qm̃
Q hec est differencia iter scisma et heresim quia scisma ab eccles a recedit sed heresis peruersum dogma defendit.xxnij.q.iij.iter scisma .
Q scismatici sũt equales paga/ nis et ecia peiores.vij.q.i.deni q̃ p̃ me.xxnij.q.i.afferamus .
Item sunt in statu pdicionis xxnij.q.i.quecũq̃
Item sunt extra ecclesiaz et cor pus cristi .vij.q.i.scire
Q scismaticus non habet offi / cij.execucionem quia non habz ecclesie vnitatem.vij.q.i.factus et.ij.ca.seq̃.xxnij.q.i.dicimus
Item scismatici infructuose sibi corpus cristi conficiunt.xxnij.q i.scisma et.ca.pudenda
Item scismatici quia spiritumsã ctum non habent remissionem peccatorum dare non possunt . xxnij.q.i. dicimus in fi.
Q scismatici sũt dampnandi et excõmunicandi.xxiij.q.v.in ligu ribus
Item per pncipes seculares de bẽt coherceri .xxiij.q.v.nõ vos et.ca.de liguribus
Item vt ad vnitatem eccleie re uertantur sunt cogendi.xxiij.q. nij.ipa in fi.
Q de scismate reuertentes non promouentur ad ordines ꝫ in susceptis tollerantur.i.q̃st.i.om nis .
Item scismatici dignitate ꝛ offi cio priuantur.xi.q.iij.si quis pl biter.xxiij.q.v.non vos
Item temporalibus spoliantur xxnij.q.v.qui contra
Item penis corporalibus puni untur.vij.q.i.deniq̃ circa finez xxiij.q.v.de liguribus
Q non est eis cõmunicandum. xxnij.q.i.omnis et.ca.se.vij.q. i.deniq̃.i.q.i.si quis
Q vnitati non cõmunicat qui scismaticis cõmunicat .xxnij.q. i.scisma
Q fautores scismaticoz eadem pena qua et ipi sunt plectendi . xxnij.q.i.dicimus

Scriptura

Q scriptura dicit nouũ et vet̃ testamẽtum di.ix.quis.nesciat.

Q in ea nihil est reprobandum di.ix.neq.

Q non est trahenda ad eum sē sum q̄ quisq; presumit ꝫ ex ipa scriptura sensum oportet capere veritatis.di.xxxvij.viuo

Item scripturam debet quisq; intelligere ex causa. ex persona.ex loco.et ex tempore.si non vult in labyrinto impingere di.xxix.sciēdum et.ca.se.

Item distinguenda sunt tempora vt concordetur scriptura .ij. q.i.si peccauerit

Q scriptura qua quis scribitur in libro vite fit fm pītem iusticiam vel prescienciam de pe.di.iij.S.finis innuit

Item fm iusticiam scribi est ad vitam eternam preordinari de.pe.di.iij.S.fi.huius

Item fm iusticiam scribi est ea operari quorum merito sit dignus eterna salute de pe .di.iij. S. porro

Q scriptura sacra est accipiēda et exponenda fm proprietatem linguarum in qua est edita di . xxxviij.locucio

Item non artatur sub regulis gramatice artis di.xxxvij.īdignum

Item non sp ad litterā ꝫ quando ꝫ est mistice intelligenda.xxiij q.i.v.

Q scripture sensus est q̄druplex vz hystoricus qñ scriptura intelligitur pro vt littera sonat sicut sunt iudeorum hystorie.xxiij.q. i.v.

Item allegoricus qñ p id q̄ dicitur signatur iā factuz esse vel futuꝝ esse.xxiij.q.i.v.

Item tropologic9 vl moral quādo scptura ad mores ouertitur di.xxxvij.viuo

Itē anagoyc9 qñ scptura ad superiora et ad celestia reducitur. di.lxxvi.ieiuniū circa fi.

Q scripta ofiliox̄ 7 romanorum pōtificum p autēticis sūt habenda di.xv.scē di.xix.di.p to.

Q mlta fuat eccie ꝫ vsus scp̄ta non inueniantur di.xi.ecclesiasticarum

Q deus quandōq; reuelat alit q̄ scripta sanctorum tradiderūt di.ix.noli in fi.

Item multa fuat vsus ecclesie que non sunt redacta in scptis. di.xi.ecclesiasticarum

Q amans scpturas sacras carnis vicia non amabit de cō.di. v.nunq̄

Q omnis splendor rethorice eloquencie omnes modi poetice locucōnis quelibet varietas de core pronunciacōnis a diuinis scripturis sumpsit exordium di. xxxvij.legimus.S.hj.

An liceat clericis studere in scp̄turis philosophorum 7 poetarum di.xxxvij.per totum

Q qui aliter scripturam intelligit q̄ spiritus sāctus flagicitat hereticus est.xxxiij.q.iij.herek.

Item male exponentes dicuntur falsi prophete di.xxxvij.oio

Item ꝑm eā grauia vl leuia pe/ santur qz est statera.xxxij.q̄st.i. non afferamus

Q scriptura requiritur in mul/tis vz in hereꝫ abiuracōe de c. di.ij.ego berengarius.ij.q.i.legū

Item i excōmunicacōe q̄ debz fieri i scptis.xi.q.iij.cure.ij.q.i.legū

Item in sue placōe qz aliter sua nō �herz vigorē.ij.q.i.S. si q̄s in ꝓ in fi.z.ca.statutis et.ca.legum

Item in publici crimis accusa/cione.ij.q.viij.q̄s q̄s et.q.ij.legū

Item in ciuili cōuēcōe.iij.q.iij. offeratur .

Item in appellacione .ij.q.vij. post appellacionem

Item in extraneoꝝ clericoꝝ susce/pcione di.xviij. nullus et.ca. transmarinos

Item in rerum ecclesiasticaꝝ vē dicōe.xij.q.ij.fine excepcione.x. q.ij.casellas

Item in baptizandoꝝ suscepcio ne ꝺ nomen in scriptis dari de/bet .ij.q.i.legum

Item in regularis voti professi one.xxvij.q.i.omnes fere .xvij. q.ij.consaldus

Item in expositoꝝ collectōe di . lxxxvij.si expositus

Item pnie vacōe.xxx.q.v.q̄l i fi .

Item in platoꝝ ad synodū si vel cū excusacōe di. xviij.placuit

Item in illoꝝ qui ꝑpetuntur ci/tacione.v.q.ii S.i.et.ca.i.

Item in plature renunciacōe . vij.q.i.sicut vir.S.ecce.

Item in suoꝝ ordinacōe di. lxij.nulli

Item in retōtiliacōe.ij.q.i.legū

Item in ordinacione qz ordina ti debent scripturam que forma ta dicitur ab ordinatore accipe re.ij.q.i.legū di.lxxiij.per to.

Item in cōstitucioīs promlgaci gacione.xxxv.q.ix.ꝙ quis dist. xcvi.bene circa prin.

Item in suoꝝ ab epo manumis sione.xij.q.ij.epi qui mācipi.

De scptura habes vb agit de sci encia et de subscripcione .

Scrutinium

De scrutinio habes vb agitur de examinacione

Securitas

Q vbi est ꝓfecta dilectio ibi est securitas.xxxij.q nō turbatur.

Q nib sic valz ad securitatē sic bona sciencia.xi.q.iij.sentis z iij.ca.seq̄.

Q securitas sciē in tribulacōi bz releuat.xxxij.q.i.nō turbat.

Q in vltio fine peitētibz de sce cucioē eterne felicitatis securita tē dare non possum9 de pe .di. vij.circa prin.

Sedes

Q seves aplica est ꝑma auctori tate et dignitate licet āthyocēa sit ꝑz tpe di.xxi.nūc āt.xxiij.q. i.rogamus.ix.q.iij.neo et.c.se.

Q ipsius maior est auctoritas i iudicijs.xx.q.iij.pz z.c.ipi sūt

Q constituciones huius sedis ab omnibus sunt fuande visti. xi. consequens

Q nulli permittitur de eius iudico iudicare. xvij. q. iiij. neminē di. xxi. nunc autem

Q xpianus peccatuz infidelitatis incurrit qui sedi apostolice obedire contempnit di. lxxxi. si q in fine

Item in dubijs et arduis ad sedem apostolicaz est recurrendū di. xvij. non licuit et. ij. ca. se. xvi q. i. frater post me.

Q in libris et opuscul' quicqd approbauit sedes apostolica est tenendum di. xix. si romanoruz vsqz ad. ca. ita

Q sine auctoritate sedis illius non celebratur generale consilium di. xvij. per to.

Q ipsi in mediate sedi aplice subiecti maxime qui propīqui sunt ānue se dñt presentare di. xciij. iuxta et. S. precedenti

Q sine sedis huius iudicio epi non possunt condempnari. iij. q. vi. accusatus et. ca. se. ix. q. iij antiquis

Item male dampnati per papā restituūt. ix. q. iij. fuit et c. ffes

Q sine sedis apostolice auctoritate nullus eps sedem suaz audet mutare. vij. q. i. mutacōes.

De hac materia habet vbi agitur de eccīa romana et vbi agitur de papa

Itē hec sūt q̄ refuāt sedi aplice

Item iudicium episcoporuz. iij. q. vi. duduum.

Item restitucio depositoz. ij. q. vi. ideo hinc

Item congregacio consiliorum iij. q. vi. duduum

Item restitucio clericorum. i. q. vij. conuenientibus

Itez exēpcio epoz. xvi. q. i. frat xviij. q. ij. luminoso.

Itez q̄stio fidei. xxiij. q. i. q̄cies

Item abrenunciacio episcopat? vi. q. iij. veniqz

Item mutacio episcopoz. xij. q. i. mutaciones

Item epatuum diuisio et vnio. xvi. q. i. et tpis

Item absolucio excōmunicacionis a se facte di. xxi. inferior

Item pallio di. c. qm̄

Item autenticarum canonum. et scripturaz iterptacio di. xvij. non licuit

Itez fame restitucō. ij. q. iij. paulū et. S. hinc colligitur

Item cū symoniacis dispensacō ij. q. iij. paulum

Itē maioz ꝛ difficiliū q̄stionuz discussio di. xvij. multis

Q sedes. iiij. eccīaz patriarcharū sūt iste. scz ostātinopolitana. alexādrina. anthiocēa. ierosolimitana di. xxij. renouantes

Q ostantinopolitana sedes licz vltīa fuerit tpe tñ ppt dignitatē trāslati ipij ex statuto osilij p? romanā sedē pmū optinet locū di. xxij. S. hac et. ca. se.

Q alexandrina q̄ beat⁹ marche us euangelista ad honorem sā cti petri ēstituit olim post roma nā p̄or fuit et post illā sed̄a fuit anthiocena ī qua resīderat san ctus petus āteq̄ romam venīs sent di.xxij.sacro sācta

Q seues epales nō in villis vl castell' q̄ ī maiorib3 locis debēt constitui distinctiōe.lxxx. per to tum .

Q petrus apostolus ⁊ pagani habuer̄t archiflamines fecit in stitui archiepos ⁊ ⁊ flamines i bi epos di.lxxx.in illis

Q seues ep̄or non longo inter uallo debent distare vt ad cōse cracōez archiepiscopi cicius pos sint venire di.lxxx.H.seues

Q ⁊ nō fuit seues episcopal' de nouo nō debet ēstitui nisi fideli um excreuerit multitudo.xvi.q i. precipimus

Jtem vbi gens noua ad fidem cōuertitur di.xnij.nulli

Q episcopales seues ex cā auc oritate aplica mutātur de loco ad locum videlicz propter bar barā incursionem .vij.questio ne.i. temporis.

Jtem ex causa mutātur propt̄ alterius loci desolacōez .xvi.q. i.et temporis et.ca.se.

Jtem ex culpa auferuntur vide licet propter episcopi occisionē . xxv.q.ij.ca.vlt.ita.

Senes

Q senes in scriptura sacra dicū tur sapientes di.lxxxnij.porro

Q primus abrahā datus est p̄s biter.i.senior di.lxxxnij.porro

Q nec propter senectutem vl' de crepitaz eratem ꝫ propter sapiē ciam p̄bri dicuntur ibidem

Q gl'a senum est canicies et eci am ea sapiencia designat ibidez

Q q̄druplex est senium vz natu re ⁊ hoc tendit ad defectum di. lxxxvi.tanta.xiij.q.ij.illud

Jtem est senium gr̄e di.lxxxnij. porro ⁊ dicitur q canicies senū prudencia est et hoc senium du cit ad perfectum di.xx.quibus. xxxij.q.ij.ancillam.

Jtem est senium culpe ⁊ hoc du cit ad interitum.ij.q.vij.paul⁹.

Jtem est senium eterne glorie ⁊ hoc ducit ad eternum premium de quo dicitur cogitaui dies ātiq̄s et an. eter.ī mēte habui .

Q senes quanto morti sunt vi ciniores tāto debent esse purio res di.lxxxvi.tanta

Q mali senes a p̄latis suis sūt durius arguēdi di.lxxxvi.tm̄ .

Q presumendū est de senibz bo num.xviij.q.ij.diffinimus

Q senectus aufert incontinenci e suspicionem dist. xxxnij.frater nitatis

Q senectus decrepita redit ad episcopatū inhabilem di.lxxxv. florentinum

De senio et de senectute habes supra de antiquitate

Sentencia

Q sententiã papa cum magna deliberacione debet proferre. xxxv.q.ix.apostolice

Q sentencia ã pro cõ ideraciõe epm vl ecciax vl propter surrep cionem vl grauem necesstatem potest in meli9 cõmutari.xxxv. q.ix.sententiã et.ca.veniam

Item papa sententiam suorum predecessorum potest in melius cõmutare.xxxv.q.ix.loci.S.hijs ita in fine

Q sentencia que in se non valz cõfirmata per superiorem valet xvi.q.vi.si epm

Q sentencia debet dari in scrip tis.ij.q.i.in primis et.ca.legũ.

Q ad sententiam dandam pro modicis causis non requiritur scriptura.xi.q.i.si quis cum

Q non secundum propriaz vo/ luntatem sed fm leges est feren da.xi.q.iij. summopere

Q nisi pãtibus partibus ante plenam negocij discussionem sẽ tencia nõ est ferenda.xxx.q.vl/ tima iudicande

Itez in re dubia non debet da/ ri certa sentencia .xi.q.iij.graue

Item nõ est danda nisi post ple nam inuestigacionem veritatis xi.q.iij.summopere.

Q sentẽcia rite prolata ab om/ nibus est te tenda.vi.q.iij.S.sed et.ca.si quis epS

Itẽ iudex debet eam ferre cum est in mentis tranquillitate nõ in furore.xi.q.iij.illa

Q sentencia sub condicione nõ est ferenda.ij.q.vi.biduum

Q sentencia diffinitiua obtinet auctoritatem rei iudicate.ij.q̃st. vi. ante finem

Q sentencia plurimum debet p ualere di.lxxix.si transitus .

Q sentencia aliquando iniusta est ex animo proferentis sed iu/ sta est ordine et causa et aliquã do iusta est ex animo et ordine et non ex causa.xi.q̃st. iij.episco pus pbr.S.se.

Q sentencia lata quandoq nõ tenet videlicet quando per ap/ pellacõnem infra certum temp9 relcuatur.xxxv.q.ix.loci.S.se.

Itez quando in arduis causis inscripcio non datur .ij.q̃st.i.in pmis.

Item quando non a suo iudice fertur.iij.q.viij.accusatores.ix. q.ij.ca.i.et.ca. epm

Item quando ab vno solo iudi cum cum duo fuerint delegati fertur.ij.q.vi.S.diffinitam

Item si contra ius scriptuz fer tur.ij.q.vi.S.diffinitam

Item si preter solitum ordinem lata fuerit.ij.questione.vi. diffi nitam

Itẽ si iudices fines statuti mã/ dati excederent .ij.quest.vi. dif finitam

Jtem si contra facta prius iudi
cata lata fuerit .ij. q. vi. diffini /
tam

Jtez si condempnacionez vl' ab
solucionem non continet .ij. q̃st.
vi. §. diffinitam

Jtez si parte non contumaciter
absente lata fuerit .iij. q. ix. p to
tum

Q̃ non debet sustinere penã cã/
onicã in q̃ non est prolata ca
onica sentẽcia .xi. q. iij. non de/
bet

Q̃ iniqua sentencia est reuocã/
da .xxiij. q. ij. sane profertur

Jtem si per falsas probaciones
vel surrepcionem data est retra
henda .xxxv. q. ix. veniam

Jtem sentencia excommunicaci
onis siue iusta siue iniusta timẽ
da est .xi. q. iij. quibus et .c. eps
§. si ergo

Q̃ nocet pocius ferenti q̃ paci
enti .xi. q. iij. illud .xxiij. q. vlt. si
quis non .

Q̃ sentencia iiusta nec apud de
um nec apud ecclesiam ligat .ij.
q. iij. si quis prohibet

Jtem cũ subditi per superiorem
ad malũ euidenter cogũtur sen
tencie iꝑoꝛ nõ est obediendum
xi. q. iij. §. cum ergo

Jtẽ nõ est ferenda sentencia qñ
multitudo est in causa .xxiij. q.
i. quis ptãtem §. similiter

Jtẽ est snia suspensiõis q̃tũ ad
officiũ z bñficiũ .vij. q. i. si quis
in clero

De qua suspensione habes vbi
agitur de suspensione .

Q̃ differẽ snie execucio .xxx. dies
cũ prꝛceps vl' aliq̃s alẽ aliq̃ ad
moꝛtem odempnat .xi. q. iij. cum
apud .

Jtem differtur per .x. dies quo
ciens appellacio admittitur .ij.
q. vi. anteꝛioꝛ

Jtez q̃lsq̃ grauida ad moꝛtẽ o
dẽpnata pariat qꝛ aliter omitte
ret hoïcidiũ .ij. q. v. oĩuluisti i fi
ne .xxxij. q. ij. q̃ nõ foꝛmatum

Jtez q̃lsq̃ prꝛceps assignauerit
insulam illi qui in exiliuz debet
deꝛtari .ij. q. vi. biduum post
me .

Jtez quousq̃ odempnat9 suus
redeat dño suo racõez de pecu/
lio ar. di. liij. generalis

Q̃ deus nouit mutare sentenci
am .xxij. q. iij. vnusquisq̃

Q̃ de9 nõ mutat snĩaz in hoïes
ꝛ in opera qꝛ nõ hoïbz iraſcit ꝛ
vicijs de pe. di. i. §. si agamus

De sentencia habes vbi agitur
de excõmunicacõe z vbi agitur
de iudicio

Scismaticus

Q̃ heretici z scismatici ab eccia
sũt seperati z ideo nõ hñt spũm
sãctũ .xxiij. q. iij. de illis

Q̃ ypocrite qui ficto coꝛde sine
libus miscentur ibidem

Jtez mali cristiani coꝛpoꝛaliter
sunt in ecclesia ꝛ pessima vita se
parantur ibidem

Q tunc peccatores a xpi corpe separãtur cum per excõez traduntur sathane ꝛ ī iteritum carnis vt spiritus saluus fiat .x.q .iij. auoi.

Q aliqui separantur ab eccia p sentẽciã qui sunt intra et aliqui videntur intra qui sunt extra . xxviij.q.vlt.cum aliquis

Q nil debent formidare xpiani ꝙ seperari a corpore xpi quia ꝺ non est eius .xi.q.iij.nihil

Q seperati a corpe xpi sicut mẽbrum pcisum virtutem spiritualem non habent.i.quest.i.corpozalia .

Q debemus nos separi a mal' p'cepto dñi qui dicit t' sit sicut euthincus et publicanus .lj.q.i.si peccauerit .

Item mandato apostoli qui dicit hereticum post primam et secundam correpcionem deuita . xxviij.q.iij.dixit.

Item consilio moysi qui dicit separamini a tabernaculis ipioꝝ ne pereatis.i.q.i.si ꝺs iquit añ

Itez statuto cõsilij ꝙ separat iudeos a xpianis .xxv.q.iij.iudei

Itez exemplo cypani qui separat9 fuit a lucifero heretico.xxviij q.i.advocauit

Item exemplo policarpi mris qui a chorinto et marchione superatus fuit.xxviij.q.i.omnis

De separacione habes vbi agit de excõmunicacione

Sepultura

Q nomine sepulture aliquãdo significat' terra p ãpliacõe cimiterij et sepulture et licet pro ea accipere.xij.q.lj.aurum.xxiij.q.viij.secundum.

Itẽ noie sepulture qñq; significat' officiuz sepeliendi et nõ licz accipere.xiij.q.lj.precipiendum

Item noie sepulture aliqñ itelligit' terra cimiterij et pro illa nõ licet aliquid accipere.xiij.q̃st.ij. questa et.iij.ca.se.

Q ius sepulture est ius cõpetẽs eccie ad sepeliendũ in cimiterio suo et prouenit ex episcopi assignacione.xiij.q.i.eccleisis

Q hoc ius spectat prochialibz eccleisis vel priuilegio est cõcessum.xiij.q.i.eccias

Q vbicumq; sepeliamur dñi est terra et ple.eius.xiij.q.vlt.vbicumq;

Q officium deuote sepulture bone fidei est testimonium .xiij .q. lj.non estimemus

Q in sepulchris cristianoꝝ f quies est defunctoruz .xij.q.iij. aurum

Q prodest mortuis signa habere sepulture sue que aspicientes amici pro ipsis preces effundãt xiij.q.iij.cum grauia.

Item intra ecclesiam ꝛ maxime iuxta altare vbi corpus cristi ꝺficitur nullus est sepeliendus. xiij.q.lj.precipiendum

Q poſſūt in eccleſia ſepeliri epiſ copi vl abbates vl eminētis vi te preſbiteri vel layci.xiij.q.ij.nl lus.

Q prodeſt homini inter bonos et iuſtos defunctos ſepeliri.xiij. q.ij.cum grauia et .ca.aie et.c. eſtimemus

Q peccatoribz plus obeſt ſepe liri in ſacris locis ꝙ profit.xiij. queſtione .ij.quibus et.ca.cum grauia

Q quocūqz modo ſeipos occi dentes non ſolum carent eccleſi aſtica ſepltura ꝫ eciā nec in pſal mis nec ī alijs debet eis aliqua ſollempnitas exhiberi .xiij.q.ij. placuit

Jtez ſimiliter debet in illis fieri qui ſine penitencia pro ſuis ſce leribus occiduntur.ibidem

Jtem vſurarius excommunica tus in minori excōmunicacōne ſi abſolucionem viuens non pe tiuit.xxiiij.q.ij.ſane

Jtem prevones manifeſti eciaz ſi penitentes moriātur ſi habēt vnde ſatiſſacere poſſunt nec ipi nec hereves ſatiſſacere nolūt ꝓ ipſis ar.xxiiij.q.ij.ſane extra de raptoribus ſuper eo

Q quilibet in peccato mortali mortuus in cimiterio non ſepe liendus eſt.xiij.queſtione.ij.qui bus

Jtem in torneamentis mortuꝰ eciaz ſi penitens fuerit non ſepe litur propter terrorem aliſs ici ciendum q hic caſus non habe tur in decreto ꝫ extra de torne amentis.ca.i.

Q in patibulo mortuis ſi peni tuerint non eſt neganda ſepul tura.xiij.queſtione.vlt.capittu lo.vlt.

Q ſepultura ꝓt eligi .xiij.q̄ſt.ij. bone

Q ad eligendaz ſepulturam lo cus debet inducere ſollempnior ſicut eſt epiſcopatus vel religio ſorum ſicut eſt monaſteriū .xiij. q.ij.vbicumqz temporum

Q epiſcopus eciaz in minori et minus religioſa eccleſia poteſt eligere ſepulturaz.xiij.q.ij.bone

Q nullus debet ſepulturaz pa rentuz ſuperbia vel odio deſere re xiij.q.ij.placuit

Q filij emancipati a patribus libere eligent ſepulturam.xiij.q. ij.ſoror .S.econtra

An eccleſia in qua parentes ſe pulti ſunt poteſt vendicare cor pora filiorum .xiij.queſtione.ij. ebron

Jtē vxor mortui ſi non elegerit cum marito debz ſepeliri.xiij.q. ij.S. nunc ꝓ et.ca.ebron

Q mulier ſi pluresſ viros habu it q ſepulturam non elegit vide tur ꝙ cum vltimo viro debeat ſepeliri.xiij.queſtione.ij.vnaque qz.

Q cōiugati vt vivetur in vno ſepulcro debent ſepeliri.xiij.q.ij ꝙque

Q extraneus quilibz ꝙ eligerit debet sepeliri.xiij.q.ij.§.quia
Item extraneꝰ si nō elegerit in ep̄atu vel in perrochia sepelietꝫ.xiij.q.ij.vbicūqz.
Item ꝺoigena si elegerit locum religiosum ibi sepelietur.xiij.q.ij.vbicumqz tp̄m
Item si elegit minus religiosuz qz hoc videt facere ex odio vel superbia non habebit.xiij.q.ij.placuit
Itez ꝺoigena si decorpe ñ dispo suit sepelietꝫ cū ꝓpinqs vl ꝙ decimas ꝓsoluebat.xiij.q.ij.ebron.et.ca.vbicumqz tempoꝛ
Q violās sepulturā infamis efficitur.vi.q.i.infames
Q qui sepelit corpꝰ alienuz nō solum sepultum ꝫ oia q̄ ꝺseqūter habuit tenetur restituere.ij.q.ij omnis.
Q eccīa prochialꝫ ꝙ sacramēta ꝓcipauit de mortuo alibi septo ꝺz ius suum hr̄ē.i.canonicaz porcionem.xiij.q.i.eccias
Q canonica porcō dāda est ꝑm cōsuetudinem terraꝝ vt vitetur scandalum ar.xij.ꝺi.illa extra.e.certificari ꝺi.lxxvi.nunc

Sequestrare

Q lite pēdēte fructꝰ seq̄strātur.ij.q.vi.q̄ciens.xi.q.i.qz res
Q seq̄strātur res cū appellatur ab executoꝛe.ij.q.vi.q̄ciens pꝰ.
Itē cuz aduersariꝰ fructꝰ ꝺilapi ꝺat.iij.q.vi.quia ea

Item legitime appellāti.ij.q.vi bidnum aliquando
Item ꝺe adulterio accusanti.nij.q.nij.

Seruitus

Q ꝺuplex est ꝓuitus ꝺz corporalis et spiritualis.xij.q.ij.cum redemptoꝛ.
Q ꝓuitus īducta iure gencium est ꝺi.i.ius gencium et.xij.q.ij.cum redemptoꝛ.
Item iure diuino distinct.xxxv.sexto.
Item iure constitucionis ꝺi.viij.§.i. vbi ꝺe ꝓuo ēpto agitur de quo statutum erat ꝙ sex annis ꝓuire debuit et in septimo liber exire
Item iure canoico est approbata.xvij.q.nij.constituimus
Q ante diluuium īconcussa fuit libertas nec tunc obsequia ꝓuitutis a consortibus exigebāt ꝺi.xxxv.sexto post me.
Q ꝓuitus non esset si ebrietas non fuisset ibidem
Q clericus episcopo suo insidians vel iniurians in ꝓuitutem perpetuam curie est tradendus xi.quest.i.statuimus.in.q̄st.nij.clericus
Q concubina diaconi vel sacerdotis a principe in ꝓuitutez est redigenda ꝺi.xxxij.eos
Q meritoꝛium est libtatem dare ꝓuis.xij.questione.ij.cum redemptoꝛ

Q Fui eccleſie aligarijs ſecula/
rium iudicum moleſtari non de
bent.xij.q.j.eccleſiaſticaꝝ
Q eccleſie fui eciaz bene meriti
ſine compenſacione non debent
vari libertati.xij.q.ij.ſi q̄s et.c.
eꝑs
Q fui eiuſdem eccleſie miſtris
gratis non poſſunt vari .xij.q.
j. eccleſiaſticis
Q libertati vati ſi grati non fu
erint in ſuitutem reducuntur .
xij.q.ij.eꝑs.
Jtez freq̄cius fugitī poſſūt vē/
di.xij.q.j.fugitī
Jtez ſi fuus promouetur ſcien/
te dño et nō ꝛtradicente perma
nebit in ordine ꝛ eꝑs vel qui eū
pñtauit in duplum reſtituet di.
liiij.ſi fuus ſciente
Q ſi dominus eſt abſens vel p̄
ſens et ſcit et tacet conſentire vi
detur di.liiij.ſi fuus ſciente
Q ſi preſens eſt dominus et cō
ſentit eo ipo fuus eſt liber diſt.
liiij.ſi fuus ſciente
Q ſi dominus neſcit promocio/
nem fui infra annuz poterit re
clamare et reuocare di.liiij.ſi ſ/
uus
Q fuus invebite promotus ſi
infra ſubdyaconatum vel dya/
conatum fuerit degradatus ad
priſtinum ſtatum reducitur di .
liiij.nullus et .ca.ſe.et.c.ſi quis
obligatus et.ca.cetrum
Q fuus monachus effectus i/
ſcio domino infra q̄ tempus ſi
non requiritur libere monach⁹
remanebit.di.liiij.ſi fuus ſcien/
te .
De fuis non ordinādis habes
vbi agitur de ordine et vbi agi
tur de clericis.
De ſeruitute habes vbi agitur
de libtate et vbi agitur de ma/
numiſſione
Q ſpiritual' fuitus que eſt pec
cati relaxata eſt per incarnacio/
nem criſti.xij.q.ij.cum redemp/
tor .
Jtez clericus qui altari fuit de
altari debet viuere.xij.q.i.cleri
cus et.ij.ca.ſe.
Q principes et prelati deo fui
unt bene viuendo et fideliter ſb
ditos regendo.xxiij.q̄ſt.iiij.ſi ec
cleſia in ſi.

Seueritas

Q ſeueritas non animo ſeuien
di eſt exercenda ſed animo me/
rendi di.lxxxvi.odio et capittu
lo ſequenti
Jtez in delinquentes ſeueritas
cum benignitate eſt temperāda
di.xlv.diſciplina et .ca.ſunt et.
ca.ſe .xxiij.q.iiij.q̄ et.ca.q̄
Q ſicut contumacibus eſt ſeue
ritas oſtendenda et humiliatis
et penitentibz locus venie non
debet denegari .ij.q.v. quanto
in fine.
Q melius eſt cum ſeueritate di
ligere q̄ cum lenitate decipere.
v.q.v.non omnis.

Q prelat⁹ officium seueritatis diligentissime impleuit qui non ex odio ꝫ ex dilectione subditus corrigit.xxiij.q.nij.ca.ita

Q propter multitudinem a pluriuz stragez detrahendum est seueritati dist.l. vt constituretur xxiij.ca.cum quisꝫ et.ca.ipa.

Q vbi scisma non timetur non debet dormire seueritas discipline.xxiij.q.nij.cum quisꝫ

Q vbi fidei submersio et fratrū ruina timetur nerui seueritatis non debent dissolui di.l.p assit

Q dignum est vt seueritatem ecclesiastice disciplīe sciat qui sanctorum patrum instituta seruare otēpnat di.l. nullus in fi.

Q qui dei et sāctorum patrum otēpnit mādata iustuz est vt seueriori corrigāt vindicta et cūcti sumāt seueritatis ac bonitatis exemplum.xxiij.q.iij.iustum.

Q quandoꝫ prelati verentes peccanciuz linguas seueritatis in corrigendo efficiuntur immemores di.xlv.ꝫ illud.

Q quāto maius est peccatum tanto maiori seueritati est corrigendū.i.q.iij.ex mītis circa me.

De hac materia habes vbi agit de austeritate et de correctōe.

Signum

Q per signa et verba notificat alijs dispositio cordis de pe.di.i in actione

Item quāuis sint verba queō voce tamen non sunt credenda iudici nisi certis signis demonstrentur.xi.q.iij.quis

Q speciale signuz filij di fuit ꝙ spiritussanctus descendens mānsit sup eū de pe.di.ij.ℌ.querendum

Q tunc signum est spiritumsanctum venisse ad tempus in sanctos cum per signa miraculorū per eos facta se patefecit de pe.di.ij.querendum.

Qualiter demones videtur signa facere et non sunt.xxvi.q.v nec circa me.

De hac materia habes supra & agitur de demonibus.

Silencium

Q cultus iustitie est silencium.v.q.nij.in loco

Itē indiscretū silēciū eos qui erudiri poterāt in errore dereliquit di.xlij.sit rector.

Q simplex auersacio absqꝫ ꝓmone ꝙtuz exemplo prodest tantū silencio nocet dist.xlij.ℌ.i. de taciturnitate

Symon

Q symō magꝰ fuit ex iudea natus.xxxij.q.nij.recurrat

Q symonis baptismus filatori e acceptus nō ꝓfuit qz post nō penituit di.xxvij.ꝙ interrogas

Symonia

Q symonia est studiosa voluntas emendi vel vendendi aliq̄ spirituale.i.q.i.qui studet

Q symonia omittit ꝓcel ꝓcio vl obl eḋo.i.q.i.ordinaciōes et.ca. sunt non nulli

Q nullus vicium sic respicit iniuriam dei sicut symonia ꝙ ideo inter alia vicia illud grauiꝰ corripuit .i.q.i. quibusdam

Q symonia hereꝭ ãte alias hereses pululauit .i.q.i. cum liq̃at

Q yezi in veteri testamento et symon magus in nouo principiũ fuerunt symonie .i.q.i. qui studet

Q in commissione symonie ꝑtitas est attẽdenda .i.q.i. iudices post me .

Q pue res sicut esculenta et poculenta nõ videntur .i.q .i. post me.

Q vt omnis suspicio symonie vitetur nec pastum nec pastillũ pro aliquo spirituali detur .i.q. i. si quis

Q sine pacto datus munus potest accipi .i.q.i. quicquid

Q tam dans ꝙ accipiens pro spũali aliquid cõmittit symoniam .i.q.i. quos constiterit

Q per carnales preces committitur symonia .i.q.i. sunt non et iij. ca. se. viij. q. ij. ca. i.

Q pro digno fundere preces ñ est symoniam committere .i.q.i. latorem

Q ille prelatus symoniaꝫ committit qui non nummo precij ꝫ nummo fauoris ordinem vl beneficium tribuit .i. questi. i. sunt non

Q ille symoniaꝫ fugit qui ab õni munere manus excutit .i.q.i. sunt non et. ca. se.

Q simonia licꝫ execrabile sit vicium heu nimis est vsitatum .i. q.i. reperiuntur

Q simoniacus sicut non habet spirituale ꝙ emit pro temporali sic nec temporale potest frinere ꝙ pro spirituali dedit vl recepit i.q.i. qui studeret

Q simoniaci si non renunciant et penitent in eternuꝫ peribunt i.q.i. si quis nec

Item adeptis priuãtur .i.q.i. si pbr

Item excõmunicãtur .i.q.i. qui sacras et. ca. qui studet

Item deponuntur .i.q.i. si quis epꝰ et. v. ca. se. i.q. iij. ea et .c. ex multis .i.q. vij. si quis omnem.

Item heretici reputantur .i.q.i quicũqꝫ et. ij. ca. se. et. ca. qui studet.

Item a quibuscumqꝫ ꝓsonis tã ꝙ heretici accusantur .vi.q.i. Ꝟ. porro

Q simoniacꝰ ipo iure videtur excommunitatus ꝙ a participacione sacramentorum segregatꝰ i.q.i. reperiuntur

Item quandoqꝫ corporaliter punitur .i.q.i. qui studet exemplũ ibi deygeri qui lepra percussus fuit

Item officium suũ non iuste exequitur .i.q.i. qui sacras et. ca. perfectionem

Item sacramenta indigne largitur .i.q.i. qui sacros

Item sacerdos non merito seo nomine tatuz dicitur i.q.i.c.iij

Q aliquod munus dare pro p benda vel dignitate est grauit peccare i.q.vi.per to.

Q emens vel vendens prela turam prauitatem incurrit sy moniacam et eternam damna cionem i.q.i.presbiter

Q tam ea qz ordine suo priuat i.q.i.presbiter et c. reperiuntur et c.sanctorum .

Q prebenda symoniaca cuz sa lute anime non potest retineri di.xiij.c.nerui.§.alius

Q prelatura per symoniam vl multa ambicione adepta eciaz si moribus non ostendat malo exitu terminatur quia difficile est vt bono peragantur exitu q malo inchoata sunt principio i.q.i.principatus

Q vbi prelatus per symoniam vel per ambicionem intrat ibi populo plus timenda est cala mitas quam aliud i.q.i.vulne rato.

Q symoniace beneficium hns de rigore iuris priuandus est eo.i.q.i.presbiter et.q.iij ea . et c.ex multis in prin.in.fi.et c. si quis pbandas 7 si quis datoz

Q pro omni spirituali dare te porale symoniacum est i.q.i.qc quid in prin.

Q pro habendo regimine qua rumcumqz domorum religiosa rum vel hospitalium dare ali quid symonia est.i.q.iij.si quis prebendas.

Jte aliqt p yconomatu vel vi caria dare vel recipere .i.q.i. si quis episcopus.

Item pro quocunqz officio ec clesie vel administracione rerū ecclesiasticarum.i.q.i. saluatoz post me.

Item pro ecclesijs vendicandis. i.q.iij.si quis prebendas.q.iiij ecclesia.

Item pro ecclesiaruz vel prima riorum lapidū fundacione.i.q. i.nullus episcopus.

Item pro baptismo et consig nacione i.q.i.baptizandus . et quicquid et c.se.

Item pro crismate vel cōfirma cione.i.q.i.placuit vt nullus . et c.dictum est.

Item pro eucharistie datione . i.q.i.pro quibusdam.

Item pro sepulture exhibicioē i.q.i.dictum est

Item pro quibuscumqz ecclesie sacramentis collacione .i.q.i . quicquid.

Item pro interdicti officij resti tucione.i.q nullus epūs.

Item pro debiti officij execuci one i.q.iij.non solum.

Item pro scriptura vel auxilio in alicuius ordinacione .i.q.i. sicut

Item pro sentencie iuste maxie a prelato prolacione .i.q.iij.vē dentes

Q simonia etiam committitur cum prelati accusatione ex pacto sup se detur.ij.q.iij.encheni um.

Q collator beneficij simoniace ab officio suspenditur.i.q.iij. si quis episcopus

Item conferens prelaturam symoniace si non penitet pgit ad gehennam.i.q.i.cito

Itē a dignitate ponitur i.q.i. reperiuntur.

Item sacrilegus est et excomuī catur.i.q.iij.audiuimus.

Q simoniaci in ordine acrius quam alij simoniaci damnanť i.quest.i.quisquis et ca. quos constiterit.

Q quando ꝑ simoniaci a simoniacis simoniace ordinantur et cuz illis non dispensatur sed pocius a proprio gradu cadūt i.q.i.statuimus

Itez quandoq; simoīaci a simoniacis nō simoniace ordinātur et hij in ordinibus misericorditer tollerantur.i.quest.i. statuimus et c.se.

Q in ordine simoniaci heretici reputantur.i.q.i.presbiter si.

Item excommunicantur.i.q.i. qui sacros.

Item deponuntur.i.q.i.si quis episcopus pecuniam.

Item executionez officij non recipiunt nec habent.i.q.i.qui sacros et c.gratia et c. ordinationes et c.quibusdam

Item si celebrant pollutum sacrificium offerunt distinctione xlix.sacerdotes.

Q simoniaci ordinatores etiaz si fideles vocanť infideles sūt i.q.i.omnis.

Q ipsi tanq; seruum suum spiritum sanctum vendunt.et ideo p ditori iude qui cristum iudeis vendidit assimulantur.i. quest. i.eos.

Itez anathematisantur.i.quest. i.placuit.

Item deponuntur.i.q.i.si quis episcopus per pe.

Q mediator simoīe infamis efficitur.i.q.iij.si quis eps

Item si clericus est deponitur i.q.i.reperiuntur.

Item si laicus est excommunicatur.i.q.i.reperiuntur.

Q varia dispensatio est circa simoniacos.nam dispensatur cū eis vt tantum laicum habeant correctionez quādo scz a simoīacis scienter in contēptuz eccie pmoti celebrarunt.i.q.vij. c.i.

Item dispensatur vt tantum in minoribus ministrent quando scz ad alias ecclesias transferri non possunt sed ad ea que emerunt canonice viuere pmittuntur.i.q.v.c.i.

Item dispensatur vt ascendant ad superiores quādo inscijs ipsis alij pro ipsis simoniam commiserunt prima questione quinta ca.i.

Simulacio

Q vbi non est periculum ani / me licet quandoque pretẽdere simulacionem causa vtilitatis xxij.q.ij. vtilẽ Exemplum ibi de ieu rege israhel

Q deus dissimulauit se voluis se immolacionem ysaac quam preceperat et postea prohibuit. xxij.q.ij.si quelibet.§.quandoq; Item Abraham in egypto Sa ram vxorem suam simulauit so rorem suam esse nec tamen pec cauit .xxij.q.ij. queritur et .§. proximo

Item et iacob simulauit se esau primogenitum ysaac ibidem

Item iustum bellum quandoq; habentibus contra hostes ex / pedit simulacio.xxij.q.ij.dñs.

Q nulli preiudicat dolosa fica tio xxiij q.v.quicunq;

Q baptismus simulatorius ñ cassatur i.q.i.spiritus.§.ecce

Q ad oues cristi pertinent qui ad illos ficto corde miscentur. xxiiij.q.vlti.de illis

Q malum est religiosum cade re a proposito et postea simula re propositum xij.q.i.certe.

Q non solum in falsis verbis sed eciam in simulatis operib9 filij dyaboli sunt xxij.q.vlti.ca uete.

Simplicitas

Q simplicitas columbina dici c itur que dolo caret et hec sua detur vi.q.i.ex merito xvi.q.i. si cupis

Item simplicitas innata et hec excusat a tanto in commissis. di.lxxxvi.tanta circa fi.et dist. xlviij.de petro.

Item tali parcitur simplicitati et venia conceditur de con.di. ij.scriptura di.lxxxvi.tanta.

Q simplicitas impedit promo uendum di.xxxix.petrus

Q prelato promoto si hanc ha buerit datur ei coadiutor dist. lxxiiij.episcoporum.vij.q.i.q2.

Q abbatibus propter simplici tatem nõ dantur coadiutores ẽ deponuntur xviij.q.i.si quis abbas.

Q sancta simplicitas et rustici tas solum sibi prodest et quan tum ex vite merito edificat tan tum nocet si destruentibus nõ resistat ij.q.vij.sancta

Item vbi simplicitati tantum studetur disciplina negligitur. xi.q.i.fratris

Q in sacramentorum collacio ne debet esse simplex et sine ve nalitate consensus i.q.vi.sicut hijs.

Singularitas

Q singularitas in monachis et contemplatiuis approbatur xvi.q.i.si cupis

Q singularitas nisi sit deo cõ traria cõmunem consuetudiem

non debet violare turpis est eī omnis pars vniuersō suo incō gruens di.viij.que.

Q singularitas morum etiam bonorum in consuetos scandalisat di.xij.illa.

Q qui strictius viuit quam habent mores eorum cum quib? viuit singularis et superstitios? videtur di.xli.quisquis.

Item singularitates inter consuetos flagicia reputantur di.viij.que.

Q non interest quis quid alīm torum sumat dūmodo nō fit singularis sed congruat ī omnib? generibus alimentorum hīs cī quibus viuendum est di.xli. q vicit.

Q exceptis religiosis in decantando officio diuino aliter q̄ in episcopali eccīa cātat nēo dz eē singularis di.xij.de hīs.

Sinodus

Q synodus ex greco interpr comitatus vel cetus.consilij vero nomen tractum est a romanis eo q tractādum coī intentione conuenebant di.xv.synodus.

De diuersis synodis habes d. xv.per totum.

De hac materia habes supra sufficiēter vbi agitur de cōsilijs

Sobrietas

De sobrietate episcoporū et clericorum habes distinct. xxxv. xli.per totum

De sobrietate habes supra vbi agitur de abstinentia et vbi agitur de cibo et vbi agitur de ieiunio.

Societas

Q societas requirit concordiā moruz di.xli.q vicit et c.clīcus

Q socius tenetur socium defendere ab iniuria.xxiij.q.iij.ab inferenda.

Q bonus qui in bonitate permanet non polluitur si malo sociatur.xxxij.q.i.non est. exēplū ibi de osee et de meretrice.

Q quandoq boni luunt societatem malorum .xxxij.que.i. turbatur.

Q bonum est malum socium declinare ne sicut morbida ouis ī ficiat congeriem societatis di. lxv.sed illud.xxxij.questiōe.iij. resecande.

Q difficile est incorruptum permanere qui corrupto sociatur. xxiij.q.iij.q̄squis.

Q triplic'ter sociat quis malis aut committendo aut fauendo aut non corripiendo .xxiij.que. nij.ita.

Q nō caret scrupulo societatis occulte qui manifesto facinori desinit obuiare di. lxxxiij. error xxiij.q.iij.qui episcopus.

Q societas maloruz q̄ q̄ tollenda ē et q̄ q̄ fugienda.viij. q.i.suggestum et.ij.c.se.

Q incantaciones et artes magice fiunt ex quadam pestifera societate hominum et demonū xxvi.q.i.illud in fi.

Sodoma

Q peccatum sodome exercetur in masculis et feminis xxiij.q.viij.vsus

Q in peccato sodome deordīatur ordīacio dei et nature xxxij q.viij.adulteri

Q societas que cum deo et nobis esse debet violatur cum natura cuius ipse auctor est libidinis peruersitate polluitur xxxij q.viij.flagicia.

Q sodome peccatum grauius est adulterio xxxij.q.viij.vsus.

Q peccatum sodome eciaz apd gentiles est detestabile xxxij.q.viij.flagicia

Item peccatum sodome peius est quam cum ꝓpria matre peccare xxxij.q.viij.adulteri

Q Loth optulit suas stuprari filias vt detestandum peccatū sodome in alijs impediret xxxij q.viij.offerebat

Sollicitudo

Q sollicitudo temporalium suffocat spiritualia. dist.xlix.hinc ante me.

Q hec non debet esse in clericis et religiosis xij.q.i.cui

Q pia est sollicitudo egenorum commodis intendere di.lxxviij.dei uiue

Q cum honoris augmento cura quoq; sollicitudinis debz excrescere di.xc.romanis

Q eps sollicitus debet esse circa defensionem paupum et redemptionem oppressorum et tuitionem monasteriorum distin. lxxxiiij.H.i.

Item debet esse sollicitus tam quam pastor circa gregem suū di.lxxxi.oportet.

Somnium

Q negligens prelatus somniāti simulatur di.lxxxvi.frēm

Q aliquando somnium vanū et deceptorium dormientibus inmittunt demones xxvi.q.iiij sciendum circa.

Q demones in somnijs maxīe infideles deludūt diuersas eis species et similitudines offerendo et ꝑ deuia queq; ducendo et cum hoc solus paciatur ips in corpe euenire operatur xxvi q.v.epi post me.

Item somniando illusiones cōtingunt hominibus multipliciter di.vi.c.i.et.c.se.

Sors

Q sors non est aliquid mali ex res in humana dubietate diuinam iudicans voluntatē xxvi.q.ij.sors

Q licet sortibus nil mali insit tamē prohibentur hominibus

ne sub hac specie ad antiquos ydolatrie cultus reveant. xxvi q. ij. sors. §. primo.

Q qui sortibus vtuntur ad negocia secularia et ad vanitatez diuina oracula videtur cõuertere. xxvi. q. ij. hij qui.

Q sortes que dñr apostoloruz et aliorum sanctorum sunt dãpnate et exercentes sunt excoicãdi. xxvi. q. v. si quis clericus

Q omne genus sorciũ anathemate prohibem9. xxvi. q. v. sortes et c. se.

Q tpe necessitatis in libris diuinis premissa oratione dnica vel alia sortes videntur concedi. xxvi. q. ij. hij qui et c. se

Sortilegi

Q sortilegi sunt qui quasdam inspectiones sorcium vel scripturaruz futura promittunt. xxvi. q. i. sortilegi dñr. xxvi. q. v. non liceat.

Q in kalendis ianuarij mensã cum eplis rõe diuinationis pare sortilegiuz est cõmittere. xxvi q. vij. si quis.

Q ligature caracteruz vel aliarum rerum que medicina nõ requirit vel obseruatio sternutationis ac limitis non calcacio vel dierum egiptiorum obseruatio ꝙplua alia nõie sortilegij dãnantur. xxvi. q. ij. illud.

Q portare super se lapides pretiosos vel herbas non est sortilegium. xxvi. q. vi. c. vi.

Q infirmantibus carmina sortilegia nil proficiũt. xxvi. q. vij. admoneant.

Q qui fuant sortilegia sunt cristiane fidei et baptis.ni violatores. xxvi. q. vij. non obseruetis.

Item sortilegi a diabolo cui ꝺ seruiunt sunt captiuati. xxvi. q v. epõrum.

Item ab epis sunt de perrochiis expellendi. xxvi. q. v. epi eoꝝ

Item sortilegi sunt excommunicandi. xxvi. q. v. §. i.

Item sortilegi ꝙ eis assentiẽtes ad accusationẽ non sunt admittẽdi. di. ij. q. viij. quisquis.

Item serui si sunt sortilegi verberibus si liberi carceribus sũt castigandi. xxvi. q. v. contra.

Item qui credit sortilegis. v. ãnis debet penitere. xxvi. q. i. nõ liceat.

De hac materia hẽs vbi agit de diuinatione et vbi agitur de incantatione.

Solemnis

Q die solemni ecclesiam co tẽpnentes et ad spectacula euntes sunt excommunicandi de ꝺ. di. i. qui die.

Q precipue clerici curiosis spectaculis non debent interesse ꝺ con. di. v. non oportet.

Item clerici spectacula saltancium debent vitare distincti. xxxij presbiter.

Item penitens si perfecte vult penitere debet se a spectaculis cohibere seculi de con.di.v.§. i.ante fi.

Spiritus

Q spiritussctus equalis ē patri et filio de con.di.v de spū
Item q a patre et filio procedit de con.di.v.saluator
Q spirituisācto attribuitur potencia miraculorum de cō.di.v.spū.
Item spiritussanctus extra ecclesiam nihil operatur xxiiij.q.i.audiuimus.
Q non scissuram sed vnitatem amantes spiritum sanctum accipiunt ibidem.
Q pctā tenere vl dimittere l ex cōmunicare op9 ē spūsci ibidē
Q in domino sēper mānt spiritussanctus ī alijs vero sanctis quandoque manet et quandoq recedit de pe.di.ij.§.querēdū
Item nemo potest dicere dominus ihūs christus nisi in spiritusancto ibidem post me.
Q nemo accipit spiritum sanctum nisi intra ecclesiam xxiiij.q.i.audiuimus
Q blasphemare spiritum sanctum est contra sacros canones proterue agere xxv.q.i.violatores.
Q apostolus absens corpore presens spiritu corinthum tradit sathane ibidem
Q symoniaci non habēt spiritum veritatis sed spiritum mēdacij et illum alijs dant.i.q.i.gracia.
Q vij.modis quis in spiritum sanctum peccat.Videlicet cum quis male sentit de pſona spiritussancti de con.di.iiij.hij ⁊o.
Item cum quis obstinatur et dicit omnia mala impunita et bona non remuneranda de pe.di.iij.§.adhuc.
Item cum penitus quis desperat vt Cayn qui dixit maior ē mea iniquitas quam vt veniā mereat de pe.di.i.§.ex hijs.
Item cum quis veritatem impugnat cognitam sicut illi qui dixerunt christū in beelzebuch cicere demonia.i.q.i.eos
Item cum quis quocūque modo mortaliter peccat nam ex hoc a se spiritum sanctum fugat de pe.di.iij.inter hec.
Item cum quis scienter ī quocumque mortali peccato pseverat de pe.di.iij.inter hec hij cū ante.fi.
Item cum quis existēs in peccato habens ꝓpositum nunq̄ penitere de pe.di.i.§.pt eciam

Spoliator

Q cum quis spoliatur rebus vl beneficio ab aduersario tūc ante litis ingressum restituitur ij.q.i.epūs.v.q.ij.si pri mates.ij ꝙ totum.iij.q.

Q Si obiciatur spoliato exceptio rei iudicate a qua nō fuit appellatū tunc non restituitur. ij. q. vi. c. Si qs appellat. §. diffinitā

Item cum spoliatur quis a iudice non suo hic statim restituitur sed nisi ꝓpter graue scandalum dissimuletur. iij. q. vi. hic quippe.

Item si spoliatur quis a iudice suo qui propter iustam causam absens inuenitur hic statim restituitur. vij. q. i. presentium sed absens ex contumacia si infra annum purgare voluerit innocētiā est audiendus. xi. q. iij. Item

Item si spoliatur quis a iudice suo ante appellationem ordine iudiciario non restituetur. ij. q. vi. c. vl. §. quandoq;.

Item si a iudice suo ante appellationem ordīe iuris pretermisso quis spoliatur statim restituitur. ij. q. i. notum.

Q spoliatus etiam absens p ꝓ curatorem potest restitui iij. q. i. §. sed notandum.

Sponsa

Q sponse promissa non statim debent dari ne vilescant. xxvij. q. ij. institutum.

Q vno viuente alteri alter nō debet coniungi. xxvij. q. ij. desponsatam.

Q vterq; ip'oruz altero inuito potest religionem approbatam intrare. xxvij. q. ij. desponsatam

Q dos sponse scripto debz confirmari. xxx. q. v. nrātes.

Q propter publicaz honestatē nenter alterius consanguineuz nec inuita nec post mortem pt accipere. xxvij. q. ij. si quis ɜspō sauerit et c. si quis vxorem.

Q fornicatio volūtaria uidet tollere desponsationis uinculū de futuro. xxvij. q. ij. raptor.

Q sponsa iubet lugere mortez sui sponsi quasi uiri sui. xxvij. q. ij. omne in fi.

Q opprimens sponsam alteri? morte punitur. xxvij. q. ij. omne

Q sponsa quādoq; uxor et spō si quandoq; uiri. xxvij. q. ij. qua propter et plura. c.

Q sponsus cuz sponsa ob reuerētiam benedictionis prima nocte debēt in uirginitate pmanere vi. xxiij. sponsus.

Sponsalia

Q sponsalia sūt federa que sūt futurarum nupciarum ꝓmissio xxx. q. v. nrātes.

Q ante septennium nequeunt contrahi sponsalia. xxx. q. ij. §. i. et ca. se.

Q sponsalia icunabilis per parētes contracta non tenent nisi pueri postq; uenerint ad ānos discretionis cōsentiāt. xxx. q. ij. ca. ubi.

Item ꝓ sponsalia contrahuntur per verba de presenti et hoc quia faciunt matrimoniū nō

ſoluuntur niſi per religionis ingreſſum.xxvij.q.ij.ſcripſit et per frigiditatis perpetuum maleficium.ij.q.v. conſuluiſti.§.h aūt Item per uerba de futuro h impediunt cum alio contrahendū ſed non dimunt iam contractū xxvij.q.ul.c.ul.§.ſe.

Item parentibus non licet puerorum ſpōſalia frangere que utrorumq; conſenſu contrahunt xxxi.q.iij.c.ſi qua parentes.

Q euidens ſignum eſt ſponſalium per anulum ſubarratio.xxx q.v.nrātes.

De hac materia habes ubi agitur de anulo.

Q ſponſalia per parentes tātū tractari debent non eſt enīz uirginalis pudoris eligere maritū xxxij.q.ij.non omnis.§.ſe.

Q viuente auo pater puelle de ſponſalibus tractandis non dz ſe ītromittere ſed auus quia ipſe pater eſt ī poteſtate aui.xxxij.q.iij.c.i.

De deſponſatione marie cum ioſeph habes.xxvij.q.j.§.i.

De hac materia et de conditionibus turpibus et honeſtis q̄ fiunt in ſponſalibus hēs ubi agitur de matrimonio —

Stabilitas

Q ſtabilitas p̄latis et clericis in ſuis eccleſijs et locis precipitur et contrariuz inhibetur .vij q.i.non oportet.et p oīa c. v̄eq; ad ſanctitum.

De ſtabilitate agitur vbi agit de conſtātia.

Statera

Q ſtatera doloſa que grauius pro ſe leuius pro alio pōderat eſt vitanda.xxxij.q.i.non offeramus

Q omnis iudex ſtateram debz geſtare vt in vtroq; pēſo veritatem et miſericordiam habeat di.xlv.omnis.

Item quilibet quaſi in ſtatera ſermones ſuos debet pōderare di.l.ponderet.

Statuta

Q ſtatuta ſanctorum patrum inuiolabiliter ſunt ſeruanda di.xi.nolite.

Q eccleſiaſtica ſtatuta quedam aplica traditione quedam auctoritate ſcripture quedā cōſuetudine confirmantur.di.xi.eccleſiaſticarum.

Q apoſtolica inſtituta nec debent negligi nec debent violari nec p concertationē diſturbari. xxv.q.ij.amputato

Q fit ſtatutuz propter honeſtatem tenendam .xxxv. queſ.iij. porro vbi agitur de publica honeſtate. —

Item propter inhoneſtatez delendam de con.diſtinctione.nij nec quemq; vbi agitur de immundicijs. —

Item fit ꝓpter vtilitatem habē dā .i.q.vij tali vbi ostituitur ꝙ ꝓpter ecclesie vtilitatem cum il legitime natis dispensetur .

Item ꝓpter inutilitatem euaden dam xij.q.ij.terrulas vbi statu itur ꝙ inutiles res ecclesie alie nari possunt.

Item fit statutum causa diligē tie habende di.xviij.peruenit . vbi statuitur ꝙ synodi certis t̄ minis habeantur

Item fit causa negligentie eui tande di.lxxxix.nolumus .vbi statuitur vt episcopus vicariū habeat

Itē fit cā necessitatis q̄ cessan te debet statutum tessare i.q.i. qui pro necessitate

Itez fit statutum cā facilitatis di.lxxx.fraternitatem vbi statu itur ꝙ episcopales seues debēt esse ꝓpinque vt facilius ad elec tionem archiepi conueniant

Item fit statutum causa maio ris mali statuti vitandi di.xxiij c.i.et se c.

Item fit statutum cā maioris b oni adipiscendi.xix.q.ij. due. vbi dicitur ꝙ clericus eciam cō tradicente epo religionem pōt intrare.

Item cā oppressionis vitande xvi.q.i.predicator.vbi dicitur ꝙ maior non debet opprimere.

Item fit cā subiectionis huan/ de di.xcv.esto.vbi dicitur qua liter ep̄s ad presbiteros et qua liter presbiteri ad epos debent se habere

Q legitime statutum pōt dissol ui videlicet propter necessitatis abusum di.xliij.quia sancta .§. proximo

Item propter auctoris detesta cionem di.xcvi.canones.vbi di citur ꝙ bona licet statuerint he retici.tamen sunt detestanda .

Item propter securiorem proui sionem de con.di.i.vasa.vbi di citur ꝙ ministerio diuino meli ora sunt vasa aurea et argētea quam vitrea et lignea

Item propter exempli pernicie di.xcvi.bene vbi statutum bas lij licet fuerit pro eccia cassat .

Q statutum antecessoris cassa tur si oppressionem infert dist. xxxi.ante

Item si iniusticiaz continet di. xix secundum et x.q.iij.deprecā rijs di.c.nouit .

Item si casus inopinatus em̄ git xij.q.i.certe

Itez si exemplum mali inoucit di.xliij.§.verum.

Item si melius alteri reuelatū di.ix.noli in fi .

Item si causa vel persona vel aliquid simile causam dederit statuto di.xxix regule

De hac materia habes .s.vbi agitur de constitucione .

Sterilitas

Q in lege moysi maledicta ste

ſilis erat .xxxij.q.vij.recurrat.S. hijs ita.

Q nulli licet vxorem dimittere ꝓpter ſterilitatem et aliam ducere ꝓpter fecunditatem .xxxij.q.vij.tantam.

Q non videtur vere eſſe vxor que procurat cōtra bonum matrimonij venena ſterilitatis.xxxij q.j.aliquando.

Q ſancti patres ꝓpter ſterilitatez vxorum ex ancillis pueros procreauerunt.xxxij.queſtione.vij.S.i.

Stola

Q ſtola dicitur oratorum di.xxiij.ecleſiaſtica

Item ſtola in epiſcopo et ſacerdote vtrumq; humerum debet ambire pectus in modum crucis cingendo ad deſignandum vt criſtum crucifixuz in pectore portans ſecurus ſtet inter proſpera et aduerſa diſtictione.xxiij ecclеſiaſtica.

Q qui ſine ſtola celebrat vel euangeliuz legit grauiter peccat vnde et excommunicari precipitur di.xxiij.eccleſiaſtica.

Q diaconus ī ſiniſtro humero ſtolaz geſtare debet vt expedite cuz dextro preſbitero valeat miſtrare di.xxv.vnum

Q ſacerdos nunq; debet corp? criſti pro infirmis vel pro alijs portare niſi ſtola ī pectore i modum crucis circumſeptus diſtī.xxiij.eccleſiaſtica.

Studium

Q ſtudiuz apoſtolici dz eſſe circa profectū īperij d.xcvij.victor

Q ſtudium debet eſſe epī ut diuerſarum ſcientiarum ſtudium procuret in eccleſijs baptiſmali b? di.xxxvij.de quibuſdam

Item ſtudium debet eſſe clerici diuinis officijs intēdere d.xxiij hijs igitur in fi.

Jtē clici ſtudiū auaricie debent declinare d.xxiij.hijs igit in fi.

Item deteſtabile ſtudiū ſimoie dñt fugere.i.q.i.qui ſtudet.

Q ſtudium liberalium arcium ad vtilitatem eccleſie exercendū approbatur di.xxxvij.de quib? dā

Item ſtudium in libris poetaꝝ ratione curioſitatis clicis inhibet di.xxxviij.fere p totum

Q clericis prohibet ne filios ſuos in ceeleſiarum ſumptibus p ſtudium ſecularium ſcientiaruz occupent di.xxxvij.legant et c. vnio.

Stultum

Q ſtultū eſt nolle a quocumq; bono diſcere di.xxij.d oſtātino.

Jtē pcī piculū et pene coreſpōdētis nō pūſare di .xxxviij.quia ea vbi dicitur q? q ſtult? ē ī culpa ſapiens erit in pena.

Item ſine ſaluatore credere ſalutem ſe poſſe habere .xxvi.q.j.qui ſine.

Subdyaconi

Q subdyaconi apellantur qui subiacent officijs et preceptis leuitarum di.xxi.cleros

Q subdyaconi officium est calicem et patenam ad altare xpi deferre et leuithis tradere dist. xxv.perlectis.

Q nullus debet ordinari i subdyaconum nisi promissa castitate di.xxviij.§.ecce.et.ij.c.se.

Q tempore apostoloruz subdyaconatus non erat sacer ordo di.xxi.§.i.in fi.dist.xl.nullus in epm.

Q subdyaconatus potest eligi et non in archidyaconum dist xl.innouamus.et.c.nullus in episcopum.

Stuprum

Q stuprum est illicita virginū defloracio xxxvi.q.i.lex.§.cum ergo.

subscriptio

Q subscriptio tabellionarij vel si non habeatur tabellio trium testiuz subscriptio scripturaz facit autenticam xvi.q.iij.§. pōt eciam.

Q subscriptio requiritur i electione di.xlij.quarto.

Item requiritur in constitucionis promulgacione di.xcvi.bene.xxxv.q.ix.q quis

Item requiritur in sentencie p lacione di.xcvij.§.hinc in

Item requiritur in reruz ecclesiasticarum alleuiacione xij.q.ij.sine exceptione

Item requiritur in libertatis dacione xij.q.ij.epūs q manci

De hac materia habes vbi agitur de scriptura

successio

Q in ecclesijs non debet eē successio viij.q.i.apostolica

Item episcopus non potest sibi substituere successorem viij.q.i per totum.

Q filius sacerdotis vel clerici nō potest immediate in ecclesia succedere patri i.q.i.cito turpē

Q varietate multiplicis successionis aboletur vicium predecessoris i.q.i.cito

Q bona defuncti epi seruanda sunt diligenter successori xij.q.ij.hic huius et.c.licet et .c.caritatem.

Successor

Q successor factum predecessoris mutat propter subditorum oppressionem di.xxxi.ante

Item propter manifestam iniq tatem di.c.nouit

Item pter exēpli pniciem di. xlij.§.verum

Item ob iudicis circumuentionem xxxv.q.ix.apostolice et.ij. c.se.

Item ob gracie dispensacionez

tricesima quinta.questione.ix. sententiam.

Item ob originis incertitudinē distinctione quadragesimaoctaua cor episcopi.

De hac materia habes vbi agitur de statuto et de stitutiōe

Suffragia

Q suffragia ecclesie facta p mortuis prosunt.xiij.q.ij.non estimemus et.ij.c.se.

Q quatuor modis fiūt suffragia p mortuis aut missis aut elemosinis aut ieiunijs aut precibus decima tercia questione.ij.anime.

Q cum pro centum animabus psalterium vel missa dicitur nil minus quam si pro quolibz ipsorum diceretur accipitur de cōsecratione distinctione .v. non mediocriter.

Q pro suffragijs mortuorum alij diem tercium.alij septimuz alij tricesimum alij quadragesimum obseruare consueuerunt. xiij.q.ij.quia.

Q debita suffragia mortuoruz non reddentes fures sunt et sacrilegi et excommunicantur di. xiij.questione.ij.qui oblationes

De hac materia habesvbi agitur de elemosinis et vbi agitur de mortuis.

Superbia

Q superbia est bona que nō habet quo simulare .xi.que.iij.si quis vero

Item superbia est alijs se preferre distinctio. vicesimasecda de cōstantinopo.

Item superbia est nouas opiniones ex scripturis sacris et canonibus confingere distinctiōe xxx.B.

Item superbia est subditos nō cuz beniuolentia sed asperitate corrigere distinctione. xiv .licet non.

Item superbia est arroganter alium instruere distinctione quadragesima sexta hic.

Item superbia est occōe habit? vel religionis simpliciores quosq; despicere di.xxx.hic .distin. xlv.vera.distinctione tricesima si quis.

Item superbia est sine meritis proficī vel ordinarī velle.distī. xl.si officia

Item superbia est peccatum suum in cōfessione non manifestare de penī.distinctione prima taciturnitas.

Q superbia est officia alijs conuenientia sibi vsurpare di.xciij. diaconi sunt .di.x.quoniā

Q nabuchodonosor ꝑ supbiam in bestiaz est mutatus.xvij q.iij.miror.

Superfluitas

Q superfluitas cibi et potꝰ nocet anime et corpori de con.di. vl.nichil.ei sic.et.ij.c.se.

Q superfluitas temporalium maxime in clericis arguitur . di.xlvij.sicut et.xij.q.j. aurum
Item arguitur in vsu ciboruz et potuum di.xliij.§.se.
Item arguitur in excessu velici arum et lasciuiarum . di.xxxv. eccle ie di.xli.quisquis
Itez arguitur in imoderata ef fusione verboruz di.xliij.sit rec tor ante fi.
Item in constructione edificio rum di.lxxxvi.pulchra

Superstitio

Q superstitio est quicquid isti tutum est per homines ad faci enda et colenda ydola vel ad colendam sicut domini creatu ram xxvi.q.ij.illud.
Item superstitio est obseruare tempora in agendis in edifici is inchoandis in diebus egyp ciacis custodiendis xvi.q.vlti. quis existimat.
Item superstitio est pacta que dam et federa cum demonibus subire qualia fiunt p magicas artes.xxi.q.ij.illud
Item superstitio est strictius vi uere q̄ mores eorum cum qui bus habitat di.xli.quisquis

Suspensio

Q suspensio est duplex corpora lis et spiritualis
Q suspensio iure corporalis si deleuit peccatum sed auxit sup plicium xxiij.q.v.si non licet
Q q̄ seipsos suspendūt vel alit occidunt cuz iuda perpetue dā nationis exicium incurrunt . xxiij.q.v.si non licet
De suspensione iure habes su pra vbi agitur de iudeis
Q suspendendis in patibulo si digne penituerunt non est de / neganda eucharistia neq̄ eccle siastica sepultura quia talibus supplicium cedit ad peccati re medium xiij.q.vlti.c.vlti.
Q suspensio spiritualis est ca nonica vel ecclesiastica que cō tingit in officio vel beneficio vel in vtroque di.xxxij.eos q̄.
Q a canone suspensi sunt ipo facto clerici publici fornicato/ res di.xxxij.c.nullus et.c.se.
Item hereticī xxiij.q.i.si quis deberat et c.se.
Itez scismatici.xxiij.q.i.scisma
Item symoniaci.i.q.i. quicum q̄ et c.reperiuntur
Item suspenduntur clerici tur pibus questibus et lucris ici tē bentes di.lxxxviij.consequens
Item suspenduntur ab officio demoniaci a epylentici vrl con similibus vexacionibus labo rantes di.xxxiij.communiter
Item suspenduntur epi vel cle rici de insolētijs se non corrigē tes di.xxxiij.quorundam.
Item suspenduntur clerici suis prelatis inobedientes et cōtu maces xi.q.iij.si quis vero. et

c.absit.
Q non tenens suspensionem excommunicatur .xi.q.iij.si quis presbiter.
Item deponitur ab honore.xi.q.iij.si quis prebiter dampnat et c.sequenti et placuit.
Itez in officio ei participantes excommunicãtur.xi.q.iij.si ꝙs episcopus.

Suspicio

Q omnis suspicio pocius est repellenda ꝙz recipienda.vi.quest.i.oues.
Q fidelis homo non de facili debet venire in supicionem .vi.q.i.oues.
Q est suspicio temeraria et hec est repellenda quia non vult ꝺus homineꝫ ab homine iudicari ex arbitrio suspicionis.ij.q.i.multi.
Q ẽ suspicio ꝓbabil' et hec recipit probacionem in contrariuz vij.q.i.presentium.
Itẽ est suspicio violenta et hec sufficit ad sententiandum vt si vxor cum adultero in vno lcõ inuenitur.xxxij.q.i.dixit.
Q suspicio surgit ex presumptione iuris vel ex testium ꝓducti one.ij.q.vij.accãtio quoꝙ
Item ex signis verisimilibus ꝛ ex fama et hec inducit ꝓbatio nem purgationum.ij.q.i. deus et q.v.presbiterum
Item surgit ex aduersariorum confixione et ꝫ est contempnen da.xi.q.iij.cunctis.
De hac materia habes vbi agi tur de iudicio et vbi agitur de presumptione.

Tabernas

Q tabernas clerici pro alijs nõ debent tenere di.xlnij.nulli
Item nisi in necessitate peregri nationis tabernas ad comedẽ duz vel bibendum non debent intrare di.xlnij.clerici.
Q clericus tabernam frequen rans si admonitus non cessat debz deponi. distinctione. xlnij nulli.

Taciturnitas

Q taciturnitas est bona et ma la di.xliij.sit rector per to.c.
Q ĩ ꝯsilio vel capꝯo bona est ta citurnitas et mala tumultuosa verbositas.v.questione quarta in loco.
Q tacenda sunt coraz ĩdignis fidei sacramenta distinctio.xlnij in mandatis.
Q qui in obligatione tacet ipa taciẽnitas ꝓiudicat sibi distin . xxviij.diaconi.
Q taciturnitas mala est ĩ pccĩ cõfessione de pe.d.i.taciturnus
Itez in veritatis defensione.xi.q.iij.quisquis et c.nolite tiere
Item in subditorum correctiõe ꝓpter ꝙ prelatus mutus canis dicitur di.xliij.sit rector.

Q taciturnitas siue bona siue mala quandoq; trahitur ad cō sensum videlicet ꝓter fauorem ordinis di.liij. i seruus sciēter vbi dicitur ꝙ dominus si scit ꝑ uum ordinari et tacet videtur consentire.

Item propter fauorem religio nis.xx.q.ij.c.i.et.ij.vbi dicitur ꝙ qui anno et die vno in religi one steterit et si voce professus non fit videtur ex taciturnita te in religionem consensisse.

Item propter fauorem matrīo nij.xxix.q.ij.si.quis ingenuus vbi dicitur ꝙ ducens ancillam in vxorem scienter non potest e am dimittere quia tacendo vi detur in eam consensisse.

Item propter fauorem castita tis di.xxvij.dyaconus vbi dici tur ꝙ sacrum ordinem recipiēs eciam tacendo de habenda cas titate in eam consentit

De hac materia habes vbi a gitur de silencio

Tangere

Q qui iustos tangit velut pu pillam oculi domini tangit .ij. q.vij.accusacio quoq;

Q tangere īmundum est pecca tis aliorum consentire .xxiij.q. iiij.recedite

Q cui peccatum displicet et il lud redarguit īmundum nō tā git .xxiij.q.iiij.tollerandi et .c. recedite.

Q eciam sine coitu lasciuie tac tus graue est peccatum .xxvij. q.i.net aliqua

Temeritas

Q temeritas est maiorum sta tuta ausu proprio violare ij.q. i.notuz vij.q.i.nihil.x.q.i.hāc con uetudinem in fi. xxi.q.iiij. episcopi

Item temeritas incurritur cuz a subditis vita et facta superio rum diiudicantur vel reprehen duntur di.xxi.nolite.xiiij.q.ij.p̄ latum.H.se.

Q temeritas facilitatis veniā cōtinet et inconsultus calor ca lumnie vicio caret ij.q.iij. si ꝙ .H.notandum.

Item timeritas accusatorum tribus modis detegitur aut ī calumniantur aut preuaricanē aut tergiuersātur ij.q.iij.H.si ꝙ

De temerario iudicio habes v bi agitur de suspicione habes supra in suis locis

Tempantia

Q tēperancia cibi est quāvo non plus q̄ necesse est corpori sumitur sed sola eius īfirmitas reficitur vt aduersus exercēde virtutis habeatur di.xliij. cō uiuia de con.di.v.non dico

Q temperancia ꝓdest anime et corpori quia nihil sic homī prodest sicut moderata refectio de con.di.v.nihil

Q nec in manducando nec abstinendo consistit iusticia sed in vtriusque nature cuiuslibet capacitate temperantia .di.xli.p dicit et iij.c.preceden.

Q tempore ieiuniorum maxie est seruanda .de con.di.v.sicut ē ieiunia

Item temperantia attenditur ī moribus di.xxiij.qui epūs

Item habenda est in dandis elemosinis di.lxxxvi.pulchra

Item infligendis penis di.xlv disciplina vbi dicitur p de leuitate et de seueritate dēt fieri p dam temperamentum

Temporalia

Q deus largit temporalia pp ter elemosine largicionem xvi.q.i.reuertimini

Item propter pietatem factam xxij.q.i.si quelibet exemplum i/ bi de obstetricibus

Item propter decimarum solucionem xvi.q.i.decime

Q contemplatiui ab omni stre pitu temporalium quiescere debent xij.q.i.duo

Q temporalia debent possideri ꝫ non nisi ad vsum xij.q.i.duo post me.

Q ab omnibus temporalibus ab hominibus deo reddenda ē racio xv.q.i.S.ex eo.

De hac materia hēs vbi agit de diuicijs

Tempora

Q tpa ppter diuinacionem nō sunt obseruanda xxvi.q.vlti.ñ licet.

Q tempus merendi non est nisi in presenti xiij.q.ij.in pñti

Q pro temporuz qualitate res mutantur .x.q.iij.pscis et c.se.di.xxxv.ab exordio

Q christus veniens in fine tē porum traxit finem ad principium di.xxxv.ab exordio

De quatuor temporibus hēs supra vbi agitur de temporis adiunctione

Temptacio

Q temptacio est multiplex. vi delicet dei ⁊ hominis et dyaboli de pe.di.iij.S.opponitur.

Q temptat deus ad instruendō xxij.q.ij.S.quandoqz

Item ad approbandum vt palaz faciat vtrum scz diligatur xxvi q.v.S.vlti.circa fi.xxij.q.ij.si q̄ libet.

Item ad purgandum . vi.q.i. sunt pluri.de pe.di.iij.S.opponit ante fi.

Q humana temptacio est quā do in aīmo illicitis temptamur eciam nolentes . sed dyabolica cum p caro suggerit animus consentit . de pe.di.v.S. ex contrario

Q humanū est temptari ꝫ dyabolicum est temptacioīs certa ,

mine superari di.xlix.hinc
Q sunt quidam q̄ non expectāt temptationem sed preueniūt voluptatē de pe.di.v.§.i.circa prī/
Q temptatio est vita hoīs sup terram de pe di.ij.§.opponitur
Q cuz temptatio in corde non reprimitur in actiōe dīatur d.xlix.hinc post.
Q nouit deus pios de temptatione eripere de pe.di.ij.§.opponitur post me.
Q nemo dz tēptare deū dū hz q̄ consilio rōabili faciat.xxij.q.ij.queritur.
Q per duellum et ferrum cali/dū et per aquā probatio phibetur quia deus temptari vidtur ij.questio.v.mōmathiā et ca.cō suluisti.
Q deum temptat qui hz q̄ faciat vnde suam et alioz salutez precauere queat et non procurat.xxiij.q.viij.si nulla.
Q temptat hoīez diabolus de pe.di.ij.§.opponitur
Q diabolus temptat bonos vt laceret et deuoret.iij.q.i.nulli.
Q temptat dormientes di.vi.testamentum.
Q millemodos hz temptandi.xvi.q.viij.c.i.
Q tēptat sub spē boi mala suggerendo.xxij.q.v.forte.
Q precipue sci a pecō mūdi sustinent tēptationes dyaboli de pe.di.ij.§.opponitur ante me.
Jtem q̄ maxime illos temptat qui deo sunt familiares et in principio eiuz feruentiores iij.q.i.nulli.

Tergiuersatio

Q tergiuersatio est verboz cauta prolatione peccata sua lenigare de pe.di.i.§.econtra
Jtem tergiuersari est ab accusatiōe desistere.ij.q.iij.siquē §.notandum.

Testamentum

Q testamentuz vetus differt a nouo in pluribus viz quia in veteri pena in nouo venia promittitur xiij.q.nij.c.ℬ autem §.proximo.
Jtē istud terroꝛem id mansuetudinem inducit ibidem
Jtem in veteri p culpa morte moriebatur in nouo mīa penitenti p̄mittitur ibidem.
Jtem differt vetus testamentū a nouo in matrimoniali diūctione.xxxv.q.i.§.i.
Jtem differt in plīū vxorum et concubinarum p̄missione.xxxij.q.nij.§.recurrat.§.hijs ita
Jtem differt vetus a nouo in multoruz cerimonialiuz obs̄uatione di.v.§.i.et di.vi.c.non est peccatum.
Jtem testamentum vetus differt a nouo quia vetus tantuz requirit opera.nouum autē nō tantum opera sed voluntatem.xv.q.i.siquis.

Jtem testamentum vetus virginitatem non approbat quam nouum commendat xxxij.q.iiij recurrat.S.hijs ita.

Jtem concordat nouum testamentum veteri in moraliū observacione quia observat decalogum xxxij.q.iiij.meretrices.

Q in testamentis decedentium vltima voluntas ꝺtestatorū ē obseruanda. xiij.q.ij.vltima. xvi.q.i.admonere et c.conside racio.

Q heremite quia ꝓrium hñt possunt testari xix.q.iij.platuz .S.proximo

Q religiosis ꝓrium non habē tibus non licet testari.xix.q.iij quia et c.se.

Jtem seruus quia omnia sunt domini sui testamentum condere non potest xiij.q.ij illuo.

Utrū licet episcopis et clericis condere testamentum.xij.q.i.p totum.

Q epō vel clerico licet de rebꝰ propriis vel acquisitis testari. xij.q.i.epī

Q non licet eis de rebus eccle sicut de agris vel de frugibus siue de oblacionibus siue de q buscunque alijs testari xij.q.ij. epī et q.ij.per to.

Q bona propria clericorum ꝺ cedencium ab intestato si non habent filios vel nepotes sunt ecclesiarum iu quibus ministrauerunt.xij.q.iij.quecu ique et. v.c.vlti.

Q in testamento christus semp computandus est pro vno filio rum.xiij.q.ij.si quis nascitur

Q testamentorum non executores sunt sacrilegi et fures xiij q.ij.qui oblaciones xvij.q.iiij. qui sacrilegium.

Jtez sunt egenorum homicide xiij.q.ij.clerici.

Jtem sunt excommunicandi i bidem

Q successor non seruans defūc ti testamentum exheredandus est xi.q.i.filuester

Testis

Q triplex est testis. videlicet superior scilicet deus xi.q.iij.in ter verba vbi dicitur ecce in ce lo testis meꝰ et xxxij.q.i.si pec catum.

Jtem est testis interior .videlicet conscientia xi.q.iij.inter verba vbi dicit gloria nostra hec est testimonium conscientie nrē et.c.custodi.

Jtem est testis exterior videlicz proximus de con.di.i.iubentis xi.q.iij.non sunt.

Jtem non est testamentum solū verbale seꝺ eciam reale scz fcti euidencia di.xxviij.priusquam di.lxxxvi proposuisti ꝛ xxxiij.q ij.de hijs vero

Q apostoli verbo et opere testes erant christi in iherusalem et omni iudea xi.q.iij.estimant

ante fi.

Jtem voluntas morientis etiã sine instrumento probari potest ex circumstantium testimoniis xxvi.q.vi.hiis qui.

Q in testimonio attendẽda est diuersitas locoꝝ et temporum. xxxv.q.vi.de parentela.

Q ad probõem ingenuitatis soli testes non sufficiunt nisi istrumentis ꝛ argumentis adiuuẽt nij.q.iij.testes.H.itẽ in crimiali.

Q nullus potest esse iudex et testis.nij.q.nij.nullus.

Q testibus nõ testimoniis per scripturam dilatis credendum est.iij.q.ix.testes.

Q de illo est verum testimoniũ ꝙ in pũtia testificanciuꝝ otigit se perhibetur.iij.q.ix.testes.

Q etiam non rogati dummõ interfuerint testes esse possũt.nij.q.ix.testes.

Q testes super vno facto in tẽpore et loco discrepãtes repellũtur.iij.q.ix.testes.H.se.

Q illi testes sũt grauiter puniendi quos tpm diuersitas simꝰ facto non interfuisse oñdit.iij.q.ix.nichilominus.

Q in cã criminali testimonium duo esse ꝺ visis notis et auditis iij.q.ix.testes

Q in testibus attẽdenda est dignitas status fidei puritas et morum grauitas.nn.q.iij.testes

Q illi precipue recipiendi sunt in testes de quibus presumitur ꝙ veritatem facti magis sciant xxxv.q.vi.c.i.

Q licet simplici verbo iudicis sit credendum si tamen ab ipõ appellatur nõ potest esse testis in cã applꝰois.ij.q.vi.statuẽdũ

Q ad vnius testimonium nẽo condempnatur nisi forte fama publica contra ipsum laboret. nij.q.iij.testes.H.se.

Q testiõniũ vnius non valet etiam si sit episcopus.vi.q.j.per totum.xxxv.q.vi.H.vl.

Q ex hoc epõ vel alteri prelato iniuria non infertur cuꝝ sibi soli non creditur intestimonio. vi.q.j.c.vl.

Q ad ꝓbandum duo testes sufficiunt vel tres nisi in aliqbus causis singulariter pꝛes reqrantur.nij.q.iij.testes.H.se.

Q presul non dampnatur nisi i septuaginta duobus testibus. pbr autem cardinalis in xlnij. diaconꝰ vero cardinalis i.xxiij testibꝫ Jnferioris autez gradꝰ clerici.nisi i.vij.testibus cõuicti nõ dñt cõdemnari.ij.q.nij.psul

Jtem nullꝰ ẽ ydoneus testis in cã ꝓpria.xv.q.ij.in fi.

Jtem nec i re nec in cã ad testificandũ admittit nij.q.iij.testes .H.se post me.

Q otra se q̃sq̃ testari pt ꝓ se vero mime.xnij.q.ij H.i.

Q ꝓter inimicicias pt q̃s rpellere testes otra se q̃s admisit ꝓ se alias non.nij.q.iij.testes vsu

Item qui agit nō potest a reo petere testimonium.iiij.q.iij.testes versu Item qui intendit
Item testes non videntur ydonei quibus potest imperari et iij.q.iij.testes.H.se.
Item testis videtur suspectus si sit de domo iudicis iiij.q.iiij. contra.
Q nullus debet cogi vt ferat testimonium contra consanguineos vel affines.iiij.q.iij.testes.H.se.versu.Item lege vilia.
Item nec parentes et liberi ad inuicem aduersum se testificari possunt.iiij.q.iij.versu.Itez co dice.
Q pater et filius vel duo fratres in eadem causa testes esse possunt iiij.q.iij.testes.H.se.
Q in alieno negocio plures testes produci possunt ex eadem domo iiij.q.iij.testes
Item testis domesticus admittitur in causa ecclesiastica.xiiij.q.ij.super
Item in causa matrimoniali.xxxv.q.vi.de parentela
Item admittitur in causa ciuili sed non criminali iiij.q.iij.testes.H.se.versu.quos accusator.xiiij.q.ij.per to.
Q hereticus potest pro christiano testificari contra hereticum sed non contra christianū xxiiij q.i.miramur.H.se.
Q inhabilis ad sacerdotium contra sacerdotem non potest testificari ī causa criminali ij.q.vij ipsi apostoli.
An clericus ad testificandum possit compelli.ij.q.vi.statuendum.
Q episcopus vel presbiter nisi causa aliter sciri non possit non adducantur in testem quia ex hoc sacerdotium dehonestatur xi.q.i.testimonium
Item episcopus vel presbiter ī necessitate testimonium perhibens nō debet iurare sicut alij super librum sed tantum debet videre libruz xi.q.i.testimoniū
Item episcopus vel presbiter potest loco iuramenti dicere p sanctam cōsecracionē ij.q.v.si quis
Q omnes alij testes primo debent iurare de veritate dicēda tactis sacrosanctis euangelijs iij.q.ix hortamur iiij.q.iij testes.H.primo
Q iudex debet testibus prouidere de loci securitate.iij.q.ix. hortamur
Item testibus expense sunt ministrande iij.q.iij.H.se.
Q episcopus siue presbiter pro ecclesie sue negocio potest ferre testimonium xiiij.q.ij.super
Q clericus non debet testis eē in criminali causa contra laycū sed in ciuili.xi.q.i.testimonio xiiij.q.ij.super
Item in conficiendis instrumētis secularium presbiter non de

bet ferre testimonio nisi de mā/
dato episcopi.xiiij.q.ij.sup ī fi.
Q̄ testi honestiori maior fides
est adhibenda.nij.q.iij.testes ꝺ
su item iurisiuranꝺi.
Utrum ermofroditus possit te
stis fieri qualitas icalescentis
sexus ꝺeclarabit.nij.q.iij.testes
versu.itè ermofroditus.
Q̄ mulier potest esse testis p pa
rentibus et consanguineis et p
crimine lese maiestatis et cōtra
hę resim et simoniam.xv.q.iij.§.
ꝺe crimine.
Q̄ꝺ ꝺunoquoq; minus ē ꝺubi
tanꝺum ꝺbi prior vita qualis
fuerit testimoniuz reꝺꝺit ꝺi.xli.
miramur
Q̄ testes ꝺebent esse bone opi/
nionis.ij.questio.i.in primis cir
ca me.
Q̄ aꝺ testificanꝺuz non aꝺmit
tuntur alias ī̄imici.ij.q.i.ī pri
mis circa me
Item nec serui pro ꝺño suo nec
mīor annis.nij.q.iij.testes
Item nec infiꝺeles.ij.que.vij.
non p̄t.
Item nec ifames ij.q.vij.testes
iij.q.v.constituimus
Item nec complices in crimine
quanꝺo io ꝺe se confitentur.xv
q.iij.c.vl.nij.q.iij.testes
Item nec iniuria paupertate la
borantes.nij.q.iij. testes.
Item nec a fiꝺe apostatātes ij.
q.vij.non potest
Item nec consanguinei vel p̄ī
qui nisi cum contra seipsos mu
tuo testificari possūt.iij.q.v.c.i.
Item nec familiares seꝝ ꝺe p̄ꝝ
a ꝺomo proꝺeuntes iij.q.v.c.i.
et c.accātores.
Item nec affines.iij.q.ix.absēs
et.q.v.similiter.
Item nec litigiosi.iij.q.v.suspe/
ctos et c.similiter et c.se.
Item nec ī̄pubes qui infra xiij.
annū constitunr.nij.q.iij.testes
Item nec liberti contra eccleſiā
vel contra ꝺominum cuius ser
ui fuerunt xij.q.ij.epūs qui mā
cipium.
Item nec serui cum alij testes ꝺ
ficiūt.nij.q.iij.testes.§. seante fi
Item nec ille qui iuꝺex vel ac/
cessor vel aꝺuocatus fuit in ea
ꝺem causa.ij.q.vi. statuenꝺum
non.nij.q.iij.testes
Item quicūq; aꝺ accusāꝺū non
aꝺmittitur aꝺ testificanꝺuz nō
nij.q.iij.c.i.
Q̄ testimonium nunq; est ven/
ꝺenꝺum.xiij.q.v.non.
Q̄ nō testificans veritatem gra
uiter peccat.xi.q.iij.vnicuiq;.§.
fit quoq;
Q̄ falsus testis est qui etiaz cō
tra seipsum falsum ꝺicit et per
ꝟ ꝺm q̄ veritas ē venꝺit.xi.q.
iij. abijt
Q̄ presbiteri vel ꝺiaconi in fal/
so testimonio inuenti per tres ā
nos ab officio suspensi ꝺebent ī
monasterio penitere.v. questio.
vi.quia in fi.
qui nisi cum contra seipsos mu
tuo testificari possūt.iij.q.v.c.i.
Item nec familiares seꝝ ꝺe p̄ꝝ
a ꝺomo proꝺeuntes iij.q.v.c.i.
et c.accātores.
Item nec affines.iij.q.ix.absēs
et.q.v.similiter.
Item nec litigiosi.iij.q.v.suspe/
ctos et c.similiter et c.se.
Item nec ī̄pubes qui infra xiij.
annū constitunr.nij.q.iij.testes
Item nec liberti contra eccleſiā
vel contra ꝺominum cuius ser
ui fuerunt xij.q.ij.epūs qui mā
cipium.
Item nec serui cum alij testes ꝺ
ficiūt.nij.q.iij.testes.§. seante fi
Item nec ille qui iuꝺex vel ac/
cessor vel aꝺuocatus fuit in ea
ꝺem causa.ij.q.vi. statuenꝺum
non.nij.q.iij.testes
Item quicūq; aꝺ accusāꝺū non
aꝺmittitur aꝺ testificanꝺuz nō
nij.q.iij.c.i.
Q̄ testimonium nunq; est ven/
ꝺenꝺum.xiij.q.v.non.
Q̄ nō testificans veritatem gra
uiter peccat.xi.q.iij.vnicuiq;.§.
fit quoq;
Q̄ falsus testis est qui etiaz cō
tra seipsum falsum ꝺicit et per
ꝟ ꝺm q̄ veritas ē venꝺit.xi.q.
iij. abijt
Q̄ presbiteri vel ꝺiaconi in fal/
so testimonio inuenti per tres ā
nos ab officio suspensi ꝺebent ī
monasterio penitere.v. questio.
vi.quia in fi.

Jtem quilibz falsus testis sep tennij penitentia punitur xxij. q.v ſi quis per

Jtem infamis fit et a testimo nio repellitur .xxij.q.v.ſi quis conuictus.

Q inducens ad falsuz testimo nium grauiter peccat et consi mili penitencia punitur xxij.q. v.ſi quis per et c. ſi quis con.

Timor

Q timoz est multiplex videlicz seruilis quãdo quis timoze pe ne facit q facit . xxiij.q.iiij.hic autem.§.ſe.

Jtem est timoz inicialis qui ſi cut ceta introducit linum . ita ipse caritatem .de pe.di.ij.§.ℏ q̃ ante ſi.

Jtem est timoz filialis qui eci am timoz sanctus vel castꝰ dici tur et hic est perfectoꝝ xxiij. q.vi.c.i.et.§.vlti.in fi.

Jtez est timoz mundanus quo quis non peccat timoze pellis proprie xi.q.iij.nolite.

Q humanuz est timere eum q̃ potest deprimere vl̃ erigere.xvi q ij.c.i.post me.

Q timendum est de sero penitẽ te.de pe.di.vij.post me.

Q amoz carnalis ꝛ timoz atq̃ auaricia sensus hominis hebe tant iij.q.v.accusatores vl̃ tes xi.q.iiij.quatuor

Q ibi neq̃ vbi timoratus p̃ſit a terra.xvij.q.vij.et ℏ p̃ me .

Tytulus

Q tytulus dicitur principium possessionis vt quo tytulo pos sides .xvi.q.iij.§. põt ante me. xvij.q.iiij.questi

Jtem dicitur tytulus breuis adnotacio sequentis opis dist. xv.sancta et.c.in primis

Jtem dicitur tytulus vexillum vel signum pro re vendicanda positum.xvi.q.v.consuetudo xij.q.ij.non habenti

Jtem dicitur tytulus beneficii um ecclesie sub quo ordinatur et vbi tenetur seruire quaz diu viuit di.lxx.sanctoꝝ

Q nemo sine tytulo ordinari ꝺ bet.di.lxx.sanctoꝝ.

Tollerantur

Q tollerantur a bonis infirmi ipsis consueta non denegando di.iiij.deniq̃

Jtem eorum debilitati quantũ ad laboꝛes condescendẽdo di. xlvij.omnes in fi.

Jtem ipsorum defectus ad ifa miam non detegendo .di.xcvi. in scripturis.

Jtem cõmissa eoruz ꝓpter spem correctionis patiẽter supportã/ do di.xlv.licet exinde ibi de pe/ tro quem dñs post negatiõem non damnauit et ca.recedite et di.l.consiꝺerandum vbi dicitur q̃ ideo dñs petruz tolerauit vt post aliozum defectus toleraret

Jtem tollerantur a bonis mali ipſorum detractiões et falſa iudicia equanimiter ferendo. vi. queſtio. i. deteriores et ca. ſe. et c. ex merito

Jtem tollerantur a bonis mali ipſorum verbera et alias perſecutiones pacienter ſuſtinendo. vi. q. i. quieſcite.

Jtem tollerantur de ipſorum iniurijs omnibus ſe non vleiſcendo. xiij. q. iij. ſex ore ꝛ quel. viij. conuenior

Jtem quiſquis malos non tollerat ipſe ſibi per hoc teſtis ē qꝛ bonus nō eſt. xiij. que. nij. hoc autem.

Q mali a bonis quandoq; tollerantur quia corrigi non poſſunt. xiij. q. vij. c. i. in fine.

De tollerantia maloruꝫ hēs vbi agitur de malo.

Tonſura

Q tonſura clericalis ī circuitu et in ſummitate capitis in modū ſpere debet radi. di. xxiij. prohibete.

Q hec tonſura deſignat in clericis contemptum temporaliuꝫ xij. q. i. duo.

Q hec tonſura primo debet fieri per epiſcopum niſi ſint regulares quibus perabbatem ſuum ſi eſt preſbiter poteſt dari d. lxix quoniam.

Q illa tonſura facit clericū di. xxiij. clericum et ē ordo q̄ dicit pſalmiſtatus.

Q non habentes tonſuram lcōnes in publico publice non debent legere di. lxix. qm̄.

Q tonſura clericalis ſic debet condi vt ſit ſuper aures di. xxiij. ñ quamtumlibet non liceat

Q ad eam deferendam clerici per diaconos ſunt compellendi di. xxiij. clerici.

Jtem ſi contempnunt ſunt excōmunicandi di. xxiij. ſi q̄s prebit

Q etiam vxorati clerici contra habentes cum virgine debent tonſuram portare ſi priuilegio clericali volunt gaudere ar. di. lxxxnij. quisquis.

Q clericus contrahēs cum corrupta quia videtur renunciare priuilegio clericali cōmunez cū laicis tonſuram portabit diſti. lxxxnij. quisquis

Tormentorum

Q tormentum quandoq; damnis quandoq; verberibus īferꝛ xij. q. ij. fraternitas.

Q quilibet iudex etiaz eccleſiaſticus poteſt ſuſpectos torquere vt veritatem facti poſſit exq̄rere. v. q. v. illi.

Jtem quilibet ſuperior omnem malefactorem ſibi ſubditum ſecundum magis et minus excedentem poteſt tormentare. xxiij. q. v. c. in ſi.

Jtez prelatus non debet per ſe ſed per alios delinquentem tor

mentare di.lxxxvi .non liceat .

transactio

Q transactio est cum aliquod retentovel promisso ab actione litigij recedere di.lnij.generalis circa fi.

Itez trāsactio dz fieri descire iudicis vel superioris.xxiij.que . iiij.si illis.

Q proprie loquendo transactio non potest fieri in spiritualibus i.q.ij.quempio.

Q quādo seruus diaconus effectus aliam personaz pro se restituit in tali trāsactione nō cōmittitur simonia quia non pro ordine sed pro seruicio fit restitucio di.lnij.ex antiquis in fine et c.generalis.

transitus

Q in successores res transit cū suo honore.xi.q.i.silueste

Q spiritualis transitus est de peccato ad vitam de culpa ad gratiam de terrenis ad celestia de con.distinctione. quarta per aquam.

De transitu religiosorum ad aliam religionem habesvbi agitur de religione.

Transferri

Q transferri possunt prelati de ecclesia ad ecclesiam ꝓpter necessitatem vel vtilitatem .vij. q.i. mutationes et.iij.c.se.

Q sicut vir ducens alteram p̄ter suam vxorem dicit adulter sic prelatus qui ꝓpria temerita te se transfert ad aliam ecclesiā vij.q.i.sicut

Q trāslatio fit de minori ecclesia ad maiorem non econtrario di.xciij.legimus circa me.

Q petrus de anthiochia romā tanc̄ ad maiorem ecclesiam est translatus vij .questione. i.mutationes.

Q ambicio presumitur vbi de minori ecclesia ad maiorez sua temeritate transfertur .vij.q.i . si quis episcopus.

Q in trāslatione vtilitas plurimorum vnius vtilitati preferēda est.vij.q.i.stias.

Q translato nichil iuris in priori ecclesia rmanet.xxi.questi.ij.si quis.

Q trāslatus non priuatur prima ecclesia nisi possessionem habeat in secunda distinctio .xciij siquis episcopus.

Q translatus causa necessitatis cessante necessario debet redire ad primum locum.vij.q.i pastoralis.i .questio. prima ꝓ pro necessitate

Q solus pape est episcopos trāsferre.vij.q.i.mutationes et c . sicut alterius

Q presbiteri siue īferiores prelati de ecclesia ad ecclesiam nō debent transferri nisi auctoritati episcopi.vij.questione prima episcopus de loco.

Q ad aliam ecclesiaz sua teme/
ritate se transferentes frustãtur
habita et non ambita .vij.q.i.
si quis episcopus.
Q in translatione 7 ecclesiaruz
sui rerum ecclesiasticarũ episco/
p9 debet requirere consilium ca
pituli quia fit quedam aliena/
tio.xij.q.ij.sine exceptione
De translatione habes vbi agi
tur de ꝓmutatione

Treuga

Q treuga ẽ securitas ꝑstita re/
b9 7 personis discordia nõuum
finita.xxiiij.q.vl.illi.
Q archiepiscopi 7 elij ꝑlati ad
faciendas treugas debẽt inten
dere.xciiij.q.vl.illi di.xc.ꝑ totũ
Q frangẽtes treugas sunt ex/
comunicandi.xxiij.q.vl.illi.

tributum

Q licite datur tributum eciam
ab ecclesia valet intuitu pacis
xciij.q.i.quid
Item datur intuitu subiectionis
xi.q.i.magnum nota ibi de cri/
sto qui dedit tributum.
Item intuitu soli ꝙ ds passioz
xiij q.viij .tributuz.xi.q.i.si tri
butum
Item datur ituitu impensi offi
cij vel impendẽdi.xviij.q.ij.eleu
therius
Item datur intuitu cathedrati
ci.x.q.iij.per totum.
Item datur obtentu longe con
suetudinis.i.q.iij.que sunt in si
Q nulla ecclesia construenda ẽ
sub tributaria cõditione de cõ.
di.i.si quis basilicam

tribulatio

Q tribulatio est patienter tole
randa ne per impatiẽtiam meri
tum vertatur in culpaz.vij .q.i
cuz percussio
Q ds sepe suis mordacissimũ
genus tribulationis imittit ad
anime medicamentuz. v.q.v.ñ.
õnis exinde de stimulo carnis
pau.
Item immittit ad virtutis au/
gmentuz.vij.q.i.aduersitas exi
d ibi d naufragio pauli.xi.q.iij
in cunctis
Item immittit ad puniendũ cri
men commissũ.vi.q.i.sunt plu/
rimi.vij.q.i.cum percussio
Item immittit ad consequẽdũ
eternum premiuz.vij.q.i.sugge
stum.
Q tribulatio facit peccata de/
serere.xxiij.q.iij.displicz ãte me
Item facit mundi honores cõ/
temnere.xxiij.q.iij.displicet
Item facit ad bonum festinare
xxiij.questione quarta quando
vult.
Q quãdo ñ grex nisi fides �pa
stor queritur tribulatio est de/
clinãda.vij.questione.i.scisciti/
ris.
De hac materia habes vbi a/
gitur de aduersitate

Tristicia

Q nullus pro sua nec pro suorum morte tristari debet.xiij.q.ij.quam prepost
Q illi qui de morte contristantur viuentur de spe resurrectionis dubitare.xxij.q.ij.vbicunq; ℌ. se.et c.se.

Tutor

Q tutor ꝑprie dr pupilli vel orphani vel a parentibus emancipati di.lxxxvij.desolatis.
Q triplex est tutela videlicet testamentaria que ex testamento constituitur et legittima que ꝑter propinquitatem assumitur. ac datiua que cuicunq; confertur.xvi.q.i.generaliter
Q tutela pupillorum in duob9 consistit. videlicet vt vita a criminibus et res ab iniuria ipsorum seruentur.xij.q.i.c.i.
Q ipse deus iussit pupillis et egenis ipēdi tuitionē di.lxxxvij desolatis.
Q episcopus tanq; iudex tuicionem testamentariaz non debz suscipere et susceptaz propter necessitatem non per se sed per archipresbiterum debet agere di. lxxxviij.episcopus et.ij.c.se.
Q licet clerici et etiam mōachi non teneantur ad tutelaz testamentariam vel legittimam vel datiuam ad tutelam tamen miserabilium personarum oēs tenentur di.lxxvi.pervenit et c. licet.xvi.q.i.generaliter.
Q clerici per episcopum possūt cogi ad egenorum tutele susceptionem di.lxxxviij.decreuit.

Vacare

Q ecclesia cathedral' vltra tres menses non debet vacare di. l. postquam di.xliij. obeuntibus
Item propter gregis periculuz post tres menses electionis alij tres menses dantur pro petenda consecratione distinctione.l. postquam.
Q percipiēde atq; intuende veritati vacandum est.viij. q.i. q̄ episcopatum.
Item clerici qui diuinis officijs debent esse obligati non debēt terrenis actibus vacare.xxi.q.ij.mollicijs
Item vacacio contemplationis corde appetenda est sed aliquādo pro multorum salute est p9ponenda .viij.questione prima in scripturis.
Q diabolus per incuriam vacantes facilius opprimit et in pma vicioruz prosternit de pe. di.nij.℣.i.

Vagabundus

Q episcopus vagabundus nisi resipiscat primo excomunicatur post in monasterium retrudit̄ur septima questio.i. peruenit et ca.sequen.

Q clerici ab eccleſia non ſunt
tuendi qui vagandoſub nulli⁹
epiſcopi diligentia conſtunt .
di.xciij.nulla.
Q monachi vagari prohibent
xvi.q.i.iuxta.
Q religioſi vagãtes vt ad mo
naſterium redeant ſunt compel
lendi . xvi.q.i.quidam xviij.q.
ij.abbates.
Q vaganti religioſo ſine ſui ſu
perioris licencia nec licet ordi
nes recipere nec diuina officia
exercere xvi.q.i.monachi
Q ſi quid vagando religioſus
acquiſierit totum monaſterio
vbi profeſſus erit cedit . xviij.
q.ij.abba.
Item vagabundi religioſi poſt
contemptum admonicionis aux
ilio epiſcopi ſũt carceribus tra
dendi xviij.q.ij.abbates

Vanitas

Q nomen dei non eſt vanuz aſ
ſumendum xxij.q.iij. aduertẽdo
Q vanitas gentilium poetarũ
vel philoſophorum ipſorum au
ctoritatibus redarguitur diſti.
xxxvij.ſi quid
Q in predicacione poſtponere
auctoritatem ꝓphetarum et ad
ducere philoſophorum vanitaſ
eſt et curioſitas ſacrilega diſti.
xxxvij.ſi quid et c.ſe
Q omnis ſcientia cum ad tro
poloyam idest mores non con
uertitur in vanitatem et in ſen
ſus obſcuritatem deducit diſti.
xxxvij.nonne et c.ſe

Vaſa

Q in eccleſia ad baptiſandum
et ad corporalia et ad pallas
lauandum ſpiritalia vaſa dñt
haberi de con.di.iiij.omnis ꝑſ
biter.
Q vaſa ſacrata non debẽt mo
niales nec inferiores clerici tra
ctare di.xxiij.ſacratas et c.optz
et.ij.c.non liceat
Q cum ſacrata vaſa a non ſa
cris tractãtur deꝰ grauiter of
fenditur de con di.i.in ſancta .
Q vaſa ſacrata et eccleſiaſtica
et inueterata debent conburi a
cineres vbi calcari non poſſũt
reponi de con.di.i.altaris
Q vaſa eccleſie ſunt pro libera
cione captiuorum et egeſtate
miſerorum exponenda quia me
lius eſt vaſa viuentium ſerua
re quam metallorum .xxj.q.ij.
aurum
Q paulus dicitur vas electio
nis xxxij.q.v.ſi paulus.
Item vaſis ire deus nunquaz
redderet interitum ſi non inue
niretur homo ſpontaneum ha
bere peccatum xxiij.q.iiij.nabu
chodonoſor

Vates

Q vates a vi mentis appellatꝰ
eſt qui modo ſacerdotez modo
prophetam modo poetam ſig

nificat di.xxi.cleros.

Q illud ꝙ vates gentilium de cristo prediserunt valet ad conuincendam paganoruz vanitatem sed non dat auctoritatez d. xxxvij.si quid.

Velum

Q est velum professionis ꝙ datur feminis anno xij. xx.q. ij. puella.

Item est velū consecrationis ꝙ dat āno vicesīo.xx.q.i.placuit.

Item est veluz ordinationis ꝙ dat āno xl.xxvij.q.i.diaconissā

Item est velum prelationis ꝙ datur āno lx.xx.q.i.iuuēculas

Item est velum continentie observationis et hoc est viduarū xxvij.q.i.vidua.

Q ad episcopos spectat virgies velare.xx.q.i.deuotis.

Q nec abbatisse nec alteri moniali licet aliquam velare.xx.q ij.statuimus.

Q viduam nullus pontificum velare debet xx.q.i.deuotis

Q vidua ab altari velamen cōtinentie potest suscipere.xxvij.q. i.vidue.

Q velate velo professionis siue virgines siue vidue matrimonium non possunt contrahere et contractum dirimitur .xxvij .q. i.si quis sacro et c.hee vero

Venatio

Q aliqua venatio prohibetur aliqua permittitur aliqua concedit̃ur.

Q venenatio arenaria qua ꝗs pugnat cū bestia dentata ī arena prohibetur non solum facientibus sed etiaz aspicientib9 di.lxxxvi.qui venatoribus et ij.ca.sequen.

Q hanc venationem exercens non solum infamis efficitur sed etiam ab actiōe ī iudicio repellitur.iij.q.vij.c.i.§.tria.

Q venatio saltuosa que fit ī saltibus vel ī siluis si fit tempore debito non prohibetur si fit ꝓpter vtilitatem non delcōem laicis non clericis pmittitur disti. lxxxvi.quid prodest disti.xxxiij. quorundam.

Q venenatio que fit sine strepitu sicut ponere rethe vel laqueum non solum laicis sed etiam clericis decidit̃ur quia similis ē piscationi di .lxxxvi.esau de c. di.v.nunq̄

Q maxime germaīe atq̄ gallie prelati saltuose venationi implicantur di.xxxnij.quorundam.

Q venator in quantū venator nunq̄ legitur sanctus di.xxxnij quorundam di.lxxxvi.esau.

Q q̄ videt venationem ad delectandum videbit cristum ad cōtristādum di.lxxxvi.vident.

Q parum prodest ieiunare in cibis et delectari ī venatiōib9 distinctione octuagesima sexta quid prodest.

Q fouere venatorem propter artem suam est peccatum dist. lxxxvi. qui venatoribus

Vendicio

Q emendi vilius vel vendēdi carius studium maxie clericis prohibetur xiiij. q. iiij. canonū.
Q clericis admittitur q pro mutuatis ab ipsis denarijs fs alias statuto tēpore prout vēduntur recipiant. xiiij. q. iiij. si quis clericus
Q turpe lucrum sequitur qui ex cupiditate tēpore messis minus emit vt carius vēdat xiiij q. iiij. qui tempore.
Q qui falsum iurando pro pecunia veritatem vendit xp̄m qui veritas est sicut iudas vēdit xi. q. iij. q abijt
Q sicut iudex non debet vendere verum iudicium sic nec testis verum testimonium xiiij. q v. non sane
Q iurisperit9 pōt vendere iustum consilium sicut aduocatus iustum patrocinium. xiiij. q. v. non sane. xi. q. iij. non licz
Q nullum dyabolus tamquā seruum possidet nisi qui se sibi peccatorum ere vendiderit. xv q. i. non est
De vendicione spiritualiū habes vbi agitur de symonia.
Q cristus eiecit de templo vendentes et ementes. xvi. q. vij. et hic.

Venia

Q apud deum nullas patitur moras venie uersacio de pe. di. i. sepens in fi.
Q deus non dat veniam in errore durantibus sed se corrigētibus xxiiij. q. ij. legacio
Item cum in confessione peccati erubescentiam uincit timor dei fit venia criminis. de pe. di. i. H. quem penitet
Q fit dignus uenia ex defectu sacerdotis quem habere nō valens socio confitetur turpitudinem criminis de pe. di. vi. H. i.
Q facilitas venie intentiuum tribuit delinquendi xxiij. q. iiij. est iniusta in fi.
Q non oportet prelatum si excedit in correctione a subdito veniam querere. di. lxxxvi. qñ.

Venialia

Q venialia peccata dicuntur cotidiana quia cottidie subrepunt de pe di. i. medicia H. tres sunt abbates
Q fit veniale in confessione q fuit criminale in operacione d pe. di. i. H. penitet.
Que sint venialia peccata habes di. xxv. H. alias
De venali peccato hēs vbi agitur de peccato H. vlti.

Verbera

Q fides verberibus non est exigenda.xlv.c.i.
Q ecclesia quosdam dampnis quosdam verberibus castigat xij.q.ij.fraternitas.
Q ad correctionem subditorum virgarum verbera meritorie infliguntur.xxiij.q.v.c. i.in fine.
Q siue monachi siue alij clerici de suis excessibus verberibus coherceri possunt.xx.q.vlti.monachum.
Q episcopus nullum suis manibus debet verberare di.lxxxvi. non liceat.
Q miseri sunt prelati qui tantū verberibus volunt timeri dicti. xlv.c.i.
De hac materia habes vbi agitur de tormentis et vbi agitur de correctione.

Verbum

Q omnium rerum creatio hominum recreatio fuit in verbo.prima q.i.intra
Q in verbis sacramenta christi conficiuntur.i.q.i.intra.i.q.i. detrahe.
Q accedit verbum ad elementū et fit sacramentū .i.q.i.detrahe
Q non minus est reꝰ q̄ verbū dei negligēter audit quam qui corpus cristi in terram proicit.i. q.i.interrogo.
Q verba ideo sunt instituta vt homines cogitationes suas in noticiam aliorum perferāt.xxij q.ij.is autem.
Q verba non semper sunt accipienda vt sonant xxiij.q.i.paratus ante fi.
Q deus inuocat verba secundū intentionem proferenciū.xxij.q. v.humane.

Verecundia

Q ē verecundia virginal' que naturaliter inest virginibꝰ.xxx q.v.nec exemplū ibi de rebecca
Item est verecundia vidualis que verecundiam promittunt anteq̄ iterato nubant. xxxij.q. ij.non omnis.
Item est verecundia senij confitentis duz quis erubescit pcā alijs confiteri de pe.di.iij.§.fine versu inter hec.
Item est verecundia plene penitētis et hec est magna pars satisfactionis quia de mortali fit veniale de pe.di.i.§.quē penitet et c.quāuis.
Q ꝓpter verecundiam bonum non est dimittendum de pe.di. i.in actione in fi.

Veritas

Q veritas est cū illud asserit q̄ est.xxij.q.ij.cum humilitatis
Q tunc erit aliquis a veritate dei cum a fide et caritate erit. xxxij.q.iij.cum aliquis.
Q veritas sacramentoꝝ ī sola ecclesia habet catholica.xxxij. q.i.quia

Q in quib⁹ nil interest ad habendum regnum dei vtruz vera putentur vel falsa ñ refert. xxij.q.ij.in quibus

Q veritas etiam prefertur consuetudini quia christus nō dixit ego sum consuetudo sed veritas di.viij.veritate et iiij.c.se.

Q ille non solum est proditor veritatis qui mendacium dicit sed ille qui libere veritatem nō pnunciat .xi.q.iij.nolite timere

Q qui veritatem pro pecunia negant deum negant .xi.q.iij. abijt.

Q qui veritatem non defendit quam defendere conuenit prodītor ē veritatis xi.q.iij. nolite timere.

Q veritas non est in homine cum dicit se peccatorem et non est xxij.q.ij.cum humilitatis et ij.c.se.

Q non est fit vitanda arrogantia vt veritas relinquatur xxij q.ij.non ita.

Q quandoque potest veritas occultari xxij.q.ij.ne quis

Q vbi de fide vł salute agitur qui veritatem occultat iram dī super se prouocat xi.q.iij. quis quis et.noli timere

Q melius est pro veritate pati supplicium quam pro adulatione assequi beneficium xi.q.iij nemo peritorum

Item veritas cum non defensatur opprimitur. viij.lxxxiij.

errore.

Q tria solent impedire veritatem.videlicet carnalis amor et timor atque auaricia .iij.q.v. accusatores vel testes

Q a sacerdotibus et predicatoribus veritas est libere predicanda xi.q.iij.nolite timere

Q ꝓpter indignos quandoq; dimittenda est veritas doctrine xi.q.iij.cum ergo

Q veritas bone vite propter nullum est dimittenda xxxv.q.ij.ita ne et.c.se.

Vestes

Q vestes sunt multiplices .videlicet episcoporum que tam ī veteri qmam in noua lege varie sunt quia ex multis virtutibus debet resplendere vita pōtificis di.xl.H.i.et di.xlij.sit rector post me.

Item sunt vestes ministrorum ecclesiasticorum q hee varie sūt designantes varias virtutes quas debent habere di.xl.H.i.

Q cultui vestium ministroruz ecclesie ornatus actionis debz conuenire di.c.rōnis.

Item sunt vestes clericorum q̄ nec sordide nec fulgide debent esse di.xli.et c.pīt ymoniam et c.clericus et.H.se.

Q clerici siue extra siue intra non laycalibus sed clericalib⁹ vestibus debent vti q non suā tes grauiter debent puniri xxi

q.iiij.nullus eorum
Item sunt vestes religiosorū q̄ debent esse humiles et despecte ñ diuersi notabilis coloris.xxi q.iiij.ca.i.
Q religiosi vestem professionis sue nunq̄ debent deponere .xx. q.i.vidua
Q nec existentes in scolis vestē debēt mutare religionis ar.xxi q.iij.nulli eorum
Item sunt vestes laycorum que cum ꝑm consuetudinez terre deferuntur a superstitiosis nō sūt iudicande di.xxx.si quis virorꝝ
Item sunt vestes penitencium sicut cilicium et consilia di.l.penitentes
Item sunt vestes sacrate ecclesiaruz que debent esse honeste et alteri vsui non sunt applicande de con.di.i.vestimenta
Q vestibz sacratis non dñt alij hoīes vti ꝑ sacrati de .con .di. i.vestimenta
Q nullus pretextu pietatis inuoluat mortuum vestibz sacris de.o.di.i.nemo ꝑ ignorāciam
Q vetera vestimeneta eccīe debent comburi et cineres in pariete vl alias vbi conculcari non possunt debent poni de con.di. i.altaris

Via

Q via excellēcior est caritas qr sine ea ambulare nō possūt homines sed errare de pe. di. ij. si quis semel.S.hec est caritas
Q viaz absq̄ ductore non īgrediaris ꝑ nūq̄ ingressus es.xvi q.i.si clericatus
Q deus docz mansuetis vias suas.xvi.q.i.nos autem
Q viaticū dicitur eucharis.di. l.hijs vero
Item viaticuz nulli penitenti in morte ē denegandum di .l.penitentes .xxvij.q.i.virginibus
De hac materia habes vbi agi de eucharistia

Vicarius

Q vicarius cuiuscumsq̄ prelati in loco capellani tamq̄ cuius vices gerit debet honorari di. xciij.ca.vlt.di.xciiij.c.i.
Q ecia sbdiacono vices prelati possunt committi di.xciij.ca.i.
Q non debet esse laycus vicarius quia indecorum est laycū ecclesiasticos viros iudicare.xvi. q.vij. noua.
Q omnes episcopi sunt vicarij apostoꝝ di.lxxxvij.q̄ vices.
Q qui contempnit vicarium o tempnit et illum qui posuit euz di.xxi.in nouo

Vicedominus

Q in quolibet episcopatu debz esse vicedom̄ qui et hospitibus et causis loco episcopi possit satisfacere di.lxxxix.nolumus
Q episcopi interest vicedom̄ cōstituere di.lxxxix.nolimus
Q officiū vicedom̄ debet etiaz de episcopatu disponē.di.lxxxix dyaconū

Vicium

Q multiplex est viciuz videlicz morum verborum et corporum
Q vicia morum quia obsunt a nime sunt deuitanda di.xxxviij .§. si licet et.ca.sedulo
Q vicium mox dependit a voluntate di.lvi.nasci in fine.
Q vicia sepe se virtutes esse mẽ ciuntur di.xli.sepe
Item vicia verborum sunt tol leranda sicut in scis hominibus corrupcio gramaticalis quia si sunt voces dei sed animi affectus di.xxxviij.sedulo et.ca.se.
Item vicia corporuz sunt discucienda nec debent eẽ in sacerdote et maxime in prelato di. xlix. hinc etenim
Q quidaz viciati corpore non debẽt promoueri ad sacros ordines di.lv.per totum
Q viciati corpore qui remouẽtur ab ordine intelliguntur proprie abscisi non casu sed propria voluntate di.lv.si quis semz et ca.seq̃.
Q seipos in corpore viciantes non promouentur sed eciaz promoti deiciuntur di.lv.si quis p egritudinem et.ca.qui partem .
Q viciati corpore per propriam abscisionem homicide iudicantur et sue condicõnis inimici di lv.si quis semet.
Q carens quocũq casu oculo quia est membrum notabile nõ debet promoueri di.lv.si euãgelica .
Q eunuchus per insidias factus vel ita natus potest promoueri vicio corpis non obstante di.lv.eunuchus
Q cum propter egritudinem vl violenciam vel casus quis corpore viciatur dummodo nõ sit cum magna deformitate non p̃ natur ordine habito vel habendo distinctiõe.lv.potestate et. ca. si quis.
De hac materia habes vbi agitur de mutilacione

Victus

Q vtiliter vincitur cui licencia peccandi tollitur .xxiij . q .i. in fine paratus
Item victo debetur misericordia dommodo non timeatur turbacio futura.xxxiij.q.i.noli
De hac materia habes vbi agitur de bello et de hoste et vbi agitur de paciencia

Vidua

Q vidua est que p̃ sollẽpne fedus nupciarum morte interueniente a viro suo diuisa fuerit . di xxxnij. pbri.§.se.
Q debent vidue assidue ecclesiam dei bonis operibus q oracionibus adiuuare dist.lxxxi.ca. vltimo .
Item debent stipendijs ecclesie sustentari di.lxxxi.vidue

Q clericis et religiosis non debent esse multuz familiares di.lxxxi.clericus et.ca.se.
Q episcopi et aliarum ecclesiaz prelati precipue viduaruz sustētacioni et protectioni debent intendere di.lxxxvij.per to.
Item debent viduis reges et ī paratores facere iusticiā .xxiij. q.v.regum et.q.iij.ab imperatoribus.
De viduis habes vbi agit de bygamia et multis locis

Vigilia

Q vespera sanctoruz vigilia dicitur quia olim pro reurrencia solempnitatis in oracionibus pernoctabant di.lxxvi.nosse
Q in seruicō eciam diuino vigilie inmoderate que sensus integritatez diminuunt non laudātur de con. distinct.v.non mediocriter.
Q quia vigiliam natalis domini cum ieiunio quatuor temporum celebrari non conuenit ideo quatuor tempora āte celebrari debent di.lxxvi.de ieiu.
Q vigilia penthecostes sicut in vigilia pasche de ieiunio est obseruanda di.lxxvi.nosse

Vinculum

Q vīculum est cure pastoral p non soluitur n̄ p superiorez.vij.q.i.sicut alterius.
Item est vīculuz matrimonial stat9 p nō soluit nisi per mortē alterius.vij.q.i.sicut alterius
Item est vīculū sentencie excōmunicacōis p soluit ab alligante. xi.q.iij.nēo otēpnat et pla.ca.

Vindicta

Q triplex est vindicta vz spūalis vt est excōmunicacio degradacō suspensio depositio in monasterī ū et ī carcerez detrusio et a publicis actibus repulsio hec locuz hz in eccia.xxiij.q.nij.forte
De hac vindicta habes vbi agitur de pena
Item est vindicta pecuniarie actionis.hec eciā hz locū in eccia vbi bannuz p̄cessit .xvi .q.i.statuimus & fm estimacōez iniurie pecunia recipitur .xvij .q.nij. quisquis et.ca.contumax.
Itez est vindicta corporal puni cōis hec cōuenit iudicib9 eccie et seculi ꝫ non equaliter.xxiij.q v.ca.i.v.q.v.illi qui
Itez vindicta corporalis detrūcacionis et occisionis tm̄ secularium est.xxiij.q.v.reos et.ca.se. q.viij.preteria et.hj.ca.se.
Q vindicta est inferenda .xxiij. q.nij.Hi.
Q omnis milicia vel propter p pulsandā iniuriā vl̄ ppter vindictā inferendā instituta est .xxiij. q.i.Hi.
Q vindicta ꝑ lex p̄cepit est bona sed libido vlcionis est mala xxiij.q.iij.sex

Q vindicta quam lex precepit est bona sed libido vlcionis est mala.xxiij.q.iij.ser

Q vindicta aut ifertur animo corrigendi aut aio vlciscendi si aio corrigendi licite ifertur malis nisi sociam habeat multitudinem q̃a tunc non potest salubris esse vindicta.xxiij.q.nij.nō potest di.l.vt cōstitueretur

Jtez si timeatur obstinacio.vij.q.i.§.cum ergo

Jtem si timeatur scismatis periculum.xxiij.q.nij.quisquis

Jtem si timeatur maius malū ex vindicta di.l.vt ostitueretur

Jtem si reatus occultus non ē manifestatus p iudicium.xxiij.q.nij.forte

Jtem si crimen soli iudici sit notum quia tunc ex vindicta fit pditor.ij.q.i.si peccauerit

Q vindicta aio vlciscendi oibz prohibetur.xxiij.q.nij.ita plane di.xlvi.sedicionarios.xxxij.q.i.p debetur

Q vindicta priuata deo est seruāda. q̃ dicit mihi vindictā et ego retribuam.xxiij.q.i.§.i.post me.

Q vindicta propria prohibetur q̃ est adulcōem.xxiij.q.i.nisi et.ca.paratus et.q.nij.h ār

Q illa que est ad correctionem iudicibus exequenda pcipitur.xxiij.q.nij.est iniusticia et.ca.sequenti.

Jtez exequenda est vindicta abeis nō zelo proprie iniurie ꝫ zelo iusticie.xxiij.q.nij.ita.xxiij.q v.prodest

Q non exequentes vindictam correctionis grauiter offendūt.xxiij.q̃st.nij.si is et.ca.quando et.ca.si.

Jtem nō vindicando dant alijs incentiuum deliquendi.xxiij.q.nij.est iniusta in fi.

Jtem non prouocant contra se solum ꝫ eciam contra populum flagellū dei di.xlv.ꝫ illud.xxiij.q.nij.si quos

Q quādoq; in paucos vindicta exercetur vt multitudo timeat.xxiij.quest.nij.p faciet in fine et.ca.seq̃.

Q episcopi et prelati non facilīter debent ad vindictam accēdi di.lxxxvi.si p̃

Q non debet nos delectare vindicta que animum pascit alieno malo.xxiij.q.v.de occidendo.

Jtem in eo q̃ cristus compescuit discipulos a vindicta samaritanorum.innuitur q̃ non semp procedendum est ad vindictaz peccatorum.xxiij.q.nij.q̃ cristus.

De hac materia habes vbi agit de pena et de punicione

Vinum

Q vinum est luxurie incentiuū di.xxxv.luxuriam.ca luxuriosa et per totam dist.

De vino habes vbi agitur de ebrietate

Violencia

Q violencia est legibus inimi / ca.xi.q.i.cristianus in fi.
Q clerici a laycis per violenciã oppmi nõ vñt.xi.q.i.xpianus
Q ecclesie res non violenta sed racione debent exquiri .xvi.q. quest. vi.ca.i.et.ij.q.v.ca.con / suetudo .
Q violenta confessio vl promis sio nõ obligat.xv.q.vi.c.i.7.ij.
Q violencias precipue persona les in eodem instanti rpellere li cet eciam clerico non impugnã do sed eciã se defendendo.xxiij. q.i.p in bello
Q violencia absoluta excusat a toto.xxxnij.q.i.non satis
Item violencia cõdicionalis ex cusat a tanto sed non a toto.ij. q.i.in primis ante me.v.glo.
De hac materia habes vbi agi tur de coactione et de repulsa

Vir

Q vir ponit aliquãdo pro sexu xxxij.q.vij.vxor
Item aliquando ponitur pro v/ tute di. xxx.si quis virorum
Item aliquando ponitur pro e tate di.lxxvij. episcop9 vnde.v. Vir notat etatez vir sexum vir probitatem
Item ga caput mulieris est vir melius debz viuere vir et prece dere in õnibus factis bonis vx rem.xxxij.q.v.ca.vlt.

Virga

Q xps sine virga 7 sine pecuni a misit apostolos vt icentiua li tis 7 instrumenta eriperent vlci onis.xi.q.iij.ira in fi.
Item ideo dominus virgaz nõ ferendam apostolis in via pre / cepit vt nulli violencia inferat. xx.q.iij. presens post me .
Q disciplina patris vel mgri si dz ee in tormtis alijs p in vga rũ vberib9 .xxiij.q.v.c.i.añ fi .
Q assur fuit virga furoris dñi qz per eas innumeras gẽtes di uina iusticia flagellauit.xxiij.q. v.remittuntur.S.proximo

Virginitas

Q e vgitas corporis et nõ mẽ tis qñ casti corpore fornicãt vl adulant mente.xxxij.q.v.si.cuz ei et.ca.si paulus
Item est virgitas mentis et non corporis qñ sine sensu tollerat p alid operatur .xxxij.q.v.ma / gis et.ca.se.et.ca.tollerablius.
Item est virgitas mẽtis et corpis p cõplectit volũtas 7 h dicitur glosa vgitas .xxxij.q.v.sicut ei
Q virgitas nõ est in pcepto hz i consilio suaderi potest iperari nõ . xxxij.q.i.integritas
Q virgitas cũ huilitate est ad mirabil et deo acceptabilis di . xxx.h scripsimus
Q virginitas antefert nupcijs xxxij.q.i.nupcie

Q virginitas non debet voue/
ri detestando matrimonium di.
xxx.ñ quis propter deum et.ca.
sequenti.

Q sicut nupcie terram sic virgi
nitas implet paradisum .xxxij.
q.i.nupcie

Q prodest parentibus ad salu/
tem ñ ipsorum proles in virgi /
nitate perseuerant.xxxiij.q̄st.v.
tunc sal

Q virginitas sine operibus bo
nis non saluat .xxxiij. quest.v.
tunc .

Q cōiugia patriarchax et alio
rum patruz cōparantur moder
ni temporis virginitati de pe.
di.ij.§.cum sine

Q cum virginitas sine cōsensu
corrumpitur merituz castitatis
duplicatur.xxxij.q.v.§.i.cum ꝺ
go sit corrupta iter alias virgi/
nes non consecratur .xv.q.i.c.
vlt .

Q cum omnia deus potest vir
ginem corruptam non potest fa
cere incorruptā.s.q̄tum ad actū
xxxij .q.v.ñ paulus

De hac materia habes vbi agi
tur de continencia

Virtus

Q xp̄s est dei virtus et sapiēci
a q̄ in vtero ꝺginis edificauit
sibi domum di.lvi.nasci

Jtez tres sūt virtutes theology
ce.fides.spes.et caritas .de cō.
di.ij.q.quia passus.

Q de virtute in virtutem sunt
gradus qz vnaq̄z virtus q̄ñ q̄/
busdā gradibz augetur de pe .
di.ij.dum scām vsq̄z ad.§.se.

Q virtutes sunt aie tegumntuz
de pe.di.ij.§.romanos in fine

Q hoc vestimento ꝺctis maxi
me p̄lati z clerici debent vti di.
xl.§.i .

Jtem sunt q̄ñ picture ad aīe or/
namentuz qz illa aīa a deo pin
gitur q̄ phz in se virtutis gr̄az r̄
nitentem de pe di.ij.§.romanos

Q nō ex parentibus ꝫ ex volū
tate nascentis causa viciorū est
atq̄z virtutum di.lvi.nasci

Q ille est dei virtute mirabilis
qui ex parentibus prorsus a ꝺ/
tute alienis natꝰ virtute resplē/
det di.lvi.nunq̄z in fine

Q qui propria virtute decora /
tur parentum suorum non dede
coraṫ obprobrijs distinctiōe.lvi
nunq̄.

Q non vicia sed virtutem parē
tum debent filij amplecti di.lvi.
nunq̄

Q virtute nō generis nobilita
te comparatur di.xl.illud

Jtem nec ad virtutez nec ad vi
cia necessitate quis trahitur sed
libero arbitrio de pe. dist .ij. §.
opponitur post me .

Jtem non est virtus que fit ex
necessitate ibidem

Q virtus simul cum vicijs nō
potest haberi de pe. distinctione
ij.§.ex primis

Jtē virtus p vicia et pcā ꝓua tur de pe.dist.v.H.i.versu volen dum .

Q virtus adipiscitur cum vicō renunciatur.egressus.n.malicie virtutis ingressus operat .xxxij. q.i.cum renunciatur

Q virtus in aduersitate proba tur.vij.q.i.aduersitas et.ca.se .

Q virtutes negantur esse vere apud infideles qr nō promeren tur gloriam.xxviij.qst.i.omnes H.ex hijs

Jtem vbi deest agnicō eterne et incōmutabil veritatis falsa vir tus est ecia in optimis moribus xxviij.q.i.omnis.H.proximo

Visio

Q visio est duplex vz spualis q per fidez deus cōspicitur.xxxij. q.i.quia

Q visio spūal obscuratur p ma lā et maxīe per carnalem opera cionem di.xlix.hinc circa me. & lippus

Jtez per arrogāciā z sciencie p. supcionem qr tal a celeritate vi sionis se excludit dist.xlix. hinc versu albuginem

Jtez exacuitur tamq collirio p bonam operacionez di.xlix.hic collirio

Jtem exacuit p sui despectiōez. et humliacionem dist.xlix. hinc versu albuginem

Jtem exacuitur per tpaliū post posicionem.viij.q.i.in scripturis et.vij.q.i.aduersi.

Jtem exacuitur per supernoruz iugem cōtemplacōez di.lxxxviij decreuit. exemplum ibi de scala iacob.

Jtem est visio coporalis qua vi dentur tpalia di.xlvij.sicut hij.

Q in visione corporali prohibe mur videre lasciua.xxxij.qst.v. nec solo et.ca.se.

Jtem prohibemur videre iocos et ludos indebitos dist.lxxxvi. vident .

Jtem boni videbunt gl̄az mag ni dei et btificabuntur de con . di.v.ieiunium

Visitare

Q episcopi per se vel per alios honestos si ipi sunt impediti dēt dyoceses suas visitare.x.q.i.de creuimus et.ca.se.

Q visitando debent inquirere de vita clericoruz de ornatu ec/ clesiarum de reparacionibus ea rum si fracte sunt.x.quest.i.epis copum .

Jtem debent visitando status layeoꝝ videre si in fide sint sta / biles si diuersa crimia sicut ho/ micidium.adulterium.periuriū et similia fugiant et resurrectio/ nem credant.x.q.i.placuit z.q. iij.cauendum

Jtem visitando non debent ex/ pensas cum grauamine sed cuz moderacione exquirere .x.qst.i. cauendum et.ca.relatum

Jtem episcopus visitando quī/ quagenarium numeꝝ equoꝝ non debet excedere nec plus q̄ꝫ vna die in prochia manere .x. q.iij.inter. ~

Q̄ omni anno tenetur episcop̄ semel dyocesym suaz visitare.x. questione.i.relata et.ca.decreui mus ~

Q̄ visitando tpale pro suo obse quio possunt recipere stipēdiū . xij.q.i.caritatem

Q̄ episcopus si non visitat loco visitacionis procuracões nō ex igat.x.q.i.relatum

Q̄ epi visitandi vel exhortandi gracia vel quociens necessitas exigit possunt monasteria religi osoꝝ non exempta visitare. xviij.questione.iij. visitādi 1.ca. nō semel. ~

Q̄ in visitacōe lucrum animaꝝ non temporalium rerum debet querere.x.q.iij.cauendum

Jtem visitando non debet inui sitandos crudeliter deseuire .x. q.iij.quia

Jtem in visitacōne indubijs co raz se moribz canonicis verita/ tē dz pquirere di.lxxxvi.si p̄

Q̄ per superioꝝ prouidetur de visitatoꝛe eccīe viduate disti.xli obitum et.iij.ca.se.

Q̄ eccleſie vacanti de anno in ā num visitatoꝛ variatur.vij.q.i. constitutum

Jtem vni visitatoꝛi plures eccle sie visitande committi possunt . xij.q.i.quoniam ~

Q̄ episcopi ptalici īmediate ad curiam romanaz spectantes de anno in annuz limina apostolo rum et romanā curiā visitare te nentur vl̄ se per litteras de īpo/ tencia debent excusare di. xcij. iuxta. ~

De visitacione habes vbi agit de inquisicione

Vita

Q̄ vita presens que inter celuz q̄ ifernuz sita est vtrarumq̄ pci um ciues fcipit.xxij.q.nij.b̄ āt xxxij.q.nij.recurrat ~

Q̄ in hac vita nō est retribucio malicie vel virtutis et si aliqua fit nō fit ꝑm odignum ꝫ est qui daz gustus de penitencia .di.iij .S.quemq̄.

Jtem in hac vita boni vt freq̄ cius affliguntur et mali prosperantur de pe di.iij.q̄ q̄

Q̄ sancti quando comoda l' au xilia temporalia q̄runt non trā sitorie vite ꝫ eccleſie cuius vtili tati intendunt consulunt.xxij. q.iij.maximianus. exemplū ibi de paulo .

Q̄ vita cōmunis debet esse cle/ ricis et maxime religioꝝ qui vi tam apostolorum imitari volūt xij.q.i.dilectissima ~

Q̄ vita apostolorum erat vita qua erat multitudinis creden/ cium cor vnum et anima vna ī deo.xij.q.i.dilectissimis ~

Q deus est vita aīe anima ꝙ o vita corporis qz sicut corp9 sine anima viuere nō potest ita nec anima sine deo de pe.di.i.§.l si

Q corpus cristi vita est mundi de con.di.ij.cristus et.c.in xpō.

Q uita actiua et cōtemplatiua commendatur .viij.q.i. olim et. ca.in scripturis

Q suffragia quibusdam prosūt post hanc uitam quibusdā non xiij.q.ij.tempus

Unctio

Q est unctio interior scilicet in / uisibilis que est per spiritum sā/ctum et nunq̄ arescit de pe. di. iij.§.querendum circa prin.

Item est unctio exterior multi / plex uidelicet baptismatis dist. ij. ecclasticarum

Item est unctio baptisandorum que fit per sacerdotem crismate in summitate capitis de cō. di. nij.post̄q̄.

Item est unctio confirmacōnis que fit in fronte ministerio tan tum pontificis di.xcv pbros

Item est unctio extreme unctio nis q̄ potest episcopus et sacer dos quilibet conferre per oleum infirmorum di.xcv io superfluū et.ca presbiteros

Item est unctio regalis que fit in brachio.ij.q.vij.plerūq̄.§.ul in libro

Item est unctio sacerdotalis ꝰ manus tantum oleo nō crisma te inūgūtur di.xxiij.pterea.xvi. q.i.generaliter.§.ecce sufficiēter

Item est unctio pontifical super manus et caput di.xxiij.eps

Q sacerdos et pōtifex semper ī corde suo debēt cogitare et ad/uertere quid sua unctio repreſē tet viij.q.i.licet

Unitas

Q nihil cōtrarium infert diuer sitas vbi est fidei vnitas.vij.q. i.nihil .

Q vnitas representat in nobis dei siīitudīez vt sicut a deo vno omnia per creacionez sic ab ho mine p̄mo omnia per propaga/cionem.xxxiij.q.vlt.ꝟ ymago

Item representat nature nostre originem quia omnes ab vno. xxxiij.q.vlt.ca.vlt.

Item repsentat eccie nascentis institucōez qz licz xps oibz apo stolis dedit auctoritatez tamen vni petro omisit eccīam ad ma/nifestādā eccie vnitatem .xxiij. q.i.loquitur circa prin.

Q cōsistit vnitas eccie in sacra mentorum xpi cōmunione de . con .di. nij.vnitas

Item cōsistit vnitas eccie in mlt̄or filiorꝝ suorꝝ per dilectōez cō nexione.xxiij.q.i. loquor pro q̄ dicit ibi vna colūba vnū corp9

Item consistit in mēbrorꝝ ad ca put cōiūctōe qz non se vnitati o mūicat qui se partem faciens a capite se sepat.xxiij.q.i.scisma .

Q extra vnitatem ecclesie non possumus habere gratiam dei que proprie dom̄ est catholice vnitatis.i.q.i.multe.
Item nec peccatorum remissionem.i.q.i.remissionem.
Item nec vitam spiritualem.xi q.iij.nichil.
Item extra vnitatez ecclesie nō valet spiritualis iurisdicio.vij. q.i.factus et c.nouacianus.
Item non prodest sacramentorum p̄ceptio.vij.q.i.scire
Item nichil est miraculorum operatio.i.q.i.teneamus.
Itez inutilis est pro fide matrimonij susceptio di.xx.neq.
Itē nec peccatorū r̄missio.xxxij q.i.quicunq
Q cōuiuium est cristi vnitas i vinculo pacis.xxiij. q.nn.ipsa.
Q non possunt duo vel tres in nomine cristi in vnuz colligi q̄ a cristo sunt separati.xxxij. q.i. alienus
Q prophanus q hostis est qui ecclesie non tenet vnitatem.vij. q.i.nouacianus.
Q non multitudinem sed vnanimitatē deprecancium audit deus.xxxij.q.i.audit deus.
Q cristiani scindentes vnitatē ecclesie infideles reputātur.vij. q.i.veniq.xxxij.q.i.quoniam i fi.vbi anticristus dicitur quisq talis
Item temporaliter et eternalit̄ puniuntur.xxxij.q.i.non affe-ramus.

Voluntas

Q voluntas est animi motus ad aliquid vel ad imitandū vl adipiscendum.xx.q.i.§.i.
Q volūtas hominis est causa vicij vel virtutis distin.lvi. nasci in fine.
Q vsq̄ adeo peccatum voluntarium malum est q̄ nullo modo sit peccatuz si non sit voluntarium.xv.q.i.§.i.et c.merito q ca.illa.
Item nemo tenetur ad culpam nisi propria volūtate deflexerit xv.q.i.non est.
Q deus nō ea que offeruntur sed voluntatem respicit offerentium.xxxij.q.i.odi in fi.
Q sicut voluntarium seruum eligit sibi cristus sic et diabolus xv.q.i.non est.
Item voluntatem alteri subicere propter deum precipuum sacrificium est.viij.q.i.sciendum.
Item bonum opus non valet nisi ex bona voluntate proficiscatur di.lxxxvi.non satis
Q lex humana opus non voluntatem requirit.xv.q.i.si q̄s non.
Q voluntas pro opere reputatur cuz deest facultas de pe.d. i.§.similiter
Q iusticia ex opere non consūmatur nisi affuerit et volūtas xxxij.q.v.sicut.ij.

Jtem mala voluntas profacto reputaꝫ.xxiij.q.v.q̃ per.xxvij.q i.nupciaꝝ.xxxij.q.v. ſi paulus vbi dicitur ꝙ q̃ viderit mulierē ad cōcupiſcēdū eā iā mechat? ē Q̃ q̃ iferunt reluctātibz crimen non habent.xv.q.i.non eſt ~

Jtē quando ea que propter bonum ac licitum fiūt ſi preter voluntatem maluz in eis contigerit non imputatur.xxiij.q.v.de occidendis. ~

Jtem lz hō ſit liberi arbitrij tñ mala voluntas non eſt libertati dimittēda.xxiij.q.nij. diſplicz

Jtem malorum voluntas meritorie impeditur .xxiij.q.nij.diſplicet ante me. ~

Jtez mala voluntas meritorie ad bonum cogitur. xxiij.q.nij. diſplicet per totū 7.q.v.ad fidē

Jtem nēo vānatur niſi merito male volūtatis nec liberaꝫ niſi bonā habuerit voluntatē.xxiij q.nij. diſplicet. ~

Jtem hō dz ſeipſū iudicare propria voluntate dū ꝑt ne cuz iā non poſſit preter voluntatez a a dño iudiceꝫ ò pe.di.i.ī actiōe

Votum

Q̃ votum eſt duplex vz de malo et illud eſt reſcindenduz.xxij. q.nij. in malis.xxxiij.q.v. vna Q̃ eſt votū de bono et illud vꝫ eſt generale ſine quo non eſt ſalus ſicut illud ꝙ vouemus in baptiſmo ſcz renunciare diabolo ad ꝙ omnes tenentur vouẽtes.xvij.q.i.ſunt quedaz de ꝺ. di.nꝫ.prima. ~

Jtem eſt ſpeciale votū ſine quo habetur ſalus ad quod nullꝰ tenetur niſi volendo ſe obligeꝫ ſitut eſt votum de religione. de caſtitate.de abſtinentia 7 de peregrinatiane et de huius.xvij. q.i. ſunt. ~

Q̃ votuz ſpeciale per verba de preſenti emiſſuz preciſe obligat niſi minor etas impediat .xx. queſtio.ij.puella.xxij .queſtio. v.pueri. ~

Jtem niſi impediat publica vtilitas ſicut contingit in tranſlationibus religioſorum per ſuperiorem ad eccleſias regendas. vij.q.i.qualiter. ~

Jtem niſi impediat matrimonium quia vnus ſine altero non poteſt vouere.xxvij.queſtiōe.i. agathoſa. ~

Jtem niſi impediat ſeruilis condicio di.lnij.generalis

Jtem niſi impediat ſuperiorum contraria inhibicio .xxiij.q.v. manifeſtum vbi dicitur ꝙ ſine conſenſu viri mulier vouere nō poteſt nec monachus ſine conſē ſu abbatis.xx.q.nij.mōacho ~

Jtem niſi impediat feruens infirmitatis paſſio.xvij.queſti.ij. conſaldus. ~

Q̃ votum licitum deo promiſſum ſemper eſt implendum.xxiij q.v.ꝙ deo. ~

Q votum debet fieri cum deli/
beracione.xxvij.q.i.de viduis.
Q votum cum deliberacione fa
ctum siue voce exprimatur siue
non apud deum obligat.xxvij.
q.i.qui bona
Item incautum votum non est
ſuandum.xxij.queſt.nij. per to
tum.
Q q in facie eccie in manu epi
castitatem vouerūt et veſtez cō
decentez castitati assumpserunt
ſi postea nupserint dāpnacionem
incurrunt perpetuam.xxvij.q.
i.ca.i.
Q vivetur ſi ecia i occulto fiat
professio religionis vl castitatis
in manu epi votum non potest
violari.xxvij.q.i.viduitatis
Q vouentibus nō solum nube
re sed eciam velle nubere dāna/
bile est.xvij.q.i.vouentibus
Q simplex votum ipedit matri/
monium otrahendum ꝫ nō sol/
uit contractum di.xxvij. quida
et.c.ſi vir.xvij.q.ij.ſi nos
Q feie propria voluntate casti/
tatem vouentes ſi nupserint sūt
in matrimonio pmittēde.xxvij.
q.i.de viduis
Item post solempne votum sol/
uitur matrimoniū otractum di.
xxvij.vouentibus
Q votum religionis solēpniza
tur qñ persona ad votum apta
p professiōez ppetuo se obligat
xxvij.q.i.vidua quedam
Q clericꝰ sine ꝯſensu epi pt vo/
uere religionē.xix.q.i.due
Q ſiḿacio siue fictio voti ex ihō
nesta causa sicut spe prelature ł
ohīe semper obligat ad rligionē
siue ad castitatem di.xxvij.q̄ in
terrogasti
Q vtroq̄ cōiugum cōsenciente
votum castitatis emissum est ſ
uandum.xxxiij.q.v.q̄ deo.
Q coniuges castitatem vouere
non debent nec seperari sine cō/
scīa episcopi.xxvij. questione.
.ij.ſi uir.
Q beata uirgo uouerat se uir/
ginem perseueraturam niſi ei de
us aliter reuelaret.xxxij.q̄st.ij.
.ℋ.ij.queritur
Q melius est nubere q̄ pericu/
lose uri.xxxij.q.v.ſi paulus.
Q causa aliquem conuertendi
non licet uotum castitatis infrī
gere.xxxij.q.viij. non solum
Q uotuz castitatis impediens
grauiter peccat et est excommu/
candus.xxxij.q.ij. hoc sanctum
Q melius est nō uouere q̄z uo/
tum non perficere.xij.questiōe.
i. scimus
Q uotum uelle retractare dāp/
nabile est.xxvij.q.i.uouētibꝰ et
ca.sequen. vbi dicitur q̄ anani
as post uotuz pecunias defrau
dauit

USura

Q vsura est q̄ ubi amplius re/
quiritur q̄ datur.xiij.questiōe
iij.usura

Q non soluz in pecunia sed eciam in accepcõe cuiuslibet rei vltra sortẽ cõmittitur vsura.xnij.q.iij.putant.

Item accipere aliquod emolimẽtum de mercibus mercatorum ratione mutui vsura est.xnij.q.nij.plericz.

Q qui emit vilius vt vẽdat carius maxime clericus vsurari? est.decima quarta.questi.nij.canonum.

Q mutuum siue in grano siue in vino vel consimili cum repetitur soluitur sm commune forum et si plus accipitur vsura non committitur .xxnij.q.nij.si quis clericus.

Videtur q licet ab hoste quem licet impugnare vsuram accipe sicut licet et alia sua tollere.xnij q.nij.ab illo.

Q clericus nec suo nec alieno nomine debet vsuras accipe d.xli.sicut.

Q publice conuictus de vsura vlterius ad ordines nõ est promouendus di.xxxiij.maritum di.xlvi.sedicionarios et d.lxvij per totum.

Item clericus de vsura publice cõuictus est de ordine et dignitate deponendus di.xlvij.epũs nij .et.c.se.

Q monasterium recipiens vsurarium tenetur ad vsuras psoluendas distin.lnij.generalis in fine.

Q nulli licet accipere vsuras .xnij.q.nij.

Videtur q ad vsuraz accipere est peccatũ di.lxxxiij.error .xxiij questione.iij.non inferenda per totum.

Q tempore necessitatis ad vsuram potest accipi ar.xxiij.q.i.in bello.

Q de vsura non potest fieri elemosina.xnij.questione quita immolans.

Q felix ẽ vsura vbi pro paruo pauperi dato centuplum accipiemus a domino distinctio.xlvi. sicut.

Q vsurarius non vere penitet nisi vsuras restituat.xnij.q.nij. quid dicam .xnij.questione.vi. si res.

Vsucapio

Q vsucapio est acquisitio domi nij.per continuationem tẽpis .xvi.q.iij.H.potest.

Q plura exiguntur in vsucapione vz bona fides circa inicium iustus titulus qui variare iam sentitur sicut titulns emptois titulus donationis.titulus dotis.titulus pro legato et simi lia.

Item exigitur continua possessio et q sit res mobilis de quibz omnibus .xvi.questione tercia .H.potest per totum.

Usus

Q in cõmuni vsu est ꝺsuetuꝺo vocatur ꝺi.i. consuetuꝺo

Q vsum prauũ lex et racio vincere debet.ꝺi.xi.ca.i.

Q vsus auctoritati cedere ꝺz .ꝺi.xi.vsus

Q male possidet qui male vtit xnij.q.nij.ꝙ ꝺicam

Q vtenꝺum est tpalibz ꝑm vsũ eoꝝ cum quibz cõuersatur ꝺist. xli.quisquis et.ca.delicie

De vsu habes vbi agitur de ꝺsuetuꝺine .

Usurpacio

Q vsurpacõ est ordo illegitim9 q.i.qui pro necessitate

Item vsurpacio est non cõcessa presumere ꝺi.xciij.illuꝺ

Q vsurpatiue ꝺicuntur ordines recepisse vł ꝺignitatem qui non iuxta sanctoꝝ patruz statuta recipiunt ꝺi.lxnij.quia.

Q vsurpacio furtiua preiuꝺicium non generat ꝺist.xciij. illuꝺ

Utilitas

Q vtilitas plurimorum prepoꝺnenꝺa est vtilitati paucoꝝ.vij. q.i.scias

Q mutaciones prelatorum nõ ꝺebent fieri nisi vtilitatis et neꝺcessitatis causa.viij.q.i.mutacõnes vbi ponitur exempluz quo moꝺo petr9 ꝺimissa anthiochya venit romam propter maiorem vtilitatem

Q nec nob nec alijs vtiles ꝺebemus eẽ cũ dãpno alterius.vij.q.i.mutacões.ĩ fi.ꝛ.nij.c.se. xnij.q.v.ꝺeniq

Uxor

Q vxor subdita ꝺebet esse viro xxx.q.v.feie.xxiij.q̃st.v.ordo et iij.ca.se.

Q vxor ñ est ꝺimittẽꝺa nec ꝓpter sterilitatẽ nec ꝓpt deformitatẽ nec ꝓpt cecitatez nec ꝓpter lepr̃ nec propter aliq̃ꝺ file nisi excepta causa fornicacõnis.xxxij.q.v. ñ vxorem

Q maritus vxorem suã ꝺz habere in ꝺilectione et ꝺebita ꝺisciplina.xxxiij.q.v.ca.vlt.

Q q̃lẽ q̃sq vxorẽ suã vult ĩueĩre taľ ĩueniri ꝺz ab illa.xxxij.q.vi.ñ ꝺicturi.

Q vbi melius viuit vxor q̃z vir q̃ caput est ꝺeorsũ penꝺzꝺom9 xxxij.q.vi.ca.ult .

Q uxoreꝝ solus maritus ꝺebz iuꝺicare.i.corrigere vij.q.i.sint alterius

Q sũt tãq̃ uxores nõ hñtes ꝙ salua est caritas onubioꝝ et cessant opera nupciaꝝ ꝺi.xxxi. lex continencie

Q uxoris et uiri in matrimonialibus eaꝺem condicio sensetur xxxij.q.v.precipue

Itez eaꝺẽ castimoĩa ꝺebeť a uiro q̃ ab uxore.xxxij.q.nij.nẽo

Q uxori reꝺꝺere ꝺebitum quãꝺo exigitur a uiro et econuerso meritoriũ est.xxxiij.q.v.ca.i.

Q vxorez cognoscere debito et moderato affectu siue causa reddendi debituz siue causa prolis non est peccatum .xxxiij. q̄st.v. ca.i.di.xiij.ca.ij.

Item cognoscere īmoderato affectu causa vitāde fornicaciōis hoc ꝑm veniam concedit aplus et creditur esse veniale .xxxij.q.ij. quicquid

Item cognoscere inmoderato affectu causa saciande libidinis ē mortale .xxxij.q.nij. origo et.c. liberorum

Item cognoscere contra naturā hoc grauius peccatum est q̄z cū ꝓpria matre .xxxij .q.vij.adulteri .

Q vxor non debz cognosci tempore menstrui vel ante purificacionem puerpere vel ante ablactacōez primam pueri que est q̄n mater nimis habūdat lacte di. v.eius .

Q iniquus est qui castā et bonam dimittit vxorem.xxxij.q.i. ca.i.

Item fatuus est qui adulterio perseuerantem retinet vxorem . xxxij.q.i.q autez et.ca.non erit et.ca.apud

Uxoricida

Q eciam in adulterio deprehēsam non licet occidere vxorem . xxxij.questione. ij.interfectores .ff.se.

Q sine iudicij sentencia vxoricida per sentenciam debz compelli publicam agere penitenciam. xxxiij.q.ij. quicūq; et.ca. se.

Q vxoricidis coniugium denegatur niſi ꝓpter periculum incontinencie cuz adolescentibus dispensatur.xxxij.q.ij.interfectores et.ca.adolescencia

Q innocentem vxorez occidēs gratissima pena exemplo arstulfi est puniendus.xxxij.q̄st.ij.admonere.

Xp̄s

Q xp̄s iheſus dei filius natus est de virgine maria de con.di. iij vlt.di.lvi.nasci

Q xpristus veniens in fine tpm retraxit.O.que est grecorum vltima littera ad.a.que est latinorum prima.quia primum statū hominis quantum ad escam renouādo extremitatem traxit ad principium di.xxxv.ab exordio

Q cristus qui verus pontifex fuit ideo de extremis cōmixtionibus nasci voluit vt sic natis daretur fiducia ꝓmocionis di. lvi.dominus.

Q cristus dicitur pastor .ij.q. vij.testes

Item cristus bonus hospes dicitur.xxiij.questione.i.que dignior .

Item tunc xpristus venditur cum veritas subticetur .xi.q̄st. iij.abijt.

Q xps est panis de quo q mā/ducat viuit in eternum de con. di.ij.cristus et.iij.ca.se .
Item xps vna passione saluauit mundum de c.di.ij.iteratur

yconomus

Q yconom⁹ et vicedñs pro eo/dez accipitur di.lxxxix.volum⁹ et.ij.ca.se.
Q qlibz eccia cathedral⁹ dz yco mū habere qui cuz arbitrio epi debet res eccie gubernare dist. lxxxix.dyaconi et.ca.se .
Q eccia⁹ yconom⁹ clericus dz esse di.lxxxix iudicatū.xvi.q.vij qm et.ca.noua
Q plures yconōs eccia pt hre xij.q.ij.caritas
Q yconomus epatus per epm debet instituí di.lxxxix volumus et.ca.iudicatum .
Q yconomus pcipue debz inte dere qliter mortuo epo vl amo/to oes res eccie inscriptas p futuro epo debet ofuare di.lxxv. quoniam in fi.et.ca.illud

ymago

Q ymago dei dicit hō q sicut deus pncipiū oim creacionū sic hō pmus est pncipiū alioz p p pagacionem .xxxiij.quest.vlt.b ymago
Item dicitur hō factus ad silitu dinem et ymagine dei.q aia ei⁹ pudicicia et.alijs vtutibz pdta fuit de pe.dist.ij.romanos
Q ymago virtutū dedit et dat anime pulchritudinez et precio/sitatem de pe.dist.ij.romanos
Q tunc homo ab ymagine rece dit quando virtutes amisit ibi/dem .
Q ymagines sanctorum nō sūt condempnende sed venerande . de con di.iij.venerabiles
Q ymagines sanctorum et pic/ture sunt libri et scriptura layco rum de con.di.iij. perlatum.
Item non ymaginum pictura est veneranda vel adoranda z res per ipsam presentata de con.di. iij. perlatum et.ca. venerabiles
Q cum crist⁹ sub ymagine cru/cifixi.vel agni depingitur gra/cia nobis preteriti beneficij rep sentatur de con.di.iij.sextam

ymnos

Q saluator et apostoli dederūt exemplum ymnos decantandi. de con.di.i.de ymnis .
Q maria soror aaron post trās/itum maris rubri ymnuz deo cā uit .ij.q.vij.plerumq .s. ibi obi citur .
Item hij duo ymni alleluia et gloria in excelsis ab angel⁹ sunt decantati de cō.di.i.hij. duo

ypocrisis

Q ypocrisis prouenit ex super/bia duz quis simulat se habere p non habet .xi. questione .iij. si quis vero

Q religiosus qui cavit a ꝓpoſito et ſimulat propoſituꝫ eſt ypocrita et peior apoſtota.xij.q̄ſt.i.certe.

Q ad ypocriſim tendit qui pluribus confitendo peccatum diuiſit de pe.di.v.§.dolendum

Q ypocrita licet viuat corporaliter mortuus eſt ſpiritualiter.xij.q.i.nolo

Q nemo ãplius in eccleſia noceat q̄ qui peruerſe agens nomẽ vel ordinez ſanctitatis gerit di.lxxxiij.nemo

Q ypocrite i eccleſia bonis corporaliter ſunt mixti ſed per peſſimam vitam ſeparati ſunt.xxxij q.iij.de illis

Q ypocrita dicitur qui feſtucã in oculo fratris videt et trabez in ſuo non conſiderat.xxxij.q̄ſt.vi.§.i.

Q vbi ypocriſis regnat humilitas locum non habet de pe.di.i.taciturnitas

De hac materia habes & agit̃ de ſimulacione

ysaac

Q ysaac fuit filius libere et heres.xxxij.q.ij.non omnis

Q ysaac fuit vnus de ẽbus ex quibus prodierunt libere et ancille.xxxij.q.nij.recurrat.

Q domus ysaac ex omni parte non fuit beata. qz dictum eſt iacob dilexi.eſau autem odio habui di.lxvij.q̄tumlibet

Q ysaac benedixit filio iacob.xxxij.queſtione.iij.cum ergo.§.ſed quia

Q ysaac cum rbecca ſepulti ſũt in ebron.xiij.q.ij.in ebron

De hyſtrione require ſupra in littera.h.

zacharias

Q zacharias papa depoſito rege francorum quia inutilis et vite erat vilis pippino patri karoli regnuꝫ tradidit et omnes nobiles a iuramẽto fidelitatis abſoluit.xv.q.vi.alius

Item zacharie patri iohannis angelus in templo apparuit et ſuper oracione exauditus fuit.i.q.i.nonne

zacheus

Q zacheus defraudata i quadruplum reſtituit.xij.q.ij. cum deuotiſſimam

Item zacheus male acquiſita plus reddenda q̄ donanda docuit.xxxij.q.v.ca.vlt.in fi.

Item zacheus eſt exemplum q̄ de multis male accquiſitis multa pauperibus dari debent et plurima reſtitui.xxvi.q.vij.affectum.

zelus

Q zelus proprie dicitur amor viri in vxorem.ij.q.i.ſi peccauerit in fine

2042784

Jtem zelus quandoq; ponitur pro inuidia dist.ix.nec.exemplū ibi de cayn qui fratri inuidit

Jtem quandoq; ponitur pro amore .xxiij.q.nij.ꝑ crudele.

Jtez quandoq; ponitur pro ira xxiij.q.viij.legi.exempluz ibi de simone cananeo qui ꝓpentes in magos retorſit

Jtem quãdoq; ponitur ꝓ suspicione.xxvij.q.i.nec aliqua

Jtem quãdoq; ponitur ꝓ seueritate .xxvij.q.i.hij duo igit exẽplum ibi de moniali apostatrice et de pena eius

Q zelus indiscretus reprobatur xxiij.q.nij.non

Jtem zelo iusticie debet fieri vindicta non ex odio.xxnij.q.nij.§.vltimo

Jtem deus est zelotes vindicãs in terciam z quartam generacionem.i.q.iij.§.vltimo.

Jtez zeli ardor contra rebelles ecclesie prohibitus cõmendatur xxij.q.v. excommunicator dist. xlv.sed illud

Q zelo apostolice vltõnis simonia in ortu suo dampnata est.i.q.i.fertur.

Jtem zelo discipline iusti peccatoribus indignantur distinctione.xlv.vera

zizania

Q zizania mixta tritico et crescens cum ipso. innuit ꝙ in hac vita bonis mali mixti sunt nec congrue separari possunt .xi.q.j.nolite recedere. exempluz ibi de iebuseo quẽ filij israhel euellere non potuerunt

Jtem cauendum est ne vitãda zizania dominica pretereamus frumenta.xxv.quest .ij.ita nos in fine.

Jtem tollerãda sunt zizania id est mali ñ fides non impeditur et caritas nostra .xxiij. q̃st. nij. quidam

Jtem in hac vita non possunt plene discerni a frumento zizania .xxiij.q.nij.q̃uis

Q sinenda sunt vtraq; crescere vsq; ad messez iudicij extremi et tunc angeli colligunt zizania i fasciculos ad comburendum. xxiij.q.i.ante finem

Explicit Margarita decreti. Liber perutilis sacerdotib? et predicatoribus ac aljs in ꝯceptis et consiljs proficere volentib?.

Anno domini.M.cccc.lxxxi.die vero sabbati secunda menſ Junij de quo laudetur deus glorioſus in secula seculoꝝ

8373-75

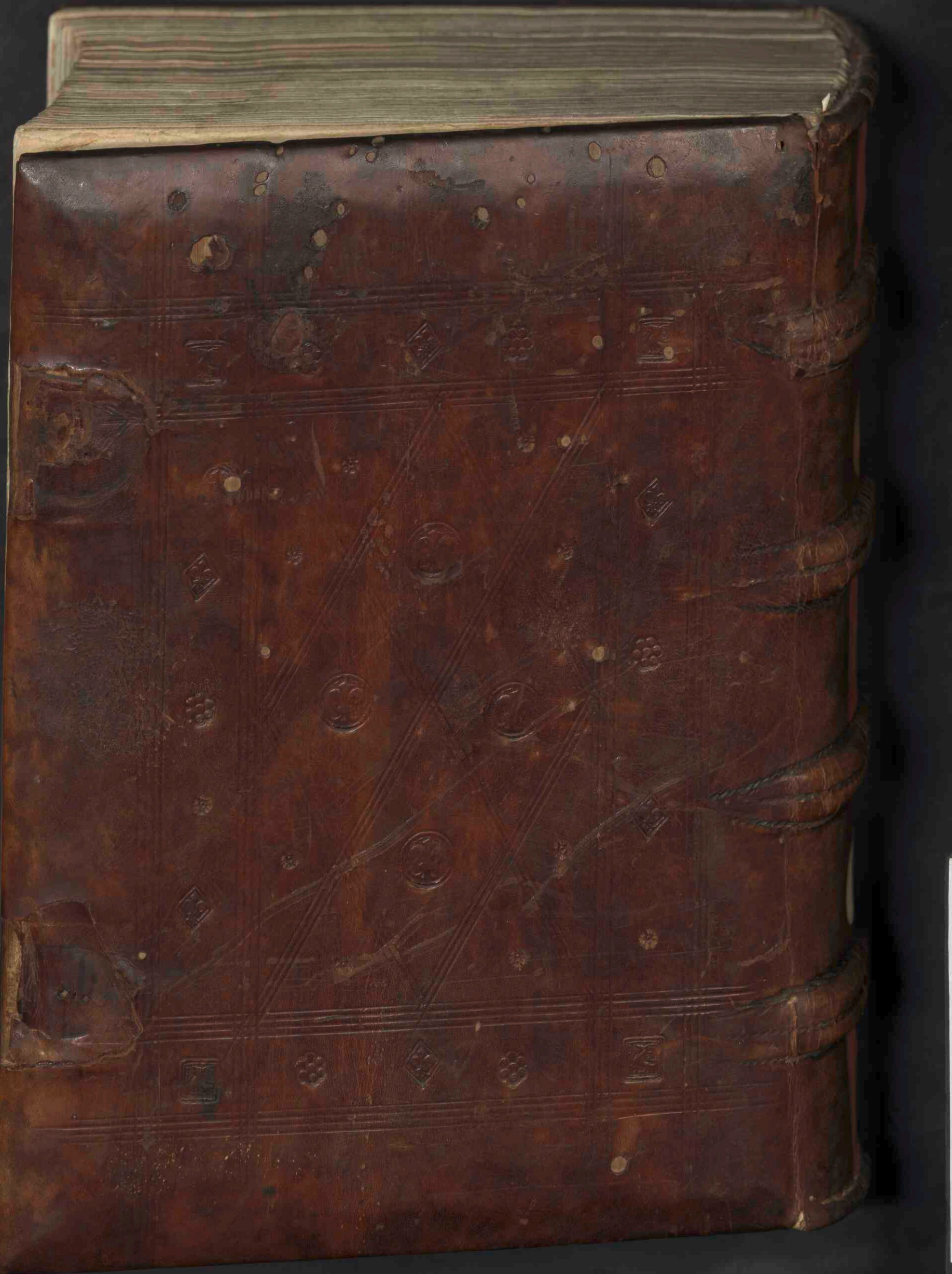

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6